༄༅། །ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་
རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་མཁྱེན་བརྩེའི་ཞལ་ལུང་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ་
ལེགས་བཤད་ཆོས་མིག་རྣམ་འབྱེད་གྲུབ་བདེའི་
ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་པོ། ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ།

ལྷ་རུ་བཙུ་བཞི་དབེ་མཛོད་ཁང་།

༈། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ།

མཛད་པ་པོ། ཀཱམྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ།

ཞུས་སྒྲིག་འགན་འཛིན་བ། དགེ་སློང་ཆོ་རིང་།

དབེ་སྒྲིག་འགན་འཛིན་བ། དགེ་སློང་ཆོ་རིང་དང་། འཇམ་དབྱངས་བཀྲིས། མདུན་ཤོག་མཛེས་རིས་པ། འཇམ་དབྱངས་བཀྲིས།

First Edition: 1000 Copies 2003

Second Edition: 2100 Copies 2012

རྡོ་རྗེ་བཙུན་བྱེད་དབེ་མཛོད་ཁང་།

Vajra Vidya Institute Library

Khajuhee P.O. Sarnath, Varanasi, U.P., India 221007
Phone: 00-91-542-2595744, 2595747, 2595748
Mob: 09651492319
Fax: 00-91-542-2595746
Email: vvlibrary48@yahoo.in

Printed and donated for free distribution by
The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation
11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.
Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415
Email: overseas@budaedu.org
Website:http://www.budaedu.org
This book is strictly for free distribution, it is not for sale.
ཕྱག་དེ་འདི་ཆོས་སྦྱིན་དུ་འབྲེལ་ཆུང་ལས། ཚོང་བསྒྲུབ་མི་ཆོག་པ་དགོངས་འཇགས་ཞུ།

དཀར་ཆག

ཀ སྔོན་བརྗོད། IV

ཁ སྤྱིད་བརྗོད། VI

ག གཞུང་དངོས་གཞི།

གནས་དང་པོ། ཁམས་བསྟན་པ། 1

གནས་གཉིས་པ། དབང་པོ་བསྟན་པ། 65

གནས་གསུམ་པ། འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ། 147

གནས་བཞི་པ། ལས་བསྟན་པ། 237

གནས་ལྔ་པ། ཕྲ་རྒྱས་བསྟན་པ། 353

གནས་དྲུག་པ། ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ། 409

གནས་བདུན་པ། ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ། 487

གནས་བརྒྱད་པ། སྨོན་འཇུག་བསྟན་པ། 541

ང གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ས་བཅད།

གནས་དང་པོ། ཁམས་བསྟན་པའི་ས་བཅད། 593/595

གནས་གཉིས་པ། དབང་པོ་བསྟན་པའི་ས་བཅད། 602

གནས་གསུམ་པ། འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་ས་བཅད། 619

གནས་བཞི་པ། ལས་བསྟན་པའི་ས་བཅད། 642

གནས་ལྔ་པ། ཕྲ་རྒྱས་བསྟན་པའི་ས་བཅད། 669

གནས་དྲུག་པ། ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པའི་ས་བཅད། 680

གནས་བདུན་པ། ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་ས་བཅད། 695

གནས་བརྒྱད་པ། སྨོན་འཇུག་བསྟན་པའི་ས་བཅད། 705

སྔོན་བརྗོད།

༄༅། །སྒྲིད་བའི་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབས་ཤིང་།།
རྣམ་གྲོལ་བགྲོད་བའི་ལམ་གཅིག་ཀྱ།།
ལུང་རྟོགས་གཉིས་བསྟན་ཞི་བསིལ་ཚོས།།
གུས་བའི་ཕྱག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟེན།།

དེ་ཡང་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ལྷོངས་སུ་ངངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བ་ནས་བཅུམས་དལ་ལྟའི་བར་དུ། མཁས་བཙུན་བཟང་བྱུབ་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཁྱེད་པར་ཅན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་གི་ཉམས་སྤྱོང་གི་སྟེང་ནས་བྱང་བའི་མན་ངག་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་མ་འོངས་པའི་མི་རབས་རིམ་བྱང་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་དགོངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་དང་ཞལ་གདམས། ཟིན་བྱིས་དང་། ཆོ་ག །ལོ་རྒྱུས་དང་། རྣམ་ཐར་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་རྩོམ་འབྱི་གནང་སྟེ་བཞུགས་པ་དེ་དག་བར་ལམ་དུས་ཀྱི་འཕྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མང་པོ་ཞིག་ཆུད་ཟོས་སུ་ཕྱིན་པ་ནི་བོད་ཕྱི་ནང་ཙམ་མ་ཡིན་པར་འཛམ་གླིང་གི་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ལ་གྲོང་གྲུན་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། ཤིན་ཏུ་ཐངས་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད། དཔལ་འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྐལ་བར་བཞུགས་པ་དག་ལས་ཀྱང་། ཁ་ཤས་དེ་ལ་རྒྱུན་དཀོན་པས་མི་མངོན་བའི་དབྱིངས་སུ་ཐེབས་ལ་ཉེ་བ་རྣམས་མི་ཉམས་པར་དེ་ལ་རྒྱུན་ཆད་ཀྱི་ཉེས་པ་ཡང་མ་ཟད། དཔལ་འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྐལ་པར་བཞུགས་པ་དག་ལས་ཀྱང་། ཁ་ཤས་དེ་ལ་རྒྱུན་དཀོན་པས་མི་མངོན་བའི་དབྱིངས་སུ་ཐེབས་ལ་ཉེ་བ་རྣམས་མི་ཉམས་པར་དེ་ལ་རྒྱུན་སྐྱེའི་དབང་གིས་ཐོབ་བའི་ཚེད། བརྒྱ་བིའུ་ཡི་དེ་མཛོད་ཁང་གིས་སྤར་བསྐྲུན་ཞུས་དང་ཞུ་འཚར་བཞིན།

དང་ལམ་དཔལ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཀརྨ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་**མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ་**ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་པར་ཕེངས་གཉིས་པ་པར་དུ་བསྒྲུབ་སྐབས་ཐུའི་ཁའི་པེའི་(Taiwan Taipei) བཙོ་པིད་སྐོས་ཚོགས་ཀྱི་བློ་མ་ཀརྨ་ཚེ་དབང་ནས་སྦྱིན་བདག་ཐབས་ཤེས་གནང་བར་སྐྱེང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཕྱག་དཔེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞུ་བསྒྲིག་འགན་འཁྲུར་བ་དགེ་སློང་ཚེ་རིང་དང་། ཐོན་གསར་རིག་མཛོད་དུ་བཙུག་མཁན་འཇམ་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱ་ར་གྱུ་འདེགས་གནང་བ་ལ་སྐྱིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། མ་འོངས་པར་ཕྱག་དཔེ་གཅིགས་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་འདིའི་སྟེང་ནས་བསྒྲུབ་སྟུང་། ཞིབ་འཇུག་ཉམས་ལེན་གང་གཅིག་ཀྱིས་རང་དོན་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ། གཞན་དོན་དུ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ། གཉིས་དོན་དུ་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་སྟེ་**དམ་བའི་ངང་ཚུལ་དགུ་**ཡིས་དོན་གཉིས་ལྷུན་གྲུབ་པ་ཞེག་ཡོང་བའི་སྐོན་འདྲུན་དང་། དེ་ལྟ་བུ་གནང་རོགས་ཞེས་ཀྱང་ཞུ་བ་ལགས། དེ་བཞིན་མ་ཕྱི་གསལ་པོ་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཞུ་དག་གནད་སྐྱིན་མ་སོང་བ་སོགས་ཀྱི་ལྟག་ཆད་དང་། ཚོར་འཕྲལ་བྱང་བ་ཐམས་ཅད་མཁས་བའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དྲུང་ཏུ་བཤགས་ཤིང་། ཚོར་བཅོས་བཀའ་བསྒྲབ་ཀྱང་ལྷག་པོར་སྩོལ་གནང་བཀའ་དྲིན་ཞུ།

ཁྲ་འགྱུ་སྒྲུལ་མིང་བས།

སྒེར་བརྗོད།

འཕགས་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་ལ། རྒྱ་དཀར་ནག་དང་བལ་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་འཛུགས་རྩོད་རྩོམ་བའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་གནང་ཡོད་ཚུལ་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་མཛོད་དང་། སྔོ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག་དང་། ཀཱརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་མཛོད་ཀྱི་ཀར་ཏིཀཱ་ཆེན་མོ་སོགས་ལས་གསལ་བ་ཡྱིན་ལགས་ཤིང་། སྐབས་སུ་བབ་པའི་གྲེང་བྱ་དངོས་ནི། མཁམ་མེད་དུགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་ཐུགས་སུ་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལ་འཆད་ཚོད་ཆོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཡོད་ཚུལ་ཉུང་ངུའི་ངག་གིས་གླེང་ན། (༡) དེའང་དཔལ་རྒྱལ་དབང་ཀརྨ་པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་དངོས་སློབ་**རྗེ་བཙུན་ཀརྨ་ཕྲིན་ལས་བས་**(༡༩༥༨-༡༩༦༩)ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲོན་ཏིཀཱ་བརྩམས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་སྤེལ་ནས་ལེགས་པར་སྒེལ། མཛོད་ཀྱི་སྒྲོན་ཏིཀཱ་འདི་ཉིད་བརྩམས་དུས་དབྱིག་གཉེན་ཡིན་ཟེར་བའི་པཎྜི་ཏ་སྟོ་སངས་ཞིག་གིས་དཀའ་གནས་དགྲོལ་བ་སྨིས་ཞེས་རྣམ་ཐར་ལས་གསུངས།

(༢) དེ་ནས་དཔལ་རྒྱལ་དབང་**ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་**(༡༩༠༧-༡༩༥༩) དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ལ་རྗེ་ཀརྨ་ཕྲིན་ལས་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲོན་ཏིཀཱ་གི་བཤད་ལུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསན་ཏེ། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱི་ཏིཀཱ་དང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་རང་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་དོན་ཀུན་ལེགས་པར་བསྡུས་ནས་**“མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་སྒྲུབ་བའེའི་དབྱིད་འཛོད་”**ཞེས་བྱ་བ་བོད་ཆེན་གཉིས་མཛད། དགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་སྡུག་སྔགས་ཀྱི་ཐུགས་སྐ་ནས་ཐོག་ལ་འདི་ལས་རྒྱས་པ་གཞན་མེད་སྙམ། ཀཱརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྒྱས་འགྲེལ་སྒྲུབ་བའེའི་དབྱིད་འཛོད་དེ་ཉིད་དུ་རང་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་རྩལ་དུ་བཏེགས་ཡོད་ཚུལ། རྗེ་ཞྭ་དམར་དྲུག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གིས་**མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲིད་དོན་དབྱིག་གཉེན་བཞེད་པ་ལས།** “མངོན་པའི་མཛོད་ཅེས་གྲགས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ན། ཤེས་བྱ་གཞི་ལྔ་སྡ་ལམ་

ཡོན་ཏན་སོགས། །བརྗོད་བྱ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བཞུགས་པ་ལ། །རང་གཞན་གྱུབ་མཐའི་འགྲེལ་
བྱེད་མང་ན་ཡང་། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་"**དབྱངས་ཅན་ཞབས**"དེ་ཡིས། །མཆོད་བརྗོད་
སྐབས་སུ་མཆོད་ཡུལ་སྟོན་པ་དང་། །དྲི་མའི་སྐབས་སུ་སྒྲིབ་གཉིས་དཔྱད་པ་དང་། །གཉེན་
པོས་ཉེས་པ་འཇོམས་པའི་ཚུལ་ལུགས་དང་། །གཞུང་ལམ་དོན་དམ་མངོན་པའི་རྣམ་གཞག་
དང་། །བརྟགས་དང་བརྟགས་མིན་འགོག་པ་ནམ་མཁའ་དང་། །ཐུ་རབ་རྟལ་དང་རིག་མིན་
མཚན་ཉིད་དང་། །ཆོས་ཁམས་དབང་པོ་གཏོང་ཐོབ་འདུ་བྱེད་ཚོགས། །རྒྱུ་ཕྲ་འབྲས་བུ་སྤིད་
པ་བར་མ་དང་། །རྟེན་འབྲེལ་དུས་དང་འགོར་ལོས་བསྟུན་སོགས་དང་། །སོ་སོ་ཐར་དང་དེ་ཡི་
སྟོམ་པ་དང་། །དེ་ཡི་སྟེང་ནས་རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་དང་། །དུས་གསུམ་སྟོམ་སོགས་སྐད་ཅིག་
ཕྲན་ཚུལ་དང་། །བསྟེན་གནས་ཉིད་དང་གཏོང་རྒྱ་ཐོབ་རྒྱུ་དང་། །ལས་རྣམ་བཞི་དང་བྱེ་བྲག་སྡོང་
འགྱུར་དང་། །དྲི་མ་རྒྱས་པར་འགྱུར་དང་མི་འགྱུར་བ། །བདེན་བཞི་མཐོང་སྤོམ་སྤང་བྱའི་ཐ་
ཞིབ་དང་། །ཟག་པ་ཚུ་སྤྱོར་གྱན་སྤྱོར་བཤད་སྐབས་དང་། །གཉེན་པོ་བཞི་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པ་དང་། །ཅིག་ཚར་རིམ་གྱིས་འབྲས་བུ་བར་མ་གཉིས། །དབུ་བཅོམ་རང་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་
འབྲས་བུ་དང་། །ལམ་དང་རྟེན་དང་ཞི་ལྷག་སྐབས་དང་། །ཤེས་པ་བརྒྱད་བཞི་པོའི་ཐ་
གས་དང་། །ཐུན་མོང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། །སྟོམས་འཇུག་རྣམས་དང་བྱེ་བྲག་
པོད་ཆུལ་སོགས། །དེ་དག**སོ་སོའི་སྐབས་སུ་བོད་སྐྱི་ཡི། །སྒྲོད་ཡུལ་ལས་བརྒལ་འབྲུར་དོད་མང་
དུ་མཛད།** །རང་འགྲེལ་གང་སྟེལ་རྒྱལ་སྲས་མ་ལ་སོགས། །རྒྱ་འགྲེལ་བཞེད་པའི་གནས་རྣམས་
གསལ་དུ་གཏོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལགས་ཤིང་།

(༢) དེ་ནས་རྗེ་ཞྭ་དམར་དུག་པས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲི་དོན་ལས། དེ་དོན་ཉེ་བར་བསྟན་
ནས་བདག་གི་རྗེ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཞབས་དེ་ཡིས་རྣམ་བཤད་བསྟུལ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་**གཱམྦྷ་པ་དགྱུ་པ་དབང་ཕྱུག་དོ་རྗེས་**(༡༡༤༨-༡༢০༣) དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པར་རྗེ་བརྒྱད་པའི་
དངོས་སྨོན་ཞྭ་དམར་ལྟ་པ་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་ལས། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་ལུང་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གསན་བསམ་གནང་ཞིང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་

བས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཞེཏ་མཛད་དགོས་པའི་བསྟེལ་མ་གནང་ཀེ། སྒོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཀྱི་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་། རྒྱལ་བའི་སྲས་དང་། གང་སྒེལ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་པའི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་གྲུབ་བདེ་དཔྱིད་འཛོའི་ལེགས་བཤད་ཀུན་བསྡུས་ནས་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ནས་ཉེར་གཅིག་བར་**"མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ"**ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་མཛད་གནང་བ་ཡིན་ཚུལ་ནི། རྗེ་དགུ་པའི་ཞལ་སྔ་ནས། དེ་ཉིད་རང་གི་རྣམ་པར་བཤད་པ་དང་། ས་བདག་སྲས་བྱང་གཏས་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་། །མཁས་མཆོག་གང་བ་སྤེལ་སོགས་འཕགས་ཡུལ་གྱི། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་བཤད་དང་། །ཀཱམྨ་བཀའ་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེ། །གྲུབ་བདེ་དཔྱིད་འཛོ་ཞེས་གྲགས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི། །རྣམ་པར་བཤད་པའི་ཆ་ཀུན་ལེགས་བསྡུས་ནས། །བདག་གི་རྣམ་བཤད་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ་འདི། །ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་དང་། །སྒོབ་ཉེ་བ་མཛོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་ཀྱིས། །ཡང་ཡང་བསྐུལ་ནས་རྗེས་འཇུག་སྒོབ་མའི་ཆེད། །འཁྲུམས་ཅིའི་ཟེར་སྒྲོས་རང་བཟོ་སྣང་ས་ཀེ་བཤད། །ཆོས་འདི་བདག་གིས་རང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་དུས། །དཔལ་ལྡན་བྱ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི། །དགོན་མཆོག་ཡན་ལག་ཁབས་ཀྱི་སྐྱན་སྐྱ་ཟླ། །བྱང་མཛད་རྣམ་བཤད་སྐྱེད་ནས་ཆོས་མངོན་མངོད། །བཤད་ལྷང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལེགས་པར་ཐོབ། །ཕྱི་ནས་སྒོབ་དཔོན་ཆེན་པོར་རུ་བ་དང་། །འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་བཅས་པ་ལ། །དོགས་བཅད་དཀའ་བའི་གནས་ལ་ལེགས་སྐྱངས་ནས། །ཚིག་དོན་མ་ལུས་རྩུབ་པར་བགྱིས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

(๙) དེ་ནས་ཀཱམྨ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེའི་སྒོབ་མ་**ཞྭ་དམར་དྲུག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ནི།** (๑๔๙๔-๑๕๔๑) ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ། རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས། ནོར་གྱི་རྩ་ལག་འདྲ་བའི་མཁས་གཅན་མེད། །མངོན་པའི་མཛོད་གཞུང་འདྲ་བའི་བསྟན་བཅོས་མེད། །བདག་གི་མཁན་པོ་འདྲ་བའི་འགྲེལ་མཛད་མེད། །སྒར་ཡང་དེ་གསལ་བྱེད་ལ་ང་འདྲ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་ནས་ཉེར་བདུན་བར་ལ། ཀཱམྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་

རྟེའི་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྒྱས་འགྲེལ་གྱུབ་བདེ་དབྱིད་འཛོ་དང་། ཀཱམ་པ་དབང་ཕྱུག་དོ་རྟེའི་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ་གྱི་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ཏེ། **“མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲིལ་དོན་དབྱིག་གཞིན་བཞེད་པ”**ཞེས་བྱ་བ་མཛད། གཞུང་འདིའི་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ནི་གཞུང་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཐོག་མར་འགྲེལ་པ་དང་དེའི་རྟེས་སུ་རྩ་བ་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལྟར་སངས་བཅད་སྒྲུར་མེད་ཀྱང་རྒྱ་གཞུང་ལྟར་གཞུང་སྔ་ཕྱིའི་མཚམས་སྦྱོར་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཡོད། འགྲེལ་ཚུལ་ཡང་སྦྱོར་ངག་གཅོ་ཐོར་བཀོད་གནང་འདུག་པས། ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་བ་ལེན་བདེ་ཞིང་། རེས་ཤེས་སྐྱེ་སྤྲུ་བ་བཅས་དགེ་མཚན་དང་ཚན་ཐོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད། གཞུང་གི་དཀའ་གནད་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ཀུན་གསུངས་པ་དང་དགུ་བའི་མཛོད་ཀྱི་ཀྲིཀཱ་ཆེན་དང་ཀྲིཀཱ་རྩུང་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱོགས་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་འདིར་ལུང་འདྲེན་དུ་མ་མཛད་ཡོད། མདོར་ན་གཞུང་འདི་ནི་རྟེ་དགུ་བའི་མདོན་པ་མཛོད་འགྲེལ་ཀྱི་སྒྲིལ་དོན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

མཛོད་ཀྱི་སྒྲིལ་འདི་ཉིད་མཛད་དགོས་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛད་བྱང་ལས། དེ་ལྟ་ཅང་དེང་སང་རང་ལུགས་ཀྱི། །མཚན་ཉིད་སྒྲ་བར་གྲགས་པ་ཕལ་མོ་ཆེས། །རྣམ་བཤད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་བོར་ནས་ཀྱང་། །སྣ་ཚོགས་ཡིག་སྣ་རྣམས་ལ་བློ་རྩེ་གཅིད། །ཕར་ཕྱིན་སྐབས་ཀྱི་རྒྱར་བཀོལ་དགེ་འདུན་དང་། །བསམ་གཏན་གསོ་ཐབ་དུམ་བུ་ཐོར་བུ་རེར། །ལྟ་རྟོག་བྱས་ནས་ལམ་དང་གང་ཟག་སོགས། །ཕར་མཛོད་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པར་རྩོམ། །འཆད་ཉན་མཁན་པོ་སོ་སོ་སོ་སོས་ཀྱང་། །གཞུང་དང་རྣམ་བཤད་དཔང་པོར་མི་བྱེད་པར། །དགེ་སྦྱོས་འཁྱུར་བའི་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། །སྤྱར་ཡང་ཡིག་འཛོག་བྱེད་བའི་ངལ་བ་རྩོམ། །ལྷ་སྲོང་རྣམས་ཀྱང་འཛམ་དབྱངས་འདི་ཞེས་བའི། །ལེགས་བཤད་ཡིན་ཞེས་རྒྱལ་སྡེའི་ཁྲོམ་ལ་སྒྲོག །རྒྱལ་དབང་ཀརྨའི་གསུང་རབ་སྣང་བས་སོ་ཟོ། །དེ་ཚེ་དགྱོད་ལྡན་སྐྱེ་དགྱས་བསྟན་འཛིན་ཚལ་བ་སྟོན་ཆེན་པོར་བརྩེ་བ་ཐོག་བའི་ཚེ། །ཀྲིཀཱའི་ཡོན་ཏན་ཁོ་ནས་ཀྱང་། །རྒྱ་གཞུང་ལྟར་གཞུང་སྔ་ཕྱིའི་ཚུལ་ལ། །རང་གཞུང་ཆེན་པོར་བརྩོད་པ་ཐོས་བའི་ཚེ། །རྟེས་སུ་ཡི་རང་སྐྱེ་བའི་གོ་

སྐབས་ཅི། །དེས་ན་གོང་དུ་སྐབས་དོན་སོ་སོ་བ། །སྟོས་པ་རྣམས་ལ་ས་བོན་ཙམ་བྱས་ནས། །ཀཱརྱའི་རྟེས་འཇུག་ཤེས་འདོད་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །རྣམ་བཤད་སོ་སོར་འཆད་ཅན་རྩ་རྒྱ་དུ་ཐོན། །རྒྱལ་གསུང་དྲི་མེད་རྣམས་ཀྱི་དྲང་བཤམས་ན། །བདག་གི་བཤད་པ་བླུན་པོའི་ཚོག་ཏུ་སྣང་། །སྣ་ཚོགས་བཤད་པ་རྣམས་དང་གོ་བསྟུན་ན། །བདག་གི་བརྩོད་པ་གཞུང་འགྲེལ་རྣམས་ལ་ཅེ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་འགྲེལ་གཞན་ཡང་འདུལ་ཏྲི་ཀ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་། ཚད་མའི་སྒྲོ་དོན། དབུ་མའི་སྒྲོ་དོན། ཟབ་མོ་ནང་དོན་གྱི་སྒྲོ་དོན། རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་མཆན་འགྲེལ། བསྡུས་གྲྭ་སོགས་གཞུང་འགྲེལ་དུ་མ་མཛད་པ་བཀའ་བརྒྱད་གསེར་ཕྲེང་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ།

(༥) དེ་ནས་སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་(1088-1158) ཀྱི་སྐུ་ཚེ་སྨད་ལ་འབྱུག་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཀྲི་ཀཱ་ཞིག་མཛད་དགོས་ཞེས་བསྐུལ་མ་གནང་སྟེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་། སྟོང་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སྟོང་མ་མངོན་པ་རང་ལས་མཁས་པ་སྟོང་དཔོན་བློ་གྲོས་བརྟན་བའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གནམ་ལྕགས་ཐོག་སེར་གྱི་རྒྱ་དཔེ་དངོས་སྟེང་ནས་སྦྱངས་ཏེ་གྱི་ལེགས་བཤད་ཆོག་གི་མཐའ་དཔྱད་གྱུབ་མཐས་མ་བསླད་པ་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གནས་བཞི་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་མགོ་ཡན་གྱི་**“འགྲེལ་ཆེན་བརྒྱ་ཕྲིན་ཐོག་བའི་ནོར་བུའི་འོད་སྣང་”**ཞེས་བྱ་བ་མཛད། དེའི་རྟེས་འཇོས་གནས་ཕྱི་མ་གཞན་རྣམས་བེ་ལོ་ཆེ་དབང་གཅན་ཁུབ་ཀྱིས་བརྩམས་དགོས་པ་སི་ཏུའི་ཕྱག་ལིར་བྱིས་ཡོད་ནའང་བེ་ལོ་ཆེ་དབང་གཅན་ཁུབ་ཀྱིས་གནས་བཞི་པའི་མཛུག་འཇོས་ལུས་པ་དེ་ཉིད་སི་ཏུའི་གསུང་སྟོས་དང་བསླུན་ཏེ་ཁ་སྐོང་བརྩམས་གནང་བའི་རྟེས། གནས་ཕྱི་མ་བཞི་པོ་ནི་སི་ཏུའི་སྟོང་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བྱོ་གོས་འཛལ་ཕྱིར་མི་སྟྲོའོ་ཞེས་མཛད་མ་གནང་བར་བཅེན། སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་གྱི་སྟོང་མ་ཐུགས་སྐས་དམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱགས་བའི་ཡ་གྱལ། **(༦) ཁམས་སྐྱལ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་**(1290-1364) དང་། **(༧) ཀཱརྱ་དེས་ལེགས་བསྟན་འཛིན་**བཅས་ནས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རེ་རེར་མཛད་ཡོད་པ་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་མཇལ་བས་ཕལ་ཆེར་སི་ཏུའི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་རྩོམ་འགྲོར་ལུས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཁ་སྐོང་ལྟ་བུ་ལ་མཛད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པ་ཙོ་བོས་སེམས་ཤིང་། ཁམས་སྐྱལ་

ཆོས་ཀྱི་ཉེ་མས་མངོན་པ་མཛོད་སི་ཏུ་པཊ་ཆེན་ལས་གསན་གནང་བ་ཡིན་རྒྱལ་སི་ཏུའི་རང་རྟམ་དུ་གསལ་བས་ཁམས་སྨྲལ་ཀྱི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དེ་སྣ་ན་དག་མེ་ལོང་གི་འགྲེལ་པ་དབྱངས་ཅན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅན་ཁ་ཅལ་མཆོ་ལྟ་བུ་སི་ཏུའི་གསུང་སྐོར་བ་ཞིག་ཡོད་པས་ངེས་ཤིང་། ཀཱམ་ངེས་ལེགས་བསྟན་འཛིན་ཀྱི་མཛོད་འགྲེལ་སྡེ་ངེ་དཔལ་སྤྲུངས་དགོན་དུ་ཤིང་པར་ལོ་རྒྱས་རྣམས་སུ་མཛལ་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་། དེང་དུས་ནི་ཁམས་སྨྲལ་དང་ངེས་ལེགས་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་དུས་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་དགོན་རིགས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཕྱག་དེ་བོད་དཀའ་བས་མ་ཁས་པ་སུས་བསྒྲུལ་མ་གནང་སྟེ་མཛད་པ་དང་། ནང་དོན་བརྗོད་བྱ་རྒྱས་བསྟུས་རི་ལྟར་ཡོད་པ། སི་ཏུའི་མཛོད་འགྲེལ་རྩོམ་འཛུགས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་ཡིན་མིན་ཞིབ་ཚ་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར།

(ཇ) དེ་ནས་ཕྱི་སུ་འཛམ་མགོན་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་དངོས་སྲོག་**ལི་ཐང་སྨྲལ་ཕུག་མཁན་པོ་ཀཱརྱ་དེས་དོན་ཀྱིས**སི་ཏུ་པཊ་ཆེན་གྱི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་སྐབས་བཞི་ནས་འཛོར་ལུས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཁ་སྐོང་ལྟ་བུ་ལ་**"མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལེགས་བར་བཤད་པ་དབྱིག་གཉེན་ཞལ་ལུང"**ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་མཛད། ཕྱག་དེའི་སྐར་དཔལ་སྤྲུངས་དགོན་དུ་ཤིང་པར་བཙོས་སྒོང་ཡོད་པས་བོད་དུ་དེང་དུས་ཡང་དེའི་རྒྱུན་རེ་རེས་མཆོག་ལགས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་༡༩༡༠ ལོར་རྒྱ་གར་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷི་ལིར་དེའ་གཟུགས་སུ་དེའ་གངས་གཅིག་སྒོང་ལྟ་བུ་བསྒྲུན་ཏེ་འགྲེམས་སྤེལ་གནང་ཡོད་པས་རྒྱུན་ཆད་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ལས་ཐར།

(ཉ) གཞན་ཡང་འབྲུག་པ་ཀུན་མཁྱེན་པད་ཀར་བོས་(༡༥༩༧-༡༥༨) **"ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་འགྲེལ་པ་ལུགས"** ཞེས་བྱ་བ་མཛད། (༡༠) ཁམས་སྨྲལ་བདུན་པ་སངས་རྒྱས་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འཇམ་མགོན་དགེས་པའི་མཆོད་སྦྱིན་དང་། མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བསྟས་དོན་བཅས་མཛད། (༡༡) **ཕྱོགས་རྩེ་ཡོངས་འཛིན་མཁན་ཆེན་**

ཁྲ་འགྱུ་རིན་པོ་ཆེ་(༡༢༩༣-) མཆོག་གིས་ཀན་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཀར་ཅྪཱ་སྒྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོ་འདི་ཉིད་སྔར་བཤད་ཁྱིད་གནང་སྐབས་རྒྱས་དྲགས་པ་ལྟ་བུས་གསར་བུ་བརྙམས་ཏ་ལས་པ་ལྟ་བུའི་སྐོང་ཚོར་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་ཅྪཱ་བས། ཐོག་མར་འགྲེལ་པ་བསྟུས་པ་ཞིག་བསྒྲུབ། དེ་ནས་རྒྱས་འགྲེལ་ལ་འཇུག་ན་ཡན་ཐོགས་ཆེ་བར་དགོངས་ཏེ། མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཀར་ཅྪཱ་སྒྲུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོའི་ཚོག་དོན་ཀུན་ལེགས་པར་བསྟུས་པ་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤུས་ན་གོ་བ་ལེན་བདེ་ཞིང་། འེས་ཤེས་སྐྱེ་སྤྲུ་བ་བཅས་ཡོད་པ་**"མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་རྒྱང་འལས་དང་ཐེའི་འཇུག་ངོགས་སྒྲུབ་བདེའི་བརྟུད་བསྟུས"**ཞེས་བྱ་བ་མཛད་པ་སོགས་གནའ་རབས་དང་དེང་རབས་ཀྱི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་དབང་པོ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་ལ་དཔག་བའི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡང་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་དུ་མ་མཛད་དེ། དེང་སང་བར་དུ་མ་ཉམ་མེད་དུགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་བཤད་སྡེ་རྣམས་སུ་ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འཚད་རྩོད་རྩོམ་པའི་སྐོལ་རྒྱུན་རྣམས་མ་ནུབ་པར་ལེགས་པར་བཞུགས་ཡོད།

མཛོད་འགྲེལ་དེ་དག་ལས་འགྲེལ་པ་**རྒྱས་ཤོས་**ནི་རྗེ་མི་བསྐྱོད་ཞབས་ཀྱི་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཚེན་གྱུབ་བདེའི་དབྱིད་འཛོ་ཞེས་བྱ་བའི་པོད་ཚེན་གཉིས་པོ་དེ་ཡིན། **འཕྲིང་པོ་**སི་ཏུ་པཎ་ཚེན་གྱི་མཛོད་འགྲེལ་བརྒྱ་ཕྲག་ཐོག་པའི་ནོར་བུའི་འོད་སྣང་དང་། **བསྟུས་པ་**རྗེ་དགུ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེས་དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་མེ་བྱི་ལོ་སྐྱེ་སྦྱི་ལོ་༡༩༨༨ ལོར་མཛད་པའི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པ་དང་། རྗེ་དགུ་པའི་མཛོད་འགྲེལ་འདིའི་ནང་རྩ་བ་ལ་ས་བཅད་ཞིབ་མོར་བྱིས་ཡོད་པ་དང་། དཔག་བཞག་སྤྱོང་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་ཅིང་། རྩ་བའི་ཚོག་འགྲེལ་ཐར་ཆགས་སུ་ཡོད་པས་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་སྤྱོང་གནང་སྐབས་མེད་དུ་མི་རྙེད་བའི་འགྲེལ་པ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། གཞན་ཞུ་དམར་དུག་པ་དང་། ཀཱམ་དེས་དོན་དང་། ༸སྐུབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་མཁན་ཆེན་བྱ་འགྲེན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་མཛོད་འགྲེལ་དེ་དག་ནི་འགྲེལ་པ་རྒྱས་བསྟུས་ཤིན་ཏུ་འཚམས་པོ་ཡོད། ཀུན་མཁྱེན་པད་དཀར་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལུགས་ཞེས་པ་དེ་ཚོག་དོན་གཉིས་ཀར་ཤིན་ཏུ་བསྟུས་

པ་ཞེག་ཡིན་པར་སྣང་། རྟེ་ཀརྨ་ཕྱིན་ལས་དང་། ཀརྨ་དེས་ལེགས་བསྟན་འཛིན་དང་། ཁམས་སྐུལ་བཞེ་པ་དང་བདུན་པའི་ཚོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དེ་རྣམས་ཕྱག་དེའི་དངོས་སུམཚལ་ཐུབ་མ་བྱུང་བས་ཐུབ་བསྟུས་ཏི་ལྟར་ཡོད་པ་ཁོ་བོས་ཆ་མ་འཚལ།

དེ་ལྟར་གོང་གསལ་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཐུབ་འབྱེད་བསྟུས་གསུམ་མང་དུ་བཞུགས་པ་ལས། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྩང་ཟད་བསྟུས་པ་ལ་དགའ་བའི་ངོར་དཔལ་ཆུལ་དབང་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེད་དགུ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་**མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ་**ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་གནས་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་ཕྱག་དང་ཕི་ཏུ་དཀོན་པས་མི་མངོན་པའི་དབྱིངས་སུ་ཕེབས་པར་ཉེ་མོད། དཔལ་ཆུལ་བའི་དབང་པོ་ཀརྨ་པ་ཞོ་ཆུན་ཕྱིན་ལས་རྡོ་རྗེ་མཆོག་གིས་གལ་ཆེའི་དབེ་ཆུན་ཁག་བྱགས་རྩོལ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་ཐབས་ཚོལ་གནད་བའི་ཕྱག་དང་ལས་གཡར་པོ་ཞུས་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༠༤ ལོར་འདི་གར་སྤྱི་ཏ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་དེབ་ནས་ཐོན་གསར་རིག་མཛོད་ནང་བཙུགས་སྟེ། པར་ཞེངས་དང་པོར་དེབ་གངས་༡༠༠༠ ཐམ་པ་ཆུ་གར་ཆུལ་ས་ལྷི་ལི་ནས་པར་དུ་བསྒྲུབ་ཀྱ་འགྲེམས་སྟེལ་ཞུས་པ་རྣམས་ཚ་ཚང་རྫོགས་ཟིན་ནས། སྒར་ཡང་བཀའ་བཅུད་པའི་བཤད་གྲྭའི་དགེ་སློབ་དང་གཞུང་འདི་ལ་དོན་གཅེར་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་གཞུང་འགྲེལ་འདི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་དགོས་མཁོ་བའི་ཆེན་པས། དེ་ལོ་བསྒྲུར་དུ་པར་ཞེངས་གཉིས་པ་པར་བསྒྲུབ་ཞུས་སྐབས་སྤྱའི་ཤན་(Taipei Vajra Vidya Buddhist Center) གྱི་འགན་འཛིན་བྱ་མ་ཀརྨ་ཆོ་དབང་ལགས་ནས་སྤྱིན་བདག་ཐབས་ཤེས་གནང་བ་ལ་འདི་གར་སྤྱི་ཏ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཕུན་མོང་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཡུན་ཅིག་གཞུང་འདིའི་མ་དབེ་ཤོག་གྲངས་ཞེ་བདུན་པའི་རྒྱུ་བཟིགས་མ་ཕྱི་མ་ཚང་བ་དེ་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་བྱ་ན་མ་མཆིས་པ་དོན་གྱི་སྣང་དུ་མཚན་ནས་སྨོས་ན་ཀརྨ་བྱོ་གོས་རིང་ལུགས་སྣུ་བའི་སེང་ཟླ་འམ། ༢སྐུབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་མ་ཁན་ཆེན་ཁུ་འགུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་རྗེ་བརྩུད་པའི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྒྱས་འགྲེལ་གྲུབ་བའི་དབྱིད་འཛོ་ལས་ཁ་སྐོངས་ཞེས་བཀའ་སྩོལ་ལམ་སྟོན་གནང་བ་ལྟར་གུགས་རྟགས་()འདི་འདྲའི་ནང་བཙུག་ནས་ཁ་བསྐངས་

བ་མ་ཟད། གཞུང་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པའི་སྒོ་བ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་ཚོང་དུ་རྒྱུད་ཕྱིར་གཞུང་གི་ས་བཅད་རྣམས་གསར་དུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་བགྱིས་ཏེ། གཞུང་རྫོགས་མཚམས་སུ་བཀོད་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཞུང་གི་རྩ་བ་ལ་དེང་དུས་དང་མཐུན་པའི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་ཨང་གྲངས་ལེགས་སྦྱར་ལྟར་བཀོད་ཐབས་ཤེས་ཡོད། དེ་ལྟར་མ་དཔེ་ཇི་བཞིན་ཚད་ལྟག་མེད་བར་ཞུས་སྒྲིག་གསར་དུ་བགྱིས་ཀྱང་འདི་ལ་སྐྱོན་གྱི་ཆ་དང་ནོར་འཁྲུལ་ཡོད་དེས་པས་རྒྱ་ཆེའི་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོན་འདོན་ལ་དགོངས་འཚར་ལྟག་སྩལ་ཡོང་བར་ཞུ།

མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ་རྒྱམ་པ་ཞེའི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྡུས།

མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་འདིའི་མཛད་པ་པོ་ནི་དཔལ་རྒྱལ་དབང་ཀློང་པ་སྐུ་ཕྲེང་དགུ་པ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ་འམ། མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་མི་ཕམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཞུ་བ་ཡིན། རབ་བྱུང་དགུ་བའི་མེ་འབྲུག་སྐྱི་ལོ་༡༩༤༨ ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་བའི་ཆུ་ཡོས་སྐྱི་ལོ་༡༩༠༣ ལོ་བར་དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་བཞུགས།

མདོ་ཁམས་ཏེ་སྨད་སྐྱག་བཟང་དུ་ཡབ་ཙོང་ཁ་དོང་། ཡུམ་གྲིང་བཟའ་ཚ་ལོད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱེ་འཁྲུངས། ཁོང་གི་བྱིས་པའི་མཚན་ལ་ཡུམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བཏགས། དགུང་ལོ་བདུན་པར་རྗེ་ཁྱ་དམར་དགོན་མཆོག་ཡན་ལག་གིས་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ནས་མཚན་ལ་དཔལ་ལྡན་མི་ཕམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཅེས་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་པར་རྗེ་ཁྱ་དམར་དགོན་མཆོག་ཡན་ལག་མཁན་པོ་མཛད་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུག་པར་སྨོན་དཔོན་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་ལས་ཕར་ཚད་མངོན་པ་སོགས་མདོ་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་གསན། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་པར་རྗེ་དགོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཁན་པོ་མཛད་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས། མདོར་ན་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོན་སྡེ་བསྐྱར་བཞེངས་དང་། དབང་ཁྲིད་གདམས་ངག་གནང་བ། ཡུལ་སྡེའི་འཁོན་རྩེ་བསྟུམས་པ་སོགས་འགྲོ་དོན་མཐའ་ཡས་པ་མཛད་དོ། །ཁོང་གི་སྐྱོབ་མ་གྲགས་ཆེ་བའི། རྗེ་བཙུན་ཀུ་ར་ནྲ་ཐ་དང་། སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་རྒྱ་མཚོ། ཏེ་ཀོ་ལྷག་བསམ་རྒྱ་མཚོ། ཟུར་མང་ཀརྨ་ལེགས་བཤད་སྒྲུབ་དབྱངས། ཁྱ་དམར་དྲུག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་བཅས་ཡིན། ཁོང་གི་གསུང་རྟོགས་ཆེ་བའི། ཚད་མ་རིགས་གཞུང་སྣོང་པོ་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ། མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ཕྱག་ཆེན་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་སོགས་པོ་ཏི་བཅུས་བཞུགས་པ་རྣམས་གཤམ་འོག་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་ལྟར་ལགས།

ཀཱམ་བ་དགུ་བ་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག

(1) བོད་ཀ ཐོག་མར་**བསྟོད་ཚིགས་སྐོར་**དགེ་ལེགས་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། མཉམ་མེད་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོའི་བསྟོད་པ་ཚིགས་གཉིས་འདོད་འཇོའི་བྱམ་བཟང་། མགོན་པོའི་བསྟོད་པ་དབལ་མགོན་དགྱེས་པའི་རོལ་མོ། མགོན་པོར་བསྟོད་པ། **བརྟན་བཞུགས་གསོལ་འདེབས་སྐོར་**སྐྱབས་ཤལ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་བྱང་སྐོར་ལྟད་པ་ལ་ཡི་དོ་ཤལ། **གསུངས་མཐུར་ཀྱི་སྐོར་**གཞོམ་མེད་རྡོ་རྗེའི་སྤྲུ་དབྱངས། **དེས་ལན་ཀྱི་སྐོར་**ཐེ་ཚོམ་བྱོ་སྐུན་བཅེལ་བའི་སྡང་བྱེད། **ཚབ་ཤོག་གི་སྐོར་**སྤེལ་ལེགས་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཁྱེར། རྒྱལ་ཁམས་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྒྲུབ་བའི་བཀའ་ཁྲ་ཚན་གཉིས། རྒྱལ་བ་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་གི་དངུལ་གདུང་དཀར་ཆག **།བཅའ་བ་ཚོས་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐོར་**གནང་བཀག་གསལ་བར་སྟོན་པའི་སྡང་བྱེད་བཅས་སོ།།

(2) བོད་ཁ གསོལ་འདེབས། སྨོན་ལམ། ཤིས་བརྗོད་ཀྱི་སྐོར་ཡིད་བཞིན་ཟ་མ་ཀོག

(3) བོད་ག བཀྲ་ཤིས་སྨོན་ལམ་གྱི་སྐོར།

(4) བོད་ད། གསོལ་འདེབས་བྱིན་རླབས་ཆར་འབེབས། ལམ་ཟབ་བྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཕྱག་རྗེ་ཆེན་པོའི་བསྟོམ་བརྒྱས། གཅོད་ཀྱི་ཚོགས་མཆོད་བྱིན་རླབས་གསོལ་འདེབས་བསྟོད་པ་བཅས། ཞལ་གདམས་བསྟབ་བྱ་རྣོགས་འབྱལ་ཞུས་ལན་སོགས་ཀྱི་སྐོར་བྱང་དོར་གསལ་བར་སྟོན་པའི་མེ་ལོང་། ཕྱག་ཆེན་ཉམས་ལེན་མདོར་བསྡུས། བསྙེར་གནས་ཀྱི་ལྷན་ཐབས། བསྙེར་གནས་ཀྱི་ཆོ་ག་གཟུངས་སྒྲུབ་དང་བཅས་པ་དོན་གཉིས་ལྷུན་གྲུབ། སྒོ་བཅེགས་ཀྱི་བྱིབ་སེལ་སྒྲིབ་གཉིས་དག་བྱེད་བྱིན་རླབས་ཆུ་རྒྱུན། ཆོས་རྒྱ་དཀར་པོ་ཕན་བདེའི་འབྲས་སྟེལ། མཆོད་ཡར་རྣམ་འདྲེན་དགྱེས་བྱེད་རོལ་མོ། སྐྱབས་གསུམ་འཛིན་བའི་དགེ་བསྙེན་ཀྱི་སྟོམ་པ་འབོག་ཐབས་བྱང་ཆུབ་ལམ་བཟང་། གསང་བའི་བདག་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་བདུད་དཔུང་ཟིལ་གནོན།

(५) པོད་ཅ། འཇུག་ཏུ་བགས་བརྒྱད་གྱབ་པའི་ཤིང་རྟ་བའི་བར་འདེན་པའི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན། འཇུག་པའི་ཏུ་ཚེན་གྱི་ས་བཅད་ཟབ་དོན་འཕྲལ་གྱི་ཕྱེད་མིག །ཉན་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བསྟས་དོན་ཁས་ལེན་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ། མཚུངས་མེད་རྗོ་རྗེ་དབྱངས་ཅན་ཚེ་དཔག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་རྩ་གསུམ་དུལ་སྒྲུབ་ཀུ་གཏགས་པའི་བསྟེན་རྗོགས་དབང་དང་བཅས་པ་འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་བུམ་པ། དེའི་ཡུན་ཐབས། སྒྲ་མི་སྙན་པའི་འཆི་མེད་ཚེ་ཡི་རང་གཟངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་དམིགས་པ་ཚན་ཡོན་དང་བཅས་སོ།།

(৬) པོད་ཆ། ཕྱག་ཚེན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྒོམ་གྱི་དོན་བསྟས་རྩ་ཚོག ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྒོམ་གྱི་ཟབ་ཁྱད་དེས་དོན་རྒྱ་མཚོ། ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོ་མ་རིག་སྐན་སེལ། ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོའི་ཟིན་བྱེད་ཚོས་སྐུ་མཛྲའ་ཚུགས། ཁྱད་རིམ་སྒོའི་སྟོན་འགྱོ། དེས་དོན་སྟིང་གི་བདུད་རྩི་རྒྱང་སེམས་གཞད་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ཕྱག་ཚེན་དང་ཚོས་དྲུག་གི་ཟིས་བྱེད་དེས་རྒྱ་མཚོའི་སྟིང་པོ་ཚོགས་བཅད་མ། ནི་གུ་ཚོས་དྲུག་གི་ཁྱད་རིམ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་བཀས་པའི་གསུངས་ཟིན་བྱེས་སུ་བྱས་པ། སྟོན་འགྱོ་བཞི་སྒྲོར་ཉང་དུ་ཉམས་རྟོགས་སྒྲོན་མེ། བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆེའི་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཚེན་གྱི་ངོ་སྒྲོད། ཕྱགས་རྟེ་ཚེན་པོའི་དམར་ཁྱེད་ལག་ལེན་དུ་བཀོད་པ་བཅས་སོ།།

(৮) པོད་ཇ། བླ་མ་མཚོད་པ་ཚོགས་གཉེས་དབལ་འབར། བླ་མ་མཚོད་པའི་འདོན་བྱ་བསྟས་པ། སྒྲོལ་མའི་ཚོ་གླུས་པ་འཆི་མེད་དངོས་གྲུབ། སྒྲོལ་དཀར་ཚོ་གླ་འཆི་མེད་འདོད་ཆྱའི་བང་མཛོད། སྒྲོལ་མའི་ཚོ་གླ་བསྟས་པ་འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་སྟིང་པོ། ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྒྲུབ་ཐབས་འཆི་མེད་མཚོག་སྟོལ། སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་འདོན་ཚུལ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྟིང་ལུ་བཅས་སོ།།

(৯) པོད་ཉ། བསྟོ་བའི་རིམ་པ་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་ཡོན་བཤད་དང་འབྲེལ་བ། བསྟོ་བའི་རིམ་པ་དགོས་འདོད་འབྲས་སྟོལ། བདེ་མཚོག་གི་དབང་ཚོག་རྒྱས་བསྟས་གཉེས། **ཡི་དམ་ཞི་བའི་མངོན་རྟོགས་སྒྲུབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལ་ནང་གསེས།** སྒྲོལ་དཀར། ཀུ་སྒྲུབ་སེང་ལྡེང་ནགས་སྒྲོལ། ཙནྡན་གོ་མིའི་ལུགས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོལ་མ། ཙ་བྷ་ཀ་

རའི་སྒོལ་མ་བཀྲ་ཤིས་དོན་འགྲུབ། རྡེ་དྲུག་བའི་ཤེར་ཕྱིན་མ། ཙ་རྒྱ་རའི་གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ། རྡེ་བརྒྱད་བའི་གདུགས་དཀར། ཙ་རྒྱ་རའི་གཙུག་ཏོར་འབར་མ། རྡེ་དོན་ལྡན་ཞབས་ཀྱི་རིག་བའི་རྒྱལ་མོ་ལྷ། རི་ཁྲོད་ལོ་མ་ཅན། རྡེ་དྲུག་བའི་འོད་ཟེར་ཅན་མ། རྒྱལ་མཚན་རྩེ་མོའི་དབུང་རྒྱན། དབྱངས་ཅན་དཀར་མོ། རྡེ་བརྒྱད་བའི་འཇམ་དབྱངས་དམར་སེར་ཡབ་ཡུམ། རྡེ་དྲུག་བའི་འཛམ་དཀར། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྩེད། འཇམ་དཔལ་སྐུ་སེང་། འཇམ་དཔལ་ཞ་ར་བ་ཅ། སེའུ་སྐུ། ཚེ་དབག་མེད། སྐུན་རས་གཟིགས། འཕགས་པ་བྱམས་པ་བཅས་དང་། **ཡི་དམ་དྲག་པོའི་མཆོག་རྩེགས་སྐུབ་ཐབས་བསྒོམ་བཟླས་དྲོ་རྡེ་ཁྲེང་བ་ལ་ནང་གསེས། ཕྱག་དོར་གཉུམ་པོ། རྡེ་དྲུག་བའི་ཕྱག་ན་དོ་རྡེ་འབྱུང་འདུལ། རྟམ་འཛོམས་ལྔང་གུ །རྟམ་འཛོམས་དཀར་པོ། མི་གཡོ་བ་དཀར་པོ། མི་གཡོ་བ་སྟོན་པོ། ཁྲོ་བོ་སྐེ་བ་བརྒེགས་པ། སྐེ་བརྒེགས་ལྔང་ནག །སྟོབས་པོ་ཆེ། བདུད་རྩི་འཕྲིལ། བགེགས་མཐར་བྱེད། དུས་མཁྱེན་ཐུགས་དམ་རྩ་མཐིན་ལྟ་ལྟ། རྩ་ནག །རྩ་མཐིན་གྲུབ་རྒྱལ་མ། རྩ་མཐིན་གསང་སྐུབ་སྐྱེར་སྐང་ལུགས། རྩ་མཐིན་ཟླ་རྒྱལ། རྩ་ནག་ལྷགས་རལ། གཤེན་རྡེ་གཤེད་ནག །གཤེད་དམར། སེང་གདོངས་མ་རྟམས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཆོག་བརྒྱད་ཡིག་བཅས། ཆོས་སྐྱོང་ཡབ་རྟམས་ཀྱི་མཆོག་རྩེགས་ཁྱེན་ལས་སྡུར་མགོགས་ལ། ལེགས་ལྡན། བེར་ནག་ཅན། ཕྱག་བཞི་པ། ཕྱག་དུག་པ། མགོན་དགར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ། གུར་ལྡ་བརྒྱད། ཞལ་བཞི་པ། རྡེས་གནང་སྤྱི་འགེབ་སྤྱི་བཤད་བཅས། ཆོས་སྐྱོང་ཡུམ་རྟམས་ཀྱི་མཆོག་རྩེགས་ལས་བཞི་སྡུར་འགྲུབ་ལ། ལྷ་མོ་རང་བྱང་རྒྱལ་མོ། དུད་སོལ་མ་བཅས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཆོག་གཏོར་འབྱུལ་ལོ་རྒྱས་བརྒྱད་ཡིག་བཅས། རྡེས་གནང་གཅིག་ཤེས་ཀུན་གྱོལ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ། རབ་གནས་བཀྲ་ཤིས་ཆར་འབེབས། སྒྲགས་ལུགས་ཀྱི་རབ་གནས་རྒྱས་པ་མཐའ་དག་ཁྱད་བཅས་ཀུན་ཁྱབ་བདེ་ལེགས་མཆོག་སྟོལ། རྒྱུད་སྡེ་སྤྱིའི་སྤྱིན་བསྲེག་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ་སོར་བཞག་ལས་བཞི་སྡུར་འགྲུབ་དེའི་ཆ་ལག་དྲག་པོའི་སྤྱིན་བསྲེག་མ་རྣང་ཚར་གཅོད་བཅས་བཞུགས།

(୧) **བོད་ཀ།** སྒང་སྐོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ། མགོན་པོ་བེར་ཅན་གྱི་ཕྱི་སྒྲབ་སྒར་བུའི་ལག་ལེན་དག་བགེགས་སྐོག་འཕྲོག །མགོན་པོ་གཅིག་རྐང་མདུན་བསྐྱེད་བྱ་ཚུལ་ཉང་དུདང་། ནང་སྒྲུབ་རྫོ་རྗེ་ཕ་ལམ་ཕྱིན་ལས་སྐུར་མགྱོགས། གསང་སྒྲུབ་ཐོད་པ་གཅིག་ཐུན་མཐུ་སྟོབས་རྒྱལ་པོ། རྟེན་གཏོར་བཅཅ་ཐབས་རྗེ་བརྒྱད་པའི་གསུང་སོར་བཞག་ལ་རྩང་ཟད་བསྟུས་པ། སྒྲུབ་ཐབས་ཀུན་གྱི་གལ་ཆེ་བའི་ལག་ལེན་མཁའ་ཁྲབ་ཕྱིན་ལས་རོལ་པ། མགོན་པོའི་ཕྱི་ནང་གསང་བ་བཟང་པ་ལས་བཞིའི་བསྒྲལ་ལས་དག་བགེགས་སྐིང་འཕྱིལ། མནའི་གཟུ་དཔང་། དམོད་བཅོལ་བསྟན་དག་བརླག་བྱེད། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོའི་བསྐེན་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་གསལ་བྱེད་ལམ་འདེན་སྒྲིལ་བའི་རྫོ་རྗེ། ཕྱག་བཞི་པའི་ཆོ་གཉིས་མཆོག་སྟོལ། མཁར་ནག་གཏོར་ཆོག་དགོས་འདོད་ཀུན་སྟོལ། བསང་ཡིག་ནད་གདོན་སྔོག་སྒྲིབ་བར་ཚད་ཀུན་སེལ། དམ་ཅན་བསྐྱལ་བ་ཡོ་ཤ་སྐུར་མགྱོགས། རྟག་ཤད་ཆོ་ག་དག་འདུལ་སྡོག་གི་སྐུ་གྲི། ཞིང་སྐྱོང་ཆོ་ག་ཕྱིན་ལས་རྒྱ་མཆོ། ཙོ་རིའི་སྐུང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་གཏོར་ཕྱིན་ལས་སྐུར་འགྲུབ། བཅན་རྩོད་ཀྱི་གསོལ་མཆོད། ཙོ་རིའི་གནས་བདག་གི་མངོན་རྟོགས་གསོལ་མཆོད་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་བཅས་བཞུགས།

(୨୦) **བོད་ཐ།** ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྟིང་པོ་མཁྱེན་བརྩེའི་ཞལ་ལུང་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ་ལེགས་བཤད་ཆོས་མིག་རྣམ་འབྱེད་གྲུབ་བདེའི་ཤིང་རྟ་བཞུགས་སོ།།

རྗེ་དགུ་པའི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་འདི་ནི། དཔལ་བོ་གཙུག་ལག་སྒྲུབའི་གསན་ཡིག་ལས་བདག་གི་མཁན་པོ་དོན་གྱི་སྒང་དུ་མཚན་ནས་སྒོས་ན་དཔལ་ཀམྤ་ཏྲོ་གོས་རིང་ལུགས་སྒྲུབའི་སེམྤ་ཊྲས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་མཁན་ཆེན་ཁྲ་འགུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་བརྗེད་ཐོང་བཀོད་པ་ལས་དཔེ་བཞུས་མཛད་པ་ལགས།

ཞེས་བལ་བོད་ཀྱི་ས་མཚམས། ཤར་སྒྲ་ཁང་དོན་གྲུབ་སྟིངས་ཀྱི་བཙུན་པ་ཆོ་རིང་ཤར་པས། དེབ་འདིའི་ངོ་སྒྲོད་གྲེང་བརྗོད་དུ། མཁྱམ་མེད་དྲག་པོ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་ཕྱོགས་སུ་

སྤྱིར་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བྱང་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལས་བརྩམས་པའི་འཕེལ་གཏམ་
ཞུང་དུ་འདི་ཡང་འཕགས་ཡུལ་གོང་ཁྲེར་ཆེན་པོ་ཤྲ་རྟ་སྲིའི་ཤེ་འདབས་སུ་གནས་པའི་བཙུ་
བིརྟ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་སྤྱི་ལོ་༢༠༡༡ ཟླ་༦ ཚེས་༡༠ ཉིན་སྦྱར་བའོ།།

༄༅། །ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་
རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་མཁྱེན་བརྩེའི་ཞལ་ལུང་གཞོན་ནུ་
རྣམ་རོལ་ལེགས་བཤད་ཆོས་མིག་རྣམ་འབྱེད་
གྲུབ་བདེའི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

དཔལ་དང་ལྡན་པའི་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོར་ངོ་མཚར་སྣང་བའི་མཛད་པ་དུ་མ་སྟོན།།
གང་གི་དཔེ་བྱད་སེན་མོའི་ཉེ་འོད་ཆ་ཤས་ཐུ་མོས་རེགས་པའི་མོད་ཉིད་ལའང་།།
དུག་གསུམ་བཟོད་དཀའི་སྡུག་པ་མཐར་བྱེད་ཤེས་རབ་སྣང་བས་ཆོས་ཀུན་རྣམ་པར་འབྱེད།།
ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཟིགས་བཞིན་འགྲོ་ལ་མངོན་སུམ་སྟོན་མཛད་རྣམ་འདྲེན་དེ་ལ་འདུད།།

སྐྱེད་ཞིའི་བློ་གོས་སྤོངས་པ་གཅིག་བསྡུས་ནས།།
སྐྱེད་པའི་མཆོ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི།།
ཚ་རོལ་ཕྱིན་པའི་གྲུ་ཆེན་རྣ་བལ་བ།།
ཤུ་རིའི་བུ་སོགས་དག་བཅོམ་ཀུན་ཀྱང་བསྟགས།།

སྣང་སས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མས་ཡིད་དྲངས་ཏེ།།
སྟོན་པའི་བསྟན་ལ་རྟབས་ཆེན་རིམ་གྱི་བ།།
འོད་སྲུངས་ལ་སོགས་སྟོན་པ་གཉིས་པའི་འཕྲིང་།།
བསྟན་པའི་གཏད་རབས་དག་བའི་བཤེས་རྣམས་བསྟོད།།

གདུལ་བྱའི་དབང་པོ་ཁབ་ཀྱི་བྱ་གཡའང་།།
ཤེས་བྱའི་མཐོ་རིས་གོས་བཟང་འདྲེན་པའི་སྣང་།།

བཀའ་ཡི་བསྟུ་བ་བྱེ་བྲག་བཤད་པའི་མཆོ།།
སྣོང་པོར་སྨིལ་མཛད་རྣམས་ལ་ལེགས་ཡི་རང་།།

ཞེད་པར་ཀུན་མཁྱེན་གཅིས་པ་དབྱིག་གི་གཅེན།།
སྐུ་བ་དུ་མར་ལྟ་རིག་བརྟེས་པ་དེས།།
ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཆོའི་སྣོང་པོ་རབ་བསྡུས་པའི།།
མངོན་པའི་མཛོད་འདི་ཁོ་བོའི་ཡིད་ལ་གཞོལ།།

འདིར་ནི་འཇིགས་བྱལ་སྟོན་པ་མི་བསྐྱོད་རྒྱལ།།
དེ་ཡིས་གཞན་དྲིང་མེད་པར་མཁྱེན་པ་དང་།།
བརྩེ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱས་འགྲེལ་འདི་མཛད་དེ།།
ཚོག་དོན་ཀུན་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་བསྟོད།།

ལྡར་བཅས་འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱིས་བཀུག་པའི་ཁྲིར།།
སྐྱེལ་ཀྱང་གཅིག་གིས་བདུད་སྡེའི་དཔུང་འཇོམས་ཤིང་།།
མི་ཟད་སྣང་བ་རྒྱས་པའི་འོད་མངའ་བ།།
ཞྭ་དམར་ཅོད་པན་ཅན་དེ་ཡིད་མཆོར་གསལ།།

ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཡང་།།
གདུལ་བྱའི་ཡུལ་དུ་འཆར་བྱེད་ཤིང་རྟའི་མཆོག།
ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཆོའི་གཏིང་མཐའ་རབ་དཔོག་པ།།
ཡོངས་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་དགྱེས་ཀྱང་ཅིག།

ཀཱམ་པ་ཞེས་སྐྱེས་རབས་དགུ་པ་བདག།
སྣོང་ལ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུའི་ཚྭ་ཀྱིས་བཏབ།།
མཐྱེན་པར་སྣང་དབྱངས་ལྟ་མོའི་ཚོག་འབྱིན་པས།།

མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་གསལ་བྱེད་འདི་སྦྱོའོ།།

དེའང་རང་རེའི་སྟོན་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དེ་ནི་སྣྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་ཐུགས་རྗེ་མཁྱེན་པར་གྱོལ། ཡང་དག་པའི་ཚོས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གསང་བའི་ཟབ་དོན་སྟོན་ལྡུ་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་སྐུས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པའི་གནས་རིག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་དང་འོད་ཟེར་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་དེས་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་ཕན་པ་སྩིན་པའི་ཆེད་དུ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གྲངས་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། རྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚད་ཀྱིས་གཞལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་ཏུ་བསྐོར་བ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་དང་མཐུན་པར་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དབྱིག་གི་གཉེན་གྱིས་བསྟན་པ་རིམ་འཇུག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་གི་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་འབྲས་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་མཛད་པ་ལས། དམ་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྩ་བའམ་མ་མོའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་མཛོ་ལས་བཏུས་པའི་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་མཛད་ཅིང་འདིར་དེ་ཉིད་འཆད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པས་དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་ན། **རྩོམ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱི་སྐོར་ནས་ལོ་རྒྱུས་བརྗོད་པ། གང་བརྩམ་པར་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་དངོས་ཀྱིས་དོན་ཏོ།** །དང་པོ་ནི།

ཁོ་བོ་ཅག་བསྐལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གོང་ནོལ་ནས་སངས་རྒྱས་གྲངས་མེད་ལ་བསོད་ནམས་བསྐྱེན་པའི་མཐུ་ལས་འགྲོ་མགོན་དུགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་མཉལ། ཡོངས་འཛིན་རྩོད་བྱལ་རྣམས་བསྟེན་པའི་སྐལ་བ་རྣེད། སྡེ་སྣོད་གསུམ་སོགས་རྒྱུད་ལ་མནོས། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་ཚོགས་གྲངས་མེད་ལ་འབྱོར་མ་གྲུབ་པའི་བར་དུ་རྣལ་འབྱོར་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ལ་མནོས། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་པ་དང་མཉམ་པར་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་དམ་བའི་ཚོས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གང་བྱེད་བའི་ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནས་བརྒྱད་བའི་ཞལ་ལུང་འཛིན་པ་གྲོལ་བ་བརྟེས་པ་རང་གི་སྤྲོབ་དཔོན་གྱི་བར་དུ་ཚད་པ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་པར་ཉམས་སུ་བླངས་ཀྱང་བསྟན་རྒྱུན་ཚད་པས་བྱིན་བརླབས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལམ་དེ་ལ་སྤྲོབ་པ་སྐད་བྱས་ཀྱང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲགས་སོ།།

དེས་ན་དམ་བའི་ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་གང་ལས་ཐོས་པའི་ཚུལ་བརྗོད་ན། རྗོག་ལོ་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་ན། རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་སྤྲོབ་དཔོན་སྟ་མ་ལས་བརྒྱད་པའི་རིམ་པ་ནི་སྤྲོས་མི་དགོས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཕེག་པ་མཐའ་དག་རང་གི་གཅེན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་གསན་ཞིང་། དེས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལ། དེས་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་གསན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་བརྒྱད་པ་ཉེ་བའོ།།

སྤྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ནས་པཊ་ཆེན་བྱོན་པརྒྱན། སྤྲོབ་དཔོན་གང་སྲེལ། པཊ་ཆེན་ཤཱནྟི་པ། རྗ་བོ་ཏྱ་རྟུ་ཤྲཱི་ལ། རྗོག་ལོ། མཆིམས་ཕུ་རྗེ་གོ་ཆ། མཆིམས་བརྩོན་འགྲུས་སེང་གེ་མཆིམས་དོན་རྒྱལ་བ། མཆིམས་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན། མཆིམས་བྱོ་བརྟན། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས། མཆིམས་བྱོ་བཟང་གྲགས། རོང་པ་ཚོས་རྒྱལ། ཉག་མ་བ་རིན་ཆེན། དམར་སྟོན་དཔལ་ལྡན་རིན་ཆེན། རོང་སྟོན་ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚན། བཟོད་པ་བྱོ་རྒྱ་མ། བྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཀཱམྱ་ཐྭེན་ལས་པ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ། དོན་གྱི་སྙིང་དུ་མཚན་ནས་སྐྱོས་ཏེ་བདག་གི་མཁན་པོ་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་དཔལ་དཀོན་མཆོག་ཤཱཀྱ་མཆོག་གི་གཙོ་བོའི་འབངས་རབ་ཏུ་ཆོས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་། སྤྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཅི་ཙ་ཡ་ཀྱིའི་ཞལ་སྔ་ནས་བདག་ལའོ།།

གཉིས་པ་(གང་བརྟགས་པར་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་དངོས་ཀྱིས་དོན་)ལ། མཚན་ངོས་བཟུང་ཞིང་བསྟུར་བ། འགྲུར་གྱི་ཐུག གཞུང་གི་ཚིག་དོན་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཙ་ནྡི་རྟམ་ཀོ་ཏྲ་རི་ཀཱ།
བོད་སྐད་དུ། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ།

ཞེས་པས་བསྟན། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལ། ཙ་ཥ་ན྄ཌི་ཀ། པི་ཊ་ཀ་ཏི། ཐ་གཱི་ཏ། སཾ་སྐྲི་ཏ་དང་བཞི་ལས། སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་དུ་ཙ་ནྡི་རྟམ་ཀོ་ཏྲ་རི་ཀཱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་ལ། དེའང་བསྟུར་ན་ཙ་ནྡི་མངོན་པ། རྟམ་ཆོས། ཀོ་ཏྲ་མཛོད། ཀཱ་རི་ཀཱ་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཡིན་པས། བོད་སྐད་དུ་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(འགྲུར་གྱི་ཐུག)ནི།

འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེའང་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སྦྱིབ་པའི་རྒྱབ་མོ་དང་བྲལ་བས་ན་འཇམ་པ་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་དང་དཔལ་དུ་གྱུར་བས་ན་དཔལ་བཟུང་བྱ་ལོན་པའི་ན་ཚོད་དང་ལྡན་པས་ན་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་པ་ནི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་འདུད་པའི་དོན་ཏོ།།

གསུམ་པ་(གཞུང་གི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་)ལ། མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ། དགོས་ཆེད་བསྟན་པ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་ཞེག་ཀུན་ལ་སྐྱབ་པ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་།།
འཁོར་བའི་འདམ་ལས་འགྲོ་བ་དྲང་མཛད་པ།།
དོན་བཞིན་སྟོན་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས།།
ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་བཤད་བྱ།། ༡

ཞེས་བས་བསྟན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཞིག་སྟེ་སངས་རྒྱས་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སྐུ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས། གསུམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས། བཞི་པ་ནི་ཐལ་བའོ། །ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀུན་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་མིན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་སྐུན་པ་གཉན་བཅོམ་ཞིང་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱག་བརྒྱང་བས་ཐམས་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བའོ་ཅོག་ཏུ་རྣམས་དྲང་བར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་ལ་ཐན་པའི་དོན་ཏེ་ལྷ་བ་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པས་དྲང་བར་མཛད་པ་ཡིན་གྱི་རྫུ་འཕྲུལ་དང་དམ་པ་སྨྲིན་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་པ་དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་ཕྱག་འཚལ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་ཞེས་རྩོམ་པར་ཞུལ་གྱིས་བཞེས་པའོ།།

འོན་སྟོན་པ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟ་བུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་རང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། གཞན་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ལའང་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དེ་གཉིས་ནི།

གང་ཞིག་ཀུན་ལ་སྐྱན་པ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི་འགོད་བའི་འདམ་ལས་འགྲོ་བ་དྲང་མཛད་པ་ཞེས་བས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འང་དོན་བཞིན་ཡང་འཆད་སྟོན་པའང་ཡིན་པ་ལ་སྐྱ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཤ་རིའི་བུ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ཡིན་ལ་དང་པོ་མ་ཡིན་པ་ནི་འོད་སྲུངས་རྟོགས་བྱེད་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་སོ།།

འདི་ར་འཕྲོས་དོན་ཅུང་ཟད་བརྟོད་ན། **མཆོད་ཡུལ་གྱི་སྟོན་པ་དོས་བཟུང་། དེ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྲིན་པ། དེ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་གསུམ་ལས།**

དང་པོ་ནི། འདི་ར་སྟོན་པར་གྱུར་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ་དེའི་རང་བཞིན་ཡང་དེས་པར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འབའ་ཞིག་སྟེ། དེའང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་

ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ནོ། །སྐུ་དེ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གཟུགས་སྐུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ནི་སྟེ་པ་ལ་མ་གྲགས་ཤིང་སྟེ་པས་གང་ལ་བདུད་རྩི་ཐོབ་པའི་ལུས་རྟེན་རྒྱལ་བྱང་ཏོན་གྱི་ཁོག་པ་ལྟ་བུའང་སངས་རྒྱས་སུ་མི་འདོག་སྟེ། ལས་ཀྱེན་གྱི་རྣམ་སྨིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སློང་ཡང་དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ་དང་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་དང་འཕགས་པའང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་འདོག་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་ལ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་བརྗོད་པ་ནི་བརྟེན་པའི་མིང་གིས་རྟེན་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་པ་དང་རྟ་པའི་ཐ་སྙད་བཞིན་ནོ། །མདོ་སྡེ་པས་གཟུགས་སྐུ་སངས་རྒྱས་མཚན་ཉིད་བར་ཁས་བླངས་པ་ལྟ་བུ་ཞེག་ཡོད་པ་ནི་ཞེ་འདོད་ལ་ལམ་དང་གང་ཟག་མ་ཕྱེ་བའི་ཚེ་འམ་ཡང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱང་གྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་བཞག་གི་དེས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མི་འདོད་དེ། དེ་སྐད་བྱ་དང་ཟག་བཅས་སུ་འདོག་པ་དེའི་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་པ་ནི། འདི་སྐབས་ཀྱི་མྱན་པ་ནི་སྐྱེ་པ་ལ་མྱན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མྱན་པས་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་འདིས་ཀྱང་ཡང་དག་མཐོང་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྐྱེ་བ་ལ་གཅོད་བོར་ཐར་པ་ལ་སྐྱེ་བྱེད་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་། གཅོད་བོར་ཀུན་མཁྱེན་ལ་སྐྱེ་བྱེད་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། སྲིད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱ་རྒྱས་དུག་མཚུངས་ལྟན་ཐོབ་པ་དང་ཅཅས་པ་རྣམས་ལ་བྱེད། ཐར་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པས་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་འདིར་ནི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་པར་བཞག་གི །དེའི་ཚེ་ནི་བེམས་ཤེས་གང་རུང་དུ་ཁ་ཚོན་གཅོད་མི་ནུས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། གཅོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་འགལ་རྟེན་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་སྟོང་པ་ཞེག་སྟེ། དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཟད་

ཅིང་ཕྲ་བས་མི་ཤེས་པ། ཡུལ་རབ་ཏུ་བསྒལ་བས་མི་ཤེས་པ། དུས་རབ་ཏུ་བསྒལ་བས་མི་ཤེས་པ། དོན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་མི་ཤེས་པ་དང་བཞི་ལ་བྱེད། དེ་ཡང་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ནི་ཤུ་རིའི་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་མོ་ཏྱལ་གྱི་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི་འཕགས་པ་སྐྱ་གཅན་ཟིན་རྣམས་ལ་ཡོད་དེ། འགྲེལ་པ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་དང་ཡུལ་དང་དུས་ཤིན་ཏུ་བསྒལ་བ་དང་དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འདིར་བསྟན་གྱི་སྐུན་པ་དེ་ཉན་རང་གིས་བཅོམ་མམ་མ་བཅོམ། དང་པོ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲངས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུབ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་སྤྲུག་བསྔལ་གྱི་མཐར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་ལས། ང་ནི་ཚོས་གཅིག་མངོན་པར་མ་ཤེས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པར་སྤྲུག་བསྔལ་གྱི་མཐར་བྱེད་པར་མི་སྣུབོ། །ཞེས་དང་། ང་ནི་ཚོས་གཅིག་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ཤིང་མ་སྤངས་པར་སྤྲུག་བསྔལ་གྱི་མཐར་བྱེད་པར་མི་སྣུབོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉེས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཙོད་དེ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐུན་པ་བཅོམ་ཡང་ཉན་རང་གིས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཀུན་ལ་སྐུན་པ་བཅོམ་པར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱི་གཉན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཐེག་ཆེན་ནས་བཤད་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་བཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་སྒྲིབ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་**ལྷུང་དང་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས**ཡོད་པའི་ཕྱིར། **དང་པོ་ནི།** ལྟན་ཅིག་གཉིས་མིན་སངས་རྒྱས་བཞིན། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་གང་སྟེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བས་མཉམ་པ་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱི་མཉམ་ཞིང་མཉམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། རིགས་པ་དང་རྒྱུན་རྗས་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་དབང་པོ་འཕོ་བར་གེགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་གཞན་སེལ་གྱི་ཚོས་རང་གི་ངོ་བོས་མི་སྟོང་པར་འཛིན་པ་

དང་ཕྱང་སོགས་ལ་རིལ་པོར་འཛིན་པ་དང་ཕྱིན་དྲུག་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་སོགས་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་དང་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞི་རྣམས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀུ་འཇོག་སྟེ། དེ་གནས་ཚུལ་ལ་རྟོངས་པའི་བློ་ཡིན་པ་གང་ཞེག ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བློ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྡེ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་མིན་ཏེ། ལྷ་བ་ཅཀྲ་བཏུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆུ་བཞི་དང་དཔོས་པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཞེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གྲགས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གིས་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ནི་ཁས་མི་ལེན་ནོ།།

གསུམ་པ་གཉེན་པོ་ལ་དཔྱད་པ་ནི། མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞི་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་དོས་གཉེན་ནི་མི་སློབ་པའི་སྟོབས་བཅུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཛོག་སྟེ། སྔར་སློབ་ལམ་ན་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞིའི་ངོ་བོ་དང་འགལ་བའི་འཛིན་སྐངས་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ལ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞིའི་ཐོབ་པ་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་འོངས་པ་དེ་སྐྱེས་པ་དང་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞིའི་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་བ་འགགས་པ་དྲུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲོན་མེ་མ་འོངས་པ་སྐྱེས་པ་དང་མུན་པ་དང་ལྡན་བ་བསལ་བ་དྲུས་མཉམ་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ་ནི།

ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་དྲི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས།།
དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་།།
འདིར་དེའི་དོན་དུ་ཡང་དག་ཚུད་ཕྱིར་རམ།།
འདི་ཡི་གནས་དེ་ཡིན་པས་ཆོས་མངོན་མཛོད།། ༢

ཅེས་པས་བསྟན། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ནི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པ་རྗེས་འབྲང་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་བཅས་པ་ལ་བྱེད་དེ། འགྲེལ་པར། ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །དྲི་མེད་ཅེས་

བྱ་བ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའོ། །རྟེས་འབྲང་བཅས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཚོགས་མངོན་པ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །རེ་ཞིག་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་ཚོགས་མངོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་མངོན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་ཚོགས་མངོན་པ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རམ་དེ་རྟོགས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚེད་དུ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཚོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་ཚོགས་མངོན་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཟག་བཅས་སྤྱོར་བྱུང་དང་སྐྱེས་ཐོབ་རྟེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་བརྟོད་བྱར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་པ་ནི་གཞུང་མངོན་པ་སྟེ་རྒྱལ་སྲས་མར། གཞན་དག་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཚོགས་མངོན་པའི་སྒྲ་དོན་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཚོགས་མངོན་པའི་མཚོན་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་འདིར་ཚོགས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་བྱེ་བྲག་ཅཤད་མཚོངང་བཅས་པ་དེའི་དོན་གཅེས་གཅེས་རྣམས་ནང་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་ཡི་གནས་ནི་ཚོགས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་པོ་དེ་ཡིན་པས་ཚོགས་མངོན་པའི་མཚོན་ཅེས་གནས་དང་མཚོན་ཀྱི་དབེའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་ཏོ།།

གསུམ་པ་དགོས་ཆེད་བསྟན་པ་ནི།

ཚོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་མེད་པར་ཇོན་མོངས་རྣམས།།
གང་ཕྱིར་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཐབས་མེད་ལ།།
ཇོན་མོངས་པས་ཀུང་འཛིག་རྟེན་སྲིད་མཚོ་འདིར་འཁྱམས་ཏེ།།
དེ་བས་དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་སྟོན་པས་གསུངས་སོ་ལོ།། ༣

ཞེས་པས་བསྟན། ཚོས་མངོན་པའི་བརྟེད་བྱ་ནི་ཚོས་རྣམས་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་ལ་འཚད་པའམ་བརྟེད་བྱ་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བོ། །དགོས་པ་ནི་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་

ཤེས་རབ་དེ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའོ། །ཉིང་དགོས་ནི་གཞུང་དུ་བློག་པར་བསྟན་
ལ། རྣལ་མ་ཤུགས་ལ་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། དགོས་པ་ཟབ་བཅས་ཟབ་མེད་ཀྱི་ཚོས་
རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དེ་མེད་པར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤོང་
མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་དེ་མེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཉེ་བར་
ཞི་བར་བྱ་བའི་ཐབས་གཞན་མེད་ལ། ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་ལས་བསགས་ནས་འཇིག་
རྟེན་པ་དག་སྐིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་འདིར་འཁྱམས་ཏེ། ཐར་པ་མི་ཐོབ་པ་དེ་བས་ན་ཐར་
པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཚོས་མངོན་པ་འདི་ནི་སྟོན་པས་གསུངས་སོ། །དེ་འང་**བརྗོད་
བྱ་དགོས་པ་ཉིད་དགོས་འབྱེལ་བ་བཞི་ལས།** དང་པོ་**ནི་**ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོས་
རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་གཅོ་བོ་དང་། **གཉིས་པ་ནི་**བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་
བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་དེ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་། **གསུམ་པ་ནི་**དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་སྡུང་འདུས་ཐོབ་པ་དང་། **བཞི་པ་ནི་**ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྟ་མ་སྟ་མ་ལ་རགས་ལས་
པའོ། །**དེ་དག་གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་ནི།** ཚོས་རྣམས་ཞེས་པས་བརྗོད་བྱ་བསྟན།
རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པས་དགོས་པ་བསྟན། མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཞེས་པས་
ཉིང་དགོས་བློག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན། འབྱེལ་བ་ནི་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་ཚོས་མངོན་པ་འདི་དང་པོར་སུ་ཞིག་གིས་བསྟན་ཞེ་ན། བྱེ་བག་ཏུ་སྣ་བའི་
ལུགས་ལ་ཚོས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་པོ་འདི་ནི་དང་པོར་སྟོན་པས་ཡུལ་དང་གང་ཟག་སྣ་
ཚོགས་ལ་ཐོར་བུར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་སྟོན་པས་ཐོར་བུར་གསུངས་པ་བཙུན་པ་
ཚོས་སྐྱོབས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་བཞིན་ནོ། **།སྟེ་བདུན་ནི།** ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀ་ཉའི་བུས།།
ཞེས་པ་ནས། ལམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་གང་ཡིས་བསྡུས། །ཞེས་པའི་བར་རམ། གང་སྐྱེལ་
ལས། འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་ཤུ་རིའི་བུས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མདོ་ལས་དགེ་
སྦྱོང་སྟེ་སྟོང་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་སྟེ་སྟོང་གསུམ་མ་ཚང་བར་འགྱུར་རོ། །ལོ་
ཞེས་སྟོས་པ་ནི་མདོ་སྟེ་པ་མ་རབས་པའི་ཚིགས་སྟེ། འདི་ལ་ནི་འདུས་མ་བྱས་རྫས་སུ་

འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དན་པ་སྣ་ཚོགས་བྱུང་ལ། སྟོན་པས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་མི་གསུང་བས་ཆོས་མངོན་པ་བྱེད་པའི་སློབ་དཔོན་དེ་དག་གི་རང་བཟོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར།

བཞི་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ།། དང་པོ་ནི།

ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས།།

ཞེས་པས་བསྟན། བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་ཆོས་རྣམས་ཞེས་སྨོས་ནས་དེ་གང་ཞེ་ན། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས། །ཞེས་བཀོད་པ་ནི་ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུས་པ་དང་ཕན་ཚུན་སྦྱར་བའི་དངོས་འགལ་བསྟན་པའི་ཚེད་ཡིན་ཞིང་དངོས་འགལ་ཟུང་གསུམ་པ་ནི་མེད་དོ། །དེ་ན། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྣམས། །ཞེས་སོགས་འདོན་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཟག་བཅས་རྣམས་སྦྱང་བྱ་དང་ཟག་མེད་ཟལ་ཚངས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཟག་མེད་ཅེས་པ་ཟག་པ་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ལ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དངོས་པོར་མེད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་འཛིན་ལ། དེ་མི་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ལ་ནི་དངོས་པོས་ཁྱབ་ཅིང་དངོས་པོ་ལ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་དེས་པ་ཡིན་ནོ།། དེའང་ཆོས་ལ་དངོས་པོས་ཁྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མདོ་སྡེ་པས་འདུས་མ་བྱས་དངོས་པོར་མེད་དེ། ཆོས་མངོན་པ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨོས་པ་ལ། བྱེ་སྨོ་ན་རེ། འདིའི་དོན་ནི་འདི་མ་ཡིན་ནོ།།

འོན་ཅི་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོ་དང་། དམིགས་པའི་དངོས་པོ་དང་། ལྡན་པའི་དངོས་པོ་དང་། རྒྱུའི་དངོས་པོ་དང་། ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་དངོས་པོ་སྟེ་དེ་ལ་འདིར་ནི་རྒྱུའི་དངོས་པོའི་སྒྲུབ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་

ན་འདུས་མ་བྱས་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་དངོས་པོ་དང་རྫས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་དོན་བྱེད་ནུས་པའང་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ཀྱང་། རྟེན་བྱེད་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཡིན་པ་ལ་སྐྱེས་པས་མ་ཁྱབ་པར་མ་ཟད་སྐྱེ་བས་ཀྱང་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདུས་བྱས་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ཞེས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ། ཟག་བཅས་རྒྱས་བཤད་དང་། ཟག་མེད་རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས།།
ཟག་བཅས་གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ།།
ཟག་རྣམས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར།། ৫

ཞེས་པས་བསྟན། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཟག་བཅས་ཞེས་པས་ལམ་བདེན་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཟག་བཅས་ཡིན་པ་བསལ་ལོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་ཏོ་ན་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་ན་ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་དེ་དག་ལ་ཟག་པ་རྣམ་དེ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རྟུང་གི་སྐྲོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཚོས་སོ། །དེའི་མཚན་གཞི་ལམ་བདེན་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་སོ། །ཟག་པ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་གང་རྟུང་གི་སྐྲོ་ནས་རྒྱས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དག་བཅོམ་པས་སྤངས་པའི་ཟག་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ(ཟག་མེད་རྒྱས་བཤད་)ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་།།
འདུས་མ་བྱས་རྣམ་གསུམ་ཡང་སྟེ།།
ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་སོ། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་ལ་ཟག་པ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྐོ་ནས་རྟུལ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཚོས་སོ།། ཡང་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་འདུས་བྱས་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་དང་ཚོས་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་མ་ཟད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ལའང་ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཞེས་བའི་དོན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་གཞུང་འདིས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ལ་དེ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་མ་བསྟན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱལ་པོ་སྲས་ལས། འདུས་མ་བྱས་རྣམ་གསུམ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་འདི་བའོ། །རྣམ་གསུམ་སྨོས་པ་ནི་འདི་ཙམ་ཡིན་པར་ངེས་པར་བརྗོད་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་འདུས་མ་བྱས་སྒྲ་ངན་ལས་འདས་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་ཟད་པར་སྨྲ་བའང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གནས་མ་བུའི་སྡེ་པ་དག་ལྟ་བུའོ། །བྱེ་བྲག་པ་དག་ནི་འདུས་མ་བྱས་རྣ་རྩལ་ཐུབ་པ་མང་དུ་བརྗོད་དེ། དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་དག་ག་བའི་ཕྱིར་འདི་ཙམ་ཞེག་ཏུ་ངེས་པར་བརྗོད་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(འདུས་མ་བྱས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ནམ་མཁའ། བརྟགས་འགོག །བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མི་སྒྲིབ་བའོ།། ༡

ཞེས་པས་བསྟན། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་ནི་བྱ་སྐྱ་ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ཞེག །མི་སྒྲིབ་ཅིང་གཟུགས་ཅན་སྐྱེ་བའི་

གོ་འབྱེད་པ་དེའོ། །ངོ་བོ་ནི་དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་མ་བསྡུས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་(བརྟགས་འགོག་)ནི།**

སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་གང་།།
བྱལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ནི་སྨྲ་བསྟལ་ལ་སོགས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འགོག་པ་ཡིན་ལ། ངོ་བོ་ནི་འགོག་པ་གང་ཞེག །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བྱལ་བའོ། །དེའི་བ་ནི། ཅི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོག་པ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན་ཞིང་། ལྷན་པའི་རྫས་རྣམས་རྗེ་སྟེད་པ། །བྱལ་བའི་རྫས་ཀྱང་དེ་སྟེད་དོ། །ཞེས་པས་ལྷན་རྫས་སྦྱང་བྱ་རིས་ལྷ་ཐ་དད་ཅིང་གཉེན་པོའང་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་འགོག་པ་ལྷ་ཐ་དད་དོ། །**གསུམ་པ་(བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་)ནི།**

སྐྱེ་ལ་གཏན་དུ་གེགས་བྱེད་པ།།
འགོག་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པས།། ༨

ཞེས་པས་བསྟན། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་ངོ་བོ་ནི་དགག་བྱ་འདུས་བྱས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གེགས་བྱེད་པ་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ལས་གཞན་པའོ།། སྒྲ་དོན་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཤེས་རབ་མིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ལ་བྱེད་དེ། དེ་ནི་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་ཞེག་ལ་ཡིད་གཡེངས་པའི་ཚེ་བྱ་རོག་འཛོན་པའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་ལ་དེ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་བྱ་རོག་ཕྱོགས་གཞན་ལ་སོང་བས་དེ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའོ།།

གཉེས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གནས་བརྒྱད་འཆད་པའི་སྒྲིལ་དོན་དང་། གནས་སོ་སོའི་དོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། གྲངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་། གནས་གང་ནས་བརྩོད་བྱ་གང་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྒྲིར་འཆད་པ་ལ་གནས་དང་པོ་གཉེས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཟག་བཅས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་བག་ཏུ་འཆད་པ་ལ་གནས་བར་པ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཟག་མེད་རྣམ་བྱང་གི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་བག་ཏུ་འཆད་པ་ལ་གནས་ཐ་མ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱེས་བུ་ལ་མཁོ་བ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྟོན་པ་ལ་ལེའུ་གོང་མར་དོན་མ་རྟོགས་པ་འོག་མར་བསྟན་པས་འདི་ཙམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་བརྒྱད་དུ་དེས་ལ། སྒྲིར་སྟེ་ཚན་བརྒྱད་དུ་བྱེད་པ་ནི་བརྩོད་བྱ་ཚན་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོག་གཅིག་ཏུ་འོས་པ་དག་བསྟེའོ།།

གཉེས་པ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ལ། སྒྲིའི་གོ་རིམ་གྱི་འབྲེལ་སྒྲིག་པའི་ཚུལ་ནི། ཆུས་པར་ནི་སྣར་ཐང་པ་ཤེར་གྲགས་ཀྱིས་སྣུར་བའི་ཚུལ་ལྟར་བརྩོད་དེ། ཐར་པ་འདོད་ཀྱིད་ལ། །ཞེས་པ་ནས། སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པའི་མཛོད། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་བསྟན། ཞེས་པའི་བར་འབྱུང་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། བསྟན། ཚོས་མངོན་པའི་བརྩོད་བྱའི་གཅོ་བོ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་པོར་འཆད་པ་ལ། དང་པོར་ཁམས་བསྟན་པའི་མཛོད་བཤད། དེའི་མཇུག་ཏུ་དབང་པོའི་མིང་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ནས་དེ་ཆུས་པར་འཆད་པ་ལ་དབང་པོ་བསྟན་པའི་མཛོད་བྱང་། དེར་ཁམས་གསུམ་གྱི་མིང་ཙམ་ཞིག་བཤད་ནས་དེ་ཆུས་པར་འཆད་པ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་མཛོད་བྱང་། འོ་ན་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་དག་ཆུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མིན་ཏེ་ལས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་ལས་བསྟན་པའི་མཛོད་བྱང་། ལས་དེས་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པ་ཉོན་མོངས་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་ཕུ་ཆུས་བསྟན་པའི་མཛོད་བྱང་བ་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། སྐྱེ་བའི་

ཤིང་རྟ་སྐྱེ་བོ་བྱིས་པ་ཡིས། །ཞོན་ཞིང་ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱི་འཕང་ལོ་ཅན། །འདི་ན་ཉོན་མོངས་འཕང་ལོ་གཅིག་མེད་ན། །ལས་ཀྱི་འཕང་ལོ་གཅིག་ཐུས་འཁོར་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཉོན་མོངས་སྣང་བས་ཡོངས་ཤེས་འབྱུང་བར་བཤད་ནས་ཉོན་མོངས་དེ་ལམ་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་དགོས་སོ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པའི་མཛོད་བྱུང་། དེར་ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་ཙམ་ཞིག་བཤད་ནས་ཤེས་པ་བཅུའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་མཛོད་བྱུང་། དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བཤད་ནས་སྟོམས་འཇུག་སོགས་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འཆད་པ་ལ་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པའི་མཛོད་བྱུང་། དེར་ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་ཀྱིས་ཞེས་པ་ལ་འཕྲོས་ནས་འཁྲིལ་པར་གང་ཟག་བདག་འགོག་གི་རིགས་པ་གནས་དགུ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་གནས་གང་ནས་བརྩོད་བྱ་གང་སྟོན་པ་ནི། སོ་སོའི་སྐབས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། གོ་རིམ་གྱངས་ངེས་གང་འབྱུང་སོགས་རྒྱས་པར་ནི་ཀར་ཏྲི་ཀা་སོགས་སུ་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་གནས་སོ་སོའི་དོན་བསྟན་པ་ལ། གནས་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས། གནས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་གཞག ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག །ཆོས་གསུམ་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པར་བསྟན་པ། ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་གཞི། མིང་གི་རྣམ་གྲངས། ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་།།
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ།།

ཞེས་བས་བསྟན། གོང་དུ། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཞེས་སྨོས་པའི་འདུས་བྱས་དེའི་མཚན་གཞི་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་མ་འདུས་ཤིང་ཕྲད་ནས་བྱས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ལ་སོགས་པ་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་སྟེ་ལྔས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི།

དེ་དག་ཉིད་དུས་གཅིག་གཞི་དང་།།
དེས་བར་འབྱུང་བཅས་གཞི་དང་བཅས།། ༧

ཞེས་བས་བསྟན། ཚོས་མངོན་པ་བ་ཐམས་ཅད་མདོ་འཆད་ཅིང་གཅན་ལ་འབེབས་པ་ལས། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་དུས་ནི་གསུམ་སྟེ། ཞེས་དང་། གཅིག་གི་གཞི་ནི་གསུམ་སྟེ། ཞེས་དང་། གང་མངོན་པར་འདུས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་དང་། གཞི་དང་བཅས་པའི་ཚོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དོ།། ཞེས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་ལ་དུས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཤས་ཞེས་པ་དུས་དང་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ལམ་དང་སྦྱར་ན་གང་ཟག་གོང་ཁྱེར་དུ་སོང་བ་དང་འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བར་འགྱུར་བས་ལམ་ཡིན་ལ། དུས་ལ་སྦྱར་ན་དུས་གསུམ་གའི་འདུས་བྱས་འགགས་པ་དང་འགག་པ་དང་འགག་པར་འགྱུར་བས་དུས་ཞེས་སམ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཟ་བས་དུས་ཞེས་བྱ། དངོས་སམ་བརྒྱུད་པ་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་ངག་གི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པས་གཅིག་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་དེ་དག་ལ་རིས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་སྟེ། འདུས་བྱས་དེ་དག་ལས་འདས་ན་མྱང་འདས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི།

གང་དག་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་པའི།།
ཕུང་པོའང་དེ་དག་འཕགས་བཅས་ཀྱང་།།
སྐྱག་བསྟལ་ཀུན་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་དང་།།
ལྟ་གནས་སྙིད་པའང་དེ་དག་ཡིན།། ५

ཞེས་པས་བསྟན། འདུས་བྱས་དེ་དག་གི་ནང་ནས་གང་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོའང་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ལྡན་ཚུལ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལ་རག་ལས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། རྟུའི་མེ་དང་མེ་ཏོག་འབྱུང་བའི་ཤིང་དང་ཆུལ་པོའི་མི་བཞིན་ནོ། །ཡང་དེ་དག་ལ་འཐབ་བཅས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་འཐབ་མོ་ལྟར་རང་གཞན་ལ་གནོད་པས་འཐབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཆུས་པའི་ཕྱིར་བཅས་པའོ། །ཡང་སྐྱག་བསྟལ་གསུམ་དང་ལྡན་ཞིང་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པས་སྐྱག་བསྟལ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འཕགས་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱག་བསྟལ་དོན་དམ་པར་སྐྱག་བསྟལ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལས་སྐྱག་བསྟལ་ཀུན་འབྱུང་བས་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །འཇིག་པ་ལ་བརྟེན་པས་འཇིག་རྟེན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བ་དང་། ལྟ་བས་དམིགས་ནས་ཆུས་པར་འགྱུར་བས་ལྟ་གནས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཆུ་མཐུན་གྱི་ཆུ་དང་འབྲས་བུའི་ཚུལ་དུ་ཆུན་མ་ཆད་པར་སྐྱེ་ཞིང་ཡང་འབྱུང་བས་སྙིད་པ་ཞེས་བྱ་བའང་དེ་དག་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་བཞི། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོ་སོའི་རང་བཞིན། སྒྲ་འཇུག་བའི་ཆུ་མཚན། ཆོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ། ཆོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆུས་པར་བཤད། བསྟས་ཏེ་བསྟན།

དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བཤད། ཚོར་སོགས་གསུམ་གྱི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུགས་ནི་དབང་པོ་ཡུལ་དང་དོན།།
ཡུལ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཏེད།།

ཅེས་པས་བསྟན། གོང་དུ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ། །ཞེས་བཤད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་བཅུ་གཅིག་ཏེད་དོ། །ཚོར་དངོས་པོ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཅིག་པོ་འདི་དག་གཟུགས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་མཚོན་པ་ལ་གཟུགས་རྟང་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་དེའི་དོན་ནི་གནོད་པ་བྱར་རུང་ལ་བྱེད་ལ། དེའི་དོན་ཀྱང་གཞིག་ཅིང་གཞོམ་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ཀྱང་གཟུགས་ནང་ཕྲད་པས་སྔ་མ་ལས་མི་འདྲ་བར་འགྱུར་བ་བསྟེད་པའི་གནོད་པ་བྱར་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་གཟུགས་རུང་གི་དོན་ནི་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །འོན་ཏུ་ཡུལ་ཕྱ་རབ་དག་གཟུགས་རུང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྟུལ་ཕྱ་རབ་ལ་རྫས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་འདི་ལ་རྟུལ་རྫས་བརྒྱད་སོགས་ལྔན་ཅིག་པར་མ་ཚོགས་ཀྱང་ཆོགས་ན་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱར་ཡོད་དེ་གཟུགས་སུ་འདུས་སོ། །འོན་རྫས་ཀྱི་རྟུལ་ཕྱ་རབ་ལ་མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཏང་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དབང་པོའི་རྟུལ་ཕྱ་རབ་བམ་ཡུལ་གྱི་རྟུལ་ཕྱ་རབ་གཅིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྫས་ཀྱི་རྟུལ་ཕྱ་རབ་འདི་ཕུང་པོར་བསྡུ་ན་གཟུགས་ཕུང་ལས་འོས་མེད། སྐྱེ་མཆེད་དུ་བསྡུ་བའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་མི་བསྡུ་སྟེ། དངོས་སུ་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མངོན་བཏུས་སུ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལྟ་གསུངས་

བའི་བསྡུས་པ་ལས་གྱུར་པ་ཞེས་པ་དེ་དང་དོན་གཅིག་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བའི་གཟུགས་སུ་བསྡུའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བའི་གཟུགས་ལ་རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་ཅིང་གཟུགས་ཕུང་ལ་གཟུགས་བརྟུ་གཅིག་གིས་མ་ཁྱབ་བོ། །དོ་ན་དེ་རྣག་མི་རྣག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་གིས་འདི་དུས་འཚོར་ནས་སྐྱོང་བའི་རྟུལ་འདུས་མ་བྱས་པར་བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་པས་རྣག་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་མོད། དེ་ནི་ཕྱོགས་ཙམ་དུ་མ་ཕྱིན་པའི་གཏམ་དུ་ཟད་དེ། དེ་ལྟར་ན་མུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱིས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་རྣག་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ། སྤྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་དགག་པ་དམིགས་ཡུག་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་རང་ལུགས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་སྲས་ལས། བྱེ་བྲག་པ་དག་ནི་འདུས་མ་བྱས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བརྗོད་དེ་དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་དགག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདུས་མ་བྱས་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་མཛད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཚེད་ཅག་ཡང་ཡོད་པར་མཛོད་ཅིག །དེས་ན་བྱེ་སྨས་སྐབས་འདིར་དེ་མི་རྣག་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྫས་སུ་བཤད་རིགས་པ་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཟླ་བཅས་རྟུལ་རྫས་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་སྤྲིང་ཐོགས་དང་བཅས་པའི་བསྡུན་ཡོད་ཅིག་ཡིན་ཏེ། བྱམ་གཟུགས་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། །སྤྲུ་མེད་ཕྲ་རབ་རྟུལ་རྫས་བརྒྱད། །ཅེས་སོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དབང་པོ་ལྟ་བཤད། དོན་ལྟ་བཤད། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟེན།།
མིག་ལ་སོགས་གཟུགས་དང་བ་རྣམས།། ཀ

ཞེས་པས་བསྟན། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྟ་པོ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ནི་མིག་དང་ལ་སོགས་པས་རྣ་བ་སྟེ་ལྷུ་ལུས་ཏེ་ནང་གི་གཟུགས་

དང་བ་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། མིག་གི་དབང་པོ་ནས་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་གྱི་དབང་པོ་སོ་སོའི་དབྱིབས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཟངས་མ་དང་། གོ་གའི་འཛོར་པ་དང་། ཟངས་ཁབ་དང་། རླུ་བ་ཕྱེད་བཀས་དང་། བྱ་རེག་འཕམ་གྱི་སྐུ་ལྟ་བུར་ཡོད་དོ། །ཞོ་མིའི་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱང་མཐེ་བོའི་ཕྱོ་དང་རྗའི་སྐྲབས་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་བདོན་ལྟ་བཤད་པ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་གཟུགས་བཤད་པ་ནི།

གཟུགས་རྣམ་གཉིས་དང་རྣམ་ཉི་ཤུ།།

ཞེས་པས་བསྟན། གཟུགས་ལ་བསྡུས་པའི་དབྱེ་བ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་རྣམ་པ་གཉིས་དང་རྒྱས་པར་ཕྱེ་ན་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་སྟེ།

སྔོ་སེར་དམར་དང་དཀར་བ་དང་། །སྣང་སྲོག་སྒྲིབ་དང་དུ་བ་དང་།།
རྲུལ་དང་ཁུག་སྣ་ཉི་མ་དང་། །གྲིབ་མ་རིང་ཐུང་ལྷམ་པ་དང་།།
རླུམ་པོ་མཐོན་པོ་དམའ་བ་དང་། །ཕྱ་ལེ་ཕྱ་ལེ་མ་ཡིན་པའོ།།
དང་པོ་བཅུ་གཉིས་ཁ་དོག་ཡིན། །བཞི་ནི་རྩ་བའི་ཁ་དོག་སྟེ།།
བརྒྱད་པོ་ཡན་ལག་ཁ་དོག་གོ །དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་ཐ་མ་བརྒྱད།།

ཅེས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་སྐྲ་བཤད་པ་ནི།**

སྐྲ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྐྲ་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུ་ན་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྲ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྲ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྲ་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྲ་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྲ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། མ་ཟིན་

བའི་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་བའི་སྒྲ་སེམས་ཅན་དུ་སྨྲོན་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། མ་ཟིན་བའི་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་བའི་སྒྲ་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྨྲོན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། མ་ཟིན་བའི་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་བའི་སྒྲ་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྨྲོན་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་བའི་ཕྱིར། དང་པོའི་མཚན་གཞི་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གྲུ་དབྱངས་སྣན་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྨྲོ་བའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི་ཕེག་རྡོབ་པའམ་ཐལ་མོའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི་ལུས་ཐུག་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། ལྔ་པ་ནི་སྐྱལ་བའི་གྲུ་སྣན་པ་ལྟ་བུ། དྲུག་པ་ནི་སྐྱལ་བའི་སྨྲོ་བའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། བདུན་པ་ནི་རྟྲད་གཤེས་བསྐྱལ་བའི་དེལ་ཁུའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། བརྒྱད་པ་ནི་བག་རལ་བའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། **།གསུམ་པ་རོ་བཞད་པ་ནི།**

རོ་ནི་རྣམ་དྲུག་

ཅེས་པས་བསྟན། རོ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་སྟེ། མངར་བ། སྐྱུར་བ། ཁ་བ། ཚ་བ། ལན་ཚྭ་བ། བསྐ་བའོ། **།བཞི་པ་དྲི་བཞད་པ་ནི།**

.....དྲི་རྣམ་བཞི།།

ཞེས་པས་བསྟན། དྲི་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དྲི་ཞིམ་པ་དང་། ང་བ་དང་། མཉམ་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་རྣམས་སོ། **།ལྔ་པ་རེག་བྱ་བཞད་པ་ནི།**

རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་བདག་ཉིད་དོ།། ༡༠

ཞེས་པས་བསྟན། རེག་བྱ་ནི་རླུངས་བསྡུས་པ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། འབྲས་བུས་བསྡུས་པ་འཇམ་རྩུབ། ཕྱི་ཡང་། གྲང་བཀྲེས། སྐོམ་པ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པོ་རྣམས་ནི་རེག་བྱ་ཁོ་ནའི་བདག་ཉིད་དོ།།

གསུམ་པ་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་། དེའི་རྒྱུ་འགྲུང་བ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

གཡེངས་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་།།
དགེ་དང་མི་དགེ་རྣེས་འབྲེལ་གང་།།
འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ།།
དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད།། ༡༡

ཅེས་པས་བསྟན། རང་ཀུན་ནས་སྤྲོང་བའི་སེམས་ལས་གཞན་དུ་གཡེངས་པ་དང་། སེམས་མེད་པ་ཡི་སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམ་སྨིན་ལུང་མ་བསྟན་ནི་སྟོབས་ཆུང་བས་ཀུན་སྤྲོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཁོ་ནར་འཕེན་ཤིང་འདོད་མིག་ལ་སོགས་པ་སེལ་ལོ། །རྣེས་འབྲེལ་གང་ཞེས་པ་ནི་རང་གཏོང་བྱེད་མ་བྱུང་ན་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་དུ་གནས་པས་གཡེངས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ནའང་རྒྱུན་མ་ཆད་པའོ། །འདིས་ནི་རིག་བྱེད་ཙམ་དང་བག་ཡི་རིག་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་དོ། །སྟོམ་པའི་ཐོབ་རྒྱུན་ལྡུ་ལ་ནི་སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་དང་། དགེ་མི་དགེ་དང་རྒྱུན་རྣེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པའི་རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་དེ་ནི་གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཀྱང་རིག་བྱེད་ལྡན་ཀུན་སྤྲོང་གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མིན་པའི་གཟུགས་སུ་བརྗོད་དེ་སྤྲོ་བ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པར་སྟོན་པའོ། །འདིར་སྤྲོ་བ་དཔོན་འདུས་བཟང་གིས། འདི་ལ་མ་ཚང་བསྟན་བཅོས་འགལ། །ཅམས་དང་དེ་མིན་དེ་ཉིད་ཐལ། །ཡང་སྐྱ་ལྟག་བརྗོད་ཁྱད་པར་དུ། །བྱ་བ་ཁྱད་པར་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་པར་མཛད་དོ།།

གཉིས་པ་དེའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་བཞད་པ་ལ། འབྱུང་བའི་དབྱེ་བ། བྱེད་ལས། མཚན་ཉིད། དོགས་གཅོད་དོ། །དང་པོ་ནི།

འབྱུང་བ་དག་ནི་ས་ཁམས་དང་།།
ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་ཁམས་རྣམས།།

ཞེས་པས་བསྟན། གོང་དུ། འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ། །ཞེས་པའི་འབྱུང་བ་དེ་གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་དག་ནི་ས་ཁམས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་ཁམས་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མི་འབྱུང་མ་མྱོང་བ་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པས་འབྱུང་བ་དང་། འབྲས་བུའི་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེ་བའམ་རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཤས་ཆེ་བས་ཆེན་པོ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་འབྲས་བུའི་གཟུགས་འཛིན་པས་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །**གཉིས་པ་བྱེད་ལས་ནི།**

འཛིན་པ་ལ་སོགས་ལས་སུ་བྱུབ།།

ཅེས་པས་བསྟན། སས་འབྲས་གཟུགས་འཕྲུང་དུ་མི་ལྡུང་བར་འཛིན་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་ཆུས་མི་འགྱེས་པར་སྦྱད་པ་དང་། མེས་མ་རུལ་མ་སྐྱེས་པར་སྨིན་པ་དང་། རླུང་གིས་གོང་ནས་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དག་ལས་སུ་བྱུབ་བོ།།

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ནི།

སྤ་གཤེར་དྲོ་ཉིད་གཡོ་བ་རྣམས།། ༡༢

ཞེས་པས་བསྟན། ས་ནི་སྤ་ཞིང་འཐས་པ་དང་། ཆུ་ནི་གཤེར་ཞིང་བརླན་པ་དང་། མེ་ནི་ཚ་ཞིང་སྨིག་པའང་དྲོ་བ་ཉིད་དང་། རླུང་ནི་རྒྱུན་ཡུལ་གཞན་དང་གཞན་དུ་གཡོ་བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དེ་དང་དེ་དག་གི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་དོགས་གཅོད་ནི།

འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྙད་ཏུ།།
ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་སོགས་ཞེས་བརྗོད།།
ཆུ་མེ་ཡང་དོ་རླུང་ཚོགས་ཁམས།།
ཉིད་ཡིན་དེ་དང་འདྲ་བའང་ཡིན།། ༡༦

ཞེས་བས་བསྟན། འོན་ས་དང་སའི་ཁམས་ལ་ཐུད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སའི་ཁམས་སོགས་ལ་ནི་གོང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཚང་དགོས་ལ་ས་སོགས་ལ་ནི་དེ་མི་དགོས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སེར་པོ་གྲུ་བཞི་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་མེ་ཡང་སྟེ་ཆུ་དཀར་པོ་རྒྱུམ་པོ་དང་མེ་དམར་པོ་གྲུ་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་རླུང་གི་ཚོགས་ནི་འཇིག་རྟེན་ནའང་རླུང་གི་ཁམས་ཉིད་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་ས་སོགས་དེ་དང་འདྲ་བར་དེའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་བརྗོད་པའང་ཡིན་ཏེ། རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་པོ་གཞའི་དབྱིབས་ཅན་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་ཕྱི་མ་འདི་བསྟན་བཅོས་དང་མི་མཐུན་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཤག་ཚུལ་ནི།

དབང་དོན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ།།
སྐྱེ་མཆེད་དང་ནི་ཁམས་བཅུར་འདོད།།

ཅེས་བས་བསྟན། སྨོ་བ་དཔོན་ནི་ཚོག་ཟོར་ཡང་བ་ལ་མ་ཁས་ཤིང་གཞུང་ཚོག་ཚོགས་ཆུང་བར་མཛད་པས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཉིད་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་སྟོན་ཏེ་དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་པའི་དེས་བཟུང་གི་ཚོག་འདིས་རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་མ་གཏོགས་པར་བསྟན་ནས། སྐྱེ་མཆེད་འཇོག་པའི་ཚེ་གཟུགས་

ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་ནི་ཁམས་འཇོག་པའི་ཚེ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུང་འདོད་དོ།།

གཉིས་པ་ཚོར་སོགས་གསུམ་གྱི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བཞད་པ་ལ་བཞི། ཚོར་བ། འདུ་ཤེས། འདུ་བྱེད། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཚོར་བ་མྱོང་བའོ་

ཞེས་པས་བསྟན། ཚོར་བའི་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་ནི་ཕན་གནོད་རྣམ་པར་སྣང་འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྡོམས་ནས་གསལ་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའོ། །དབྱེ་ན། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་རེག་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བའི་བར་དུག་གམ། ཡང་ན་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་ཡིད་བདེ་ཡིད་མི་བདེ་རྣམས་སུ་ཡོད།

གཉིས་པ་འདུ་ཤེས་ནི།

.....འདུ་ཤེས་ནི།།

མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ།། ༡༩

ཞེས་པས་བསྟན། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་ནི་དམིགས་པ་ཡུལ་དུག་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་འདི་ནི་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོའོ་ཞེས་ཡུལ་གྱི་སྣུམ་རིས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དབྱེ་ན་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུས་ཤེས་སོགས་དུག་གོ **།གསུམ་པ་འདུ་བྱེད་ནི།**

འདུ་བྱེད་ཕུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན།།

ཞེས་པས་བསྟན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་ནི་སྔར་གྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་དང་འཆད་འགྱུར་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ་བཞི་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་སོ། །འདིར་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་རྫས་སུ་འདོད་ལ། འདུས་བྱས་ཞེས་སྒྲིས་པས་འདུས་མ་བྱས་སེལ་ལོ།། དབྱེ་བ་ནི། བསྟུ་ན་སེམས་བྱུང་དང་མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཡིན་ལ། རྒྱས་པར་སེམས་

བྱང་བདུན་བཅུ་རྩ་གསུམ་དང་མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་དངོས་བཅུ་བཞི་ཚ་མཐུན་དང་བཅས་པ་དང་གནས་བཅུ་བསྟན་པ་ལས་བདུན་བརྒྱ་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་གོ།།

བཞི་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་སུ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་གསུམ་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་།།
འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི།།
ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་ཞེས་བྱ།། ༡༥

ཞེས་པས་བསྟན། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དེ་གསུམ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་དང་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་འཇོག་པ་ན་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་འཇོག་པ་ན་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ།།

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་པ་ལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ། སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་པ། ཁམས་སུ་བཞག་པ། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི།

རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་ངོ་བོ་ནི་དམིགས་པ་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་སྐྱོབས་ཀྱིས་དོན་ཙམ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །རང་སྐྱོབས་དང་རིག་པ་ཞེས་པས་སེམས་བྱུང་དང་ཤེས་བྱའི་གཞི་གཞན་གསུམ་སེལ་ལོ། །དབྱེ་བ་ལ། ཕེག་པ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་དུ་མར་ཡོད་ཀྱང་། འདི་པའི་ལུགས་ལ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུག་པོ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་པ་ནི།

ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་དེ་ཡིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། སྐྱེ་མཆེད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ན་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེད་མཆེད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དྲུག་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཁམས་སྐུ་བཞག་པ་ནི།

ཁམས་བདུན་དག་ཏུ་འདོད་པ་སྟེ།།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་ཡིད།། ༡༨

ཅེས་བས་བསྟན། རྣམ་ཤེས་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་པར་མ་ཟད་སེམས་ཁམས་བདུན་པོ་དག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་གྱི་ཁམས་དྲུག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཅི་བག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི།

དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི།།
རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལས་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མའི་རྐེན་བྱེད་པས་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དམ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །དྲུག་པོ་ཞེས་སྨོས་པས་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཀ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་ཞིང་། འདས་ཞེས་སྨོས་པས་རྣམ་ཤེས་དང་ལྡན་འབྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་དང་འདས་པ་ལ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའམ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བསྟན་པ་དང་། འདས་མ་ཐག་པ་ཞེས་སྨོས་པས་འདས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པའི་ཡིད་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །འདིར་ཡིད་ཁམས་འདས་མ་ཐག་པར་བཤད་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་

ཤེས་པ་རང་ཉིད་ལ་བལྟོས་ནས་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་དེས་ཁྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལའང་དུས་གསུམ་གསུམ་དུ་ཡོད་པར་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ནི་མི་འགྱུར་བ་ཞེག་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་པར་ཡང་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེའི་སྐྱབས་བྱེད་ནི།

དུག་པའི་རྟེན་ནི་རབ་བསྐྱབ་ཕྱིར།།
ཁམས་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འདོད།། ༡༤

ཅེས་པས་བསྟན། འོ་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དུག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཚན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྟུས་པས་རྫས་སུ་ན་ཁམས་བཅུ་བདུན་ནམ་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན། རྫས་སུ་ན་དེར་འགྱུར་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་ན་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ལྟ་ལ་རྟེན་བདག་རྟེན་ཅེ་ཅེ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལའང་རྟེན་བདག་རྟེན་དགོས་ཤིང་དུག་པ་ཡིད་ཤེས་ལ་རྟེན་གཞན་མེད་པས་དེའི་རྟེན་བདག་རྟེན་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་དུག་ལ་འདས་ད་ལྟར་གྱི་ཚ་གཉིས་ཕྱི་ནས་འདས་པའི་ཚ་ལ་ཡིད་ཁམས་ཞེས་བཞག་ནས་རྟེན་དབང་པོ་དུག་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་དུག་དམིགས་པ་ཡུལ་དུག་སྟེ་ཁམས་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འདོད་དོ།།

གཉིས་པ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ། བསྟུ་བ་དངོས་དང་། བསྟུ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཕུང་པོ་དང་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དང་།།
ཁམས་གཅིག་གིས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྟུས།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་ལས་ཀྱང་མདོར་བསྟུས་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་སྨམ་ན། ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱིས་

སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་དང་རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་བསྡུས་ལ། དང་ནི་ཚོག་ཕྱད་དོ། །ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་དང་སེམས་ཁམས་བདུན་བསྡུས། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་གིས་ནི་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བསྡུས་ལ། རིག་བྱེད་མིན་པའང་བསྡུས་པས་སྡུད་བྱེད་གསུམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་སོ།།

གཉིས་པ་བསྡུ་བའི་ཚུལ་ནི།

རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ།།
གཞན་གྱི་དངོས་དང་མི་ལྡན་ཕྱིར།། ༡༨

ཞེས་པས་བསྟན། ཅི་བསྡུས་པ་དེ་དག་བྱས་མི་རྟག་ལྟར་རང་གིས་རང་བསྡུས་པའི་སྡུ་བ་མཚན་ཉིད་པའམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྡུ་དངོས་བཞིས་འཁོར་རྣམ་བཞི་བསྡུས་པ་ལྟར་གཞན་གྱིས་གཞན་བསྡུས་པའི་སྡུ་བ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་རང་བསྡུས་པའི་སྡུ་བ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྡུ་བྱ་དེ་དག་སྡུ་བྱེད་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྡུ་བྱ་དེ་དག་སྡུ་བྱེད་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱིས་བསྡུས་པ་ནི་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པས་བསྡུས་པ་བརྗོད་བཏགས་པའོ།།

གསུམ་པ་དོགས་གཅོད་ནི།

མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་མོད་ཀྱི།།
རིགས་དང་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམ་པར་ཤེས།།
འདུ་བའི་ཕྱིར་ན་ཁམས་གཅིག་ཉིད།།
མཛོས་བྱའི་ཕྱིར་ན་གཉིས་བྱུང་ངོ།། ༡༩

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་ན་མིག་སོགས་གསུམ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་བས་ཁམས་ཉི་ཤུ་ཏེ་ཞེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱི། གཉིས་ཀ་ཡང་མིག་ཙམ་དུ་རིགས་གཅིག་པ་དང་། སྐྱོད་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་སུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། བརྟེན་པ་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་སྐྱེད་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་ཁམས་གཅིག་ཉིད་དུ་སྨྲའོ་བོ། །སོགས་སྨྲས་ནི་རྣ་བ་དང་སྣ་ཚའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །འོ་ན་གཉིས་བྱང་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྟེན་མཛོས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ན་གཉིས་སུ་བྱུང་ངོ། །འོ་ན་འགྲ་པ་སོགས་ལ་མིག་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མི་མཛོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་མི་མཛོས་པ་ཡིན་གྱི་མིག་གཉིས་ཡོད་པས་མི་མཛོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ལས་མེད་ན་དེ་བས་ཀྱང་མི་མཛོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གཉིས་ཁོ་ན་མཛོས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྨྲ་འདུག་པའི་དོན་ནི།

སྐྱངས་དང་སྐྱེ་སྐོ་རིགས་ཀྱི་དོན།།
ཕྱང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ཡིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། མདོ་ལས། གཟུགས་གང་ཅི་ཡང་རུང་འདས་པའམ་མ་འོངས་པའམ་ད་ལྟར་བྱུང་བའམ་ནང་གིའམ་ཕྱིའི་འམ་རགས་པའམ་ཕྲ་བའམ་ངན་པའམ་གྱ་ནོམ་པའམ་ཐག་རིང་པོ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པའམ་ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་ གཟུགས་ཀྱི་ ཕུང་པོའོ་ཞེས་ བྱ་ བའི་ གྲངས་ སུ་འགྱོའོ། །ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུའང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རིས་མཐུན་དུ་མ་ཡོགས་གཅིག་ཏུ་སྡུངས་པ་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་ཞིང་མཆེད་པའི་སྐོར་གྱུར་པ་དང་། རང་རིགས་ཕྱི་མའི་འབྱུང་ལྔངས་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འདུས་མ་བྱས་ཁམས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ལ་

རིས་འདྲ་མེད་ཀྱང་དམིགས་པའི་སྐོ་ནས་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁམས་སུ་འཇོག་གོ།།

གསུམ་པ་ཚོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ལ། དངོས་དང་། ཚོར་འདུ་ཤེགས་སུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ། འདུས་མ་བྱས་ཕུང་པོར་མི་སྟོན་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྟོངས་དབང་འདོད་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར།།
ཕུང་པོ་ལ་སོགས་གསུམ་བསྟན་ཏོ།། ༢༠

ཞེས་པས་བསྟན། ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕུང་སྟེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཚོས་སྟོན་པར་མཛད་ཅེ་ན། སེམས་བྱུང་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་རིལ་པོའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། དབང་པོ་རྣོན་པོ་དང་འབྲིང་དང་རྟུལ་པོའི་ཁྱེ་བྱག་གིས་དབང་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། ཚོག་བསྟུས་པ་དང་འབྲིང་དང་རྒྱས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་དང་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་གསུམ་དུ་བསྟན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ཚོར་འདུ་ཤེགས་སུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི།

རྟོག་པའི་རྟ་བར་གྱུར་པ་དང་།།
འགོར་བའི་རྒྱུ་ཕྱིར་རིམ་རྒྱའི་ཕྱིར།།
སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་ཚོར་བ་དང་།།
འདུ་ཤེས་ཤེགས་ཤིག་ཕུང་པོར་བཞག། ༢༡

ཅེས་པས་བསྟན། ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཤེགས་ཤིག་ཏུ་ཕུང་པོར་བཞག་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་པའི་རྟ་བར་གྱུར་བས་བཞག་སྟེ། ཁྱིམ་པ་རྣམས་ནི་ཆུ་ཤིང་སོགས་ལ་རྟོག་པས་རྟོག་པ་དེའི་རྟ་བ་ནི་ཚོར་བ་ཡིན་པ་དང་། ཚོར་བ་དེ་ལས་རང་བའི་བ་དང་གཞན་སྡུག་བསྔལ་

བར་འདོད་ནས་རྟོད་ལ། རབ་བྱུང་ནི་རང་གཞན་གྱིས་ལྟ་བ་བཟང་བན་དུ་འདུ་ཤེས་ནས་སྨྲབ་ཅིང་སྡུག་འཕེན་པས་རྟོད་པ་དེའི་རྩ་བ་ནི་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དེར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་འཐོར་བའི་རྒྱུའི་གཅོ་བོའང་ཡིན་པས་དེ་བཞག་སྟེ། ཚོར་བ་ལ་ཞེན་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བདག་མེད་སོགས་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བའམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མང་པོའི་རྟེན་བྱེད་པས་འཐོར་བར་འཐོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་གཉིས་ཉེས་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་སྣང་དགོས་ཞེས་པའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཡང་ན་ཕྱང་པོ་ལྟའི་གོ་རིམ་སྟོན་པའི་རྒྱུའི་གཅོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་པོ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཕྱང་པོར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་འདུས་མ་བྱས་ཕྱང་པོར་མི་སྟོན་པའི་དགོས་པ་ནི།

ཕྱང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས།།
དོན་དུ་མི་རུང་ཕྱིར་མ་བཤད།།

ཅེས་པས་བསྟན། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འདུས་མ་བྱས་བཞག་ལ་ཕྱང་པོ་དག་ཏུ་མ་བཞག་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཕྱང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས་མ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞིག་ཅིང་གཞོམ་རུང་སོགས་མེད་པས་ཕྱང་པོའི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཞེས་ལོགས་སུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལ་དུམ་སྣྲངས་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཕྱང་པོར་མ་བཤད་དོ། །རྫས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱང་ཕྱང་པོར་བཞག་པ་ལ་སྐྱོན་མི་འཇུག་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་སྣྲངས་པའི་དོན་ཕྱང་པོའི་དོན་ཡིན་ན་ཕྱང་པོ་རྣམས་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྫས་དུམ་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྣྲངས་པ་དང་གང་ཟག་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་ཀྱི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་ལྡའང་ཕྱང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་གཅིག་ལྡ་ལ་སྣྲངས་པ་ཉིད་མེད་པས་སྣྲངས་པའི་དོན་ནི་ཕྱང་པོའི་དོན་ཏོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པས་ཕྱང་པོ་ཡིན་ན་དུ་མ་

སྐྱེས་བས་མ་ཐུབ་ཅིང་ཕུང་པོ་ཡིན་ན་དུ་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་དུ་རྟང་བས་ཐུབ་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཚོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་བསྟན་པ་ལ། ཕུང་པོ་ལྔའི་གོ་རིམ། དབང་པོ་དྲུག་གི་གོ་རིམ། འཕྲོས་དོན་དོགས་གཅོད་དོ། །དང་པོ་ནི།

རིམ་ནི་རགས་དང་ཀུན་ཉོན་མོངས།།
སྟོང་ཚོགས་དོན་ཁམས་ཇི་བཞིན་ནོ།། ༡༡

ཞེས་པས་བསྟན། ཕུང་པོ་ལྔའི་གོ་རིམ་ནི་རགས་རིམ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་སྟོང་ལ་ཚོགས་པའི་རིམ་པ་དང་འདོད་པ་ཚོགས་དོན་ཁམས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་ཞཱཀྱ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འང་གཟུགས་ནི་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ལས་རགས་པས་དང་པོར་བསྟན་པ་དང་དེ་ནས་ཚོར་བ་རྒྱུ་རགས་པ་དང་དེ་ནས་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལས་རགས་ཏེ་མཚན་མ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པས་ཤེས་སྐྱ་བ་དང་དེ་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱང་བདེ་བར་འགྱུར་བར་བྱ་སྟག་བསྟལ་བར་འགྱུར་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་མདོར་བར་འདུ་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ནི་དམིགས་ཙམ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ལས་ཕྱ་བས་གདུལ་བྱ་ལ་རགས་རིམ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཚགས་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའང་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་ཚོ་མོ་ཐན་ཚུན་གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཚོར་བ་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་དེ་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་དེ་འདུ་བྱེད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པ་དང་དེས་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྟོང་དང་སོགས་པ་ཟས་དང་ཚོད་མ་དང་བྱན་པོ་དང་ཟ་བ་པོ་རྣམས་དང་ཆོས་མཐུན་པས་གཟུགས་སྟོང་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཟ་བ་པོ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་བར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དང་སྦྱིད་

རྩེ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་དང་སྦྱར་ནས་བསྟན་པའང་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་གཟུགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་སྦྱར་བ་ནས་སྤྲིད་རྩེ་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བར་དུ་སྦྱར་ཞིང་རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཐ་མར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞིང་དང་སྐུ་གློའི་རིམ་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དབང་པོ་དྲུག་གི་གོ་རིམ་ནི།

དཔལ་ལྡན་ཕྱིར་དང་པོ་ལྟ།།
འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་དོན་ཕྱིར་བཞི།།
གཞན་ནི་ཆེས་རིང་སྐྱར་འདྲུག་ཕྱིར།།
ཡང་ན་རྗེ་ལྟར་གནས་བཞིན་རིམ།། ༢༢

ཞེས་པས་བསྟན། དཔལ་བའི་དོན་འཛིན་པས་རྟོགས་སྣ་བའི་ཕྱིར་དང་པོར་མིག་སོགས་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བསྟན་ལ་ཡིད་ནི་ཡུལ་དུས་གསུམ་པ་དང་དུས་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཀུང་ཡིན་པས་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཐ་མར་བཞད་དེ། དཔེར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ལྟ་པོ་དེ་དག་ལས་མིག་ནས་ལྷེའི་བར་ནི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་དོན་འབྱས་གཟུགས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཞི་པོ་དེ་དང་པོར་བསྟན་ལ། ལུས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ངེས་ཏེ། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་ལས་ཀུང་གཞན་མིག་རྟ་གཉིས་ནི་སྐྱ་ལྷེ་གཉིས་ལས་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མིག་རྟ་གཉིས་པོ་དེ་ཡུལ་དང་མ་ཕྲད་པར་འཛིན་པས་རྒྱུད་རིང་བ་ལ་འདྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་ལས་ཀུང་མིག་ནི་ཆེས་རྒྱུད་རིང་བ་ལ་འདྲུག་པས་སྔར་སྨོས་ཏེ་ཆུ་གློང་གི་གཟུགས་རྒྱུད་རིང་པོ་ནས་མཐོང་ཡང་དེའི་སྐྱ་མི་ཐོས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ལྷེ་ནི་ཉེ་བ་ལ་འདྲུག་ཀུང་ལྷེ་བས་སྐྱ་ཡུལ་ལ་སྐྱེ་བར་འདྲུག་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་བཞག་དེ། ཤྲོས་ཟས་ཀྱིས་རོ་མ་སྐྱོང་བར་སྐས་དེའི་དྲི་ཚོར་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་དབང་པོ་རྗེན་རི་ལྟར་

མཐོ་བར་གནས་པ་བཞིན་རིམ་བར་བསྟན་ཅིང་ཡིད་ནི་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཡུལ་ན་མི་གནས་པས་ཐ་མར་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་ཡུལ་ཅན་དབང་པོ་དྲུག་གི་གོ་རིམ་གྱུབ་པས་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་གོ་རིམ་ཡང་གྱུབ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་དྲུག་གི་གྲལ་རིམ་གྱུབ་པ་ན་བཙུན་མོ་དང་རྒྱལ་བུའི་རིམ་བཞིན་གྱུབ་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་དོགས་གཅོད་ནི།

ཁྱེ་བྱག་དོན་དང་གཅོ་བོའི་ཕྱིར།།
ཆོས་མང་བ་དང་མཆོག་བསྟུས་ཕྱིར།།
གཅིག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་།།
གཅིག་ནི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད།། ༡༩

ཅེས་པས་བསྟན། སྐྱེ་མཆེད་དང་པོ་བཅུ་ཀ་གཟུགས་ཡིན་བཞིན་དུ་མིག་གི་ཡུལ་ཁོ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བརྗོད་པ་དང་། བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བརྗོད་ཅེ་ན། དང་པོའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མིང་གཞན་མེད་པའི་མིག་ཡུལ་དེ་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྒྲུ་སྒྲས་ཁྱེ་བྱག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་ཚེད་དང་འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་དུ་ཡོད་པས་འཇིག་རྟེན་འདིར་དེ་གཟུགས་སུ་བྱགས་པ་དང་། གཞན་དག་ནི་གཟུགས་ནི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རབས་པ་དང་། ཤའི་སྐྱན་དང་ཤྲའི་དང་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གསུམ་གྱི་སྒོ་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་བསྟན་པོགས་དང་བཅས་པས་གཟུགས་ཀྱི་གཅོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ་ཤུང་པོ་བར་པ་གསུམ་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་འདྲས་མ་བྱས་ཏེ་ཆོས་མང་བའང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གྱིས་བསྟུས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་རྒྱ་ཅན་ལས་འདས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་འདིར་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། གོ་རིམ་བཞིན་མིག་གི་ཡུལ་གཅིག་པུ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གཅིག་པུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཚོས་གསུམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པར་བསྟན་པ་ལ། ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྡུ་བ། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་བསྡུ་བ། ཞར་ལ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཚོས་ཕུང་གི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག།
གང་རྣམས་ཐུབ་པས་གསུངས་དེ་དག།
ཚོགས་གམ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི།།
གཟུགས་དང་འདུ་ཤེད་དག་ཏུ་འདུས།། ༡༥

ཞེས་པས་བསྟན། མདོ་ལས་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དག་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་གང་དུ་འདུས་ཤེ་ན། ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག་གང་རྣམས་ཐུབ་པས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་དག་ནི་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན་ཚོགས་གམ་སྒྲ་ཡིན་པ་དང་། ཉེ་བྱག་ཏུ་སྒྲ་བ་ལྟར་ན་ཡིད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེ་དག་ནི་རིམ་བཞིན་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་འདུ་ཤེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ།།

གཉིས་པ་ཚོས་ཕུང་གི་ཚད་ལ། གཞན་ལུགས་དགག །རང་ལུགས་བཞག་པའོ།། དང་པོ་ནི།

ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ཚད་ཅེས་ཟེར།།
ཕུང་པོ་ལ་སོགས་གཏམ་རེ་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རེ་རེའི་ཚད་ཀྱང་ཇི་ཙམ་ཞེ་ན། སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ཤ་རིའི་བུས་མཛོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྟོང་ཁྲི་ཉེར་ལྔའི་སྡེ་ཚན་ཡོད་པ་དང་ཚད་མཉམ་མོ་ཞེས་ཟེར། ཡང་སྡེ་པ་གཞན་དག་ནི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་རེ་རེ་རྗོགས་པར་སྦྱོར་བ་ནི་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རེའི་ཚད་ཡིན་ཀྱི་ཚོགས་བཅད་ཀྱི་གྲངས་དེས་ནི་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་དོ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི།

སྨྲོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི།།
ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས།། ༢༨

ཞེས་བས་བསྟན། སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་ཀྱི་དེའི་ཚད་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སྨྲོད་པ་དུག་གསུམ་དང་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མི་སྡུག་པ་སོགས་དེའི་གང་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །ནི་སྒྲས་སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་སྟོན་པར་བཞེད་པས་དུག་གསུམ་རེ་རེའི་གཉེན་པོར་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་། ཚ་མཉམ་ལ་སྨྲོད་པ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་སྟེ་ཚོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པར་དཀོན་མཆོག་ཏུ་ལའི་གཟུངས་སོགས་ལས་བཤད་དོ་ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར།།
ཕུང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ནི།།
རང་གི་མཚན་ཉིད་ལེགས་དཔྱད་དེ།།
ཇི་སྐད་བཤད་པར་བསྟུ་བར་བྱ།། ༢༩

ཞེས་བས་བསྟན། ཚོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་ཕུང་པོ་ལྔར་བསྟུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་མིང་ཅན་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ལེགས་པར་དཔྱད་དེ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོར་བསྟུ་བར་བྱ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདིར་བཤད་པའི་ཕུང་པོའི་ནང་དུ་འདུས་ཏེ་དང་པོ་ནི་གཟུགས་སུ་སྣང་ལ་ཕྱི་མ་བཞི་ནི་འདུ་ཤེད་དུ་སྣང་ངོ། །ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་ལས་ས་ཆུ་མེ་རླུང་སྟོ་སེར་དཀར་དམར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་ཀྱང་

མ་ཚགས་པར་འདུས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་ལ། འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་པས་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །ཟིལ་གནོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་ཀྱང་སྟར་བཞིན་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ། །ཟད་པར་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་ནི་ཕུང་པོ་བཞི་པ་ཅན་ཡིན་པས་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ།།

ཡང་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་དྲུག་གསུངས་པའི་དང་པོ་བཞི་རེགས་བྱ། ལྟ་བ་གཟུགས། དྲུག་པ་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དུ་འདུས་སོ།། མདོར་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་སུ་དྲུག་ཚན་གསུམ། བཞི་ཚན་གཅིག །གསུམ་ཚན་དྲུག །གཉིས་ཚན་གཉིས་ཏེ་བཞི་བཅུ་རྩ་བཞི་ཡང་འདུས་ཤིང་བསྡུ་ཚུལ་རྒྱས་པ་ནི་འདི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཚེན་ལས་འབྱུང་བས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ཞར་ལ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་བསྟན་པ་ལ། ནམ་མཁའ་དང་། རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

བྱ་གནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ།།
སྣང་དང་སྐུན་པ་དག་ཡིན་ལོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། གལ་ཏེ་ས་སོགས་བཞིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་ཅིང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཤད་ལ། ཕྱི་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟར་མ་བཤད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དེའི་ཁམས་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་དང་སྒོར་ལྡང་དང་ཁ་སྟའི་བྱ་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་བྱེ་སྟས་ཉིན་མོ་ཐལ་ཆེར་སྣང་བ་དང་མཚན་མོ་ཐལ་ཆེར་སྐུན་པ་དག་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཞེས་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པ་མ་རངས་པའི་ཚོག་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ཉིད་ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་འདོད་དོ།།

གཉིས་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནི།

ཟག་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི།།
རྣམ་ཤེས་ཁམས་ཡིན་སྐྱེ་བའི་ཉེན།། ༡༥

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། ཁམས་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་བར་གྱི་སྐྱེ་བའི་ཉེན་ནམ་གཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་མེད་ལ་དེ་ལྟར་མི་རྟུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བས་ས་སོགས་བཞི་ནི་རེག་བྱའི་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས། ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་གཟུགས་ཕུང་གིས་བསྡུས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་བདུན་ཀྱིས་བསྡུས་སོ།།

བཞི་པ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་བདུན། གཉིས་ཚན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། གསུམ་ཚན། བཅས་མ་བཅས། གཟུགས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ། ཕུང་བ་གསུམ་དང་། ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར། ཕྱི་ནང་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བའོ། །དེ་ལོ་ལ། བསྟན་དུ་ཡོད་མེད་དང་། ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པའོ། །དེ་ལོ་ནི།

བསྟན་ཡོད་འདི་ན་ནི་གཟུགས་གཅིག་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། འོ་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ནི་དུ་བསྟན་དུ་མེད་པ་ནི་དུ་ཞེ་ན། བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོའི་སྐབས་འདིར་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་ཡིན་སྟེ། དེ་ནི་འདི་ནའོ། །ཚེ་གཅི་མོ་ཞིག་ནའོ་ཞེས་ཚོག་གིས་གཞན་ལ་བསྟན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་བཅུ་བདུན་ནི་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི།

ཐོགས་དང་བཅས་པ་གཟུགས་ཅན་བཅུ།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་ཐོག་མཅས་ཡིན་པ་དུ་ཐོག་མེད་ཡིན་པ་དུ་ཞེ་ན། ཐོག་པ་ནི་རྟགས་པ་སྟེ་སྐྱེ་ཐོག་དེ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་སུ་རྟང་བའི་གཟུགས་ཅན་བཙུ་པོ་ཁོ་ནའོ། །ཐོག་པའང་བསྐྱེབས་པ་དང་ཡུལ་དང་དམིགས་པ་ལ་ཐོག་པ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི་ཐོག་བཅས་གཅིག་ཡོད་པའི་གོ་སར་ཐོག་བཅས་གཞན་སྐྱེ་བའི་གོ་འགེགས་བྱེད་ལགा་བའི་ཡུལ་དུ་ལགा་པ་གཞན་མི་སྐྱེ་བ་དང་། རྗོ་བའི་ཡུལ་དུ་རྗོ་བ་གཞན་མི་སྐྱེ་བས་རྟགས་ཏེ་ཐོག་པ་ཉུ་བུའོ། །ཡུལ་ཐོག་ནི་མིག་སོག་ཡུལ་ཅན་རྣམས་རང་གི་ཡུལ་གཟུགས་སོག་ལ་ཐོག་པ་སྟེ། གདགས་པ་ལས་ཆུ་ལ་ཐོག་ལ་སྐམ་ལ་མི་ཐོག་པའི་མུ་སོག་དང་། ཉིན་མོ་ཐོག་ལ་མཚན་མོ་མི་ཐོག་པའི་མུ་བཞི་ལ་སོག་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་ཐོག་ནི་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཐོག་པའོ།།

གཉིས་པ་གསུམ་ཚན་གྱི་རྣམ་པ་ལ། དགེ་སོག་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་དུ་གྲོགས་པའི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ལུང་མ་བསྟན་བརྒྱད་དེ་དག་ཉིད།།
གཟུགས་སྐྱེ་མ་གྲོགས་གཞན་རྣམ་གསུམ།། ༤༩

ཞེས་པས་བསྟན། འོ་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་དུ་ཞེ་ན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཅིག་ཏུ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་ནི་བརྒྱད་དེ། ཐོག་བཅས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ཉིད་ལས་གཟུགས་སྐྱེའི་ཁམས་གཉིས་མ་གྲོགས་པ་དེ་དག་རྣམས་ནི་ངོ་ཚིད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་ཏོ། །བརྒྱད་པོ་ལས་གཞན་བཙུ་པོ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སྐྱེའང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཏེ་ཐོག་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་ཐོགས་མེད་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ལའང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་གཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པ་ནི།

འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ།།
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བཅུ་བཞིའོ།།
དྲི་དང་རོ་དང་སྣ་དང་ནི།།
ལྷེ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཁམས་མ་གཏོགས།། ༣༠

གཟུགས་མེད་གཏོགས་པ་ཡིད་དང་ནི།།
ཚོར་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁམས།།

ཞེས་པས་བསྟན། འོ་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་པ་དུ་ཞེ་ན། འདོད་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་དོ་སྟེ། འདོད་པ་དེར་དེའི་རང་བཞིན་དང་མ་བྲལ་ཞིང་དེའི་སྣེད་པས་བདག་གིར་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་གཏོགས་པ་ནི་ཁམས་བཅུ་བཞིའོ། །གང་ཞེ་ན། དྲིའི་ཁམས་དང་རོའི་ཁམས་དང་སྣའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་ནི་ལྷེ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་དྲི་རོ་གཉིས་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་ཁམ་ཟས་ཡིན་ལ། ཁམ་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་དེར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ན་སྣ་ལྷེའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་མེད་དེ། ཡུལ་དྲི་རོ་གཉིས་མེད་བའི་ཕྱིར།

འོ་ན་རེག་ཁམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁམ་ཟས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁམ་ཟས་སྲུབ་བའི་དེ་མེད་ཀྱང་གོས་བགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་རེག་བྱའི་ཁམས་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྣ་ལྷེའི་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ནི་རྟེན་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་པ་ལ་ཡིད་དང་ནི་ཚོར་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ཡོད་ཀྱི་ལྟག་

མ་རྣམས་མེད་དེ། གཟུགས་ལ་སྲེད་པ་དང་བྲལ་བས་གཟུགས་ཅན་བཙུམེད་ལ། དེས་ན་དེ་དག་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་པོ་ལྡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས། རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་མ་བཅས། དམིགས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་སོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད།།
ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ།། ༣༡

ཞེས་པས་བསྟན། འོ་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དུ་ཟག་པ་མེད་པ་དུ་ཞེ་ན། ཁམས་ཐ་མ་དེ་གསུམ་ལ་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཟག་བཅས་དང་ལམ་བདེན་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་བསྟུས་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཁམས་ལྷག་མ་བཅོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟག་བཅས་ཏེ་གཟུགས་ཅན་བཙུའི་སྐུག་བདེན་དང་སྒོམ་ལྟའི་ཤེས་པ་ཁ་ཕྱིར་ལྷ་ཡིན་པས་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་མིན་ཞིང་དེ་དག་སྒོམ་སྤང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་ལ་ཟག་པ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །

གཉིས་པ་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་མ་བཅས་ནི།

རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ནི།།
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྷ་ཡིན།།
ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་མོ།།
ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀ་སྤྱངས།། ༣༢

དེས་པར་རྟོག་དང་རྗེས་དཔག་པའི།།
རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་མི་རྟོག།
དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཡེང་།།

ཡིད་ཀྱི་དྲན་པ་ཐམས་ཅད་ཉིད།། ༣༣

ཅེས་པས་བསྟན། འོན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་དུ། རྟོག་མེད་དཔྱོད་ཙམ་ནི་དུ། རྟོག་མེད་དཔྱོད་པ་མེད་པ་ནི་དུ་ཞེ་ན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་པོ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཁ་ཐུན་བསྟས་པས་རྟོག་དཔྱོད་དང་རྟེན་སྣ་འབྱེལ་བའི་སྐ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་སོགས་ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་པ་དང་རྟོག་མེད་དཔྱོད་ཙམ་དང་རྟོག་མེད་དཔྱོད་མེད་དེ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་དང་པོ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོས་བསྟུས་པའི་ཁམས་ཐ་མ་དེ་གསུམ་གྱི་རྟོག་དཔྱོད་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རྟོག་དཔྱོད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་སྐ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་གཉིས་པ་ནི་བསམ་གཏན་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐ་མ་དེ་གསུམ་གྱི་དཔྱོད་པ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་རྟོག་པ་སྤྲངས་ཤིང་དཔྱོད་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྐ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་གསུམ་པ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དེ་གསུམ་གྱི་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ལ་བྱེད་དེ། དེའི་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ཀྱང་རྟོག་དཔྱོད་སྤྲངས་པའི་སྐ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་རྟོག་མེད་དཔྱོད་ཙམ་རྟོག་མེད་དཔྱོད་མེད་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་དཔྱོད་མེད་རྟོག་ཙམ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོས་བསྟུས་པའི་དཔྱོད་པ་ལ་བྱེད་དེ། དེ་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞིང་དཔྱོད་པ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔྱོད་པ་ལ་དཔྱོད་པ་གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བཅས་ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་བཞུ་པོ་རྣམས་ནི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་སྤྲངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ལྔ་པོ་དེ་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་མདོ་ལས་དེ་རྟོག་

མེད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བྱེ་སྨའི་ཡུགས་ལ་རྟོག་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དང་། དེས་བར་རྟོག་པའི་དང་། རྗེས་སུ་དྲན་པའི་རྟོག་པའོ། །དེ་ལ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ལྟ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་མ་དེས་བར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་རྣམ་བར་རྟོག་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་རྟོག་མེད་དེ་དབེར་ན་རྟ་ཤང་གཅིག་པ་ལ་རྟ་ཤང་མེད་ཅེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། དེས་རྟོག་དང་རྗེས་དྲན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་གཡེང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་ཡིད་ཤེས་འཐོར་གྱི་དྲན་པ་མཉམ་པར་བཞག་མ་གཞག་ཐམས་ཅད་ནི་རྗེས་དྲན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཉིད་དོ།།

གསུམ་པ་དམིགས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ནི།

དམིགས་བཅས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནོ།།
ཚོར་ཀྱི་ཕྱིད་ཀྱང་

ཞེས་པས་བསྟན། འོན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་དམིགས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་དུ་ཞེ་ན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ལས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་ཚོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱིད་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་བཅས་ཡིན་ནོ། །ཁམས་ལྔག་མ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་དང་ཚོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱིད་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པའོ།།

བཞི་པ་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ། ཟིན་མ་ཟིན་ཀྱི་དབྱེ་བ། འབྱུང་འབྱུང་གྱུར་ཀྱི་དབྱེ་བ། བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། གཅད་བྱ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ། སྣོག་འཇལ་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

.....མ་ཟིན་དག།
བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྦྲ།།
དག་པོ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས།། ༢༩

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་ཟིན་པ་ཡིན་པ་དུ་མ་ཟིན་པ་ཡིན་པ་དུ་ཞེ་ན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་ཟིན་པའི་དོན་གཟུགས་ཅན་ཕྲད་པའི་ཕན་གནོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ནི་ཟིན་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལས་ལྡོག་པ་མ་ཟིན་པ་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཅིག་ཏུ་མ་ཟིན་པ་ནི་དགུ་སྟེ། དམིགས་བཅས་སུ་བཤད་པའི་བརྒྱད་པོ་དེ་ལས་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱིད་ཀྱང་བསྟན་ནས་ཆོས་ཁམས་རེལ་པོ་སྟེ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་ནི་དབང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་མེད་པས་ཕན་གནོད་བྱར་མི་ནུས་པ་དང་། སྐྱ་ནི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་དག་ཀྱང་དབང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་མེད་པས་ཕན་གནོད་བྱར་མི་ནུས་སོ། །མིག་སོགས་ལྔ་གཟུགས་སོགས་བཞི་སྟེ་དགུ་པོ་འདི་མ་ཟིན་པ་ལས་གཞན་ཟིན་པ་ཁོ་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ཟིན་མ་ཟིན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོ་ལྔ་དང་གཟུགས་སོགས་བཞི་དང་ལྡན་པ་དང་དབང་པོའི་ཚོགས་པ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་ཟིན་པ་ཡིན་ཞིང་ད་ལྟར་ཀྱང་དབང་པོ་ལས་ཐ་དད་པ་རྙ་བ་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱ་དང་བ་སྤུ་སོ་སེན་སོགས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པ་དང་། འདས་མ་འོངས་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཟིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འགྱུང་འགྱུང་གྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།

རེག་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ།།
ལྟག་མ་གཟུགས་ཅན་དགུ་པོ་ནི།།
འགྱུང་གྱུར་ཚོས་ཁམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་འགྱུང་བ་ཡིན་པ་དུ་འགྱུང་གྱུར་ཡིན་པ་དུ་ཞེ་ན། རེག་བྱའི་ཁམས་ལ་ནི་འགྱུང་བ་དང་འགྱུང་གྱུར་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་སོགས་བཞི་ནི་འགྱུང་བ་དང་འཇམ་པ་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་འགྱུང་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟག་མ་མིག་སོགས་གཟུགས་ཅན་དགུ་པོ་ནི་

འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བ་དང་དེ་བཞིན་ཚོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱང་འབྱུང་གྱུར་ཙམ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་བཞིས་རྒྱུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟེན་པའི་ཕྱིར། ཤྱག་མ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་བོ།།

གསུམ་པ་བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།

གཟུགས་ཅན་བཅུ་ནི་བསགས་པའོ།། ༣༥

ཞེས་པས་བསྟན། འོ་ན་དེ་དག་ལས་བསགས་པ་ཡིན་པ་དུ་མ་བསགས་པ་ཡིན་པ་དུ་ཞེ་ན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་བཅུ་ནི་གཅིག་ཏུ་རྡུལ་ཕྲན་འདུས་པའི་ཕྱིར་བསགས་པའོ། །ནི་ཞེས་པ་ངེས་བརྗོད་ཡིན་པས་ཐོགས་པ་མེད་ན་མ་བསགས་པར་གྱུར་བོ།།

བཞི་པ་གཅད་བྱ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།

གཅོད་བྱེད་གཅད་པར་བྱ་བ་ཉིད།།
ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་ཁམས་བཞི་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་དག་ལས་གཅོད་བྱེད་དང་གཅད་བྱ་ཡིན་པ་དུ་ཞེ་ན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཅོད་བྱེད་སྐྱེ་ཤ་ལྟ་བུ་དང་གཅད་པར་བྱ་བ་ཤིང་སོགས་ལྟ་བུ་ཉིད་ཡིན་པའང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་སྟེ་ཁམས་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཁམས་བཞི་གཅོད་བྱེད་དང་གཅད་བྱ་གཉིས་ཀར་དེས་པར་བཟུང་གི་ཁམས་གཞན་དག་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་བོ། **།ལྔ་པ་སྟེགས་འཇལ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།**

དེ་བཞིན་བསྟེགས་བྱ་འཇལ་བྱེད་པའོ།།
སྟེགས་དང་གཞལ་ལ་མི་མཐུན་སྟེ།། ༣༨

ཞེས་པས་བསྟན། འོ་ན་དེ་དག་ལས་བསྟེགས་བྱ་དང་འཇལ་བྱེད་ཡིན་པ་དུ་ཞེ་ན།

གཅོད་བྱེད་དང་གཅད་བྱ་ཁམས་བཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྟེག་བྱ་བྱད་ཤིང་ལྷ་བྱད་འཛལ་བར་བྱེད་པ་སྲང་ལྷ་བུ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོའོ། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཏེ། འོད་བཞིན་དུ་དྲངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ཡང་བསྟེག་བྱ་སྟེག་བྱེད་དང་འཛལ་བྱེད་དང་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། །སྟེག་བྱེད་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་མི་མཐུན་པར་སྣང་བ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོ་ཉིད་སྟེག་བྱེད་དང་གཞལ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་མེའི་ཁམས་ཁོ་ན་སྟེག་པར་བྱེད་པ་དང་ཕྱི་བ་ཉིད་ཉིན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར།

ལྟ་བ་བྱང་བ་གསུམ་ལ། སྐྱེར་བཏང་བ་དང་། དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའོ། །དངོས་གཞི།

རྣམ་པར་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་དང་།།
རྒྱས་ལས་བྱུང་བ་ནང་གི་ལྟ།།
སྒྲ་ནི་རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་མིན།།
རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས།། ཀ།

ཐོགས་པ་མེད་བརྒྱད་གཞན་རྣམ་གསུམ།།

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་ན་དེ་དག་ལས་རྣམ་སྨིན་དང་རྒྱས་པ་དང་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དུ་ཞེ་ན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་ནང་གི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་ཅི་ན་ཡིན་ཏེ། ངན་སོང་གི་དེ་དག་ནི་མི་དག་བའི་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་དང་བདེ་འགྲོའི་དེ་དག་ནི་དག་བའི་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཟས་དང་གཉིད་དང་ལེགས་པར་སྦྱང་པ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་བཞིས་རྒྱས་པར་བྱར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ལ་ནི་རྒྱས་བྱུང་དང་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། འདོད་དགུར་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

འོན་མདོ་སྡེ་གདགས་པ་ལས།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་སྣ་གདངས་ཀྱི་མཚན།།
གང་གིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་མཉན་པར་གྱིས།།
ཚེག་རྐྱབ་དང་ནི་ཀུལ་པ་རྣམ་སྦྱངས་པས།།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།།

ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཚེག་རྐྱབ་སྦྱངས་པས་མཐོན་པར་རྣམ་སྨིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བ་ཞིག་གྱུབ་ལ། དེ་ལས་ཚངས་པའི་དབྱངས་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀའི་ཚ་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་པ་ནི་ཁམས་ཐོགས་པ་མེད་པ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་སྐལ་བ་མཉམ་པ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱས་སྐྱེད་པ་རྣམས་ནི་རྒྱན་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱས་སྐྱེད་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་རྒྱས་བྱུང་ནི་མེད་དེ། རྣལ་བསགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་གཞན་གཟུགས་དྲི་ངོ་རེག་བྱ་བཞི་ལ་ནི་བྱུང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་གཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ནི།

རྫས་དང་ལྡན་གཅིག་ཐ་མ་གསུམ།།
སྐད་ཅིག་མ་སྟེ་

ཞེས་པས་བསྟན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་རྟག་བརྟན་གྱི་རྫས་དང་ལྡན་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་པོ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་ཐ་མ་སྐྱེ་བསྟལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཡིད་དང་

ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཟག་མེད་གསུམ་ནི་རྒྱུ་མཐུན་ལས་མ་བྱུང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྔ་རོལ་དུ་རང་དང་མཐུན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི། རྒྱུ་མཐུན་ལས་གྱུར་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས། །ཐོགས་པ་མེད་བརྒྱད། ཅེས་བྱ་བའི་དམིགས་བསལ་སྟོན་ཏེ། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་ཐོའི་ཡིད་སོགས་གསུམ་དང་ཆོས་ཁམས་འདུས་མ་བྱས་ནི་བྱུང་བ་གསུམ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་སྔོག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ནི་ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་སུ་འདོག་སྟེ། རང་རང་གི་བྱ་བའི་ཚ་ནས་འདོག་པའི་ཕྱིར། ཚོར་འདུ་སོགས་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་དང་ཐོབ་པ་དང་སྐྱེ་སོགས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྔོམ་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སོ།།

བྱུག་པ་ཐོབ་པའི་ཚུལ་བར་ནི།

.....མིག་དང་ནི།།

རྣམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་།། ༣༥

ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད།།

ཅེས་པས་བསྟན། གང་གི་མིག་ཁམས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་གསར་དུ་ཐོབ་བམ་ཞེ་ན། མིག་དང་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དག་སོ་སོར་ཕྱེ་བས་འདི་ལ་སྐྱབས་ཞེས་སྟེ། མིག་གསར་དུ་ཐོབ་ལ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གསར་དུ་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཐོབ་ལ་སྔ་མ་གསར་དུ་མ་ཐོབ་པ། གཉིས་ཀ་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཐོབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་གསར་དུ་མ་ཐོབ་པ་དང་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་ཆོ་འཕོས་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་གསུམ་བཞི་པ་གང་རུང་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་སྤྲུལ་ནི་ཞར་འོངས་འདི་རྣམས་བསྟུས་ཏེ། རྣ་བ་

དང་། །རྣམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད། །ཅེས་སོགས་བསྟེ་བར་བྱའོ།།

བདུན་པ་ཕྱི་ནང་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ལ། ཕྱི་ནང་གི་རྣམ་པ། རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་ཀྱི། མཐོང་སྤངས་སོགས་ཀྱི། ལྟ་བ་ཡིན་མིན་གྱི། རྣམ་ཤེས་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ། རྟག་མི་རྟག་གི །དབང་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ནང་གི་བཙུ་གཉིས་གཟུགས་ལ་སོགས།།
མ་གཏོགས་

ཞེས་པས་བསྟན། འོ་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་ནང་དང་ཕྱིའི་ཁམས་ཡིན་པ་དུ་ཞེ་ན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་ནང་གི་ཁམས་ཡིན་པ་ནི་བཙུ་གཉིས་ཡོད་དེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་དྲུག་པོ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ། དངོས་དང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི།

……ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི།།
བརྟེན་པ་དང་བཅས་ལྷག་མ་ནི།། ༣༠

དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་དག་ལས་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་ཡིན་པ་དུ་ཞེ་ན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའམ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་གང་གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་རྟེན་པར་བརྟེན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ལུགས་ལ་རང་རིག་མི་འདོད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་སྙམ་པའི་ཡིད་ཡུལ་དུ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རང་གི་ཤེས་པ་དང་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཚོགས་པ་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དེ། རང་རིག་འདོད་ན་ནི་རང་གི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་མོད་ཀྱང་། འདིར་མི་འདོད་པ་ནི་བྱེ་སྣའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་ལྔག་མ་བཅུ་བདུན་པོ་རྣམས་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ལ། ཀྱང་སྣས་རྟེན་བཅས་ཀྱང་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ།།

གཉིས་པ་དེ་མཚུངས་ཀྱི་དོན་ནི།

གང་ཞེག་རང་གི་ལས་མི་བྱེད།།

ཅེས་པས་བསྟན། རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཁམས་གང་ཞེག་རང་གི་ལས་སམ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེ་མཚུངས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་རྣོག་པ་ནི་བརྟེན་བཅས་སོ། །དེ་ཡང་རྟེན་བཅས་ནི་མིག་གིས་གཟུགས་བལྟས་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བར་འགྱུར་བ་ནི་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་ནས་ལུས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་མཚུངས་ནི་མིག་གང་གིས་གཟུགས་མ་མཐོང་བར་འགག་པ་དང་། འགག་བཞིན་པ་དང་། འགག་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་སྣོ་བའི་ཚོས་ཅན་དང་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཆེ་བ་དག་ཟེར་ལ། ནུབ་ཕྱོགས་པ་ནི་མི་སྣོ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་རྣམ་ཤེས་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཡོད་པས་ལྡར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ཐྱིའི་ཁམས་ལྟ་ལའང་སྣར་རོ། །སེམས་ཁམས་བདུན་ལའང་དེ་གཉིས་ཀའི་ཚ་ཡོད་ཅིང་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་ཁམས་དྲུག་ནི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་ཀྱི་མིག་གཅིག་གིས་ལྟ་བ་སོགས་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པས་གང་གཅིག་གི་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་ཡིན་ལ། གཟུགས་ནས་རེག་བྱའི་བར་ཁམས་ལྟ་ནི་བྱོ་གར་སོགས་ལ་གཅིག་ལྟ་བར་བྱེད་པ་ལ་གཞན་མང་པོ་ཡང་ལྟ་བ་སོགས་བྱེད་སྲིད་པས་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་གང་ཞེག་ལྟ་སོགས་བྱེད་པ་དེ་ལ་བཟློག་ནས་རྟེན་བཅས་དང་། གང་ཞེག་ལྟ་སོགས་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ་བཟློག་ནས་དེ་མཚུངས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མིག་སོགས་ནི་ཐུན་མོང་མིན་པས་རྒྱུད་

གཅིག་གི་དབང་གིས་གཞན་ལ། གཟུགས་སོགས་ལྔ་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་རྒྱུད་ཀུ་མའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་བཞག་གོ །དེ་ལ་ནང་གི་ཁམས་དྲུག་གི་ལས་ནི་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཁམས་དྲུག་གི་ལས་ནི་དབང་པོའི་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་གི་ལས་ནི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ལས་དེ་དག་བྱེད་པ་དང་"མི་བྱེད་པ་ནི་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་མི་སྣང་བའི་ཚོས་ཅན་ནི་དེ་མཚུངས་དང་སྣང་བ་དང་སྣང་འགྱུར་ནི་རྟེན་བཅས་སོ། །གོང་མ་བ་ནི་དབང་པོ་ལྔ་ཁོ་ན་ལ་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་གཉིས་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་མཐོང་སྤང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ། དངོས་དང་། གནས་མ་བྱ་བའི་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བཅུ་ནི་སྐོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན།།
ལྔ་ཡང་ཐ་མ་གསུམ་རྣམ་གསུམ།། ৬০

ཞེས་པས་བསྟན། འོ་ན་དེ་དག་ལས་མཐོང་སྤང་དང་སྐོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དུ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཅན་བཅུ་ནི་གཅིག་ཏུ་སྐོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཤེས་དང་པོ་ལྔ་ཡང་སྐོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་ལ་སྔ་མ་བཅུ་གཟུགས་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལྔ་ཁྱི་རོལ་ཏུ་བལྟ་བ་ཡིན་པས་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ལ་རྣམ་པ་དེ་གསུམ་གའི་ཚ་ཡོད་དེ། ཐུ་རྒྱས་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་མཚུངས་ལྡན་ཐོབ་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་མཐོང་སྤང་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི་སྐོམ་སྤང་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཚ་རྣམས་ནི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། **།གཉིས་པ་གནས་མ་བྱའི་འདོད་པ་དགག་པ་ནི།**

ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་མཐོང་སྤང་མིན།།

གཟུགས་མིན་དུག་པ་མིན་སྐྱེས་མིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། གནས་མ་བྱུང་བས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་མཐོང་སྣང་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་འགག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲའོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་མིན་ནོ། །ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལམ་བདེན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་དེ་དག་ཅ་ཡིན་ན་དག་རྟ་ཚད་པ་ལ་མི་ལྟན་པར་འགྱུར་ཞིང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་གྱུར་ལ། ཁྱབ་པ་ནི་དབེ་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་གྱུར་ཅིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་སྤང་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་དེས་སོ། །ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་མིན་ནོ། །འདི་ན་བྲལ་སྤང་གཉིས་ལ་མ་ཞུགས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་བྲལ་ལ་མ་སྤངས་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་མཐོང་སྤང་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའི་ལམ་ཟག་མེད་དང་འདྲས་མ་བྱས་ལྟ་བུའོ། །དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མིན་པ་སྐྲ་ལྟའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེས་པ་འཕོ་དང་བཅས་པའང་མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་སྐྱེས་པའི་སངས་མིན་ཞིང་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པས་ཤུགས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལྟ་བ་ཡིན་མིན་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ། དངོས་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ཏོ།།

དང་པོ་ནི།

མིག་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཕྱོགས་ནི།།
ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་བརྒྱད།། ৬৭

ཅེས་བས་བསྟན། འོ་ན་དེ་དག་ལས་ལྟ་བ་དང་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པ་དུ་ཞེ་ན། མིག་གི་

ཕྱོགས་གཅིག་རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལྟ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྟ་འཛིག་རྟེན་བའི་ཡང་དག་བའི་ལྟ་བ་དང་སློབ་བའི་ལྟ་བ་མི་སློབ་བའི་ལྟ་བ་རྣམས་ནི་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ་ལྟ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །ཁམས་བཞུད་བྱུག་དང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དང་ཚོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལྟག་མ་རྣམས་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྟ་ནི་འོག་ནས་འཆད་དོ། །འཛིག་རྟེན་བའི་ཡང་དག་བའི་ལྟ་བ་ནི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་དག་བ་ཟག་བཅས་ཤིག་ལ་བྱེད། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་སློབ་བའི་དང་མི་སློབ་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམས་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་བའི་དོན་ལ། དབང་པོའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བ་ཡིན་པ་དག་གམིག་ལྟ་བ་ཡིན་པར་སྐྱབ། དབང་པོས་ཡུལ་འཛིན་བའི་ཁྲིད་པར། རྟེན་གྱི་དུས་དེས་པ། རྟེན་དང་བརྟེན་བའི་རྒྱུ་མཚན། དབང་ཡུལ་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་གྱི་ས་བའི་དེས་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་ཤེས་ལྟ་དང་མཚུངས་སྐྱེས་བློ།།
དེས་རྟོག་མེད་ཕྱིར་ལྟ་མ་ཡིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཅིའི་ཕྱིར་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཁོ་ན་ལ་འཛིག་རྟེན་བའི་ཡང་དག་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྐོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སྐྱེས་བའི་དག་བའི་བློ་ཤེས་རབ་ནི་ཡུལ་ལ་དེས་བར་སེམས་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་རྟོག་པ་མེད་བའི་ཕྱིར་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མིག་ལྟ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ། དངོས་དང་། དོགས་པ་གཅོད་པའོ།། དང་པོ་ནི།

མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་ན་མིག་ཀྱང་རྟོག་པ་མེད་པས་ལྟ་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། རྟེན་བཅས་ཀྱིས་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དོགས་གཅོད་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་མི་མཐོང་དཀྱུད། མིག་དང་མིག་ཤེས་གང་གིས་མཐོང་དཀྱུད། མིག་གཉིས་ཀས་མཐོང་མི་མཐོང་དཀྱུད་བའོ།།

དང་པོ་ནི།

……རྟེན་བཅས།།

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་ན་མིག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། །རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་གིས་མཐོང་གི་དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མིག་དང་མིག་ཤེས་གང་གིས་མཐོང་དཀྱུད་ནི།

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་མིན།། ৬২

གང་ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི།།
གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་ལོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་ན་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིག་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་གཟུགས་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེས་མཐོང་ན་དེ་ནི་ཐོག་མེད་ཡིན་པས་རྩེ་གཅིག་སོགས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི་གཟུགས་མཐོང་དགོས་པ་ལས་དེ་ནི་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཞེས་པ་ནི་བྱེ་སྨའི་ལུགས་ལ་སློབ་དཔོན་མ་རངས་པའི་ཚིག་སྟེ། བྱེ་སྨ་ཕྱི་མ་ནི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ཞིང་དབང་པོས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་ཅིང་། མིག་དབང་གིས་མཐོང་བ་སོགས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་དུ་མ་མཛད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་ཤེས་སྐྱེས་པ་ལ་གཟུགས་མཐོང་ཞེས་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་དོན་དུ་འདུན་པའི་སྒོ་ནས་མིག་གིས་མཐོང་ངོ་། །རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་མངོན་པར་འདོགས་པར་བྱེད་པས་འདི་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད།

གསུམ་པ་མིག་གཉིས་ཀས་མཐོང་མི་མཐོང་དཔྱད་པ་ནི།

མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་ཀྱང་།།
མཐོང་སྟེ་གསལ་བར་མཐོང་ཕྱིར་རོ།། ৎ৯

ཞེས་བས་བསྟན། ཅི་མིག་གཅིག་གིས་མཐོང་ངམ་གཉིས་ཀས་མཐོང་ཞེ་ན། མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་ཀྱང་མཐོང་སྟེ་མིག་གཅིག་གིས་མཐོང་བ་ན་མི་གསལ་བ་ལས་གཉིས་ཀ་ཕྱེ་བ་ན་སྟར་བས་ཀྱང་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱང་ཞེས་བས་གང་རྟུང་རེས་ཀྱང་མཐོང་རྟུང་ཞེས་བའོ།།

གསུམ་པ་དབང་པོས་ཡུལ་འཛིན་བའི་ཁྱད་བར་ལ། ཐུབ་མ་ཐུབ་དང་། མཉམ་མི་མཉམ་མོ། །དང་པོ་ནི།

མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བ་ནི།།
ཡུལ་དང་མ་ཐུབ་གསུམ་གཉན་ཏེ།།

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་ན་དབང་པོ་དྲུག་གིས་ཡུལ་དང་ཐུབ་ནས་སམ་མ་ཐུབ་བར་འཛིན་ཞེ་ན། མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཡུལ་དང་མ་ཐུབ་བར་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་སྟ་གཉིས་ཀྱིས་ཐག་རིང་པོ་ན་གནས་པའི་གཟུགས་དང་སྐྱ་མཐོང་ཞིང་ཐོས་ལ། ཡིད་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་བས་ཐུབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྟ་ཤྭེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ནི་མ་ཐུབ་པ་ལས་གཉན་དུ་ཡུལ་དང་ཐུབ་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དབུགས་མ་རྟུབས་པར་དྲི་མི་འཛིན་ཞིང་རིང་རྒྱུང་པའི་རོ་རེགས་མི་འཛིན་པར་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་མ་ཐུབ་ཀྱི་དོན་ནི་རྟུལ་འདབ་འབྱོར་བ་དང་མ་འབྱོར་བ་ལ་འདོད་དོ།།

གཉིས་པ་མཉམ་མི་མཉམ་ནི།

སྟ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི།།
ཡུལ་ནི་མཉམ་པ་འཛིན་པར་འདོད།། ৎ৫

ཅེས་བས་བསྟན། ཅི་མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གིས་ཡུལ་རང་དང་ཚད་མཉམ་པ་ཞིག་འཛིན་ནམ་མི་མཉམ་པ་ཞིག་འཛིན་ཞེ་ན། སྣ་དང་ལ་སོགས་པ་ལྷུ་དང་ལུས་གསུམ་གྱིས་ནི་རང་རང་དང་ཕྲད་པ་འཛིན་བས་ཡུལ་ནི་མཉམ་པ་འཛིན་པར་འདོད་དེ། དབང་པོའི་རྒྱུ་དང་ཧེ་ཙམ་ཕྲད་པའི་ཡུལ་འཛིན་ལ། མིག་སྣ་ཡིད་གསུམ་གྱིས་ནི་རང་དང་ཚད་མཉམ་པ་འཛིན་པའི་དེས་པ་མེད་དེ། མིག་གིས་རང་དང་ཆེ་མཉམ་ཆུང་གསུམ་གྱི་གཟུགས་འཛིན་པ་དང་། རྣ་བས་ཀྱང་སྒྲ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ཐོས་པ་དང་། ཡིད་ནི་ལུས་ཅན་མིན་པས་ཚད་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རྟེན་གྱི་དུས་དེས་པ་ནི།

ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི།།
དེ་དག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའང་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྟེ་ལྷར་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུས་གསུམ་གཡིན་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་ཡང་དེ་ལྟར་དེས་སམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་ཐ་མ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ནི་འདས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཁོན་ཡིན་གྱི་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་པོ་ལྟ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་མིག་སོགས་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ནོ། །འང་སྐྲས་འདས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།།

ལྟ་བ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ། རྟེན་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང། རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དངོས་བོ་ནི།

དེ་དག་གྱང་བས་འགྱུར་ཉིད་ཕྱིར།།
རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན།། ৬৭

ཞེས་པས་བསྟན། རྣམ་ཤེས་དེ་དབང་པོ་དང་ལུས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེས་ན་དབང་

པོ་ཁོ་ན་རྟེན་དུ་འཛོག་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དེ་དག་གྱུར་པས་རྣམ་ཤེས་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོ་རྣམས་ལ་སྣུག་བསྟལ་སོགས་ཀྱིས་ཚན་གཅོད་དང་བདེ་སྡུག་དང་གསལ་མི་གསལ་བྱེད་ནུས་ལ། གཟུགས་སོགས་གྱུར་བས་ནི་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་འགྱུར་བར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

དེ་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཕྱིར།།
དེ་དག་གིས་ནི་རྣམ་ཤེས་བསྟན།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་དབང་ཡུལ་གཉིས་ཀས་བསྒྲིབ་ན་དབང་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ཤེས་ཞེས་མི་བརྗོད་པ་ཅི་ཞེ་ན། མིག་ཤེས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་དབང་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོའི་མི་བཞིན་དང་རྒྱུ་གཅིག་ལ་བཟློག་ནས་ཀྱང་གཟུགས་ནི་མིག་ཤེས་དང་ཡུལ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་མིག་ནི་མིག་ཤེས་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། གཟུགས་ནི་རྒྱུད་གཞན་གྱི་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་མིག་ནི་རྒྱུད་གཅིག་ཁོ་ནའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་དེ་དག་གིས་ནི་སྐོ་ནས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་སུ་བསྟན་ཏེ་ནས་ཀྱི་སྒྲ་གུ་དང་རྟའི་སྐྲ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

དྲུག་པ་དབང་ཡུལ་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་གྱི་ས་བའི་འེས་པ་ལ། མིག་ལ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ། རྣ་བ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། སྣ་ཁྱེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་འེས་པ། ཡིད་འེས་མེད་དུ་བསྟན་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་མ་ཡིན།།
མིག་གིས་གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན།། ৬৮

རྣམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་གཟུགས།།
ལུས་ཀྱི་འང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་ལུས་གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ན་ཅི་ལུས་དང་མིག་དང་གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ས་གཅིག་པ་ཁོ་ནའམ་གཞན་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ཞེ་ན། འདོད་ཁམས་པས་རང་གི་མིག་གིས་རང་གི་ས་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་ན་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་གི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཁམས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་སའི་གཟུགས་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་གིས་ལྟ་ན་ལུས་གཟུགས་གཉིས་རང་གི་ས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་མིག་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའོ། །དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་གཟུགས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའོ། །འདོད་པ་རང་གི་གཟུགས་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་མིག་གིས་ལྟ་ན་ལུས་དང་གཟུགས་ནི་འདོད་ཁམས་པ་རང་ས་ཡིན་ལ། མིག་ནི་གཉིས་པའི་ས་པ་ཡིན་ཞིང་མིག་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའོ། །དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་ན་མིག་ཤེས་དང་གཟུགས་ནི་དང་པོའི་ས་པ་ཡིན་ལ། ལུས་ནི་འདོད་ཁམས་པ་དང་མིག་ནི་གཉིས་པའི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལའང་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ས་གོང་མའི་ལུས་ལ་ས་འོག་མའི་མིག་བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ས་ན་མིག་མཆོག་ཡོད་བཞིན་དུ་འོག་མ་དམན་པའི་མིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ས་འོག་མའི་མིག་གིས་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོག་མའི་མིག་དེ་རགས་པ་དང་གོང་མའི་གཟུགས་དེ་ཕྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་གོང་མའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་འོག་མའི་མིག་ལ་བརྟེན་པ་མིན་ཏེ། གོང་མའི་རྣམ་ཤེས་མཆོག་ནི་འོག་མའི་མིག་དམན་པ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། སེང་གེའི་འོ་མ་ཇ་ལ་མི་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ཤེས་དེའི་ཡུལ་དུ་

ནི་གོང་འོག་དང་རང་སའི་གཟུགས་རིགས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ལུས་ཀྱི་འང་གཟུགས་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་ཀ་རང་སོང་ས་འོག་ས་སྟེ་ས་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་གཏོགས་པ་སྟིད་དོ།།

གཉིས་པ་རྟ་བ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི།

རྟ་བའང་དེ་བཞིན་

ཞེས་པས་བསྟན། མིག་ལ་བཤད་པ་ལྟར་རྟ་བའང་དེ་བཞིན་དུ་སྟྲུར་བ་ནི། ཇི་སྐད་དུ།

ལུས་ལ་འོག་མའི་རྟ་མ་ཡིན།།
རྟ་བས་གོང་མའི་སྟྲ་མ་ཡིན།།
རྣམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་སྟྲ།།
ལུས་ཀྱི་འང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཞེས་སྟྲར་རོ།།

གསུམ་པ་སྟ་ལྷེ་ལུས་གསུམ་གྱི་ངེས་པ་ལ། སྟྲིར་བཏང་བ་དང་། དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ལས། དང་པོ་ནི།

"""གསུམ་དག་ནི།།
ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཉིད།། ৫৶

ཅེས་པས་བསྟན། སྟ་ལྷེ་ལུས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ཡུལ་དང་ལུས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ནི།

ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འོག་དང་ནི།།
རང་གི་ས་

ཞེས་པས་བསྟན། ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་ནི་སྟྲིར་བཏང་ཡིན་ལ་

དམིགས་བསལ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རེག་བྱ་འཛིན་ན་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་འཇིན་པར་བྱེད་དོ། །དང་ནི་ཞེས་པ་འབྱེད་སྟུད་ཀྱི་ཚིག་གོ །འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་རེག་བྱ་རེག་པ་ན་རང་གི་སའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་ཏོ། །**བཞི་པ་ཡིད་རེས་མེད་དུ་བསྟན་པ་ནི།**

……ཡིད་མ་རེས་ཏེ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དང་ལུས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་རེས་ཏེ། རེས་འགའ་ནི་ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་ལ་རེས་འགའ་ནི་འོག་ས་དང་གོང་ས་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པར་འཆད་པས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ལྔ་པ་རྣམ་ཤེས་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་ནི།

གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་ཡི་ལྔ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དག་རྣམ་ཤེས་དྲུག་པོ་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་ཡི་ལྔ། །ཞེས་འགྲུར་བཅོས་ནས་མིག་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་ནས་རེག་བྱའི་བར་ཕྱི་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །ཞང་གི་བཙུ་གཉིས་དང་ཆོས་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །**དྲུག་པ་རྟག་མི་རྟག་གི་རྣམ་པ་ནི།**

འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྟག་པའོ།། ୯୪

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་དག་ལས་དུ་ཞིག་རྟག་པ་ཡིན་དུ་ཞིག་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་རིལ་པོ་རྟག་པ་ནི་མེད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྟག་པའོ། །ལྷག་མ་ཕྱེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་ནི་སྐྱེ་འཇིག་ཡོད་པས་ན་མི་རྟག་པར་གྱུར་བོ།།

བདུན་པ་དབང་པོ་ཕིན་མིན་གྱི་རྣམ་པ་ནི།

ཚོར་ཀྱི་ཕྱེད་དང་གང་དག་ནི།།
བཅུ་གཉིས་ནང་གིར་བཤད་དབང་པོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་དག་ལས་དུ་ཞེག་དབང་པོ་ཡིན་དུ་ཞེག་དབང་པོ་མ་ཡིན་ཞེན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་ཚོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱེད་སྟོག་ཚོར་བ་ལྔ་དང་སོགས་ལྔ་ཟགས་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་བཞི་དང་ཁམས་གང་དག་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཉིས་ནང་གི་ཁམས་སུ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་ཡིན་ལ། ལྟག་མ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་མ་ཡིན་ནོ།། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་པོ་མེའི་དབང་པོའོ། །ལྟག་མ་གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་ཁམས་ལྔ་དང་ཚོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱེད་ནི་དབང་པོ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པོ།།

གཉིས་པ་གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཁམས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་དང་པོའོ།། །།

ཞེས་པས་བསྟན། ཚོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཚོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་མཐྱེན་བརྩེའི་ཞལ་ལུང་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ་ལེགས་བཤད་ཚོས་མིག་རྣམ་འབྱེད་གྲུབ་བདེའི་ཤིང་རྟ་ལས་ཁམས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་དང་པོའི་བཤད་པའོ།། །།

འདིར་སྨྲས་པ། ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་ཤེས་པའི་རྣམ་དབྱེད་ལ། །བདེན་ནས་ཚོས་ཉིད་ཇི་ལྟར་རིག་འགྱུར་ཞིང་། །ཚགས་དང་ཚགས་བཅལ་གྱན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པས། །ཤུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་གཞག་བཀླལ་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་སོ།།

དབང་པོ་བསྟན་པ།

རང་རིག་གདུལ་བྱའི་བརླ་འཕྲོམ་བྱེད་ཅིང་།།
མ་རིག་མཚན་མོའི་མུན་པ་འཇིལ་བའི་སྣང་།།
ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བསྟགས་པའི་སྒོབ་དཔོན་ཆེ།།
བཤེས་གཉེན་ཉི་མ་དེ་ལ་ཕྱག་བགྱིས་ནས།།

འདི་ན་རང་བློས་རྟོག་བཏགས་མ་ཡིན་པར།།
མདོ་རྒྱུད་ཀུན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་རིམ་པ་ལ།།
འགྲུར་མེད་བློ་གོས་གཉིད་མཐའ་རབ་ཚུགས་པས།།
ལུང་དོན་ཟབ་མོའི་ཚོགས་རྣམས་དགྲོལ་བར་བྱ།།

དེ་ནི་གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ། གནས་ཀྱི་གཞུང་བསྟན་པ་དང་། གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། དབང་པོའི་རང་བཞིན། འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ། རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དབང་པོ་སོ་སོར་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དབང་པོའི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། དབང་པོ་སོ་སོའི་སྐྱེ་དོན། གྲངས་ངེས། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ། བྱེ་མདོའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ལྟ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ།།
དབང་བྱེད་བཞི་རྣམས་གཉིས་ལ་ལོ།།
ལྟ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི།།
གྲུབ་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་ལ།། ༡

ཞེས་པས་བསྟན། ལེའུ་དང་པོར། བཅུ་གཉིས་ནང་གིར་བཤད་དབང་པོ། །ཞེས་

བའི་དབང་པོ་ནི་གང་། འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་། །ཞེས་བའི་སྐྱེ་རྒྱལ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལན་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ་གནས་གཉིས་པ་འདི་ཉིད་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་དབང་པོའི་སྒྲ་དོན་དངོས་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། དབང་པོའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། དབང་ནི་དབང་ཕྱུག་དམ་པའོ། །དེ་ལ་དབང་བྱེད་པས་ན་དབང་པོ་རྣམས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དབང་བྱེད་པའི་དོན་ནི་དབང་པོའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ཡང་རོ། །དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་པོ་དེ་དག་ལས་གང་ཞིག་གང་ལ་དབང་བྱེད་ཅེ་ན། དེར་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་རེ་རེས་ཀྱང་དོན་བཞི་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་དེ། རྟེན་མཛོས་པ་དང་ལུས་བསྡུད་བ། རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པ། རང་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཚ་མོ་སྲོག་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་རེ་རེས་ཀྱང་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་། དབྱིབས་ནུ་འབུར་ཆེ་ཆུང་དང་སྐད་གསང་མཐོ་དམན་གྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་དང་། སྲོག་དབང་ནི་རིགས་མཐུན་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་དག་ལ་དབང་བྱེད། ཡིད་དབང་ནི་ཡང་སྲིད་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་དག་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །དེ་ལའང་དང་པོའི་དོན་ནི་ཇི་སྐད་དུ། དེའི་ཚེ་དྲི་ཟའི་སེམས་གཉིས་པོ་རྟེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་བའམ་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་ལྡན་ཅིག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕྱི་མའི་དོན་ནི་ཇི་སྐད་དུ། འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་སེམས་ཀྱིས་ཁྱེར་རོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ཞེས་པ་ནི་བྱེ་སྨའི་འདོད་པ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་མ་རངས་པའི་ཚིག་ཡིན་ནོ། །ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་ལྟ་དང་དད་སོགས་ལྟ་དང་ཀུན་ཤེས་བྱེད་སོགས་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། ཚོར་བ་ལྟས་ནི་ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཚོགས་སྦྱོར་ཀྱི་དད་སོགས་ལྟ་རྣམ་བྱང་

གི་རྒྱུ་དང་། མཐོང་སྤོམ་མི་སློབ་པའི་ལམ་གྱི་བརྒྱད་པོ་རྣམ་བྱང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཤེས་པ་མདོར་སྡེ་བའི་ལུགས་ནི།

རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ།།
དམིགས་པར་དབང་བྱེད་ཕྱིར་དབང་སྟུག།
མོ་ཤེད་ཙོ་ཤེད་ལ་དབང་ཕྱིར།།
ལུས་ལས་མོ་དང་ཙོ་དབང་དག། ༢

རིས་གནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་།།
རྣམ་པར་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་ཕྱིར།།
སྲོག་དང་ཚོར་བ་རྣམས་དང་ནི།།
དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔར་འདོད་དོ།། ༣

མྱ་ངན་འདས་སོགས་གོང་ནས་གོང་།།
ཐོབ་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར།།
ཀུན་ཤེས་བྱེད་དང་ཀུན་ཤེས་དང་།།
དེ་བཞིན་ཀུན་ཤེས་ལྔན་དབང་པོ།། ༤

ཞེས་པས་བསྟན། མདོ་སྡེ་པས་བྱེ་སྨའི་ལུགས་ལ་ལོ་ཞེས་མི་འཐད་པར་བརྗོད་ནས་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་མིག་སོགས་ལྔས་ནི་རང་རང་གི་དོན་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཡིད་ནི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་སོ་སོར་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །མོར་འཛོག་བྱེད་ཅིང་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མོ་དབང་དང་ཐོར་འཛོག་བྱེད་ཅིང་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཐོ་དབང་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཚ་ལས་མོ་དང་ཐོ་དབང་དག་རྣམ་པར་

བཞག་གི་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་བ་ནི་མེད་དོ། །རིས་མཐུན་གནས་པ་དང་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རིམ་བཞིན་སྒོག་དབང་
དང་ཚོར་བའི་དབང་པོ་རྣམས་དང་ནི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་དབང་པོ་
ཡིན་པར་འདོད་དོ། །གོང་ནས་གོང་དང་སྐང་འདས་འཐོབ། །སོགས་པ་ལ་ནི་དབང་
བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་བཀོད་ནས་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་
པོ་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་རྣམས་དབང་པོར་འཛོག་སྟེ། གོང་ནས་ཞེས་པ་
ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། གོང་དང་ཞེས་པ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་།
སྐང་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་དང་སོགས་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཤེས་
ལྡན་པའི་དབང་པོ་གསུམ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་མིག་སོགས་རྣམས་
དབང་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་འདི་གསུམ་ཡང་དབང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །སོགས་
སྐྱས་དབང་པོ་དེ་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་སྤང་བ་དང་སྐོམ་སྤང་བ་
དང་མཐོང་ཚོམ་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པར་བསྟན་ཏོ།།

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ལ། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག།
གནས་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཉིད།།
ཚོགས་དང་རྣམ་བྱང་རིས་སྣེད་པ།།
དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྐྲིད་དུ།། ༡

ཞེས་པས་བསྟན། དབང་བྱེད་པས་དབང་པོ་ཡིན་ན་མ་རིག་པས་འདུ་བྱེད་ལ་
དབང་བྱེད་པ་དང་ཁས་སྨྲ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པས་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་
གྲངས་ངེས་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་དག་གི་ཚུངས་ཟད་དབང་བྱེད་པ་ཙམ་
ཡིན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་དབང་བྱེད་པ་མིན་པས་དབང་པོར་མ་བཞག་གོ །

དེས་ན་སེམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པས་མིག་སོགས་དྲུག་དང་རྟེན་དེའི་བྱ་བྱག་འབྱེད་པས་ཐོ་མོའི་དབང་པོ་གཤེས་དང་རིས་མཐུན་གནས་པར་བྱེད་པས་སྤོག་དབང་དང་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པས་ཚོར་བ་རྣམས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཚོགས་གསོག་པར་བྱེད་པའི་གཤེ་ཡི་ན་པས་དང་སོགས་ལྟ་དང་རྣམ་བྱང་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དབང་བྱེད་པས་དབང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་བཞག་ཅིང། དབང་བསྒྲུར་བྱའི་ཚོས་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ལ་བལྟོས་ནས་དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྙེད་དུ་གྲངས་ངེས་པར་མཛད་དོ།།

གཤེས་པ་(མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་)ནི།

ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི།།
སྐྱེ་དང་གནས་དང་ཉེར་སྤྱོད་ལས།།
བཙུ་བཞི་དེ་བཞིན་ལྡོག་པ་ལ།།
དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ།། ༤

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་ན་འགོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེར་གྲངས་ངེས་པར་མཛད་དེ། འགོར་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པས་མིག་སོགས་དྲུག་དང་ནི་འགོར་བར་སྐྱེ་བར་བྱེད་པས་ཐོ་མོའི་དབང་པོ་གཤེས་དང་དེར་གནས་པར་བྱེད་པས་སྤྱོད་དབང་དང་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ལས་ཚོར་བ་ལྟ་སྟེ་འགོར་བར་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབང་པོ་བཞུ་བཞིའོ། །འགོར་བར་འཇུག་པ་ལ་རྟེན་སྐྱེ་གནས་ལོངས་སྤྱོད་བཞི་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འགོར་བ་ལས་ལྡོག་པ་ལའང་དབང་པོ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རྟེན་སྐྱེ་གནས་ལོངས་སྤྱོད་བཞི་པོ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་རྣམ་བྱང་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ནི་དད་སོགས་ལྟ་དང་རྣམ་བྱང་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་རྣམ་བྱང་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་རྣམ་བྱང་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་ཀུན་

ཤེས་ལྡན་བའི་དབང་པོ་ཡིན་བས་དེ་དག་ནི་འཁོར་བར་འཇུག་པ་ལས་གཞན་འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ། ཚོར་དབང་ལྡའི་མཚན་ཉིད་དང་། དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་ཚོར་བའི་སྐྱེ་གཞི་ཤེས་ཚོར་བའི་སྐྱེ་གཞི་བཅུ་སྟེ་མས་སོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱེ་བསྟལ་དང་། བའོ་བའོ། །

དང་པོ་ནི།

ལུས་ཚོར་སིམ་པ་མ་ཡིན་དང་།།
སྐྱེ་བསྟལ་དབང་པོའོ་

ཞེས་བས་བསྟན། ཉེར་གཉིས་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་བདུན་ཡིད་དབང་རྣམས་བཤད་ཟིན་ལ། དང་སོགས་ལྟ་དང་སྒོག་དབང་ནི་འོག་ནས་འཆད་ལ། འདིར་ཚོར་སོགས་ལྟ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་རྣམས་འཆད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པས། དེ་ལ་ལུས་ནི་འདི་ར་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་དེ། དབང་ཤེས་ལྟའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་སིམ་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བསྟལ་གྱི་དབང་པོའོ། །**གཉིས་པ་བའོ་བ་ནི།**

.....སིམ་པ་ནི།།
བའོ་བའོ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན།།
སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བའོ་དབང་པོ།། ༣

ཞེས་བས་བསྟན། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་སིམ་པ་ནི་བའོ་བའི་དབང་པོའོ།། དེར་མ་ཟད་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་སེམས་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་འཁོར་དུ་སྐྱེས་བའི་ཚོར་བ་སིམ་པ་དེ་ནི་སེམས་བའོ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་སྐོ་ལྟའི་རྣམ་ཤེས་མེད་བས་ལུས་ཚོར་ནི་མེད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་དགའ་བ་ནི་ཡིད་བའོ་ཡིན་ཞིང་དགའ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཡིད་བའོ་བའང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་

ན་སྔ་མ་ལུས་བདེ་དང་ཕྱི་མ་སེམས་བདེ་ཡིན་པས་དེ་གཤེས་བསྟོམས་ཏེ་བདེ་བའི་དབང་པོར་བཞག་གོ།

གཤེས་པ་སེམས་ཚོར་བའི་སྒྲུག་ལ། ཡིད་བདེ་དང་། ཡིད་མི་བདེའོ། །དང་པོ་ནི།

གཞན་ན་དེ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་སྔ་མ་གཤེས་ན་ཡིད་ཤེས་འཐོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་སིམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཏུ་དགའ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། སེམས་བདེ་དང་ཡིད་བདེའི་ཁྱད་པར་ནི་འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་གཤེས་པའི་བར་གྱི་ཡིད་དགའ་བ་རྣམ་རྟོག་ཙམ་གྱིས་སྐྱེས་ཤིང་མི་བརྟན་པ་ནི་ཡིད་བདེ་དང་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་བརྟན་པར་གནས་པའི་ཡིད་ཀྱི་སིམ་པ་ནི་སེམས་བདེའོ། **།གཤེས་པ་ཡིད་མི་བདེ་ནི།**

སེམས་ཀྱི་སིམ་པ་མ་ཡིན་པ། །ཡིད་མི་བདེ་བའོ་

ཞེས་པས་བསྟན། སེམས་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་འཐོར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་སིམ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོའོ།།

གསུམ་པ་བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་དབང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། ལུས་སེམས་ཀྱི་དེ་གཤེས་སོ་སོར་མི་འཛིན་པའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི།

""""བཏང་སྙོམས་ནི། །བར་མའོ་

ཞེས་པས་བསྟན། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་སིམ་མི་སིམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་བར་མར་སྨོང་བའོ། **།གཤེས་པ་(ལུས་སེམས་ཀྱི་དེ་གཤེས་སོ་སོར་མི་འཛིན་པའི་དོན་)ནི།**

""""""གཤེས་ཀའི་མི་རྟོག་ཕྱིར།། ༎

ཞེས་བས་བསྟན། ཅི་བར་མ་དེ་ལུས་ཀྱི་འམ་སེམས་ཀྱི་དེ་ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་བར་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་བར་མ་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་ངང་གི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ཚོར་བ་བའི་སྟུག་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་ཐ་དད་དུ་བཤད་པའོ།།

གཉིས་པ་དྲི་མེད་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི།

མཐོང་སྤོམ་མི་སློབ་ལམ་ལ་དགྱུ།
གསུམ་ཡིན་

ཞེས་པས་བསྟན། མཐོང་སྤོམ་མི་སློབ་ལམ་ལ་ཡོད་པའི་ཡིད་དང་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཀང་སྟོམས་དང་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་སྟེ་དགུ་པོ་དག་ལ་ནི་དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཐོང་སྤོམ་མི་སློབ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དགུ་པོ་དག་རིམ་པ་བཞིན་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབང་པོའི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ལ་དབབ་པ་ལ། རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བསྟན་པ། ཇི་ལྟར་རྟེད་པའི་ཚུལ། འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་ཐོབ་པ། དབང་པོ་ལྡན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ། རྣམ་སྨིན་ཡིན་མིན། རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་མ་བཅས། དག་སོགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ། ཁམས་གང་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པ། སྐང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

"""""""གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད།།
གཟུགས་ཅན་སྲོག་དང་སྐྱེ་བསྟལ་དག།
ཟག་དང་བཅས་པ་དགུ་རྣམ་གཉིས།། ཀ

ཞེས་པས་བསྟན། དབང་པོ་རྣམས་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་དུ་ཞེ་ན།

བཤད་མ་ཐག་བའི་དབང་པོ་གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད་པ་སྟེ་ཟག་མེད་ཏོ་ན་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྲོག་གི་དབང་པོ་དང་སྐྱེ་གྲུབ་བསྟལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དག་སྟེ་བཅུ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཟས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་སྤངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་དག་སོགས་ལྟ་སྟེ་དགུ་ལ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། ལམ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པ་ཟག་མེད་དང་གཞན་དག་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྣམ་སྨིན་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་པ་ནི།

སྒོག་ནི་རྣམ་སྨིན་བཅུ་གཉིས་གཉིས།།
ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ།།
མ་གཏོགས་པ་སྟེ་

ཞེས་པས་བསྟན། འོ་ན་དེ་དག་ལས་རྣམ་སྨིན་ཡིན་མིན་དུ་ཞེ་ན། སྒོག་ནི་རྣམ་སྨིན་ཏོ་ན་ཡིན་ཏེ། མཐོ་རིས་དང་བན་སོང་བ་རྣམས་ནི་རིམ་བཞིན་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བས་ངེས་པར་འཕངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྒོག་རྣམ་སྨིན་ཡིན་མིན་དང་ཚེ་སྒོག་གི་ཁྱད་པར་དང་བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་སོགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་དང་སྟོན་པའི་སྐུ་ཚེ་གཏོང་འཇོག་མཛད་པའི་དགོས་པ་སོགས་རྒྱས་པ་ནི་ཀྲིཀ་ཆེན་ལས་འབྱུང་བ་དང་། སྨོད་དཔོན་ནི་བཅུན་སྒྲོགས་དང་མཐུན་པར་འཆད་པར་མཛད་དེ། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་སྒོག་གི་དབང་པོ་དེ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་པའི་སྐུ་ཚེ་གཏོང་འཇོག་མཛད་པའི་དགོས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ།

ཚངས་སྤྱོད་འདི་ལ་ལེགས་སྦྱད་ཅིང་།།
ལམ་ལ་ཤིན་ཏུ་བསྒོམས་ན་ནི།།
ཚེ་ཟད་པ་ལ་དགའ་འགྱུར་ཏེ།།

དེའི་ན་ནད་དང་བྲལ་བ་བཞིན།།

ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དབང་པོ་བཟུ་གཉིས་ལ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀའི་ཚ་ཡོད་དེ། ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་མ་གཏོགས་པ་སྟེ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་ཡིད་དང་ཚོར་བ་བཞི་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མིག་སོགས་བདུན་ཀྱི་རྒྱས་བྱུང་རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་མིན་ལ་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཚོར་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་སྤྱོད་ལམ་པ་བཞི་གནས། རྒྱལ་སེམས་རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་མིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །མ་གཏོགས་པའི་ཐ་མ་དང་སོགས་བརྒྱད་དགེ་བ་འབའ་ཞིག་པ་དང་ཡིད་མི་བདེ་ནི་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་དེས་པའི་ཕྱིར་དགྱུ་བོ་རྣམ་སྨིན་མིན་པར་གྱུར་བོ།།

གཉུམ་པ་རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི།

……དེ་གཅིག་ནི།།

རྣམ་པར་སྨིན་བཅས་བཟུ་རྣམ་གཉིས།། ༡༠

ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་དང་ལ་སོགས།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་དག་ལས་རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་མ་བཅས་དུ་ཞེ་ན། ཡིད་མི་བདེ་བ་དེ་གཅིག་པུ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་བཅས་པ་ཙོ་ན་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བའམ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཙོ་ན་རེས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་བཟུ་པོ་རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་མ་བཅས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། ཡིད་དབང་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ལས་གཞན་པའི་ཚོར་བ་བཞི་དང་དང་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སྟེ་བཟུ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་དང་ཚོར་བ་བཞིའི་མི་དགེ་བ་དང་བཟུ་ཅར་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་པ་དང་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་ལ་ནི་རྣམ་སྨིན་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྟག་མ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྒོག་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཞིང་ཐ་མ་གསུམ་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་བཟུ་གཅིག་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་བོ། །

བཞི་པ་དག་སོགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ནི།

དག་ཅ་བརྒྱད་ཡིད་མི་བདེ་བ།།
རྣམ་གཉིས་ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་ནི།།
རྣམ་གསུམ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཅིག། ༡༡

ཅིས་བས་བསྟན། དེ་དག་ལས་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་དུ་ཞེ་ན། དག་བར་རེས་པ་ནི་ཐ་མ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ལ་དག་མི་དག་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་སྤྱིད་ཅིང་ཡིད་དང་ཚོར་བ་གཞན་བཞི་ལ་ནི་དག་སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་གा་སྤྱིད་དེ། གསུམ་གा་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། གཞན་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྤོག་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ།།

ལྔ་པ་ཁམས་གང་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པ་ནི།

དྲི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པར་གཏོགས།།
ཞོ་མོའི་དབང་དང་སྐྱེ་བསྟལ་དག།
མ་གཏོགས་གཟུགས་གཏོགས་གཟུགས་ཅན་དང་།།
བདེ་བའང་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་གཏོགས། ༡༢

ཞེས་བས་བསྟན། དབང་པོ་དེ་དག་ལས་འདོད་ཁམས་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་དུ་གཏོགས་པ་དུ་ཞེ་ན། དྲི་མེད་གསུམ་མ་གཏོགས་དབང་པོ་བཅུ་དགུ་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པའང་ཡོད་དོ། །ཞོ་མོའི་དབང་པོ་དང་སྐྱེ་བསྟལ་དང་དག་གིས་ཡིད་མི་བདེའི་དབང་པོ་མ་གཏོགས་དབང་པོ་བཅོ་ལྔ་ནི་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའང་ཡོད་ཅིང་དབང་པོ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་དེར་མ་གཏོགས་ཏེ་སྣུབ་བྱེད་རིམ་པ་བཞིན། ཁམས་གོང་མ་བ་རྣམས་འཁྲིག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་བའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་ཤིན་ཏུ་དྲངས་ཤིང་རྒྱུ་མི་དག་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་ཞི་གནས་ཀྱིས་བརླན་ཞིང་ཡིད་མི་

བདེའི་རྒྱུ་དགུ་སྤྲངས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་བཅོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ལྔ་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོའང་མ་གཏོགས་དང་སྲོག་ཡིད་བཏང་སྙོམས་དང་སོགས་ལྔ་སྟེ་བརྒྱད་ལ་གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་པའི་ཚ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ལྔ་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། བདེ་བ་ཡིད་བདེ་གཉིས་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀུའང་ཁམས་སུམ་གཏོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

བྱག་པ་སྤྲང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་པ་ནི།

ཡིད་དང་ཚོར་བ་གསུམ་རྣམ་གསུམ།།
གཉིས་ཀྱིས་སྤྲང་བྱ་ཡིད་མི་བདེ།།
དགུ་ནི་སྒོམ་པས་ལྟ་པོ་ནི།།
སྤྲང་བར་བྱ་མིན་ཡང་གསུམ་མིན།། ༡༩

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ལས་མཐོང་སྤྲང་སྒོམ་སྤྲང་སྤྲང་བྱ་མིན་པ་དུ་ཞེ་ན། ཡིད་དང་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་སྟེ་བཞི་ནི་མཐོང་སྤྲང་དང་སྒོམ་སྤྲང་དང་སྤྲང་བྱ་མིན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་སྤྲང་དང་མཚུངས་ལྡན་མཐོང་སྤྲང་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་བཅས་སྒོམ་དང་ཟག་མེད་རྣམས་སྤྲང་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོག་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་སྒོམ་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྤྲང་བར་བྱ་བ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྲོག་དང་སྦྱག་བསྡུལ་གྱི་དབང་པོ་སྟེ་དགུ་ནི་སྒོམ་པས་སྤྲང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་གང་ཞིག །མཐོང་སྤྲང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་སོགས་ལྟ་པོ་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཚ་རྣམས་སྤྲང་བར་བྱ་བ་མིན་ཞིང་ཡང་ཞེས་པས་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི་སྒོམ་སྤྲང་ཡིན་པའོ། །ཐ་མ་གསུམ་ནི་སྤྲང་བྱ་མིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་རྣེད་པའི་ཚུལ་ལ། རྣེད་ཚུལ་དངོས་དང་། ཁར་བྱུང་འགག་པའི་

ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་རྣེད་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བཏང་། དམིགས་བསལ་ལས། དང་པོ་ནི།

འདོད་པར་དང་པོར་རྣམ་སྨིན་གཉིས། །རྣེད་དེ་

ཞེས་པས་བསྟན། ཁམས་གང་དུ་དང་པོར་རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་པོ་དུ་རྣེད་ཅེ་ན། འདོད་པར་སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ན་དང་པོར་རྣམ་སྨིན་གྱི་ངོ་བོའི་དབང་པོ་གཉིས་རྣེད་དེ། ལུས་སྲོག་གི་དབང་པོ་གཉིས་རྣེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྣེད་མོད། དེ་ནི། སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཞེས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ལ་ནི།

བརྟུས་ཏེ་སྐྱེ་བས་མིན། །དེ་ཡིས་དུག་གམ་བདུན་ནམ་བརྒྱད།།

ཅེས་པས་བསྟན། བརྟུས་ཏེ་སྐྱེ་བས་ནི་གཉིས་ཁོ་ན་ལས་མི་རྣེད་པ་མིན་ཏེ། རྟུས་སྐྱེས་དེ་ཡིས་རྣེད་ཚུལ་ནི་བསྣལ་པ་དང་པོའི་མི་ལྟ་བུ་འདོད་པའི་རྟུས་སྐྱེས་མཚན་མེད་ཅིག་ཡིན་ན་མིག་སོགས་ལྟ་སྲོག་དང་དུག་གམ་མཚན་གཅིག་པ་ཞེག་ཡིན་ན་མཚན་གང་རུང་ཞེག་བསྟན་པས་བདུན་ནམ་མཚན་གཉིས་པ་ཞེག་ཡིན་ན་བརྒྱད་རྣེད་པའི་ཕྱིར། རྟུས་སྐྱེས་མཚན་གཉིས་པ་བདེ་འགྲོར་མེད་ཀྱང་ངན་འགྲོར་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་གཟུགས་ཁམས་སུ་རྣེད་ཚུལ་ནི།

གཟུགས་ན་དུག་གོ

ཞེས་པས་བསྟན། གཟུགས་ན་དུག་གོ་སྟེ་དུག་རྣེད་དེ། མིག་སོགས་ལྟ་སྲོག་དང་བཅས་པ་རྣེད་པའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་རྣེད་ཚུལ་ནི།**

ཅེས་བས་བསྟན། གོང་མ་གཟུགས་མེད་པར་ནི་སྲོག་དབང་གཅིག་ཏུ་གསར་དུ་རྟེད་དེ། དེར་རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་པོ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་འགག་པའི་ཚུལ་ལ། སྨྲིར་བཏང་དང་། དགེ་སྡིམས་དང་ལྡན་པའི་དམིགས་བསལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། གཟུགས་མེད། གཟུགས། འདོད་པར་འགག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི།།
སྲོག་དང་ཡིད་དང་བཏང་སྙོམས་ཉིད།།
འགག་པར་འགྱུར་རོ་

ཞེས་བས་བསྟན། ཁམས་གང་དུ་འཆི་བ་ན་དབང་པོ་དུ་ཞེག་ཅིག་ཅར་འགག་ཅེ་ན། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ཏུ་འཆི་བ་རྣམས་ནི་སྲོག་དང་ཡིད་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ཉིད་ཅིག་ཅར་དུ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། **།གཉིས་པ་ནི།**

"""""""གཟུགས་ན་བརྒྱད།།

ཅེས་བས་བསྟན། གཟུགས་ན་ནི་དེ་གསུམ་དང་མིག་སོགས་ལྔ་སྟེ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་འགག་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་འདོད་པར་འགག་ཚུལ་ལ། ཇུས་སྐྱེས་དང་། མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་འགག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་པར་བཅུ་འམ་དགུ་འམ་བརྒྱད།། ༡༥

ཅེས་བས་བསྟན། འདོད་པར་མཚན་གཉིས་པ་ཞེག་འཆི་བ་ན་སྨོས་མ་ཐག་པའི་བརྒྱད་དང་མཚན་གཉིས་ཏེ་བཅུའམ་མཚན་གཅིག་པ་ཡིན་ན་དགུའམ་མཚན་མེད་ཡིན་ན་བརྒྱད་འགག་པར་འགྱུར་རོ། **།གཉིས་པ་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་འགག་ཚུལ་ནི།**

རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་བཞི།།

ཞེས་བས་བསྟན། རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་སྔོག་ཡིད་བཏང་སྟེམས་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་བཞི་ཅིག་ཅར་འགག་པར་འགྱུར་རོ།།

གཤེས་པ་དགེ་སེམས་དང་ལྡན་པའི་དམིགས་བསལ་ནི།

དགེ་ལ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་ལྟ།།

ཞེས་བས་བསྟན། དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་འཆི་བ་དག་ལ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་སྡུང་ཞིང་དུ་དད་སོགས་ལྟ་ཡང་གཅིག་ཅར་འགག་པས་གཟུགས་མེད་ན་བརྒྱད་གཟུགས་ན་བཅུ་གསུམ་འདོད་པར་བཅོ་ལྔ་འགག་པ་སོགས་སྟོན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁམས་གོང་ན་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་མེད་དེ། དེ་དག་རྟུས་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་རྣམས་ནི་འཆི་འཕོ་བས་འགག་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་ཐོབ་པ་ལ། འབྲས་བུ་ཐོག་མཐའ་གཤེས་དུས་ཐོབ་པ། བར་པ་གཤེས་དུས་ཐོབ་པ། དེ་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བའོ། །དངོས་ནི།

འབྲས་བུ་ཐ་མ་གཤེས་དགྲས་འཐོབ།།

ཅེས་བས་བསྟན། ཡས་མར་ནས་བགངས་པའི་འབྲས་བུ་ཐ་མ་རྒྱུན་ཞུགས་དང་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་གཤེས་ནི་དབང་པོ་དགུ་དགྲས་ཐོབ་སྟེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་དད་སོགས་ལྟ་ཡིད་དེ་ཐུན་མོང་བ་དུག་བཏང་སྟེམས་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་དགྲས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་བཅོམ་ནི་ཐུན་མོང་བ་དུག་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟེམས་གསུམ་ལས་གང་རུང་གཅིག་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཀུན་ཤེས་ལྟན་པའི་དབང་པོ་དང་དགྲས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གཤེས་པ་བར་པ་གཤེས་དུས་ཐོབ་པ་ནི།

ཞེས་བས་བསྟན། ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགྲས་ཐོབ་བའང་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་དེ་དག་འབྲས་བུ་མཐར་གྱིས་པ་ཡིན་ཞིང་དེའང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ན་དད་སོགས་ལྔ་ཡིད་བཏང་སྙོམས་ཏེ་བདུན་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ན་དེའི་སྟེང་དུ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་བརྒྱད་དང་། གལ་ཏེ་དེ་དག་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཟིན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དགྲས་ཐོབ་སྟེ། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་དག་གིས་ཐོབ་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ནི་ཐུན་མོང་བ་དྲུག་ཚོར་བ་གསུམ་ལས་གང་རུང་ཞིག །ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་སྟེ་དགྲས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་རྫོད་པ་སྨྲང་བ་ནི།**

བཅུ་གཅིག་དག་གིས་དགྲ་བཅོམ་ཉིད།།
འགའ་ཞིག་སྲིད་ཕྱིར་བཞད་པ་ཡིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་དང་པོ་དགྲས་ཐོབ་ན་བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས་བཅུ་གཅིག་གིས་ཐོབ་པར་བཞད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དག་གིས་དགྲ་བཅོམ་ཉིད་ཐོབ་པར་བཞད་པ་དང་དགྲས་ཐོབ་པར་བཞད་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་དགྲ་བཅོམ་ཡང་ཡང་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་དེ་ལྟར་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་དགོངས་ནས་བཞད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་དགྲས་ཐོབ་པ་ནི་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲིད་པའི་ཚུལ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དང་པོར་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ། དེ་ལས་ཉམས་ནས་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སོར་ཆུད། དེ་ལས་ཉམས་ནས་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སོར་ཆུད་པ་ལྟ་བུའོ།།

བཞི་པ་དབང་པོའི་ལྟན་ཚུལ་ལ། དེས་ལྟན། ཉང་ལྟན། མང་ལྟན་ནོ། །དང་པོ་ལ། གསུམ་གྱི་དེས་ལྟན། བཞིའི་དེས་ལྟན། ལྔ་ལྟན། བདུན་ལྟན། བརྒྱད་ལྟན། བཅུ་

གཅིག་ལྡན། བརྒྱ་གསུམ་དེས་བར་ལྡན་བའོ། །དང་པོ་ནི།

བཀྲ་སྟོམས་དང་ནི་སྡོག་དང་ནི།།
ཡིད་དང་ལྡན་ལ་དེས་གསུམ་ལྡན།། ༡༣

ཞེས་བས་བསྟན། དབང་པོ་གང་ཞིག་དང་ལྡན་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་དབང་པོ་དུ་ཞིག་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་ཅེ་ན། བཀྲ་སྟོམས་དང་ནི་སྡོག་དང་ནི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་གསུམ་ལས་གང་རྟུང་ཞིག་དང་ལྡན་པ་ལ་དེས་བར་དབང་པོ་གསུམ་ཀ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པོ་དེ་དེས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་སེམས་མེད་གཉིས་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་ཡིད་དང་ཚོར་བ་བཀྲ་སྟོམས་མེད་པའི་ཕྱིར་སྡོག་ཀྱང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་དག་ནི་མདོན་གྱུར་མེད་ཀྱང་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལྡན་པ་ནི་འཐད་དོ། **།གཉིས་པ་བཞི་ལྡན་ནི།**

བདེ་ལུས་ལྡན་ལ་བཞི་དག་དང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། བདེ་བ་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་གང་རྟུང་རེ་རེ་དང་ལྡན་པ་ལ་དེས་བར་དབང་པོ་བཞི་བཞི་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ལྡན་གསུམ་རང་རང་བསྟན་ནས་བཞི་བཞི་དང་གདོན་མི་ཟ་བར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་ལྡ་ལྡན་ནི།**

མིག་སོགས་ལྡན་ལ་ལྡ་དང་ལྡན།།
ཡིད་བདེ་ལྡན་ཡང་

ཞེས་བས་བསྟན། མིག་སོགས་བཞི་ལས་གང་རྟུང་གཅིག་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་ལྡ་དང་དེས་བར་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ལྡན་གསུམ་ལུས་དབང་རང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བདེ་ལྡན་པ་ལ་ཡང་ལྡ་དང་དེས་བར་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ལྡན་གསུམ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་དང་ལྡ་ལྡན་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེས་པ་བསམ་

གཏན་གསུམ་པ་མ་ཐོབ་པ་བདེ་བའི་དབང་པོ་གང་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ལྡན་ནོ། །**བཞི་པ་བདུན་ལྡན་ནི།**

.....སྨྲ་བསྟལ་ལྡན།།

བདུན་དང་

ཞེས་པས་བསྟན། སྨྲ་བསྟལ་གྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ལ་བདུན་དང་འེས་པར་ལྡན་ཏེ། ལུས་སྲོག་ཡིད་ཡིད་མི་བདེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོར་བ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། **ལྔ་པ་བརྒྱད་ལྡན་ནི།**

.....མོ་ཡི་དབང་སོགས་ལྡན།། ༡༤

བརྒྱད་དང་

ཞེས་པས་བསྟན། མོ་ཡི་དབང་པོ་དང་སོགས་པ་ཁོའི་དབང་པོ་གང་རུང་རེ་རེ་དང་ལྡན་པ་ལ་འེས་པར་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་བདུན་གྱི་སྟེང་དུ་རང་རང་བསྟན་པས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ཡིད་མི་བདེ་དང་ལྡན་པ་ལ་འེས་པར་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་བདུན་གྱི་སྟེང་དུ་རང་ཉིད་དེ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དད་སོགས་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ལའང་འེས་ལྡན་གསུམ་དང་སོགས་ལྔ་སྟེ་བརྒྱད་དང་འེས་པར་ལྡན་ནོ། །**དྲུག་པ་བཅུ་གཅིག་ལྡན་ནི།**

.....ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་ཡི།།
དབང་པོ་ལྡན་ལ་བཅུ་གཅིག་ལྡན།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཀུན་ཤེས་པ་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་ཡི་དབང་པོ་གང་རུང་རེ་རེ་དང་ལྡན་པ་ལ་འེས་པར་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་བཅུ་གཅིག་ལྡན་ཏེ། འེས་ལྡན་གསུམ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་དང་སོགས་ལྔ་རང་རང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། **བདུན་པ་བཅུ་གསུམ་**

དེས་བར་ལྟན་བའི།

ཀུན་ཤེས་བྱེད་བའི་དབང་ལྟན་ལ།།
བརྒྱ་གསུམ་དག་དང་ལྟན་པ་ཡིན།། ༡༩

ཞེས་བས་བསྟན། ཀུན་ཤེས་བྱེད་བའི་དབང་པོ་དང་ལྟན་པ་ལ་དེས་བར་བརྒྱ་གསུམ་དག་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་སྤྲིག་ལུས་ཡིད་མི་བདེ་ལས་གཞན་བའི་ཚོར་བ་བཞི་དང་སོགས་ལྔ་རང་ཉིད་རྣམས་དང་ལྟན་བའི་ཕྱིར། འདི་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པས་ཐོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རྟུང་ཞིག་དང་དེས་བར་ལྟན་ཡང་གང་དང་ལྟན་མ་དེས་བས་འདིར་མ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཉོང་ལྟན་ལ། དགེ་བ་མེད་བའི་ཉོང་ལྟན་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱིས་བའི་ཉོང་ལྟན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

དགེ་མེད་ནང་ན་ཉོང་ལྟན་པ།།
ལུས་ཚོར་སྤྲིག་ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྟན།།

ཞེས་བས་བསྟན། དབང་པོ་གང་ཞིག་གི་ནང་ན་ཉོང་བར་ལྟན་པ་དེ་དབང་པོ་དུ་ཞིག་དང་ལྟན་ཞེ་ན། འདོད་པ་ན་དགེ་རྩ་ཚད་ནས་མེད་པ་འཆི་ཀ་མ་ནི་ལྟན་ཚུལ་གྱི་ནང་ནས་དབང་པོ་ཉོང་བར་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཚོར་བ་ལྟ་སྤྲིག་ཡིད་དེ་བརྒྱད་དང་ལྟན་བའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱིས་བའི་ཉོང་ལྟན་ནི།**

གཟུགས་མེད་ཀྱིས་བའང་དེ་བཞིན་ཏེ།།
བཏང་སྙོམས་སྤྲིག་ཡིད་དགེ་རྣམས་དང་།། ༢༠

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་མེད་བའི་ཀྱིས་བའང་དེ་བཞིན་དུ་གྲངས་བརྒྱད་དང་ལྟན་ཏེ། བཏང་སྙོམས་སྤྲིག་ཡིད་དང་སོགས་དགེ་བའི་དབང་པོ་ལྟ་པོ་རྣམས་དང་ལྟན་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མངལ་ལྟན་ལ། སོ་སྐྱེ་དང་། འཕགས་པའི་མངལ་ནོ། །དེ་ཡོ་ནི།

མངའ་ཡོ་ལྟན་ལ་བཙུ་དགུ་སྟེ།།
དྲི་མ་མེད་རྣམས་མ་གཏོགས་སོ།།
མཚན་གཉིས་

ཞེས་པས་བསྟན། དབང་པོ་གང་ཞིག་གི་ནང་ན་མངའ་བོར་ལྟན་པ་དེ་དུ་ཞིག་དང་ལྟན་ཞེ་ན། དབང་པོ་མངའ་བོར་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ལ་དབང་པོ་བཙུ་དགུ་དང་ལྟན་པ་སྟེ་དེ། དྲི་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་དང་ལྟན་པས་སོ། །དེ་སྙེ་ཞིག་ལ་ལྟན་ཞེ་ན། མཚན་གཉིས་པ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལའོ། **།གཉིས་པ་འཕགས་པའི་མངལ་ནི།**

"""""""འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཏེ།།
མཚན་གཅིག་དྲི་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས།། ༢༡

ཞེས་པས་བསྟན། འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ཡང་དབང་པོ་བཙུ་དགུ་བཙུ་དགུ་དང་ལྟན་པ་སྟེ་དེ། འཕགས་པ་མཚན་ཉིད་པ་མི་སྲིད་པས་མཚན་གང་རུང་ཞིག་མ་གཏོགས་ལ་དྲི་མེད་སྟ་ཕྱི་འམ་ཐ་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་ཡིད་མི་བདེ་མི་ལྟན་པས་ཆགས་བཅས་སྨོས་སོ།།

གཉིས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་རྒྱལ་ལ། གཟུགས་ཅན་དང་། གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་སྐྱེ་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ཤས་བརྒྱད་དང་ལྟན་པར་སྐྱེ་བ། དགུ་དང་ལྟན་པར་སྐྱེ་བ། བཙུ་དང་ལྟན་པར་སྐྱེ་བའོ། དང་པོ་ནི།

འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་།།
སྨྲ་མེད་ཐུ་རབ་རྟུལ་ཤས་བརྒྱད།།

ཅེས་བས་བསྟན། འདོད་ཁམས་ན་ལུས་སོགས་ཀྱི་དབང་པོའི་རྣལ་མེད་པ་དང་སྒྲིའི་རྣལ་ཡང་མེད་པའི་བསགས་པའི་གོང་བུ་ཚུང་མཐར་གྱུར་པ་བློ་ལ་ཆ་དང་ལྡན་པར་སྣང་བའི་ཐུ་རབ་ཀྱི་རྣལ་ནི་རྣས་བརྒྱད་དང་དེས་པར་ལྡན་ཅིག་སྟེ། འབྱུང་བ་བཞི་འབྱུང་གྱུར་བཞིའི་རྣས་དང་ལྡན་ཅིག་སྟེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དགུ་དང་ལྡན་པར་སྟེ་བ་ནི།

ལུས་དབང་ལྡན་ལ་རྣས་དགུ་སྟེ།།

ཞེས་བས་བསྟན། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ལ་རྣས་དགུ་དང་ལྡན་ཏེ། སྔར་ཀྱི་བརྒྱད་དང་རང་ཉིད་དང་དགུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་བརྒྱད་ལྡན་པར་སྟེ་བ་ནི།**

དབང་པོ་གཞན་ལྡན་རྣས་བརྒྱའོ།། ༡༡

ཞེས་བས་བསྟན། དེའི་ཁར་དབང་པོ་གཞན་དང་ལྡན་ན་རྣས་བརྒྱ་དང་ལྡན་ཏེ། སྔར་ཀྱི་ཁར་མིག་སོགས་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བསགས་པ་སྨོས་པས་ནི་ཆ་མེད་གཅིག་ལྡ་ལ་འདུས་བར་མ་སྟེས་པ་བཀར་བའོ།།

གཉིས་པ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྟེ་ཚུལ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ངེས་ལྡན་ཅིག།
ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་དང་།།
ཐོབ་པའམ་

ཞེས་བས་བསྟན། གཅོ་བོ་སེམས་དང་དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་རྣམས་ངེས་པར་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྟེ་སྟེ། ཐན་ཚུན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ལས་བྱུང་བ་མེད་པ་ཡི། །སེམས་ནི་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། །ཉེ་མ་དང་ནི་འོད་ཟེར་བཞིན། །དེ་དག་ཉིད་དང་ལྡན་ཅིག་འཇུག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་

ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་ངེས་པར་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྲུས་པའི་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པ་ལུས་དང་གྲིབ་མ་ལྟ་བུ་དང་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་ལ་འདི་ནི་རང་དང་ལྟན་ཅིག་དུས་མཉམ་གྱི་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་སྟ་ཕྱིར་སྐྱེ་བའི་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །འམ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་བརྟག་པའི་སྒྲ་སྟེ། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་སྐྱེ་ཡང་ཐོབ་བྱའི་འགོག་པ་གཉིས་མི་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཚེད་དུ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་རྒྱས་པར་བཤད། མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

"""""""སེམས་བྱུང་རྣམ་ལྔ་སྟེ།།
ས་མང་ལ་སོགས་ཐ་དད་ཕྱིར།། ༢༤

ཞེས་པས་བསྟན། སེམས་བྱུང་ནི་སྟེ་ཚན་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་ཐ་ལ་སོགས་སྟེ་ཚན་ཐ་དད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ས་མང་ལྔའི་དབྱེ་བ། སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་གང་ཡོད་པ། འདུ་མཚུངས་ཀྱི་ཁྱད་འབྱེད། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ། དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ། མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ངུའི་ས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཚོར་དང་སེམས་པ་འདུ་ཤེས་དང་།།
འདུན་དང་རེག་དང་བློ་གྲོས་དྲན།།
ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་།།
ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་ཅན་ལ།། ༢༥

ཞེས་བས་བསྟན། སྐྱོང་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཚོར་བ་དང་སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་མཚན་མར་འདུ་ཤེས་དང་དམིགས་ཡུལ་ཐོབ་པར་བྱེད་འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་སྣུག་མི་སྣུག་བར་མའི་འགྱུར་བ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་རེག་པ་དང་བློ་གྲོས་ཏེ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་དམིགས་པ་མི་རྟེད་པར་འཛིན་ཚུལ་བའི་དན་པ་དང་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མོས་པ་ནི་དམིགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པའི་འདོད་པ་དང་སེམས་རྩེ་གཅིག་པར་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་བཅུ་པོ་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་ས་མངཔེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འགོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་དགེ་བའི་ས་མངོ།**

དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས།།
བཏང་སྙོམས་ངོ་ཚ་ཤེས་ཁྲེལ་ཡོད།།
རྩ་བ་གཉིས་རྣམ་མི་འཚེ་དང་།།
བརྩོན་འགྲུས་རྟག་ཏུ་དགེ་ལ་འབྱུང་།། ༢༥

ཞེས་བས་བསྟན། དད་པ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་གྱི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་དང་བའོ། །བག་ཡོད་ནི་དད་སོགས་དགེ་བའི་ཚོས་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱེད་ཅིང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་སེམས་སྐྱང་བའོ། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི་དམིགས་པ་ལ་གཏད་བཅོད་པའི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའོ། །བཏང་སྙོམས་ནི་ཆོར་བ་དང་ཚད་མེད་དང་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ལས་ཐ་མ་སེམས་བྱིང་རྟོད་དང་བྲལ་བར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པའོ།། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་གཉིས་ནི་རང་གཞན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྐྱོམ་པའི་ཚ་ནས་བཞག་ཅིང་དེ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་ཞེ་སྡང་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཉིས་ནི་ཆགས་སྡང་གཉེན་པོའོ། །གཉི་ལྡག་མེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚ་ལ་བཏགས་ཤིང་སེམས་ཀྱི་ས་པར་

འདུས་བས་འདིར་མ་བརྗོད་དོ། །རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་ནི་སྙིང་བརྩེ་བ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ནི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་སེམས་སྦྱོར་བའོ། །བསྒྲུབ་འདི་ལ་ནི་དགེ་བའི་སྐ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟག་ཏུ་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འཕོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྐ་མདོ།

རྒྱངས་དང་བགེ་མེད་ལེ་ལོ་དང་།།
མ་དད་པ་དང་རྒྱགས་དང་ཁོོད།།
ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། རྒྱངས་པ་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་མི་ཤེས་པ་སྟེ་དང་མ་རིག་པ་དང་གཏི་མུག་རྣམས་དོན་གཅིག་གོ །བགེ་མེད་ནི་བག་ཡོད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དགེ་བའི་སྒོམ་བའོ། །ལེ་ལོ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དགེ་བ་ལ་མི་སྦྱོ་བ་དང་། མ་དད་པ་ནི་དད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེམས་མ་དད་པ་དང་རྒྱགས་པ་ནི་སེམས་ལས་སུམ་རྩེ་ཐྲོན་བློན་བློང་པོར་བྱེད་པ་དང་ཚོད་པ་ནི་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞེ་བའོ། །བྱུང་པོ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་སྐ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་ཏུ་འཕོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། **བཞི་པ་མི་དགེ་བའི་སྐ་མདོ།**

མི་དགེ་ལ་ནི་ཁྲེལ་མེད་དང་།། ༢༨
ངོ་ཚ་མེད་པའོ་

ཞེས་བས་བསྟན། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་ཏུ་དེས་པར་འཕོར་དུ་འབྱུང་བ་ནི་ཁྲེལ་མེད་དང་ངོ་ཚ་མེད་པའོ།།

ལྔ་པ་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་སྐ་པ་བཤད་པ་ནི།

.....ཁྲོ་བ་དང་།།
འཕོན་དུ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི།།

ཕྱག་དོག་འཆོག་འཚབ་སེར་སྣ་དང་།།
སྐྱུ་དང་རྒྱགས་དང་རྣམ་འཚེ་ནི།། ༡༧
ཉོན་མོངས་ཚུང་དུའི་ས་པ་རྣམས།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཁྲོ་བ་ནི་གནོད་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་སེམས་ཁོང་ནས་འཁྲུགས་པ་དང་འགོན་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཁྲོས་པའི་འོག་ཏུ་མདུད་པར་འཛིན་པ་དང་གཡོ་ནི་ཉེས་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་སེམས་ཀྱ་སྐྱ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་ནི་ཕྱག་དོག་ནི་གཞན་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་མི་བཟོད་པ་དང་། འཆོག་པ་ནི་སྙིག་པ་ལ་མངོན་པར་དམ་དུ་འཁྱུད་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། འཆོག་པ་སྙིག་ལ་ཞེན་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འཚབ་པ་ནི་ཉེས་པ་སྤྲྱད་ཅིང་གསང་བར་བྱེད་པ་དང་། སེར་སྣ་ནི་ཚོས་དང་ཟངས་ཞིང་གི་དངོས་པོ་སོགས་ལ་ཆགས་ནས་གཞན་ལ་མི་གཏོང་བ་དང་། སྐྱུ་ནི་རྟེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་སོགས་ལ་ཆགས་ནས་རང་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟར་འཆོས་པ་དང་རྒྱགས་པ་ནི་འོག་ནས་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་འཚེ་ནི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བར་འདོད་པ་དང་། བཙུ་པོ་དེ་དག་ལ་ཉོན་མོངས་ཚུང་དུའི་ས་པ་རྣམས་ཞེས་བརྗོད་དེ། རྩ་ཉོན་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་སྦྱང་བྱ་སྤོམ་སྦྱང་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་སྤོམ་སྦྱང་གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ། མཚུངས་ལྡན་གོགས་དང་སྦྱང་བྱ་རིས་དང་འབྱུང་ས་རྟེན་གྱིས་ཚུང་ཐའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟེ་ཚན་དེ་ལྟ་ལ་སེམས་བྱུང་སོ་བརྒྱད་འབྱུང་ལ། དེ་མ་དེས་པ་ནི་གང་སྲིལ་དང་། དབྱིག་བཤེས་ཀྱི་ཉེ་གལ་ལས།

རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་འགྱོད་པ་དང་།།
གཉིད་དང་ཁོང་ཁྲོ་ཆགས་རྣམས་དང་།།
ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་ཞེས་བྱ་བ།།
བརྒྱད་ནི་དེས་པ་མིན་པར་བཤད།།

ཅེས་སེམས་བྱུང་ཞེ་དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་འདིར་མ་སྨོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། མ་བཤད་ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་པ་རྣམས་དངོས་སུ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་དེས་པ་ཤུགས་ལ་གོ་བའི་ཕྱིར། མངོན་པ་གོང་མར་སེམས་བྱུང་ངག་ཅིག་གསུངས་ལ་འདིར་ཞེ་དྲུག་ཏུ་བསྟུ་བ་ཅི་ཞེ་ན། གོང་མའི་ལྟ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་འདིར་རྟོགས་ཡོད་ཀྱི་གྲངས་སུམ་བསྟུས་ཏེ། དགེ་བའི་ནང་ནས་གཏི་སྡུག་མེད་པ་དང་རྟ་ཉོན་ཀྱི་ནང་ནས་ལྟ་བ་དང་ཉེ་ཉོན་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་བཞིན་མིན་པ་གསུམ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚ་ལ་བཏགས་ལ། ཉེ་ཉོན་ཀྱི་ནང་ནས་རྣམ་གཡེང་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་ཚ་ལ་བཏགས་ཤིང་རྟེད་ངེས་ནི་དྲན་པ་ལ་བཏགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་གང་ཡོད་པ་ལ། འདོད་སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་གང་ཡོད་པ། ཁམས་གོང་ན་གང་ཡོད་བའོ། །དང་པོ་ལ། དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འཁོར་དུ་གང་ཡོད་པ། གཉིས་གསལ་བྱེད་དུ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བཏང་དང་། དམིགས་བསལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི།

འདོད་བའི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་ནི།།
རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར།།
སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉེ་ཤུ་གཉིས།། ༡༤

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་ནི་འཁོར་དུ་སྟེ་ཚན་དང་པོ་གཉིས་དང་དེའི་ཁར་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉེ་ཤུ་རྩ་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ནི།

ལ་ལ་དག་ཏུ་འགྱོད་པ་བསྟན།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་འདོད་པའི་དགེ་སེམས་འགའ་ཞིག་གི་འཁོར་དུ་ཉེར་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། དགེ་སེམས་ལ་ལ་དག་གི་འཁོར་དུ་འགྱོད་པ་འབྱུང་སྲིད་པས་དེ་

བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲོད་པ་ནི་དགེ་མི་དགེ་གང་རྟང་དུ་འེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གང་ཡོད་པ་ནི།

མི་དགེ་བ་ནི་མ་འདྲེས་དང་།།
ལྟ་དང་ལྡན་ལའང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་།།
ཉོན་མོངས་བཞི་དང་ཁྲོ་སོགས་དང་།། ༢༥
འགྲོད་པ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་གཅིག།

ཅེས་པས་བསྟན། མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་ནི་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བ་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་ལའང་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་སྟེ། སྡེ་ཚན་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དང་རྣོག་དཔྱོད་གཉིས་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་རིག་པའི་ཉོན་མོངས་ཆགས་སྡང་ང་རྒྱལ་ཞེ་ཚོམ་བཞི་དང་ཁྲོ་སོགས་ཉོན་མོངས་ཆུང་དུའི་ས་པ་རྣམས་དང་མི་དགེ་བའི་འགྲོད་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལ་ནི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། སྡང་ཀྱི་ཉི་ཤུ་དང་འདོད་ཆགས་སོགས་རང་རང་རེ་རེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སེམས་ལྡང་མ་བསྟན་ཀྱི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་གང་ཡོད་པ་ལ། བསྒྲིབས་ལྡང་མ་བསྟན་ཀྱི་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལྡང་མ་བསྟན་ཀྱི་འཁོར་དུ་གང་ཡོད་བའོ། །

དང་པོ་ནི།

བསྒྲིབས་ལ་བཅོ་བརྒྱད་

ཅེས་པས་བསྟན། འཇིག་མཐར་ཀྱི་ལྟ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་བསྒྲིབས་ལ་ལྡང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་ལ་ནི་སེམས་བྱུང་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་སྟེ། སྡེ་ཚན་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་དང་མ་འེས་པའི་རྣོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་བཅས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདིར་བསྒྲིབས་མ་བསྒྲིབས་ནི་ལྡང་མ་བསྟན་གཞིར་བྱས་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་མི་སྒྲིབ་པའོ།།

གཉིས་པ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འགོར་དུ་གང་ཡོད་པ་ནི།

.....ལུང་མ་བསྟན།།
གཞན་ལ་བཙུགཉིས་དག་ཏུ་འདོད།།

ཅེས་པས་བསྟན། བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ལས་གཞན་མ་བསྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ལ་སེམས་བྱུང་བཙུགཉིས་དག་ཏུ་འབྱུང་བར་འདོད་དེ། སངས་པོ་པའི་ཁར་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གཉིད་གསལ་བྱེད་དུ་སྦྱར་བ་ནི།

གཉིད་ནི་ཀུན་ལ་མི་འགལ་ཕྱིར།། ༣༠
གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་བསྟན་ནོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། གཉིད་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀུན་ལ་མི་འགལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གཅོ་ཅོ་སེམས་གང་ལ་གཉིད་འཐོར་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེ་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྦྱར་ན་འདིར་འགྲུར་ཏེ། གཉིད་དང་བཅས་པའི་དགེ་སེམས་ལ། །རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉ་གསུམ། །ལ་ལ་དག་ཏུ་འགྱོད་པ་བསྟན། །གཉིད་བཅས་མི་དགེ་མ་འདྲེས་དང་། །ལྟ་དང་ལྡན་ལའང་ཉ་གཅིག། ཉོན་མོངས་བཞི་དང་ཁྲོ་སོགས་དང་། །འགྱོད་པ་དང་ནི་ཉ་གཉིས། །བསྒྲིབས་ལ་བཙུདག་ལུང་མ་བསྟན། །གཞན་ལ་བཙུགསུམ་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་སོ།།

གཉིས་པ་ཁམས་གོང་མ་ནས་མེམས་འབྱུང་གང་ཡོད་པ་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་དང་། གཉིས་པ་ཡན་ན་གང་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་གཞི་ཙམ་ཟུང་གཉིས་ན་གང་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་ན་གང་ཡོད་པ་ནི།

དེ་ལས་འགྱོད་གཉིད་མི་དགེ་རྣམས།།

བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད།།

ཅེས་བས་བསྟན། སྔར་འདོད་པའི་མཚུངས་ལྡན་བཤད་པ་དེ་ལས་འཕྱོད་པ་དང་གཤེད་དང་མི་དགེ་བའི་སེམས་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཁོང་ཁྲོ་ངོ་ཚ་ཞེལ་མེད་དང་གཡོ་སྒྱུ་རྒྱས་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཉེ་ཉོན་བདུན་པོ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད་དེ། འཕྱོད་གཤེད་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་ཞི་གནས་ཀྱིས་བརླན་བས་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཤེས་པ་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ན་གང་ཡོད་པ་ནི།

རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན།། ༣༡

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་དག་མེད་པར་མ་ཟད་རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ན་མེད་དེ། དེ་སྣང་བའི་ཕྱིར།

གཤེས་པ་བསམ་གཏན་གཤེས་པ་ཡན་ན་གང་ཡོད་པ་ནི།

དེ་ཡི་གོང་ན་དབྱེད་པ་ཡང།།

ཞེས་བས་བསྟན། དང་པོའི་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཡི་གོང་བསམ་གཏན་གཤེས་པ་ནས་སྟེང་རྟེའི་བར་ན་དབྱེད་པ་མེད་དེ། དེའི་ས་པ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གི་སྒྲས་གཡོ་སྒྱུའང་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ནི་གཡོ་སྒྱུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན། །གཡོ་སྒྱུ་ཚངས་པས་འདྲིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འདུ་མཚུངས་ཀྱི་ཁྱད་འཕྲེད་ལ། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཞེལ་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། དགའ་གྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར། རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར། ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

མ་གྱས་ངོ་ཚ་མེད་ཞེལ་མེད།།

ཁ་ན་མ་ཐོ་འཛིགས་མི་ལྡུ།།

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་ན་དོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རི་ལྡུ་བྱ་ཞེ་ན། མཁན་སློབ་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་མ་གྲུས་པ་ཉིད་ནི་ངོ་ཚ་མེད་པ་ཡིན་ལ། ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་སྨོག་གཅོད་པ་སོགས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛིགས་པར་མི་ལྡུ་བ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་དགའ་གྲུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། དངོས་དང་། ཁམས་གང་ནས་ཡོད་པའོ།། དང་པོ་ནི།

དགའ་དང་གྲུས་ཉིད་ངོ་ཚ་ཤེས།། ༣༢

ཞེས་བས་བསྟན། དགའ་བ་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དད་པ་ཡིན་ལ། གྲུས་པ་ཉིད་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་བཀུར་བའི་ངོ་ཚ་ཤེས་བའོ། །དད་པ་དང་གྲུས་པ་འདི་ལ་འཆང་ཚེས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཅར་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྨྲ་བཞིར་བཞག་གོ །**གཉིས་པ་ཁམས་གང་ན་གང་ཡོད་པ་ནི།**

དེ་གཉིས་འདོད་དང་གཟུགས་དག་ན།།

ཞེས་བས་བསྟན། གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དགའ་གྲུས་དེ་གཉིས་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དག་ན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་མེད་དེ། དེ་ན་གང་ཟག་ཕན་ཚུན་སྤྲོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།

རྟོག་དང་དཔྱོད་པ་རྩེ་ཞིབ་ཉིད།།

ཅེས་བས་བསྟན། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱང་རྩེ་ཞིབ་པ་ཉིད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སེམས་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མི་འཐད་ཅེ་ན། འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་ཏ་ཚང

སེམས་རྩེད་ཞིབ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་མི་ལྡུང་བའི་ཕྱིར། དེའང་ན་ཚུ་གྲངས་མོར་མར་བརྩུག་སྟེ་ཉི་མར་བཞག་པ་ན་ཚུ་ཉི་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་ཉ་ཅང་གྲངས་དྲོ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་མི་ལྡུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་གཅིག་གི་འགོར་དུ་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་འབྱུང་བར་བཤད་པ་ནི་རྒྱུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཅིག་ཅར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར།

བཞི་པ་ངོ་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི།

ང་རྒྱལ་ལེངས་པ་རྒྱགས་པ་ནི།།
རང་གི་ཚོས་ལ་ཆགས་པ་ཡི།། ༩༩
སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་ནི་ཐ་དད་དེ་ང་རྒྱལ་ནི་ཐ་རོལ་ཏོ་ལས་རིགས་དང་ཡོན་ཏན་སོགས་བདག་ལྟག་གོ་སྟམ་དུ་སེམས་ལེངས་པ་ཡིན་ལ་རྒྱགས་པ་ནི་རང་གི་རིགས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་ལ་ཆགས་པ་ཡི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གཏུགས་ཤིང་ཟད་པར་བྱེད་པའོ།།

བཞི་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ་ལ། སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་། སེམས་སྤྱད་གི་འདུ་མཚུངས་སོ། །དང་པོ་ནི།

སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི།།
དོན་གཅིག

ཅེས་པས་བསྟན། མདོ་ལས་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་ན་དེ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། དེའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཚུལ་ལ་བྱེ་སྨྲ་མདོ་སྡེ་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་སོགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་ནི་སེམས་ཁམས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའང་དགེ་མི་དགེ་ལ་སོགས་པ་འབྱེད་པར་བྱེད་པས་སེམས་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་

ཤེས་པས་ཡིད་དང་དམིགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་སུ་འཇོག་གོ་ཞེས་བྱེ་སྟེ་འདོད་དོ། །**གཉིས་པ་སེམས་བྱུང་གི་འདུ་མཚུངས་ནི།**

"""སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་།།
རྟེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཅས་དང་།། ༣༩
མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་རྣམ་པ་ལྔ།།

ཞེས་པས་བསྟན། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གང་རུང་དང་མིག་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེན་བཅས་དང་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་བཅས་དང་སྟོན་པོའོ་སྙམ་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་བཅས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །མཚུངས་ལྡན་དེ་ལའང་རྣམ་པ་ལྔར་ཡོད་དེ། རྟེན་མཚུངས་པ་དང་དམིགས་པ་དང་དུས་དང་ཚ་མཚུངས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་ལ། བསྟན་བཤད། ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པས་མདུག་བསྟུས་པའོ། །དངོས་གྲི།

མི་ལྡན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་རྣམས།།
ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྐལ་མཉམ་དང་།།
འདུ་ཤེས་མེད་སྐྱེམས་འཇུག་དག་དང་།། ༣༥

སྲོག་དང་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་ནི།།
མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་།།

ཞེས་པས་བསྟན། མི་ལྡན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་བཅུ་བཞི་སྟེ། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་དང་སྐལ་མཉམ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྐྱེམས་འཇུག་དག་གཉིས་དང་སྲོག་དང་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་ནི་མིང་གི་ཚོགས་དང་ལ་སོགས་པ་ཚོག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་དང་ཡང་གི་སྒྲས་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དང་

ཆུད་མི་ཟ་བའི་རྫས་ཀྱང་སྦྱངས་དོ། །འདི་དག་ལ་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། སེམས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཤེས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཐོབ་མ་ཐོབ། སྐལ་མཉམ། འདུ་ཤེས་མེད་པ། སྟོམས་འཇུག སྲོག །མཚན་ཉིད། མིང་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་བདུན་ནོ། །དང་པོ་ལ། ངོ་བོ་ཇོས་བཟློང་བ་དང་། དེ་གང་གི་ཡིན་པ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཐོབ་པ་རྣེད་དང་ལྡན་པའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཐོབ་པ་ལ་དབྱེ་ན་རྣེད་པའི་དང་ལྡན་པའི་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས་གསར་དུ་རྣེད་པ་ནི་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། ཉམས་ནས་རྣེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ན་སྟར་ཉམས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་རྒྱུན་ལྡན་ནི་སོ་ཐར་སྡོམ་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པའི་ཚེ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་རྒྱུན་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། ཡེ་ལྡན་ནི་སོ་སྐྱེ་ལ་སྤྲིད་ཅོན་ཡེ་ནས་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པ་དེ་གང་གི་ཡིན་པ་ལ། སྤྱིར་བཏང་། དམིགས་བསལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ།། ༩༨
གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ་

ཞེས་པས་བསྟན། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ནི་རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་གྱི་གཞན་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་དང་རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་པའོ། **།གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ནི།**

……འགོག་གཉིས་ཀྱི།།

ཞེས་པས་བསྟན། འདུས་མ་བྱས་འགོག་པ་གཉིས་རྒྱུད་དང་མ་འབྲེལ་ཡང་དེ་

དགག་བྱ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་དོ། །སོ་སོ་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་དང་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྡན་ཏེ། ཚོས་མངོན་པ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་རྣམས་དང་སྙིགས་ལྡན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་དང་ནི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་གནས་པ་མ་གཏོགས་པ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་ལའང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཉམ་མཐའ་དང་ནི་འགའ་ཡང་ལྡན་པ་མེད་དེ། དེ་བས་ན་འདི་ལ་ཐོབ་པ་མེད་དོ། །གང་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་ནི་མ་ཐོབ་པའང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེས་ནི་ཡུང་དང་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མ་ཡོད་པས་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་གཉིས་ནི་རྫས་སུ་གྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་དག་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་དུ་མ་མཛད་དེ། འབྲེལ་པར། དེ་ལྟར་ན་ལྡན་པ་འདི་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཏགས་པའི་ཚོས་ཡིན་གྱི་རྫས་ཀྱི་ཚོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱེ་སྨྲ་ན་ཡེ། ཁྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་གཞོད་པ་དུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་ལྡན་མི་ལྡན་ཐོབ་མ་ཐོབ་རྫས་སུ་འདོད་པ་ནི་བློས་མི་གཏོང་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །བརྗོད་པ་དེ་ལྟར་ན་རྩོད་སྐབས་མི་འབྱེད་པར་བས་ཏེ། བོད་འདིར་ཡང་བློན་པོ་དག་རྩོད་པ་ཐམ་པས་མ་བཟོད་ནས་ངའི་ལུགས་འདི་མདོ་རྒྱུད་དང་མཐུན་མ་མཐུན་གང་ཡིན་ཀྱང་བཟོད་ཟེར་ནས་རྒྱ་རྒྱབ་བྱག་ཏུ་དེ་པ་མང་བའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་གང་ཞེག །ཐོབ་བྱའི་ཚོས་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་རྫས་སོ།།

གསུམ་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་ལ། ཐོབ་པའི་ཁྱད་ཚོས། མ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་ཚོས་སོ། །དང་པོ་ལ། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་པར། སྐྱེ་མི་སྐྱེ་ཀྱི་ཁྱད་པར། སྐང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་དུས་གསུམ་པ་ཡི་ཐོབ་པ་རེ་རེ་ཞིང་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཐུབ་མཆོག་ལྟར་ངང་ལ་ལྷིང་བ་དང་ལུས་དང་གྲིབ་མ་ལྟ་བུ་དང་བེལ་ལྟར་ཕྱིས་འབྱང་གི་ཐོབ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ནི།**

དགེ་ལ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ལ་སོགས།།

ཞེས་པས་བསྟན། དགེ་བ་དང་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པའང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཁམས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ནི།

དེར་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་ཁམས་པ།། ༦༧
མ་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་གཏོགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རང་རང་གི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདོད་པར་གཏོགས་པ་སོགས་རིམ་བཞིན་སྦྱར་རོ། །ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་འགོག་པ་གཉིས་དང་ལམ་བདེན་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བརྟགས་མིན་གྱིས་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་པ་ཅན་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པའི་ཐོབ་པའང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་དང་ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་དུ་མ་གཏོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་སྒོ་བ་མི་སྐྱོ་བ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།

སྐྱོ་དང་མི་སྐྱོ་མིན་ཀྱི་གསུམ།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྐྱོ་བ་དང་མི་སྐྱོ་བ་ནི་མཐོང་སྤོམ་གྱི་ལམ་ཟག་མེད་དང་མི་སྐྱོ་བའི་ལམ་ཟག་མེད་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་བའང་རིམ་བ་ལྟར་སྐྱོ་བ་དང་མི་སྐྱོ་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོ་བ་དང་མི་སྐྱོ་བ་གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི་ཟག་བཅས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་སྐྱོ་བ་མི་སྐྱོ་བ་གང་རུང་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སྐྱོ་བ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ནི་སྐྱོ་བ་དང་། མི་སྐྱོ་བ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ནི་མི་སྐྱོ་བ་པའོ། །འདི་ནི་མི་སྐྱོ་བ་པས་བླ་ལ་ཐོབ་ཀྱི་རྟེན་བྱས་པ་ལ་མི་སྐྱོ་བའི་ཐོབ་པ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཕྱོ་བ་སྤང་བྱ་ཡིན་མིན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།

སྤང་བྱ་མིན་པའི་རྣམ་གཉིས་འདོད།།

ཅེས་པས་བསྟན། མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་ཐོབ་པ་ནི་རིམ་བཞིན་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་ཡིན་ལ། སྤང་བྱ་མིན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ནི་སྒོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། བརྟགས་མིན་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སྒོམ་སྤང་དང་། དེ་འཕགས་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བྱག་པ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ལ། མ་བསྒྲིབས་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་དམིགས་བསལ། བསྒྲིབས་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི། དགེ་མི་དགེའི་འོ། །དང་པོ་ནི།

མངོན་ཤེས་སྒྲུབ་པ་མ་གཏོགས་པ།།

ཞེས་བས་བསྟན། དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་པའི་དམིགས་བསལ་
ནི། འོན་ཀྱང་པ་དུས་གསུམ་པ་ཁོ་ནར་འེས་སམ་ཞེ་ན་མ་འེས་ཏེ། མ་བསྒྲིགས་ལ་
ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་པ་ནི་ཕྱིར་བྱའི་ཚོས་དང་ལྡན་ཅིག་སྟེའི་སྟ་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་
མེད་དེ། མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་ལྡན་ཞིང་སྟོབས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་
བསྒྲིགས་ལུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་ལའང་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ནི་ལྡའི་མིག་དང་
རྟ་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་དང་སྒྲུབ་པའི་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་མ་གཏོགས་པས་དེ་
གསུམ་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་དུས་གསུམ་དུའང་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། སྒོར་བའི་ཁྲད་པར་ཀྱིས་
བསྒྲུབས་པས་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ནི།

བསྒྲིབས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་འང་

ཞེས་པས་བསྟན། བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་པའི་གཟུགས་ཚངས་ཆེན་ཀྱི་གཡོ་སྒྲུས་
འཕོར་འདྲིད་པའི་མཚུ་གཡོ་བའི་རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱིའང་ཐོབ་པ་སྟ་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་བར་
ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཀུན་སྤྱོང་སྟོབས་ཆུང་ཞེང་བེམས་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། **།གསུམ་པ་དགེ་མི་དགེའི་དམིགས་བསལ་ནི།**

.....འདོད་པ་ན།།

གཟུགས་ཀྱི་སྟར་ནི་སྐྱེ་བ་མེད།།

ཅེས་པས་བསྟན། འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་དགེ་མི་དགེའི་རིག་
བྱེད་དང་སྟོམ་སྟོམ་མིན་ཀྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་པ་སྟར་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱི་
ལྡན་ཅིག་དང་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །དེའང་འདོད་པ་ན་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་གཟུགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་སེམས་ཀྱི་
རྟེས་སུ་འབྲང་བས་དུས་གསུམ་གར་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་ལ། དོ་བོའི་ཁྱད་པར། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་པར། མ་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་མེད་པ། ཉམས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དངོས་པོ་ནི།

མ་ཐོབ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན།། ༡༥

ཞེས་པས་བསྟན། མ་ཐོབ་པ་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་པོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཇོན་མོང་སྤྱངས་པ་དང་དགེ་རྩ་ཚད་པ་ལའང་ལྟན་པས་ཇོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་གང་ཞིག །ཐོབ་པའི་འགལ་ཟླར་གྱུར་པའི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ནོ།།

གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།

འདས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་དེ་རྣམ་གསུམ།།

ཞེས་པས་བསྟན། འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་དུས་རྣམ་པ་གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་ཞིང་ད་ལྟར་བའི་ཚེས་ལ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་མེད་དེ། ཚེས་དེའི་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ལྟན་ཅིག་ཐུབ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།

འདོད་སོགས་གཏོགས་དང་བྲལ་མེད་ཀྱི་འང་།།

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་པ་སོགས་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་ཚེས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་རིམ་བཞིན་འདོད་སོགས་སུ་གཏོགས་པ་དང་བྲལ་མེད་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའང་ཁམས་གསུམ་ཅི་རིགས་པར་གཏོགས་ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། **།བཞི་པ་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཟག་མེད་མེད་པ་ནི།**

ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི།།

སྐྱེ་བོར་འདོད་དོ་

ཞེས་བས་བསྟན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་མ་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུད་དེ་སོ་སོ་ཡི་སྐྱེ་བོར་འདོད་དོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་བསྟན་བཅོས་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉིད་གང་ཞེན། འཕགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། མ་ཐོབ་པ་ལ་ཟག་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་འཕགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་དེ་འཕགས་ཚོས་སྤྱིས་མ་ཐོབ་པ་ལ་བྱེད་དམ་ཁ་ཡང་བས་མ་ཐོབ་པ་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། སྤྱིས་མ་ཐོབ་པ་ལ་བྱེད་དོ། །འདིར་བྱེ་སྤྲུ་དང་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་གྲུབ་མཐའ་མི་མཐུན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཅིང་། སྤྲོབ་དཔོན་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལྟར་བཞེད་ལ། དེས་ནི་འཕགས་ཚོས་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་ཉིད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོཡིན་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་གང་ཟག་ལས་རྙེད་དུ་སོ་སྐྱེ་མི་བཞག་གོ།

ཕྱ་པ་ཉམས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།

.....དེ་ཐོབ་དང་།། ༩༠

ས་འཐོས་ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་འགྱུར།།

ཞེས་བས་བསྟན། འཕགས་ཚོས་དེ་ཐོབ་པ་དང་ས་གོང་འོག་ཏུ་འཐོས་ནས་ནི་མ་ཐོབ་པར་རྣམ་པར་ཉམས་ཤིང་གཏོང་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་མ་ཐོབ་པའི་མ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་སོགས་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། དེ་དག་ཡོད་ཀྱང་བྱེ་སྤྲུ་རང་ལུགས་ནི་དེ་ཐོབ་པ་ཐུག་མེད་མིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་དག་གི་ཡང་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་དམ། སྤྲས་པ། གཉིས་གའི་ཡང་གཉིས་གཡོད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་ཐོབ་པ་རྣམས་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཐན་ཚུན་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཚོས་བདག་ཉིད་གཏོགས་པར་གསུམ་སྐྱེ་སྟེ། ཚོས་དེ་དང་དེའི་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པའོ། །དེ་ལ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པས་ཚོས་དེ་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ལ། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པས་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་པ་མ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཐོབ་པ་ཐུག་མེད་ཀྱི་ལུགས་འདི་ལ། སློབ་དཔོན་ནི་ཀྱེ་མ་འདི་ནི་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་ཞེག་སྟེ། སྟེས་ཏེ་ཐོགས་པ་མེད་པས་འདི་ལྟར་གོ་སྐབས་རྣེད་ཀྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྨོག་ཆགས་གཉིས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་འང་གོ་སྐབས་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འཆད་པར་མཛད། མ་ཐོབ་པ་ནི་ཐུག་བཅས་ཡིན་ནོ། **།གཉིས་པ་སྐལ་མཉམ་ནི།**

སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་འདུ་བའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྐལ་མཉམ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟོང་པ་རང་བཞིན་བསམ་པ་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་ཤིང་འདུ་བར་བྱེད་པའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་གང་ཞེག །སེམས་ཅན་འདུ་བར་བྱེད་པའི་རྟོག་དེའོ། །དབྱེ་ན་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་དང་ཐ་དད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཙམ་དུ་རིགས་གཅིག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི་ལྟ་མི་དང་དགེ་རྩུལ་སྟོང་སོགས་དེ་དག་ནང་རང་རང་འདུ་བར་བྱེད་པའི་རྟོག་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པའོ།།

གསུམ་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བཞད་པ་ལ། མཚན་གཞི་རྩོམ་བརྒྱང་བ། འབྲས་བུ་བཞི་གང་ཡིན་པ། ས་གང་དུ་གཏོགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་འདུ་ཤེས།།
མེད་པར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས།། ৬৭
འགོག་པའོ་

ཞེས་པས་བསྟན། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷར་སྐྱེས་པ་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མ་འོངས་པ་རྣམས་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་ལྔ་བརྒྱར་འགོག་པའི་རྟོག་ཡིན་པའོ། **གཉིས་པ་འབྲས་བུ་བཞི་གང་ཡིན་པ་ནི།**

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྐོམས་འཇུག་གི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྟག་ཏུ་འཇུག་ཅིང་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་ཏན་མིན་པས་རྒྱུས་བྱུང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །**གསུམ་པ་སར་གང་དུ་གཏོགས་པ་ནི།**

……དེ་འབྲས་ཆེ།།

ཞེས་བས་བསྟན། ལྟ་དེ་དག་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ན་གནས་ཏེ། དེ་ལས་གནས་རིགས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚངས་ཆེན་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན་གྱི་གནས་རིགས་ལས་གཞན་ནི་མིན་པ་ལྟ་བུའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྐོམས་འཇུག་གི་འབྲས་བུ་གང་ཞེག །ལྟ་ཚེ་རིང་པོའི་རྒྱུད་ལ་མཚུངས་ལྡན་འགོག་པའི་རྟས་སོ། །ཅི་ལྟ་དེ་ལ་མཚུངས་ལྡན་གཏན་མེད་དམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་ན་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྐྱབ་དཔོན་ནི་ལུས་སེམས་ལ་མཚུངས་ལྡན་བཀག་པའི་ཕྱིར་བཏགས་པ་བ་ཡིན་གྱི་རྟོག་སྐུ་མེད་དོ་ཞེས་བཞེད་དོ།།

བཞི་པ་སྐོམས་འཇུག་གཉིས་བཤད་པ་ལ། དོ་བོ་སོ་སོར་བཤད། རྟེན་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྐོམས་འཇུག་གི་དོ་བོ། །འགོག་སྐོམས་ཀྱི་དོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་སྐོམས་འཇུག།
བསམ་གཏན་ཐ་མར་འབྱུང་འདོད་པས།།
དགེ་བའོ་སྐྱེས་ནས་སྐྱོང་འགྱུར་ཉིད།། ৬৲
འཕགས་པའི་མ་ཡིན་དུས་གཅིག་འཐོབ།།

ཅེས་བས་བསྟན། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བས་སེམས་སེམས་བྱུང་འགོག་པ་དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྐོམས་འཇུག་གིས་ཀྱང་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལ་འབྲས་བུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐི་བཞམ་གཉན་ཐ་མ་བཞི་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ནང་དུ་སྨིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་པ་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བ་ཐར་པ་འདོད་པས་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། འདི་ལ་འཇུག་པའི་གང་ཟག་དེ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ལ་ཐར་པ་དང་དེ་ཐོབ་ཟིན་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ལམ་དུ་འདུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་དེ་ནི་ལམ་ལོག་པས་ཚངས་སྤྱོད་འཆོལ་བ་དང་སྟོམས་འཇུག་ནི་ཀུན་སློང་གི་དགེ་བའོ། །དེའང་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་དགེ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དགེ་བ་འདིས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བའི་ཡང་སྲིད་ལེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི་སོ་སྐྱེ་ཞོ་ན་ཡིན་གྱི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཡང་ས་ལྟ་བུར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེའང་ཐོབ་པ་ནི་འདས་མ་འོངས་ནི་མི་ཐོབ་ཀྱི་དུས་གཅིག་པ་དང་ལྡན་པ་ཞོ་ན་ཐོབ་སྟེ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་བཞིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་ནི་མཚུངས་ལྡན་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞེག །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྡུས་པའོ།།

གཉིས་པ་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ། དངོས་དང་། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་དམིགས་བསལ་དང་། འཕྲོས་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི།

འགོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད།།
འདི་གནས་དོན་དུ་སྨིད་རྩེ་སྐྱེ།།
དགེ་བའོ་གཉིས་སུ་སྡོང་འགྱུར་དང་།། ৬২
མ་དེས་འཕགས་པའི་སྤྱིར་བས་འཐོབ།།

ཅེས་པས་བསྟན། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཅེས་པའང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པ་ཉིད་དོ། །སྟོམས་འཇུག་འདི་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེས་པར་འབྱུང་བས་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་ཞི་བར་གནས་པའི་དོན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་ལ། སྐྱེ་བའི་ཉེན་ནི་སྨིད་རྩེ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། སེམས་ཕྱ་བ་ཕྱ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་སེམས་བྱུང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་དགག་སྟུ་བའི་

ཕྱིར། ཀུན་ནས་སྐྱོང་བྱེད་ནི་དགེ་བའོ། །སྐྱོང་འགྱུར་ནི་སྐྱེས་ནས་དང་ལན་གྲངས་གཞན་དང་གཉིས་སུ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྔོན་རྩེར་སྐྱེ་བ་དང་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ནས་དེའི་ཕྱི་མ་སྔོན་རྩེར་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱོང་བར་མ་ངེས་པ་ཞེས་ཀྱང་ཡོད་དེ། རྟེན་དེ་ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ནི་མཚུངས་ལྡན་འགོག་པའི་སྐྲོམས་འཇུག་གང་ཞེས། །སྔོན་རྩེའི་ནས་བསྟུས་པའོ། །རྟེན་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ནས་ཡིན་གྱི་བྱིས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པས་ཀྱང་ཚགས་པ་དང་བྲལ་ཅམ་གྱིས་མིན་པར་སེམས་སྐྲོངས་བསྐྱེད་པའི་འབད་པ་དང་བཅས་པའི་སྐྱོན་བས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་ལྷར་བ་ཁོ་ན་ཐོབ་ཀྱི་འདས་མ་འོངས་ནི་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་དམིགས་བསལ་ནི།

ཐུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཐུབ་པའི་འགོག་སྐྲོམས་ནི་སྐྱོན་བ་ལ་མི་བཟློས་པར་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་བརྟེས་པ་ཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོན་བ་ལ་མི་བཟློས་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་བ་མཐར་ཕྱིན་ཁྲོད་ལ་ནི། །སྐྱོན་བ་ལས་བྱུང་ཆུང་ཟད་མེད། །ཁྲོད་ནི་གང་དུ་བཞེད་དེས་པ། །བཞེད་པ་ཅམ་ལ་རག་ལས་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ནི།

དང་པོར་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ།།
སྒོམ་ཆུ་རུ་བཞིས་ཐོབ་ཕྱིར་རོ།། ৭৭

ཞེས་པས་བསྟན། ཁ་ཅེ་ཆུབ་ཕྱོགས་པ་དག་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བསྒོམ་ནས་དེ་ལས་ལངས་ཏེ་སྔོན་རྩེར་སྐྱེ་དང་འོག་ས་ལ་སྐྲོམས་པར་འཇུག་པ་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། བྱང་སེམས་དེས་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་དང་

པོར་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་སྤྱིད་རྩེའི་གཉེན་པོ་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་བར་མ་ཆད་དུ་བསྒྲིད་ནས་བྱང་ཆུབ་རྟེས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་འོག་མའི་སྒོམ་སྤང་ནི་སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་ན་རིང་འཕྱང་དང་ལྡོག་སྤྱོད་བསྟེན་པའི་དུས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་ཕྱིན་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་སྤངས་ཟིན་པ་དང་། དེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་འོག་མའི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤང་མི་དགོས་སོ། །སོ་སྐྱེ་ལ་འགོག་སྟོམས་མི་སྐྱེ་བ་ཐེག་དམན་གྱི་ལུགས་ཡིན་ཀྱང་སྤྲུལ་བྱ་མེད་དུ་སོ་སྐྱེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་པར་ཀར་ཏེག་ལས་བཞེད་དོ། **།གཉིས་པ་རྟེན་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ་ནི།**

གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན།།
འགོག་པ་དང་པོར་མིའི་ནང་དུ།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྟོམས་འཇུག་དེ་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་སྟོམས་ནི་ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་གཟུགས་མེད་ན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཀྱང་ཁྱད་པར་ནི་འགོག་པ་སྔར་མ་སྐྱེད་པ་དང་པོར་མི་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་བསྒྲིད་དགོས་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་རགས་བས་སྐྱོ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་ཞི་བས་སྐྱོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེར་དང་པོར་མི་སྐྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྔར་འགོག་པ་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་ན་སྔོན་གོམས་པའི་དབང་གིས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་དེ་ལྟར་སྐྱོ་བས་མ་ཡིན་ཀྱི་དེར་ཐར་པར་འདུ་ཤེས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་སེམས་མེད་ན་དེ་ལས་ལངས་

པའི་སེམས་དེ་གང་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། བྱེ་སྨན་འདས་པའང་རྟོས་སུ་གྱུར་པས་འདས་པའི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད། མདོ་སྡེ་པས་ལུས་སེམས་ཕན་ཚུན་ས་བོན་ཅན་ཡིན་པས་དབང་བཅས་ཀྱི་ལུས་ལ་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པས་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ། །**ལྟ་བ་སྒོག་བཤད་པ་ནི།**

སྒོག་ནི་ཚེ་ཡིན་དྲོད་དང་ནི།།
རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པ་འོ།། ৬৭

ཞེས་པས་བསྟན། སྒོག་གི་དབང་པོ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཚེ་ཡིན་ལ། ཚེ་ནི་དྲོད་དང་ནི་རྣམ་ཤེས་རྫུན་ཚགས་སུ་གནས་པའི་རྟེན་དང་རྫུ་གང་ཡིན་པའོ། །དེའང་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་དེ་གཉིས་ཀ་དང་གཟུགས་མེད་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ། ། མཚན་ཉིད་ནི་ཚོར་གྱུར་པའི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དོ།།

དྲུག་པ་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བ། དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མཚན་ཉིད་དག་ནི་སྐྱེ་བ་དང་།།
ཏ་དང་གནས་དང་མི་རྟག་ཉིད།།

ཅེས་པས་བསྟན། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དག་ནི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། རྣེངས་པར་བྱེད་པའི་ཏ་བ་དང་གནས་པར་བྱེད་པའི་གནས་པ་དང་། འཇིག་པར་བྱེད་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་བཞིའོ། །ཉིད་ནི་དངོས་པོའི་རྒྱུན་ནོ། །འོན་མདོ་ལས། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་གནས་པ་སྟོན་ཏེ་བསྟན་པས་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་ལས་བཞི་འབྱུང་བ་ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་དགོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དོགས་པ་བཅད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་ཡོད་བར་བསྟན། ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་ལ་སོགས།།

ཞེས་པས་བསྟན། འོན་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དང་ཆ་བའི་ཆ་བ་སོགས་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལའང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲས་ཆ་བའི་ཆ་བ་སོགས་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། **།གཉིས་པ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི།**

དེ་ཚོས་བརྒྱད་དང་གཅིག་ལ་འཇུག། ༩༨

ཅེས་པས་བསྟན། དེ་ལྟ་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་དེ་ནི་ཆ་སོགས་གསུམ་དང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་སོགས་བཞི་དང་བཟུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གཞི་དང་ཚོས་བརྒྱད་བསྟེད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་གཅིག་ཏུ་ལ་འཇུག་ཅིང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆ་བ་སོགས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་གང་ཞིག་རང་གི་མཚན་གཞིར་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་ཛ་དང་མཚན་ཉིད་དེ་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་རང་གི་མཚན་གཞིར་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་སྐྲ་དང་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་ཛ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་རང་གི་མཚན་གཞིར་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་གནས་པ་དང་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་ཛ་བ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་གང་ཞིག་རང་གི་མཚན་གཞིར་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་འཇིག་པ་དང་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་ཛ་བ་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་ནི།

རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དག་མེད་པར་ནི།།
སྐྱེ་བས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བས་འདུས་བྱས་བསྐྱེད་ན་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཅིག་ཅར་ཅིས་མི་སྐྱེ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདུས་བྱས་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དག་ཚོགས་པ་མེད་པར་ནི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཙམ་ནས་བསྐྱེད་བྱ་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་བཤད་པ་ལ། ངོ་བོ་དང་། ཁྱད་ཆོས་སོ། །དང་པོ་ནི།

མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ནི།།
མིང་དང་བག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས།། ༩༧

ཞེས་བས་བསྟན། སྔར་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི་མིང་དང་བག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་སོ། །དེ་ལ་མིང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་མི་ལྟན་འདུ་བྱེད་དེའོ། །མཚན་གཞི་ནི་བུམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བག་ཚིག་ནི་དོན་གཅིག་སྟེ་འགྲེལ་པར། བག་ནི་ཚིག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ནི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་སྤྱན་རས་སྟོན་པའི་མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་དེ་བག་གམ་ཚིག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དེའི་མཚན་གཞི་ནི་འདུས་བྱས་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡི་གེའི་མཚན་ཉིད་ནི་མིང་ཚིག་གཉིས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་མི་ལྟན་འདུ་བྱེད་དེའོ། །མཚན་བཞི་ནི་ཡ་ཞེས་པ་དང་ཀ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་ཁྱད་ཆོས་ལ། སའི་ཁྱད་པར། སྟོན་མི་སྟོན་གྱི་ཁྱད་པར། བྱུང་བའི་ཁྱད་པར། དགེ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་དང་གཟུགས་གཏོགས་

ཞེས་པས་བསྟན། ཚོགས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཁོ་ནར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དག་ལ་བཟློག་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གཟུགས་མེད་ན་མིང་ཡོད་དོ་ཞེར་ཞིང་བྱེ་སྨྲས་མི་འཐད་ཅེར། དཔྱད་ན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ཚོགས་གསུམ་ཡིད་ཀྱི་

རྫོད་བྱེད་དང་བརྫོད་པ་གཉིས་ཀ་གཟུགས་མེད་ནའང་ཡོད་དེ། སྐྱན་པའི་བ་དན་འཇིག་རྟེན་གསུམ་དུ་བསྒྲགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཀང་ངྷི་ལས་བཞེད་དོ།།

གཉིས་པ་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེན་མི་སྐྱེན་ནི།

""""སེམས་ཅན་སྟོན།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྐྱེས་བུའི་རྩེ་ལ་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་རྒྱུ་དུ་གྲོགས་པའི་ཕྱིར་ཐོབ་པ་ན་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེན་པ་སྟེ་རྒྱུ་ཀྱིས་བསྟུས་པའོ།།

གསུམ་པ་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་ནི།

རྒྱུ་མཐུན་

ཞེས་པས་བསྟན། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱས་བསྟེད་པས་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དེ། འདོད་དགུར་འབྱུང་བས་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་རྒྱས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། **བཞི་པ་དགེ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།**

""""ལུང་བསྟན་མིན""""

ཞེས་པས་བསྟན། མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དགེ་རྩ་ཚད་པ་དང་ཚགས་བྱལ་ལའང་ལྡན་ཞིང་དགེ་མི་དགེའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་སྲས་ལས་དེ་གསུམ་ལ་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཀའི་ཚ་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། རྒྱལ་པོ་སྲས་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་ཞེན་ན། དགེ་བའང་ཡིན་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའང་ཡིན་ནོ། །དགེ་བ་གང་ཞེན་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགེ་བའི་ཐུགས་དང་ལྡན་ཞིང་བཀའ་སྩལ་བའི་གསུང་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དོ། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེན་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་

བའི་ཐུགས་དང་ལྡན་ཞེང་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་སྟེ་སྦྱ་མ་བཞིན་ནོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཚོས་གང་ཞེག་ཡིན་ཞེ་ན། གང་མིང་གི་ཚོགས་དང་ཚིག་གི་ཚོགས་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་གོ་རིམ་དུ་བཀོད་པ་དང་གོ་རིམ་དུ་བཞག་པ་དང་གོ་རིམ་དུ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་བའོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚོས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པས་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི།

"""""དེ་བཞིན།།

སྐལ་མཉམ་རྣམ་པར་སྨིན་པའང་ཡིན།།

ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ་ཐོབ་རྣམ་གཉིས།། ৬২

མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་སྟོམས་འཇུག་དང་།།

མི་ལྡན་པ་དག་རྒྱུ་མཐུན་པ།།

ཞེས་བས་བསྟན། མིང་སོགས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་མ་བསྡིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐལ་མཉམ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་སྨིན་ཀྱི་འདྲ་ཚ་རྣམ་བར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་བའང་ཡིན་ནོ། །ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ་གསུམ་ཅར་དུ་གཏོགས་པའོ། །ཐོབ་པ་ནི་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །མཚན་ཉིད་སྟེ་སོགས་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ་མ་ཐོབ་པ་དག་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བའོ།།

གསུམ་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། རྒྱུ་བཤད་པ། འབྲས་བུ་བཤད་པ། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཚོས་བཤད་པ། རྐྱེན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་བས་མདོར་བསྟན། སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད། དུས་དེས་བས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

བྱེད་རྒྱུ་ལྔན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་།།

སྐལ་མཉམ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་།། ৬৫

ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་རྣམ་སྨིན་དང་། །རྒྱུ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་འདོད།།

ཅེས་པས་བསྟན། གོང་དུ། རྒྱུ་དང་ཉེན་དག་མེད་པར་ནི། །ཞེས་བཤད་ན་དེ་དག་རིམ་བཞིན་གང་དང་གང་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་ངོ་བོར་གནས་པ་བྱེད་རྒྱུ་དང་། རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཐན་འདོགས་པ་ལྟན་ཚིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་། ཁམས་སམ་རིགས་ཆོས་འདྲ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་ཐན་འདོགས་པ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་། མཚུངས་པ་ལྟས་མཚུངས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཐན་འདོགས་པ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱུ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཐན་འདོགས་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་དང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཐན་འདོགས་པ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བྱེ་སྟེ་འདོད་དོ། །འོ་ན་ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་མདོ་འཚད་པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་དྲུག་གི་མདོ་གང་ཞེ་ན། བྱེ་སྟེས་རྒྱུ་དྲུག་སྟོན་པའི་མདོ་ནི་ཐལ་ཆེར་ནུབ་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཀ་ཏྱནའི་བུ་ལ་ལྟས་ཉེ་བར་གཏད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་བཤད་ལ། བྱེད་རྒྱུ། ལྟན་ཚིག་འབྱུང་བའི། སྐལ་མཉམ། མཚུངས་ལྡན། ཀུན་འགྲོ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ནི།

རང་ལས་གཞན་པ་བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ།།

ཞེས་པས་བསྟན། འདུས་བྱས་རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆོགས་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའང་བྱེད་རྒྱུ་ནུས་བཅས་ནི་མིག་གིས་མིག་ཤེས་དང་ས་བོན་གྱིས་མྱུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་མཚན་ཉིད་པའོ། །ནུས་མེད་ནི་འདུས་མ་བྱས་དེ་ས་བོན་གྱི་རྒྱུ་དང་དམྱལ་བ་གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱེད་རྒྱུ་ནུས་མེད་ནི་འབྲས་

བྱ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་རྒྱུར་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དབེར་ན་རྒྱལ་པོས་གྲོང་མི་རྣམས་ལ་མ་གཙོར་བ་ལ་འདི་བདག་ཅག་རྣམས་བདེ་བར་བྱས་སོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལ། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་། མཚན་གཞིའི་དབེར་བརྗོད། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ཏོ། །དངོས་གཞི།

ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་ཞན་ཚུན་འབྲས།། ༡༠

ཞེས་པས་བསྟན། ཆོས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་གང་ཞེག་གཅིག་ལ་གཅིག་ཞན་ཚུན་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པ་ནི་དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུའོ།།

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་དབེར་བརྗོད་ནི།

འབྱུང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དང་།།
སེམས་དང་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་བཞིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་དེ་ལ་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་ནང་ཞན་ཚུན་བཞིན་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་དང་སེམས་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་མཚན་གཞིའི་ལྷན་ཅིག་བྱུང་རྒྱུ་དང་མཚན་གཞིའང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་འཕྲོས་པའི་དོན་ལ། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔྱད་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །དངོས་གཞི།

སེམས་ལས་བྱུང་དང་སྟོམ་གཉིས་དང་།།
སེམས་དང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད།། ༡༡

ཅེས་པས་བསྟན། གཅོ་བོ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་གི་ཆོས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་གཉིས་དང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་

རྟེས་འཇུག་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་རྣམས་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་ཙམ་ལྡོག་ནས་འཇོག་ལ་ཞིབ་པར་འོག་ནས་འབྱུང་ངོ།།

གཉིས་པ་དེ་སེམས་ཀྱི་རྟེས་སུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི།

སེམས་ཀྱི་རྟེས་འཇུག་དུས་དང་ནི།།
འབྲས་སོགས་དགེ་ལ་སོགས་པས་སོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། སེམས་ཀྱི་རྟེས་སུ་འཇུག་པ་ནི་སེམས་དང་དུས་གཅིག་པ་དང་ནི་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་སོགས་པར་གཅིག་པས་སོ། །ཞིབ་ཏུ་ན་རྟེས་སུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི་བཅུ་སྟེ། སྤྱིར་དུས་གཅིག་ཁྱད་པར་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་དང་བཞི་བདག་སྐྱེས་བཅས་འབྲས་དང་ལྡ་རྒྱུ་མཐུན་རྣམ་སྨིན་གཉིས་ཀྱི་དང་བདུན་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་དང་བཅུས་ཐན་ཚུན་ལྟན་ཅིག་རྟེས་སུ་འཇུག་ཅིང་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་པའི་དོན་ནི་རྫས་གཅིག་པ་མིན་ཏེ། གཅོ་སེམས་དགེ་བ་ཡིན་ན་དེའི་སེམས་བྱུང་ཡང་དགེ་བར་འདུ་ཞིང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཅེས་སྨོས་སོ།། འདིར་རྒྱུ་བཅུས་འཇུག་པར་གསུངས་པ་དེ་རྫས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་སྟེ། དགེ་སོགས་གསུམ་སེམས་གཅིག་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་བྲལ་བས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་གཅིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་རྒྱུ་ཅན་ལ་སྐད་བཞི་བཅུ་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་མ་སྨོས་སོ། །**སྨོས་པ།**

བཅང་པོར་གྱུགས་ཀྱང་རིགས་ལམ་ངན་པ་འཛིན།།
མཁས་པར་སྨོམ་ཡང་མ་རིག་སྐན་པས་གཏིབས།།
བློ་ངན་སྐན་པའི་ནང་ན་ཅལ་བཞིན་དུ།།

གསུང་རབ་མཁའ་ལམ་སྤྲོད་པར་མངོན་རྟོམ་བའི།།
ཆུན་པོར་གྱུར་ཀྱང་བློ་གོས་གཞོན་དུ་རྣམས།།
རང་འཚང་རྒྱ་གཤེགས་བསྟན་པ་མི་འཚོར་རམ། །ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སྐལ་མཉམ་རྒྱུ་ནི་འདུ་བའོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུའི་མཚན་གཞི་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཕུང་པོ་ཐ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་འདས་ད་ལྟར་ཐམས་ཅད། འདུ་བ་སྟེ་མས་འདུ་བ་ཡི་མ་སྐྱེད་ཅིང་གོ་འབྱེད་པའོ། །དེའང་དགེ་བའི་ཕུང་པོ་ལྟ་ནི་དགེ་བའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡས་བྱུང་ཞིང་དགེ་བའང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སོ་སོར་འདུ་བ་ཡིན་གྱི་དགེ་བ་ཙམ་དུ་འདུ་བ་མིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོའང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ནི་མི་དགེ་བའི་འདུ་བ་དང་བསྡིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདུ་བ་དང་བསྡིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་མི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐན་ཚུན་འདུ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འདུ་བའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་བ། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཟག་མེད་ཀྱི་བྱག་ཏུ་བཤད་པ། དེ་འཇིག་རྟེན་བའི་སྤྲོས་བྱང་ལ་མཚུངས་པར་བསྟན་བའོ།།

དང་པོ་ནི།

རང་རིས་ས་བའོ་

ཞེས་བས་བསྟན། མཐོང་སྤང་བཞི་སྒོམ་སྤང་སྟེ་སྤང་བྱ་རིས་ལྟ་དང་ཁམས་གསུམ་གྱིས་ས་དགུ་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་རིས་དང་རང་རང་གི་ས་ཅིག་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་བའོ། །དེ་དག་ནི་སྐལ་མཉམ་ཡིན་གྱི་རིས་གཞན་དང་ས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་

སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།**

"""""""སྔར་སྐྱེས་རྣམས།། ५२

ཞེས་པས་བསྟན། སྔར་སྐྱེས་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་རྣམས་ཕྱིས་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཀྱི་མ་འོངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱུ་མ་འོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་ཟག་མེད་ཅི་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་ནི།**

ས་དགུའི་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་དུ།།
མཉམ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། འོན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་རང་གི་ས་པ་དང་རང་གི་རིས་པ་ཙོ་ནར་དེས་སམ་ཞེ་ན། ཟག་བཅས་ལ་དེ་ལྟར་དེས་ཀྱི་ཟག་མེད་ས་དགུའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ས་མི་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་དུ་སྐལ་པ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ལམ་དེ་དག་ནི་ས་དེ་དག་ཏུ་གློ་བུར་དུ་འོངས་པ་ཡིན་པས་ས་དེ་དག་གི་སྟེད་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཁམས་སུམ་གཏོགས་སོ།།

དེའང་རང་ས་དམན་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཀྱི་མཉམ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྟལ་ཆོས་བཟོད་ནི་མཉམ་པ་རང་རིས་ཕྱི་མ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱག་བསྟལ་ལ་ཆོས་ཤེས་དང་མཐོང་སྤོམ་མི་སློབ་ལམ་གྱི་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དད་སོགས་དབང་པོ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་དབང་དུ་ན་དད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་དང་མོས་མཐོང་ཐོབ་སྟེ་བཞི་དུས་ཀྱི་སྐྱོན་མི་སྐྱོན་གྱི་རྣམ་པ་དུག་གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་། ཡང་ན་ཆོས་རྗེས་འབྲང་དང་མཐོང་ཐོབ་དང་དུས་མི་སྐྱོན་ཏེ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱོན་བྱང་ལ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི།

སྐྱོན་བྱང་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་ཡིན།།
ཐོས་དང་བསམ་བྱང་ལ་སོགས་པ།། ५३

ཞེས་བས་བསྟན། ཟག་མེད་ཁོ་ནར་མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་སྟོང་ཡང་མཉམ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་སྣ་ལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ནས་སྟོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོས་པ་དང་བསམ་བྱུང་དང་ལ་སོགས་པ་སྟོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་རྒྱུ་གང་ཞིག་འབྲས་བུ་རང་དང་རིས་འདྲ་བ་བསྟེད་པའོ། །**བཞི་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་བཤད་པ་ནི།**

མཚུངས་ལྡན་རྒྱུ་ནི་སེམས་དག་དང་།།
སེམས་བྱུང་རྣམ་མཚུངས་ཅན་རྣམས་སོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། །མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ནི་སེམས་དག་དང་སེམས་བྱུང་ཁོ་ན་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣེན། དམིགས་པ། རྣམ་པ། དུས། རྫས་མཚུངས་པ་ཅཅས་རྣམས་སོ། །མཚན་ཉིད་ནི་རྒྱུ་གང་ཞིག་སེམས་སེམས་བྱུང་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པ་དེའོ། །**ལྔ་པ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་བཤད་པ་ནི།**

ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་ཉོན་མོངས་ཅན།།
རྣམས་ཀྱི་རང་ས་ཀུན་འགྲོ་སྟེ།། ༡༩

ཞེས་བས་བསྟན། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་འབྲས་བུ་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱུའོ། །དེའང་རང་སར་སྐྱེས་པ་དང་འབྲས་བུ་དེ་ལས་ཀུན་འགྲོ་དེ་ཉིད་དུས་སྟ་བར་སྐྱེས་པའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་མཐོང་སྤང་གང་ཞིག །རང་འབྲས་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པའོ། །མཚན་གཞི་ནི་འདས་དང་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཀུན་འགྲོ་སྡུམ་ཙུ་རྩ་གསུམ་འཁོར་བཅས་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་སོ། །**དྲུག་པ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་བཤད་པ་ནི།**

རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་ནི་མི་དགེ་དང་།།
དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན།།

ཞེས་བས་བསྟན། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་སྣེད་པའི་བརྟན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་ དེ་དང་བཅས་ཀྱང་སྟོབས་ཆུང་བས་ས་བོན་རྒྱལ་པ་བཞིན་དང་། ཟག་མེད་སྟོབས་དང་ལྡན་ཡང་བརྟན་མེད་པས་ དེ་མེད་པའི་ས་བོན་གྱང་པོ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་སྨིན་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཁོ་ནའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་ཞེག་རང་འབྲས་རྣམ་པར་སྨིན་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དེའོ། །**གསུམ་པ་དུས་དེས་བས་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི།**

ཀུན་འགྱོ་སྐལ་མཉམ་དུས་གཉིས་པ།།
གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ།། ༥༥

ཞེས་བས་བསྟན། ཀུན་འགྱོ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ནི་འདས་ད་ལྟའི་དུས་གཉིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མ་འོངས་པ་ནི་མེད་དེ། མ་འོངས་པ་ལ་སྦྱ་ཕྱི་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེར་དེས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་རྒྱུ་ནི་དུས་གསུམ་པ་དང་དུས་དང་བཞི་བའང་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་ནུས་བཅས་ནི་དུས་གསུམ་གཅི་རིགས་པས་བསྟུས་པ་དང་། བྱེད་རྒྱུ་ནུས་མེད་ནི་དུས་དང་བཞི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ལ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདུས་བྱས་བྱལ་བཅས་འབྲས་བུ་ཡིན།།
འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད།།

ཅེས་བས་བསྟན། རྒྱུ་ཡོད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། དེས་པར་རྒྱུ་ལ་རག་པའི་ཕྱིར། གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་དང་བྱལ་བ་བརྟགས་འགོག་དང་བཅས་པ་ནི་རྒྱུ་ལ་མ་རག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། མངོན་པར་འདོད་པ་མིན་པ་དང་བསྟུབ་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ནི་འབྲས་བུ་མིན་ནོ། །

དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ལས། འབྲས་བུའི་ཚོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པའོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་འདུས་མ་བྱས་འབྲས་བུར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཡོད་དགོས་ལ། བྱེད་རྒྱུའི་སྐབས་སུ་འདུས་མ་བྱས་རྒྱུར་བཤད་པའི་ཕྱིར་འདིར་འབྲས་བུའང་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་དང་འབྲས་བུའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་རྒྱུ་མེད་དེ། རྒྱུ་དུག་པོ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་བརྟགས་འགོག་གི་རྒྱུ་དུག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལྟ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་ལམ་ནི་བརྟགས་འགོག་གི་བྱེད་རྒྱུའོ་སྟམ་ན། མིན་ཏེ། བརྟགས་འགོག་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྟགས་འགོག་དེ་སྐྱེ་བཞིན་པར་ཡོད་པའི་ཚེ་ལམ་དེས་གེགས་མི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། རྒྱུ་གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལྟའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་ཐ་མའི་ཡིན།།
བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་པོའི་ཡིན།། ༤༨
རྒྱུ་མཐུན་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་བའི།།
སྐྱེས་བུ་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། འོ་ན་འབྲས་བུ་དེ་དག་རྒྱུ་གང་གི་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུ་ཐ་མ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུའི་ཡིན་ནོ། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུ་དང་པོ་བྱེད་རྒྱུའི་ཡིན་ནོ། །ཅི་བྱེད་རྒྱུ་ནུས་མེད་མི་སྤྲིབ་ཙམ་ལ་བདག་འབྲས་ཇི་ལྟར་དབང་ན། མི་སྤྲིབ་པར་དབང་བྱེད་ཅིང་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ལྟ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་ལྟ་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱེད་རྒྱུད། སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་ལས་བྱེད་རྒྱུད། རྣ་བའང་མིག་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་བརྒྱུད་ནས་དབང་བྱེད་དེ། ཐོས་ནས་བལྟ་འདོད་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་བསྟམས་

ནས་བསྡུ་འདོད་སོགས་སྦྱར་བར་བྱའོ། །རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ལྟུང་བཟུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་ནི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་མེད་པས་ཆོས་ཅམ་ལ་དེར་བཏགས་པས་སྨན་ལ་བྱ་རོག་ཏུ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་ཅམ་ལས་རང་གི་བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་སོགས་གཞན་དུ་མེད་པས་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པའང་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ལ་འདོགས་སོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ནི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་སོ།།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ཕྱེའི་ངོ་བོ་ལ། རྣམ་སྨིན་གྱི། རྒྱུ་མཐུན་གྱི། བྱས་བའི། སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པའི། བདག་པོའི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་སྨིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཚེས།།
སེམས་ཅན་རྫོད་ལུང་བསྟན་ཕྱིས་འབྱུང་།། ༤༻

ཞེས་བས་བསྟན། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཚེས་ཡིན་ཏེ། དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ན་དགེ་རྩ་ཚད་པ་དང་དག་བཅོམ་པ་ལ་དེ་མི་ལྡན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ན་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཀྱི་སེམས་ལས་ལྷག་མེད་དུ་འདྲུག་མི་རྩད་བའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་བརྫོད་ཅེས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་སྟེ་མ་བསྡུས་ན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་ཤིང་མ་བྱས་པ་དང་འཕྲད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཅམ་ལ་རྒྱས་བྱུང་དང་རྒྱུ་མཐུན་ཞེས་ལ་ཡོད་པས་རྒྱུ་ལུང་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཅམ་བསམ་གཏན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་སྐུལ་སེམས་ལའང་ཡོད་པས་རྒྱུ་དེ་ལས་ཕྱིས་ཏེ་དེ་མ་ཐག་དང་ཅིག་ཅར་མིན་པར་འབྱུང་བའོ། **།གཉིས་པ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི།**

རྒྱུ་མཐུན་རྒྱུ་དང་འདྲ་བའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུ་དགེ་བའམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནམ་མ་སྤྲིས་ལུང་མ་བསྟན་གང་ཡིན་པར་རང་གི་རྒྱུ་དང་འདྲ་བ་ཐྱུར་བའོ། །དེ་ནི་འདི་ལྟར་སྐལ་མཉམ་ནི་རང་གི་རྒྱུན་དང་རྣམ་པ་འདྲ་བར་དེས་ལ། ཀུན་འགྲོ་ནི་རྣམ་པ་འདྲ་བར་མ་དེས་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུན་དང་ས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འདྲ་བར་དེས་པས་དེ་ལྟར་བའོ། །དེས་ན་གང་ཞེག་གང་གི་སྐལ་མཉམ་རྒྱུ་ཡིན་ལ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་སོགས་མྱ་ངའོ། །**གསུམ་པ་བྱལ་འབྲས་ནི།**

བྱལ་བ་བློ་ཡིས་ཟད་པའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། བྱལ་བ་ནི་བློ་ཡིས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རང་གི་སྣང་བྱ་སྣང་བས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པའོ། །ཟད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་འགོག་པ་དང་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྨོས་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཙམ་བྱལ་བ་ཡིན་པ་དགག་པའི་དོན་དུ་གང་སྤེལ་འཆད་དོ། །**བཞི་པ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ནི།**

གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྐྱེས་པའི།།
འབྲས་དེ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་ལས་སྐྱེས།། ५५

ཞེས་པས་བསྟན། རྒྱུ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྐྱེ་བའམ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་གང་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུའོ། །མཚན་གཞི་ནི་རྒྱུ་ལས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་ས་འོག་མ་པའི་སྤྱོར་བའི་སེམས་ཀྱིས་གོང་མའི་ཉིང་འཛིན་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐྱེལ་པའི་སེམས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ལ་སྐུ་བཞིའོ། །**ལྔ་པ་བདག་འབྲས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི།**

སྟོན་བྱང་མ་ཡིན་འདུས་བྱས་ནི།།

འདུས་བྱས་ཏེ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས།།

ཞེས་བས་བསྟན། འདུས་བྱས་རང་ལས་སྔོན་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་འདུས་བྱས་དང་དུས་གཅིག་གམ་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འདུས་བྱས་ནི་རང་ལས་གཞན་སྐྱེ་ལོགས་སམ་དུས་མཉམ་གྱི་འདུས་བྱས་དེ་ཏེ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་ཞེས་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཕྱིས་འབྱུང་དང་འདུས་མ་བྱས་འབྲས་བུ་འཛིན་གྱི་ནུས་པ་དང་བཅས་པ་མིན་པས་བདག་པོའི་འབྲས་བུར་མི་འཇོག་ཅེས་པའོ། །རྒྱུ་བས་སྐྱར་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་མེད་དེ། རྒྱུ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐར་འཁོར་ལོ་བསྒྱུར་རྒྱལ་བྱེད་ཅིང་ཕྱིས་དེའི་ལས་བསགས་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། སྐུག་སོགས་ལ་ས་བོན་སྐྱོན་དུ་འགྱོའི་འབྲས་བུ་སྐྱོན་དུ་འགྱོ་བར་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཁོ་ནའི་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཚ་ནས་ཀྱང་ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བཟོ་དེ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་འབྲས་ཡིན་ལ། རང་དང་ལྡན་ཅིག་པ་དང་སྔ་བའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་འབྲས་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་ལའང་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཡིན་ལ་བདག་འབྲས་མིན་པ་ནི་བྱ་འབྲས་དང་། བདག་འབྲས་ཡིན་ལ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་མིན་པ་ནི་རྒྱུ་ཡལ་བར་འདུག་པའི་འབྲས་བུ་དང་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཆོད་པའོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་གམ་དེ་མ་ཐག་བྱུང་བའོ། །གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཚོས་བཤད་པ་ལ། རྒྱུ་འབྲས་འཛིན་འཛིན་གྱི་དུས། འབྲས་བུ་གང་རྒྱུ་སྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འཛིན་པའི་དུས་དང་། འཛིན་པའི་དུས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ལྟ་བོ་དང་ལྡན་འབྲས་བུ་འཛིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ལྟ་བོས་ནི་དུས་གསུམ་ལས་

དཔལ་ཡུངས་ཀྱི་དུས་སུ་འབྲས་བུ་འཛིན་ཞིང་སྐྱེད་པའི་མཐུ་ཐོབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་འགག་པས་འཛིན་པའི་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པ་ལའང་མ་སྐྱེས་པས་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཏེད་རྒྱུའང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་འཛིན་པའི་ཚུལ་དེ་ཡུངས་ཡིན་ཀྱང་། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་མ་ངེས་པ་ཡོད་པས་མ་བརྟེད་དོ། །

གཉིས་པ་འཕྱིན་པའི་དུས་ནི།

གཉིས་ནི་རབ་ཏུ་འཕྱིན་པར་བྱེད།། ༤༩
དཔལ་གྱི་དང་འདས་པ་དག།
གཅིག་ནི་འདས་པས་འཕྱིན་པར་འགྱུར།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཡུན་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་ནི་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཡིན་པས་རབ་ཏུ་ཞེས་པའི་རབ་ནི་ཐུའི་སྒྲ་ལས་དང་པོའི་དོན་དུ་བཟུང་ནས་འབྲས་བུ་དང་པོར་འཕྱིན་པར་བྱེད་པས་འཕྱིན་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་གཉིས་ནི་དཔལ་ཡུངས་ཀྱི་དང་འདས་པ་དག་གི་འབྲས་བུ་འཕྱིན་པར་བྱེད་པས། གཉིས་ནི་དཔལ་ཡུངས་འདས་དག་གིས། །ཞེས་བསྟུན་ན་ལེགས་སོ་ཞེས་བོད་ཁ་ཅིག་འཆད་དོ། །རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་གཅིག་ནི་འདས་པ་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་འཕྱིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུན་ཅིག་གམ་དེ་མ་ཐག་པར་རྣམ་སྨིན་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་གང་རྒྱུ་དུས་སྐྱེད་པ་ལ། མཚུངས་ལྡན་དང་། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། བཤད་པ་དང་། བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས།།
ལྷག་དང་དང་པོ་འཕགས་རིམ་བཞིན།། ༥༠

རྣམ་སྨིན་ཀུན་འགྲོ་དེ་གཉིས་དང་།།
སྐལ་མཉམ་མ་གཏོགས་ལྷག་ལས་སྐྱེ།།

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་ལ་ཚོར་གང་ཞིག་རྒྱུ་དག་གིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེ་ན། ཚོར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་དང་ལྡན་མ་སྨིན་སྐྱེས་མ་གཏོགས་པའི་མ་སྨིན་སྐྱེས་ཡུང་མ་བསྟན་སྨོད་ལམ་པ་དང་བཟོའི་གནས་དང་སྨུལ་བའི་སེམས་ལ་སོགས་པ་དང་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་ཐོ་ལས་གཞན་བའི་དག་བ་རྣམས་དང་། དང་པོ་འཕགས་ཞེས་པ་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྟེ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་འབྲས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་དགོས་ཏེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་དང་ཀུན་འགྲོའི་དང་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་དང་དེ་གཉིས་དང་སྐལ་མཉམ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱུ་ལྡན་མ་རྣམས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དེ་དག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། དང་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་པ་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བཞི་པ་ནི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་མེད་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་བསྟུ་བ་ནི།**

སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་དག་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་རྒྱལ་ནི།**

མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་གཞན་དེ་བཞིན།། ༤༧

ཞེས་བས་བསྟན། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་ལྡན་མ་གཏོགས་པའི་ཡུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་པོ་མ་གཏོགས་པའི་དག་བ་དང་ཟག་མེད་དང་པོའི་གཟུགས་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་མ་གཏོགས་གཞན་སྐྱེ་རྒྱལ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་དང་མཚུངས་ལྡན་བོར་བའི་ལྷག་མ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ནི་ཀུན་འགྲོ་དང་མཚུངས་ལྡན་བོར་བའི་རྒྱུ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། ལྷག་མ་

རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་ཀུན་འགྲོ་མཚུངས་ལྡན་པོར་བའི་རྒྱུ་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནི་བྱེད་རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་གཉིས་ལས་སྐྱེའི་ལྷག་མ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་རྒྱུ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོས་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །འདིར་སྨྲས་པ།

ཚོས་རབ་འབྱེད་པའི་སྒོ་མིག་རྟོན་པོ་ཡིས།།
དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་དགོངས་དོན་ཇི་ལྟ་བར།།
ཚོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་དཔོགས་ནུས་པ་ཡང་།།
སྐྱེ་བར་གོམས་པའི་བག་ཆགས་མཐུས་མིན་ནམ། །ཞེས་སོ།།

བཞི་པ་རྒྱེན་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱེན་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས།།

ཞེས་པས་བསྟན། གོང་དུ། རྒྱུ་དང་རྒྱེན་དག་མེད་པར་ནི། །ཞེས་པའི་རྒྱེན་རྣམས་ནི་གང་ཞེ་ན། རྒྱེན་ནི་མདོ་ལས་རྒྱུའི་རྒྱེན་ཉིད་དང་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱེན་ཉིད་དང་དམིགས་པའི་རྒྱེན་ཉིད་བདག་པོའི་རྒྱེན་ཉིད་དོ། །ཞེས་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། རྒྱེན་བཞི་སོ་སོའི་རང་བཞིན། རྒྱེན་གང་དུས་གང་ལ་བྱ་བའི་བྱེད་པ། དངོས་པོ་གང་རྒྱེན་དུ་ལས་སྐྱེ་བ། དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྒྱུའི་རྒྱེན། དེ་མ་ཐག་རྒྱེན། དམིགས་རྒྱེན། བདག་རྒྱེན་ནོ།།

དང་པོ་ནི།

རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུ་ལྟ་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྒྱུའི་རྒྱེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱུ་ལྟ་པོ་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་ཡིན་ནོ། །

མཚན་གཞི་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །**གཉིས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནི།**

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་རྣམས།།
ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག། ༥༢

ཅེས་པས་བསྟན། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འདས་པའམ་ད་ལྟར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཡིན་ཞིང་དེའང་དགྲ་བཅོམ་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཐ་མ་མིན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ནོ། །དེས་ན་མཚུངས་པ་ནི་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཤེས་པ་རྫས་རིས་མཐུན་གཉིས་མེད་པར་རྫས་རེ་རེ་ནས་མཚུངས་པ་དང་དུས་གཞན་ཕྱིས་ཆོད་ཀྱང་ཤེས་པ་གཞན་ཕྱིས་མ་ཆོད་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་ནོ། །གཟུགས་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དུ་མི་རུང་སྟེ། རིས་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཕྱིས་བར་ཆོད་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདོད་པའི་རིགা་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་འདོད་པའི་གཟུགས་སོ་ཐར་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་རེས་ཟག་མེད་འབྱུང་བས་འཆོལ་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་འབྲས་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པ་མིན་པ་ལ་མྱ་བཞི་དང་། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་འབྲས་ཡིན་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་དེ་མ་ཐག་པ་མིན་པ་ལ་མྱ་བཞི་བཅུ་ཐ་ཡོད་པ་སོགས་ནི་རྒྱས་པར་ཀུ་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །**གསུམ་པ་དམིགས་རྐྱེན་ནི།**

དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་ཟག་བཅས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་བ་རྣམས་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དུས་གསུམ་དང་དུས་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །མཚན་ཉིད་

ནི་ཆོས་གང་ཞེག་བློས་དམིགས་སུ་རྟང་བ་དེའོ། །ཅི་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཤུན་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་དེར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་འདུས་མ་བྱས་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱེ་སྨྲས་ནི་འདུས་མ་བྱས་དངོས་པོར་འདོད་ཀྱང་དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ན་རྟག་ཏུ་སྐྱེད་པའམ་ཡང་ན་མི་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་པའི་དངོས་པོར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། རེས་འགའ་སྐྱེད་པ་དང་མི་སྐྱེད་པ་ནི་རེས་འགའ་ཐ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར། འཇམ་སྐྱེགས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཙམ་ཡིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཀར་ཀྱིཀ་ཀུ་མི་འཐད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཁོ་བོས་བྱེ་སྨྲ་དང་འཇམ་སྐྱེགས་ཀྱི་མ་མཐུན་པའི་ཁྱད་པར་ཆེར་མ་མཐོང་བས་དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་ལེགས་པར་དཔྱོད་པར་མངོད་ཅིག **།བཞི་པ་བདག་རྒྱུན་ནི།**

བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཤད།།

ཅེས་པས་བསྟན། བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་པོའི་རྒྱུན་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །མཚན་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མི་སྤྲིབ་ཅིང་རྒྱུན་དུ་རྟང་བའོ། །འོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཚུངས་ལྡན་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བ་དག་བདག་རྒྱུན་ཡིན་ལ་དམིགས་རྒྱུན་ནི་མ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་སོ། །འོ་ན་གོང་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་རྒྱུན་དུ་བཤད་པ་དང་འདིར་ལྡན་མཚུངས་གཉིས་དམིགས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྨྲི་བྱེ་བྲག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་འགལ་ལོ། །དེས་ན་བདག་རྒྱུན་ནི་རང་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པར། ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཀུན་གང་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ། ལྷན་འགྱངང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་དུས་གང་ལ་དང་། སྐལ་མཉམ་སོགས་གསུམ་དང་། དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་དང་དམིགས་ཀྱིན་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་འགག་པ་ལ།།
བྱ་བ་བྱེད་དོ་

ཞེས་བས་བསྟན། དེའང་རྒྱུའི་ཀྱིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷན་ཅིག་འགྱང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་འབྲས་བུ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་དང་ལྡན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུ་འཇིན་འབྱིན་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བྱ་བ་དང་གསུམ་མོ། །**གཉིས་པ་སྐལ་མཉམ་སོགས་གསུམ་ནི།**

"""གསུམ་པོ་ནི།། ༨༣

སྐྱེ་ལའོ་

ཞེས་བས་བསྟན། ཀུན་འགྱོ་སྐལ་མཉམ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་པོ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའོ།།

གསུམ་པ་དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་དང་དམིགས་ཀྱིན་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ནི།

"""དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི།།
ཀྱིན་དག་དེ་ལས་བློ་གཏ་པ་ཡིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། རྒྱུའི་ཀྱིན་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་དང་དམིགས་ཀྱིན་དག་ནི་གོང་གི་དེ་ལས་གོ་རིམ་བློ་ནས་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་ནི་སྐབས་འབྱེད་པས་སྐྱེ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཅིང་དམིགས་ཀྱིན་ནི་དཔྱང་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གིས་འཇིན་པས་འགག་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་དངོས་པོ་གང་ཞེན་དུ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ། སྤྲིར་བསྟན་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་ཐུབ་ཆུབས་བའོ། །དང་པོ་ལ། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། གཞན་ལུགས་དགག་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཞེན་བཞི་ལས། གསུམ་ལས། གཤེས་ལས་སྐྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས།།

ཞེས་བས་བསྟན། དང་པོ་རྒྱུའི་ཞེན་ནི་རྒྱུ་ལྟ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཅེན་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྟ་མ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པ་རྣམས་དང་། དམིགས་ཅེན་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཡུལ་ལྟ་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་ཅེན་ནི་རང་དང་དང་ཕྱིས་འབྱུང་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་ལྟར་ཅེན་བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། **།གཤེས་པ་ཅེན་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི།**

གསུམ་གྱིས་སྐྱོམས་པར་འཇུག་པ་གཤེས།། ༥༩

ཞེས་བས་བསྟན། རྒྱུའི་དང་དེ་མ་ཐག་པ་དང་བདག་པོའི་ཅེན་དང་གསུམ་གྱིས་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་བའི་སྐྱོམས་པར་འཇུག་པ་གཤེས་པོ་དག་སྐྱེད་ཅིང་དེ་གཤེས་དམིགས་བྱེད་ཤེས་པ་མ་ཡིན་བས་དམིགས་ཅེན་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་མེད་དོ།།

སྐབས་འདིའི་རྒྱུ་ཅེན་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་སྐྱེ་སོགས་དང་སྐལ་མ་ཉམ་མཚུངས་དག་ཆོས་སྟར་བྱུང་རྣམས་སོ། །སྐྱོམས་པར་འཇུག་སེམས་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཅེན་དང་བདག་ཅེན་ནི་རང་ལས་གཞན་སྟར་བྱུང་ངམ་དུ་ལྟར་བ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་གཤེས་ལས་སྐྱེ་བ་ནི།

གཞན་ནི་གཤེས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ།།

ཞེས་བས་བསྟན། སྐྱོམས་འཇུག་གཤེས་ལས་གཞན་ལྟན་མིན་ལྟག་མ་རྣམས་དང་

གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རྒྱལ་ཤྱེན་དང་བདག་ཅེན་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་དང་དམིགས་ཤེན་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། མཚུངས་ལྡན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་གཞན་ལྟགས་དགག་པ་ནི།

དབང་ཕྱུག་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་གཅིག་ལྟ་དབང་ཕྱུག་དང་བདག་དང་སྐྱེས་བུ་དང་གཙོ་བོ་སོགས་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ། །དེ་དགག་པ་ནི། སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དབང་ཕྱུག་དང་བདག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་དང་སོགས་པས་ཡུལ་དང་དུས་དང་རྫས་རྣམས་རེས་འགའ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་འགྲོ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱ་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུ་རྐྱ་པ་ཡིན་ཀང་རིམ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ནི་དབང་ཕྱུག་གིས་འདོད་པའི་དབང་གིས་སོ་ཞེན། འགྲོ་བའི་རྒྱུ་དུ་མར་ཐལ། འགྲོ་བའི་རྒྱུ་འདོད་པ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་གཟུགས་ཅན་ནི་བག་ཆུ་བཞད་པ་ལ། འབྱུང་བས་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ། །འབྱུང་བས་འབྱུང་གྱུར་གྱི་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ། འབྱུང་གྱུར་ནང་ཐན་ཚུན་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ། འབྱུང་གྱུར་གྱིས་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

དེའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས།།

ཞེས་པས་བསྟན། འབྱུང་བ་དེའི་རྒྱུ་འབྱུང་བས་བྱེད་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་འབྱུང་བས་འབྱུང་གྱུར་གྱི་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་ནི།

ཞེས་བས་བསྟན། འབྱུང་བ་དེས་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་རྒྱུ་རྣམ་པ་ལྔ་བྱེད་དེ། དེ་ཉིད་སྔར་མེད་གསར་དུ་བསྒྲེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་ལ་སློབ་མ་ལྟར་འབྱུང་གྱུར་སྐྱེས་པ་འབྱུང་བའི་རྟེས་སུ་མཐུན་པར་རྟེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བརྟེན་པ་དང་། རྟོག་པ་ལ་རིམ་ལྟར་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་གནས་པ་དང་། འབྱུང་བ་ཡོད་མེད་དེ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་དང་། དེས་འབྱུང་གྱུར་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་འཕེལ་བའི་རྒྱུའོ། །

དེ་སྐད་དུའང་གང་སྤེལ་ལས། སྐྱེ་དང་རྟེས་མཐུན་རྟེན་དང་ནི། །རྒྱུན་མི་འཆད་དང་འཕེལ་བ་ལས། །སྐྱེད་ཕྱིར་རྟེན་ཕྱིར་གནས་ཕྱིར་དང་། །སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་འཕེལ་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་འབྱུང་གྱུར་ནང་ཐན་ཆུན་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་ནི།

འབྱུང་གྱུར་རྣམ་གསུམ་ཐན་ཆུན་དུ།།

ཞེས་བས་བསྟན། འབྱུང་གྱུར་རྣམས་ནི་ལྟག་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་སྐལ་མཉམ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ནང་ཐན་ཆུན་དུ་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་འབྱུང་གྱུར་གྱིས་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་ནི།

འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་རྣམ་གཅིག།

ཅེས་བས་བསྟན། འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་དེ་ཡིན་ན་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་རྣམ་པ་གཅིག་པུ་ཉིད་བྱེད་དོ། །དེ་འང་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་དག་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དག་བ་དག་གིས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་བ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། **།སྡུས་པ།**

མང་དུ་ཐོས་ཀྱང་ཇི་བཞིན་བརྟ་མ་འབྱོར།།
བག་ཚགས་དམན་པས་གཞུང་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག།
དེ་དག་རྣམས་ལ་སྙིང་བརྩེས་མ་བཟོད་པས།།

ཤེས་བྱའི་གནས་འདིར་འབད་པ་ཅི་ཡང་སྐྱེས། །ཞེས་སོ།།

བཞི་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། སེམས་བརྟུག་ཀྱིས་སྤྱད་བྱེ་བ། བརྟུག་ཀྱིས་པོ་གང་ལས་གང་རྟེད་བ། སེམས་ཀྱི་ཤུར་དབྱེ་བ། སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྟེད་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་ཡིད་དགེ་དང་མི་དགེ་དང་།།
བསྒྲིབས་པ་དང་ནི་མ་བསྒྲིབས་པ།། ༤༨

གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་ན།།
མི་དགེ་ལས་གཞན་ཟག་མེད་གཉིས།།

ཞེས་བས་བསྟན། འགོང་འདས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་སེམས་ཐམས་ཅད་བརྟུག་ཀྱིས་སྤྱད་དུས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ཁམས་ན་མ་ཚགས་པ་སོགས་ཡིད་དགེ་བ་དང་ཚགས་སོགས་མི་དགེ་བ་དང་འཇིག་ལྟ་སོགས་དང་ལྡན་པ་བསྒྲིབས་པ་དང་ནི་མ་བསྒྲིབས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཏེ་བཞི། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་ན་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལས་གཞན་པ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དྲུག ཟག་མེད་ལ་སྒོམ་པ་མི་སྒོམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་གང་གི་མཇུག་ཏུ་སེམས་གང་འབྱུང་བ་ནི་ཚེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དགེ་བ་ལ་སོགས་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་ཚགས་སུ་འབྱུང་བ་རྒྱུན་གྱི་ཚེ་དང་། རིགས་མི་མཐུན་ཀྱང་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་འདྲ་བས་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐན་ཆུན་རྟེས་སུ་འབྱུང་བས་མཚུངས་པའི་ཚེ་དང་། འོག་མའི་དགེ་བ་སྐྱོན་བྱུང་ལས་གོང་མའི་དགེ་བ་སྐྱོན་བྱུང་དང་ཟག་མེད་གཉིས་འབྱུང་བ་སྐྱོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་དང་། གོང་མའི་དགེ་བ་སྐྱོན་བྱུང་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་ཐོག་སུ་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྐྱེས་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བ་སྐྱོན་བྱུང་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་སྐྱོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་དང་། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སེམས་

གང་ཡང་རུང་བ་ལ་ཤེ་བ་ན་སྐྱེ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་དང་། འདིའི་སྐྱེ་སེམས་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་སྲས་མར་བཞད་དོ། །ས་གོང་མའི་དགེ་བ་དག་པ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་ན་འོག་མའི་དགེ་བས་ལྡང་ཅིག་ཅེས་འཕངས་པའི་ཚེ་དགེ་བ་འབྱུང་བ་སྟེ། དེའང་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་ལས་ལངས་པའི་ཚེ་འདོད་པའི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་ལས་ལངས་པའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྨྱོར་བྱང་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་ཚེ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྨྱོར་བྱང་དང་སྦྱལ་སེམས་རང་ཉིད་ལས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱལ་སེམས་འབྱུང་བ་སྦྱལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་དང་། དེ་དག་ལས་ལངས་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྨྱོར་བྱང་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་སྦྱལ་པ་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་དང་བརྒྱད་དོ།། དེ་ལྟར་སེམས་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམ་ཚུན་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཚེ་བརྒྱད་པོའི་སྒོ་ནས་སྲིད་པ་དང་མི་སྲིད་པས་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་ལས་གང་སྐྱེད་པ་ལ། འདོད་སེམས་ལ་སྦྱར་བ། གཟུགས་ཀྱི། གཟུགས་མེད་ཀྱི། སྒོབ་བའི། མི་སྒོབ་བའི་སེམས་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ། དགེ་སེམས་ལ། མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ། དགེ་སེམས་ཀྱི་མཐུག་པོགས་སུ་སེམས་དུ་འབྱུང་བ་དང་། སེམས་དུའི་མཐུག་པོགས་སུ་དགེ་སེམས་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་སེམས་དགེ་བ་ལས་སེམས་དགུ།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ལ་འདོད་པའི་སེམས་དགེ་བ་ལས་མཐུག་པོགས་སུ་སེམས་དགུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚེ་རང་སའི་བཞི་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས། འདོད་པ་ནས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་གོང་མའི་བསྒོམས་པ་གཉིས་ཏེ་སེམས་དགུ་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར། འདོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེམས་པར་འཇུག་པ་ནི་མེད་དོ།།

གཟུགས་མེད་དེ་འདོད་པ་ལས་རིང་བ་བཞིའི་སྐོ་ནས་རིང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སེམས་དུའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དགེ་སེམས་འབྱུང་བ་ནི།

དེ་ནི་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས།། ༤༧

ཞེས་བས་བསྟན། འདོད་པའི་དགེ་སེམས་དེ་ནི་སེམས་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚེ་རང་སའི་བཞི། སྐྱེམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་བསྒྲིབས་པ་སྟེ་བརྒྱད་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ནའི་སྒྲས་སེམས་ལྡན་མ་བཞི་ལས་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་ཏོ།།

གཉིས་པ་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་སྦྱར་བ་ལ། དུའི་མཇུག་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། དེའི་མཇུག་ཏུ་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

མི་དགེ་བ་ནི་བཅུ་དག་ལས།།

ཞེས་བས་བསྟན། འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ནི་སེམས་བཅུ་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚེ་རང་སའི་བཞི། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ནས་འདོད་པར་ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་གོང་མའི་སེམས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེའི་མཇུག་ཏུ་འབྱུང་བ་ནི།

དེ་ལས་བཞི་སྟེ་

ཞེས་བས་བསྟན། འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ལས་སེམས་བཞི་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པ་ན་སྐྱལ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་རང་སའི་བཞི་པོ་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་སྣང་བ་ལ། བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ནོ། །དེ་ཡོ་ནི།

.....བསྒྲིབས་དེ་བཞིན་

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་པའི་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་ཀྱང་འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་སེམས་བཙུ་ལས་འབྱུང་བ་དང་རང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་བཞི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ལ་སྣང་བ་ལ། དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བའོ། །དེ་ཡོ་ནི།

མ་བསྒྲིབས་པ་ནི་ལྟ་དག་ལས།།

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་པའི་མ་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་དེ་ནི་སེམས་ལྟ་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚེ་རང་སའི་བཞི། སྨྲ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྤྲོང་བྱེད་ལས་འདོད་པའི་སྨྲ་ལ་སེམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ་ནི།

དེ་ལས་མཇུག་ཐོགས་སེམས་བདུན་ནོ།། ༨༤

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་པའི་མ་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་དེ་ལས་ནི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་བདུན་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚེ་རང་སའི་བཞི། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱིན་བའི་ཚེ་གོང་མའི་བསྒྲིབས་པ་གཉིས། སྨྲ་བ་ལས་ལྷང་བའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྟེ་བདུན་འབྱུང་ངོ།།

**གཉིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ལ་སྣང་བ་ལ། དགེ་སེམས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ཏེ། །དེ་ཡོ་ལ། དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དུ་འབྱུང་བ་དང་། དུའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དེ་

འགྲུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུགས་ན་དགེ་ལས་བཅུ་གཅིག་གོ།

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ལས་ནི་སེམས་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ནི་རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚེ་རང་སའི་གསུམ། སྟོབས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས། སྟོབས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་འདོད་པའི་དགེ་བ། ཁམས་གོང་འོག་ཏུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྒྲིབས་པ། འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་དེའི་བསྒྲིབས་པ། སྐྱལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་འདོད་པའི་མ་བསྒྲིབས་པ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་གོ།

གཉིས་པ་དུའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དེ་འབྱུང་བ་ནི།

དེ་ནི་དགུ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་སུ།།

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་ཀྱི་སེམས་དགེ་བ་དེ་ནི་སེམས་དགུ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚེ་རང་སའི་གསུམ། སྟོབས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་འདོད་སེམས་དགེ་བ། སྟོབས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས། སྟོབས་འཇུག་ཅོན་མོངས་ཅན་ཀྱིས་གཅིར་བའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྒྲིབས་པ། སྐྱལ་བ་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་འདོད་པའི་མ་བསྒྲིབས་པ་སྟེ་དགུ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྷང་མ་བསྟན་ལ་སྦྱར་བ་ལ། བསྒྲིབས་པ་དང་། མ་བསྒྲིབས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་ནི།

བསྒྲིབས་པ་བརྒྱད་ལས་

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་ན་སྟོང་པའི་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་དེ་ནི་སེམས་བརྒྱད་

ཀྱི་རྟེས་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚོ་རང་སའི་གསུམ། ཁམས་གོང་འོག་གཉིས་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་གསུམ། འདོད་པའི་དགེ་བ་དང་མ་བསྒྲིབས་པ་སྟེ་བརྒྱད་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ་ནི།

""དེ་ལས་དྲུག།

ཅེས་པས་བསྟན། གཟུགས་ཀྱི་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་དེ་ལས་ནི་སེམས་དྲུག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚོ་རང་སའི་གསུམ། འདོད་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་འདོད་པའི་མི"དགེ་བ་དང་བསྒྲིབས་པ་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ་འདོད་པའི་དགེ་སེམས་ཏེ་དྲུག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མ་བསྒྲིབས་པ་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་དྲུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་ནི།

མ་བསྒྲིབས་པ་ནི་གསུམ་ལས་སོ།། ৬৫

ཞེས་པས་བསྟན། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་མ་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་དེ་ནི་རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚོ་རང་སའི་སེམས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་འབྱུང་བས་སོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལས་དྲུ་འབྱུང་བ་ནི།

དེ་ལས་དྲུག་སྟེ་

ཞེས་པས་བསྟན། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དེ་ལས་ནི་སེམས་རྣམ་པ་དྲུག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚོ་རང་སའི་གསུམ། ཁམས་གོང་འོག་གཉིས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་ཁམས་གོང་འོག་གི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་སྟེ་དྲུག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ལ་སྣང་བ་ལ། མ་བསྒྲིབས་པ། དགེ་སེམས། བསྒྲིབས་

བ་ལ་སྣང་བའོ། །དངོས་གཞི།

"""གཟུགས་མེད་བའང་།།

དེའི་ཚུལ་ལོ་

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་མེད་བའི་མ་བསྒྲིབས་བའི་སེམས་དེའང་དེ་ཡི་ཚུལ་ལོ་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྒྲིབས་བའི་སེམས་དེ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་སེམས་གསུམ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། རང་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་སེམས་དྲུག་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་དང་སམཚུངས་བའི་ཚེ་རང་སའི་གསུམ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་སྟེ་དྲུག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ་ནི།

"""དགེ་བ་ལས།།

སེམས་དགུ་དག་གོ་

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་མེད་བའི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ལས་ནི་སེམས་དགུ་དག་གོ་སྟེ་དགུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་སམཚུངས་བའི་ཚེ་རང་སའི་གསུམ། སྟོམས་བར་འཇུག་བའི་ཚེ་ཟག་མེད་གཉིས། དེ་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་སྟེ་དགུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་ནི།**

"""དེ་དུག་གི།

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་མེད་བའི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ནི་སེམས་དུག་གི་རྣེས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་སམཚུངས་བའི་ཚེ་རང་སའི་གསུམ། སྟོམས་བར་འཇུག་བའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ། ལྡང་བའི་ཚེ་ཟག་མེད་གཉིས་རྣམས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བསྒྲིབས་པ་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ་ནི།

བསྒྲིབས་པ་ལས་བདུན་

ཞེས་པས་བསྟན། གཟུགས་མེད་པའི་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་དེ་ལས་སེམས་བདུན་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚེ་རང་སའི་གསུམ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཅོན་མོངས་ཅན་གསུམ། ཅོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་ནི།

"""དེ་དེ་བཞིན།། ๒๐

ཞེས་པས་བསྟན། གཟུགས་མེད་པའི་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་དེ་ནི་གྲངས་སྔ་མ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་བདུན་གྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུའོ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་པའི་ཚེ་རང་སའི་གསུམ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ནས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མ་བསྒྲིབས་པ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བདུན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སྐྱོབ་པའི་སེམས་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་ནི།

སྐྱོབ་པ་བཞི་ལས་

ཞེས་པས་བསྟན། སྐྱོབ་པའི་སེམས་ནི་སེམས་བཞི་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་ཀྱི་ཚེ་རང་དང་། སྐྱོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་རྣམས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ་ནི།**

"""དེ་ལས་ལྟ།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྐྱོབ་པའི་སེམས་དེ་ལས་ནི་སེམས་ལྟ་འབྱུང་སྟེ་རྒྱུན་ཀྱི་ཚེ་རང་

དང་མི་སློབ་པ་གཉིས། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

ལྟ་བ་མི་སློབ་བའི་སེམས་ལ་སྣང་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་བོ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་ནི།

མི་སློབ་པ་ནི་ལྟ་དག་ལས།།

ཞེས་པས་བསྟན། མི་སློབ་པའི་སེམས་ནི་སེམས་ལྟ་དག་ལས་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་རང་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སྡུད་ཁོ་ན་དང་། སློབ་པ་རྣོ་རྩེ་ལྟ་བའི་ཉིང་ཏེ་འཛིན་གྱི་རྟེས་རྣམས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ་ནི།

དེ་ལས་སེམས་ནི་བཞི་དག་གོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། མི་སློབ་པ་དེ་ལས་སེམས་ནི་བཞི་དག་གོ་སྟེ་བཞི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་རང་དང་། ལྡང་བའི་ཚེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་མི་སློབ་པ་ལས་སེམས་ལྟ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚེ་མི་སློབ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སློབ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ནི་མི་སློབ་པ་ལས་མི་ཉམས་ལ། ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གསུམ་གྱི་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་གསུམ་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལྟང་སེམས་ཡིན་པས་མི་སློབ་པ་ལས་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་གང་རྙད་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་སེམས་ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ་ནི།**

བཅུ་གཉིས་དེ་དག་ཉི་ཤུར་ཡང།། ⁂

གསུམ་དུ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་།།

སྟོན་འབྱུང་དག་རྣམ་གཉིས་ཕྱེ་ནས།།
རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་སྟོང་ལམ་པ།།
བཟོ་ཡི་གནས་དང་སྨྲལ་པ་དང་།། ༧༢

འདོད་ན་ལུང་བསྟན་མིན་རྣམ་བཞིར།།
གཟུགས་ན་བཟོ་མ་གཏོགས་པའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། སེམས་བཙུགཉིས་པོ་དེ་དག་རྒྱས་པར་ཕྱེ་ན་ཉི་ཤུར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་སྟོང་བྱང་གི་དགེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་དང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱང་བ་རྩོལ་བ་མེད་པར་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པའི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་། འགྲོ་འཆག་འདུག་འཞེང་སོགས་སྟོང་ལམ་པ་དང་། བཟོ་བྱེད་པ་ཡི་བཟོའི་གནས་པ་དང་། སྨྲལ་པར་བྱ་འདོད་དང་བྱེད་དུས་ཀྱིས་ཡུལ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་སྨྲལ་པའི་སེམས་དང་བཅས་པ་འདོད་པ་ན་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་པ་རྣམ་པ་བཞིར་དབྱེ་ཞིང་། གཟུགས་ན་བཟོ་བྱེད་པ་མེད་པས་བཟོ་གནས་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་གསུམ་ཡོད་པའོ། །གཟུགས་མེད་ན་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་གཅིག་པུ་དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདོད་པ་ན་བརྒྱད་དང་གཟུགས་ན་དྲུག་གཟུགས་མེད་ན་བཞི་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུའང་ན་དགེ་བ་བརྒྱད་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་མ་བསྒྲིབས་པ་བརྒྱད་དེ་ཉི་ཤུའོ།།

བཞི་པ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་སོགས་ཀྱི་སྐྱེད་ཚུལ་ལ། སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་དུ་སྐྱེད་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ལས་དུ་སྐྱེད་པ་དང་། སྨོད་བའི་སེམས་ལས་དུ་སྐྱེད་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་མའི་སེམས་ལས་དུ་སྐྱེད་བའོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས། གཟུགས་ཀྱི་དེ་ལས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དེ་ལས་དུ་སྐྱེད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན།།

དྲུག་དང་

ཞེས་པས་བསྟན། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་སེམས་ལས་འདོད་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་པས་དྲུག་རྣམས་དེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་ཚེ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ། མི་དགེ་བས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལས་ཉམས་པའི་ཚེ་གོང་མའི་བསྒྲིབས་པ་གཉིས། སྨོད་པ་དང་དྲུག་རྣམས་ཤིན།

གཉིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་དྲུག་པ་ནི།

"""""དྲུག་དང"""

ཞེས་པས་བསྟན། གཟུགས་ཀྱི་དེ་ལས་ཀྱང་དྲུག་རྣམས་དེ། གཟུགས་མེད་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སེམས་གཉིས། གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་དགྱིས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་པའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། སྨོད་པ་དང་དྲུག་རྣམས་ཤིན། **གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་དྲུག་པ་ནི།**

"""""གཉིས་རྣམས་དོ།། ༢༤

ཞེས་པས་བསྟན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་སེམས་གཉིས་རྣམས་དོ། །དེའང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་དགྱིས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་པའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྒྲིབས་པ་དང་སྨོད་པའོ།།

གཉིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ལས་དྲུག་པ་ནི།

གཟུགས་སྐྱེས་དགེ་ལ་གསུམ་དག་གོ།

ཞེས་པས་བསྟན། གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པའི་དགེ་སེམས་དང་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་

ལས་དགེ་བ་དེ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྐུལ་སེམས་གཤེས་རྣེད་པས་གསུམ་དག་གོ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཅིག་ཅར་དུ་རྣེད་པ་མི་སྲིད་ཅེས་བཤད་ལ། གང་སྤེལ་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཚེ་སྟོམས་འཇུག་ལས་གསུམ་རྣེད་ཅེས་གསུང་ངོ།།

གསུམ་པ་སྒོམ་པའི་སེམས་ལས་དུ་རྣེད་པ་ནི།

སྒོམ་པ་ལ་བཞི་

ཞེས་པས་བསྟན། སྐྱག་བསྟལ་ཆོས་བཟོད་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་སྒོམ་པའི་སེམས་ལས་བཞི་རྣེད་དེ། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་དེ་ཉིད་དང་། འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཚེ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྐུལ་སེམས་གཤེས། གཟུགས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་རྣམས་རྣེད་པའི་ཕྱིར། **བཞི་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་མའི་སེམས་ལས་དུ་རྣེད་པ་ནི།**

……ལྷག་ལ་དེ།།

ཞེས་པས་བསྟན། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དག་གི་ལྷག་མ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མི་སློབ་པ་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་སྟེ་སེམས་དུག་ལས་ནི་དེ་དག་ཉིད་རྣེད་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་དབང་པོ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་གཉིས་པའོ།། །།

ཞེས་པས་བསྟན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་མཁྱེན་བརྩེའི་ཞལ་ལུང་གཞོན་དུ་རྣམ་རོལ་ལེགས་བཤད་ཆོས་མིག་རྣམ་འབྱེད་གྲུབ་བདེའི་ཤིང་རྟ་ལས་དབང་པོ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་བའོ།། །།

འདི་རྣམས་པ། བདག་ཏྲེའི་རྟ་བདུན་རྣམ་དཔྱོད་འོད་བརྒྱ་པ།།
རབ་ཡངས་ཤེས་བྱའི་མཁའ་ལ་ཤར་བ་ནི།།
རབ་ཀུ་རྣམ་འབྱེད་ཆོས་མངོན་པཎ་ཆེའི་ཚལ།།
ཐར་འདོད་གདུལ་བྱའི་བློ་དང་ལྡན་ཅིག་རྒྱས།།

འདི་ན་ཚངས་པའི་བསྟེམས་འཚང་ཉིར་ཉེ་ཀ།།
རྒྱ་ཆེན་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མི་ཤེས་པར།།
དངོས་བསྟན་ཚོག་གི་འབྲུ་སྟོན་ཁལ་ཙམ་ལ།།
ཉེ་ཀ་བྱེད་པའི་མངོན་རྟོམ་ཅི་ཡང་མཐོང་།།

དཀའ་བའི་གནས་ལ་ཞིབ་མོའི་དཔྱོད་པ་བྱལ།།
ཀྱེ་མ་འདི་འདྲས་གཞུང་དོན་དཔྱོད་རྟོམ་ཡང་།།
སྒྲུབ་བྱའི་བགོད་པས་མཁའ་མཐའ་གཞལ་བ་འདྲ།།
དེ་ལ་མ་བཟོད་བདག་གིས་གཞུང་འདིར་འབད། །ཅེས་སོ།།

འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ།

མི་ཤེས་དྲི་མ་བྲལ་བའི་མཁྱེན་པ་ནི། །ཤེས་བྱ་མངོན་སུམ་གཟིགས་ལ་ཐོགས་མེད་འཇུག །སྟོབས་བཅུའི་དབང་ཕྱུག་ཀུན་མཁྱེན་བྱ་མ་མཆོག །དཀོན་མཆོག་བྷྱག་འོའི་གཙོ་དེར་གུས་བཏུད་ནས། །ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་མཛོད། །སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ཀུན་མཁྱེན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། །ཇི་ལྟར་བཀླལ་བའི་ལུགས་དེ་ཁོངས་མེད་པར། །འདི་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་བཞིན། །མཚན་ཉིད་མ་འདྲེས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡང་། །བློ་ལྟན་དོན་གཉེར་བློ་ཡི་དགའ་སྟོན་ནོ། །ཞེས་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་མཚམས་སྦྱར་ནས།

གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གནས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནོ།། དང་པོ་ལ་ལྔ། སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་གོ་འགྲོ་བའི་དབྱེ་བ། སྐྱེ་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན། སྐྱེས་པ་གནས་བའི་ཆུན། གནས་པ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས། སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། འགྲོ་བ་ལྔར་དབྱེ་བ། སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྣོར་དབྱེ་བ་དང་། ཅི་བཏགས་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་དང་།།
མི་རྣམས་དང་ནི་ལྷ་དུག་དག།
འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་

ཞེས་པས་བསྟན། ཁམས་གསུམ་གྱི་མིང་ཙམ་བསྟན་ནས་ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་གནས་འདིས་བསྟན་པར་བཞེད་ལ། དོན་གྱི་འབྲེལ་ནི་དམིགས་

ཡུལ་བདེན་བཞི་ལས། ཐར་འདོད་ཀྱི་གང་ཟག་གིས་དང་པོར་སྤྲུལ་བསྟལ་གྱི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ཙོང་ཀུ་ཆུང་བར་བྱས་ལ་སྐྱོ་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ།།

དངོས་དོན་ནི། རྒྱུ་བསོད་ནམས་མིན་པས་ཁྲིད་ཅིང་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཆུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ་རྣམ་སྨིན་ཕྱུང་མ་ཟིན་གྱི་བར་སྣུབས་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དམྱལ་བ། བཀྲེས་སྐོམ་གྱིས་ནོན་པས་ཡི་དྭགས། དུད་དེ་འགྲོ་བས་དུད་འགྲོ་དང་། ཡིད་ཤས་ཆེ་བས་མི་རྣམས་དང་ནི་ཁྱིམ་ནམ་མཁའ་ལ་ཡོད་པས་ལྷ་སྟེ་འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་པོ་དག་སྟོང་དང་བཅས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི།

……དམྱལ་བ་དང་། །གྲིང་དབྱེ་བ་ལས་དེ་ཉི་ཤུ།། ༡

ཞེས་པས་བསྟན། དབྱེ་ན་ཚ་བའི་དམྱལ་བ་བརྒྱད་དང་མི་ལ་གྲིང་བཞིར་དབྱེ་བ་ལས་ངན་འགྲོ་བཅུ་དང་མཐོ་རིས་བཅུ་སྟེ་འདོད་ཁམས་དེ་ལ་ཉི་ཤུའོ། །གང་དམྱལ་བརྒྱད་ནི་ཡང་སོས་སོགས་ཀྱི་འཁོར་དང་ཉི་ཚེ་བ་ནི་ཡུལ་གྲངས་ཚད་མ་དེས་པ་དང་གྲིང་ཕྲན་རྣམས་ཀྱང་གྲིང་གི་འཁོར་ཡིན་པ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་ནི་འདོད་ཁམས་པ་ཡིན་ཀྱང་འགྲོ་བ་རིགས་ལྟར་འདུས་པས་དེ་དག་མ་བགྲངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ། སྤྱིར་དབྱེ་བ་དང་། ཁྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བའོ།། དང་པོ་ནི།

གོང་མའི་གནས་དག་བཅུ་བདུན་ནི།།
གཟུགས་ཁམས་ཡིན་

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་ཁམས་ཀྱི་གོང་མའི་གནས་ཚངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་དག་གི་བཅུ་བདུན་པོ་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ། དང་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། བཞི་བའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

"""དེར་སོ་སོ་ཡི། །བསམ་གཏན་སྣ་ནི་གསུམ་པ་ཡིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་ཁམས་དེར་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ལས་དང་པོ་གསུམ་པོ་སོ་སོ་སྟེ་དེ་ཡི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་ནི་ཚངས་རིས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་དབྱེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བཞི་བའི་དབྱེ་བ་ནི།

བཞི་པ་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན།། ༢

ཞེས་བས་བསྟན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ནི་སོ་སྐྱེས་དེ་ཡང་བསྒོམས་པས་སྤྲིན་མེད་སོགས་གསུམ་དང་འཕགས་པས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཟག་མེད་དང་སྦྱོལ་ནས་ཚུང་ངུ་གསུམ་སྦྱོལ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་གནས་གཅོང་མ་ཡུ་འགྲུབ་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དེ་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ། གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན། སྐྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བཞིར་དབྱེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་གཟུགས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་དུ་ཡི་བའི་ས་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བའི་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་འགྲུབ་ཀྱི་གནས་གཞན་གོང་འོག་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་མེད་དོ། **།གཉིས་པ་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བཞིར་དབྱེ་བ་ནི།**

སྐྱེ་བ་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི།།

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་འང་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ནམ་མཁའ་

མཐའ་ཡས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཅི་ཡང་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སུ་ཡོད་བའི་ཕྱིར། འདི་འང་སྤྲོར་བའི་དུས་ན་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བཟུང་བའི་ཚ་བཤེག་ནས་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་སྐྱམ་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ཙམ་དུའང་བཟུང་བ་མེད་པར་དགག་པ་ལས་འདས་ནས་དོན་ཡོ་མ་ཡིན་དགག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཐའ་ཡས་སོ་སྐྱམ་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དེའང་ཅིའི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་བོ་སྐྱམ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ནི་འབྲས་དང་ཟུག་རྔུ་ལྟ་བུ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྤྲོངས་པར་དོགས་ནས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཐུ་མོ་མི་གསལ་བ་རྒྱུན་མི་གཅོད་པས་དངོས་གཞིའི་དུས་ནའང་དེ་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་མིང་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། **།གསུམ་པ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འཇུག་ཚུལ་ནི།**

དེར་ནི་རིས་དང་སྤྲོག་ལ་ཡང་།།
སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན།། ༩

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་གཟུགས་སུ་སེམས་རྒྱུན་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ན་འདིར་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ཅེ་ན། གཟུགས་མེད་དེར་ནི་རིས་མཐུན་པ་སྐལ་མཉམ་དང་སྤྲོག་དབང་ལ་དང་། ཡང་གི་སྐྱས་ནི་ལས་དང་མི་ལྡན་པ་དང་ཐོབ་པ་དང་སྐྱེ་སོགས་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞེས་སོ། །འོ་ན་འདོད་གཟུགས་གཉིས་སུའང་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་མི་བརྟེན་ཞེ་ན། དེ་དག་ཏུ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་མ་བྲལ་བས་སྤྲོག་ལ་སོགས་པ་སྐྱོབས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བའི་སྐྱོམས་པར་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱེས་པས་སྤྲོན་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སྤྲོག་ལ་སོགས་པ་སྐྱོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སེམས་བརྟེན་ལ་སེམས་ལའང་དེ་དག་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་གྲུབ་བའི་མཐའོ།།

གཉིས་པ་འགྲོ་བ་ལྔར་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་དང་། ཁམས་ཀྱི་དམིགས་བསལ། དེ་

ལས་འཕྲོས་བའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི།

དེར་ནི་དམྱལ་སོགས་འགྲོ་བ་ལྟ།།
རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་

ཞེས་བས་བསྟན། ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་ནི་དམྱལ་བ་དང་སོགས་པ་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་དང་མི་དང་ལྷ་སྟེ་འགྲོ་བ་ལྟ་རང་རང་གི་མིང་གིས་སྨོས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྟན་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྟུས་སོ། །དེ་འང་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ནི་ལྷ་དམན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ས་ལས་བཤད། གཞན་ནི་ཡི་དྭགས་སྲའང་བཤད། དེ་ཟ་ནི་ལྷའོ། །གོང་སྨིན་ནི་ཐལ་ཆེར་ལྷ་སྟེ་ཡི་དྭགས་སྲུ་བཤད་པའང་ཡོད། ཀླུ་ལྷ་འཛེ་མིའམ་ཅི་ནམ་མཁའ་ལྡིང་རྣམས་ནི་དུད་འགྲོའོ། །གླུ་ལ་བྱམ་སྲུལ་པོ་སྨྱོ་བྱེད་རྩེད་བྱེད་ཤ་ཟ་རྣམས་ནི་ཐལ་ཆེར་ཡི་དྭགས་ཡིན་ནོ། །སྲིན་པོ་ནི་མིའི་བྱེ་བྲག་གོ།

གཉིས་པ་ཁམས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ནི།

""""དེ་དག །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན།།
སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་སྤྲིད་མིན།། ཅ

ཞེས་བས་བསྟན། འགྲོ་བ་ལྟ་པོ་དེ་དག་གི་རང་ལྟོག་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་མིན་ལ་དག་མི་དགེར་ལུང་དུ་བསྟན་བའང་མིན་ཀྱི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དག་བ་ཡིན་ན་འགྲོ་བ་རྣམས་འཆོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་དག་རྣ་ཚད་པ་དང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲོ་བས་མ་བསྟུས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའང་སྟོང་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ལ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱི་བར་སྤྲིད་ནི་འགྲོ་བ་མིན་ཏེ། **གཉིས་པར།** སྐྱེ་གནས་བཞིས་ནི་འགྲོ་བ་ལྟ་བསྟུས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ལྟས་ནི་སྐྱེ་གནས་བཞི་མ་བསྟུས་ཏེ། གང་ཞིག་མ་བསྟུས་ཤེ་ན། སྤྲིད་པ་བར་མའོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་ཅི་སྟེས་ནི་འགྲོ་བ་མ་བསྒྲིབས་

ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ནར་འདོད་དེ། འགྲོ་བ་དེ་དག་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལས་ཐ་དད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྨིན་ནི་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ལ་བཞི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་པ་དགུ །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་པ་བཞི། བདུན་དང་བཞིའི་མུ་བཞི་དམྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་མིན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ལུས་དང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་དང་།།
ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག།
བསྒོམ་དང་ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཅིག།
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་གསུམ་པོ་དག། ༤

རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་

ཞེས་པས་བསྟན། འགྲོ་བ་ལྷའི་ཁམས་གསུམ་འདི་ཉིད་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་བཤད་དེ། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་མི་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་དུས་ཕྱིས་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །ཚངས་ཆེན་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ནི་གོས་དང་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ཐ་དད་པས་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་བདག་ཅཱ་ཚངས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱུང་ངོ་སྟེམ་དུ་འདུ་ཤེས་ཤིང་ཚངས་པས་ཀྱང་འདི་རྣམས་བདག་གིས་ཕྱུང་ངོ་སྟེམ་དུ་འདུ་ཤེས་གཅིག་གོ །སྔ་མ་ལས་ལྷོག་སྟེ་ལུས་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་ལ་འདུ་ཤེས་ནི་རེས་འགའ་བདེ་བ་དང་རེས་འགའ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཏེ་ཐ་དད་པར་འབྱུང་བ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཏེ། ས་དེའི་བདེ་བ་ནི་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་འོད་དུ་འབྱ་བ་དང་འདུ་ཤེས་ཀྱང་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་སུ་གཅིག་པ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཏེ། ས་དེའི་བདེ་བ་ནི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཟུགས་ཅན་བཞི་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནམ་མཁའ་རྣམ་

ཤེས་ཅི་ཡང་མེད་དང་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གནས་པ་བདུན་པོ་དག་ཏུ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་སྲིད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་ཅིང་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །**གཉིས་པ་དེ་མིན་པ་ནི།**

"""ལྟག་མ། །དེ་འཛོམས་བྱེད་ལྟོན་

ཞེས་པས་བསྟན། སྟོས་པ་དེ་དག་གི་ལྟག་མ་ངན་སོང་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་སྲིད་ཙེ་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངན་སོང་གསུམ་ན་སྡུག་བསྔལ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་དང་སྲིད་ཙེ་ན་འགོག་པའི་སྐྱེམས་འཇུག་གིས་རྣམ་ཤེས་དེ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དང་ལྟོན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་པ་དགུ་ལ། དངོས་དང་། དེ་མིན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

"""སྲིད་ཙེ་དང་། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས།།
སེམས་ཅན་གྱི་ནི་གནས་དགུར་བཤད།། ༤

ཅེས་པས་བསྟན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་པོ་དེ་དང་སྲིད་ཙེ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དགུར་བཤད་དེ། འདི་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་དགའ་བས་ཀུན་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་དེ་མིན་པ་ནི།**

མི་འདོད་བཞིན་གནས་ཕྱིར་གཞན་མིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། རང་གི་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་སྟིན་པོས་ཀུན་ཏུ་གནས་སུ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་ངན་སོང་གསུམ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་པ་མིན་ཏེ། དབེར་ན་བཅོོན་ར་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་རྣམ་བར་ཤེས་བའི་གནས་པ་བཞི་ལ། དངོས་དང་། དེ་མིན་པའོ།། དང་པོ་ནི།

གནས་པ་དག་ནི་ཡང་བཞི་སྟེ།།
ཟག་དང་བཅས་པའི་ཕུང་པོ་བཞི།།
རང་གི་ས་པ་ཉིད་

ཅེས་པས་བསྟན། རྣམ་ཤེས་གནས་པ་དག་ནི་བདུན་པོ་ལས་ཚུལ་གཞན་ཡང་མདོ་ལས། བཞི་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འགྱོ་བ་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དུ་ཉེ་བར་འགྱོ་བའོ། །ཞེས་བཞི་གསུངས་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་བཞི་ཡིན་ལ་དེའང་རང་གི་ས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཟག་མེད་དང་ས་གཞན་གྱི་ས་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་གཞན་ནི་ས་གཞན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། **།གཉིས་པ་དེ་མིན་པ་ནི།**

.....རྣམ་ཤེས།། ༢

འཕའ་ཞིག་གནས་པར་མ་བཤད་དོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། འདི་ར་གནས་པའི་གཞི་དང་གནས་པ་པོ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པས་གནས་པ་པོ་རྣམ་ཤེས་འཕའ་ཞིག་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པའི་གཞི་མ་བཤད་དོ། །དེའང་ན་རྒྱལ་པོ་ཉིད་སྐྱན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།།

བཞི་པ་བདུན་དང་བཞིའི་སྐྱབས་པ་ནི།

བསྟུན་མ་མ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། བདུན་ཀྱིས་བཞི་བསྟུས་སམ་བཞིས་བདུན་བསྟུས་ཤེ་ན། བསྟུ

བ་དབྱད་ན་སྐྱེ་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེའང་སྐད་ཅོ་བདུན་གྱིས་བསྟས་ལ་བཞིས་མ་བསྟས་པ་ནི་བདུན་ཅོའི་རྣམ་ཤེས་དང་། སྐ་གཉིས་པ་ནི་བན་སོང་གསུམ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་སྟིང་རྟེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་ཅོའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཅོ་བཞི་དང་། བཞི་པ་ནི་བན་སོང་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྟིང་རྟེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ།།

གསུམ་པ་སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ། གང་དུ་འཇུག་པ་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ། གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྟིད་བཞད་པ། དེས་སྐྱེ་གནས་སུ་བགྲོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་ཅོ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། འགྲོ་བ་གང་ལ་སྐྱེ་གནས་གང་ལྟན་དབྱད་པའོ། །

དང་ཅོ་ནི།

དེར་ནི་སྐོ་ང་ལས་སྐྱེས་སོགས།།
སེམས་ཅན་སྐྱེ་གནས་བཞི་དག་ཏུ།། ༤

ཞེས་པས་བསྟན། ཁམས་གསུམ་ཅོ་དེར་ནི་སྐོ་ང་ལས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་དང་སོགས་པས་མངལ་དང་དྲོད་གཤེར་དང་བརྟུལ་ཏེ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་ཏེ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བའི་གནས་བཞི་དག་ཏུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེའང་སྐྱེ་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། འདིར་སེམས་ཅན་རྣམས་འཆོལ་བར་འགྱུར་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཐུན་མོང་བའི་ཕྱིར་འདྲེ་བར་འགྱུར་བས་སྐྱེ་གནས་སོ།།

གཉིས་པ་འགྲོ་བ་གང་ལ་སྐྱེ་གནས་གང་ལྟན་དབྱད་པ་ལ་གསུམ། མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་གང་ལྟན་པ། དམྱལ་བ་དང་ལྷ་སོགས་ལ་གང་ལྟན་པ། ཡི་དྭགས་ལ་གང་ལྟན་བའོ། །དང་ཅོ་ནི།

མི་དང་དུད་འགྲོ་རྣམ་པ་བཞི།།

ཞེས་པས་བསྟན། འགྲོ་བ་གང་ན་སྐྱེ་གནས་དུ་ཞེག་ཡོད་ཅེ་ན། མི་དང་དུད་འགྲོ་

རྣམས་ལ་སྐྱེ་གནས་རྣམ་པ་བཞི་གཅི་རིགས་བར་ཡོད་དོ། །དེའང་མི་སྣོང་སྐྱེས་ནི་གནས་བརྟན་བགྲང་དང་ཉེ་བགེ་ལྟ་བུའོ། །མངལ་སྐྱེས་ནི་ད་ལྟར་གྱི་མི་ལྟ་བུའོ། །དོད་གཤེར་སྐྱེས་ནི་ང་ལ་ནུ་དང་ཙ་སྤྱོང་མ་སོགས་ལྟ་བུའོ། །རྫུས་སྐྱེས་ནི་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་དང་འཕགས་ལྟ་ལྟ་བུའོ། །དུག་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་གསུམ་ནི་རྟོགས་སྣ་ཚོང་རྫུས་སྐྱེས་ནི་ཀུ་དང་འདབ་བཟང་ཁ་ཅིག་གོ།།

གཉིས་པ་དམྱལ་བ་དང་ལྟ་སོགས་ལ་གང་ལྡན་པ་ནི།

དམྱལ་བ་རྣམས་དང་ལྟ་རྣམས་དང་།།
སྡིད་པ་བར་མ་བརྟུས་ཏེ་སྐྱེ།།

ཞེས་པས་བསྟན། དམྱལ་བ་རྣམས་དང་ལྟ་རྣམས་དང་སྡིད་པ་བར་མ་རྣམས་ནི་བརྟུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནའོ། **།གསུམ་པ་ཡི་དྭགས་ལ་གང་ལྡན་པ་ནི།**

ཡིད་དྭགས་མངལ་ནས་སྐྱེ་བའང་ཡིན།། ཁ

ཞེས་པས་བསྟན། ཡི་དྭགས་ནི་ཕལ་ཆེར་རྫུས་སྐྱེས་ཡིན་ལ་འགའ་ཞིག་ནི་མངལ་ནས་སྐྱེ་བའང་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རྫུས་སྐྱེས་མཆོག་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་པ་མངལ་སྐྱེས་སུ་བསྟན་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་བའི་ལུང་བསྟན་ཐོག་ཏུ་མི་ལེལ་བ་དང་ཉེ་དུ་ཤྱུ་རྣམས་ཆོས་ལ་གཟུང་བ་དང་སྐུ་གདུང་རིང་བསྲེལ་བཞག་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྡིད་བཤད་པ་ལ། ངོ་བོ་སྐྱབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་དང་། ཤ་ཚུགས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དངོས་ལ། ངོ་བོ། དོགས་གཅོད། སྐྱབ་བྱེད་དོ། །དངོས་ནི།

འདིར་གང་འཆི་དང་སྐྱེ་བ་ཡི།།
སྡིད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྡིད་པ་བར་མའི་ངོ་བོ་དེ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདིར་ཟག་བཅས་

ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རྒྱུན་གང་ཞེག་སྟ་མའི་འཆི་སྲིད་འགགས་པ་དང་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་བ་ཡི་སྲིད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བ་དེའོ། །**གཉིས་པ་དོགས་གཅོད་ནི།**

བགོད་བའི་ཡུལ་དུ་མ་ཕྱིན་ཕྱིར།།
སྲིད་པ་བར་མ་བྱུང་བ་མིན།། ༡༠

ཞེས་པས་བསྟན། རྗེ་ལྟར་འདི་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་བགོད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་མིང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་རྫོགས་པ་སྟན་དུས་ཉིད་དུ་མ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་བར་མ་ནི་བྱུང་བ་མིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ལ། རིགས་པས་སྐྱབ་པ། ལུང་གིས་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དངོས། དབེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། དེའི་གཏན་ཚིགས་སྐྱབ་པའོ། ། དང་པོ་ནི།

འབྱུ་ཡི་རྒྱུན་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར།།
སྲིད་པ་ཚད་ལས་འབྱུང་བ་མིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། རང་གི་སྡེ་པ་ཕལ་ཆེན་པ་དང་ས་སྟོན་པ་དག་འཆི་སྲིད་ཚད་མ་ཐག་ཏོ་ན་ལས་སྐྱེ་སྲིད་འབྱུང་བས་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཕྱོགས་སྟ་མའོ། །འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་དང་དེ་ལས་སྟོང་བུ་ལ་སོགས་པ་བར་མ་ཚད་པར་འབྱུང་བའི་འབྱུའི་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ཆོས་མཐུན་པས་སྲིད་པའི་རྒྱུན་གྱི་ངོ་བོས་ཡུལ་གཞན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འཆི་བའི་སྲིད་པའི་རྒྱུན་བར་ཚད་པ་ཏོ་ན་ལས་ཡུལ་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་མིན་ནོ། །འདི་ནི་རྟགས་དབེ་གཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་པ་རྒྱུ་སྟོན་སོང་བསྟུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་སོ།།

གཉིས་པ་དབེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི།

གཟུགས་བརྟན་མ་གྲུབ་ཕྱིར་བ་དང་།།

མི་འདྲའི་ཕྱིར་ན་དེའི་མ་ཡིན།། ༡༡

ཞེས་བས་བསྟན། འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུའི་རྒྱུན་བར་ཆད་ཅིང་སྐྱེ་བཞང་མཐོང་སྟེ། དེའི་ན་མེ་ལོང་དུ་ཤར་བའི་བྱད་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་བྱད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་བར་ཆོད་བཞིན་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཆི་སྲིད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་སྲིད་བར་ཆོད་པར་སྐྱེའོ་ཞེན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་བརྙན་གཟུགས་སུ་མ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བ་དང་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་གྲངས་ཏེ་གཟུགས་བརྙན་གཟུགས་སུ་གྱུབ་ཏུ་རུང་ཀྱང་གཟུགས་དངོས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་དེ་བཟློག་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དེའི་གཏན་ཚིགས་སྐྱབ་པ་ལ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་གྱུབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད། དེ་དོན་མི་འདྲ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །དངོས་པོ་ནི།

གཅིག་ན་ལྷན་ཅིག་གཉིས་མེད་ཕྱིར།།

ཞེས་བས་བསྟན། མེ་ལོང་གི་ཡུལ་ན་མེ་ལོང་གི་ཁ་དོག་དང་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཁ་དོག་གཉིས་གོ་ས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཡུལ་གཅིག་ན་ལྷན་ཅིག་རིས་མཐུན་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་གཉིས་འབྱུང་བ་མེད་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་བརྙན་ནི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་བའི་དངོས་པོར་ཡང་མི་རྟང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་བརྙན་ཀྱི་རྟེན་དུ་མེ་ལོང་ནི་དགོས་པ་མེད་བའོ། **།རྒྱལ་སྲས་མར།** དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་འཆི་བའི་སྲིད་བའི་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པ་ཇི་ལྟ་བར་གཟུགས་བརྙན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པས་གཟུགས་བརྙན་ཀྱི་དུས་སྐྱབ་པ་དང་མི་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འབྱུའི་རྒྱུན་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ངོ་བོའི་དུས་ནི་རང་གི་རྒྱུན་ཅན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བས་ན་དུས་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་མི་འདྲ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི།

རྒྱུན་མིན་ཕྱིར་གཉིས་ལས་བྱུང་ཕྱིར།།

ཞེས་བས་བསྟན། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་ཚོས་ཅན། བྱད་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་མིན་ཏེ། མེ་ལོང་གི་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་ཞིང་བྱད་གཟུགས་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མེ་ལོང་གི་གཟུགས་དང་བྱད་གཟུགས་དང་དུས་མཉམ་པའི་གཟུགས་གཞན་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་བརྙན་ནི་རྒྱུ་ཀྱི་གཙོ་བོ་མེ་ལོང་དང་བྱད་གཟུགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ལ། འདིར་ནི་སྐྱེ་སྲིད་ཚོས་ཅན། འཆི་སྲིད་དང་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་གཞན་ཞེག་གཉིས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འཆི་སྲིད་ལས་གཞན་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་ནི་ལུ་ཁྲག་སོགས་མིན་ཏེ། རྫུས་སྐྱེས་རྣམས་ལུ་ཁྲག་སོགས་མེད་པར་ནམ་མཁའ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པ་ནི།

མགྱར་ནས་གསུངས་ཕྱིར་ཡོད་དྲི་ཟ།།
ལྟར་གསུངས་འགྲོ་མདོ་ལས་ཀྱང་གྲུབ།། ༡༢

ཅེས་བས་བསྟན། **མཆིམས་ཆེན་ཞོས།** སྲིད་པ་བདུན་དང་མངལ་འཇུག་དང་། །རྟ་ལེན་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། །འགྲོ་མདོ་སྡེ་ལ་མའི་ཚོགས་བཤད་ལས། སྲིད་པ་བར་མ་ཡོད་པར་གསུངས། །ཞེས་སྔོམས་སུ་མཛད་པ་དེ་ཉིད་འགྲེལ་བ་ནི། **སྲིད་པ་བདུན་བའི་མདོ་ལས།** སྲིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དམྱལ་བའི་སྲིད་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། ལྷའི་སྲིད་པ་དང་། མིའི་སྲིད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མའོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མགྱར་ནས་དོན་གསུངས་སུ་གསུངས་བའི་ཕྱིར་བར་སྲིད་ནི་ཡོད་དོ། །མདོ་དེ་ལྟར་མི་འདོན་ཏེ་དེད་ཀྱི་ལུང་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེན། འོ་ན་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས། གནས་གསུམ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་མའི་མངལ་དུ་བ་ཆགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་རྟང་ཞིང་བླ་མཚན་དང་ལྡན་པ་དང་ཕ་མ་ཆགས་པར་གྱུར་ཅིང་འཕྲད་པ་དང་དྲི་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དྲི་ཟ་ནི་འདིར་བར་སྲིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་།

རྟ་ལེན་གྱི་བྱའི་མདོར། ཁྱོད་ཀྱི་དྲི་ཟ་ཉེར་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་ལྟར་མི་འདོན་ཞེ་ན། མདོ་གཞན་ལས། ཕྱིར་མི་ལོང་བ་ནི་ལྟ་སྟེ། བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། སྐྱེས་གནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་འཆོ་བའོ། །ཞེས་ཕྱིར་མི་ལོང་ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་། བར་སྐྱེད་ཡོད་པར་གྱུར་བོ། །ཀྱང་ཞེས་པས་ནི་རིགས་པས་བྱུང་བར་མ་ཟད་གོང་གི་ལུང་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་དག་གི་བསྡུ་ཚན་བཞི། །གཟུགས་མེད་དག་གི་བདུན་ཚན་གསུམ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་ནི་དྲུག་ཚན་དུ། །མཛད་ནས་ཆོམས་སུ་ཡང་དག་བསྟེབས། །ཞེས་ལུང་དུ་མས་ཀྱང་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་བདུད་སྡུན་འབྱིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་རང་ལུས་ཁོ་ནས་མནར་མེད་དུ་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་སོང་གསུངས་པས་བར་སྐྱེད་མེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། མཚམས་མེད་ལྟའི་ལས་བྱས་ན་དེ་མ་ཐག་དམྱལ་བར་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་བར་སྐྱེད་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་མིན་གྱི་གསོན་བཞིན་པར་ལུས་དམྱལ་མེས་བསྐོར་ནས་ཤི་སྟེ་སྐྱེད་པ་བར་མས་དམྱལ་བར་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མའང་དེར་འགྲོ་བ་གཞན་གྱིས་མཚམས་མ་བཅད་པར་སྐྱེས་ནས་སྡུང་འགྱུར་ཉིད་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

བྱམ་ཟེ་སྐྱེག་ཅན་ཞེག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས། བྱམ་ཟེ་ན་ཚོད་ཁྱེར་ཟེན་ཏ་བ་དང་། ། ན་བ་ཡིན་ཏེ་གཤིན་རྗེའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན། །བར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་གནས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཞེང་། །ཁྱོད་ཀྱི་ལམ་བརྒྱགས་ཀྱང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བར་ན་གནས་མེད་པར་གསུངས་པའང་ཚེ་དེ་དང་ངན་འགྲོའི་བར་ན་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་གནས་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་བར་སྐྱེད་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཁམས་འོག་མ་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་ནི་བར་སྐྱེད་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ཤ་ཚུགས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། ཤ་ཚུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། རྩ་འཕྲུལ་གྱི། དབང་པོའི། འགྲོ་ཚུལ་གྱི། ཟས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། སྦྱན་དུས་ཀྱི་ངོས་འཛིན། གང་གིས་མཐོང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར།།
སྦྱན་དུས་སྔོད་འབྱུང་ཤ་ཚུགས་ཅན།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྔོད་པ་བར་མ་དེ་ནི་མ་འོངས་པའི་སྦྱན་དུས་ཀྱི་སྔོད་པ་དེ་དང་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཡས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱན་དུས་ཀྱི་སྔོད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱད་གཟུགས་དང་ཤ་ཚུགས་ཅན་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་སྦྱན་དུས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ནི།**

དེ་ནི་འཆི་བའི་སྟོན་རོལ་ཏེ།།
སྐྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཐན་ཆད་དོ།། ༡༤

ཞེས་པས་བསྟན། འོ་ན་སྦྱན་དུས་ཀྱི་སྔོད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཆི་བའི་སྔོད་པའི་སྟོན་རོལ་གྱི་སྔོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་སྔོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཐན་ཆད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རྒྱུན་དེ་ཉིད་དོ། །དེས་ན་སྔོད་པ་བཞི་ལས་བར་སྔོད་དང་སྦྱན་དུས་ཀྱི་སྔོད་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། སྐྱེ་སྔོད་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐད་ཅིག་མའོ། །འཆི་བའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ནི་འཆི་སྔོད་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་དག་གི་ནང་དུ་སྐྱེ་ན་གང་གི་འོག་ཏུ་བར་སྔོད་འབྱུང་བའོ། །དེས་ན་སྐྱེ་སྔོད་དང་འཆི་སྔོད་གཉིས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། སྔོད་པ་གཞན་གཉིས་ནི་རྒྱུན་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་གང་གིས་མཐོང་བ་ནི།

རིགས་མཐུན་ལྷ་མིག་དག་པས་མཐོང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། དམྱལ་བའི་བར་སྲིད་ནི་དམྱལ་བ་དང་། ཡུའི་བར་སྲིད་ཡུ་རིགས་མཐུན་ཀྱིས་མཚོང་ལ་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལུ་མིག་སྐྱོན་བཅུ་གཅིག་གིས་དག་པ་མངོན་ཤེས་ལས་བྱུང་བས་མཚོང་ངོ། །སྐྱེས་ཚོབ་ཀྱི་ལུའི་མིག་ཤིན་ཏུ་དག་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །**སྐྱོན་བཅུ་གཅིག་ནི།**

ཐེ་ཚོམ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དང་།།
ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་པ་དང་།།
རྒྱས་དང་གཉིད་དང་རྒོད་པ་དང་།།
བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་དྲག་སེམས་ཡ་ཡོ།།
བག་ཚ་འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་དང་།།
སྣ་མང་ཉ་ཅང་བསྒོམས་དྲག་སོ།།

ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི་ལུའི་བར་སྲིད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ལུ་གའི་བར་སྲིད་མཐོང་བ་དང་། མི་དང་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་དམྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གོང་མ་རྣམས་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །**གཉིས་པ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཁྱད་བར་ནི།**

ལས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ཤུགས་དང་ལྡན།།

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་ནི་ལས་ཀྱི་མཐུས་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་སོགས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཤུགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། སྒྲུབ་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྫུ་འཕྲུལ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་མི་ནུས་ཏེ། ལས་སྐྱེས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་དབང་པོའི་ཁྱད་བར་ནི།

དབང་པོ་ཀུན་ཚང་

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་ལ་ནི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཀུན་ཚང་བའོ།།

བཞི་པ་འགྲོ་རྒྱུ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།

"""ཐོག་མེད་ལྡན།།

མི་སྡུག་

ཅེས་པས་བསྟན། རྟོ་རྡེ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མི་སྡུག་སྟེ། ཐོག་མེད་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དབེར་ན་ལུགས་ཀྱི་ཐོ་ལུམ་འབར་བ་གཤགས་ན་དེའི་ནང་ན་སྲིན་བུ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །མི་ལྡ་བྱའི་བར་སྲིད་དུ་གྲུབ་ནས་ལྡ་ལྡ་བྱའི་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་མི་སྡུག་པར་ངེས་སོ། །མངོན་པ་གོང་མར་ཡྲོག་པར་འདོད་པའང་དོ།།

ལྟ་བ་ཟས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།

"""དེ་ནི་དྲི་ཟའོ།། ༡༩

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་པའི་བར་སྲིད་དེས་ནི་ཁམ་ཟས་ཀྱི་དྲི་ཞུ་བ་ཟའི་རིགས་པ་ནི་ཟ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །དེའང་དབང་རྒྱ་ཆུང་བ་རིགས་དམན་པ་ནི་དྲི་མི་ཞིམ་པ་ཟའོ། །དབང་ཐང་ཆེ་བ་ནི་དྲི་ཞིམ་པ་ཟའོ། །བར་སྲིད་དུ་རྒྱུན་ཇི་ཙམ་གནས་ཤེ་ན། དེའི་འདོད་ཚུལ་ལ་མདོ་སྡེ་པའི་བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབས་དང་སྡེན་པ་གཉིས་པ་དབྱིག་གཉེན་དང་བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་དང་བྱེ་སྨ་དང་འདུས་བཟང་ལ་སོགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྡོམས་ནི་རང་གི་དྲེགར། མདོ་སྡེའི་གནས་བརྟན་བཙུན་པས་བར་དོའི་ཚེ། །ངེས་མེད་དེས་དྲངས་སྐྱེས་བུ་ལོ་བརྒྱ་པ། །འཚོ་བ་གང་དེ་དེ་ཡི་བར་སྲིད་ལ། །ལོ་གཅིག་འགོར་ན་དེ་ཡིས་ཟ་བའི་ཕྱིར། །སྟུན་དུས་སྲིད་ལ་གོ་དགུ་ལས་མི་འཚོ། །རིགས་པ་དེ་ཡིས་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །དབྱིག་བཤེས་རྒྱུན་རྟེད་ཞག་བདུན་གོང་དུ་འོ། །མ་རྟེད་ཞག་བདུན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་། །དེ་ནས་མ་རྟེད་བདུན་ཕྱག་བདུན་སྡོད་ཟེར། །མདོ་སྡེ་པ་ཡི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་དང་། །གནས་བརྟན་ཐོག་མེད་ལ་སོགས་ཁ་ཅིག་གིས། །བདུན་ཕྱག་བདུན་ལས་ངེས་པར་མི་སྡོད་ཟེར། །ཉེ་སྨས་སྐུང་སྐྱེ་རྒྱུན་མ་ཚང་བ་ན། །རྟ་ལྟ་བུ་ནི་འཕྱིག་སྡོད་དུས་མིན་ཡང་། །

ལས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་ཆེན་གྱུར་འཁྲིག་དྲངས་ནས། །དེ་ལ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཞེས་འདོགས་པར་སྣང་། །ཞེས་འགོད་པར་མཛད་པ་ལྟར་རོ།།

གསུམ་པ་དེས་སྐྱེ་གནས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། བསམ་པ་གང་གིས་འཇུག་པ། དབྱིབས་གང་གིས་འཇུག་པ། བསམ་བའི་ཁྱད་པར་གཞན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པ། དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་ཀྱི་བསམ་པ། རྨུག་སྐྱེས་ཀྱི་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བློ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་བས།།
རྟེ་དགས་འགྲོ་བའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ།

ཞེས་པས་བསྟན། བར་སྲིད་ནི་སྐབས་འདིར་ལས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་མིག་གིས་རང་སྐྱེ་ཡུལ་ཐག་རིང་ན་འདུག་ཀྱང་མཐོང་སྟེ་མངལ་དང་སྦྲོ་བའི་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པ་དག་གིས་ཕོ་ཉའུ་བ་ནི་མ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཕ་ལ་སྡང་བ་དང་། མོར་འཇུག་པ་ནི་ཕ་ལ་ཆགས་ཤིང་མ་ལ་སྡང་བ་དང་། མ་ནིང་དུ་འཇུག་ན་ཕོ་མ་ནིང་དང་མོ་མ་ནིང་གི་འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སོ་སོར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་སྲོ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དེར་རྟེ་དགས་འཁྲིག་ཅིང་ཉལ་བར་མོས་པས་འགྲོ་བའི་ཡུལ་མངལ་དུ་ལྷུང་བྱེད་གི་ནང་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཕོ་ལོང་གི་བར་གྱི་བུསྟོང་དུ་ཕྱིན་པས་ལྷུང་བ་ལ་བདག་གིར་དགའ་བ་སྐྱེས་ཏེ་གནས་སོ།།

གཉིས་པ་དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་ཀྱི་བསམ་པ་ནི།

དེ་དང་

ཞེས་པས་བསྟན། སྔ་མ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་ནི་ལས་དང་མཐུན་པའི་སྐྱེ་གནས་གཙང་བའམ། མི་གཙང་བར་དྲི་འདོད་པས་འགྲོ་བ་དང་།

གསུམ་པ་རྫས་སྐྱེས་ཀྱི་བསམ་པ་ནི།

"""""གནས་ལ་མངོན་འདོད་གཞན།།

ཞེས་བས་བསྟན། རྫས་སྐྱེས་ནི་གནས་ལ་མངོན་པར་འདོད་པས་འགྲོའོ། །འདི་འང་མངལ་སྐོང་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དམྱལ་བའི་གནས་དེ་ཇི་ལྟར་འདོད་ན། བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བདག་ཉིད་ཆར་རྟྲང་གང་མོས་ཉེན་པ་ན་དམྱལ་བ་ན་མི་མཐོང་སྟེ་དོ་བར་འདོད་ནས་རྒྱུག་པ་དང་། ཡང་ཚ་བས་གདུངས་ཤིང་ཉེན་པས་དེར་བསིལ་བར་མཐོང་བས་རྒྱགས་ནས་མཚམས་སྦྱོར་རོ། །ལྟའི་བར་སྙིད་ནི་སྐད་ལས་ལྟང་བ་བཞིན་དུ་ཐུན་དུ་འགྲོའོ། །མི་དང་དུད་འགྲོ་ཡི་དྭགས་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་སྣང་བས་བཞིན་འགྲོའོ།།

གཉིས་པ་དབྱིབས་གང་གིས་འཇུག་པ་ནི།

དམྱལ་བ་ཡི་ནི་སྦྱིལ་ཀུང་གས་ཡིན།། ๗๙

ཞེས་བས་བསྟན། དམྱལ་བ་པ་ཡི་བར་སྙིད་ཀྱི་ཤ་ཚུགས་ནི་མགོ་རྐེང་ལྟོག་ནས་སྦྱིལ་ཀུང་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཡང་དག་སྟོམ་དང་དཀའ་ཐུབ་ཅན། །དྲང་སྲོང་རྣམས་ལ་སྐྱར་འདེབས་པ། །དེ་དག་སྦྱིལ་ཀུང་དག་ཏུ་ནི། །དམྱལ་བ་ཁོ་ནར་ལྟང་བར་འགྱུར་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཀའ་ཐུབ་ནི་སྦྱིལ། ཡང་དག་སྟོམ་ནི་སྤྱངས་ཡོན་བཅུ་གཉིས་ལ་གནས་པ། དྲང་སྲོང་ནི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སོ།།

གསུམ་པ་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་བཤད་པ་ལ། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི། རང་རྒྱལ་གྱི། བྱང་སེམས་ཀྱི། ཐ་མལ་བའི། སྐོང་སྐྱེས་ཀྱི་ཁྱད་པར། སྔ་མ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པའོ། །དེང་པོ་ནི།

གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ།

ཞེས་བས་བསྟན། བར་སྲིད་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ན་འཕ་བར་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྩེ་དགའ་ཚོ་ནས་མིན་གྱི་མདོ་ལས་མངལ་འཇུག་བཞི་གསུངས་པ་ལས་གཅིག་ནི་གནས་པ་དང་། འབྱུང་བ་མི་ཤེས་ཤིང་འཇུག་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་ནི།

གཞན་ནི་གནས་པ་ཡང་

ཞེས་བས་བསྟན། གཞན་ནི་འཇུག་པར་མ་ཟད་གནས་པ་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུའོ།།

གསུམ་པ་བྱང་སེམས་ནི།

.....གཞན་ནི།།

འབྱུང་བའང་

ཞེས་བས་བསྟན། གཞན་ནི་འཇུག་གནས་གཉིས་སུ་མ་ཟད་འབྱུང་བའང་ཤེས་བཞིན་དུའོ། །**བཞི་པ་ཐ་མལ་བ་ནི།**

གཞན་ནི་ཐམས་ཅད་རྨོངས།།

ཞེས་བས་བསྟན། གཞན་ནི་འཇུག་གནས་འབྱུང་གསུམ་ཐམས་ཅད་མི་ཤེས་པར་རྨོངས་སོ། །**ལྔ་པ་སྐྱོང་སྐྱེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།**

སྐྱོ་ང་ལས་སྐྱེས་རྟག་ཏུའོ།། ༡༨

ཞེས་བས་བསྟན། སྐྱོ་ང་ལས་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྟག་ཏུརྨོངས་པར་འགྱུར་བའོ།།

དྲུག་པ་སྟ་མ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ་ནི།

མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ།།
འཁོར་ལོས་བསྐྱེར་དང་རང་བྱུང་གཉིས།།
ལས་སམ་ཡེ་ཤེས་སམ་གཉིས་ཀ།།

རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་ན་གོ་རིམ་བཞིན།། ༡༧

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་འཇུག་པ་ཤེས་ཕྱི་མ་གཉིས་མི་ཤེས་པ་དང་། དང་པོ་གཉིས་ཤེས་ཕྱི་མ་མི་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་གཅིག་ཤེས་བའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་གསུམ་དག་སྟེ། འགོང་ལོས་བསྐྱུར་དང་རང་བྱུང་རང་རྒྱལ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུའོ། །དེ་འང་འགོང་ལོས་བསྐྱུར་བ་ནི་ལས་ཀྱི་བསོད་ནམས་སམ་རང་རྒྱལ་ནི་བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསྒོམས་པའི་ཡེ་ཤེས་སམ་སངས་རྒྱས་ནི་ཚོགས་གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ན་གོ་རིམ་བཞིན་སྟན་རོ། །དེ་དག་འཇུག་པ་ན་སངས་རྒྱས་སོགས་མིན་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་མིང་གིས་དེ་ལྟར་སྨོས་སོ། །ཡང་རང་རྒྱལ་འཇུག་གནས་གཉིས་ཀ་ཤེས་པ་དང་སྤྲོ་ང་ལས་སྐྱེས་པ་རྣག་ཏུ་རྨོངས་པ་འགལ་ཏེ། ལྷ་ལེན་ཀྱི་རྒྱལ་བུ་སྤྲོང་སྐྱེས་དེ་རང་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འཇུག་གནས་ཤེས་པ་བས་རྒྱལ་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྤྲོང་སྐྱེས་ནི་ཚོགས་ན་སྨྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གང་སྨོས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་འཇུག་གནས་ཤེས་པ་ནི་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།།

གཉིས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ། ཕུང་པོ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ། ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཐོག་མ་མེད་པ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི།

བདག་མེད་ཕུང་པོ་ཙམ་ཉིད་དོ།།
ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱིས་མངོན་འདུས་བྱས།།
སྲིད་པ་བར་མའི་རྒྱུན་ཀྱིས་ན།།
མར་མེ་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འགྲོ། ༡༨

ཞེས་པས་བསྟན། ཕྱི་རོལ་བས། བདག་གྲུབ་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་འཕོ་བའི་ཕྱིར་ཞེན། མ་ཁྲབ་སྟེ། ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུར་ཀྱུར་བའི་ཕུང་

པོ་འདོར་ལེན་བྱེད་པའི་བདག་ནི་མེད་དོ། །འོ་ན་འཆི་སྲིད་ཀྱིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་རྒྱུན་དེ་གང་ཞེ་ན། ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཙམ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་བདག་ཅེས་འདོགས་ན་བཀག་པ་མེད་དེ། རི་ལྟར་བཏགས་ཀྱང་རུང་བའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་ཙམ་མ་འགགས་པར་ཕུང་པོ་གཞན་དུ་འཕོ་བའི་མཐུ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་དང་ལས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་རྣམ་སྨིན་དང་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་སུ་ཐྱུར་བའི་སྲིད་པ་བར་མའི་རྒྱུན་གྱིས་ན་མར་མེ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུན་གྱིས་འགྲོ་བས་འབར་བ་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནི།**

རི་ལྟར་འཕངས་བཞིན་རིམ་གྱིས་རྒྱུན།།
སྐྱེས་ནས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས།།
འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དག་ཏུ་འགྲོ།
སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མ་མེད།། ༡༩

ཅེས་བས་བསྟན། རི་ལྟར་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་འཕངས་པ་བཞིན་རྣམ་ཤེས་མིང་གྲགས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་རེག་ཚོར་རིམ་གྱིས་རྒྱུན་སྐྱེས་ནས་ཉེ་དེའང་མངལ་དུ་འཆི་བ་དང་བྱ་ཆུང་དུ་འཆི་བ་དང་དར་བབ་ཏུ་འཆི་བ་རྣམས་དེ་དག་གི་ལས་སོ་སོར་བསགས་པའི་འཕེན་པའོ། །**རིམ་པ་ནི་གཙུག་ལག་ལས།** དང་པོར་ནུར་ནུར་པོ་ཡིན་ན། །ནུར་ནུར་པོ་ལས་མེར་མེར་སྐྱེ། །མེར་མེར་པོ་ལས་ནར་ནར་སྐྱེ། །ནར་ནར་པོ་ལས་མཁྲང་འགྱུར་སྐྱེ། །མཁྲང་ལས་ཤག་ལག་འགྱུས་པ་དང་། །སྐྱ་སྐྱ་སེན་མོ་ལ་སོགས་པ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དང་ནི། །མཚན་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །བཟའ་བ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དབང་པོ་རྣམས་སྨིན་ཏེ་ལས་བསགས་པ་དང་ཉོན་མོངས་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་ཞིག་ནས་སྔར་བཞིན་དུ་བར་སྲིད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་ཤ་ཁྲི་དང་སྐྱེ་བས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དག་ཏུ་འགྲོ་སྟེ། ལས་ཉོན་ལས་

སྐྱེ་བ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་ལས་ཉོན་གསོག་པས་སྡིད་པའི་འགོར་ལོ་ཐོག་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་གཉན་ལ་དབབ་པ་ལ། གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ། ཡན་ལག་སོ་སོའི་ངོ་བོ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གསུམ་དབེས་བསྟན་པ། དེ་རྣམས་སྡིད་པ་བཞིར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བརྒྱ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། གསུམ་དུ་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བའི།།
ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་""""

ཞེས་པས་བསྟན། ཕུང་རྒྱུན་འཇིག་རྟེན་ཐ་རོལ་ནས་འདི་དང་འདི་ནས་ཐ་རོལ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་འགོར་བར་འཇུག་པ་རྒྱུ་མེད་དང་རྒྱུ་མི་མཐུན་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཏེ། མ་རིག་པ། འདུ་བྱེད། རྣམ་ཤེས། མིང་གཟུགས། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག རེག་པ། ཚོར་བ། སྡུག་པ། ལེན་པ། སྲིད་པ། སྐྱེ་བ། རྒ་ཤི་འོ། **།གཉིས་པ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ་ནི།**

""""ཆ་གསུམ་མོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་དག་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་མམ་དུས་གསུམ་གྱི་ཆ་གསུམ་མོ།།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་བར་བཤད་པ་ལ། ཚེ་གསུམ་ལ་རྟོག་གེ་བའི་ཚུལ། ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ། གཞན་གྱི་དོགས་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་བར་བཤད། འབྱུང་བ་གསུམ་བཤད། དེ་རྣམས་གནས་སྐབས་བར་བསྟན། མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སྟོན་དང་ཕྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་།།

བར་དུ་བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་ལྡན་ལ།། ༡༠

ཞེས་བས་བསྟན། གསུམ་པོ་འདི་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐར་རིམ་པ་བཞིན་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་སྐེ་གཉིས་གཉིས་དང་། བར་དུ་ལྔག་མ་རྣམ་ཤེས་ནས་སྲིད་པའི་བར་བརྒྱད་བཞག་གོ །དེའང་འདོད་པའི་སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཚེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཀྱི། རྣས་སྐྱེས་དང་བར་དོར་འཆི་བ་དང་ཁམས་གོང་མ་བ་གཉིས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་འོས་སོ།།

གཉིས་པ་འབྱུང་བ་གསུམ་བཤད་པ་ལ། སྟོན་མཐར་འབྱུང་བ་བཞག བར་དུ་འབྱུང་བ་བཞག ཕྱི་མཐར་འབྱུང་བ་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྟོན་གནས་སྐབས།།
འདུ་བྱེད་དག་ནི་སྟོན་ལས་ཀྱི།།

ཞེས་བས་བསྟན། མ་རིག་པའི་ཡན་ལག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚེ་སྟོན་མའི་གནས་སྐབས་གང་ཡིན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཚེ་འདི་ལ་བལྟོས་ནས་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྤྱོད་ཅིང་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཉོན་མོངས་དེ་དག་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པོ་གཞེགས་ན་ཞབས་འབྲིང་བ་ཡོང་བ་བཞིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་དག་ནི་ཚེ་སྟོན་མ་ལ་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ལས་གསོག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱིར་པོ་ལྟའོ།།

གཉིས་པ་བར་དུ་འབྱུང་བ་བཞད་པ་ནི།

རྣམ་ཤེས་མཚམས་སྦྱོར་ཕྱིར་པོ་ཡིན།།
མིང་དང་གཟུགས་ནི་དེ་ཕན་ཚད།། ༡༡

སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དོད་ཚུན་ཚད་དོ།།
དེ་ནི་གསུམ་འདུས་ཚུན་ཚད་དོ།།

རེག་པ་བདེ་སྟུག་ལ་སོགས་ཀྱི།།
རྒྱུ་ཤེས་ནུས་པ་ཚུན་ཆད་དོ།། ༡༡

ཚོར་འཕྲིག་ཚུལ་ཆད་སྣེད་པ་ནི།།
ལོངས་སྤྱོད་འཕྲིག་པ་ཆགས་ཅན་ཀྱི།།
ཉེ་བར་ལེན་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས།།
ཐོབ་བར་བྱ་ཕྱིར་ཡོངས་རྒྱུག་པའི།། ༡༢

དེ་སྲིད་འབྲས་བུ་འབྱུང་འགྱུར་བའི།།
ལས་བྱེད་དེ་ནི་སྲིད་པ་ཡིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་ཚེ་འདིར་མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་མཚམས་སྦྱོར་བ་དེ་ཙམ་ཚད་ནས་མིག་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དོད་ཚུན་ཚད་དོ་སྙེ་མ་དོད་བའི་བར་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །མིང་ནི་ཕུང་པོ་བཞི་སྟེ་མིང་ལྔར་ཐོགས་པ་མེད་པའོ། །གཟུགས་ནི་ནུར་ནུར་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཡན་ལག་དེ་ནི་དེ་རྣམས་ཚང་བར་དོད་ནས་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པར་མ་གྱུར་བའི་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་ཉིད་དོ། །རེག་པའི་ཡན་ལག་ནི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཏེ་བདེ་སྟུག་དང་ལ་སོགས་པས་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་སོགས་ཤེས་པར་མི་ནུས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་བར་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་ཉིད་དོ། །ཚོར་བའི་ཡན་ལག་ནི་ཚོར་བ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་གཅོད་ནུས་པ་ནས་འཕྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་མ་འབྱུང་བའི་བར་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །སྲེད་པའི་ཡན་ལག་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང་འཕྲིག་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཚོལ་བ་ལ་མ་ཞུགས་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཡན་ལག་ནི་སྐབས་གང་དུ་རུ་གྱང་འབྱུང་མཛོད་སོགས་འདོད་ཡོན་དང་འཕྲིག་པའི་ལོངས་སྤྱོད་

རྣམས་ཐོབ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་འཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟའོ། །ཡོངས་སུ་རྒྱུག་པ་དེ་ཡང་སྔོན་ཕྱི་མའི་འབྲས་བུ་བདེ་སྐྱེ་གཤེགས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་དགེ་མི་དགེ་གཟོག་བར་བྱེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་དེའི་སྔོན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་ན་སྔོན་པ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེབ་པར་དཔྱད་ན་འདི་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཕྱི་མཐར་འབྱུང་བ་བཤད་པ་ནི།

ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན།།
ཚོར་བའི་བར་ནི་ཇ་ཤི་ཡིན།། ༡༩

ཞེས་པས་བསྟན། ལས་དེས་ཀྱང་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པ་དེ་ཕྱི་མ་ལ་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་ཕན་ཚད་ཚོར་བའི་བར་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་ནི་གདུལ་བྱ་སྐྱོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཇ་ཤི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དེ་གནས་སྐབས་བར་བསྟན་པ་ལ། དངོས་དང་། དོགས་སྤོང་དོ། །དང་པོ་ནི།

འདི་ནི་གནས་སྐབས་བར་འདོད་ལོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐད་ཅིག་མ་དང་། རྒྱུན་ཆགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་དང་། གནས་སྐབས་པ་དང་བཞིའོ། །སྐད་ཅིག་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་འཇོག་པའི་ཚུལ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་མ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆགས་པའི་དབང་གིས་སྡོག་གཅོད་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་རིག་པའོ། །སེམས་པ་གང་དག་ཡིན་

པ་དེ་དག་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ། །དངོས་པོ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕུང་པོ་བཞི་ནི་མིང་དང་གཟུགས་སོ། །མིང་དང་གཟུགས་ལ་རྣམ་པར་གནས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གོ །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་འདུས་པ་ནི་རེག་པའོ། །རེག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་ཚོར་བའོ། །ཆགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྲེད་པའོ། །དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་རྣམས་ནི་ལེན་པའོ། །དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ནི་སྲིད་པའོ། །ལས་དེ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བའོ།། ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ནི་རྒ་བའོ། །ཞིག་པ་ནི་ཤི་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་བཞི་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་མངོན་པ་ལས་སྐྲག་པས་བར་གྱུར་པ་སྟེ་དེ་སྐད་སུ་བཅ་བར་དགོངས་ནས་འདི་ན་འདི་ཞེས་བསྟན་པར་བྱེ་བྲུག་ཏུ་སྨྲས་སོ། །ལོ་ནི་བྱེ་སྨའི་འདོད་པ་སྟོན་པ་སྟེ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་མིང་གཟུགས་ལ་ཕུང་ལྔའི་གནས་སྐབས་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་ཕུང་ལྔའི་གནས་སྐབས་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེས་པ་མ་རངས་པའི་ཚོག་གོ **།གཉིས་པ་དོགས་སྤོང་ནི།**

གཅོ་བོའི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྟན།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཚར་ཡོད་ན་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཅིས་སྤྲགས་སྟམ་ན། གནས་སྐབས་དེར་མ་རིག་པ་གཅོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གཅོ་བོའི་མིང་གིས་ཡན་ལག་ཏུ་སྤྲགས་པ་ཡིན་ཏེ་དཔུང་གི་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྡན་པ་ལའང་རྒྱལ་པོ་བྱང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ནས་རྒ་ཤིའི་བར་གང་གཅོའི་སྐབས་དེར་སྐྱར་བཞིན་སྤྱར་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི།

སྟོན་དང་ཕྱི་མཐའ་བར་དག་ལ།།

སྟོང་པ་རྣམ་པར་བཟློག་ཕྱིར་རོ།། ༡༥

ཞེས་བས་བསྟན། མདོ་ལས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་གསུངས་པ་ནི་སྟོན་དང་ཕྱི་མཐའ་བར་དག་ལ་བདག་དུས་གསུམ་དུ་རིམ་པ་བཞིན་བྱང་ངམ་མ་བྱུང་། །འབྱུང་བར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། བར་འདིར་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་གོ་སྟེམ་པ་སོགས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐེ་ཚོམ་དང་སྟོངས་པ་རྣམ་པར་བཟློག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ་ལ། དངོས་དང་། བདུན་པོ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་རྒྱས་བཤད་མ་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དངོས་ནི།

ཉོན་མོངས་གསུམ་མོ་ལས་གཉིས་སོ།།

གཞི་བདུན་

ཞེས་བས་བསྟན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལས་མ་རིག་པ་དང་སྡིད་པ་དང་ལེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་སྡིད་ལེན་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའོ། །ལས་ནི་འདུ་བྱེད་དང་སྡིད་པ་གཉིས་སོ། །དེ་དག་དང་ལྡན་གྱི་དང་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའོ། །ལས་ཉོན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞིའི་ཡན་ལག་ནི་བདུན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་ལྟ། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤིའོ།།

གཉིས་པ་བདུན་པོ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི།

……དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཡིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཡན་ལག་བདུན་ལས་ཉོན་གྱི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་ལྟ་ཡིན་ལ། སྡིད་ལེན་སྡིད་པ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་རྒྱས་བཤད་མ་མཛད་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་མདོར་བསྡུས་པ།།
བར་མའི་རྟེས་སུ་དཔག་པ་ལས།། ༢༨

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་ཚེ་འདི་ལ་ནི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་འབྲས་བུ་ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་གཉིས་སོགས་རྒྱུ་ཆེར་བཤད་ན། མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤི་གཉིས་སུ་བསྟུས་ཏེ་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་དང་། འདས་པའི་དུས་སུམ་རིག་པ་གཅིག་པུར་བསྟུས་ཏེ་རྒྱུ་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན། མདོར་བསྟུས་པ་ཙམ་ལས་འདས་དུས་སུ་རྒྱུ་གཉིས་དང་ཕྱི་དུས་སུ་འབྲས་བུ་ལྔར་ཕྱེ་ནས་མ་བཤད་དེ། བར་མའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་བཤད་ཁོ་ནས་སྟ་ཕྱིའི་དེ་རྟེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཤེས་ནུས་པའི་ཕྱིར། དོན་མེད་པས་མི་ཟལ་ལོ།།

གསུམ་པ་གཉན་གྱི་དོགས་པ་བསལ་བ་ལ། གྲངས་ངེས་ལ་དོགས་པ་བསལ་བ་དང་། འབྱུང་བ་དང་སྦྱང་བའི་ཚུལ་བར་རོ། །དང་པོ་ནི།

ཁོན་མོངས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་དང་།།
བྱ་བ་ཉིད་དོ་དེ་ལས་གཞི།།
དེ་ལས་གཞི་དང་ཉོན་མོངས་སྐྱེ།།
འདི་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ལྔགས།། ༢༩

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་ལ་རྒྱུ་དང་ཆ་ཤི་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཡན་ལག་གཉན་གྱིས་ཁ་སྐོང་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དག་ལའང་རྒྱུ་འབྲས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ཡོད་ན་ཁ་གཉན་ནས་སྐོང་དགོས་

བས་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྤྲིད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་ལེན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ལས་བྱ་བའི་ལས་ཉིད་སྐྱེ་སྟེ། མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་དང་། ལེན་པ་ལས་སྲིད་པ་སྐྱེའོ། །ལས་འདུ་བྱེད་སྲིད་པ་དེ་ལས་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་སྐྱེ་བ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་གཞི་མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་དང་རྐ་ཤི་འབྱུང་ལ། གཞི་ཚོར་བ་དང་རྐ་ཤི་ལས་ཉོན་མོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་སྲིད་ལེན་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།[1]

(གཉིས་པ་འབྱུང་བ་དང་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་ནི།

འདིར་ནི་འབྱུང་བ་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ།།
བྱུང་བ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད།།

ཅེས་པས་བསྟན། མདོའི་དགོངས་པ་འདིར་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་བྱུང་བ་ནི་ཚོས་ཅན། གནས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་འདོད་དེ། འདི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚོས་ཅན། འབྱུང་བ་དང་བྱུང་བ་གཉིས་ཀར་གྱུབ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་བུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་འདང་རྒྱུ་འབྲས་འཆོལ་བར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་ལ་བཟློས་ནས་རྟེན་འབྱུང་དེ་དེར་བཟློས་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ཁ་ལ་བཟློས་ནས་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱི་ཁ་མིན་པ་བཞིན་ནོ།།[2]

(གཉིས་པ་ཡན་ལག་ཚོ་ཚིའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས། ཡན་ལག་བཞི་དངོས་སུ་བཤད་པ། ལྟག་མ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བསྟན་པས་ཚོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མ་རིག་པ། མིང་། རེག་པ། ཚོར་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་མ་རིག་པ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ལོག་རྟོག་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་གཞན།།

[1] མ་དཔེ་ངོ་ཤོག་གཅིག་རྒྱུད་ཆོས་སུམ་ཅིང་ཆིན་འདུག་པས་རྣེད་ཐབས་བྱལ་བས་ན་ཀན་པ་མི་བསྐྱོད་ཏོ་རྗེའི་མཛོད་འགྲེལ་ལས་ཁ་སྐོང་ཞུས་ཏེ་ཤད་གྱུག་ནང་བཞག་ཡོད།

མ་རིག་མི་མཛའ་རྣུན་སོགས་བཞིན།། ༢༤

ཅེས་པས་བསྟན། མ་རིག་པའི་དོན་ནི། ཡང་དག་པར་རིག་པ་དངོས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་བདེན་པ་དང་ལས་འབྲས་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པ་མི་གསལ་བའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཆོས་གཞན་ཞེག་མ་རིག་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་མེད་དང་ཅིམས་པོའང་དེར་འགྱུར་བས་རིག་པ་མེད་པ་དང་། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ဇམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མི་མཛའ་བ་དང་རྣུན་ཏེ་མི་བདེན་པ་དང་། སོགས་པའི་སྒྲས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་རྣུན་དང་མི་དགེ་བ་དང་འོག་པའི་དོན་དང་། ངན་པའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རིག་པ་མེད་པ་ဇམ་མ་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་ན། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྒྱན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་དངོས་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་གྲུབ་སྟེ། རིགས་མིན་པ་མིག་སོགས་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་བཅོམ་པ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རིག་པ་མེད་པ་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ལ་གཉིས། ཚོན་མོངས་ཀྱི་མིང་དུ་འདོད་པ་དགག) ཞེས་རབ་ཏུ་བཀྲ་བ་ལ་དེར་བརྗོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཀུན་སྦྱོར་སོགས་ཚོག་ཕྱིར་

ཞེས་པས་བསྟན། མ་རིག་པ་ནི་རིག་པ་མེད་ཅིམ་དང་རིག་པ་མ་ཡིན་ཅིམ་ལ་མི་འཇོག་སྟེ། ཀུན་སྦྱོར་དང་སོགས་པས་འཆིང་བ་གསུམ་ཆུ་བོ་བཞི་སྦྱོར་བ་བཞིའི་ཚོག་ཏུ་མ་རིག་པ་ཞེས་སེམས་བྱུང་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཤེས་རབ་ངན་པ་ལ་དེར་བརྗོད་པ་དགག་པ་ནི།

.....གལ་ཏེ། །ཤེས་རབ་ངན་པའོ་མིན་ལྟ་ཕྱིར།།
ལྟ་བ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཕྱིར།།
ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་ཕྱིར་རོ།། ༢༩

ཞེས་པས་བསྟན། གལ་ཏེ་བྱ་ངན་པ་ལ་བྱ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ངན་པ་ནི་མ་རིག་པའོ་ཞེན། ཤེས་རབ་ངན་པ་ནི་མ་རིག་པ་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་རབ་ངན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་མ་རིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེའང་མ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་ལྟ་བ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟ་བའང་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྫས་གཉིས་ནམ་དུའང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་ངན་པ་དེ་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། **།གཉིས་པ་མིང་བཤད་པ་ནི།**

མིང་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་ཕུང་པོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། མིང་ནི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་མིང་གི་དབང་གིས་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་མིང་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་རེག་པ་བཤད་པ་ནི།**

རེག་བྱ་འདུས་ཏེ་ཚྭང་བ་ཡིན།།
ལྟ་ནི་ཐོགས་པའི་རེག་པ་ཡིན།།
བྱག་པ་བླ་དྭགས་ཆོག་ཅེས་བྱ།། ༣༠

རེག་དང་མ་རིག་དང་གཞན་རེག།

དྲི་མེད་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྟག་མ།།
གཞོད་ནས་མཁས་རྣེས་སུ་ཆགས་པའི་རེག།
བདེ་བ་སྤྲོང་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ།། ༡༩

ཞེས་པས་བསྟན། མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་གྱི་རེགས་པ་དྲུག་ཚོས་ཅན། འདུས་ཏེ་བྱང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེའང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་དབང་པོ་དང་པོ་ལྟ་དང་རྣམ་ཤེས་འདུ་བ་འཕྲད་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེགས་པ་ལ་དེ་གསུམ་འདུས་པའི་དེས་པ་མེད་དེ། ཡིད་དབང་འགགས་པ་དང་ཚོས་མ་འོངས་པ་འབྱུང་འགྱུར་དང་ཡིད་ཤེས་ད་ལྟར་བ་རྣམས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འདུས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་སུ་འདུ་བ་ཉིད་ལ་འདུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ཉིད་འདུ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་རེགས་པ་གཅིག་སྐྱེད་པར་རྣམ་སྨིན་པའི་ཕྱིར། རེགས་པ་འདི་ལ་སྔོན་གྱི་སྨོན་དཔོན་རྣམས་དགོངས་པ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་ནི་ཉི་ཚེན་ལས་འབྱུང་བས་དེར་བཤུ་བར་བྱའོ། །རེགས་པ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་ལྟ་ནི་ཐོགས་པའི་རེགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་རེགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ལ་བློ་དྲུགས་ཚོགས་གི་རེགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་གཅིག་ལ་མིང་དུ་མ་གདགས་སུ་རུང་བས་མིང་ནི་ཚོགས་བློ་དྲུགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་རེགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའང་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སྔོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་མི་ཤེས་ལ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་ཤེས་ཏེ་དོན་འདིའི་མིང་འདི་ཡིན་ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དྲུག་པོ་དེ་ཉིད་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པའི་རེགས་པ་དང་། མ་རིགས་པའི་རེགས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རེགས་པའོ། །དང་པོ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དྲི་མེད་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་རེགས་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རེགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་སྨོས་པའི་རིགས་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་མ་རིགས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་དེ་

དང་དེ་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྡོག་མ་ཤེས་རབ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་སྤྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རེགས་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་གི་ཤེས་རབ་གཉིས་གང་རུང་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་བའི་རེགས་པ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། མ་རིག་བའི་རེག་བའི་ནང་ནས་གནོད་སེམས་དང་རྟེས་སུ་ཆགས་བའི་རེག་པ་ཞེས་བྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་གཉིས་ནི་ཉེས་པ་ཆེ་བས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རེག་པ་ཐམས་ཅད་བསྟུ་བའི་ཚིག་བསྡུས་བའི་རེག་པ་དང་ལ་སོགས་པས་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་བཏང་སྙོམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་དང་གསུམ་སྟེ་བའི་ཚིག་བསྡུས་བ་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་རེག་པ་བཅུ་དྲུག་གོ།

བཞི་པ་ཚོར་བ་བཤད་པ་ལ། སྤྲིན་དབྱེ་བ་དང་། སེམས་ཚོར་བྱེད་བྱ་བ་ཅུང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དྲུག།
ལྟ་ནི་ལུས་ཀྱི་འོ་སེམས་ཀྱི་གཞན།།

ཞེས་པས་བསྟན། རེག་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ནི་དྲུག་སྟེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དག་ལས་དང་པོ་ལྟ་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ནི་དེ་ལྟ་ལས་གཞན་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བའོ། །ཅི་ཚོར་བ་རེག་བའི་འོག་ཏུའང་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་ཞེ་ན། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། དུས་མཉམ་སྟེ། ཕན་ཚུན་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོ་སྡེ་པས། ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱའི་དངོས་པོ་ཅིས་གྲུབ་ཅེས་དྲིས་པ་ལ། བྱེ་སྨྲས། དེ་དེས་ཅིས་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཚུར་དྲིས་པ་ལས། མདོ་སྡེ་པས། ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བ་གཉིས་ཚོས་ཅན། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུབ་སྟེ། ཚོས་སྐྱེས་ཟིན་པ་ལ་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་

ནུས་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ལན་དུ་མ་ཡོད་པ་ནི་ཉིག་ཆེན་ཉིད་ལས་འབྱུང་ངོ།།

གཉིས་པ་སེམས་ཚོར་བྱེ་བག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། བསྟན། བཤད། བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་ལས།།
རྣམ་པ་དག་ནི་ཡང་བཅོ་བརྒྱད།། ༡༡

ཅེས་བས་བསྟན། སེམས་བྱུང་ཚོར་བ་དེ་ཉིད་གཟུགས་སོགས་དུག་ལ་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་དུག་ཚན་གསུམ་ལས་རྣམ་པ་དག་ནི་ཡང་བཅོ་བརྒྱད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །**མཚམས་ཆེན་པོའི་ཏིག་རར།** བྱེ་སྨོས། བཞོན་པ་ལྟ་བུའི་ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་ཡུལ་ལ་རྒྱུ་བར་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པས། ཚོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཡུལ་ལ་རྒྱུ་བའོ་ཞེས་བྱིས་སྣང་ངོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། འདོད་པའི། གཟུགས་ཀྱི། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཚོར་བ་རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ། རང་སྣ་ལ་དམིགས་པ། གཟུགས་ལ་དམིགས་པ། གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་ན་ཐམས་ཅད་རང་དམིགས་ཅན།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཡིད་ཉེ་རྒྱུ་འདི་དག་འདོད་ཁམས་ན་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། དེ་རྣམས་རང་སྣ་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་ནི།

སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་གཉིས་སོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། འདོད་པའི་ཡིད་ཉེ་རྒྱུའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ། དམིགས་པ་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ན་དྲི་ར་མེད་པས་དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་དུག་མ་

གཏོགས་པ་བཅུ་གཉིས་སོ། །**གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི།**

གོང་མ་གསུམ་གྱི་

ཞེས་བས་བསྟན། གོང་མ་གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་ན་ཚེས་གཅིག་ལྷུ་ལ་འདོད་སྟོང་ཀྱིས་དེ་གསུམ་གྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་གཟུགས་སོགས་ལྟ་མེད་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཚོར་བ་རྒྱས་བཤད་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཚོར་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་པའི་ཡུལ་ལ། གཟུགས་ལ། གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།**

"""""""བསམ་གཏན་ནི།།

གཉིས་ན་བཅུ་གཉིས་འདོད་འགྲོ་རྣམས།། ༢༢

ཞེས་བས་བསྟན། བསམ་གཏན་ནི་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ན་ཡིད་མི་བདེའི་ཉུང་ངུ་མེད་པས་ལྟག་བཅུ་གཉིས་ཏེ། དེའང་འདོད་པར་འགྲོ་བ་སྟེ་དེའི་ཡུལ་དུག་པོ་རྣམས་དམིགས་པའམ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་ནི།**

རང་ལ་དམིགས་བརྒྱད་

ཅེས་བས་བསྟན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་རང་ལ་དམིགས་པ་ན་དྲི་རོ་ལ་ཉེ་བ་བཞི་མ་གཏོགས་པ་ཡུལ་བཞི་ལ་ཉེ་བ་བརྒྱད་དོ།།

གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི།

"""""""""གཟུགས་མེད་པ།།

གཉིས་ཀྱིའོ་

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་མེད་པ་ལ་དམིགས་ན་ཡུལ་ཚེས་ཆོག་ན་ཡིད་བདེ་བཏང་སྙོམས་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའོ།།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཚོར་བ་བཞད་པ་ལ། འདོད་པ་ལ། གཟུགས་ལ། གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་བའོ། །དང་པོ་ནི།

……བསམ་གཏན་གཉིས་ན་དུག།

དུག་གི་འདོད་པའོ་

ཞེས་པས་བསྟན། བསམ་གཏན་གོང་མ་གཉིས་ན་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ཉེ་རྒྱུ་དུག་ཁོ་ན་ཡོད་ཅིང་གཞན་ཡིད་བདེ་ནི་མེད་དེ། དེ་སྐད་བའི་ཕྱིར། དུག་པོ་དེ་དག་གིས་ནི་འདོད་པའི་ཡུལ་དུག་ཅར་ལ་དམིགས་པའོ། **།གཉིས་པ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་ནི།**

……རང་ནི་བཞིའི།།

ཞེས་པས་བསྟན། གཟུགས་ཁམས་རང་གི་ཡུལ་ནི་བཞིའི་ཡིན་ཏེ། དྲི་རོ་མེད་པས་སོ། **།གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི།**

གོང་མ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན།། ༡༩

ཞེས་པས་བསྟན། གོང་མ་གཟུགས་མེད་ན་བཏང་སྙོམས་ཉེ་རྒྱུ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཚོས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཚོར་བ་རྒྱས་བཞད་ལ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཚོར་བ། དངོས་གཞིའི་ཚོར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུགས་མེད་ཉེ་བར་བསྟོགས་ན་བཞི།།

གཟུགས་འགྲོ་

ཞེས་པས་བསྟན། གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཉེ་བར་བསྟོགས་ན་ཉེ་རྒྱུ་ཡུལ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པར་འགྲོ་བས་

དེའི་གཟུགས་སྣུ་རེགা་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི།

.....གོང་མར་འགྲོ་བ་གཅིག།

ཅིས་པས་བསྟན། ནམ་མཁའི་ཉེར་བསྟོགས་ན་གོང་མ་གཟུགས་མེད་པར་འགྲོ་བ་ནི་ཡུལ་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྙོམས་ཉེ་རྒྱུ་གཅིག་གོ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞིའི་ཚོར་བ་ནི།

དངོས་གཞི་ན་གཅིག་རང་ཡུལ་ཅན།།

ཞེས་པས་བསྟན། གཟུགས་མེད་པའི་དངོས་གཞི་བཞི་ཉེར་བསྟོགས་གོང་མ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ན་ཉེ་རྒྱུ་གཅིག་ཙོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་འདོད་གཟུགས་ལ་མི་དམིགས་ཤིང་རང་ས་ན་ཡུལ་ཚོས་ཅོ་ན་དང་ཡུལ་ཅན་བཏང་སྙོམས་གཅིག་པུ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །**གསུམ་པ་བསྟུ་བ་ནི།**

བཅོ་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་ཟག་དང་བཅས།། ༣༥

ཞེས་པས་བསྟན། ཡིད་ཉེ་རྒྱུ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་མེད་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་ལམ་ནི་རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེ་རྒྱུ་རྣམས་ནི་དེ་ལས་བརྒྱོལ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྷག་མ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བསྟན་པ་ནི།

བཞད་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་གཞན།།

ཞེས་པས་བསྟན། གལ་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་པ་ན་འདི་མ་རིག་པ་དང་མིང་དང་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་རྣམས་ཀོ་ན་སྟོན་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་དང་རྣམ་

ཤེས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པ་དང་སྲིད་ལེན་ནི་གནས་བཞི་པ་དང་ལྡབ་བར་འཚད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གཞན་སྐྱེ་བ་ཚུ་ཤི་དག་ནི་ལོགས་སུ་མ་བཤད་དེ། དེ་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གསུམ་དབེས་བསྟན་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དབེས་བསྟན་པ། ལས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ། གཞིའི་ཉོན་མོངས་པ་དབེས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་བཞིན།།
ཀུན་བཞིན་རྩ་བཞིན་ལྟོན་ཤིང་བཞིན།།
དེ་བཞིན་ཤུན་པ་བཞིན་དུ་འདོད།། ༤༨

ཅེས་པས་བསྟན། སྐབས་འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ས་བོན་བཞིན་ཏེ། དེ་ལས་སྟོང་ཐུ་ལོ་འདབ་སོགས་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ལས་ཉོན་མོངས་དང་ལས་དང་གཞི་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཀུན་བཞིན་ཏེ་ཀུན་ཡོད་ན་མཚོ་མི་སྐྱམས་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཀུན་ཡོད་ན་སྐྱེ་བའི་མཚོ་མི་སྐྱམས་པ་དང་། ནགས་ཚལ་གྱི་རྩ་བ་བཞིན་ཏེ་དེ་མ་ཕྱུང་ན་ཡལ་གཅད་ཀྱང་སྐར་སྐྱེ་བ་ལྟར་ཉོན་མོངས་རྩ་བ་ནས་མ་བཏོན་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་སྐར་སྐྱེ་བ་དང་། ལྟོན་ཤིང་བཞིན་ཏེ་དེས་དུས་དུས་སུ་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་གཞི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་ཐུག་པོ་ཆེའི་ཤུན་པ་བཞིན་དུ་འདོད་དེ། དེ་ཡོད་ན་འབྲས་སྐྱེའི་དེ་མེད་ན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པའི་ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེའི་དེ་མེད་ན་ལས་འབའ་ཞིག་གིས་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དབེས་བསྟན་པ་ནི།

ལས་ནི་ཤུན་བཅས་འབྲས་དང་འདྲ།།
དེ་བཞིན་སྨན་དང་མེ་ཏོག་བཞིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། ལས་ནི་ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་དང་འདྲ་སྟེ། ཤུན་པ་ཡོད་པའི་འབྲས་ཀྱི་སྔོང་པོ་ལས་འབྲས་བུ་འཕྱང་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོག་མའི་ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྨན་གྱིས་ལན་གཅིག་ནུས་པ་འབྱིན་པ་དང་འདྲ་བར་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཅིག་ཕྱུང་ནས་སྨར་མི་འབྱིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཞིན་ལས་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་བསྐྱེད་པ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱུ་དང་ཐོན་མོངས་པ་ནི་རིང་བའི་རྒྱུའོ། **།གསུམ་པ་གཞིའི་ཁྱོན་མོངས་པ་དེས་བསྟན་པ་ནི།**

གཞི་ནི་བཟའ་བཏུང་གྱུབ་པ་བཞིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། གཞི་ནི་བཟའ་བཏུང་དུགྱུབ་པ་དང་ཚོས་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ་དེས་ན་བཟའ་བཏུང་དུགྱུབ་ཅིན་པ་ལོངས་སྤྱད་བྱ་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི། ཡང་བསྐྱེད་བྱ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་གཞི་རྣམ་སྨིན་ཀྱང་ནི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་ཡིན་གྱི་ཚོ་རབས་གཞན་དུ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་ལས་ཚོ་རབས་གཞན་དུ་རྣམ་སྨིན་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། **བཞི་པ་དེ་རྣམས་སྨིད་པ་བཞིར་བསྟན་པ་ནི།**

སྨིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས།། ༤༧
སྐྱེ་བའི་སྨིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན།།
རང་གི་ས་པ་ཉོན་མོངས་ཀུན།།
གཞན་རྣམ་གསུམ་པོ་གཟུགས་མེད་གསུམ།།

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་འང་བར་སྨིད་སྐྱེ་སྨིད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྨིད་པ་འཆི་སྨིད་སྐྱེ་སྨིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བའི་སྨིད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དག་བ་དང་མ་བསྒོམས་ལུང་མ་བསྟན་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་སྨིད་དེ་ས་གང་ཡིན་པ་དེའི་རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀུན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་ལ། འོན་ཀྱང་ཀུན་དཀྲིས་

ཆེག་ཆུ་ཐུབ་པ་ཕྱག་དོག་སེར་སྣ་འགྱོད་ཁྲོ་འཚོག་པ་ལྟས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་སྲིད་དེ་དག་ལས་གཞན་བར་སྲིད་སྐྱན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་འཆི་སྲིད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་ལ་ནི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་མོ། །གཟུགས་མེད་ན་བར་སྲིད་མ་གཏོགས་སྲིད་པ་གསུམ་ཡོད་ལ། དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་འདོད་གཟུགས་ན་སྲིད་པ་བཞི་ཀ་ཡོད་དོ།།

གསུམ་པ་སྐྱེས་ལ་གནས་བའི་ཚུལ་ལ། བསྟན། བཤད། ཟས་བཞིར་དེས་བས་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲོ་བ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན།། ༩༤

ཞེས་བས་བསྟན། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལའང་བཞི་སྟེ། ཁམ་དང་། རེག་པ་དང་། ཡིད་ལ་སེམས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་སོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བར་བཤད་པ་ལ། ཁམ་ཟས་བཤད་པ། ཟས་ལྟག་མ་བཤད་པ། ཞར་ལ་བར་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ། དེ་སྐད་ནས་ཚེས་པ། སྐྱེ་མཆེད་གང་ཡིན་པ་དང་། དོགས་པ་བཅད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ན།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཡིན་པ་ནི།**

སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་འང་དྲི་ངོ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ་སྟེ་སྣ་ལྟེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་དུ་བཅད་ནས་མིད་ཅིང་ཟ་བས་ཁམ་ཟས་སོ།།

གསུམ་པ་དོགས་པ་བཅད་པ་ནི།

གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་དེས།།
རང་དབང་གྱོལ་ལ་མི་ཐན་ཕྱིར།། ༡༥

ཞེས་པས་བསྟན། ཅི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཟས་སུ་ཐལ། ཁ་དོག་ལྟ་བུ་ཁམ་དུ་བཅད་ནས་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁམ་ཟས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་དེས་མིད་པའི་ཚེ་དབང་པོ་དབང་རྟེན་གྱི་འབྱུང་ཆེན་ལ་ཐན་འདོགས་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་དབང་པོ་ལ་ཐན་མི་འདོགས་ན་དབང་པོ་གཞན་ལའང་ཐན་འདོགས་པ་མི་སྲིད་དེ། ཁམ་ཟས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཁམ་ཟས་ཡིད་འོང་གི་གཟུགས་མཐོང་བས་མི་ཐན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ཟས་ལྟག་མ་བཤད་པ་ལ། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་། ཁམས་གང་ན་ཡོད་པའོ།། དང་པོ་ནི།

རེག་དང་སེམས་པ་རྣམ་ཤེས་ནི།།
ཟག་བཅས་ཟས་ཡིན་

ཞེས་པས་བསྟན། གསུམ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རེག་པ་དང་སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ནི་ཟས་ཡིན་གྱི་ཟག་མེད་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱེ་སྨོས་རེག་སོགས་གསུམ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཟས་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འཕངས་པ་འཕེན། འཕངས་པ་འགྲུབ་པའི་སྐོ་ནས་སྲིད་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཟས་ཡིན་ན་དེ་གསུམ་ནི་སྲིད་པ་ཟད་པ་དང་གཉེན་པོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། **།གཉིས་པ་ཁམས་གང་ན་ཡོད་པ་ནི།**

.....གསུམ་དག་ན།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་དག་ཁམས་གསུམ་ཅར་དག་ན་ཡོད་དོ།།

གསུམ་པ་ཞར་ལ་བར་སྤིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཞད་པ་ནི།

ཡིད་ལས་བྱུང་དང་སྤིད་འཚོལ་དང་།།
དྲི་ཟ་སྤིད་པ་བར་མ་དང་།། ৬০
འགྲུབ་པའོ་

ཞེས་པས་བསྟན། སྤིད་པ་འཚོལ་བ་གང་ཞེ་ན། ཕྱིའི་ཕ་མ་དང་དྲོད་གཤེར་སོགས་ལ་མི་བལྟོས་པར་ཡིད་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པས་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དང་སྐྱེ་སྤིད་འཚོལ་བའི་དང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པས་སྤིད་འཚོལ་དང་དྲི་ཟས་སུ་བས་དྲི་ཟ་དང་སྤིད་པ་བར་མ་དང་ལུས་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ཟས་བཞིར་དེས་བས་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི།

"""""འདི་ལ་གནས་དང་ནི།།
བརྟེན་པ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་གཉིས།།
སྤིད་གཞན་འཕེན་དང་འགྲུབ་པ་ཡི།།
དོན་དུ་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན།། ৬৭

ཞེས་པས་བསྟན། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤིད་པ་གསོ་བྱེད་ཡིན་ན་ཅི་བཞི་པོ་ཏོན་ཟས་སུ་བཞག་ཅེ་ན། གཅོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་ཏེ། ཚེ་འདི་ལ་གནས་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་ཁམ་ཟས་དང་ཞི་བརྟེན་པ་སེམས་འབྱུང་རྣམས་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་རེག་པ་སྟེ་ཟས་དེ་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་ལ། སྤིད་པ་ཕྱི་མ་གཞན་གྱི་སྐྱེ་བ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་སེམས་པའི་ཟས་དང་འཕངས་ཞིན་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ཡི་དོན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན་རྣམ་པར་བཞག་གོ །དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་གཉིས་ནི་སྐྱེས་ཟིན་གསོ་བར་བྱེད་པ་མ་མ་ལྟ་བུ་དང་ཕྱི་

མ་གཏེས་ནི་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡུལ་བྱའོ། །འདིར་སྨྲས་པ།

སྐྱེ་བར་སྨྲངས་པའི་རྣམ་དབྱེད་མཚར་པོ་ནི།།
སྟེགས་དུས་སྐྱེ་བོའི་ཤན་གྱིས་མ་ནོགས་པར།།
ཐར་འདོད་རྣམས་ལ་ལེགས་བཤད་དགའ་སྟོན་ནི།།
འདི་ན་མི་ཟད་བདུད་རྩིའི་སྒོ་ཆེན་ཡོད། །ཅེས་སོ།།

བཞི་པ་གནས་པ་འཆི་འཕོ་བ་ལ། འཆི་སེམས་དོས་བཟུང་བ། རྣམ་ཤེས་གང་དུ་འགག་པ། གནད་གཅོད་པའི་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཁྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཚད་དང་མཚམས་སྤྱོར་འདོད་ཆགས་བྲལ།།
ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་རྣམས།།
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད།།

ཅེས་པས་བསྟན། ལོག་ལྟས་དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་དགེ་རྩ་ཉིང་མཚམས་སྤྱོར་བ་དང་ཁམས་དང་སས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་གཅོད་སེམས་ལྟ་བུ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་དབང་པོ་ལྟའི་རྒྱུ་བ་འདུས་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་མཐུན་པའི་འཆི་འཕོ་བ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློས་ཉིང་མཚམས་སྤྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན་ལ། སྐྱེ་བ་སྤྲོས་པས་བར་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྤྱོར་བའང་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ཚོར་བའི་ཁྱད་པར། སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ལྟག་མོད་དུ་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་བཏང་སྙོམས་ལ།། ৬২

ཞེས་བས་བསྟན། འཚེ་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ནི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེ་སྡུག་ནི་གསལ་བས་རྣམ་ཤེས་གསལ་བ་ལ་སྐྱེ་ཤི་མི་རྟུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།

རྟེ་གཅིག་སེམས་མེད་ལ་དེ་མེད།།

ཅེས་བས་བསྟན། ཡིད་ཤེས་དེའང་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་རྟེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་སེམས་མེད་རྣམས་ལ་གནས་པའི་ངང་དུ་འཚེ་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་། འབད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་ཐན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་མེད་པ་ལ་མེ་མཚོན་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་ཚུལ་ནི།**

མྱ་ངན་འདའ་ལུང་བསྟན་མིན་གཉིས།།

ཞེས་བས་བསྟན། འཚེ་སྤིད་དགེ་སོགས་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དེ་ལས་དགྲ་བཅོམ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་སེམས་ནི་འདོད་པ་ན་རྣམ་སྨིན་བཏང་སྙོམས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་སྤྱོད་ལམ་པ་དང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་གང་རུང་དང་། མེད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་སྤྱོད་ལམ་བའི་སེམས་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ལུང་བསྟན་མིན་པ་གཉིས་ལས་གང་རུང་ཡིན་ཚོ་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ཏེ་གཉིས་པོ་དེ་སྤྲོབས་ཆུང་བས་སེམས་ཆུན་ཆད་པ་དང་མཐུན་ལ་གཞན་དག་ནི་སྤྲོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྣམ་ཤེས་གང་དུ་འགག་པ་ནི།

འོག་མི་ལྟར་འགྲོ་མི་སྐྱེ་རྣམས།།
རིམ་གྱིས་འཆི་ན་ཤང་པ་དང་།།
ལྷེ་བ་སྐྱིང་གར་ཡིད་འཆི་འཕོ།། ৫৭

ཞེས་བས་བསྟན། གལ་ཏེ་འཆི་བ་ན་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགག་ཅེ་ན། འོག་ངན་སོང་གསུམ་དང་མི་དང་ལྷར་འགྲོ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཡང་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འཆི་ན་ཤཱ་ད་པུ་ཏྲ་དང་སྐྱིང་གར་ཡིད་འཆི་འཕོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །དེར་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་འགག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དག་བཅོམ་པ་ནི་སྤྱི་བོ་ནས་འཕོ་ཞེས་ཟེར། དེའང་ཅིག་ཅར་འཆི་ན་ཡིད་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་སྐད་ཅིག་ལ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། **།གསུམ་པ་གནད་གཅོད་པའི་རྒྱུ་ནི།**

གནད་གཅོད་པ་ནི་ཆུ་སོགས་ཀྱིས།།

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་ལ་གནད་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དུ་ཁ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་གནད་ནི་གང་ལ་གནོད་པ་བྱས་ན་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། གཅོད་པ་ནི་དེར་ཚོར་བ་མི་བཟད་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་དེའི་རྒྱུ་ནི་བད་ཀན་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ཆུའི་ཁམས་འབྲུགས་པ་དང་། སོགས་བས་འདུས་པ་མཁྲིས་པ་ཆེ་བ་ལ་མེ་དང་རླུང་ཤས་ཆེ་བ་ལ་རླུང་གི་ཁམས་ཆེར་འབྲུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྱུང་གི་གཞན་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ཆུའི་ཁམས་འབྲུགས་པ་དང་། སོགས་བས་འདུས་པ་མཁྲིས་པ་ཆེ་བ་ལ་མེ་དང་རླུང་ཤས་ཆེ་བ་ལ་རླུང་གི་ཁམས་ཆེར་འབྲུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྱུང་གི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་འཛིག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཅིག་ཅར་འཆི་བ་རྗུས་སྐྱེས་རྣམས་ལ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏོ་ན་ནས་དབང་པོ་འདོར་བ་དང་གནད་གཅོད་པ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་ནི་གནད་གཅོད་མེད་ཀྱང་ཉེ་བའི་འཆི་ལྷས་ལྷ་དང་རིང་བའི་འཆི་ལྷས་ལྷ་རྣམས་བྱུང་བའི་ཚེ་སྐུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། **།ལྷ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ་ནི།**

འཕགས་དང་མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དག།
ཡང་དག་ལོག་པ་ཉིད་དུ་རིས།། ୭୯

ཞེས་བས་བསྟན། དེའང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིས་

ཏེ། ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་རིས་པའི་ཚོགས་དང་། ལོག་པ་ཉིད་དུ་རིས་པ་དང་། མ་རིས་པའི་ཚོགས་སོ། །ཞེས་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ལས་འཕགས་པ་དང་མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པ་ཉིད་དུ་རིས་པ་ཡིན་ཏེ། ངན་འགྲོ་མེད་པར་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་ན་ཐར་པར་རིས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤི་འཕོས་མ་ཐག་དམྱལ་བར་སྐྱེ་རིས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་མ་རིས་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་བཞད་ཟིན་ཏོ།།

འདིར་སྨྲས་པ། བདག་བློའི་ཤེས་རབ་མེ་ལོང་དུ། །ཆོས་མངོན་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་ནི། །མ་འདྲེས་གཟའ་སྐར་རྣམ་བཀྲ་བ། །དང་བའི་རྒྱ་མཚོར་རིན་ཆེན་གཟུགས།།

ཞེ་མ་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་བསྟན། །ངན་རྟོག་རྣམས་ཀྱིས་རབ་དཀྲུགས་ཤིང་། །འཇིག་རྟེན་གཡོ་སྐྱས་དབྱེན་དབྱོས་པས། །དེ་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ངལ་བར་བས། །དེ་ལྟའང་སྔོན་བྱོན་ལོ་པཎ་དང་། །སྐྱེལ་བའི་རྒྱལ་བློན་དེ་དག་གི །སྐུ་དྲིན་དྲན་པས་ཡིད་ཕྱོགས་ཏེ། །ཆོས་ཚུལ་འདི་ལ་སྦྱོ་བ་སྐྱེས། །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་ལ་གསུམ། རྟེན་སྟོང་གི་གནས་ཚུལ། ཞར་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚད། དེ་དག་འཕལ་བྱེད་གྱི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ལ། སྟོང་གྱི་གནས་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། གནས་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་དོས་བཟུང་བ། དེ་དག་འགྲུང་འཇིག་མཉམ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྟེན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གསུམ་བཤད་པ་དང་། བརྟེན་པ་རི་མཆོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རླུང་གི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚད། དགྱིལ་འཁོར་གཉན་གཉིས་ཀྱི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་སྟོང་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི།།
གནས་པར་འདོད་པའི་འོག་དག་གི།
རླུང་གི་དགྱིལ་འཁོར་རྩམས་སུ་ནི།།
ས་ཡ་དྲུག་འབུམ་གྲངས་མེད་དོ།། ৬৭

ཞེས་བས་བསྟན། དང་ནི་སྟོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འཆད་པ་ལ། སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱང་གི་མདོ་རྣམས་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱི་འུག་ཚུགས་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་སྟེང་གཡོགས་མེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་སྟེང་གཡོགས་ཡིད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཉི་ཟླ་མེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་སྟོང་གསུམ་ཉི་ཟླ་གཅིག་གིས་འཚོར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ལ་སྟོང་གསུམ་འདིའི་ཚད་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མར་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཞིང་མི་མཛེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ཚུལ་འཆད་པ་སྣབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་སྟོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནི་འདི་ལྟར་གནས་པར་འདོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་འོག་གཞི་དག་གི་ནམ་མཁའ་ལ་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་མཐོན་པར་གྲུབ་ཅིང་དེའི་རྗེས་སུ་ནི་དཔག་ཚད་སུམ་ཅུ་འབུམ་མོ། །རྒྱུན་ནི་གྲངས་མེད་དོ། །དེ་ནི་ཚན་པོ་ཆེའི་རྟོ་རྗེས་ཀྱང་གཞིག་པར་མི་ནུས་པར་སྣ་ཚ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཚད་ལ། དཔངས་ཚད་སོ་སོར་བཤད། རླུ་ཚད་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཆུ་དང་། གསེར་རོ། །དང་པོ་ལ། ཚགས་དུས་དང་། གནས་དུས་ཀྱིས་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཆུ་རྩམས་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཅིག་དང་།།
སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་ཉི་ཤུ་འོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་དབང་གིས་ནམ་མཁའ་ནས་སྤྲིན་གསེར་གྱི་སྐྱིང་པོ་ཅན་ལས་ཆར་གྱི་རླུན་གཉའ་ཤིང་ཙམ་བབས་པ་དེ་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྱུར་ཏེ་དེའི་རྩམས་སུ་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཅིག་དང་སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་ཉི་ཤུའོ། །ཆུ་དེ་ཕད་ཀར་མི་འབྱོ་བ་ནི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སོ།།

གཉིས་པ་གནས་དུས་ཀྱི་ཚད་ནི།

ཕྱེས་ནི་རྩམས་སུ་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱད།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་བའི་རྟྲུང་གིས་ཆུ་དེ་ཀུན་ནས་བསྡུབས་པ་ན་ཕྱིས་ནི་རྣམས་སུ་འབྱམ་ཕུག་བརྒྱད་དོ།།

གཉིས་པ་གསེར་གྱི་དཔངས་ཚད་ནི།

ལྷག་མ་དག་ནི་གསེར་དུ་འགྱུར།། ৭৮

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་མ་བསྐོལ་བ་ན་སྨིས་མ་ཆགས་པའི་ཚུལ་དུ་ལྷག་མ་ཆུའི་སྟེང་གི་རིམ་པ་དག་ནི་དཔག་ཚད་སུམ་འབྱམ་ཉི་ཁྲི་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྣ་གཞི་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་རྒྱ་ཚད་ཕུན་མོང་དུ་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ཐད་ཀའི་ཚད་དང་། ཁོར་ཡུག་གི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི།།
ཐད་ཀར་འབྱམ་ཕུག་བཅུ་གཉིས་དང་།།
སྟོང་ཕུག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཕུག་ནི།།
ཕྱེད་དང་ལྡན་རྣམས་ཁོ་ནའོ།། ৭৯

ཞེས་བས་བསྟན། གློང་བཞི་བྱ་བ་ཕུག་བརྒྱ་པོ་རེ་རེའི་འོག་ཏུ་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐད་ཀར་འབྱམ་ཕུག་བཅུ་གཉིས་དང་སྟོང་ཕུག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཕུག་གི་ཕྱེད་དང་ལྡན་རྣམས་ཁོ་ནའོ། །དཀྱིལ་འཁོར་འདི་གཉིས་རྒྱར་ནི་མཁམ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཁོར་ཡུག་གི་ཚད་ནི།

ཁོར་ཡུག་ཏུ་ནི་སུམ་འགྱུར་རོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཁོར་ཡུག་ཏུ་ནི་སུམ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བས་དེ་གཉིས་དཔག་ཚད་སུ་ཡ་ཕུག་གསུམ་དང་འབྱམ་ཕུག་དྲུག་དང་ཁྲི་དང་སུམ་བརྒྱ་ལྡན་ཏེ།།

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་དེ་མཚོ་བཤད་པ་ལ། དེ་དག་བཤད་པ་དང་། མཚོ་བརྒྱད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཇི་ལྟར་གནས་པའི་ཚུལ། རྒྱུ་ཅི་ལས་གྱུར་པ། ཚད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་ལྷུན་པོ་གཅིར་ཤིང་འཛིན།།
གཞོལ་མདའ་འཛིན་དང་སེང་ལྡེང་ཅན།།
དེ་བཞིན་ལྟ་ན་སྡུག་རི་དང་།། ୯୪

རྟ་རྣ་དང་ནི་རྣམ་འདྲུད་དང་།།
སུ་ཁྲུད་འཛིན་རིའོ་དེ་ནས་ནི།།
གྱིང་རྣམས་ཡིན་ནོ་དེ་དག་གི།
ཕྱི་རོལ་ན་ནི་ཁོར་ཡུག་སྟེ།། ୯୫

ཞེས་པས་བསྟན། རྒྱའི་སྟེང་ན་གནས་པའི་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དབུས་སུ་ལྷུན་པོའོ། །རི་ལྟག་མ་བདུན་དེ་ལ་བསྐོར་བ་ནི་གཅིར་ཤིང་འཛིན་དང་གཞོལ་མདའ་འཛིན་དང་སེང་ལྡེང་ཅན་དང་དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་ན་སྡུག་རི་དང་རྟ་རྣ་དང་ནི་རྣམ་འདྲུད་དང་སུ་ཁྲུད་འཛིན་རིའོ། །དེ་ནས་ནི་གྱིང་བཞི་རྣམས་ཡིན་ནོ། །གྱིང་དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་ན་ནི་ཁོར་ཡུག་སྟེ་རླུང་པོར་བསྐོར་བའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱུ་ཅི་ལས་གྱུར་པ་ནི།

བདུན་ནི་གསེར་ཡིན་དེ་ལྷགས་སོ།།
ལྷུན་པོ་རིན་ཆེན་བཞིའི་རང་བཞིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། གཅིར་ཤིང་འཛིན་སོགས་རི་བདུན་ནི་གསེར་ཡིན་ནོ། །ཕྱིའི་སུ་ཁྲུད་དེ་ལྷགས་སོ། །ལྷུན་པོ་ནི་ཤར་དཀྱིལ། ལྷོ་བཻཊཱུརྱ། ནུབ་ཤེལ་དམར་པོ། བྱང་

གསེར་ཏེ་རིན་ཆེན་སྣ་བཞི་ལས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །རི་རབ་ཀྱི་དོས་ཀྱི་ཁ་དོག་གིས་དེའི་རང་གྲིང་གི་ནམ་མཁའི་ཁ་དོག་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་སྣང་ངོ་། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ནམ་མཁའ་ནས་ཆར་པའི་རྒྱུན་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་འོག་ཏུ་བབས་པ་དེ་གསེར་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་དང་རྒྱ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་རྟྲང་གིས་བསྡུབས་པ་ལས་རི་རབ་སོགས་དེར་གྱུར་པའོ།།

གསུམ་པ་ཚད་བཤད་པ་ལ། ཆུ་མཚམས་མན་གྱི་ཚད་ཐུན་མོང་དང་། ཆུ་མཚམས་ཡན་གྱི་ཚད་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆུ་ཡི་ནང་དུ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །ཞུབ་བོ་

ཞེས་པས་བསྟན། རི་དགུ་པོ་དེ་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་སྟེང་གི་ཆུའི་ནང་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་དག་མཉམ་པར་ཞུབ་བོ།།

གཉིས་པ་ཆུ་མཚམས་ཡན་གྱི་ཚད་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། རི་རབ་དང་། གཞན་གྱི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

……དེ་བཞིན་སྟེང་དུ་ཡང་།། ༥༠

དཔག་ཚད་དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་འོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཆུའི་ནང་དུ་ཞུབ་པ་དེ་བཞིན་སྟེང་དུ་ཡང་དཔག་ཚད་དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲིའོ། །གཉིས་ཀ་བསྟོམས་པས་རི་རབ་ཀྱི་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་འབུམ་དང་དུག་ཁྲི་འོ།།

གཉིས་པ་གཞན་གྱི་ཚད་ལ། འཕང་དང་། རྣམས་ཀྱི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

བརྒྱད་པོ་འཕང་དུ་ཕྱེད་ཕྱེད་དབྱི།།

ཞེས་པས་བསྟན། རི་བདུན་ཁོར་ཡུག་དང་བཅས་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འཕང་དུ་ཕྱེད་ཕྱེད་དབྱི་སྟེ། གཅིག་ཤིང་འཛིན་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་

བཞི་ཁྲི་འཕགས་ལ་དེའི་ཕྱེད་ནི་གཤོལ་མདའ་འཛིན་སོགས་ཡིན་པ་ནས་སུམ་བརྒྱ་དང་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ནི་ལྷགས་རི་ཡིན་པའི་བར་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྣམས་ཚད་ནི།

དེ་དག་རྣམས་སུའང་འཕང་དང་མཉམ།།

ཞེས་པས་བསྟན། རི་དེ་དག་གི་རྣམས་སུའང་འཕང་དང་མཉམ་མོ།།

གཉིས་པ་མཚོ་བརྒྱད་བཤད་པ་ལ། རོལ་མཚོ་བདུན་བཤད་པ། མཐའི་མཚོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རོལ་མཚོ་བདུན་གྱི་གནས་རྒྱལ། རོལ་མཚོ་ནང་མའི་ཚད། གཞན་དུག་གི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་དག་བར་བདུན་རོལ་མཚོ་ཡིན།། ༤༽

ཞེས་པས་བསྟན། རི་དེ་དག་གི་བར་བདུན་ནི་རོལ་མཚོ་ཡིན་ནོ། །དེའང་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུའོ། **།གཉིས་པ་རོལ་མཚོ་ནང་མའི་ཚད་ནི།**

དང་པོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱད་ཅུའོ།།
དེ་ནི་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན།།
དེ་ཡི་རོས་ལ་སུམ་འགྱུར་རོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། རོལ་མཚོ་དང་པོ་ཁ་ཞེང་སྟོང་ཐག་བརྒྱད་ཅུའོ། །དེ་ནི་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡི་རོས་གཅིག་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་རིའི་ཐྱོགས་ལ་དེ་ཉིད་སྟ་མ་སུམ་འགྱུར་རོ་སྟེ་ཉིས་འབྱམ་བཞི་ཁྲིའོ། **།གསུམ་པ་རོལ་མཚོ་གཞན་དུག་གི་ཚད་ནི།**

རོལ་མཚོ་གཞན་ནི་ཕྱེད་ཕྱེད་དོ།། ༥༡

ཞེས་པས་བསྟན། རོལ་མཚོ་གཞན་གྱི་ཞེང་ནི་ཕྱེད་ཕྱེད་དོ་སྟེ་དབྱེའོ།།

གཉེས་པ་མཐའི་རྒྱ་མཚོ་བཤད་པ་ནི།

ལྷག་མ་ཕྱི་ཡི་མཚོ་ཆེན་ཡིན།།
འབྱམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྲག་ནི།།
ཉི་ཤུ་གཉེས་སོ་

ཞེས་བས་བསྟན། ལྷག་མ་སུ་ཞུང་འཛིན་རི་ནས་ཕྱི་ཡི་ལྷགས་རིའི་བར་གྱི་ཆུ་ནི་ཕྱིའི་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་བ་ཚྭ་ཅན་གྱི་ཆུས་གང་ངོ་། །འདིའི་ཞེང་ལ་འབྱམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྲག་ནི་ཉི་ཤུ་གཉེས་སོ།།

གཉེས་པ་གནས་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། མིའི་གནས། དམྱལ་བའི་གནས། ལྷའི་གནས་སོ། །དང་པོ་ལ། གླིང་བཞུགཉེས་སྒྲིང་བཤད་པ་དང་། འཛམ་གླིང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། གླིང་བཞི་བཤད་པ་དང་། གླིང་ཕྲན་བཅུད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འཛམ་ལྗོངས་གླིང་། ལུས་འཕགས་གླིང་། བ་གླང་སྤྱོད། སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་གླིང་གི་དབྱིབས་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

……དེ་ལ་ནི།།
འཛམ་བུའི་གླིང་སྟེ་ངོས་གསུམ་ལ།། ५३

སྟོང་ཕྲག་གཉེས་སོ་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས།།
གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞི།།

ཞེས་བས་བསྟན། རྒྱ་མཚོ་དུག་ཅན་དེ་ལ་ནི་རི་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འཛམ་བུའི་གླིང་སྟེ་ཆུ་དང་མཉམ་པར་གནས་པའི་སྟེང་གི་ངོས་རྒྱ་ཆེ་བ་གསུམ་ལ་སྟོང་ཕྲག་གཉེས་སོ། །ཤིང་རྟའི་དབྱིབས་ངོས་ཆུང་བ་གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞིའོ། །མཐའ་སྐོར་ལ་དཔག་ཚད་དུག་སྟོང་ཕྱེད་བཞིའོ། །སྲིད་ནི་བརྒྱད་ཁྱེ་ཕྲུར་དུ་ཆགས་པར་གླིང་

བཞི་ཅར་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་ལུས་འཕགས་གླིང་ནི།**

ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་ཟླ་ཁམ་འདྲ།།
ངོས་གསུམ་འདི་དང་འདྲ་གཅིག་ལ།། ༤༩

དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། འཛམ་བུའི་གླིང་ནས་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་ཟླ་ཁམ་འདྲ་ལ་རྒྱུར་ནི་ངོས་གསུམ་ལ་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་དང་འདྲ་བར་ཉེས་སྟོང་ཉེས་སྟོང་ངོ། །ངོས་གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའོ། །དེའི་མཐའ་སྐོར་ཡང་དྲུག་སྟོང་ཕྱེད་དང་བཞི་བརྒྱ་སྟེ་ཆུ་མཚམས་ལས་ཀ་ལ་བདུན་སྦིད་དུ་འཕགས་པའམ་དེར་སྐྱེས་པའི་མི་རྣམས་ནི་འདི་པ་བས་ལུས་ཉེས་འགྱུར་གྱི་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ལུས་འཕགས་པའོ།།

གསུམ་པ་བ་ལང་སྤྱོད་ནི།

བ་ལང་སྤྱོད་གླིང་ཟླུམ་པོ་སྟེ།།
སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ནོ།།
དེའི་དབུས་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་གསུམ།། ༥༠

ཞེས་པས་བསྟན། ཆུབ་ཀྱི་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་ན་བ་ལང་སྤྱོད་གླིང་ཟླུམ་པོ་སྟེ་མཐའ་སྐོར་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །དེའི་དབུས་ཀྱི་ཞེང་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་གསུམ་མོ། །དེར་ནི་བ་ལང་དང་ནོར་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་སྟེ་དེའི་དབུས་སུ་ཚོ་ས་ལྟ་ཀ་འབབ་བོ། །**བཞི་པ་ཨུང་སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་གླིང་གི་དབྱིབས་ཚད་ནི།**

སྒྲ་མི་སྙན་བརྒྱད་བྱུང་བཞིན་མཉམ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཨུང་གི་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་ན་འདེ་སྐད་དུ་སྒྲ་བའམ་འཆི་བའི་སྡོན་རོལ་ཞག་བདུན་ནས་ལུང་སྟོན་པས་སྒྲ་མི་སྙན་ལ་ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉེས་སྟོང་

ཉེས་སྤྱོང་སྟེ་དཔག་ཚད་སྤྱོང་ཕྱག་བརྒྱད་གྱུ་བཞིར་མཉམ་མོ། །གྲིང་གི་དབྱིབས་ཀྱིས་དེ་ན་གནས་པའི་མིའི་ཐུང་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ།།

གཉིས་པ་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་བཤད་པ་ནི།

དེ་ཡི་བར་གྱི་གླིང་བརྒྱད་ནི།།
ལྷས་དང་ལྷས་འཕགས་སྒྲ་མི་སྙན།།
སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་རྒྱ་དང་ནི།། ༤༨

རྔ་ཡབ་དང་ནི་རྔ་ཡབ་གཞན།།
གཡོ་ལྡན་དང་ནི་ལམ་མཆོག་འགྲོ།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ཡི་བར་གྱི་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་ནི་ལྷས་དང་ལྷས་འཕགས་ནི་ཤར་གྱི་གླིང་གཡོག །སྒྲ་མི་སྙན་དང་སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་རྒྱ་བ་ནི་ཐུང་གི་གླིང་གཡོག་དང་ནི་རྔ་ཡབ་དང་ནི་རྔ་ཡབ་གཞན་ནི་ལྷོའི་གླིང་གཡོག །གཡོ་ལྡན་དང་ནི་ལམ་མཆོག་འགྲོ་ནི་ནུབ་ཀྱི་གླིང་གཡོག་གོ །**གཉིས་པ་འཛམ་གླིང་ཕྱི་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་ནི།**

འདི་ནས་ཐུང་དུ་རི་ནག་པོ།།
དགུ་འདས་གང་ས་རིའོ་དེ་ནས་ནི།། ༤༩

སྒོས་དང་ལྡང་བའི་ཚུ་རོལ་ན།།
ཚུ་ཞེང་ལྔ་བཅུ་ཡོད་བའི་མཚོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། འཛམ་གླིང་འདི་ནས་ཐུང་དུ་རི་ནག་པོ་དགུ་འདས་པ་ན་གང་ས་རིའམ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའོ། །དེ་ནས་ཀྱང་ཐུང་ཕྱོགས་ན་ནི་སྒོས་དང་ལྡང་བ་ཡོད་ཅིང་དེའི་ཚུ་རོལ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་བ་ན་ཚུ་ཞེང་ལྔ་བཅུ་ཡོད་བའི་མཚོ་མ་དྲོས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུས་གང་བ་ཡོད་ལ་དེར་ནི་རྔ་འཕྲུལ་མེད་བའི་མིས་

བགྲོད་པར་དཀའོ། །མ་དྲོས་པ་དེའི་དྲུང་ན་འབྲས་བུ་མངར་པོ་ཡོད་པའི་ཤིང་འཛམ་བུགྲུབ་སྟེ་དེའི་འབྲས་བུ་རྣ་མ་ཙམ་སྨིན་པ་དེ་གླུ་རྣམས་ཉན་སྐུལ་ནས་ཟ་ཞིང་མ་ཟོས་པ་རྣམས་འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གཞེར་དུ་འགྲུར་རོ་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཤིང་འདིས་མཚོན་ནས་གྲིང་འདི་ལ་འཛམ་བུགྲིང་པར་གྲགས་ལ་ཤིང་འདིའི་རིགས་ནི་སྟོན་སེར་སྐྱའི་གོང་ནའང་ཆུང་ཟད་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞིང་པའི་གོང་འཛམ་བུའི་གྲིབ་མ་ལ་བསམ་གཏན་མཛད་དོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་དམྱལ་བའི་གནས་བཤད་པ་ལ། ཚ་དམྱལ་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ། གྲང་དམྱལ་གྱི་གནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མནར་མེད། རབ་ཚ་སོགས་བདུན། ཉེ་འཁོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདི་འོག་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ན།།
མནར་མེད་པའོ་དེ་ཙམ་མོ།། ༥༨

ཞེས་པས་བསྟན། འཛམ་བུགྲིང་འདིའི་འོག་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ན་མནར་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོའོ། །དེའི་གནམ་འཕང་དང་རྒྱུར་ནི་དེ་ཙམ་མོ་སྟེ་དཔག་ཚད་ཉི་ཁྲི་ཉི་ཁྲིའོ། །**གཉིས་པ་རབ་ཚ་སོགས་བདུན་ནི།**

དེ་ཡི་སྟེང་ན་དམྱལ་བ་བདུན།།

ཞེས་པས་བསྟན། མནར་མེད་པ་དེ་ཡི་སྟེང་ན་རབ་ཏུ་ཚ་བ་སོགས་དམྱལ་བ་བདུན་བརྩེགས་མར་གནས་སོ།།

གསུམ་པ་ཉེ་འཁོར་བ་ལ། ཉེ་འཁོར་བའི་གྲངས། ཕྱོགས་གང་ན་ཡོད་པ། སྡེ་ཚན་གྱི་མིང་ངོ། །དང་པོ་ནི།

བརྒྱད་པོ་གྲུབ་ལ་ལྷག་བཅུ་བྲུག།

ཅེས་པས་བསྟན། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་པོ་གྲུབ་ལ་གནོད་པ་ལྷག་པ་བཅུ་བྲུག་བཅུ་བྲུག་

ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ཐོབ་གང་ན་ཡོད་པ་ནི།

དེ་དག་གི་ནི་ངོས་བཞི་ན།།

ཞེས་པས་བསྟན། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གི་ནི་ངོས་བཞི་ནའོ།།

གསུམ་པ་སྟེ་ཚན་གྱི་མིང་ནི།

མེ་མར་སྐར་དང་རོ་སྐྱག་དང་།། ༤༥

སྐྱ་གྲི་ལམ་སོགས་ཆུ་བོ་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། མེ་མར་སྐར་ཐུན་ནུབ་ཙམ་དང་རོ་སྐྱག་ཏེ་རྒྱག་འདམ་དང་སྐྱ་གྲིའི་ལམ་དང་སོགས་པས་ལོ་མ་རལ་གྲི་ལྟ་བུའི་ནགས་ཚལ་དང་ཤུགས་ཀྱི་ཤལ་མ་ལིའི་ནགས་ཆེར་མ་རྟོན་པོ་སོར་བཅུ་དྲུག་པ་ཅན་ཏེ་གསུམ་པོ་མཆོད་ཚར་འདུ་བས་གཅིག་ཏུ་བྱས། ཆུ་བོ་རབ་མེད་ནི་ཐལ་ཆུ་ཁོལ་མས་གང་བ་དག་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གྲང་དམྱལ་གྱི་གནས་བཤད་པ་ནི།

ཆུ་བུར་ཅན་སོགས་གྲང་བརྒྱད་གཞན།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་ཆུ་བུར་ཅན་དང་། སོགས་པ་ཆུ་བུར་རྡོལ་པ་ཅན་དང་། སོ་ཐམ་པ་དང་། ཙ་ཚུ་ཟེར་བ་དང་། ཀྱི་ཧྲུ་ཟེར་བ་དང་། ཤུཏྤལ་ལྟར་གསལ་བ་དང་། པདྨ་ལྟར་གསལ་བ་དང་། པདྨ་ལྟར་ཆེར་གསལ་བ་སྟེ་གང་བའི་དམྱལ་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་ནི་ཚ་དམྱལ་ལས་རིགས་དང་གནས་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཉི་ཚེ་བའི་དམྱལ་བ་ནི་འགྲེལ་པར། གནས་ནི་དེས་པ་མེད་དེ། ཆུ་བོ་དང་རི་དང་མྱ་ངམ་གྱི་སྒོགས་དག་དང་གཞན་དག་དང་འོག་ནའང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དུད་འགྲོ་ནི་ཐང་དང་ཆུ་དང་ནམ་མཁའི་སྟོང་ཡུལ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་གཤིན་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་གནས་ཀྱི་ཤ་བ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་འདིའི་

རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་འོག་དཔག་ཚད་ཕྱེ་བརྒྱས་བཅད་པ་ན་ཡོད་དོ།།

གསུམ་པ་ལྷའི་གནས་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་དེའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སར་དང་འབྲེལ་བ་དང་། མ་འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པ་དང་། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་གནས་སོ། །དང་པོ་ལ། གཞལ་མེད་ཁང་དང་། རི་ལ་བཏེན་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཉི་ཟླའི་ཐག་ཚད། བྱ་བའྱེད་རྩལ། དེ་ལ་བཏེན་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཟླ་བ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཏོ། །དང་པོ་ལ། ཉི་ཟླ་མཐོ་དམན་གྱི་ཚད། ཉི་ཟླའི་རྒྱུ་ཁྱོན་གྱི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཉི་ཟླ་ལྷུན་པོའི་ཕྱེད་ནའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཉི་ཟླ་ནི་ལྷུན་པོའི་ཕྱེད་ན་འོ་སྐྱེ་གཅིག་ལ་རྟོག་ཅིང་འཛིན་གྱི་རྩེ་མོ་དང་མཉམ་པར་རྒྱུ་བའོ། **།གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཁྱོན་གྱི་ཚད་ནི།**

དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་གཅིག་དང་བཅས།། ༥༠

ཞེས་པས་བསྟན། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་དང་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་གཅིག་དང་བཅས་པའོ། །རྟམས་སུ་དཔག་ཚད་དུག་དང་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆ་གཅིག་གོ །ཟླ་བ་ནི་ཚུ་ཤེལ་དང་ཉི་མ་ནི་མེ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ་དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་ལྟ་ན་སྡུག་པ་འབྱོར་པ་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་ལྟའི་བྱ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །སྐར་མ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཚད་རྒྱང་གྲགས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཚད་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གོ **།གཉིས་པ་བྱ་བ་བྱེད་རྩལ་ནི།**

ནམ་ཕྱེད་ཉི་མ་ནུབ་པ་དང་།།
ཉི་མ་ཕྱེད་དང་འཆར་དུས་གཅིག།

ཅེས་པས་བསྟན། གླིང་བཞི་གཅིག་ཏུ་ཉི་མ་གཅིག་དང་ཟླ་བ་གཅིག་གིས་བྱ་བ་

བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་བྱང་སྐྱ་མི་སྣན་དུ་ནམ་ཕྱེད་པའི་ཚེ་ཡུས་འཕགས་གླིང་དུ་ཉི་མ་ནུབ་པ་དང་འཛམ་གླིང་དུ་ཉི་མ་ཕྱེད་དང་བ་ལང་སྐྱོད་དུ་འཆར་བ་དུས་གཅིག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་ཤར་དུ་ནམ་ཕྱེད་པའི་ཚེ་ཕྱོར་ཉི་མ་ནུབ་པ་དང་ནུབ་ཏུ་ཉི་མ་ཕྱེད་པ་དང་བྱང་དུ་ཉི་མ་འཆར་བ་ལ་སོགས་པ་དུས་མཉམ་པ་རིམ་པ་བཞིན་སྣང་ངོ།།

གསུམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དུས་ཚིགས་ལ། ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་བའི་དུས། རིང་ཐུང་གི་ཚད། ཉི་མ་རྒྱུ་བའི་དུས་སོ། །དངོས་ནི།

དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ཡི།།
ཐ་མའི་ཚེས་དགུ་ནས་མཚན་རིང་།། ༤༡

དགུན་རྣམས་ཀྱི་ནི་བཞི་པ་ལ།།
ཐུང་དུ་འགྱུར་རོ་ཉི་མོ་ཟློག།

ཅེས་པས་བསྟན། འགྲེལ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་དགུན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་དཔྱིད་དོ། །གསུམ་པ་ནི་དབྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགུན་དཔྱིད་དབྱར་གསུམ་ཀར་ཟླ་བ་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་དགུན་ཟླ་བཞི་ནི་དབྱུག་པ། སྐྱིན་དྲུག མགོ རྒྱལ་ལོ། དཔྱིད་ཟླ་བཞི་ནི་མཆུ། དབོ། ནག་པ། ས་གཟེ། །དབྱར་ཟླ་བཞི་ནི། སྦྱོན། ཆུ་སྟོད། གློ་བཞིན། ཁྲུམས་རྣམས་སོ། །དེའང་དགུན་ཟླ་དང་པོ་དབྱུག་ཟླའི་མཚན་གཞི་ནི་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཉའི་ཕྱེད་ཀ་ཕྱི་དེ་ནས་དགུན་རའི་བར་གྱི་ཟླ་བ་གཅིག་པོ་དེ་ཡིན་ལ། དགུན་ཟླ་ར་བ་ནི་འདི་པའི་ཡུགས་ལ་ཅོར་ཟླ་དགུ་བར་གྱུར་ཅིག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་བཅུ་པ་དགུན་འབྱིང་དང་བཅུ་གཅིག་པ་དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའང་མར་ངོ་སྤྲོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡར་ངོ་ཕྱིས་སུ་བཞག་ནས་འཛོན་དགོས་པས་དབྱར་འབྱིང་ཉའི་ཕྱེ་དེ་ནས་ཐ་ཆུང་ཉའི་བར་ནི་དབྱར་ཟླ་དང་པོ་སྟེ་སྟོན་ནམ་གདུབ་བྱའི་ཟླ་བའོ། །དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཉའི་ཕྱེ་དེ་ནས་སྟོན་རའི་ཉའི་བར་ནི་དབྱར་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ཆུ་སྟོད་ཀྱི་ཟླ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡི་ཐ་མ་སྟེ་

དཀར་པོའི་ཕྱོགས་སྟོན་རའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་ཉིན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་མཚན་མོ་ཡུད་ཙམ་བརྩེགཉིས་འབྱུང་ཞིང་དེའི་ཕྱི་མ་ཚེས་དགུ་ནས་མཚན་མོ་རིང་བར་འགྱུར་ཞིང་ཉིན་མོ་ཐུང་ངུའགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། **འགྲེལ་བ་ལས།** དབྱར་རྣམས་ཀྱི་བླ་བ་གཉིས་པ་སྟོན་བླ་ར་བ་ཡར་ཀྱི་ངོའི་ཚེས་དགུ་ནས་མཚན་མོ་རིང་ངོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དགུན་རྣམས་ཀྱི་ནི་བླ་བ་བཞི་པ་དཔྱིད་བླ་ར་བའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་དགུན་ཉིན་ཏེའི་ཚེས་དགུ་ནས་མཚན་མོ་ཐུང་ངུའགྱུར་རོ། །ཉིན་མོ་ནི་དེ་ལས་བློག་སྟེ་རིང་ངུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། **འགྲེལ་བ་ལས།** དགུན་རྣམས་ཀྱི་བླ་བ་བཞི་པའི་ཐ་མའི་ཚེས་དགུ་ནས་ཐུང་ངུའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟན་ཏེ་དཔྱིད་བླ་ར་བ་ཡར་ཀྱི་ངོའི་ཚེས་དགུ་ནས་སོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་རིང་ཐུང་གི་ཚད་ནི།**

ཉིན་མཚན་རིང་བ་ཐང་གཅིག་གོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཉིན་མོའམ་མཚན་མོ་རིང་བར་འགྱུར་ཚད་ཐང་གཅིག་གོ །ཐང་གཅིག་གི་ཡུན་ཚད་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དགུ་བརྒྱའི་ཆ་སྟེ་དུས་འགོར་ལྔར་ན་དབུགས་འབྱུང་འདྲུག་གནས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་དབུགས་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཆུ་སྐད་བཞི་བཞིས་རིང་ཐུང་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་ཆུ་སྐད་རེ་ལ་དབུགས་དྲུག་རེ་ཡོད། **གསུམ་པ་ཉི་མ་བློག་པའི་དུས་ནི།**

ཉི་མ་ལྷོ་བྱང་འགྲོ་ཚེའོ།། ༨༢

ཞེས་པས་བསྟན། ཉི་མ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་ན་མཚན་མོ་རིང་ལ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་ཚེ་ཉིན་མོ་རིང་བར་འགྱུར་བའོ།།**བཞི་པ་བླ་བ་འཕེལ་འགྲིབ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།**

ཉི་མ་དང་ནི་ཉ་བ་ལས། །རང་གི་གྲིབ་མས་འགྲིབ་པར་སྣང་།།

ཞེས་པས་བསྟན། མར་ངོའི་བླ་བ་མ་རངས་པའི་རྒྱུ་ཅི་ཞེ་ན། བླ་བའི་ཁང་བ་དེ་

ཉི་མའི་ཁང་པ་དང་ནི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་ལས་ཉེ་འོད་ཟླ་བའི་ཁང་པ་ལ་བབས་ཏེ་དེའི་ཕོ་རོལ་གྱི་ངོས་སུ་ཟླ་བ་རང་གི་གྲིབ་མ་བབས་པས་དགྱིལ་འཁོར་མ་རདས་ཤིང་འགྲིབ་པར་སྣང་ངོ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་ཀ་བ་དང་སྦྱོན་མེ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རི་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་ལ། རྟེན་རི་རབ་ཀྱི་བང་རིམ་བཞད་པ་དང་། ལྷ་གང་བརྟེན་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདི་ལ་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ།།
བར་གྱི་ཐག་ནི་སྟོང་ཕྲག་བཅུ།། ༨༢

སྟོང་ཕྲག་དང་ནི་བཅུ་དྲུག་དང་།།
བརྒྱད་དང་བཞི་དང་གཉིས་འཕགས་སོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། རི་རབ་འདི་ལ་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ། དེའི་བར་གྱི་ཐག་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་བཅུའོ། །རི་རབ་ལས་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ཚད་ནི་བང་རིམ་དང་པོ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་བཅུ་དྲུག་དང་། གཉིས་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་དང་། གསུམ་པ་སྟོང་ཕྲག་བཞི་དང་། བཞི་པ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་འཕགས་སོ། །བང་རིམ་ནི་རྩ་བ་ནས་ཡིན་པས་རི་རབ་ཀྱི་ཕྱེད་མན་ཆད་དུ་སྣེའུ་བོ།།

གཉིས་པ་ལྷ་གང་བརྟེན་བཞད་པ་ལ། རི་རབ་ལ་གང་བརྟེན་པ་དང་། གསེར་གྱི་རི་བདུན་ལ་གང་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་དང་།།
ཕྲེང་ཐོགས་དང་ནི་རྐག་མྱོས་དང་།། ༨༤

རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པའི་ལྷ་རྣམས་གནས།།

ཞེས་པས་བསྟན། བང་རིམ་དང་པོ་དེ་ལ་ནི་གཙོད་སྦྱིན་ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་

གནས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཕྲེང་ཐོགས་རྣམས་གནས་པ་དང་ནི་གསུམ་པ་ལ་རྟག་སྔོས་དང་། བཞི་པ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ཤར་དུ་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་། ལྷོར་འཕགས་སྐྱེས་པོ། ནུབ་ཏུ་མིག་མི་བཟང་། བྱང་དུ་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུ་སྟེ་རང་ཉིད་དང་དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་བའི་ལྷ་རྣམས་གནས་སོ། །**གཉིས་པ་གསེར་ཀྱི་རི་བདུན་ལ་གང་བཤེན་པ་ནི།**

རི་ནི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། གཉའ་ཤིང་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་རི་ནི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་ལྷ་དེ་དག་གི་གྲོང་དང་གྲོང་རྡལ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷ་རིས་དེ་ནི་ལྷ་རིགས་དྲུག་རེ་རེ་བའམ་ཐམས་ཅད་ལས་ཆེས་མང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་གྱི་གནས་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ། ལག་ནོ་རྡེ་རྡེའི་རིགས་ཀྱི་གནས་བཤད་པ། སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་པའི་གནས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ལྷུན་པོའི་རྩེ་ན་སུམ་རྩ་གསུམ།།
དེ་ཡི་ངོས་ལ་བརྒྱད་ཁྲིའོ།། ༥༤

ཞེས་བས་བསྟན། ལྷུན་པོའི་རྩེ་མོ་ན་སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་ཡོད་ལ། ལྷུན་པོའི་འཕྲུང་དུ་ཇི་ལྟ་བར་དེ་ཡི་ངོས་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལའང་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲིའོ་སྟེ་མཐའ་སུམ་འབྱམ་ཉི་ཁྲིས་འཁོར་བར་བཞེད།

གཉིས་པ་ལག་ནོ་རྡེ་རྡེའི་རིགས་ཀྱི་གནས་བཤད་པ་ནི།

ཕྱོགས་མཚམས་བརྩེགས་པ་བཞི་ལ་ནི།།
ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གནས་

ཞེས་བས་བསྟན། རི་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མཚམས་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱས་གྱེན་དུ་

བརྩེགས་པ་བཞི་ལ་ནི་གཉོད་སྤྱིན་ལགཱ་ན་རྡོ་རྗེ་བཀ་མེད་པའི་ལྷ་རྣམས་བསྡུང་བའི་ཕྱིར་གནས་སོ།།

གསུམ་པ་སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་གྱི་གནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གོང་ཕྱེར་དང་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། གོང་ཕྱེར་སྤྱི་དང་། དབང་བཞིའི་ཚོ་བྱང་ངོ། ། དང་པོ་ནི།

དབུས་ན། །གོང་ཕྱེར་ལྷ་ན་སྐུག་ཅེས་པ།།
ངོས་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་པ།། ༨༨

དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གཉིས་གསེར་གྱི།།
རང་བཞིན་གཞི་བཀྲ་མཉེན་པ་ཡོད།།

ཅེས་པས་བསྟན། ནི་རབ་ཀྱི་གཞི་རྩེ་མོ་དེའི་དབུས་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གོང་ཕྱེར་ལྷ་ན་སྐུག་ཅེས་པ་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་པ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གཉིས་པ་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ལས་གྲུབ་པ་འོག་གི་གཞི་ཚོན་སྣ་བརྒྱས་བཀྲ་བར་བྱས་པ་རེག་ན་མཉེན་པ་ཡོད་དོ། །**གཉིས་པ་དབང་བཞིའི་ཚོ་བྱང་ནི།**

དེ་ན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་དེ།།
ངོས་ལ་གཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་འོ།། ༨༩

ཞེས་པས་བསྟན། གོང་དེའི་དབུས་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཁང་བཟང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་ཡོད་དེ། དེ་འང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ལས་གྲུབ་ཅིང་ལྟ་ན་སྐུག་པ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་ལྡན་གྱིན་དུ་འཕགས་པ་གཞན་གྱི་དབལ་གྱི་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ཡོད་ལ། དེའི་ངོས་ལ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའོ་སྟེ་དཔག་ཚད་སྟོང་གིས་འགོར་བ་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་སྐྱེད་ཚལ་བཤད་པ་ལ། སྐྱེད་ཚལ་དངོས། ས་གཞི། ལྷོན་ཤིང་། འཁྱན་སའོ། །དང་པོ་ནི།

ཕྱི་རོལ་ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་དང་།།
རྒྱབ་འགྱུར་འདྲེས་ཚལ་དགའ་བས་བརྒྱན།།

ཞེས་བས་བསྟན། གོང་ཁྱེར་དེའི་ཕྱི་རོལ་ངོས་བཞི་དག་ན་སྣྲིད་ཚལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཚལ་དང་རྒྱབ་འགྱུར་དང་། འདྲེས་པའི་ཚལ་དང་། དགའ་བའི་ཚལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་ནི་གོང་ཁྱེར་དེའི་ཕྱི་རོལ་བརྒྱན་ནོ། །**གཉིས་པ་ས་གཞི་ནི།**

དེ་དག་གི་ནི་ཕྱོགས་བཞི་ན།།
ཉེ་ཤུས་བཅད་ན་ས་གཞི་བཟང་།། ༨༤

ཞེས་བས་བསྟན། སྣྲིད་ཚལ་དེ་དག་གི་ནི་ཕྱོགས་བཞི་ན་དཔག་ཚད་ཉེ་ཤུས་བཅད་པ་རྩྭན་ཆད་ན་ས་གཞི་བཟང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྣྲིད་ཚལ་ལ་འགྲན་བཟོད་པ་ལྟ་བུ་བཞི་ཡོད་དོ། །**གསུམ་པ་ལྷོན་ཤིང་ནི།**

བྱང་ཤར་མཚམས་ན་ཡོངས་འདུ་སྟེ།།

ཞེས་བས་བསྟན། གོང་ཁྱེར་ལྟ་ན་སྐྱག་དེའི་ཕྱི་རོལ་བྱང་ཤར་མཚམས་ན་ཡོངས་འདུ་ས་བརྩེ་ལ་ཏེ་འདིའི་རྩ་བ་དཔག་ཚད་ལྷའམ་གདུགས་པར་ལྟ་བཅུ་ཐུབ་དུ་རྒྱག་པར་བཤད་ལ། གནམ་འཕངས་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་འཕགས་སོ། །ལོ་འདབ་ཡལ་གྱ་དག་གིས་དཔག་ཚད་ལྟ་བཅུར་ཁྱབ་བོ། །མེ་ཏོག་དང་འདབ་མ་རྒྱས་པའི་དྲིས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་དཔག་ཚད་བརྒྱར་ལྟང་ལ་ཀྱི་ཕྱོགས་མིན་པར་དཔག་ཚད་ལྟ་བཅུ་ལྟང་ངོ་། །**བཞི་པ་འདུན་སྣ་ནི།**

ལྷོ་ནུབ་མཚམས་ན་ཆོས་བཟང་ངོ་།།

ཞེས་བས་བསྟན། གོང་ཁྱེར་དེའི་ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་མཚམས་ན་གང་དུ་ལྟ་རྣམས་འགོད་ནས་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བགྱི་བའི་འདུན་སྣ་ཆོས་བཟང་ངོ་། །ཆོས་བཟང་དེའང་

དབྱིབས་རྒྱམ་པོ་མཐའ་དཔག་ཚད་དགུ་བརྒྱས་འགོར་བར་ཤེལ་བསྲུབས་པ་དག་ཡོད་དེ། རྩ་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་གནས་པའོ།།

གཉིས་པ་སར་དང་མ་འབྲེལ་བའི་གནས་ནི།

དེ་སྟེང་ལྷ་རྣམས་གཞལ་མེད་ཁང་།།

ཞེས་པས་བསྟན། སུམ་རྩེན་པ་དེའི་སྟེང་གི་ལྷ་རྣམས་ནི་གཞལ་མེད་ཁང་དག་ན་གནས་ཏེ། དེའང་འཐབ་བྱལ་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་སོགས་ནི་རིམ་བཞིན་གནས་སོ།།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་དེའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁྱད་བར་བཤད་པ་ལ། འདོད་པ་སྤྱོད་པ། ལྷའི་བུ་སྐྱེ་བ། འདོད་བདེ་སྐྱེ་བ། གོང་འོག་གི་བར་ཐག་གི་ཚད། གོང་མར་བསྒོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་པ་སྤྱོད་པ་དྲུག་ཡིན་ནོ།། ৬৫
གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་དང་ལག་བཅངས་དང་།།
ཚོད་དང་བལྟས་པས་འཁྲིག་པ་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བར་འདོད་པ་དག་ལ་སྤྱོད་པ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །ས་དང་འབྲེལ་བའི་འདོད་ལྷ་འོག་མ་གཉིས་ནི་ཙོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་སྤྲུལ་ཀྱིས་འཁྲིག་སྟེ་མི་བཞིན་ནོ། །དེར་ཁུ་བ་དང་ཆུ་འགྲོ་བ་མེད་པས་མི་གཙང་བར་འགྱུར་བའང་མེད་དོ། །འཐབ་བྱལ་ནི་འཁྱུད་པས་འཁྲིག་པ་དང་། དགའ་ལྡན་པ་ནི་ལག་པ་བཅང་བ་དང་། འཕྲུལ་དགའ་བ་ནི་ཚོད་པ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་ནི་བལྟས་པས་འཁྲིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཆགས་པའི་གདུང་བ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཙོ་མོ་གང་གི་བང་པར་ཞུགས་འམ་བྱམོ་བཅས་པར་གྱུར་པ་དེ་རིམ་བཞིན་དེ་དག་གི་བུ་དང་བུམོ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལྷའི་བུ་སྐྱེ་བ་ལ། འདོད་ལྷའི་བུ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁྱོའོ། །དང་པོ་ནི།

བྱིས་པ་ལོ་ལྟ་ལོན་པ་ནས།།
ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་བར།། ༧༠

དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་

ཞེས་བས་བསྟན། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་བར་ནི་བྱིས་པ་ལོ་ལྟ་ལོན་པ་ནས་སྐམ་རྩེན་དུ་ལོ་དྲུག་སོགས་བསྟེས་པས་གཞན་འཕྲལ་དབང་བྱེད་ན་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་བར་ལྟ་གནས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེའོ། །འདིའི་བྱིས་པ་ནི་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་ཀྱི་བོར་ཚོད་དོ།།

གཉིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་བྱིས་པ་ནི།

.....གཟུགས་ཅན་རྣམས།།
ཀུན་རྫོགས་གོས་དང་བཅས་པ་ཉིད།།

ཅེས་པས་བསྟན། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་ཅན་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀུན་རྫོགས་ཤིང་གོས་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེའོ།།

གསུམ་པ་འདོད་བའི་སྐྱེ་བ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་གཟུགས་བའི་སྐྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི།།
འདོད་པའི་ལྟ་དང་མིར་བཅས་རྣམས།། ༧༡

ཞེས་པས་བསྟན། སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་མདོ་ལས་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གསུམ་བཤད་པའི་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་འདོད་པའི་ལྟ་དང་མིར་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་འང་འདི་ལྟར་དང་པོ་ནི་མི་རྣམས་དང་ལྟ་རིས་བཞི་སྟེ་སྔར་བྱང་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་འཕྲལ་དགའ་བའི་ལྟ་རྣམས་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུལ་བ་ལ་ཇི་

ལྷར་འདོད་པ་བཞིན་ཐུན་མོང་དུ་ལས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་དོ།།

གཉིས་པ་གཟུགས་བདེ་སྐྱེ་བ་ནི།

བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི།།
བསམ་གཏན་གསུམ་ལ་ས་དག་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། བདེ་བ་སྐྱེ་བ་ནི་མདོ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་བདེ་བ་དང་། དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་བཤད་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ཉེ་ཉེ་ལ་ས་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པས་ས་དག་ཅེས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་གོང་འོག་གི་བར་ཐག་གི་ཚད་ནི།

གནས་ནས་གནས་འོག་ཉི་ཤིད་པ།།
དེ་ནས་དེ་ཡི་གོང་དེ་ཤིད།། ༧༢

ཅེས་པས་བསྟན། རང་རང་གི་གནས་ནས་གནས་འོག་མ་འཛམ་བུའི་གླིང་ཉི་ཤིད་པ་རང་གི་གནས་དེ་ནས་དེ་ཡི་གོང་ལའང་དེ་ཤིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ནས་འཛམ་གླིང་གི་བར་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཡར་འཐབ་བྱལ་ཀྱི་བར་ལའང་དེ་ཤིད་དང་། འཐབ་བྱལ་ནས་འཛམ་གླིང་གི་བར་ལ་འབྲལ་དང་དྲུག་ཁྲི་ཡོད་པ་ལྷར་དགའ་ལྡན་ཀྱི་བར་ལ་སྣུར་ནས། མཐར་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་ནས་འོག་མ་འཛམ་གླིང་པའི་བར་དུ་གཅམས་ཐག་བརྒྱད་འབྱུང་བ་ཇི་ཤིད་པ་གོང་མ་འོག་མིན་ཀྱི་གནས་སུའང་བར་ཐག་དེ་ཤིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། **ལྷ་བ་གོང་མར་བགྲོད་པའི་ཚུལ་ནི།**

རྫུ་འཕྲུལ་གཞན་བརྟེན་མ་གཏོགས་པ།།
དེ་དག་གོང་མ་མཐོང་བ་མེད།།

ཅེས་བས་བསྟན། ཅི་འོག་མར་སྐྱེས་པ་རྣམས་གོང་མར་འགྲོ་ཞིང་མཐོང་བར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། སྣ་གོང་མ་བའི་རྫུ་འཕྲུལ་རང་གིས་ཐོབ་པའམ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མ་གཏོགས་པ་འོག་མ་པ་དེ་དག་གིས་གནས་གཞན་གོང་མར་བགྲོད་མི་ནུས་པས་མཐོང་བ་མེད་ལ། གོང་མ་བས་འོག་མ་རྣམས་སུ་བདེ་བླག་ཏུ་འོང་ནུས་ཤིང་འོངས་པ་ན་དེ་དག་གི་རང་གཟུགས་འོག་མ་ས་མཚུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་སྲིད་ཅིང་མི་མཚུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་མཐོང་ངོ་།།

གསུམ་པ་སྟོང་གསུམ་དོས་བཟུང་བ་ལ། སྟོང་སྤྱི་ཡུད། སྟོང་གཉིས་བར་མ། སྟོང་གསུམ་སྟོང་ཆེན་དོས་བཟུང་བའོ། །དངོས་གཞི།

གྲིང་བཞི་པ་དང་ཉི་ཟླ་དང་།།
རི་རབ་དང་ནི་འདོད་ལྡེ་དང་།། ༢༤

ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ལ་ནི།།
སྟོང་ནི་སྤྱི་ཡུད་ཡིན་པར་འདོད།།

ཅེས་བས་བསྟན། འཛམ་གླིང་སོགས་གླིང་བཞི་པ་གཅིག་དང་ནི་ཉི་ཟླ་དང་། རི་རབ་དང་ནི་འདོད་ལྡེ་བྱག་དང་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་ནི་སྤྱི་ཡུད་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །**གཉིས་པ་སྟོང་གཉིས་བར་མ་ནི།**

དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་པ།།
བར་མའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཡིན་ནོ།། ༢༥

ཞེས་བས་བསྟན། སྟོང་སྤྱི་ཡུད་དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཡིན་ནོ། །བར་མ་ལ་སྟོང་ཆུང་དུ་སྟོང་སྟེ་འཛམ་གླིང་བྱེ་བའོ།།

གསུམ་པ་སྟོང་གསུམ་སྟོང་ཆེན་ནི།

དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་མོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྟོང་གཉིས་པ་དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་ནི་གྲིང་བཞི་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱའོ། །**བཞི་པ་དེ་དག་འབྱུང་འཇིག་མཉམ་པར་བསྟན་པ་ནི།**

མཉམ་དུ་འཇིག་ཅིང་འབྱུང་བ་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཇིག་ན་མཉམ་དུ་འཇིག་ཅིང་འབྱུང་ནའང་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚད་བཤད་པ་ལ། ལུས་ཚད་དང་། ཚེ་ཚད་དོ།། དང་པོ་ལ། མིའི་ལུས་ཚད། འདོད་ལྷའི་ལུས་ཚད། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལུས་ཚད་དོ། །དང་པོ་ལ། འཛམ་བུགླིང་པ་དང་། གླིང་གཞན་གསུམ་གྱི་ལུས་ཚད་དོ།། དང་པོ་ནི།

འཛམ་བུགླིང་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚད།།
ཁྲུ་བཞི་པ་དང་ཕྱེད་དང་བཞི།། ༢༥

ཞེས་པས་བསྟན། འཛམ་བུགླིང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚད་ཁྲུ་བཞི་པ་དང་ཕྱེད་དང་བཞི་པའོ། །**གཉིས་པ་གླིང་གཞན་གསུམ་གྱི་ལུས་ཚད་ནི།**

ཤར་དང་བ་ལང་སྦྱོད་དང་ནི།།
བྱང་ཞེས་བྱ་བ་ཉིས་འགྱུར་བསྒྲེད།།

ཅེས་པས་བསྟན། ཤར་དང་བ་ལང་སྦྱོད་དང་ནི་བྱང་ཞེས་བྱ་བ་ཉིས་འགྱུར་བསྒྲེད་ཅེས་པས་འཛམ་གླིང་གི་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཁྲུ་བརྒྱད་དང་བཅུ་དྲུག་དང་སོ་གཉིས་རྣམས་ནི་རིམ་བཞིན་དེ་དག་གི་ལུས་ཚད་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་འདོད་ལྷའི་ལུས་ཚད་ནི།

འདོད་དང་ལྡན་པའི་ལྷ་ཡི་ལུས།།

བཞི་ཚ་ནས་ནི་རྒྱང་གྲགས་དག། ༸༤

ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྟེད།།

ཅེས་བས་བསྟན། འདོད་པ་དང་ལྡན་བའི་ལྟ་དྲུག་པོའི་ལུས་ཚད་ནི་རིས་བཞི་པ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་གི་བཞི་ཚ་ཡིན་པ་ནས་ནི་གཞན་འཕྲལ་བ་རྒྱང་གྲགས་དག་ནི་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་བསྟེད་དོ།།

གསུམ་པ་གཟུགས་ཁམས་བའི་ལུས་ཚད་ནི།

གཟུགས་ཅན་དང་པོ་དཔག་ཚད་ཕྱེད།།
དེ་ཡི་གོང་མ་ཕྱེད་ཕྱེད་བསྟེད།།
འོད་ཆུང་རྣམས་ཀྱི་ལྟག་ཡན་ཆད།། ༸༥

ལུས་ནི་ཉིས་འཕྱང་ཉིས་འཕྱང་ངོ།།
སྤྲིན་མེད་དཔག་ཚད་གསུམ་དོར་རོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ཚངས་རིས་བའི་ལུས་ཚད་དཔག་ཚད་ཕྱེད་པ་དང་། ཚངས་རིས་པ་དེ་ཡི་གོང་མ་ཚངས་པ་འདུན་ན་འོག་དང་ཚངས་ཆེན་འོད་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཚད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དཔག་ཚད་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱིས་བསྟེད་པ་དཔག་ཚད་གཅིག་དང་ཕྱེད་དང་གཉིས་དང་གཉིས་ཡིན་ནོ། །འོད་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟག་ཚད་མེད་འོད་ཡན་ཆད་རྣམས་ལུས་ནི་ཉིས་འཕྱང་ཉིས་འཕྱང་ཀྱིས་ཆ་སྟེ། འོན་ཀྱང་སྤྲིན་མེད་པ་ཉིས་འཕྱང་ཀྱིས་བསྟེད་པ་ལས་དཔག་ཚད་གསུམ་དོར་རོ། །འདི་ལྟར་ཚད་མེད་འོད་དཔག་ཚད་བཞི་ཡིན་པ་ནས་འོག་མིན་པ་ཁྱེ་དུག་སྟོང་གི་བར་རིམ་བཞིན་སྦྱར་རོ།། གཟུགས་མེད་ན་ལུས་མེད་པས་ལུས་ཚད་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ཚེ་ཚད་ལ། དངོས་དང་། བར་དུ་འཆི་བ་ཡོད་མེད་དབྱད་བའོ། །དང་པོ་ལ། བདེ་འགྲོ་དང་། ངན་འགྲོའི་ཚེ་ཚད་དོ། །དང་པོ་ལ། མིའི། འདོད་ལྟའི། ཁམས་

གོང་གི་ཚེ་ཚད་དོ། །དང་པོ་ལ། སྒྲིང་གཞན་གསུམ་དང་། འཛམ་གླིང་བའི་ཚེ་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

སྒྲ་མི་སྐྱན་ན་ཚེ་སྟོང་སྟེ།།
གཉེས་ན་ཕྱེད་ཕྱེད་སྲུངས་པའོ།། ༧༤

ཞེས་པས་བསྟན། སྒྲ་མི་སྐྱན་ན་ཚེ་ལོ་སྟོང་ཐུབ་སྟེ། བ་ལང་སྤྱོད་པ་དང་ལུས་འཕགས་པོ་གཉེས་ན་སྔ་མའི་ཕྱེད་ཕྱེད་སྲུངས་པའོ་ཞེས་པས་ལྟ་བརྒྱ་དང་ཕྱེད་དང་སྐུམ་བརྒྱའོ། **།གཉེས་པ་འཛམ་གླིང་བའི་ཚེ་ཚད་ནི།**

འདི་ན་མ་དེས་ཐ་མར་ནི།།
ལོ་བཅུ་དང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད།།

ཅེས་པས་བསྟན། འཛམ་གླིང་འདི་ན་ཚེ་ཚད་མ་དེས་ཀྱི། རེས་རིང་པོར་འགྱུར་རེས་ཐུང་དུར་འགྱུར་རོ། །ཐ་མ་ཐུང་དུར་གྱུར་པ་ནི་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་དང་། དང་པོར་འགྱུར་བ་ནི་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། ལོ་སྟོང་ལ་སོགས་པ་བཀྲང་བར་མི་ནུས་སོ།།

གཉེས་པ་འདོད་ལྷའི་ཚེ་ཚད་ལ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པ་དང་། གཞན་ལྷའི་ཚེ་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྟ་བཅུ་ལ།།
འདོད་པ་དག་གི་ལྷ་རྣམས་ལས།། ༧༥

འོག་མ་དག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག།
དེས་ན་ཚེ་ལོ་ལྟ་བརྒྱ་འོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྟ་བཅུ་ལ་འདོད་ཁམས་པ་དག་གི་ལྷ་རྣམས་ལས་འོག་མ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པ་དག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གོ །ཉིན་ཞག་དེས་རྩིས་ན་

ཉིན་ཞག་སུམ་རྩ་ལ་བྲི་བ་གཅིག་དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བརྩེས་པས་ལྷའི་ཚེ་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལོ། །མི་ལོ་ནི་ས་ཡ་ཐྭག་དགུའོ། །**གཉིས་པ་གཞན་ལྷའི་ཚེ་ཚད་ནི།**

གོང་མ་གཉིས་ཀ་ཉིས་འགྱུར་རོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ལྷ་རིས་གོང་མ་ལྷ་པོ་ནི་ཉིན་ཞག་དང་ཚེ་གཉིས་ཀ་ཉིས་འགྱུར་རོ་སྟེ། འདི་ལྟར་སུམ་རྩེན་པས་ནི་མི་ལོ་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་སྟོང་ཐུབ་པ་ནས་གཞན་འཕྱལ་བས་མི་ལོ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཐུབ་པའི་བར་ཡིན་ཞེང་། མི་ལོ་ནི་ཕེར་འཕྱམ་དགུ་དང་ཕྱུར་གཉིས་བྱེ་བ་བཞི་ས་ཡ་དྲུག་གོ།

གསུམ་པ་ཁམས་གོང་གི་ལྷའི་ཚེ་ཚད་ལ། གཟུགས་ཁམས་པའི། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི། འཕྲོས་དོན་བསྒོལ་བ་རིང་ཐུང་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུགས་ཅན་ཉིན་མཚན་མེད་ཚེ་ནི།། ༢༠
རང་ལུས་གཞལ་བའི་བསྒོལ་བ་ཡི།།

ཞེས་པས་བསྟན། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་ཉིན་མཚན་མེད་པས་ལོ་མི་བགྲང་ཡང་ཚེའི་ཚད་ནི་ཡོད་དེ། རང་ལུས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞལ་བའི་དཔག་ཚད་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་བསྒོལ་བ་ཡི་གྲངས་ཀྱི། གཟུགས་ཅན་དང་པོ་བསྒོལ་བ་ཕྱེད། །དེ་ཡི་གོང་མ་ཕྱེད་ཕྱེད་བསྒྱེད། །འོད་ཆུང་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་ཡན་ཆད། །ཚེ་ནི་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། །སྤྲིན་མེད་བསྒོལ་པ་གསུམ་དོར་རོ། །ཞེས་འདོན་པ་སྤྲོའོ།།

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་ཚེ་ཚད་ནི།

གཟུགས་མེད་བསྒོལ་པ་སྟོང་ཕྲག་ནི།།
ཉི་ཤུ་ལྷག་པས་ལྷག་པ་ཡིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ན་ཚེའི་ཚད་བསྒོལ་བ་ཉི་ཁྲིའོ། །གོང་མ་གོང་མ་བསྒོལ་བ་སྟོང་ཕྲག་ནི་ཉུ་རེ་རེ་ལྷག་བས་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་དང་། སྲིད་རྩེ་ན་རིམ་བཞིན་ཚེ་བསྒོལ་བ་བཞི་ཁྲི། དུག་ཁྲི། བརྒྱད་ཁྲི་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་བསྒོལ་བ་རིང་ཕྱང་ལ་དཔྱད་པ་ནི།

འོད་ཆུང་ནས་བཟུང་བསྒོལ་ཆེན་ཏེ།། ༡༩
དེ་ཡི་འོག་མ་ཕྱེད་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། འདིར་ཚེ་ཚད་འཛོག་པའི་བསྒོལ་བ་ནི་འོད་ཆུང་བའི་ལྷ་རིས་ནས་བཟུང་བའི་ཚེའི་ཚད་བསྒོལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡི་འོག་མ་ཚངས་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་ཚེ་ཚད་ནི་བསྒོལ་བ་ཆེན་པོའི་ཕྱེད་བར་གྱི་བསྒོལ་བ་བཞི་བཅུ་ལ་བསྒོལ་བར་བྱས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའང་འཛིག་རྟེན་ན་བར་བསྒོལ་ཉི་ཤུ་པ་ཚན་པ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་དང་། ཆགས་ནས་འདུག་པ་དང་། འཇིག་པ་སྟེ་བར་བསྒོལ་དུག་ཅུ་པོ་དེ་དག་ལ་ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་ཚེ་ཚད་བསྒོལ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་སུ་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་བཏ་འཕྲོའི་ཚེ་ཚད་ལ། ཚ་དམྱལ་གྱི། དུད་འགྲོའི། ཡི་དྭགས་ཀྱི། གང་དམྱལ་གྱི་ཚེ་ཚད་དོ། །དང་པོ་ལ། གོང་མ་དྲུག་གི རབ་ཏུ་ཚ་བའི། མནར་མེད་བའི་ཚེ་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཡང་སོས་ལ་སོགས་དྲུག་རིམ་བཞིན།།
འདོད་ལྷའི་ཚེ་དང་ཉེན་ཞག་མཉམ།།
དེས་ན་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཚེ།། ༢༢

འདོད་བའི་ལྷ་དང་འདྲ་བ་ཡིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཡང་སོས་ལ་སོགས་དུག་གི་ཚེ་ཚད་ནི་རིམ་བཞིན་འདོད་ལྷ་རིས་དུག་ཐོའི་ཚེ་ཇི་ཙམ་པ་དང་ཡང་སོས་སོགས་དུག་གི་ཉེན་ཞག་མཉམ་བར་བྱས་ནས་ཞག་སུམ་ཅུ་བླ་བ། དེ་བཙུ་གཉིས་ལོར་བསྒྲེས་པ་དེས་ན་ཡང་སོས་ལ་སོགས་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ནི་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་དང་སྟོང་དང་ཉིས་སྟོང་དང་བཞི་སྟོང་དང་བརྒྱད་སྟོང་དང་ཁྲི་དུག་སྟོང་ཐུབ་པས་འདོད་པའི་ལྷ་དུག་ཐོ་རྣམས་དང་ལོའི་གྲངས་སྦྱིར་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་རབ་ཏུ་ཚད་བའི་ཚེ་ཚད་ནི།**

རབ་ཏུ་ཚད་ཕྱེད་

ཅེས་བས་བསྟན། རབ་ཏུ་ཚད་བ་བར་བསྣལ་ཕྱེད་དོ།།

གསུམ་པ་མནར་མེད་བའི་ཚེ་ཚད་ནི།

……མནར་མེད་ནི།།

བར་གྱི་བསྣལ་བའོ་

ཞེས་བས་བསྟན། མནར་མེད་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ནི་བར་གྱི་བསྣལ་བའོ།།

གཉིས་པ་དུད་འགྲོའི་ཚེ་ཚད་ནི།

……དུད་འགྲོ་རྣམས།། ༡༩

མཆོག་རིང་བསྣལ་བའོ་

ཞེས་བས་བསྟན། དུད་འགྲོ་རྣམས་མཆོག་རིང་བསྣལ་བའོ་ཞེས་བས་མ་ཁའ་ལྷོང་དང་ཀླུའི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་བར་བསྣལ་དུའང་སྟོང་ལ། ཐུང་བ་རྣམས་ནི་ཡུད་ཙམ་མོ། །**གསུམ་པ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ནི།**

……ཡི་དྭགས་རྣམས།།

བླ་བ་ཉིན་ཞག་གི་ལྷ་བཅུ།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཡི་དྭགས་རྣམས་ནི་མིའི་རྒྱ་བ་གཅིག་ལ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཉེན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བཞག་པའི་དབང་གིས་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱའོ། །དེ་ལ་མི་ལོ་ས་ཡ་ཐྭག་གཅིག་དང་དགུ་འཕྲམ་མོ།།

བཞི་པ་གྲང་དམྱལ་གྱི་ཚེ་ཚད་ལ། རྒྱུ་བྱར་ཅན་གྱི་དང་། གཞན་བདུན་གྱིའོ།། དང་པོ་ནི།

ཉིལ་རྡང་[1] ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་།།
ཉིལ་གཅིག་ཐྲུང་བས་ཟད་གྱུར་པ།།
རྒྱུ་བྱར་ཅན་གྱི་ཚེ་ཡིན་ཏེ།། ༤༩

ཞེས་བས་བསྟན། ཡུལ་མ་གཏྲའི་ཉིལ་རྡང་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་ཚོང་བ་དེའི་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་ཉིལ་གཅིག་ཐྲུང་བས་ཟད་པར་གྱུར་པ་རྒྱུ་བྱར་ཅན་གྱི་ཚེ་ཚད་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་ལ་ཉི་ཤུ་ཡང་ཟེར་རོ། **།གཉིས་པ་གཞན་བདུན་གྱི་ཚེ་ཚད་ནི།**

གཞན་གྱི་ཚེ་ནི་ཉི་ཤུས་བསྟན།།

ཞེས་བས་བསྟན། གཞན་རྒྱུ་བྱར་རྩོལ་པ་ཅན་སོགས་ཀྱི་ཚེ་ནི་གོང་མ་གོང་མ་ལས་ཉི་ཤུས་བསྟན་རོ། **།གཉིས་པ་བར་དུ་འཆི་བ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ནི།**

སྨྲ་མི་སྙན་མ་གཏོགས་པར་འཆི།།

ཞེས་བས་བསྟན། སྨྲ་མི་སྙན་མ་གཏོགས་པ་དུས་མིན་པར་འཆི་བ་ཡོད་པས་མངེས་སོ།།

གསུམ་པ་དེ་དག་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་བཤད་པ་ལ། རྩོམ་རྒྱལ་དང་། བརྒྱམས་པའི་འཇལ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྟུལ་ཡིག་དང་།།

[1] མཛོད་རང་འགྲེལ་རྩ་འགྲེལ་སོགས་སུ་ སྐྱབས་ གསལ།

སྐད་ཅིག་

ཅེས་བཤད་བསྟན། འདུས་བའི་གཟུགས་དང་མིང་དང་དུས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་རིམ་བཞིན་རྟུལ་ཕྲ་རབ་དང་ཡི་གེ་དང་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་སྐབས་ཀྱི་རྟུལ་ནི་བསགས་རྟུལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཅིང་སྣྲིབ་པོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །རྟོག་རྟུལ་ནི་འདི་མི་བཟུང་སྟེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་ཆ་མེད་པའི་ཕྱིར། མིང་མཐའ་ཡི་གེ་སྟེ་མིང་ཚིག་གི་བླས་ཆུ་བའི་ཡི་གེ་མིང་གི་རྩེམ་གཞིར་གྱུར་བའོ།།

གཞིས་པ་བརྟགས་པའི་འཇལ་བྱེད་ལ། ཕུལ་གྱི་ཚད་དང་། དུས་ཀྱི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ལ། ཐུ་རབ་ནས་སོར་མོའི་བར་གྱི་འགྱུར། དེ་ནས་རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་འགྱུར། འཇལ་བྱེད་དངོས་ཀྱི་དཔག་ཚད་ཀྱི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

……ཐུ་རབ་རྟུལ་དང་ནི།། ༥༧

རྟུལ་ཐུན་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ།།
ཤུགས་རྒྱུ་ནི་བོང་ལྟག་དང་གླང་།།
ཉེ་ཅར་རྟུལ་དང་སྦོ་མ་དང་།།
དེ་ལས་བྱུང་དང་དེ་བཞིན་དུ།། ༥༨

སོར་ཚོགས་ཞེས་བྱ་གོང་བདུན་བསྟན།།

ཞེས་བཤད་བསྟན། ཐུ་རབ་རྟུལ་དང་ནི་རྟུལ་ཐུན་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ་ཤུགས་རྒྱུ་ནི་བོང་ལྟག་དང་གླང་ཉེ་ཅར་རྟུལ་དང་སྦོ་མ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཤིག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནས་དང་སོར་ཚོགས་ཞེས་བྱ་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་བདུན་འགྱུར་དུ་བསྟན་རོ།།

གཞིས་པ་རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་འགྱུར་ལ། དངོས་དང་། དགོན་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སོར་མོ་ཉི་ཤུ་བཞི་ལ་ཐུག།

ཁྲུ་བཞི་ལ་ནི་གཞུ་གང་ངོ་།།
དེ་དག་ལྟ་བརྒྱ་རྣམས་ལ་ནི།། ༢༧

རྒྱང་གྲགས་

ཞེས་པས་བསྟན། སོར་མོ་ཉི་ཤུ་བཞི་ལ་ཁྲུ་དང་ཁྲུ་བཞི་ལ་ནི་གཞུ་གང་ངོ་། དེ་དག་ལྟ་བརྒྱ་རྣམས་ལ་ནི་རྒྱང་གྲགས་སོ། །**གཉིས་པ་དགོན་པ་ནི།**

དེ་ལ་དགོན་པར་འདོད།།

ཅེས་པས་བསྟན། གྲོང་ལས་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་འཕགས་པ་དེ་ལ་དགོན་པར་འདོད་དོ། །**གསུམ་པ་འཇལ་བྱེད་དངོས་ཀྱི་ཚད་ནི།**

དེ་བརྒྱད་དཔག་ཚད་ཅེས་བྱའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྒྱང་གྲགས་དེ་བརྒྱད་ལ་ནི་དཔག་ཚད་ཅེས་བྱའོ།།
གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་ཚད་ལ། ལོའི་ཚད་དང་། བསྐལ་པའི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ལ། འཇལ་བྱེད་རྣ་བའི་ཚད་དང་། ལོ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི།

སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ།།
དེ་ཡི་སྐད་ཅིག་དེ་དག་ཀྱང་།། ༢༢

དྲག་རྩུ་ལ་ནི་ཐང་གཅིག་གོ།
ཡུད་ཙམ་ཉིན་ཞག་ཉེ་གསུམ་ནི།།
གོང་ནས་གོང་དུ་སྐུམ་རྩུ་འགྱུར།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེའང་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་དེ་ཡི་སྐད་ཅིག་གོ །དེ་དག་ཀྱང་དྲག་རྩུ་ལ་ནི་ཐང་གཅིག་གོ །དེ་སྐུམ་རྩུ་ལ་ཡུད་ཙམ་གཅིག་གོ །ཡུད་

ཙམ་དང་ཉིན་ཞག་རྫ་བ་གསུམ་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་སུམ་ཅུ་འགྱུར་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལོ་དངོས་ནི།

ཞག་མི་ཐུབ་དང་བཅས་པ་ཡི།། ༤༥
རྫ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག།

ཅེས་པས་བསྟན། ཞག་མི་ཐུབ་དྲུག་དང་བཅས་པ་ཡི་རྫ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་གོ །**ཞག་མི་ཐུབ་འདོར་བའི་ཚུལ་ནི།** འགྲེལ་པ་ལས། དགུན་དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་རྣམས་ཀྱི། །རྫ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་འདས་ནས། །རྫ་བ་ཕྱེད་ནི་ལུས་པ་ན། །མཁས་པས་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དོར། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་བསྒོལ་བའི་ཚད་ལ། བསྒོལ་བ་དོས་བཟུང་། ཚ་ཐོག་རིང་མོའི་འགྲིབ་ཚུལ། འཇིག་བའི་བསྒོལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

བསྒོལ་པ་རྣམ་པ་མང་བཤད་པ།།

ཞེས་པས་བསྟན། མདོ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་བསྒོལ་པ་ནི་བར་གྱི་བསྒོལ་པ། འཇིག་པའི་དང་། ཚགས་པའི་དང་། བསྒོལ་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་རྣམ་པ་མང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འཇིག་ཚགས་ཀྱི་བསྒོལ་པ་བཤད་པ། གནས་པའི་བསྒོལ་པ་བཤད། བསྒོལ་ཆེན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འཇིག་པའི་བསྒོལ་ཚུལ་དང་། ཚགས་པའི་བསྒོལ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འཇིག་པའི་བསྒོལ་པ་དམྱལ་བ་ཡི།།
སྡིད་པ་མེད་ནས་སྟོང་ཟད་པ།། ༥༠

ཞེས་པས་བསྟན། འཇིག་པའི་བསྒོལ་པ་ནི་གནས་བསྒོལ་རྫོགས་ཤིང་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་

ཁྱི་བའི་ཚེ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་མནར་མེད་པ་ཡི་སྲིད་པ་གསར་པ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་རྣེ་བ་རྣམས་ཚེ་ཟད་ནས་ཤི་སྟེ་དེ་ཐམས་ཅད་སྡོང་སྐར་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་དམྱལ་བ་གཞན་དང་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོ་རྣམས་ཀྱང་འཇིག་ཅིང་། དེ་ནས་འཛམ་གླིང་བའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོབ་དཔོན་མེད་པར་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ་ཅིང་རིམ་གྱིས་ཤི་ནས་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་ལ། ཤར་ནུབ་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་མི་སྙན་པ་རྣམས་ནི་འདོད་ལྷར་སྐྱེ་ཞིང་འདོད་ལྷ་དྲུག་རིམ་བཞིན་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་སུ་སྐྱེའོ། །དེ་ལྷར་སེམས་ཅན་འཇིག་པ་ལ་བར་བསྐལ་བཟུང་གྱུའོ། །དེ་ནས་ཉི་མ་འདི་བས་བཞི་འཕྱུར་གྱི་ཚ་བ་བདུན་ཤར་ནས་ཆུ་ཕྱན་ཆུ་ཆེན་བཞི་མཚོ་མ་དྲོས་པ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རི་རབ་ཀྱི་བར་དུ་བསྐམས། དུ་བར་འཕྱལ་མེར་འབར་ཏེ་སྐོད་མེ་རྒྱུན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་ལྷག་ཅམ་ཡང་མ་ལུས་པར་ཟད་པའི་སྐོད་འཇིག་པ་ལ་བར་བསྐལ་གཅིག་སྟེ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་མན་ཆད་ཆུས་འཇིག་ཅིང་གསུམ་པ་མན་ཆད་རླུང་གིས་འཇིག་གོ །

གཉིས་པ་ཚགས་བའི་བསྐལ་པ་ནི།

ཚགས་པ་དང་པོའི་རྒྱང་ནས་ནི།།
དམྱལ་བའི་སྲིད་པའི་བར་དུའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཚགས་པའི་བསྐལ་པ་ནི་མེ་ཆུ་རླུང་གསུམ་གྱིས་ཞིག་རྟེས་རིམ་པ་ལྟར་དང་པོ་དག་རྒྱས། འོད་གསལ། ཚངས་ཆེན་གྱི་འོག་གཞིའི་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་ནི་འཐབ་བྱལ་གྱི་བར་ཡས་རིམ་གྱིས་ཚགས་ལ། དེ་ནས་སྔར་བཤད་པའི་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་ཚགས་ཏེ་དེ་ལ་བར་བསྐལ་གཅིག །དེའི་རྟེས་སུ་རིམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པའམ་གསུམ་པའམ་གཉིས་པ་ནས་སེམས་ཅན་ཞིག་དག་རྒྱས་སམ་འོད་གསལ་ལམ་ཚངས་ཆེན་དུ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་ནས་བརྒྱང་

ལྟ་རྣམས་ཡས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་ལ་མི་རྣམས་ནི་རིམ་བཞིན་བྱང་དང་ནུབ་དང་ཤར་དང་ཡོའི་གླིང་རྣམས་སུ་སྐྱེ་ཞིང་འཛམ་གླིང་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་སྤྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་དང་དམྱལ་བའི་གནས་རྣམས་སུ་སྐྱེ་སྟེ་མནར་མེད་དུ་སྡུག་བསྔལ་ཀྱི་སྲིད་པ་གཅིག་སྐྱེས་པའི་བར་དུ་སེམས་ཅན་ཚགས་པ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་བར་བསྐལ་བཟུང་དགུའོ།།

གཉིས་པ་གནས་པའི་བསྐལ་པ་བཞད་པ་ལ། བཞད་པ་དང་། བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཡ་ཐོག་རིང་མོ། བར་ལྷག་བཅོ་བརྒྱད། མ་ཐོག་རིང་མོ། ཡར་འཕེལ་བའི་ཚེ་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

བར་གྱི་བསྐལ་པ་དཔག་མེད་ནས།།
ཚེ་ལོ་བཟུ་བའི་བར་དུ་འོ།། (୧)

ཞེས་བས་བསྟན། གནས་བའི་བསྐལ་པ་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉུ་ཡིན་པ་ལས་བར་གྱི་བསྐལ་པ་གཅིག་གི་ཚད་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་འབྲི་བར་གྱུར་བ་བརྒྱད་ཁྲི་པ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཚེ་ལོ་བཟུ་བའི་བར་དུ་གྱུར་བ་ནི་བར་བསྐལ་གཅིག་སྟེ་ཡ་ཐོག་རིང་མོའོ། **།གཉིས་པ་བར་ལྷག་བཅོ་བརྒྱད་ནི།**

དེ་ནས་ཡར་སྐྱེ་མར་འབྲི་བའི།།
བསྐལ་པ་གཞན་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་ནས་ཡར་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་སྐྱེ་ཞིང་མར་བཟུ་བའི་བར་འབྲི་བ་ཟུང་དུ་བྱས་པ་ལ་བར་གྱི་ལྷག་པར་གྱིས་བའི་བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་མ་ཐོག་ལས་གཞན་པ་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །དང་ཞེས་པ་ནི་ཕྱི་མ་འདྲེན་བའོ།།

གསུམ་པ་མ་ཐོག་རིང་མོ་ནི།

ཡར་སྐྱེ་བ་ནི་གཅིག་ཡིན་ཏེ།།

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བ་ནི་མ་ཐོག་རིང་མོར་གྱུགས་པའི་བར་བསྐལ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གནས་པ་ལ་བར་བསྐལ་ཉུང་། **།བཞི་པ་ཐར་འཕེལ་བའི་ཚེ་ཚད་ནི།**

དེ་དག་ཚེ་ནི་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར།། ৫২

ཞེས་བས་བསྟན། ཐར་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཚེ་ནི་ལོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་སྐྱེ་ཡི་དེ་ལས་ལྷག་པ་མི་སྐྱེའོ།།

གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ། དངོས་དང་། འཇིག་ཚགས་ཀྱང་དེ་དང་མཉམ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཚགས་པ་འདི།།
བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུར་གནས།།

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་ཚགས་པ་འདི་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། **།གཉིས་པ་འཇིག་ཚགས་དེ་དང་མཉམ་བར་བསྟན་པ་ནི།**

ཚགས་པ་དང་ནི་འཇིག་པ་དང་།།
ཞིག་ནས་འདུག་པ་དག་མཉམ་མོ།། ৫৩

ཞེས་བས་བསྟན། ཚགས་པ་དང་ནི་འཇིག་པ་དང་ཞིག་ནས་འདུག་པ་སྟེ་སྟོང་སྟོང་པའི་བསྐལ་པ་དག་ནི་གནས་པའི་བསྐལ་པ་དང་བར་བསྐལ་ཉི་ཉི་ཤུར་ཚད་མཉམ་མོ།།

གསུམ་པ་བསྐལ་ཆེན་བཞད་པ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་གང་ཟག་གསུམ་འབྱུང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐལ་ཆེན།།

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་ལྟ་བུའི་བར་བསྐལ་དེ་དག་བརྒྱད་སྟུ་ལ་ནི་བསྐལ་ཚེན་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ཅིད་དུས། ཞེས་བཤད་པས་བསྐལ་པའི་རང་བཞིན་ནི་ཕྱང་པོ་ལྟ་བ་ཅན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་གང་ཟག་གསུམ་འབྱུང་ཚུལ་ལ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་ཚུལ། རང་རྒྱལ་འབྱུང་ཚུལ། འཁོར་སྐྱོང་འབྱུང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། དེ་འབྱུང་བའི་དུས་སོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས།།
འབྱུང་ངོ་

ཞེས་པས་བསྟན། བསྐལ་ཚེན་དེ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་ངོ་། །འདིར་གྲངས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ལུང་སོལ་བུ་ལས་འབྱུང་བའི་གྲངས་ཀྱི་གནས་གཞན་དུག་ཏུ་བ་ན་ཡོད་པའི་གྲངས་ཀྱི་མིང་ཡིན་གྱི་གྲངས་གཏན་ནས་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། གཅིག་བཅུ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲི་འབུམ་དང་། །སཡ་བྱེ་བ་དུང་ཕྱུར་རྣམས། །རྒྱང་པ་ཡིན་པའང་ཤེས་པར་བྱ། །ཕེར་འབུམ་ཁྲག་ཁྲིག་རབ་བཀྱམ་དང་། །གཏམས་དཀྱིགས་མི་འཁྲུག་ཁྲད་འབྱིན་དང་། །བང་སྟེང་དེད་འདེན་མཐའ་སྟང་དང་། །རྒྱུ་རིག་འོད་མཛོས་དབང་པོ་དང་། །ལེགས་བྱིན་རྟོགས་འགྲོ་འཕྱིང་རྒྱལ་དང་། །རྒྱ་རྟགས་སྟོབས་འཁོར་བཛོ་ཤེས་དང་། །རྣམ་བྱང་དང་ནི་སྟོབས་མིག་རྣམས།། ཆེན་པོ་དང་ནི་བཅས་པ་སྟེ། །གྲངས་མེད་པ་ནི་ཐ་མ་ཡིན། །བར་ནས་བརྒྱད་ནི་མ་རྣེད་པས། །དུང་ཕྱུར་མན་ཆད་དག་ཏུ་ནི། །གང་ཡང་རུང་བ་བརྒྱད་བསྟན་ནོ། །ཞེས་པ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བའི་དུས་ནི།

མར་ནི་འཕྲིབ་པ་ཡི།།
བརྒྱ་ཡི་བར་ལ་དེ་དག་འབྱུང་།། ཇ

ཞེས་བས་བསྟན། སྐྱེ་དགུ་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་མར་ནི་འགྲིབ་པ་ཡི་ལོ་བརྒྱ་པ་ཡི་བར་ལ་སངས་རྒྱས་དེ་དག་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །ཡར་སྐྱེ་དུས་དང་བརྒྱ་ལས་མར་འགྲིབ་དུས་སུ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱོ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚེ། དུས། ཉོན་མོངས། ལྟ་བ། སེམས་ཅན་ལྷག་སྤྱིགས་པས་ངན་ཞིང་ཐ་ཆད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ། དེ་འབྱུང་བའི་དུས། དེའི་རྒྱུ་དོ། །དངོས་གཞི།

རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གཉིས་ཀ་ལ།།

ཞེས་པས་བསྟན། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཚེ་ཡར་སྐྱེ་བ་དང་མར་འགྲིབ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་སྟེ། ཡར་འཕེལ་གྱི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་མེས་བྱིན་གྱི་འཁོར་བརྒྱད་ཁྲི་རང་རྒྱལ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། དམ་པ་ཀོག་དཀར་འཛམ་གླིང་དུ་བྱོན་པའི་དུས་དང་སོང་ཕྱང་བའི་རི་དྭགས་ཀྱི་ནགས་སུ་རང་རྒྱལ་ལྟ་བརྒྱ་བྱུང་བ་ནི་མར་འགྲིབ་ཀྱི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་དེའི་རྒྱུ་ནི།**

བསེ་རྩ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱུས།།

ཞེས་པས་བསྟན། བསེ་རྩ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་ནི་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་བསྒྲུབ་གསུམ་སྤྱད་པའི་རྒྱུས་རང་བྱང་ཆུབ་བོ།།

གསུམ་པ་འཁོར་སྐྱོར་འབྱུང་ཚུལ་ལ། དེ་འབྱུང་བའི་དུས། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཁྱད་བར་རོ། །དངོས་གཞི།

འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་འབྱུང་བ་ནི།།
སྟོང་ཐག་བརྒྱད་ཅུ་ལས་མི་འཕྱི།། ৭৫

ཞེས་པས་བསྟན། རྒྱལ་སྲིད་ལ་འཁོར་ལོས་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་འབྱུང་བ་ནི་མིའི་ཚེ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་ཚེ་ལོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱད་ཅུ་ལས་མི་འཕྱི་

བའི་ཚེ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ཐུང་བའི་ཚེ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉེས་པ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། གྲིང་གང་ལ་དབང་བསྟུང་བ། འཕྲོས་བའི་དོན། རྒྱལ་བར་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་འཁོར་ལོ་ཅན།།

ཞེས་བས་བསྟན། གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་འཁོར་ལོ་ཅན་ཏེ། མཚོག་དང་ཉེ་བའི་མཆོག་དང་འབྲིང་དང་ཐ་མའོ། །**གཉེས་པ་གྲིང་གང་ལ་དབང་བསྟུང་བ་ནི།**

དེ་དག་གྲིང་གཅིག་གྲིང་གཉེས་དང་།།
གསུམ་དང་བཞི་ལ་མས་རིམ་བཞིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་དག་གྲིང་གཅིག་གྲིང་གཉེས་དང་གསུམ་དང་བཞི་ལ་མས་རིམ་བཞིན་དབང་བ་ཡིན་ནོ། །**གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ནི།**

ལྷན་ཅིག་གཉེས་མིན་སངས་རྒྱས་བཞིན།། ༤༨

ཞེས་བས་བསྟན། འཁོར་ལོས་བསྟུང་རྒྱལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གཅིག་ཏུ་ལྷན་ཅིག་གཉེས་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་གཉེས་འཇིག་རྟེན་གཅིག་ཏུ་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །**བཞི་པ་རྒྱལ་བར་བྱེད་ཚུལ་ནི།**

ཚས་བསུ་རང་འགྲོ་གཡུལ་བཤམས་དང་།།
མཚོན་བརྩམས་བས་རྒྱལ་གནོད་པ་མེད།།

ཅེས་བས་བསྟན། འཁོར་ལོས་བསྟུང་བ་བཞི་པོ་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་ཚུལ་རིམ་པ་བཞིན་ཕྱི་རོལ་ཚ་རོལ་པོས་བསུ་བ་དང་རང་འགྲོ་བ་དང་ཕྱིན་ནས་གཡུལ་བཤམས་པ་ཙམ་དང་བཤམས་ནས་མཚོན་བརྩམས་པ་ཙམ་གྱིས་འདུལ་ཅིང་རྒྱལ་བར་བྱེད་ཀྱི་གཞན་གྱི་སྤྱོག་གཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

དག་བཅུའི་ལམ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།**

ཐུབ་མཚན་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་།།
གསལ་ལ་རྟོགས་པས་འཕགས་པ་ཡིན།། (৫৶

ཞེས་པས་བསྟན། འགོར་ལོས་བསྒྲུར་རྒྱལ་ལའང་མཚན་བཟང་ཡོད་པས་དེ་དང་ཐུབ་པའི་མཚན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞེ་ན། ཐུབ་པའི་མཚན་ནི་ཡུལ་མ་འགྲུས་བ་ན་གནས་པ་དང་འོད་དང་ཆ་ཤས་གསལ་ལ་ཅུའབས་སྟོང་སོགས་རྟོགས་པས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཁ་ཐོག་རིང་མོའི་འགྲིབ་ཚུལ་ལ། བསྐལ་བ་དང་བོའི་ཁྱད་པར། རི་ལྟར་འགྲིབ་པའི་ཚུལ། འགྲིབ་པའི་མཐར་གང་འཐུང་བའོ། །དེང་སོ་ནི།

སྔར་འཐུང་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་བཞིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྔར་བསྐལ་པ་ཆགས་མ་ཐག་བྱང་བའི་སེམས་ཅན་མི་རྣམས་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྟ་བཞིན་དུ་བརྟུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་དང་ཁམ་ཟས་མི་ཟ་བས་ལུས་འོད་གསལ་ཞིང་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་ལ་ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་ཐུབ་པར་གནས་སོ།།

གཉིས་པ་རི་ལྟར་འགྲིབ་པའི་ཚུལ་ལ། གསུམ་ལྡན་བྱུང་ཚུལ། གཉིས་ལྡན་དང་རྩོད་དུས་བྱུང་བའི་ཚུལ། ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པར་གྱུར་ཚུལ་ལོ། །དེང་སོ་ནི།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རོ་ལ་ཆགས།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ནས་རིམ་གྱི་སའི་བཅུད་སྣང་སྐྱེ་ཤ་བྱུང་དང་སྣ་ཞག་སེར་པོ་སྐྱ་མ་ལྟ་བུ་དང་སྐུ་གློའི་ཚལ་དང་ཟས་གསུམ་པོ་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཟོས་པས་ལུས་ལྷི་ཞིང་འོད་ཉམས་སྐྱེ་སྐུན་པར་སོང་བ་ལ་ལས་དབང་གིས་ཉི་ཟླ་སོགས་གྱིས་སྣང་བར་བྱས་སོ།།

ཟས་དེ་དག་ཟོས་ཚེ་བ་རྣམས་མདོག་ངན་ཞིང་ཟ་ཚུང་བ་རྣམས་མདངས་བཟང་བར་བརྟེན་བཟང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ངན་པ་རྣམས་ལ་བརླས་ཤིང་མི་དགེ་བ་བྱས་པར་བརྟེན་ཟས་དེ་ནུབ་བོ། དེ་ནས་མ་སྨོས་མ་བཏབ་པའི་འབྲས་ས་ལུ་རྣམས་ཀྱི་རོ་ལ་ཚགས་པས་མི་གཙང་བ་སོགས་བྱུང་ཚེ་མོའི་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་དང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་དག་ཕན་ཚུན་བལྟས་པས་འདོད་ཆགས་སྐྱེས་ཏེ་ལོག་པར་ཞུགས་པས་གཞན་གྱིས་སྨད་པ་ལ་བརྟེན་དེ་སྐྱོབ་པའི་ཁང་པ་སོགས་བྱུང་ངོ། །**གཉིས་པ་གཉིས་ལྡན་དང་རྩོད་དུས་བྱུང་བའི་ཚུལ་ནི།**

ལེ་ལོས་བསོག་འཛོག་བྱས་ནས་ནི།།
འཛོན་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་དཔོན་བསྟབས།། ༡༤

ཞེས་པས་བསྟན། འབྲས་ས་ལུ་དེ་དག་ཀྱང་ནམ་འདོད་ལེན་པ་ན་ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བསོག་འཛོག་བྱས་པས་ཕྱབ་ཤུན་ཡང་བྱུང་ལ་དེ་བརྟས་པ་ན་མི་སྐྱེ་བས་དེ་ནས་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་མ་མཐུན་པར་སོ་སོར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་བགོས་ཏེ་གནས་པ་ན་ཕན་ཚུན་རྐུ་འཕྲོག་བྱས་པར་བརྟེན་སྐྱེ་བོ་རང་བཞིན་བཟང་པོ་ཞིག་ཞིང་དཔོན་དུ་བསྟབས་ཤིང་བསྐོས་ནས་ལོ་ཐོག་གི་དྲུག་ཆ་ངེས་སྐེར་བར་བྱས་པ་ནི་མང་པོས་བཀུར་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་བར་གྱུར་ཚུལ་ནི།

དེ་ནས་ལས་ཀྱི་ལམ་ལྟག་པས།།

ཚེ་ཐུང་ལོ་ནི་བརྒྱ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ནས་ལས་ཀྱི་ལམ་མི་དགེ་བ་ལྟག་པར་སྤྱད་པས་མི་རྣམས་ཚེ་ཐུང་དྲུར་གྱུར་ནས་མཐར་ལོ་ནི་བརྒྱ་ལས་ཇེ་ལྟར་རིང་ཡང་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་འགྲིབ་བའི་མཐར་གང་འབྱུང་བ་ལ། བསྐལ་བན་གསུམ་འབྱུང་བར་

བསྟན་པ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་ལུགས་ནོ། །དངོས་ནི།

བསླལ་པ་མཚོན་དང་ནད་དང་ནི།།
སྡུག་དག་གིས་ཚར་ཕྱིན་ཏོ།། ୨୯

ཞེས་པས་བསྟན། མི་རྣམས་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་ན་བར་བསླལ་ཚར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། བསླལ་པ་མཚོན་དང་ནད་དང་ནི་སྡུག་དེའི་བསླལ་པ་དག་གིས་ཚར་ཕྱིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་དེ་གསུམ་གྱི་ལུགས་ནི།

ཞག་རྣམས་དང་ནི་ཟླ་བ་དང་།།
ལོ་བདུན་དག་ཏུ་གོ་རིམ་བཞིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་མཚོན་ཆས་བསོད་པ་ཞག་རྣམས་བདུན་དང་ནི་ནད་ཟླ་བ་བདུན་དང་ཞག་བདུན་དང་སྡུག་ལོ་བདུན་དང་ཟླ་བ་བདུན་ཞག་བདུན་དག་ཏུ་ཉུང་བ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་བའི་རྣམས་ཚེག་གིས་ཞག་བདུན་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་འདྲེན་ནོ། །འཛོམ་གླིང་དུ་དེ་རྣམས་འཕྱང་བའི་ཚེ་གླིང་གཞན་གཉིས་སྡུའང་དེ་དང་རྒྱང་ཟད་ཆ་འདྲ་བ་འཕྱང་ངོ།།

གསུམ་པ་འཇིག་བའི་བསླལ་བའི་ཚུལ་ལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་འཇིག་ཚུལ། བཞི་པ་འཇིག་ཚུལ། མེ་ཆུ་རླུང་གསུམ་གྱིས་འཇིག་བའི་གྲངས་བསྟན་བའོ། །དངོས་ལ། གང་གིས་གང་འཇིག་པ། མ་ཞིག་བར་ཡུས་བའི་རྩེ་མོ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དངོས་ནི།

མེ་དང་ཆུ་དང་རླུང་དག་གིས།།
འཇིག་པ་དག་ནི་ཡང་གསུམ་ཡིན།། ୩୦୦

ཞེས་པས་བསྟན། སེམས་ཅན་རྣམས་བསམ་གཏན་གཅིག་ཏུ་འདུ་བས་ན་འཇིག་པ་ཉེ་མ་བདུན་གྱིས་ནི་མེས་འཇིག་པ་དང་ཆར་གྱི་ཆུས་ནི་ཆུས་འཇིག་པ་དང་རླུང་རབ་

ཏུ་འགྲུག་པ་དག་གིས་འཇིག་པ་དག་ནི་ཡང་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་ཐྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མ་ལུས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་མ་ཞིག་པར་ལུས་པའི་རྩེ་མོ་ནི།**

བསམ་གཏན་གཉིས་སོགས་གསུམ་པོ་ནི། །དེ་དག་གི་རྩེ་གོ་རིམ་བཞིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་འཇིག་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་རྩེ་མོ་ནི་གསུམ་ལས། མེས་འཇིག་པའི་རྩེ་མོ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་སོགས་པས་ཆུས་འཇིག་པའི་རྩེ་མོ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་རླུང་གིས་འཇིག་པའི་རྩེ་མོ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་མེས་འཇིག་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་མན་ཆད་ཆུས་འཇིག་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་པ་མན་ཆད་རླུང་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་པོ་དེ་ནི་འཇིག་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ལྟག་མ་ཡིན་པས་རྩེ་མོ་ཡིན་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །**གསུམ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ནི།**

དེ་ཡི་སྐྱོན་དང་ཚོས་མཐུན་ཕྱིར།།

ཞེས་པས་བསྟན། བསམ་གཏན་གསུམ་པོ་དེ་ཡི་ནང་གི་སྐྱོན་ཇི་ལྟ་བར་རིམ་བཞིན་རྟོག་དཔྱོད་མེ་ལྟ་བུ་དང་། དགའ་བའི་ཚུ་ལྟ་བུ་དང་། དབུགས་དབྱུང་རྩྭ་རླུང་དང་ཚོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རིམ་བཞིན་མེ་ཚུ་རླུང་གསུམ་གྱིས་འཇིག་གོ།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་འཇིག་ཚུལ་ལ། མེ་ཚུ་རླུང་གསུམ་གྱིས་མི་འཇིག་པར་བསྟན་པ་དང་། འཇིག་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི།

བཞི་པ་ན་མེད་མི་གཡོའི་ཕྱིར།། ༡༠༡

ཞེས་པས་བསྟན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་སྟོང་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་འཇིག་པའི་རླུང་མེད་དེ། གནས་བརྟན་པར་འཆད་པའི་སྐྱོན་བརྟན་གྱིས་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཇིག་ཚུལ་དངོས་ནི།

མི་རྟག་དེ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་།།
སེམས་ཅན་བཅས་ཀྱེ་འབྱུང་འཇིག་ཕྱིར།།

ཞེས་པས་བསྟན། བཞི་པའི་སྣོད་མི་རྟག་སྟེ། དེ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་པ་ནི་སེམས་ཅན་དང་བཅས་ཀྱེ་འབྱུང་ཞིང་འཇིག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མེ་ཆུ་རླུང་གསུམ་གྱིས་འཇིག་པའི་གྲངས་བསྟན་པ་ནི།

མེ་ཡིས་བདུན་ནོ་ཆུ་ཡིས་གཅིག།
དེ་ལྟར་ཆུ་བདུན་ཐལ་ནས་ཀྱང་།། ༡༠༢

མེ་ཡིས་བདུན་ནོ་དེ་ནས་ནི།།
མཌུག་ཏུ་རླུང་གིས་འཇིག་པ་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། མེ་ཡིས་འཇིག་པ་ལན་བདུན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཆུ་ཡིས་འཇིག་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡང་མེ་བདུན་བཏང་དེ་འཇིག་པའི་འོག་ཏུ་ཆུས་འཇིག་པ་རེ་རེ་སྟེ་དེ་ལྟར་ཆུས་ལན་བདུན་ཐལ་ནས་ཀྱང་མེ་ཡིས་ཀྱེ་ལན་བདུན་བཏང་མར་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ནི་མཐར་བསྐལ་ཆེན་དྲུག་ཐུ་རྩ་བཞི་པ་རེའི་མཌུག་ཏུ་རླུང་གིས་འཇིག་པ་རེ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་གསུམ་པའོ།། །།

ཞེས་པས་བསྟན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་མཁྱེན་བརྩེའི་ཞལ་ལུང་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ་ལེགས་བཤད་ཆོས་མིག་རྣམ་འབྱེད་གྲུབ་བདེའི་ཤིང་རྟ་ལས་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ།། །།

སྨྲས་པ། ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་མཛོད། ཁབྱིག་གཉེན་གཉིས་པ་བི་ཧ་ཀྱི་རྟེ་ཡིས། ཁང་དོན་ལེགས་པར་བཀོལ་བའི་གཞན་རྒྱུན་དང་། རྣམ་དབྱེད་བློ་གོས་བརྟས་པས་འདིར་བཤད་ལ། རྣམ་དཀར་ཕུང་པོ་གང་མཆིས་དེ་དག་གིས། ངུས་གསུམ་བྱོན་པའི་རྣམ་འདྲེན་དབང་པོ་རྣམས། ཁཀྵིས་པ་ཆེན་པོར་བཞད་པའི་སྒྲ་བརྒྱ་ཡིས། སྨྲ་བ་ངན་པའི་གླག་ཅོར་ཞི་གྱུར་ཅིག།

ལས་བསྟན་པ།

སྣང་བྱེད་བདག་པོ་ཀརྨ་ཀ།
གང་ཟག་ཅན་རོལ་མཆོད་མཁའ་ལམ་དུ།།
འཚང་མཁས་ཐུགས་རྗེའི་རོལ་རྩེད་མཁའ།།
ཀུན་མཉེན་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས།།

གང་དེའི་ལེགས་བཤད་ནམ་མཁའི་མཐར།།
བགྲོད་པར་ནུས་པར་གྱུར་པ་ཡི།།
བློ་གྲོས་ཤིང་དྲུག་གཤོག་གར་ཅན།།
དེ་དག་རྣམས་ལ་སྐྱིང་བརྩེ་བས།།

བདག་གི་འགྲེལ་ཆུང་བསིལ་ཟེར་ཅན།།
ཀརྨའི་དགོངས་པ་གསལ་བྱེད་འདི།།
ཚོས་མངོན་ཆུ་མཚོ་ཆེ་ལས་སོ།།

བཞི་པ་ལས་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ། གནས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཐམས་ཅད་ལས་ལས་བྱུང་བ། ལས་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྔར་བཤད་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་སྲས་བྱས། དབང་ཕྱུག་སོགས་ཀྱིས་བློ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། ལས་དགེ་མི་དགེ་སྣ་ཚོགས་ལས་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བདེ་སྡུག་དང་བཟང་ངན་སྣ་ཚོགས་པ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལས་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ། ལས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག མདོ་ལས་འགྲུང་བའི་ལས་ཀྱི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ། ལས་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། དེ་སོ་སོའི་ངོ་བོ། །རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས།།

ཞེས་བས་བསྟན། ལས་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ནི་སེམས་པའི་ལས་དང་སེམས་པ་དེས་བྱས་པ་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ལས་ནི་གཉིས་ཏེ། སེམས་པ་དང་། བསམ་པའི་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་པ་ལའང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་གསུམ་མོ། །**གཉིས་པ་དེ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི།**

སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ།།
དེས་བསྒྲིད་ལུས་དང་ངག་གི་ལས།། ༡

ཞེས་བས་བསྟན། གསུམ་པོ་དེ་ལས་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །སེམས་པ་དེས་བསྒྲིད་པའི་བསམ་པའི་ལས་དེ་ནི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་སོ།།

གསུམ་པ་རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་ནི།

དེ་དག་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། ལུས་ངག་གི་ལས་དེ་དག་ནི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་ཀྱི་ལས་སོ།།

**གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ། ལས་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ལས་གསུམ་སྤྱིའི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག །རིག་བྱེད་མིན་པའི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ལ། རིག་བྱེད་དང་། རིག་བྱེད་མིན་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་། ངག་གི་རིག་བྱེད་བཞད་པའོ།། དང་པོ་ལ། བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། གནས་མ་བུ་

བའི་ལུགས་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ། མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ལུས་རྣམ་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་འདོད།།

ཅེས་བས་བསྟན། སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ལུས་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་བར་བྱ་སྟམ་ནས་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་དབྱིབས་སུ་འདོད་དོ། **།གཉིས་པ་གནས་མ་བྱུ་བའི་ལུགས་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་ནི།**

འགྲོ་མིན་གང་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ནི།།
སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་འཇིག་ཕྱིར་རོ།།
རྒྱུ་མེད་པ་ལས་འགའ་མི་འབྱུང་།།
རྒྱུ་ཡང་འཇིག་པ་ཡོར་འགྱུར་རོ།། ༢

ཞེས་བས་བསྟན། གནས་མ་བྱུ་བའི་སྡེ་པ་ན་རེ། འདུས་བྱས་རྒྱུ་རྐྱེང་མེ་ལྟེ་སོགས་འགའ་ཞིག་སྐད་ཅིག་མར་འདོད་ཀྱང་ཐལ་ཆེ་བ་སྐད་ཅིག་གི་མི་རྟག་པར་གསོ་ལེན་བས་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཀྱང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ལུས་བསྐྱོད་བའི་ལས་ཡིན་བའི་ཕྱིར། མི་བསྐྱོད་བའི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དེ་མ་འགགས་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་འདུས་བྱས་ནི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་སོགས་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། འདུས་བྱས་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཐག་འཇིག་པའི་སྐད་ཅིག་མར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གདོན་མི་ཟ་བར་རྒྱུ་ཉྷི་ད་གཞན་ལ་བསྟོས་མེད་དུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་བྱས་དེ་དག་བསྟོས་མེད་དུ་མི་འཇིག་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལ་བསྟོས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་འགའ་ཡང་མི་འབྱུང་བ་ལས་གློག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འཇིག་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གློག་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟ་ཡིན་ཀྱང་རྟ་བུམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཐོ་བ་ལ་སོགས་

བས་འཇིག་རྟུན་བྱེད་པ་མཐོང་ངོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་རྟེན་བྱམ་པ་ཚོས་པའི་ཁ་དོག་དམར་པོ་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྟུ་མེ་ལྟ་བུ་ཡང་བྱམ་པ་ཚོས་པའི་དམར་པོ་འཇིག་པ་པོར་ཉེ་འཇིག་རྟུར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །**གསུམ་པ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ནི།**

གཉིས་བརྒྱང་འགྱུར་ཉེ་རྟུལ་ལ་མེད།།

ཅེས་པས་བསྟན། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། དབྱིབས་ནི་རྟོགས་སུ་མེད་དེ། དེ་བཅོམ་ན་དེའི་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དབྱིབས་རྟོགས་སུ་ཡོད་ན་མིག་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། མིག་གིས་མདོན་སུམ་མཐོང་ནས་ཤེས་ཤིང་ལུས་དབང་གིས་རེག་པ་ནའང་རིང་པོའོ་སྙམ་པ་སོགས་ཀྱི་བློ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དབང་པོ་དུ་མ་དོན་མེད་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟོགས་མཚུངས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གང་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཅི་ཡོད་པ་ནི་འདུས་པའི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་རིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་དེ་ནི་རྟོགས་སུ་མེད་དེ། དེ་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ནི་ཆ་ཤས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བཞག་དུ་མ་ཡོད་པ་ནི་འདིར་མ་བཀོད་དོ།།

གཉིས་པ་དགག་གི་རིགས་བྱེད་ནི།

དགག་རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་དགུ་སྟེ། ༣

ཞེས་པས་བསྟན། དགག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་དགག་གི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་ཀུན་སློང་གི་བརྗོད་འདོད་གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པ་ནི་རིག་བྱེད་མིན་པ་རྟོགས་སུ་མེད་དེ། དུས་འདི་ནས་བརྩེ་སྟེ་ཐོག་མཐའ་བ་ཙམ་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་དང་། འདས་པའི་འཇུང་བ་རྣམས་ལ་བརྟགས་ཀྱང་འདས་པའི་འཇུང་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་རོ།།

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མིན་པ་ལ། རྣས་སུ་ཡོད་བའི་སྒྲུབ་བྱེད། ཁྱད་ཆོས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་གསུམ་དྲི་མེད་གཟུགས་གསུངས་དང་།།
འཕེལ་དང་མ་བྱས་ལམ་སོགས་ཕྱིར།།

ཞེས་པས་བསྟན། བྱེ་སྨོས་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་རྣས་སུ་ཡོད་ཟེར་ལ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་མདོར། གནས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་གཟུགས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད། བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད། བསྟན་དུའང་མེད་ལ་ཐོགས་པའང་མེད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གཟུགས་རྣམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་། གཟུགས་གང་ལ་རྟེས་སུ་ཆགས་པའམ་ཁོང་ཁྲོ་བ་མི་སྐྱེ་བ་འདི་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དྲི་མེད་ཀྱི་གཟུགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིག་མིན་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ན་དེ་དག་འབྱུང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྣས་ལས་བྱུང་བ་དང་མ་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་དང་ལྡན་ན་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འཕེལ་བ་ཡིན་ཞིང་རྣས་ལས་བྱུང་བ་དང་མ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི།

ཀུན་དག་འ་ར་བ་གཙུག་ལག་ཁང་།།
མལ་སྟན་འཚོ་བ་ནར་མ་དང་།།
གློ་བུར་ནད་པ་ནད་གཡོག་དང་།།
ཡུལ་ངན་ཚེ་ན་སྨྱིན་པ་ནི།།
རྣས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན། །ཞེས་དང་།

བཞུགས་དང་གཤེགས་རྟོམ་ལམ་ཞུགས་དང་།།
ཕྱིན་པ་ཐོས་དང་མཐོང་བ་དང་།།

ཆོས་ཐོས་བསླབ་པའི་གཞི་འཛིན་ལས།།
དགའ་དང་དད་པ་སྐྱེས་པ་ནི།།
རྟག་ལ་མ་བཟློས་བསོད་ནམས་བདུན།།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་རང་གིས་མ་བྱས་ལ་གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་ལས་ལམ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། སོགས་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་གསུངས་པ་དང་། སྟོམ་པ་ནི་འཕལ་ཚུལ་གྱི་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆུའི་ཆུ་ལོན་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མ་ཡོད་པས་རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་ཡོད་པར་གྲུབ་བོ། །འདི་སྐབས་སུ་གཞན་འདོད་དུ་མ་དང་རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པ་དང་མདོ་སྡེ་པ་དང་དབེ་སྟོན་པ་དང་སྟོན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་དང་བྱེ་སྒྲ་གནས་བརྟན་བཙུན་པ་དང་སློབ་དཔོན་སོགས་ཀྱི་དགག་བཞག་འདོད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པ་ཇི་ཀར་འབྱུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་ཁྱད་ཆོས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། རྒྱའི། སའི། ངོ་བོའི། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་། དེ་ཕྱིན་གྱི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་གཏོགས་རྣམ་རིག་མིན་སྐད་ཅིག།

ཅེས་པས་བསྟན། རྒྱུ་བྱས་པའི་གཟུགས་དཔྱད་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་འདས་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྟོམ་པ་ནོད་སོགས་ཀྱི་ཚེ་གཞིའི་འབྱུང་བ་དང་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ཡྱན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་འབྱུང་བ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་ཕྱིན་གྱི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ནི།

ཕྱིན་ཚད་འདས་པའི་འབྱུང་ལས་སྐྱེ།། ཅ

ཞེས་པས་བསྟན། ཕྱིན་ཆད་གཞིའི་འབྱུང་བ་འདས་པའི་འབྱུང་བ་དང་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་དུ་ལྟུང་བ་ལས་སྐྱེའོ།།

གཉིས་པ་སའི་ཁྲད་པར་ལ། ཟག་བཅས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སའི་ཁྲད་པར་རོ།། དང་པོ་ནི།

ཟག་བཅས་ལུས་དང་བཟུང་ཚུལ།།
རང་གི་འབྱུང་བ་དག་རྒྱུར་བྱས།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྐ་གང་གི་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་ཤེ་ན། འདོད་ཁམས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་གྱི་ཟག་བཅས་ལུས་དང་བཟུང་ཚུལ་ཀྱི་རིག་རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་ནི་རང་གི་སྐ་པའི་འབྱུང་བ་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སའི་ཁྲད་པར་ནི།

ཟག་མེད་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡིན།།

(འབྱུང་བ་ཟག་མེད་མི་སྲིད་པས་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཡིན་མཚན།)

ཞེས་པས་བསྟན། ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་རྟེན་ས་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་འབྱུང་བ་བཞིའང་དེའི་རྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འདོད་ཁམས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡིན་ན་འབྱུང་ཆེན་ཡང་འདོད་ཁམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་བའམ་འབྱུང་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡིན་ན་འབྱུང་ཆེན་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་པས་སོ། **།གསུམ་པ་ངོ་བོའི་ཁྲད་པར་ནི།**

རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་མ་ཟིན་དང་།། ༥
རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་སེམས་ཅན་སྟོན།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པ་དང་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་དེས་པས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་དེ་ལ་མི་སྲིད་

ཏོ། །རྒྱས་བྱང་མ་ཡིན་པས་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱང་བ་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པ་ལ། འདོད་པའི་རིགས་བྱེད་མིན་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱུ་མཐུན་ཟིན་པའི་འབྱུང་ལས་སྐྱེ།།

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་པའི་རིགས་མིན་ནི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་ལུས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པས་རྒྱུད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བའོ།།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ནི།

ཉིང་འཛིན་སྐྱེས་འབྱུང་མ་ཟིན་དང་།།
རྒྱས་བྱང་ཐ་དད་མིན་ལས་སྐྱེ།། ༨

ཞེས་པས་བསྟན། ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོབ་པ་ནི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་དག་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རྟེས་འབྲང་ཡིན་པས་མ་ཟིན་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རྒྱས་པ་ལས་བྱང་བ་དང་། དེ་དག་གི་སྤྲོང་བ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་ཐ་དད་མིན་པས་ཉེ་བཞི་ཚན་གཅིག་ལས་སྐྱེའོ། །འདི་ཅུ་མོད་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་ཚུལ་ཀྱང་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་ལས་གསུམ་སྟོའི་ཚོས་ཀྱིརྣམ་གཞག་ལ། དཔོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཀུན་སྤྲོང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དགེ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཁམས་གང་ན་གང་ཡོད་པ། ཚོས་གསུམ་སོ་སོའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་རིག་མིན་ལུང་བསྟན་མིན་མེད།།
གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་

ཞེས་བས་བསྟན། སྔར་བཤད་པའི་ལས་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ལས་རྣམ་རིག་མིན་པ་ནི་ལུང་དུ་བསྟན་པ་དག་མི་དག་མིན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་མེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དཔེར་ན་རིག་བྱེད་ལ་དག་བ་ཐལ་མོ་སྨྲར་བ་དང་མི་དག་བ་སྨོག་གཅོད་པ་དང་ལུང་མ་བསྟན་བཟོ་བྱེད་པ་སོགས་གསུམ་ཀ་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་པ་ལའང་གསུམ་ཀ་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་ཁམས་གང་ན་གང་ཡོད་པ་ལ། མི་དག་བ་གང་ན་ཡོད་པ། རིག་བྱེད་མིན་པ་གང་ན་ཡོད་པ། རིག་བྱེད་ཙམ་གང་ན་ཡོད་པ། བསྒྲིབས་པའི་རིག་བྱེད་གང་ན་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

……མི་དག་ནི།།

འདོད་ན་འོ་

ཞེས་བས་བསྟན། མི་དག་བའི་ལས་ནི་འདོད་ཁམས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པའོ། །ཁམས་གོང་ན་མེད་དེ། དེ་དག་གིས་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་སོགས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མིན་པ་གང་ན་ཡོད་པ་ནི།

……གཟུགས་ནའང་རྣམ་རིག་མིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་ནའང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཡོད་ལ། འང་སྨྲས་འདོད་པ་ན་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །གཟུགས་མེད་ན་ནི་དེ་དག་མེད་དོ། **།གསུམ་པ་རིག་བྱེད་ཙམ་གང་ན་ཡོད་པ་ནི།**

རྣམ་རིག་དཔྱོད་དང་བཅས་དག་ན།། ༢

ཞེས་བས་བསྟན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་འདོད་ཁམས་དག་ན་ཡོད་ཀྱི་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་མེད་དེ། ཀུན་སྤྱོད་རྟོག་དཔྱོད་དང་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་མེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་བསྒྲིབས་པའི་རིག་བྱེད་གང་ན་ཡོད་པ་ནི།

འདོད་པ་ན་ཡང་བསྒྲིབས་པ་མེད།།
གང་ཕྱིར་ཀུན་སློང་མེད་

ཅེས་པས་བསྟན། དབྱེད་པ་མེད་པའི་སར་དག་ན་མེད་པར་མ་ཟད་འདོད་པ་ན་ཡང་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རིག་བྱེད་མེད་དེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་དེའི་ཀུན་སློང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པ་ན་བསྒྲིབས་པ་འཇིག་མཐར་འཁོར་བཅས་ཁོན་ཡིན་ལ་དེ་དག་ནི་མཐོང་སྤང་ཁོན་དེས་པས་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་སློང་དུ་མི་རུང་ངོ།།

གསུམ་པ་ཚོས་གསུམ་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་ལ། དགེ་བའི། མི་དགེ་བའི། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་བཞག། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བ། ཀུན་སློང་གི་དགེ་བ་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

……ཐུབ་པ།།

དམ་པའི་དོན་དུ་དགེ་

ཞེས་པས་བསྟན། ཐུབ་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཚོས་ཅན། ཁོང་ལ་དམ་པའི་དོན་དུ་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དམ་པ་དང་དོན་དགེ་བའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བས་མཆོག་ཏུ་བདེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནད་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །**གཉིས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་བཞད་པ་ནི།**

……རྣ་བ།།

ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་བདག་ཉིད་ཀྱི།། ༤

ཞེས་པས་བསྟན། ཚགས་སྡང་སྐྱོངས་གསུམ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྣ་བ་གསུམ་དང་

ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སློང་དང་མཚུངས་ལྡན་ལ་མི་བསྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕྲོད་པའི་སྣོན་བཞིན་ནོ། །**གསུམ་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བ་བཤད་པ་ནི།**

དེ་དག་དང་ལྡན་མཚུངས་ལྡན་གྱི།།

ཞེས་པས་བསྟན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོས་རྣམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བ་དག་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་དགེ་བ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྣོན་དང་སྦྱར་བའི་བཏུང་བ་བཞིན་ནོ། །**བཞི་པ་ཀུན་སློང་གི་དགེ་བ་བཤད་པ་ནི།**

བྱ་བ་ལ་སོགས་ཀུན་སློང་བས།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་སྐྱངས་པའི་བྱ་བ་ལུས་ངག་གི་ལས་དང་། ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་དང་ཐོབ་པ་དང་འགོག་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྐྱོམས་འཇུག་རྣམས་ནི་ཀུན་ནས་སློང་བས་དགེ་བ་སྟེ་དེའང་ན་འཕྲོད་པའི་སྣོན་དང་སྦྱར་བའི་བཏུང་བ་འཕྲང་བའི་བྱད་མེད་ལས་བྱུང་བའི་འོ་མ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མི་དགེ་བའི་དབྱེ་བ་ནི།

སྨོག་པ་མི་དགེ་

ཞེས་པས་བསྟན། དགེ་བ་བཞི་ལས་སྨོག་པའི་མི་དགེ་བཞང་བཞིར་ཡོད་དེ། མཐར་ཐུག་འགོར་བ་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགེ་བའོ། །དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོས་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བ་དང་། དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་དང་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་མི་དགེ་བའོ། །དེ་དག་གི་དེའི་ནི་ནད་དང་མི་འཕྲོད་པའི་སྣོན་དང་སྦྱར་

བའི་བཏུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་འོ་མ་བཞིན་ནོ། །**གསུམ་པ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།**

.....དོན་དམ་པར།།
ལུང་མ་བསྟན་པ་བརྟན་པ་དག། ཇ

ཅེས་པས་བསྟན། དོན་དམ་པར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་བརྟན་པ་འདུས་མ་བྱས་ལས་ནམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དག་གོ །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་ནི་འདོད་ཁམས་སུ་བསྒྲིབས་པ་ལ་འཇིག་མཐར་དང་གོང་མར་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །མཚུངས་ལྡན་ནི་བཅོ་ཉེམས་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །ཀུན་སློང་ནི་སྤྱོད་ལམ་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་པའོ།།

གཉིས་པ་ཀུན་སློང་བྱེ་བག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ཀུན་སློང་གི་དབྱེ་བ། དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན། མཚན་གཞི་ལ་སྐབས་ཀྱི་དགྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཀུན་སློང་རྣམ་གཉིས་རྒྱུ་དང་ནི།།
དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་སློང་ཞེས་བྱ།།

ཞེས་པས་བསྟན། འོ་ན་མཐོང་སྤང་གི་སེམས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་ཀུན་ནས་མི་སློང་ན་མདོ་ལས། ལོག་པར་ལྟ་བ་དེ་ལས་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ལོག་པའི་བག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། སྤྱིར་ཀུན་སློང་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་དང་ནི་བྱ་བ་དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་སློང་ཞེས་བྱའོ། །**གཉིས་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནི།**

གཉིས་ལས་དང་པོ་རབ་འཇུག་བྱེད།།
གཉིས་པ་རྟེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན།། ༡༠

ཞེས་པས་བསྟན། ཀུན་སློང་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ཀུན་སློང་བཞང་ཡིན་ཞིང་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ནི་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། བྱ་བའི་དུས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་མེད་ན་རྒྱུའི་དེ་ཡོད་ཀྱང་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་གྲོང་དུ་འགྲོ་སྙམ་ནས་འཕངས་ཀྱང་བར་མ་དོར་ཤེ་ནས་གྲོང་དུ་མ་ཕྱིན་པ་དང་འདྲའོ།།

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་སྐབས་ཀྱི་དབྱད་པ་ལ། རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྐུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྐུ། རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྐུ། ཐན་ཚུན་འཇུག་ཚུལ་ལ་དབྱད་པའི་སྐུ། གཉིས་ཀ་མིན་པའི་སྐབྱོ། །དང་པོ་ནི།

མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་རྣམ་ཤེས་ནི།།
རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་

ཞེས་པས་བསྟན། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུའི་ཀུན་སློང་རྟོག་དཔྱོད་དག་གི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཀུན་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཁ་ཕྱིར་ལྡོག་དུས་ན་ཚོགས་དྲུག་ཉག་འཕྲོང་དུ་རྒྱུ་བས་ཁ་ནང་ལྡོག་སྟར་གྱི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། **།གཉིས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྐུ་ནི།**

.....ཡིད་ནི།།
སྤོམ་པས་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ལས་ནི་སྤོམ་པས་སྤང་བྱ་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བལྟས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྐུ་ནི།**

ལྟ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན།། ༡༡

ཞེས་བས་བསྟན། སྒོ་ལྟའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཙོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཏེ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཕན་ཚུན་འཇུག་ཚུལ་ལ་དགྲས་པའི་མུ་ལ། སྒྲིན་བཏང་དང་། དམིགས་བསལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགེ་སོགས་ལས།།
རྗེས་འཇུག་བྱེད་ཀུང་རྣམ་གསུམ་འགྱུར།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཡང་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་འདུ་བའི་དེས་པ་མེད་དེ། རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགེ་བ་དང་། སོགས་པ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་ལས་རྗེས་འཇུག་བྱེད་ཀུང་དགེ་སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་ཀ་ཅི་རིགས་པར་རུང་བས་དགུ་ཕྲུགས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ན་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་རྒྱུའི་ཀུན་སློང་སེམས་བྱུང་གི་བསམ་པ་དགེ་བ་ཡིན་ལ། དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཆོ་གའི་དུས་ནའང་བསམ་པ་དེའི་རྒྱུན་དང་ལྡན་པ་དང་ཞེ་སྡང་དང་བཅས་པ་དང་སྦྱོར་ལམ་བའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་ཚེ་སྡོམ་པ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའོ། **།གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ནི།**

ཐུབ་པའི་འདུ་བའམ་དེ་དགེ་བ།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཐུབ་པའི་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དགེ་བ་ལས་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལས་ལུང་མ་བསྟན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འམ་ནི་རྣམ་གྲངས་པའི་སྒྲའོ། ཡང་ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་དེ་དགེ་བར་འགྱུར་གྱི་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགེ་བའི་རྗེས་འཇུག་

དགེ་བ་ཙོ་ན་ལས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་དམན་པར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། **ལྷ་བ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་སྐྱེ་ནི།**

རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་གཉིས་ཀ་མིན།། ༡༢

ཞེས་པས་བསྟན། རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པའི་སེམས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་གཉིས་ཀ་མིན་ཏེ། མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་ལ། དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན། རྣམ་གཞག་རྒྱས་བཤད་དོ། །དངོས་གཞི།

རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ།།
སྟོམ་དང་སྟོམ་པ་མིན་དང་གཞན།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྣམ་རིག་མིན་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཆལ་ཚུལ་གྱི་རྒྱུན་སྟོམ་པར་བྱེད་པའི་སྟོམ་པ་དང་། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྤྱོད་ཆེན་པོར་བྱང་བ་སྟོམ་པ་མིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་བར་མ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་རྒྱས་བཤད་ལ། སྟོམ་པ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པའོ། །དངོས་ལ། བསྟན། བཤད་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི།

སྟོམ་པ་སོ་སོར་ཐར་ཞེས་བྱ།།
དེ་བཞིན་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་སྐྱེས།། ༡༣

ཞེས་པས་བསྟན། ཚོས་འདི་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འདི་ལ་ནི་སྟོམ་པ་སོ་སོ་ཐར་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ཟག་

མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་བསམ་གཏན་ལས་གཅོོ་བོར་སྐྱེས་པ་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ། སོ་ཐར་རྒྱས་བཤད། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་རྒྱས་བཤད། ཞར་ལས་བྱང་བའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ། བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མིང་གི་སྒོ་ནས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ། ཇས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་བསྟུ་བ། གནས་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

སོ་སོར་ཐར་ཞེས་བྱ་རྣམ་བརྒྱད།།

ཅེས་བས་བསྟན། སོ་སོར་ཐར་བའི་སྟོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་དགེ་སློང་ཕའི་སྟོམ་པ། དགེ་སློང་མའི་སྟོམ་པ། དགེ་སློབ་མའི་སྟོམ་པ། དགེ་ཚུལ་ཁ་མ། དགེ་བསྙེན་ཁ་མ། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །བསྙེན་གནས་ནི་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་ལའང་སྐྱེ་བས་ཁོ་མོ་སོ་སོར་མ་བཀྲངས་སོ།།

གཉིས་པ་ཇས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤེད་བསྟུ་བ་ནི།

ཇ་སུ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ།།
མཚན་ལས་མིང་ནི་འཁོ་བའི་ཕྱིར།།

ཞེས་བས་བསྟན། བརྒྱད་པོ་དེའང་མིང་གི་སྒོ་ནས་ཡིན་ཀྱི་ཇ་སུ་ནི་དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ། དགེ་བསྙེན་གྱི་སྟོམ་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དགེ་སློང་གི་མཚན་ནམ་རྟགས་འགྱུར་བ་ལས་མིང་ནི་དགེ་སློང་མ་ཞེས་བྱ་ཙམ་ཞིག་འཁོ་བའི་ཕྱིར། སྟོམ་པའི་ངོ་བོ་ནི་གཉེང་བོའ་མེད་ཅིང་མི་འཁོ་བས་སྟོང་གྱི་རྒྱུན་ཉིད་ཡིན་པར་གྱུར་བོ།།

གསུམ་པ་གནས་བའི་ཚུལ་ནི།

བ་དང་དེ་དག་འགལ་བ་མེད།། ༡༩

ཞེས་བས་བསྟན། སྟོམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཡོད་པའི་ཚེའང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཙོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དགེ་སློང་གི་སྟོམ་པ་བཏང་བས་སྟོམ་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་གཏོང་བར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤོང་བ་རིས་འདྲ་རྙས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་དེ་ལྟར་གནས་པ་འགལ་བ་མེད་དེ། ཕྱི་མ་བྱངས་པས་སྔ་མ་གཏོང་བའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕྱི་སྟེ་བཤད་པ་ལ། སོ་སོའི་ངོ་བོ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས། སྤྱོད་ཚུལ། ལྡན་པའི་གང་ཟག་གོ །དང་པོ་ནི།

སྔང་བྱ་ལྟ་བརྒྱད་བཅུ་དང་ནི།།
ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་མཛོས་པ་ལས།།
དགེ་བསྟེན་དང་ནི་བསྟེན་གནས་དང་།།
དགེ་ཚུལ་ཆེད་དང་དགེ་སློང་ཉིད།། ༡༥

ཅེས་པས་བསྟན། ཇི་ལྟར་ན་དགེ་བསྟེན་ལ་སོགས་པའི་བར་གང་དང་གང་ཞེ་ན། སྔང་བྱ་སྤོག་གཅོད། མ་བྱིན་ལེན། འདོད་ལོག ཇུན། ཚང་སྟེ་ལྟ་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྤོང་བར་མཛོས་པ་དང་། རྫ་བ་བཞི་ཚང་གར་སོགས་ཁྲེང་སོགས་གཅིག་ཏུ་བྱས། མལ་ཆེ་མཐོ། ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་ཀྱི་བརྒྱད་ཀྱི་ན་ཞག་གཅིག་ཏུ་སྤོང་བར་མཛོས་པ་དང་། དེ་དག་ཀྱིད་ལས་གར་སོགས་ཁྲེང་སོགས་རེ་རེར་བྱས་པའི་དགུ་དང་གསེར་དངུལ་ལེན་པ་དང་བཅས་པའི་བཟུ་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྤོང་བར་མཛོས་པ་དང་ནི་ལུས་ངག་གི་ཀེས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྤོང་བར་མཛོས་པ་ལས་རིམ་བཞིན་དགེ་བསྟེན་དང་ནི་བསྟེན་གནས་དང་དགེ་ཚུལ་དང་ཆེད་དང་ཞེས་པ་གོང་འོག་ཀུན་ལ་སྦྱར་བས་དགེ་སློང་ཀེའ་དུའང་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལའང་དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཞིག་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི།

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ནི་ལེགས་སྦྱང་དང་།།
ལས་དང་སྔོམ་པ་ཞེས་བྱའོ།།

ཞེས་བསྟན། ཡང་དག་པར་འཛོག་པར་བྱེད་ཅིང་འཆལ་ཚུལ་གྱི་གདུང་བ་ལས་བསྲེལ་བ་ཐོབ་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ནི་མཁས་པས་བསྟུགས་པས་ལེགས་སྦྱང་དང་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ལས་དང་ལུས་ངག་སྔོམ་པས་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྔོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། **།གསུམ་པ་སྒྲ་དོན་ནི།**

དང་ཐོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན།།
སོ་སོར་ཐར་དང་བྱ་བའི་ལམ།། ༡༨

ཞེས་བསྟན། སྔོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་ཐོའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་རིག་མིན་པ་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྔོག་པ་ལས་སོ་སོར་ཐར་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྔོམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུས་དང་ངག་གི་ཉེས་སྤྱོད་སྔོམ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱ་བའི་ལས་ལམ་དངོས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། མཇུག་མ་ཡིན་པར་དངོས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་ཐར་པ་དང་འདྲ་བའམ་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས་སྐྱེས་པས་ན་སོ་ཐར་སྔོམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཁོ་ནས་ཐར་ཟིན་པའི་ཕྱིར། **བཞི་པ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ནི།**

སོ་སོར་ཐར་དང་ལྡན་པ་བརྒྱད།།

ཅེས་བསྟན། སོ་སོར་ཐར་བའི་སྔོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ནི་དགེ་སློང་ནས་བསྟེན་གནས་ཀྱི་བར་བརྒྱད་དོ།།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྔོན་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། གང་ལ་ལྟོས་པ། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དུ་བསྟན་པ། སྒོང་བའི་སྔོན་བར་བསྟན་བའོ། །དངོས་གཞི།

བསམ་གཏན་སྐྱེས་དང་དེ་ལྟན་པ།།
ཟག་མེད་འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་དང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། བསམ་གཏན་སྐྱེས་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་པ་དེ་དེས་བར་བསམ་གཏན་གྱི་སྔོན་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཉེར་བསྟོགས་ནའང་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྔོན་པ་ཡོད་བས་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དུ་བརྗོད་ནས་བསྟན་ཏེ། གློང་འདི་ན་སལ་ལུའི་ཞིང་ཡོད་ཅེས་གློང་གི་ཉེ་ཀོར་ལའང་གློང་ཞེས་བྱ་བ་ཞིན་ནོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་སྔོན་པ་ནི་འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་ཏེ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་གང་ཟག་རྣམས་དང་ལྡན་ནོ། **།གཉིས་པ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དུ་བསྟན་པ་ནི།**

ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྗེས་འབྲང་།། ༡༥

ཞེས་བས་བསྟན། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་སྔོན་པ་གཉིས་བཤད་བས་ནི་སྔོན་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཉིད་ལས་ཐ་མ་བསམ་ཟག་གི་སྔོན་པ་གཉིས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་གྱི། སོ་ཐར་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་དེ། སེམས་གཞན་དང་ལྡན་པ་དང་འགོག་སྟོམས་སོགས་སེམས་མེད་པ་ལའང་རྗེས་སུ་འཇུག་བའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་སྒོང་བའི་སྔོན་བར་བསྟན་པ་ནི།**

བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་དེ་གཉིས།།
མི་ལྡོག་སེམས་ལ་སྒོང་ཞེས་བྱ།།

ཞེས་བས་བསྟན། བསམ་ཟག་གི་སྔོན་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དེ་གཉིས་སུ་མི་ལྡོག་སེམས་ལ་པ་བཞིན་པ་ནི་འཆལ་ཚུལ་དང་ཀུན་སྒོང་གི་ཉོན་མོངས་

རྣམས་སྨོང་བས་སྨོང་བའི་སྟོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བས་ན་དེ་གཉིས་དང་སྨོང་སྟོམ་ལ་སྐུ་བཞིར་ཡོད་དོ། །**གསུམ་པ་ཁར་ལས་བྱུང་བའི་དོན་ནི།**

ཤེས་བཞིན་དང་ནི་དན་དག་གཉིས།།
ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྟོམ་པ་ཡིན།། ༡༨

ཞེས་པས་བསྟན། མདོ་ལས། ལུས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལེགས་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་དང་། གང་ཡང་མིག་གི་དབང་པོ་སྟོམ་པས་བསྟོམས་ཏེ་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྟོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཞེ་ན། འདི་གཉིས་རིག་བྱེད་མིན་པའི་རང་བཞིན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཞེ་ན། བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་ནི་དེ་མ་རྟེད་པའི་དན་པ་དག་གཉིས་ཀ་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་དབང་པོའི་སྟོམ་པ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡིད་དང་དབང་པོ་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་སྤྱོད་པ་དག་སྨོང་ཞིང་སྟོམ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱན་མོང་དུ་བསྟན་པ་ལ། དུས་རི་སྤྲིད་ལྟན་པ། ཚུལ་རི་ལྟར་ཐོབ་པ། རྒྱུ་གང་གིས་གཏོང་བ། རྟེན་གང་དང་ལྡན་བའོ། །དང་པོ་ལ། རིག་བྱེད་མིན་བའི་ལྟན་ཚུལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་ལྟན་ཚུལ། སྟོམ་མིན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། དེ་དག་གི་སྐུ་བཞི་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཉམ་པར་མ་བཞག་བའི་དང་། མཉམ་པར་བཞག་བའི་དང་། བར་མའི་ལྟན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོམ་པ་དང་། སྟོམ་མིན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

སོ་སོར་ཐར་གནས་རྣམ་བྱུ།།
མ་བཏང་བར་དག་ད་ལྟར་གྱི།།
རྣམ་རིག་མི་ལྟན་སྐད་ཅིག་མ།།
དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་འདས་པ་དང་།། ༡༩

ཞེས་བས་བསྟན། སོ་སོར་ཐར་བའི་སྡོམ་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི་ཇི་སྲིད་དུ་བསླབ་པ་ཕུལ་བ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་མ་བཏང་གི་བར་དག་ལ་དུ་ཡང་གྱི་རྣམ་རིག་མིན་པ་དེ་དང་ལྡན་ཞིང་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་མ་བཏང་གི་བར་དུ་འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །**གཉིས་པ་སྡོམ་མིན་ནི།**

སྡོམ་མིན་གནས་པའང་དེ་དང་འདྲ།།

ཞེས་བས་བསྟན། སྡོམ་མིན་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལའང་ལྡན་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་བས་དེ་བཞིན་སྟྲུར་རོ། །**གཉིས་པ་མཉམ་བར་བཞག་པའི་ལྡན་ཚུལ་ནི།**

བསམ་གཏན་སྡོམ་དང་ལྡན་པ་ནི།།
རྟག་ཏུ་འདས་དང་མ་འོངས་དང་།།
འཕགས་ནི་དང་པོ་འདས་དང་མིན།། ༢༠

མཉམ་གཞག་འཕགས་ལམ་གནས་དེ་གཉིས།།
དུ་ལྡན་དང་ལྡན་

ཞེས་བས་བསྟན། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་དེ་སྐྱེས་ནས་མ་བཏང་གི་བར་ལ་དྲུས་རྟག་ཏུ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པར་རིས་ལ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཚེ་སྡོམ་ཟག་མེད་མ་སྐྱེས་པས་འདས་པ་དང་ལྡན་པ་མིན་ཏེ། སྐུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྔར་སྐྱེ་མ་སྐྱོང་བས་འདས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། མཉམ་གཞག་འཕགས་ལམ་ལ་གནས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་གཉིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལྟར་གྱི་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ཡང་ལྡན་པ་ཡིན་པས་དུས་གསུམ་གར་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དོ།།

གསུམ་པ་བར་མ་ཡུན་ཚུལ་ལ་གཉིས། དངོས་དོན་དང་། འཕྲོས་དོན་སྔོམ་སྔོམ་མིན་ཅན་ལ་ཡུན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

"""""""བར་གནས་ལ།།
ཡོད་ན་དང་པོ་བར་གྱི་དང་།།
ཕྱི་ཆད་དུས་ནི་གཉིས་དང་ངོ།། ༡༩

ཞེས་བས་བསྟན། སྔོམ་སྔོམ་མིན་གྱི་བར་མ་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་བར་མའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་འདས་མ་འོངས་གྱི་བར་དུ་ཡུར་གྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་ནོ། །སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཕྱི་ཆད་མ་བཏང་གི་བར་དུ་འདས་པ་རེ་དང་ལྡན་པས་དུས་ནི་གཉིས་དང་ངོ།།

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་སྔོམ་སྔོམ་མིན་ཅན་ལ་ཡུན་ཚུལ་ནི།

སྔོམ་མིན་གནས་པ་དག་བ་དང་།།
སྔོམ་ལ་གནས་པ་མི་དག་བའི།།
རྣམ་རིག་མི་ལྡན་ཏི་སྲིད་དུ།།
རབ་དང་ཉོན་མོངས་ཤུགས་ལྡན་པར།། ༢༠

ཞེས་བས་བསྟན། སྔོམ་མིན་ལ་གནས་པའང་རབ་ཏུ་དང་བས་ཕྱག་སོགས་བྱེད་ན་བར་མ་དག་བ་དང་སྔོམ་པ་ལ་གནས་པའང་ཉོན་མོངས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་གསོད་རྒྱུ་སོགས་བྱེད་པ་སོགས་ནི་མི་དག་བའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་ལྡན་ལ། དེའང་དུས་ཏི་སྲིད་དུ་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཤུགས་དང་ལྡན་པའི་བར་དུ་རིག་མིན་རྟེས་སུ་འབྲང་ངོ། །**གཉིས་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ་ནི།**

རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ།།
བྱེད་པ་དག་ལ་དུ་ལྡར་ལྡན།།

མ་བཏང་བར་དུ་སྐད་ཅིག་མ།།
ཕྱིན་ཆད་འདས་ལྟན་མ་འོངས་མེད།། ༢༣

བསྒྲིབས་པ་དང་ནི་མ་བསྒྲིབས་པ།།
འདས་པ་དག་དང་ལྡན་པའང་མེད།།

ཅེས་བས་བསྟན། ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་སྟོམ་སྟོམ་མིན་བར་མ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་རིག་བྱེད་དངོས་སུ་བྱེད་པ་དག་ལ་དུ་ལྡང་བ་དང་ལྡན་ལ། གཏོང་བའི་རྒྱུ་དག་གིས་མ་བཏང་གི་བར་དུ་སྐད་ཅིག་མ་དང་ཡོ་ཕྱིན་ཆད་ནི་འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །མ་འོངས་པའི་རིག་བྱེད་དང་ལྡན་པ་མེད་དེ། དེ་སེམས་ཀྱི་རྣེ་ཐེབ་འབྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲིབས་པ་དང་ནི་མ་བསྒྲིབས་པ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་རིག་བྱེད་དག་ནི་འདས་པ་དག་དང་ལྡན་པའང་མེད་དེ། སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བས་ཐོབ་པ་སྐྱ་ཕྱིར་འདྲེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་སྟོམ་མིན་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི།**

སྟོམ་པ་མིན་དང་ཉེས་སྤྱད་དང་།།
འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་དེའི་ལམ།། ༢༩

ཞེས་བས་བསྟན། ལུས་ངག་མི་སྟོམ་པས་སྟོམ་པ་མིན་པ་དང་དམ་པས་སྨད་ཅིང་འབྲས་བུ་ཡིད་མི་འོང་འབྱིན་པས་ཉེས་སྤྱད་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལུས་ངག་གི་ལས་ཡིན་པས་ལས་དང་སྤོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་དངོས་གཞི་ནམ་གྱུབ་ཅམ་ན་དངོས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དེའི་ཕྱིར་དེའི་ལས་ལམ་མོ། **།བཞི་པ་དེ་དག་གི་སྐབས་པ་ནི།**

བར་མ་དོར་གནས་སེམས་ཞན་པས།།
བྱེད་ན་རྣམ་རིག་ཉིད་དང་ལྡན།།
རྣམ་རིག་བཏང་དང་མ་སྐྱེས་པའི།།

འཕགས་བའི་གང་ཟག་རྣམ་རེག་མིན།། ༡༥

ཞེས་བས་བསྟན། སྡུ་དང་བོ་ནི་སྟོམ་པ་དང་སྟོམ་མིན་གྱི་བར་མ་དོར་གནས་པ་ཞིག་སེམས་ཤན་བས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་ཞིག་བྱེད་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ནོ། །སྡུ་གཉིས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྟ་མའི་རྣམ་རིག་ནི་བཏང་བ་དང་ཚེ་འདིའི་རྣམ་རིག་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་ལྡན་ལ་རིག་བྱེད་ནི་མི་ལྡན་ནོ། །སྡུ་གསུམ་པ་ནི་སྟོམ་ལྡན་ཕྱག་འཚལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སྡུ་བཞི་པ་གཟུགས་མེད་པའི་སོ་སོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་སྡུ་ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་ནི་གོ་སྐྱ་བའི་ཕྱིར་གཞུང་དུ་སྨོས་པར་མ་མཛད་དོ།།

གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོབ་པ་ལ། སྟོམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ་དང་། སྟོམ་མིན་གྱི་དང་། བར་མའི་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། གང་ལས་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་དང་། སོ་ཐར་སྟོམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་ནི།

བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་བསམ་གཏན་གྱི།།

ས་ཉིད་ཀྱིས་འཐོབ་

ཅེས་བས་བསྟན། བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྟོམ་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་པའི་སེམས་ཟག་བཅས་དངོས་གཞི་དང་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེའང་མི་ལྷོག་ས་མེད་ནི་སྐྱོང་བས་ཐོབ། དངོས་གཞི་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ། གོང་མ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་བོ་སྐྱེ་ན་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་བོ། **།གཉིས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ་ནི།**

.....ཟག་མེད་ནི།།

འཕགས་དེས་

ཞེས་པས་བསྟན། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ནི་འཕགས་པ་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ས་བྱུག་གང་རུང་སྐྱེས་པ་དེས་ཐོབ་བོ།།

གསུམ་པ་སོ་ཐར་སྟོམ་བའི་ཐོབ་ཚུལ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་བའོ།། དང་པོ་ནི།

"""""""སོ་སོར་ཐར་ཞེས་པ།།

གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱིས།། ༢༨

ཞེས་པས་བསྟན། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་མཐན་སྐྲ་བ་སོགས་དག་འདུན་གྱི་གསོལ་བ་དང་བརྗོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་ཐོབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྟོམ་པ་སྐྱེས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་རིག་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རང་ལ་སྐྱེས་པ་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཕྱིར། སོགས་ཀྱིས་ལེན་འདོད་ཐོབ་ཤེས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་རྣམས་འདྲེན་ནོ།།

དེའང་དག་སྐྲ་དང་དག་སྐྲ་མ་དང་དག་སྐྲ་མའི་སྟོམ་པ་རྣམས་ནི་དག་འདུན་ལས་ཐོབ་ལ། དག་ཚུལ་ཁ་མ་དང་དག་བསྟེན་ཁ་མ་ནི་གང་ཟག་ལས་ཐོབ་བོ། །བྱེ་སྐྱའི་འདུལ་བ་པ་རྣམས་རྣམ་པ་བཅུས་བསྟེན་པར་རྫོགས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་སོགས་སྐྱ་སྐྱེས་སོ།།

བསྟེན་པར་རྫོགས་ཚུལ་བཤྱེའི། རང་བྱུང་གི་ནི་སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། སྡེ་བཟང་དྲུག་ཅུའི་ཚོགས་ཀྱི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་བཅུ་མཛོད་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་**དབལ་ཤྱུ་མཆོག་ལྡན་ཀྱིས**སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་རང་བྱུང་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་རང་བྱུང་དེ་ཁྱིམ་ནས་རང་བྱུང་བ་ལ་འཆད་པ་སོགས་རང་བཟོའི་གཟུགས་ལུམས་མང་དུ་སྣང་བ་དེ་དག་ལ་དགག་པ་དཀྱིས་ཕྱིན་པ་ཀར་ཏྲི་གྲུབ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་དུ་འབྱུང་བས་ཤི་ཟིན་པ་དེ་དག་ལ་སྣང་བསྟན་པར་མི་བྱའོ།།

རང་བློས་བཏགས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ།།
འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་གྲགས་པ།།
བོད་བླུན་དགའ་བ་བསྟེད་མོད་ཀྱང་།།
ཐར་འདོད་དབུགས་དབྱུང་ནུས་སམ་ཀྱི། །ཞེས་ཀྱང་སྨྲས་སོ།།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ལེན་པའི་དུས། སྡོམ་མིན་གྱི་དུས་དེས་པ། བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར། དགེ་བསྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

རྗེ་སྲིད་འཚོ་དང་ཉེན་ཞག་ཏུ།།
སྡོམ་པ་ཡང་དག་བླང་བར་བྱ།།

ཞེས་པས་བསྟན། རིས་བདུན་གྱི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་རྗེ་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་ཡང་དག་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དང་། བསྟེན་གནས་ནི་ཉེན་ཞག་ཏུ་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སོ་ཐར་སྡོམ་པའི་དུས་ཀྱི་མཐའ་ནི་སྲོག་གི་མཐའ་པ་དང་ཉེན་ཞག་གི་མཐའ་པའོ། །འདིར་བྱེ་སྨས་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དེ་ཉེན་ཞག་གི་མཐའ་ཅན་ཁོ་ནར་འདོད། མདོ་སྡེ་པས་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞག་མང་པོ་སྐྱེ་བ་ལ་གནོད་པ་མེད་ཅེས་ཟེར། སྨྲའ་དཔེན་ལྟར་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞག་མང་པོར་སྐྱེ་བ་ལ་རིགས་པའི་གནོད་པ་མེད་ཀྱང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཉེན་ཞག་གཅིག་ཁོ་ནར་ལེན་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད།

དེང་སང་བླ་བ་བྱུང་ངོ་ཅོག་གི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དེ་རིང་ལྟ་བུ་གཅིག་བླངས་ནས་བླ་བ་བྱུང་ངོ་ཅོག་གི་ཚེས་བརྒྱད་སོགས་ལ་སྡུང་བ་འདི་ཙོ་བའི་ལུགས་ཡིན་ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །འདི་མི་འཐད་དེ། དེ་རིང་ལྟ་བུ་གཅིག་བླ་བ་བྱུང་ངོ་ཅོག་གི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བླངས་པའི་ཚེ་དེ་འདྲའི་སྡོམ་པ་སྐྱེའམ་མི་སྐྱེ། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་རིང་ནས་བཟུང་སྟེ་དུས་རྒྱུན་དུ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྡུང་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་བླ་བ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཉ་དང་ཚེས་བརྒྱད་སོགས་ལ་སྡོམ་པ་སྡུང་

རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྲུང་བར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ་གོ་མིའི་དགེ་བསྟེན་ཡིན་པར་ཁྱེད་རང་གིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཅེགས། ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ། འདོད་ན། བསྟེན་གནས་ཞག་གཅིག་ལས་ལྷག་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །རང་ལུགས་ནི་བླ་བ་ཕྱི་མའི་ཉ་དང་ཚེས་བརྒྱད་ལ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བསྲུང་ཞེས་ཁས་བླངས་པས་སྡོམ་པ་བློའི་འཕེན་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དགག་སྒྲུབ་རྒྱས་པར་ཉེ་ཀ་ཆེན་ལས་འབྱུང་ངོ་། **།གཉིས་པ་སྡོམ་མིན་གྱི་དུས་ངེས་པ་ནི།**

ཉིན་ཞིག་པ་ཡི་སྡོམ་མིན་མེད།།
དེ་དེ་ལྟར་ནོད་མེད་ཅེས་གྲགས། ༢༣

ཅེས་པས་བསྟན། ཉིན་ཞག་གཅིག་པ་ཡི་སྡོམ་པ་མིན་པ་ནི་མེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་སྡོམ་མིན་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དེ་དེ་ལྟར་ནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གྲགས་སོ།།

གསུམ་པ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ། ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ངེས། སྐྱབས་འགྲོ་རྩོམ་བྱེད་དུ་བགོས་པའོ། །དངོས་ནི།

དམའ་བར་འདུག་སྐྱས་བཟློས་པ་ཡིས།།
མི་བརྒྱན་ནམ་ནི་ནངས་བར་དུ།།
བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་ཚང་བར་ནི།།
ནང་པར་གཞན་ལས་ནོད་པར་བྱ།། ༢༤

ཞེས་པས་བསྟན། བསྟེན་གནས་ཉིན་ཞག་ཏུ་ཇི་ལྟར་ནོད་ན། འབོགས་པ་པོ་ལས་ལེན་པ་པོ་སྐྱེ་དམའ་བར་འདུག་ཅོག་ཅོག་བྱའམ་པུས་མོ་བཙུགས་ཐལ་མོ་སྐྱེར་ནས་

འབོགས་པ་པོས་སྨྲས་པའི་རྗེས་སུ་བཟློས་པ་ཡི་སྒོ་ནས་སོ། །རྒྱུན་གསར་པས་མི་བརྒྱུན་བསྲུང་བའི་དུས་ནི་སངས་རྒམ་ནི་ནངས་ཤིང་ཉི་མ་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་སྟེ་ཉིན་ཞག་གཅིག་རྫོགས་པ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཚང་བར་ལེན་པའི་དུས་ནི་ནང་བར་ཟས་མ་ཟོས་པའི་ཚེ་ཡུལ་གཞན་ལས་ནོད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ། དངོས་དང་། དོགས་གཅོད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཡན་ལག་བག་ཡོད་པའི།།
ཡན་ལག་བརྒྱལ་ཞུགས་ཡན་ལག་སྟེ།།
བཞི་གཅིག་དེ་བཞིན་གསུམ་རིམ་བཞིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤོང་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། དྲན་པ་གནས་པས་བག་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་དང་། དེ་དག་དང་རྟེས་སུ་མཐུན་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ་གསུམ་ལ་བཟློས་ནས་རྒ་བ་བཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཚངས་གཅིག་སྤྱབས་ཡོད་དང་། དེ་བཞིན་ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་དོགས་གཅོད་ནི།**

དེ་ཡིས་དྲན་ཉམས་དེགས་པར་འགྱུར།། ༢༠

ཞེས་པས་བསྟན། འདི་ལྟར་ཚང་འཕྲང་བ་དང་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་ཟ་བ་དེ་ཡིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བྱ་བ་དང་བྱ་མིན་གྱི་དྲན་པ་དང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་དྲན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྲི་སྟན་ཆེ་མཐོ་དང་གླུ་གར་སོགས་བསྟེན་པས་ནི་དྲན་པ་ཉམས་པའི་ཁར་དེགས་པར་འགྱུར་རོ། །**གསུམ་པ་སྐྱབས་འགྲོ་རྩོམ་བྱེད་དུ་དགོས་པ་ནི།**

གཞན་ལའང་བསྟེན་གནས་ཡོད་མོད་ཀྱི།།
སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ལ་མེད།།

ཅེས་བས་བསྟན། ཅི་བསྟེན་གནས་འདི་དག་བསྟེན་ཏོ་ན་ལས་གཞན་ལ་སྐྱེ་རྒྱང་ངམ་ཞེ་ན། དག་བསྟེན་ལས་གཞན་ལའང་བསྟེན་གནས་ཡོད་མོད་ཀྱི་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ་ལ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ།།

བཞི་པ་དག་བསྟེན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ། མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ། སྡོམ་པ་ཆེ་རྒྱང་གི་ཁྱད་པར། སྐྱབས་གནས་བཤད་པ། ཡན་ལག་གི་ཁྱད་པར་རོ། །དངོས་པོ་ནི།

དག་བསྟེན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པས།།
སྡོམ་པ་བསྟན་པ་དག་སྨོང་བཞིན།། ༡༠

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་ན་མིང་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། མིང་ཆེན་འདི་ལྟར་ཁྱིམ་པ་གོས་དཀར་པོ་བགོས་པ་སྐྱེས་པ་ཚེའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ །ཆོས་དང་དག་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་བདག་དག་བསྟེན་དུ་བཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་ཚོགས་ཀྱང་སྨྲ་ན་འདི་ཙམ་གྱིས་དག་བསྟེན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ་ཅི་སྐྱབས་འགྲོ་ཁོ་ནས་དག་བསྟེན་དུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཉེ་འོག་པ་ན་རེ་འགྱུར་རོ་ཟེར། ཁ་ཅེ་བ་དག་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྱུར་གྱི་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བདག་ཏུ་ཕྱིད་འཚོའི་བར་དུ་དག་བསྟེན་ཉིད་དུ་བཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་ཁས་བླངས་པས་འདིའི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་ཞིང་དེས་དག་བསྟེན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།

འོ་ན་ཏེ་ལྟར་འཕགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་དག་གི །ཞེས་བསྟན་པའི་གཞི་རྣམས་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་མ་ཡིན་གྱི་ཐོབ་པའི་སྐྱང་མཚམས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དག་སྨོང་དང་དག་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ་ཟིན་པའི་རྟེས་སུ་དག་གི་བསྟན་པ་བཙོང་བ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི།

གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་བསྟམས་ཡིན་ན།།
སྟ་གཅིག་སྦྱིད་སོགས་ཇི་ལྟ་བུ།།
དེ་བསྲུང་བ་ལ་གསུངས་ཞེས་བྱག།

ཅེས་བས་བསྟན། གལ་ཏེ་དགེ་བསྙེན་ཐམས་ཅད་གཞི་ལྟ་གས་བསྟམས་པ་ཡིན་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྣབ་གཞི་སྡོག་གཅོད་ཙམ་སྦྱིང་པ་སྟ་གཅིག་སྦྱིད་པ་དང་སོགས་པ་གཉིས་བསྲུང་བ་ཡྱོགས་གཅིག་སྦྱིད་པ་དང་གསུམ་མམ་བཞི་ཙམ་བསྲུང་བ་ཐལ་ཆེར་སྦྱིད་པ་དང་། ལྟ་ཅར་བསྲུང་བ་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྙེན་ཏེ་བཞིར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན་ན། དེའི་ལན་ལ་བྱེ་སྨྲས་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དང་པོར་ཡན་ལག་ལྟ་ཅར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐོབ་ལ་ཕྱིས་ཡན་ལག་ཁ་ཅིག་ཉམས་ཀྱང་ལྟག་མ་དེ་དང་དེ་མ་ཉམས་པར་བསྲུང་བ་ལ་དགོངས་ནས་སྟ་གཅིག་སྦྱིད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའོ་ཞེས་བྱག་གོ **།གསུམ་པ་སྟོམ་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ནི།**

ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་ཡིད་ཇི་བཞིན།། ༣༩

ཞེས་བས་བསྟན། སྟོམ་པ་ཆུང་ངུ་དང་ལ་སོགས་པ་འབྱིང་དང་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ནི་ཡན་ལག་མང་ཉུང་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཀུན་སྤྱོང་གི་ཡིད་ཡིན་པས་དེའི་དད་སོགས་ཆེ་ཆུང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ།།

བཞི་པ་སྐྱབས་གནས་བཤད་པ་ནི།

གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་དེ།།
སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཚོས།།
མི་སློབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་།།
མྱ་ངན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ།། ༤༠

ཞེས་བས་བསྟན། གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ན་གསུམ་པོ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གང་ཞིག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་བའི་ཚེས་མི་སློབ་བའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའོ། །དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་བའི་ཚེས་མི་སློབ་པ་དང་སློབ་པ་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཚེས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ནི་ཚེས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བྱེད་བའི་ཚེས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྦྱག་བསྟལ་མ་ལུས་པ་ཞི་བའི་འགོག་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའོ། །བྱེ་སྨས་སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་སངས་རྒྱས་ནི་ཚེས་སྐུ་ཁོ་ནར་འདོད་ཅིང་གཟུགས་སྐུ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་འདོད། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་དགེ་འདུན་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་བའི་དགེ་འདུན་ནི་སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་དགེ་འདུན་མ་ཡིན་པར་འདོད། མདོ་སྡེ་པས་རྟེན་གཟུགས་སྐུ་དང་བརྟེན་པ་ཚེས་སྐུ་གཉིས་ཀ་སྐྱབས་ཡུལ་དུ་འདོད་ཅིང་རྟེན་དགེ་འདུན་དང་བརྟེན་པ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་དགེ་འདུན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐུབ་ཆན་ལགས་གི་ཁྱད་པར་ལ། ལོག་གཡེམ་ཆན་ལགས་ཏུ་དང་། རྫུན་ཆན་ལགས་ཏུ་དང་། སྐྱོས་འཚྱུང་ཆན་ལགས་ཏུ་འཇོག་བའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། དོགས་གཅོད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ལོག་གཡེམ་ཤིན་ཏུ་སྨད་ཕྱིར་དང་།།
སྐྱ་ཕྱིར་མི་བྱེད་ཐོབ་ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། སྟོམ་པ་གཞན་རྣམས་ལ་མི་ཚངས་སྤྱོད་རིལ་པོ་སྤྲོང་བ་བསྟབ་གཞིར་བཞག་ལ། དགེ་བསྙེན་ལ་ལོག་གཡེམ་སྤང་བ་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟབ་གཞིར་བཞག་ཅེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདོད་པས་ལོག་གཡེམ་ནི་གཞན་གྱི་ཚུང་མ་སྐུན་ཕྱུང་བའི་ཕྱིར་རམ། གཅིག་ཏུ་ངན་སོང་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་ཤིན་ཏུ་

སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་ཚངས་སྤྱོད་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་དང་ཁྱིམ་ན་གནས་པས་འདོད་ལོག་སྤོམ་སྣ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐོག་མ་མེད་ནས་གོམས་པས་མི་ཚངས་སྤྱོད་ནི་སྣང་བར་དཀའ་བ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་ཚེ་རབས་གཞན་དུའང་འདོད་ལོག་མི་བྱེད་པའི་སྤོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །**གཉིས་པ་དོགས་གཅོད་ནི།**

སྤོམ་པ་ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་བཞིན།།
ཐོབ་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་མ་ཡིན་ནོ།། ༢༢

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ལ་དགེ་བསྙེན་ནི་ཕྱིས་རྒྱང་མ་ལེན་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་སྤོམ་པ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལ། སྤོམ་པ་ནི་ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་བཞིན་ཐོབ་ལ་ཁས་ལེན་པ་ན་ལོག་གཡེམ་མི་བྱའོ་ཞེས་ལེན་གྱི། རྒྱུད་འདི་ལས་གཞན་ན་འདོད་པ་མི་སྤྱོད་དོ་ཞེས་མ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་རྗེན་ཅན་ལག་ཏུ་འཇོག་པའི་དོན་ནི།**

བསླབ་པ་ཐམས་ཅད་འདས་གྱུར་ན།།
རྗེན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྗེན་སྤོང་བ་དེའི་བསླབ་གཞིར་བཞག་པ་ཅི་ཞེ་ན། བསླབ་པ་ཐམས་ཅད་འདས་པར་གྱུར་ན་དྲིས་པ་ན་བདག་གིས་དེ་ལྟ་བུ་མ་བྱས་སོ་ཞེས་སྟར་གྱི་དེ་མི་སྤྱོད་གི་སྟེང་དུ་བརྩེགས་མ་རྗེན་དུ་སྤྱི་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟོག་པའི་དོན་དུ་རྗེན་སྤོང་བ་དགེ་བསྙེན་གྱི་བསླབ་གཞིར་བཞག་གོ།

གསུམ་པ་སྐྱོས་འགྱུར་ཅན་ལག་ཏུ་འཇོག་པའི་དོན་ནི།

བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ།།
སྐྱོས་འགྱུར་ལས་གཞན་བསྲུང་ཕྱིར་རོ།། ༢༩

ཞེས་པས་བསྟན། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྐྱོས་འགྱུར་སྤོང་

བ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་མ་བཞག་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྡུག་འགྱུར་གྱི་བཏུང་བ་འཐུང་བ་སྐྱབས་ན་ཡན་ལག་གཞན་དང་གཞན་བསྲུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་གང་ལས་ཐོབ་པ་ལ། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། བསྟོམས་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་ཐར་གང་ལས་ཐོབ་པ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གང་ལས་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་གཏོགས་ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་དང་།།
དལ་ཕྱར་དག་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཅི་སོ་ཐར་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཐམས་ཅད་གཉེ་གཅིག་ལས་གང་ཐོབ་པ་དེ་ལས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ་བམ་ཞེ་ན། འདོད་པར་གཏོགས་པ་སོ་ཐར་སྡོམ་པ་ནི་སྤྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་ཐམས་ཅད་དང་བཅས་རང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྡོན་མི་སྡོན་གཉིས་ཀ་དང་སེམས་རྟེན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དལ་ཕྱར་བའི་ཚུད་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དག་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། འདས་མ་འོངས་རྣམས་ནི་མིན་ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་བགྱང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གང་ལས་ཐོབ་པ་ནི།

བསམ་གཏན་ཟག་མེད་སྡོམ་པ་ནི།།
དངོས་དང་དུས་ནི་ཐམས་ཅད་ལས།། ༣༥

ཞེས་པས་བསྟན། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་དངོས་གཞི་ལས་ཐོབ་ཀྱི་སྤྱོར་མཇུག་ལས་མ་ཡིན་ན་ཅཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་ལྷ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པ་དང་། དུས་ནི་དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུད་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དག་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། **།གཉིས་པ་བསྟོམས་ནས་བཤད་པ་ནི།**

སྡོམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས།།

ཡན་ལག་རྒྱུ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད།།

ཅེས་བས་བསྟན། གལ་ཏེ་སྟོམ་པ་དེ་སེམས་ཅན་དང་ཡན་ལག་དང་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་བམ་འོན་ཏེ་བྱེ་བྲག་ཡོད་ཅེ་ན། སྟོམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་རྒྱུ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། དགེ་སློང་ནི་ཡན་ལག་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་དང་མན་ཆད་བཞི་ལས་ཐོབ་བོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་དང་སེམས་ཚང་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་རྒྱུ་འདོད་ན་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་བས་དབྱེར་ཡོད་ཅིང་དེས་པ་ལྟ་དང་བྲལ་བ་ལས་ཐོབ་བོ།།

གཉིས་པ་སྟོམ་མིན་གྱི་ཐོབ་ཚུལ་ལ། གང་ལས་ཐོབ་པ་དང་། རྗེ་ལྟར་ཐོབ་བའོ།། དང་པོ་ནི།

སྟོམ་པ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་།།
ཡན་ལག་ཀུན་ལས་རྒྱུས་མིན་ནོ།། ༣༨

ཞེས་བས་བསྟན། སྟོམ་པ་མིན་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཡན་ལག་ལས་ཀྱི་ལམ་ཀུན་ལས་ཐོབ་བོ། །མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་ལྡན་པ་མི་སྲིད་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཀུན་ལས་མིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་སྟ་འདོད་དོ། །སྨྲ་བ་དཔོན་ནི་སྟོམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡན་ལག་ཐོབ་པར་རིགས་ལ། ཤན་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཕ་མ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བསམ་པ་མེད་པ་དེ་དག་སྟོམ་མིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་རྗེ་ལྟར་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་མི་རིགས་པར་བཞེད་དོ། **།གཉིས་པ་རྗེ་ལྟར་ཐོབ་པ་ནི།**

སྟོམ་པ་མིན་པ་བྱ་བའམ།།
ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར།།

ཞེས་བས་བསྟན། སྟོམ་པ་མིན་པ་ནི་རིགས་སུམ་སྐྱེས་པ་བསོད་སྙོམ་གྱི་བྱ་བ་བརྩམས་

པའམ་འཚོ་བ་འདིས་འཚོ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་བར་མའི་ཐོབ་ཚུལ་ནི།

ལྷག་མའི་རྣམ་རིག་མིན་ཞིང་དང་།།
ལེན་དང་གྲུས་པར་བྱེད་པས་འཐོབ།། ༣༧

ཅེས་པས་བསྟན། སྔོམ་པ་སྔོམ་མིན་གྱི་ལྷག་མ་བར་མ་དག་མི་དགེའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་ཀུན་དགའ་ར་བ་འབྱུལ་བ་སོགས་རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་ཞིང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ལེན་པར་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་མ་འཚལ་གྱི་བར་དུ་ཟས་མི་ཟའོ། །བླ་བ་གཅིག་གམ་ཕྱེད་ཀྱི་བར་དུ་ཟས་སྤྱིན་པར་བྱའོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ཅིང་དེའི་ཡི་དམ་བཅས་པ་དང་དེ་དག་དང་འགལ་བ་ལས་དང་གྲུས་པར་བྱེད་པས་ནི་ཉོན་མོངས་དང་རབ་དང་གི་བསམ་པ་དྲག་པོས་བར་མའི་རིག་མིན་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ།།

གསུམ་པ་རྒྱུ་གང་གིས་གཏོང་བ་ལ། སྔོམ་པའི་གཏོང་རྒྱུ། སྔོམ་མིན་གྱི་གཏོང་རྒྱུ། བར་མའི་གཏོང་རྒྱུ། ཚོས་གཞན་གྱི་གཏོང་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་ཐར་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་གཏོང་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། འོག་མ་བཤོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བསླབ་པ་ཕུལ་དང་ཤི་འཕོས་དང་།།
མཚན་གཉིས་དག་ནི་བྱུང་བ་དང་།།
རྩ་བ་ཆད་དང་མཚན་འདས་ལས།།
སོ་སོར་ཐར་པའི་འདུལ་བ་གཏོང་།། ༣༨

ཞེས་པས་བསྟན། བསླབ་གནས་མ་གཏོགས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྔོམ་པ་ནི་མི་བརྟན་འཕྲོད་པའི་དུང་དུ་བསླབ་པའི་གཞི་རྣམས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྐྱར་ཕུལ་བས་གཏོང་

སྟེ། སྔར་ཡང་དག་པར་བྱངས་པ་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤི་འཕོས་པ་རིགས་མཐུན་པ་བཏང་ལས་གཏོང་སྟེ། རྟེན་གང་གིས་སྔོམ་པ་བྱངས་པ་དེ་བོར་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེས་པ་དང་བྲལ་མེད་ཀྱི་མཚན་གཉིས་དག་ནི་ཅིག་ཅར་དུ་བྱུང་བས་གཏོང་སྟེ། གང་གིས་སྔོམ་པ་བྱངས་པའི་ལུས་ཀྱི་རྟེན་སྐྱེས་པའམ་བྲལ་མེད་དེ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་གྲུབ་ཏུ་ཆད་པ་ལས་གཏོང་སྟེ། སྔོམ་པའི་གཞིའམ་དགེ་རྩ་ཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྔོམ་པ་ནི་རྒྱུ་དེ་དག་དང་མཚན་མོ་འདས་པ་ལས་གཏོང་སྟེ། ཉིན་མཚན་གཅིག་པུ་དེ་སྲིད་དུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་འདུལ་བའི་གཏོང་རྒྱུའོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་སྔོམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འདུལ་བ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དབང་པོ་འདུལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུལ་བ་ལས་ནི་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་གྱུར་པ་དང་བསྟེན་པར་རྗོགས་པོ་དེས་ལོ་ཉི་མ་ལོན་པ་ལ་མ་ལོན་པར་ཤེས་པའང་གཏོང་རྒྱུར་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་བཤོད་པ་ལ། རྩ་ཡུང་གཏོང་རྒྱུར་འདོད་པ། དམ་ཚོས་ནུབ་པ་དེར་འདོད་པ། ཁ་ཅེ་བས་རྩ་ཡུང་གཏོང་རྒྱུར་མི་འདོད་བའོ། །དེ་ཙོ་ནི།

ཁ་ཅིག་ཡུང་བར་འགྱུར་ལས་སྨོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཁ་ཅིག་རྩ་བའི་ཡུང་བར་འགྱུར་བ་བཞི་པོ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བྱུང་ན་དེས་དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་གཏོང་ངོ་ཞེས་སྨོའོ།།

གཉིས་པ་དམ་ཚོས་ནུབ་པ་དེར་འདོད་པ་ནི།

གཞན་དག་དམ་ཚོས་ནུབ་པ་ལས།།

ཞེས་པས་བསྟན། གཞན་གོས་དམར་བ་དག་དམ་ཚོས་ནུབ་པ་ལས་སྡོམ་པ་གཏོང་སྟེ། བསྟབ་མཚམས་ཐམས་ཅད་གསོ་སྦྱོང་སོགས་ལས་ཀྱི་མཐའ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། **གསུམ་པ་ཁ་ཅེ་བས་རྩ་ཡུང་གཏོང་རྒྱུར་མི་འདོད་པ་ནི།**

ཁ་ཆེ་རྣམས་ནི་བྱང་བ་ལ།།
བྱ་ལོན་ནོར་བཞིན་གཉིས་སུ་འདོད།། ༣༨

ཅེས་བས་བསྟན། ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་རྩ་ཡུང་ཁ་ཅིག་བྱུང་བ་ལ་དབེར་ན་བྱ་ལོན་ཡང་ཡོད་ལ་ནོར་ཡང་ཡོད་པའི་མི་བཞིན་དུ་རྩ་ཡུང་གང་བྱུང་བ་དེ་བཏང་བས་འཆལ་ལ། ཡུག་མ་མ་ཉམས་པ་རྣམས་གནས་པས་ཚུལ་འཆལ་དང་ཚུལ་ལྡན་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། གཞན་དུ་ན་གཅིག་བླངས་པས་ཐམས་ཅད་བླངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ཞིང་ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་ཟེར།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་གཏོང་རྒྱུ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་ངོ། །དང་པོ་ནི།

བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི།།
ས་འཛིས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་།།

ཞེས་པས་བསྟན། བསམ་གཏན་དུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་འོག་སྣོད་གོང་ས་དང་གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྐྱེས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར། འོག་ས་དང་གོང་སས་བསྟུས་པ་གཏོང་བས་ས་འཛིས་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་པ་སྟེ་གཉིས་པོ་དག་གིས་གཏོང་ངོ་། །བསམ་ཟག་གི་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་ཉེར་བསྟོགས་ཙམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ནི་ཤི་བས་གཏོང་བ་སྤྱིར་པར་བཤད་དོ། །**གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ནི།**

དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་གཏོགས་

ཞེས་པས་བསྟན། གཟུགས་གཏོགས་ཀྱི་དགེ་བ་ས་འཛིས་པ་དང་ཉམས་པས་གཏོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་དུ་གཏོགས་པའང་དེ་དག་གིས་གཏོང་ངོ་།།

གསུམ་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་གཏོང་རྒྱུ་ནི།

""""འཕགས་པ། །འབྲས་བུ་ཐོབ་སྐྱངས་ཉམས་པ་ལས།། ୯୦

ཞེས་བས་བསྟན། འཕགས་པ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྔོན་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་དབང་པོ་སྦྱངས་པ་ལས་གཏོང་སྟེ། དང་པོས་ནི་ཞུགས་པའི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་དང་། གཉིས་པས་ནི་དབང་པོ་རྣུལ་པོའི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་དེ་གཏོང་བའི་ཕྱིར། ལམ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་ཉམས་པ་ལས་ཀྱང་གཏོང་ངོ་།།

གཉིས་པ་སྔོན་མིན་གྱི་གཏོང་རྒྱུ་ནི།

སྔོན་མིན་སྔོན་པ་ཐོབ་པ་དང་།།
ཤི་དང་མཚན་གཉིས་བྱུང་བ་ལས།།

ཞེས་བས་བསྟན། སྔོན་མིན་ནི་སྔོན་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པས་གཏོང་བ་དང་ཤི་དང་མཚན་གཉིས་ཅིག་ཅར་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ། ལུས་བོར་བ་དང་རྟེན་ཉམས་པའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་བར་མའི་གཏོང་རྒྱུ་ནི།**

བར་མ་ཤུགས་བླངས་བྱ་བ་དང་།།
དོན་ཚེ་རྩ་བ་ཆད་པ་ལས།། ৬৭

ཞེས་བས་བསྟན། བར་མའི་རིག་མིན་ནི་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཤུགས་གང་གིས་རིག་མིན་འཕངས་པ་དེ་ཚད་པས་གཏོང་སྟེ་རྩ་མ་ཁན་གྱི་འགོར་ལོ་དང་མདའི་འགྲོས་བཞིན་ནོ། །བླངས་པ་འདིས་ཚོག་གོ་ཞེས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་བཏང་བ་ལས་ཀྱང་གཏོང་ལ། རི་ལྟར་བླངས་པའི་བྱ་བ་མ་བྱས་པས་བྱ་བ་ཆད་པ་དང་། དོན་མཚོད་རྟེན་ཀུན་ར། གཙུག་ལག་ཁང་། མལ་ཆ། སྐྱེན། གདོས་དང་། རྒྱ་དང་། མཚོན། དུག་ཆད་པས་ཀྱང་གཏོང་ངོ་། །ཚེ་ཆད་པས་ཀྱང་གཏོང་ངོ་། །དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆད་པ་ལས་ཀྱང་བར་མ་དགེ་བ་གཏོང་ངོ་། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ན་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆད་པས་བར་མ་མི་དགེ་བ་གཏོང་ངོ་།།

བཞི་པ་ཚོས་གཞན་གྱི་གཏོང་རྒྱུ་ལ། གཟུགས་མིན་དགེ་བ་གཏོང་རྒྱུ། གཟུགས་མིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གཏོང་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་གཏོགས་དགེ་བ་གཟུགས་མིན་ནི།།
རྟ་ཚད་གོང་དུ་སྐྱེས་པ་ལས།།

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་གཏོགས་ཀྱི་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་ནི་དགེ་རྟ་ཚད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེས་པ་ལས་གཏོང་ངོ་།།

གཉིས་པ་གཟུགས་མིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གཏོང་རྒྱུ་ནི།

ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཟུགས་མིན་ནི།།
གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་རྣམ་ཤམས་འགྱུར།། ৬৭

ཞེས་པས་བསྟན། ཁམས་གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་རང་གི་གཉེན་པོའི་ལམ་རྣམས་སྐྱེས་པས་རྣམ་པར་ཤམས་ཤིང་གཏོང་བར་འགྱུར་རོ།།

བཞི་པ་གང་ཟག་གང་ལ་ལྡན་ཚུལ་ལ། སྔོན་མིན་ལྡན་ཚུལ་དང་། སྔོན་པ་ལྡན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཟ་མ་མ་ནིང་སྨྲ་མི་སྐྱན།།
མཚན་གཉིས་མ་གཏོགས་མི་རྣམས་ལ།།

སྔོན་མིན་

ཞེས་པས་བསྟན། ཟ་མ་མ་ནིང་སྨྲ་མི་སྐྱན་མཚན་གཉིས་པ་ཅན་མ་གཏོགས་པའི་མི་རྣམས་ལ་སྔོན་མིན་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་སྟོམ་པ་ལྡན་ཚུལ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང། རྣེན་གང་ལ་སྟོམ་པ་གང་ཡོད་བའོ། །དེ་ཡོ་ནི།

……སྟོམ་པའང་དེ་བཞིན་ལ།།

ལྡུ་ལའང་

ཞེས་པས་བསྟན། སྟོམ་པའང་སྟོམ་མིན་དེ་བཞིན་དུ་གྲིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མ་ཟད་ལྡུ་ལའང་ཡོད་དོ། །གཞན་རྣམས་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་མི་གསལ་བས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་མི་བཟོད་ཅིང་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྣེན་གང་ལ་སྟོམ་པ་གང་ཡོད་པ་གཉིས་ཏེ། མི་དང། ལྡུ་ལ་གང་ལྡན་བའོ། །དེ་ཡོ་ནི།

……མི་རྣམས་ལ་གསུམ་མོ།། ৬৪

ཞེས་པས་བསྟན། མི་རྣམས་ལ་སོ་ཐར་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་གསུམ་མོ།།

གཉིས་པ་ལྡུ་ལ་གང་ལྡན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང། ཟག་མེད་ལྡུ་གང་ལ་ལྡན་བའོ། །དེ་ཡོ་ནི།

འདོད་དང་གཟུགས་སྐྱེས་ལྡུ་རྣམས་ལ།།

བསམ་གཏན་སྐྱེས་ཡོད་

ཅེས་པས་བསྟན། འདོད་ལྡུ་རྣམས་དང་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལྡུ་རྣམས་ལ་ནི་བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྟོམ་པ་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སན་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང། འོག་མར་ཐོབ་པ་དག་ཀྱང་སྡ་འཕོས་པས་གཏོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཟག་མེད་ལྔ་གང་ལ་ལྟོས་པ་ནི།

.....ཟག་མེད་ནི།།
བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་འདུ་ཤེས་མེད།།
སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་ནའང་།། ৫৫

ཞེས་པས་བསྟན། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ནི་འདོད་པར་ཡང་ཡོད་ལ་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཚངས་ཆེན་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་པ་འདོད་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ནའང་ཡོད་དེ། དེ་ན་དེ་ལྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་གྱུར་དུ་མེད་དེ། དེ་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་དོན་ལ། ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ། ལས་གང་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ། ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། རྒྱུའི་སྒོ་ནས། གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། དགེ་སོགས་གསུམ་དང་། བསོད་ནམས་སོགས་གསུམ་དང་། མྱོང་འགྱུར་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ལས་བདེ་མི་བདེ་དང་གཞན་ནི།།
དགེ་དང་མི་དགེ་དང་གཞན་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། མདོ་ལས། ལས་ནི་གསུམ་སྟེ། ཞེས་གང་གསུངས་པའི་ལས་གང་ཞིག་བདེ་བ་སྟེར་བ་དང་མི་བདེ་བ་སྟེར་བ་དང་གཞན་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀ་མི་སྟེར་བའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ནི་རིམ་བཞིན་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་གཞན་པ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་རོ། **།གཉིས་པ་བསོད་ནམས་སོགས་གསུམ་ནི།**

བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མིན་མི་གཡོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཡང་དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ལས། བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་སྔོན་འགྲུང་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི།

བདེ་བ་སྔོན་འགྲུང་ལ་སོགས་གསུམ།། ୭୯

ཞེས་བས་བསྟན། ཡང་བདེ་བ་སྔོན་བར་འགྲུང་བའི་ལས་དང་། ལ་སོགས་པ་སྦྱག་བསྟལ་སྔོན་འགྲུང་དང་བཏང་སྙོམས་སྔོན་འགྲུང་གསུམ་དུ་གསུངས་སོ།།

བཞི་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་ལ། བསོད་ནམས་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད། སྔོན་འགྲུང་གསུམ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་བའོ། །དངོས་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས་སོ། །དངོས་ནི།

བསོད་ནམས་འདོད་ཁམས་དགེ་བའི་ལས།།

ཞེས་བས་བསྟན། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་ནི་འདོད་ཁམས་སུ་གྲུབས་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མི་གཡོ་བའི་ལས་ནི།

མི་གཡོ་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི།།
གང་ཕྱིར་སེ་དེ་དག་ཏུ།།
ལས་རྣམ་སྨིན་ཕྱིར་མི་གཡོའི་ཕྱིར།། ୭୬

ཞེས་བས་བསྟན། མི་གཡོ་བའི་ལས་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་སོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། འདི་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་དང་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

གཡོ་བའོ། །ཞེས་བསམ་གཏན་གསུམ་གཡོ་བར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་དང་བཅས་པས་དེ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཀྱི་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། ས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ས་ནི་དེ་དག་ཏུ་ལས་རྣམས་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱན་དབང་གིས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འདོད་པའང་རྣམ་སྨིན་གཞན་དུ་མི་གཡོ་སྟེ། དེ་ལ་ས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ན་ས་ཐ་དད་པ་མེད་ཀྱང་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་སོགས་འགྲོ་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་གོང་གི་འགྲོ་བ་གཅིག་ཏུ་རེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ཀྱང་ཟག་བཅས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྡོང་འགྱུར་གསུམ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་ལ། སྡོང་འགྱུར་གསུམ་བཤད་པ་དངོས། ཞར་ལ་སྡོང་འགྱུར་ལྟ་བསྟན་པ། སྡོང་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སོའི་ངོ་བོ། གཞན་འདོད་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། བདེ་བ་སྡོང་འགྱུར། བཏང་སྙོམས་སྡོང་འགྱུར། སྤྲུལ་བསྟལ་སྡོང་འགྱུར་རོ།།

དང་པོ་ནི།

བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ།།

བདེ་བ་སྡོང་འགྱུར་

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་ཁམས་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ནི་བདེ་བ་སྡོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། ས་དེ་ན་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་ནི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ལུས་བདེའོ། །གཉིས་པ་ན་ཡིད་བདེའོ། །གསུམ་པ་ན་སེམས་བདེའོ།།

གཉིས་པ་བཏང་སྙོམས་སྡོང་འགྱུར་ནི།

.....དེ་ཡན་ཆད།།
སྟུག་མིན་བདེ་མིན་མྱོང་འགྱུར་བ།།

ཞེས་བས་བསྟན། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལས་དགེ་བ་ནི་སྟུག་བསྔལ་ཡང་མིན་བདེ་བའང་མིན་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་བདེ་བ་དང་སྟུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་མེད་བའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་སྟུག་བསྔལ་མྱོང་འགྱུར་ནི།**

སྟུག་བསྔལ་མྱོང་འགྱུར་འདིའི་མི་དགེ། ༩༧

ཞེས་བས་བསྟན། སྟུག་བསྔལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་འདོད་ཁམས་འདིའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ཞེས་བས་སྟུག་བསྔལ་དེ་འདོད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་ལ། ཚོར་བ་འབའ་ཞིག་མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུར་མ་ཟད་སྐྱེ་མཆེད་དེའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དབང་ཡུལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པའང་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་གཞན་འདོད་འགོད་པ་ནི།**

འོག་ནའང་བར་མ་ཡོད་དོ་ཞེས།།
ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར།།
བསམ་གཏན་ཐྲུད་པར་རྣམ་སྨིན་ལས།།
སྐྱ་ཕྱི་མེད་གསུམ་སྨིན་འདོད་ཕྱིར།། ༩༤

ཞེས་བས་བསྟན། འོག་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ནའང་བར་མ་བཏང་སྙོམས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐྲུད་པར་ཅན་གྱི་ལས་ལའང་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཚོར་བ་ཡོད་པ་ལས་དེ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་བསྟན་བཅོས་ལས། འདི་ལྟར་ལས་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྐྱ་ཕྱི་མེད་པར་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། ཞེས་འབྱུང་ལ། རྒྱུད་གཅིག་ལ་སྐྱ་ཕྱི་མེད་པར་

ལས་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་སྨིན་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ལས་གཞན་དུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་སྐྱོང་འཇུར་ལྟ་བསྟན་པ་ནི།

ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་།།
དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་།།
མངོན་སུམ་དུ་ནི་གྱུར་པ་ལས།།
སྐྱོང་འཇུར་རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་ནོ།། ৬৫

ཞེས་པས་བསྟན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོང་འཇུར་ནི་ཚོར་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་སྐྱོང་འཇུར་ནི་རེག་པ་སྟེ་བདེ་བའི་ཚོར་བ་དང་མཐུན་པའི་རེག་པ་འདི་ལ་བདེ་བ་སྐྱོང་འཇུར་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་རྣམས་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པ་ལས་སྐྱོང་བར་འཇུར་བ་དང་མི་ལས་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་སྐྱོང་འཇུར་དང་། མངོན་སུམ་དུ་ནི་གྱུར་པ་ལས་སྐྱོང་འཇུར་ནི་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐྲག་བུ། གང་གི་ཚེ་བདེ་བའི་ཚོར་བ་སྐྱོང་བར་འཇུར་པ་དེའི་ཚེ་དེའི་ཚོར་བ་གཉིས་འགགས་པར་འཇུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོང་འཇུར་གྱི་ལས་ལའང་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་སྐྱོང་འཇུར་གྱི་ལས་གསུམ་ཡོད་པས་རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སྐྱོང་འཇུར་གྱི་ཁྱད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། བསྟན། བཤད་དོ།། དང་པོ་ནི།

དེ་ཡང་དེས་དང་མ་དེས་དང་།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྐྱོང་འཇུར་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་སྐྱོང་བར་དེས་པ་དང་མ་དེས་པ་དང་གཉིས་སོ།།

གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བསྡུས་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་ཁྱད་པར། སྐྱོང་དེས་ཀྱི་ལས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། རང་ལུགས་དང་། གཞན་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་ནི།

མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ།།
སྤོང་འགྱུར་ཕྱིར་ན་དེས་རྣམ་གསུམ།།

ཞེས་པས་བསྟན། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སོགས་པས་སྤྱི་གནས་གཞན་ལ་སྤོང་འགྱུར་དང་ལན་གྱངས་གཞན་ལ་སྤོང་འགྱུར་ཀྱི་ལས་ཡོད་བའི་ཕྱིར་ན་སྤོང་བར་དེས་བའི་ལས་ནི་རྣམ་པ་འདི་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་གཞན་ལུགས་ལ། ལྟར་འདོད་བའི་ལུགས། སྤ་བཞི་བཤྱི་བའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཁ་ཅིག་ལས་རྣམ་ལྟ་ཞེས་ཟེར།། ৭০

ཞེས་པས་བསྟན། སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི་མ་དེས་པ་ལའང་རྣམ་སྨིན་དང་གནས་སྐབས་མ་དེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ནས་ལས་རྣམ་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

འདི་ལའང་བཤྱི་ལུགས་ནི། རྣམ་སྨིན་དེས་ལ་དུས་མ་དེས་པ་གཅིག་དང་། གཉིས་ཀ་མ་དེས་པ་སྟེ་མ་དེས་པ་གཉིས། མཐོང་ཆོས་སོགས་དེས་པ་གསུམ་སྟེ་ལྟར་བཞག་པ་དང་། ཡང་ན་མཐོང་ཆོས་སྤྱོད་འགྱུར་སོགས་གནས་སྐབས་དེས་པ་གསུམ། རང་གི་ངོ་བོ་ཅིས་ཀྱང་སྤྱོད་བར་དེས་པ་དང་བཞི། གཉིས་ཀ་མ་དེས་པ་དང་ལྟ་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་མཐོང་ཆོས་སྤྱོད་འགྱུར་ནི་སྐྱེ་བ་གང་དུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་དུ་སྨིན་པར་འགྱུར་བའོ། །སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་ནི་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལས་སོ། །ལན་གྱངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་ནི་དེ་ཕན་དུའོ། **།གཉིས་པ་སྤ་བཞི་བཤྱི་བའི་ལུགས་ནི།**

གཞན་དག་སྤ་ནི་བཞི་ཞེས་ཟེར།།

ཞེས་པས་བསྟན། གཞན་དཔེ་སྟོན་པ་དག་གནས་སྐབས་དེས་ལ་རྣམ་སྨིན་མ་དེས་པ། རྣམ་སྨིན་དེས་ལ་གནས་སྐབས་མ་དེས་པ། གཉིས་ཀ་དེས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་དེས་པ་སྟེ་སྤ་ནི་བཞི་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར། མཚན་གཞི་ནི་ཀྱིཀར་འབྱུང་ངོ།།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་ལ། ལས་གང་གིས་རིས་མཐུན་འཐེན་པ། ཁམས་དང་འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་འཐེན་དུ་ཡོད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གསུམ་གྱིས་རིས་ནི་འཐེན་པར་བྱེད།།

ཅེས་བས་བསྟན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མཐོང་ཚོས་སྤྱོད་འགྱུར་སོགས་བཞི་ཀ་འཐེན་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། དེའང་ལས་བཞི་པོ་དེ་ལས་མཐོང་ཚོས་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱིས་རིས་མཐུན་མི་འཐེན་གྱི་སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་སོགས་གསུམ་གྱིས་རིས་མཐུན་ནི་འཐེན་པར་བྱེད་དེ། སྔ་མས་མི་འཐེན་པའང་ལས་གཞན་གྱིས་འཕངས་པའི་རིས་མཐུན་པ་ལ་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་དུ་འབྲས་བུ་དེ་འབྱིན་པའོ།།

གཉིས་པ་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་འཐེན་དུ་ཡོད་པ་ལ། སྨིན་བཏང་བ་དང་། དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཐམས་ཅད་ན་ནི་འཐེན་པ་བཞི།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཁམས་དང་འགྲོ་བ་གང་ན་འཐེན་པ་དུ་ཡོད་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་དང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ན་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་འཐེན་པ་བཞིར་ཡོད་དོ། །དེའང་མི་དགེ་བ་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ།།

གཉིས་པ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ལ། སྐྱེ་སྲིད་ལ་དང་། བར་སྲིད་ལ་ལས་འཐེན་དུ་ཡོད་བའོ། །དང་པོ་ལ། དམྱལ་བའི་སྐྱེ་སྲིད་ལ་དུ་ཡོད་པ་དང་། སོ་སྐྱེ་ཁྲད་བར་བའི་སྐྱེ་སྲིད་ལ་དང་། འཕགས་བའི་སྐྱེ་སྲིད་ལ་དུ་ཡོད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དམྱལ་བ་ན་ནི་དགེ་བའི་གསུམ།། ཀ།

ཞེས་བས་བསྟན། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ན་ཞེས་སྨིན་བཏང་ནས་དམིགས་བསལ་ནི། དམྱལ་བ་ན་ནི་མི་དགེ་བའི་འཐེན་པ་བཞིར་ཡོད་ལ། དགེ་བའི་ལས་སྐྱེས་ནས་

དང་། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་དང་། མྱོང་བར་མ་དེས་པ་གསུམ་ཡོད་ཀྱི་མཐོང་ཚོས་མྱོང་འགྱུར་ནི་མེད་དེ། དེ་ན་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སྐྱེ་ཁྲད་བར་བའི་སྐྱེ་སྨིད་ལ་དུ་ཡོད་པ་ནི།

གང་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བརྟན་པའི།།
བྱིས་པ་དེར་སྐྱེས་མྱོང་མི་བྱེད།།

ཅེས་པས་བསྟན། སེ་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བརྟན་པའི་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཡིན་ན་བྱིས་པའང་ཚེ་དེ་ལ་མི་ཉམས་པས་སེར་དེར་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་མི་བྱེད་ལ་གཞན་དག་བྱེད་དོ། **།གསུམ་པ་འཕགས་པའི་སྐྱེ་སྨིད་ལ་དུ་ཡོད་པ་ནི།**

འཕགས་པ་གཞན་དུའང་མྱོང་མི་བྱེད།།
འདོད་ཆྱེའི་མི་བརྟན་པ་ཡང་མིན།། ५१

ཞེས་པས་བསྟན། སེ་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བརྟན་པའི་འཕགས་པ་ནི་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དུ་མ་ཟད་ལན་གྲངས་གཞན་དུའང་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱང་གསོག་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་དག་ནི་ས་དེར་སྐར་མི་འོང་བའི་ཕྱིར། མཐོང་ཚོས་དང་མ་དེས་པ་ནི་བྱེད་དོ། །འདོད་པ་དང་སྨིད་ཆྱེའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མི་བརྟན་པ་ཡིན་ཡང་སྐྱེས་ནས་དང་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་ལས་ཉམས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་འབྲས་བུ་དེ་སོར་མ་རྙུད་པར་འཆི་བ་མི་སྨིད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བར་སྨིད་ལ་ལས་འཕེན་དུ་ཡོད་པ་ལ། དབྱེ་བ། དེས་པ་བསྟུ་གཅིག་མཐོང་ཚོས་སུ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྨིད་པ་བར་མ་འདོད་ཁམས་སུ།།
འཕེན་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་གཉིས།།

ཞེས་བས་བསྟན། བར་སྲིད་ན་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྲིད་པ་བར་མ་བ་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱོ་ངམ་མངལ་ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ནི་བར་སྲིད་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་། མངལ་དང་བཙས་པའི་གནས་སྐབས་སྔར་བཤད་པ་ལྟ་ལྟ་སྟེ་བཙུ་གཅིག་ཏུ་འེས་པ་དང་མ་འེས་པ་འཕེན་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སུ་བྱེད་དོ། །ཁ་ཆུགས་ན་ནི་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་རྣམས་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་འེས་པ་བཙུ་གཅིག་མཐོང་ཚོས་སུ་སྐྱབ་པ་ནི།

དེ་ནི་མཐོང་ཚོས་འབྲས་བུ་ཡིན།།
དེ་ནི་རིས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན།། ५३

ཞེས་བས་བསྟན། རེས་པ་བཙུ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་མཐོང་ཚོས་ལ་འབྲས་བུ་སྒོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ལྟར་ལས་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་འབྲས་བུ་སྒོང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དེ་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་རིས་མཐུན་ཕྱང་པོའི་རྒྱུན་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཕྱིར་བར་སྲིད་ནི་སྐྱེས་ནས་སྒོང་འགྱུར་ཁོ་ནས་འཕེན་ནོ།།

གསུམ་པ་སྒོང་རིས་ཀྱི་ལས་བསྟན་པ་ལ། སྲིད་བཞད་པ། མཐོང་ཚོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞག་པ། ལས་འབྲས་སྒོང་རྫུལ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཉོན་མོངས་རབ་དང་བྲག་པོ་དང་།།
ཡོན་ཏན་ཞིང་དང་རྒྱུན་ཆགས་སུ།།
བྱས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།།
ཚ་མ་གསོད་གང་དེ་རིས་སོ།། ५९

ཞེས་བས་བསྟན། སྒོང་རིས་ཀྱི་ལས་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཀུན་སྦྱོང་ཉོན་མོངས་བྲག་པོ་དང་རབ་ཏུ་དང་བ་བྲག་པོས་བྱས་པའི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ཀུན་སྦྱོང་བྲང་པོ་

རྒྱུན་དུ་བྱེད་པ་མེད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་འཚད་འགྱུར་གྱི་གང་ཟག་ལྟ་ལྟ་བུ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པ་དང་། སྟོན་པ་དག་མི་དག་རྒྱུན་ཆགས་སུ་བྱས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། པར་སེག་པ་ལྟར་བསོད་ནམས་ཀྱི་བློས་ཁ་མ་གསོད་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་འང་མྱོང་བར་དེས་པའི་ལས་སོ།།

གཉིས་པ་མཐོང་ཚོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ལས་ཀྱི་ནུས་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ནུས་པས་མཐོང་ཚོས་སུ་དེས་པ་དང་། ཞིང་གི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

མཐོང་ཚོས་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས།།
ཞིང་དང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས།།

ཞེས་པས་བསྟན། མཐོང་ཚོས་ལ་འབྲས་བུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཅན་གྱི་ལས་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ལས་གྱུར་པ་དག་སྟོང་ཤགས་ཀྱིས་ཚམ་པ་ཞིག་གིས་དག་འདུན་ལ་བྱད་མེད་ཅེས་འཐབ་མོ་བརྒལ་བའི་ཚེ་དེ་བྱད་མེད་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་དང་། བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས་རྒྱལ་པོ་ཀ་ཉི་ཀའི་ཁྱུག་རྟམ་པ་ལོང་བ་ཞིག་གིས་རྗན་པ་བྱིན་ནས་གླང་ལྟ་བཏུང་དག་བླྱིག་པ་དབྱང་བ་ལས་ཐར་བར་བྱས་པས་རང་གི་འབྲས་བུ་སོར་རྒྱུད་པ་ལྟ་བུའོ། **།གཉེན་པ་གཉེན་པོའི་ནུས་པས་མཐོང་ཚོས་སུ་དེས་པ་ནི།**

སངས་རྒྱས་ཆགས་གཏན་བཅལ་ཕྱིར།།
རྣམ་སྨིན་དེས་པ་གང་ཡིན་པའོ།། ༥༥

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་ན་འདོད་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་ས་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་གཏན་དུ་བཅལ་བའི་ཕྱིར་ཕྱིས་དེར་མི་སྐྱེ་བས་མཐོང་ཚོས་སྤྱོང་བར་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གནས་སྐབས་མ་དེས་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་སྤྱོང་བར་དེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། **།གསུམ་པ་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ནི།**

གང་དག་འགོག་བྱམས་ཉོན་མོངས་མེད།།

མཐོང་དང་དག་བཅོམ་འབྲས་ལངས་པ།།
དེ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པ་ཡི།།
འབྲས་བུ་འཕྲལ་དུ་སྐྱོང་བར་འགྱུར།། ༤༨

ཞེས་བས་བསྟན། མཐོང་ཚོས་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང་། གང་ཟག་ལྟ་བུ་གང་དག་སྐུ་དན་ལས་འདས་པར་སོན་པ་དང་འདྲ་བའི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལངས་པ་དང་། ལྷག་བསམ་མཆོག་དང་ལྡན་པ་བྱམས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་གནས་གྱུར་གསར་པ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ལས་ལངས་པ་དང་། སྒོམ་སྤང་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་གནས་གྱུར་གསར་པ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་སྟེ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པ་ཡི་འབྲས་བུའི་འཕྲལ་དུ་མཐོང་ཚོས་ལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་ལ། ལྷག་མ་སྒོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་ནི་རྒྱུ་དེ་དག་དང་མི་ལྡན་པས་དེ་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལས་འབྲས་སྐྱོང་ཚུལ་གཞན་བསྟན་པ་ལ། ཚོར་བ་སྐྱོང་ཚུལ། གཞིངས་པའི་སེམས་གང་ལ་གནས་པ། དེ་རྒྱུ་ཅི་ལས་གྱུར་པ། དེ་འགྲོ་བ་གང་ན་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡི།།
དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ནི།།
སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཁོ་ནར་འདོད།།
མི་དགེ་བའི་ནི་ལུས་ཀྱི་ཡིན།། ༤༩

ཞེས་བས་བསྟན། རྣམ་སྨིན་གྱི་གཙོ་བོ་ཚོར་བ་ཡིན་པས་སེམས་ཚོར་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ལུས་ཚོར་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡི་ས་

བསམ་གཏན་ཁྲད་པར་ཅན་ནས་སྤྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཁོ་ནར་འདོད་དེ། ལུས་ཚོར་རྟོག་བཅས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཤུགས་ལ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མན་ཆད་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ནི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཚོར་བར་བསྟན་ཏོ། །མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་སྨྲ་བསྟལ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་སྨྲ་བསྟལ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་ཡིན་ལ་དེ་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པ་ནི་དབང་པོ་བསྟན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཡེངས་པའི་སེམས་གང་ལ་གནས་པ་ནི།

གཡེངས་པའི་སེམས་ནི་ཡིད་སེམས་ལ།།

ཞེས་པས་བསྟན། འོ་ན་སེམས་གཡེངས་པའི་སེམས་དེ་གང་ལས་འབྱུང་ཞིང་དེའི་རྒྱུ་ཅི་ཞེ་ན། གཡེངས་པ་སྨོན་པའི་སེམས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡོད་ཀྱི་སྟོང་ཕྱའི་རྣམ་ཤེས་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དག་གིས་རྟོག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་དེ་རྒྱུ་ཅི་ལས་གྱུར་པ་ནི།**

དེ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས།།
སྐྲག་གཅོད་མ་མཉམ་སྐྱ་ངན་གྱིས།།

ཞེས་པས་བསྟན། གཡེངས་སེམས་དེ་ནི་རྗ་སྐྲག་ལ་སོགས་པས་ཁ་རོལ་པོ་སྡོངས་པར་བྱས་པ་དང་སྐྱོས་འགྱུར་ལྟུང་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །མི་མ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་མི་སྐྲག་པ་མཐོང་བས་སྐྲག་པ་དང་། དེ་ཁོས་ཏེ་གནད་དུ་བསྟན་པའི་གཅོད་པ་དང་། རྒྱང་མཁྱིས་བད་ཀན་འཁྲུགས་པས་འབྱུང་བ་ཆ་མ་མཉམ་པ་དང་། བྱ་སྐྲག་པ་ཤི་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་ངན་གྱིས་སེམས་བརླམས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སེམས་གཡེངས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །**བཞི་པ་དེ་འགྲོ་བ་གང་ན་ཡོད་པ་ནི།**

སྐྱ་མི་སྟན་མིན་འདོད་ལྷན་རྣམས།། ५५

ཞེས་བས་བསྟན། སེམས་ཅན་གང་གི་སེམས་གཡེངས་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་སྐྱན་མིན་བའི་འདོད་པ་དང་ལྡན་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོད་དེ། ལྷ་སྐྱོན་བའང་ཡོད་ན་མི་དང་ཡི་དྭགས་དམྱལ་བ་དུད་འགྲོ་རྣམས་ལ་ལྷ་སྐྱོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་གཏོགས་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་འཕྱང་བ་མ་མཉམ་བའི་སེམས་གཡེང་བ་ཡོད་ལ། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ཁན་དང་ལས་ཀྱིས་སེམས་གཡེང་བ་ནི་མེད་དེ། ངེས་པ་ནི་སྟོན་སོ་སྐྱེའི་སྐབས་སུ་སྐྱེན་ཟིན་ལ། མ་ངེས་པ་ནི་འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་སྐྱེན་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་རྒྱུའི་སྐྱོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི།**

ཡོན་སྐྱོན་སྐྱེགས་མར་གསུངས་པ་ནི།།
གཡོ་དང་ཞེ་སྡང་འདོད་ཆགས་སྐྱེས།།

ཞེས་བས་བསྟན། མདོ་ལས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་ཉེས་པ་དང་སྐྱེགས་མར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བྱང་ཆོ་མ་ཡིན་པའི་གཡོ་དང་ཆེས་ཉེས་པ་ཆེ་བའི་ཞེ་སྡང་འབྱལ་བར་དཀའ་བའི་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་ལས་རྣམས་སོ།།

གསུམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྐྱོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ།། དང་པོ་ནི།

དཀར་གནག་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས།།
ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ།། ༤༴

ཞེས་བས་བསྟན། མདོ་ལས། ལས་དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དཀར་བའི་ལས་དང་། ལས་གནག་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གནག་པའི་ལས་དང་། ལ་སོགས་པ་ལས་དཀར་གནག་འདྲེས་མ་ལ་རྣམ་སྨིན་དཀར་གནག་འདྲེས་མ་དང་། མི་དཀར་མི་གནག་ཅིང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མེད་ལ། ལས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཟད་ཅིང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། གཞན་ལྟགས་འགོད་བའོ། །དངོས་གཞི།

མི་དགེ་གཟུགས་དང་འདོད་གཏོགས་པའི།།
དགེ་བ་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན་དུ།།
གནག་དང་དཀར་དང་གཉིས་ཀའི་ལས།།
དེ་ཟད་ཅིང་པ་ཟག་མེད་ཡིན།། ༥༠

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ལ་ལས་མི་དགེ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་པ་ཁོ་ནར་རིས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་མ་འདྲེས་ཤིང་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ཉིད་ནི་ངོ་མི་འདྲ་ཡང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་མི་དགེ་བ་དང་འདྲེས་པར་འཇུག་ཅིང་དེའི་རྣམ་སྨིན་ཀྱང་མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་སྡུག་བསྔལ་དང་འདྲེས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་**མདོ་ལས།** གནག་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གནག་པའི་ལས་དང་། དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དཀར་བའི་ལས་དང་། གཉིས་ཀའི་སྟེང་དཀར་གནག་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དཀར་གནག་པའི་ལས་ཞེས་དང་། རྣམ་སྨིན་མེད་ཅིང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་ལ་ལས་དེ་གསུམ་སྤོང་ཞིང་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་ནི་འདིར་མི་དཀར་མི་གནག་ཅིང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མེད་པ་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཟད་བྱེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ནག་པོ་ཟད་བྱེད་དང་། དཀར་གནག་གཉིས་ཀ་དང་། དཀར་པོ་ཟད་བྱེད་དོ། །དངོས་གཞི།

ཚོས་བཟོད་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཡི།།
བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་གང་།།

སེམས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དེ།།
ནག་པོ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས།། ৬৭

ཞེས་པས་བསྟན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཟད་བྱེད་མ་ཡིན་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྤངས་པ་སྤྱད་བསྟལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ཡི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་བཅས་པ་གང་དག་གི་སེམས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་ནག་པོའི་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བརྒྱད་དེ་བཅུ་གཉིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཟད་པར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་བཟོད་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་བཞི་ནི་ནག་པོའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཁམས་གོང་མ་ཁོ་ནའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་དགར་གནག་གཉིས་ཀ་ནི།**

དགྱུ་བའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ།།
དེ་ནི་དགར་གནག་ཟད་བྱེད་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགྱུ་བའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལས་དགར་གནག་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་ནག་པོ་འདོད་པའི་དགྱུ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་སྒོ་ནས་སྒོང་ཞིང་འདོད་པའི་དགར་པོ་ནི་འདྲུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་སྒོང་བའི་ཕྱིར་རོ། **།གསུམ་པ་དགར་པོ་ཟད་བྱེད་ནི།**

དགར་པོ་བསམ་གཏན་ཆགས་བྲལ་བའི།།
བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་ཐ་མས།། ৬৭

ཞེས་བསྟན། ལས་དཀར་པོ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ངོ་བོ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་ཐ་མས་ཏེ་དགྲ་པ་སྤོང་བའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཀར་པོའི་ལས་ཟད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྲིད་དུ་དེ་མ་སྤངས་པ་དེ་སྲིད་དུ་དེས་དམིགས་པ་ན་དེ་དག་སྤང་བྱར་ལྟན་ལ། དེ་སྤངས་པ་ན་དེ་དག་ཀྱང་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྤོ་ནས་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཞན་ལུགས་འགོད་པ་ནི།

གཞན་ནི་དམྱལ་བ་སྐྱོང་འགྱུར་དང་།།
འདོད་གཞན་སྐྱོང་འགྱུར་གཉིས་སུ་རིགས།།
གཞན་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་གནག
འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་གཞན་དཀར་གནག། ༥༤

ཅེས་བས་བསྟན། སྤྲོ་དང་ལོན་གཞན་དག་ནི་དམྱལ་བ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ནི་གནག་ལ་རྣམ་སྨིན་ཡང་གནག་པ་དང་། འདོད་པའི་འགྲོ་བ་གཞན་བཞི་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་དཀར་གནག་གཉིས་སུ་རིགས་ཞེས་ཏེ་ཉེ་ཚེ་བའི་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་འགའ་ཞིག་བཏང་སྙོམས་སུ་མཛད་དོ། །གཞན་དག་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་ལས་ནི་དག་བ་དང་མ་འདྲེས་པས་གནག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། །འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་གཞན་སྤོམ་སྤང་ནི་དཀར་གནག་གཉིས་ཀའི་ལས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་དག་མི་དག་གཉིས་ཀ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ་ལ། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྤྲོ་ནས་དབྱེ་བ། ལས་ལམ་བྱེ་བག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཐུབ་པའི་གསུམ་བཤད། གཅིང་བྱེད་གསུམ། ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་གསུམ། ལེགས་སྤྱད་གསུམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མི་སྤྲོད་ལུས་ངག་ལས་ཡིད་ཉེད།།

ཐུབ་པའི་གསུམ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། མི་སློབ་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཟག་མེད་དང་དེའི་ཡིད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་དེ་དག་ནི་མདོ་ལས་ཐུབ་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པར་སྒོ་གསུམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཐུབ་ཅིང་སྒོང་བར་བྱེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་གཅིར་བྱེད་གསུམ་བཤད་པ་ནི།**

ལེགས་སྦྱིད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི།།
གཅིར་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ།། ༨༩

ཞེས་པས་བསྟན། མདོ་ལས་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་གཅིར་བྱེད་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལེགས་སྦྱིད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་གཅིར་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་སྦྱིད་ཟག་བཅས་ཀྱིས་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་དྲི་མ་རེ་ཞིག་དང་ཟག་མེད་ཀྱིས་ནི་གཏན་དུའང་སྤོང་བའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་མི་སྣ་བར་འདུག་པ་ཙམ་དང་ལོག་པའི་གཅིར་སྤྲ་འཛུག་ངོགས་སུ་ཁྲུས་བྱས་པས་འདག་པ་གཅིར་བྱེད་དུ་བཟུ་བ་བསལ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཉེས་སྤྱོད་གསུམ་ནི།

ལུས་ཀྱི་ལ་སོགས་མི་དགེ་བ།།
ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་དུ་འདོད།།

ཅེས་པས་བསྟན། མདོ་ལས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ལ་སོགས་པས་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་ནི་རྣམ་སྨིན་ཡིད་མི་འོང་འབྱིན་པས་སྐྱོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དོ།།

བཞི་པ་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་གསུམ་ནི།

བརྟག་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང་།།
ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་རྣམ་གསུམ་མོ།། ༥༧

ཞེས་པས་བསྟན། བརྟག་སེམས་དང་ལ་སོགས་པས་གཞོད་སེམས་ལོག་ལྟ་གསུམ་
ནི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དེའི་རྒྱུ་
མཚན། དེ་གསུམ་ནི་ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་ཡིན་པས་ལས་མ་ཡིན་ཏེ། རྒ་ཉོན་
དུག་གི་ནང་ན་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབེ་སྟོན་པ་ནི་བརྟག་སེམས་
སོགས་ཚོ་ན་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་ཆེད་དུ་བསམ་པར་བྱ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ་
ཞེས་ཟེར། **ལྟ་བ་ལེགས་སྤྱད་གསུམ་ནི།**

ལྟོག་པ་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྐོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྤྱད་གསུམ་ལས་ལྟོག་པ་དག་བ་རྣམས་ནི་
ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་ཀྱང་སྐོ་གསུམ་གྱི་ལས་དག་བ་བརྟག་སེམས་མེད་
པ་དང་གནོད་སེམས་མེད་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

གཉེས་པ་ལས་ལམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། བསྟན། བཤད་གཉེས་ཀྱི། དང་པོ་ནི།

དེ་ལས་ཆེ་ལོང་བསྟས་ནས་ནི།།
དགེ་དང་མི་དགེ་ཅི་རིགས་པར།།
ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བཅུར་གསུངས་སོ།། ༥༨

ཞེས་པས་བསྟན། ལེགས་སྤྱད་དང་ཉེས་སྤྱད་དེ་ལས་བྱང་དོར་དུ་བྱ་བ་རྣམས་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དངོས་གཞི་ཆེ་ལོང་སྟེ་རགས་རིམ་ཙམ་ཞིག་བསྟས་ནས་ནི་དགེ་
བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཅི་རིགས་པར་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བཅུ་བཅུར་མདོ་ལས་གསུངས་
སོ། །ཅི་རིགས་པར་ཞེས་པས་རགས་རིམ་བསྟུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པར་བསྟན་

ལ། གང་དག་མ་བསྟུས་ཤེ་ན། ལུས་ངག་གི་ལས་བདུན་པོ་དེ་དག་གི་ཡང་སྙིང་མཚུངས་ཡིད་ཀྱི་ལས་སེམས་པ་དག་ཀྱང་མ་བསྟུས་ལ། གཞན་ཡང་མི་དགེ་བ་མཆོད་རྟེན་འཇིག་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་བརྗེག་པ་དང་འཆིང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དགེ་བའང་ཆང་འཐུང་བ་སྤོང་བ་དང་སྦྱིན་པ་དང་སྐུན་པར་སྣ་བ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་མ་བསྟུས་སོ།།

གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ། རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ། རྟ་བ་གསུམ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ། རྗོགས་བྱེད་གསུམ་བསྟན་པ། ལས་སོ་སོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་སྤྲོས་མཚུགས་གང་དུ་རིས་པའོ། །དང་པོ་ལ། མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་བ་གང་དུ་རིས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མི་དགེ་དྲུག་ནི་རྣམ་རིག་མིན།།
གཅིག་རྣམ་གཉིས་སོ་དེ་དག་ཀྱང་།།
བྱེད་ན་

ཞེས་པས་བསྟན། ལོག་གཡེམ་ལས་གཞན་པའི་ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བ་དྲུག་གཞན་ལ་བཅོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཅིག་ལོག་གཡེམ་ནི་གཞན་ལ་བཅོལ་བས་མི་རྫོགས་པར་བདག་གིས་བྱེད་པར་ངེས་པས་རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །སྟར་གྱི་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་བདག་གིས་བྱེད་ན་ནི་རིག་བྱེད་མ་འགགས་པའི་ཚེ་གྲུབ་ན་གཉིས་ཀ་དང་འགགས་པའི་ཚེ་གྲུབ་ན་རིག་མིན་ཁོ་ནའོ། **།གཉིས་པ་དགེ་བ་གང་དུ་རིས་པ་ནི།**

"""""དགེ་བ་བདུན་རྣམ་གཉིས།།
ཉིང་འཛིན་ལས་སྐྱེས་རྣམ་རིག་མིན།། ༤༧

ཞེས་པས་བསྟན། དགེ་བའི་ལས་ལམ་གཟུགས་ཅན་བདུན་ལ་ནི་རིག་བྱེད་དང་

རིག་བྱེད་མིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་རག་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་བསམ་ཟས་གི་སྡོམ་པ་ནི་ཚོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅམ་ལ་རག་ལུས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལ་རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཀར་ཏེའི་ལས་གསུངས་པ་ནི་ཁྲངས་མ་རྣེད་པས་ཡི་གེ་པ་དག་གི་སྐྱོན་ཡིན་ནམ་སྐམ་མོ། །**འདིར་ཁ་ཅིག་གི་སེམས།** དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་མིན། །ཞེས་པ་ནི་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་དེའི་སྡོམ་པ་ལ་མྱ་ངན་ཞི་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྣམ་རིག་ནི་སོ་སོར་ཐར་པ་ཡིན་ཡང་སྡོམ་པ་མིན་པ་དང་། བྱེད་ན་དག་བ་བདུན་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་མི་གནོད་དེ། ལུས་དག་གི་ལས་ལམ་བདུན་པོའི་དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་ན་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དང་པོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དེ་ལས་ལམ་དངོས་མ་ཡིན་པས་སོ་ཐར་སྡོམ་པ་ལ་རིག་མིན་གྱིས་ཁྱབ་པར་འཆད་པ་སོགས་སྐྱོག་བཤད་རྩ་འགྲེལ་དང་འགལ་ཁྱབ་ཀུ་འགྲོ་བ་དུ་མ་བྱས་སྟང་བས་སྐྱེ་བཞལ་པ་རྟ་ར་ཟོས་པ་ལྟར་ཀྱི་ཅལ་ཅོལ་དུ་འདུག་པས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མཁྱེན་ཅན་ཞེད་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་བར་མི་འོས་ཤེང་། དེང་སང་གི་མངོན་པ་བ་དག་གིས་ཀྱང་རྩ་འགྲེལ་ཚར་རེ་བལྟས་ནས་བག་ཡོད་པའི་གཏམ་གླེང་བར་བྱོས་ཤིག།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་སྐྱོང་མཛུག་གང་དུ་དེས་པ་ནི།

ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད།།
རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་འགྱུར་བཞམ།།
མ་ཡིན་ལྟོག་པ་མཛུག་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། དག་མི་དགེའི་ལས་ལམ་བདུན་པོ་དེ་དག་གི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སྐྱོང་བ་རྣམས་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཀུན་

དཀྱིས་དང་རབ་དང་དྲག་པོས་སྨྱོར་བ་རྩོམ་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་སློང་བར་འགྱུར་བའམ་སེམས་ཞན་པས་བྱེད་ན་མ་ཡིན་ནོ། །ཉེར་བསྟོགས་དེ་ལས་ལྷོག་པ་ནི་ལས་ལམ་གྱི་མཇུག་ཡིན་ནོ། །དེ་འང་རྟེ་སྲིད་མ་བཏང་གི་བར་དུ་རིག་བྱེད་མིན་པ་རེས་པར་ཡོད་ཅིང་དེར་དངོས་དང་མཐུན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ན་རིག་བྱེད་གྱང་ཡོད་ལ་མི་བྱེད་ན་མེད་དོ། །འོ་ན་སྨྱོར་མཇུག་དངོས་གཟུམ་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འགའ་ཞིག་སྔོག་ཆགས་གསད་པར་འདོད་ནས་ཁྲི་ལ་སོགས་པ་ནས་ལངས་ཏེ་སྨྱོག་ཆགས་དེའི་དྲུང་ད་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་མཚོན་བླངས་ཏེ་ལན་གཅིག་གམ་གཉིས་བསྟན་ནས་དངོས་སུ་སྨྱོག་གཅོད་པར་མི་བྱེད་བའི་བར་ནི་སྨྱོར་བའོ། །བསྟན་པས་སྨྱོག་གཅོད་པ་དེའི་ཚེ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་ལས་ལམ་དངོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་རིག་མིན་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་ལྷགས་པ་བཞྱ་བ་དང་འཚོང་འཚེད་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མཇུག་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དྲུག་ལའང་སྨྱར་ཞིང་བརྟབ་སེམས་ལ་སོགས་གསུམ་ནི་སྨྱོར་མཇུག་ལ་མི་ལྟོས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ཙམ་གྱི་ལས་ལམ་དུ་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་རྩ་བ་གསུམ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལ། མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་ངག་གི་དང་། ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སྨྱོར་བ་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས།། ༥༡

ཞེས་བས་བསྟན། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་སྨོག་གཅོད་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་ལས་སྐྱེས་བའོ། །ཞེས་པ་ནས་ལོག་ལྟའི་བར་གསུངས་པ་ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལམ་བདུན་སྨྱོར་བའི་ཀུན་སློང་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། སྨོག་གཅོད་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཤ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྡེད་བས་གསོད་པ་དང་། ཞེ་སྡང་ལས་སྐྱེས་པ་ཁོན་ལན་གྱིས་གསོད་པ་དང་། གཏི་མུག་ལས་སྐྱེས་པ་མཚོད་སྦྱིན་དང་བར་སྐིག་པ་དག་ཚ་མ་རྒས་པ་དང་ནད་ཚབས་ཆེ་

བ་གསོད་པ་སོགས་སོ།། དེ་བཞིན་དུ་མ་བྱིན་ལེན་སོགས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ནི།

དེ་ཡི་མཚུག་ཐོགས་ལས་བྱུང་ཕྱིར།།
བརྣབ་སེམས་སོགས་རྟ་གསུམ་ལས་སྐྱེས།།

ཞེས་པས་བསྟན། དུག་གསུམ་པོ་དེ་ཡི་མཚུག་ཐོགས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བརྣབ་སེམས་ལ་སོགས་པའང་མི་དགེ་བའི་རྟ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དགེ་བའི་རྟ་བ་བསྟན་པ་ནི།

དགེ་བ་སྦྱིར་དང་མཚུག་བཅས་རྣམས།།
ཚགས་སྟང་གཏེ་སྐག་མེད་ལས་སྐྱེས།། ༤༩

ཞེས་པས་བསྟན། དགེ་བའི་ལས་ལམ་སྦྱིར་བ་དང་མཚུག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། མ་ཚགས་པ་དང་ཞེ་སྟང་མེད་པ་དང་གཏེ་སྐག་མེད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྡོང་བའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་སེམས་དེའང་མ་ཚགས་པ་སོགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱིས་མི་དགེ་བའི་མཚུགས་རྣམས་སྤོང་ངོ། །དེ་ལེར་ན་དགེ་ཚུལ་བསྟེན་པར་རྗོགས་པར་འདོད་པས་དེའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་ཏེ་དངོས་གཞི་མ་གྲུབ་བར་གྱི་རིག་བྱེད་དང་རིག་མིན་ནི་སྦྱིར་བ་དང་། ལས་བརྗོད་པ་གསུམ་པ་དེའི་སྟབ་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་དེ་གཉིས་ནི་དངོས་གཞི་དང་དེ་ཕན་ཚད་ཀྱི་དེ་དག་ནི་མཚུགས་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་རྗོགས་བྱེད་གསུམ་བསྟན་པ་ལ། དངོས་དང་། གཞི་གང་ཡིན་པ། དངོས་གཞིར་འགྱུར་བའི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ལ། ཞེ་སྡང་གིས་རྗོགས་པ་གསུམ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་རྗོགས་པ་གསུམ། གཏི་མུག་གིས་རྗོགས་པ་གཅིག །གསུམ་ཀས་རྗོགས་པ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི།

གསོད་དང་གནོད་སེམས་ཆོག་རྟུབ་བོ།།
ཞེ་སྡང་གིས་ནི་མཐར་ཕྱིན་ཏེད།།

ཅེས་པས་བསྟན། གསོད་དང་གནོད་སེམས་ཆོག་རྟུབ་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། ཞེ་སྡང་གིས་ནི་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དེ། དང་པོ་ལ་སྔོག་ཡོངས་སུ་འདོར་བ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་རྟུབ་པའི་སེམས་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་རྟོག་པས་པ་གསུམ་ནི།

ལོག་གཡེམ་བརྟུབ་སེམས་མ་བྱིན་ལེན།།
ཆགས་པ་ཡིས་ནི་རྟོག་པར་བྱེད།། ๒๐

ཅེས་པས་བསྟན། ལོག་གཡེམ་བརྟུབ་སེམས་མ་བྱིན་ལེན་ནི་ཆགས་པ་ཡིས་ནི་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །**གསུམ་པ་གཉིད་སྐྱག་གིས་རྟོག་པ་གཅིག་ནི།**

ལོག་པར་ལྟ་བ་གཉིད་སྐྱག་གིས།།

ཞེས་པས་བསྟན། ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། གཉིད་སྐྱག་གིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆེས་རྨོངས་པར་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གསུམ་གས་རྟོག་པ་གསུམ་ནི།

ལྟག་མ་གསུམ་གྱིས་རྟོག་པར་འདོད།།

ཅེས་པས་བསྟན། ལྟག་མ་བརྟུན་དུ་སྣྲེ་བ་དང་ཐུ་མ་ཆོག་ཀུལ་པ་གསུམ་ནི་ཆགས་སྡང་གཉིད་སྐྱག་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་མཐར་ཕྱིན་ཞེང་རྟོག་པར་འདོད་དོ།།

གཉིས་པ་གཞི་གང་ཡིན་པ་ནི།

གཞི་ནི་སེམས་ཅན་ལོངས་སྤྱོད་དང་།།
མིང་དང་གཟུགས་ནི་མིང་ཡིན་ནོ།། ๒๑

ཞེས་བས་བསྟན། སྒོག་གཅོད་བའི་གཞི་ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་དང་གཞན་གྱི་བྱད་མེད་ལ་བགྲོད་པ་ལ་སོགས་བའི་གཞི་ནི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ལོག་ཕྱའི་གཞི་མིང་ཚོོན་སོགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བཞི་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་ནོ། །རྫུན་སྨྲ་སོགས་བཞི་ནི་མིང་གི་ཚོགས་ཡིན་ནོ་སྟེ། བག་ནི་མིང་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་དངོས་གཞིའ་འགྲུབ་བའི་ཚད་ལ། འགྲུབ་བ་ཕྱ་བྱའི་མི་འགྲུབ་བ་དང་། མི་འགྲུབ་བ་ཕྱ་བྱའི་འགྲུབ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སྔ་དང་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ།།
དངོས་མེད་ལུས་གཞན་སྐྱེས་ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། གལ་ཏེ་གསད་བྱ་གསོད་བྱེད་མཉམ་དུ་ཤི་བའམ་གསོད་བྱེད་སྔར་ཤི་བ་ན་ཅི་ལས་ལམ་དངོས་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། གསོད་བྱེད་སྔར་ཤི་བ་དང་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ་གསོད་བྱེད་ལ་ལས་ལམ་དངོས་མེད་དེ། སྒོག་གཅོད་བའི་མཐར་ཐུག་གྱབ་བའི་ཚེ་གསོད་པ་པོ་དེ་ལ་སྒོག་གཅོད་བའི་སྡུག་བ་བྱས་བའི་ལུས་གཞན་ཞིག་སྐྱེས་བའི་ཕྱིར་རོ། **།གཉིས་པ་མི་འགྲུབ་བ་ཕྱ་བྱའི་འགྲུབ་བ་ནི།**

དམག་ལ་སོགས་པར་དོན་གཅིག་ཕྱིར།།
ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་ལྟན།། ༧༢

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་ན་མང་པོ་ཚོགས་ཏེ་གོས་བྱས་ནས་དམག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ན་དངོས་སུ་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་སྒོག་དང་བྲལ་བར་བྱས་པ་ན་གཞན་དེ་དག་སྒོག་གཅོད་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། དམག་དང་རི་དྭགས་ཀྱི་ལིངས་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གསོད་པ་ལ་སོགས་པར་དོན་གཅིག་ལ་ཞུགས་བའི་སྒོང་བ་ཅན་ཡིན་བའི་ཕྱིར་དངོས་སུ་གསོད་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་དངོས་སུ་གསོད་པར་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་དུ་སྒོག་གཅོད་བའི་དངོས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་

ལམ་དང་ལྡན་ནོ། །ཉན་གྱིས་ཁྱིད་པ་ལའང་ཕྱིས་དོན་གཅིག་པའི་སེམས་སྐྱེས་ན་ལྡན་ལ་སྦོག་ལ་ཐུག་ཀྱང་གནོད་པ་མི་བྱེད་པར་འདོད་པ་ལ་མི་ལྡན་ནོ།།

བཞི་པ་ལས་སོ་སོར་བསྟན་པ་ལ། ལས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། སེམས་པ་གང་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ། འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་ལམ་དུ་ཡོད་པ། ལས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སོར་རོས་བརྟུད་པ་དང་། ལོག་ལྟ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱི་ལས། ངག་གི་ལས། ཡིད་ཀྱི་ལས། ལས་དང་ལས་ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྦོག་གཅོད་པ་ནི།

སྦོག་གཅོད་པ་ནི་བསམས་བཞིན་དུ།།
མ་ནོར་བར་ནི་གཞན་བསད་པའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྦོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལམ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གང་ཞེ་ན། སྦོག་གཅོད་པ་ནི་འདི་གསོད་ཅེས་བསམས་བཞིན་དུ་གསོད་པ་དང་། གང་བསམས་དེ་ཉིད་མ་ནོར་བར་ནི་བསད་པ་དང་། རང་ལས་གཞན་བསད་པ་སྟེ་ཡན་ལག་གསུམ་དང་ལྡན་པའོ། དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་སྦྱོར་བའི་ཉེས་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སྦོག་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དམ་ལུས་དང་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པའི་སྐྱང་ཁྲད་བར་ཅན་ཡིན་ལ། གཅོད་པ་ནི་དེའི་རྒྱུན་འཇུག་པའི་གེགས་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། **།གཉིས་པ་མ་བྱིན་ལེན་ནི།**

མ་བྱིན་ལེན་པ་གཞན་གྱི་ནོར།།
མཐུ་དང་འཇབ་བུས་བདག་གིར་བྱེད།། ༧༤

ཅེས་པས་བསྟན། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ནི་གཞན་གྱི་ནོར་མཐུས་དངོས་སུ་འཕྲོག་པ་དང་འཇབ་བུས་མ་ཚོར་བར་ལེན་པ་གང་རུང་གིས་བདག་གིར་བྱེད། དེའང་བསམས་བཞིན་པ་དང་མ་ནོར་བ་གཉིས་ནི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཏེ། བདག་གིར་བྱ་

བའི་བསམ་པ་མེད་བར་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་ཉེས་བར་མི་འགྱུར་ལ། ལྷས་བྱིན་གྱི་རྫས་བློང་བར་འདོད་པ་ལས་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ནོར་བླངས་པ་ལ་ནི་སྦྱིན་བའི་ཉེས་པ་ཙམ་འབྱུང་གི་དངོས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བ་དང་བདག་པོ་མེད་པའི་གཏེར་དང་རབ་བྱུང་ཤི་བའི་ནོར་བླངས་ན་སྐུ་ལས་མ་བྱིན་ལེན་དུ་འགྱུར་ཞེན། དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་དང་། གསུམ་པ་ནི་དགེ་འདུན་ལས་ལེན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལོག་གཡེམ་ནི།

བགྲོད་མིན་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ཡིས།།
ལོག་པར་གཡེམ་པ་རྣམ་པ་བཞི།།

ཞེས་བསྟན་པ་ལྟ་མིན་པའི་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ཡིས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བགྲོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བའོ། །དང་པོ་ནི་གཞན་གྱིས་བརྡུང་བའི་བྱད་མེད་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཁ་དང་བཤང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་སྣང་བ་དང་མཆོད་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་གན་དུའོ། །བཞི་པ་ནི་སྨན་པ་དང་ནུ་ཞོ་འཛག་པ་ལ་སོགས་པའོ།།

གཉིས་པ་དགེ་ལས་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྫུན་ལ། དངོས་དང་། མཐོང་ཐོས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི།

རྫུན་ཚིག་འདུ་ཤེས་གཞན་བསྒྲུར་བའི།།
ཚིག་དོན་མངོན་པར་གོ་བའོ།། ༢༩

ཞེས་བསྟན་པ། རྫུན་གྱི་ཚིག་ནི་དོན་སྨྲ་བ་ལ་དེ་ལ་འདུ་ཤེས་གཞན་དུ་བསྒྲུར་ནས་སྨྲ་བའི་ཚིག་དེའི་དོན་མངོན་པར་གོ་བ་ཡིན་གྱི། མ་གོ་ན་ངག་འཕྲལ་ཙམ་དུ་

འགྱུར་བའོ། །**གཉིས་པ་མཐོང་ཐོས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི།**

མིག་རྟ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་།།
གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་ལྡོང་གང་དེ།།
མཐོང་ཐོས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་།།
རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་རིམ་བཞིན་བཤད།། ༢༤

ཅེས་པས་བསྟན། མཐོང་ཐོས་རྟོགས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེའང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ལྡོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟ་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་སྣ་ལྟེ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་ལྡོང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་སྟེ་ཚན་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་མཐོང་བ་ཐོས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གོ་རིམ་བཞིན་བཤད་དོ། །དེར་དྲི་རོ་རེག་བྱ་གསུམ་ལྡོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ནར་འདུ་བས་སམ་སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ནི་ཕྱད་ནས་འཛིན་པར་འདུ་བས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ཐུན་མ་ནི།

ཐུན་མ་ཐ་རོལ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར།།
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཚོགས།།

ཅེས་པས་བསྟན། ཐུན་གང་ཞེ་ན། ཐ་རོལ་མཛའ་བ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་དོན་གོ་བར་ནུས་ཤིང་མ་ནོར་བར་སྨྲས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་སྟེ་དེ་ལ་ཐན་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པའོ། །**གསུམ་པ་ཚོགས་རྫུབ་ནི།**

ཚོགས་རྫུབ་པོ་ནི་མི་སྐྱན་པ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཚོགས་རྫུབ་པོ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཚོགས་མི་སྐྱན་པ་དོན་གོ་ཞིང་མ་ནོར་བར་གང་ལ་སྨྲ་འདོད་ཀྱིས་ཐ་རོལ་ལ་དངོས་སུ་སྨྲས་པའོ།།

བཞི་པ་བག་ཀྱལ་ལ། དངོས་དང་། གཞན་འདོད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཉོན་མོངས་ཅན་ཀུན་ཀྱལ་པ་ཉིད།། ༢༨

ཅེས་པས་བསྟན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ཚོག་ཀུན་ཀྱལ་པ་ཉིད་དོ།། རྒྱུན་སོགས་གསུམ་གཅིག་ཀྱལ་པ་ཡིན་ཀྱང་ཉེས་པ་ཆེ་བས་ཡོགས་སུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། **།གཉིས་པ་གཞན་འདོད་ནི།**

གཞན་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས།།
ཁ་གསགཀ་སྐྱུ་དང་རྒྱོས་གང་བཞིན།།
བསྟན་བཅོས་ངན་བཞིན་

ཞེས་པས་བསྟན། གཞན་དག་ནི་སྔ་མ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོག་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་སོ། དཔེར་ན་རྟེད་བཀུར་དང་གྲགས་པ་འདོད་པས་སྟན་པར་སྣང་བའི་ཁ་གསགཀ་དང་ཚགས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱུ་ལེན་པ་དང་། བཞད་གད་སོགས་འདོད་པས་རྒྱོས་གང་བྱེད་པ་བཞིན་དང་། ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ཞེན་པས་དེ་སྐྱོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་འདོན་པ་བཞིན་ཞེས་ཏེ། རྟེད་གྲགས་ལ་སོགས་པ་འདོད་པས་བསླངས་པའི་ཚོག་གཞན་ཡང་དེར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བརྟག་སེམས་ནི།

""""བརྟག་སེམས་ནི།།
ལོག་པས་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་ཚགས།། ༢༩

ཞེས་པས་བསྟན། བརྟག་སེམས་ནི་ལོག་པ་མི་རིགས་པས་གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་བརྩང་བའི་ནོར་ལ་ཚགས་ཏེ། མཐུ་དང་འཇབ་བུས་བདག་གིར་བྱེད་འདོད་པའོ།།

གཉིས་པ་གནོད་སེམས་ནི།

གནོད་སེམས་སེམས་ཅན་ལ་སྡང་བ།།

ཞེས་བས་བསྟན། གནོད་སེམས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཞེ་སྡང་བ་ཙམ་རོལ་ལ་གནོད་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའོ། །**གསུམ་པ་ལོག་ལྟ་ནི།**

དགེ་དང་མི་དགེ་མེད་ལྟ་བ།།
ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་

ཞེས་བས་བསྟན། ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་མེད་པར་ལྟ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱིན་སྲེག་དང་། མཆོད་སྦྱིན་དང་། ལེགས་པར་སྦྱང་བ་མེད་དོ། །ཉེས་པར་སྤྱད་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་སྐྱར་བ་དང་། ལེགས་པར་སྦྱང་བ་དང་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱར་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་འདི་དང་ཕ་རོལ་དང་མ་དད་པ་དང་སེམས་ཅན་བརྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་དང་། ལོ་ཀ་ན་དག་བཅོམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་འཇིག་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་བར་དང་པོ་རྒྱུ་ལ་སྐྱར་བ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ནས་གཞན་རྣམས་མཚོན་པའོ།།

བཞི་པ་ལས་དང་ལས་ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ནི།

"""འདི་ལ། །གསུམ་ལམ་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན།། ༣༨

ཞེས་བས་བསྟན། མི་དགེ་བ་བཅུ་པོ་འདི་ལ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ནི་ལས་སེམས་པ་འཇུག་པའི་སྒོར་གྱུར་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ་ལས་མ་ཡིན་ལ། ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བདུན་ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཡིན་པས་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལོག་ལྟ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། དགེ་རྩ་གཅོད་ཚུལ་དང་། མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། གང་ཞིས་གཅོད་པ། གང་གཅོད་པ། གང་ལ་དམིགས་པས་གཅོད་པ། ཧི་ལྟར་གཅོད་པ། རྟེན་གང་ལ་གཅོད་པ། དེའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི།

མེད་པར་ལྟ་བས་རྒྱ་བ་གཅོད།།

ཅེས་བས་བསྟན། མི་དགེ་བ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལས་རྒྱུ་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བས་ནི་དགེ་བའི་རྒྱ་བ་གཅོད་ལ་གཞན་རྣམས་ནི་དགེ་བའི་འགལ་རྒྱེན་ཀྱི་རྒྱ་བ་མི་གཅོད་དོ། །གང་ཡང་བསྟན་བཅོས་ནས། འོན་མི་དགེ་བའི་རྒྱ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། མི་དགེ་བའི་རྒྱ་བ་གང་དག་གིས་དགེ་བའི་རྒྱ་བ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྤོང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་མི་དགེ་བའི་རྒྱ་བས་ལོག་ལྟ་དྲངས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་སུ་སྤོག་བྱེད་མེ་ཡིན་ཀྱང་མེ་འདྲེན་མ་ཁན་གྱི་རྒྱུན་ཐོས་ཐྲོང་སྤེལ་བར་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གང་གཅོད་པ་ནི།

འདོད་གཏོགས་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས།།

ཞེས་བས་བསྟན། དགེ་བའི་རྒྱ་བ་གང་གཅོད་ཅེ་ན། དགེ་བའི་རྒྱ་བ་འདོད་པར་གཏོགས་པ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། དགེ་རྒ་གཅོད་པའི་ལོག་ལྟ་ཅན་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་སྤྱོར་བྱང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་སྔར་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུནས་དེའི་ཐོབ་པ་བཅད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་གང་ལ་དམིགས་པས་གཅོད་པ་ནི།**

རྒྱུ་དང་འབྲས་ལ་སྐྱར་འདེབས་པས།།
ཀུན་གྱིས་

ཞེས་བས་བསྟན། གང་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ལྟས་གཅོད་ཅེ་ན། ལེགས་སྤྱོད་ཉེས་སྤྱོད་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱུ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་མེད་ཅེས་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟས་གཅོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི། ཟག་བཅས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་

ཁམས་ལ་དམིགས་པས་གཅོད་ལ་ཟག་མེད་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པས་ནི་མི་གཅོད་དོ་ཞེས་ཟེར།

འདིར་ནི་བྱེ་སྨོས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། སྐལ་བ་མཉམ་མི་མཉམ་དང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཀུན་གྱིས་གཅོད་དོ་ཞེས་འཆད། ཁ་ཅིག་ནི་མཐོང་སྤང་བཞིན་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཅིག་ཅར་གཅོད་ཟེར་རོ།།

བཞི་པ་རྗེ་ཡུར་གཅོད་པ་ནི།

རིམ་གྱིས་

ཞེས་པས་བསྟན། འདིར་ནི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བཞིན་དུ་ལོག་ཡུ་རྒྱང་འབྲིང་ཚེན་པོ་དགྲས་དགེ་རྩ་དགྲ་རིམ་གྱིས་ལོག་ཡུ་ཆེན་པོའི་ཚེན་པོས་དགེ་རྩ་རྒྱང་དྲའི་རྒྱང་དུགཅོད་པའི་བར་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་སྒོབ་དཔོན་གྱིའང་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡུ་པ་རྟེན་གང་ལ་གཅོད་པ་ནི།

.....མིའི་ནང་དུ།། ๒๔

སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་ཀྱིས་གཅོད་དོ།།

ཡུ་སྤྱིད་

ཅེས་པས་བསྟན། དེ་དག་ནི་མིའི་ནང་དག་ཏུ་གཅོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན་ཏེ། ངན་སོང་ན་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུ་ལ་ལས་འབྲས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་དང་། སྤྱི་མི་སྐྱན་ནི་སྔོག་པའི་བསམ་པ་ཅན་མིན་པས་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་གྲིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་ཀྱིས་གཅོད་དོ། །ཐ་མ་མ་ནིང་སོགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་སྔོད་པ་ཤས་ཆེ་བས་ནི་མི་གཅོད་དེ། གཡོ་བའི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངན་སོང་བ་ཞིན་ནོ། །ཡུ་བ་ཤས་ཆེར་སྨྱད་པས་གཅོད་དེ། སྔོག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པ་དང་

མི་དགེ་བས་འཁྱུད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། **དྲུག་པ་ངོ་བོ་ནི།**

.....དེ་ནི་མི་ལྡན་པའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། དགེ་རྩ་ཚད་པ་དེ་ནི་དགེ་རྩ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པའང་མི་སྐྱེ་ལ་མི་ལྡན་པ་སྟེ་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་ན་དགེ་རྩ་ཚད་པ་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་། མཚམས་མེད་བྱེད་པའི་སྦྱོར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

མཚམས་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་ལྟ་བས།།

ཞེས་པས་བསྟན། གང་གི་མཚམས་སྦྱོར་ཞེ་ན། ཚད་པ་དེ་འང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི་ནམ་ཞིག་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་པའམ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་དེའི་ཐོབ་པ་ཀུན་ཏུ་སྐྱེས་པའི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སྐྱེས་ཐོབ་དགུའི་ཐོབ་པ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་ལ། མངོན་དུ་རིམ་གྱིས་འགྱུར་ཏེ་ནད་མེད་ན་སྟོབས་རིམ་གྱིས་རྟེད་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མཚམས་མེད་བྱེད་པའི་སྦྱོར་ཚུལ་ནི།

མཚམས་མེད་བྱེད་པའི་འདི་ལ་མིན།། ༤༠

ཞེས་པས་བསྟན། མཚམས་མེད་མ་བྱས་ན་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ལ། མཚམས་མེད་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཚེ་འདི་ལ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མིན་ཏེ། ཆུན་གྱིས་ཚད་ན་དམྱལ་བར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་བར་སྡིད་དང་། རྒྱས་ཚད་ན་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་ཕྱོགས་པའི་ཚེ་སྟོར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགེ་རྩ་ཚད་ལ་ལོག་པ་ཉིད་དུ་དེས་པ་སྐུ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི་འོད་སྲུངས་རྫོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྟོག་གེ་བ་དྲུག་གོ །གཉིས་པ་ནི་མ་སྐྱེས་དགྲའོ། །གསུམ་པ་ནི་ལྟས་བྱིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་སེམས་པ་གང་དང་ལྡན་ཅིག་འཇུག་པ་ལ། མི་དགེ་བ་སེམས་པ་གང་དང་ལྡན་ཅིག་པ། དགེ་བ་གང་དང་ལྡན་ཅིག་འཇུག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མི་དགེ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དག་དང་།།
སེམས་པ་ཅིག་ཅར་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་།།

ཞེས་པས་བསྟན། ལས་ལམ་དུ་དང་སེམས་པ་ལྡན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་དབྱུང་པ་ནི་ མི་དགེ་བ་ནི་རང་གི་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལས་གང་རྟུང་གཅིག་དང་ལུས་ངག་གི་བདུན་རང་ གིས་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་བཅོལ་བ་དང་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་དུས་མཉམ་དུ་འགྲུབ་ པ་སྟིད་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ནས་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དག་དང་སེམས་པ་ཅིག་ཅར་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ འབྱུང་བར་རྟུང་གི་དགུལམ་བཅུ་དང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལྡན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་ བ་མི་སྟིད་ཅིང་འདོད་ལོག་བཅོལ་བས་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དགེ་བ་གང་དང་ལྡན་ཅིག་འཇུག་པ་ནི།

དགེ་བ་བཅུ་ཡི་བར་དག་དང་།།
གཅིག་དང་བརྒྱད་དང་ལྔ་དང་མིན།། ༧

ཞེས་པས་བསྟན། དགེ་བའི་ལས་ལམ་དག་ནི་བཅུ་ཡི་བར་དག་དང་སེམས་པ་ གཅིག་ལྡན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྨྲོས་བསྟན་ནས། དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ནི་དགེ་ བའི་ལས་ལམ་གཅིག་ཁོ་ན་དང་སེམས་པ་ལྡན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་པ་དགེ་ བ་ལ་བརྟེན་སེམས་མེད་པ་དང་གནོད་སེམས་མེད་པ་གཉིས་ཀ་འོང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒོང་བ་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྟོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ཅིག་ འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སྒོང་གི་སྒོང་བ་བདུན་པོ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོང་ཉོན་མོངས་ཅན་ དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དུས་ན་བདུན་ཡོད་ལ། དགེ་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ནི་ ཚོགས་ལྟ་ཡིན་ན་མ་ཚགས་པ་དང་ཞེ་སྡང་མེད་པ་གཉིས་ཅིས་ཀྱང་འབྱུང་བས་དགྲུར་

འགྲོ། ཡིད་ཡིན་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་བཅུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལྟ་ཚོ་ན་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། དགེ་ཚུལ་ལམ་དགེ་བསྟེན་ཡིན་ན་སྒོང་བ་བཞིའི་ཐོག་ཏུ་ཡིད་ཀྱི་གཅིག་ལྟ་བུ་མི་སྡིད་ཀྱི་ཚོགས་ལྟ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་སྒོང་བ་བཞིའི་ཐོག་ཏུ་ཡིད་ཀྱི་མ་ཚགས་པ་དང་ཞེ་སྡང་མེད་པ་གཉིས་ཅིས་ཀྱང་འབྱུང་བས་དྲུག་ཏུ་འགྲོ། །ཡིད་ཡིན་ན་དེའི་ཐོག་ཏུ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་འབྱུང་བས་བདུན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་ལམ་དུ་ཡོད་པ་ལ། མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་བ་གང་ན་ཡོད་བའི། །དང་པོ་ལ། དམྱལ་བ་ན་གང་ཡོད་པ། སྐྱ་མི་སྙན་ན་གང་ཡོད་པ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་བའི་འདོད་ཁམས་ན་གང་ཡོད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དམྱལ་བ་ན་ནི་འཁྲལ་པ་དང་།།
ཚོག་རྩུབ་གཙོད་སེམས་རྣམ་གཉིས་སོ།།
བརྟན་སེམས་ལོག་ལྟ་ལྡན་པས་སོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལམ་དུ་ཞིག་མངོན་སུམ་དང་ལྡན་པའི་སྐོར་ནས་ཡོད་ཅེ་ན། དམྱལ་བ་ན་ནི་སྐྱེ་སྟགས་འདོན་པས་ཚོག་འཁྲལ་པ་དང་ཕན་ཚུན་འཐབ་པའི་ཚོག་རྩུབ་དང་དེ་ཀུན་ནས་སྐྲོང་བའི་གཙོད་སེམས་དང་གསུམ་ནི་ལྡན་པ་དང་མངོན་གྱུར་རྣམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྐོར་ནས་ཡོད་པས་སོ། །བརྟན་སེམས་དང་ལོག་ལྟ་ནི་གཉེན་པོས་མ་སྤངས་པས་ལྡན་པའི་སྐོར་ནས་ཡོད་ཀྱི་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་དེ། ཚགས་བྱའི་དངོས་པོ་མེད་ཅིང་ལས་འབྲས་མངོན་དུ་གྱུར་པས་སོ། །དེར་བསད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འཆི་ཞིང་རྟོག་དང་བྲད་མེད་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པ་དང་། བརྟུན་དུ་སྤྱད་པའི་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། སྟིང་དུ་སྤྲུག་པ་མེད་པས་བྱེ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་སྡོག་གཅོད་ནས་ཐུ་མའི་བར་ལྟ་ནི་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་ཐོབ་པའང་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་སྐྱ་མི་སྙན་ན་གང་ཡོད་པ་ནི།

དེ་ན་བདུན་པ་དངོས་སུ་ཡང་།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྒྲ་མི་སྐྱེན་ན་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་ཀྱི་མངོན་གྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་མེད་དེ། ངར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་འཛམ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟེག་པའི་བསམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་མི་སྐྱེན་དེ་ན་བདུན་པ་ངག་འཆུལ་ཚགས་པས་གྲུ་ལེན་པ་དངོས་སུ་ཡང་ཡོད་ལ། སྟོག་གཅོད་སོགས་བྱེད་ནི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས་མེད་དེ། སྟེག་པ་ཅན་གྱི་བསམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚེ་དེས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྫས་དང་བྲལ་མེད་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དག་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའང་བྲལ་མེད་གང་དག་ལྷན་ཅིག་འགའ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ལག་ནས་བཟང་ནས་ཤིང་དུང་འ་ལགྷོ་སྟེ་བགྷོད་བྱ་ཞིག་ཡིན་ན་ཤིང་གིས་སྒྲིབ་པས་ཉལ་པོ་བྱེད་ལ། བགྷོད་བྱ་མིན་ན་མི་སྒྲིབ་པས་ཉལ་པོ་མི་བྱེད་དོ།།

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འདོད་ཁམས་ན་གང་ཡོད་པ་ནི།

འདོད་པ་གཞན་ན་མི་དག་བཅུ།།

ཞེས་པས་བསྟན། དམྱལ་བ་དང་སྒྲ་མི་སྐྱེན་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པ་ཁམས་གཞན་ན་མི་དག་པའི་ལས་ལམ་བཅུ་མངོན་གྱུར་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དེ། དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་དང་ལྷའི་ནང་དུ་བར་མའི་མི་དག་བས་བསྟུས་པ་ཡོད་ལ། མིའི་ནང་དུ་སྟོམ་མིན་གྱིས་བསྟུས་པའང་ཡོད་དོ། །ལྷས་ལྷ་མི་གསོད་ཀྱང་ཡི་དྭགས་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་གཞན་ན་གནས་པ་ནི་གསོད་དོ། །གཞན་ན་རེ། ལྷ་རྣམས་ཀྱང་ལྷས་གསོད་དེ། ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་འཐབ་པའི་ཚེ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་གཅད་ན་སྐྱེ་ལ་མགོ་དང་སྐེད་པ་གཅད་ན་སྲོན་འབྱོར་བ་མེད་པས་འཆི་ཞེས་རེ།།

གཉིས་པ་དགེ་བ་གང་ན་ཡོད་པ་ལ། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་གང་ན་ཡོད་པ་དང་། ལུས་དག་གི་བདུན་གང་ན་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དགེ་བ་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་ན།།
རྣེད་དང་མངོན་དུ་གྱུར་སྐོ་ནས།། ༡༦

ཞེས་པས་བསྟན། བརྒྱ་སེམས་མེད་པ་སོགས་ཡིད་ཀྱི་དགེ་བ་གསུམ་ནི་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་ལྔ་ཅར་ཐམས་ཅད་ན་རྣེད་པ་སྟེ་ལྔན་པ་དང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐོ་ནས་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་ལུས་ངག་གི་བདུན་གང་ན་ཡོད་པ་ལ། གཟུགས་མེད་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ན་གང་ཡོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འགྲོ་བ་ན་གང་ཡོད་པའོ།། དང་པོ་ནི།

གཟུགས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་སེམས་ཅན།།
རྣེད་པས་བདུན་ཡོད་

ཅེས་པས་བསྟན། གཟུགས་མེད་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དག་ནི་ལུས་ངག་གི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་རྣེད་པ་སྟེ་ལྔན་པའི་སྐོ་ནས་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་བདུན་པོ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་འདས་མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འགྲོ་བ་ན་གང་ཡོད་པ་ལ། སྐྱེ་བཏང་བ་དང་། དམིགས་བསལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

"""ལྷག་བྱས་ན། །མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐོ་ནས་ཀྱང་།།

ཞེས་པས་བསྟན། གཟུགས་མེད་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དེ་དག་གི་ལྷག་མར་བྱས་པ་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་གཞན་ན་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བདུན་པོ་འདི་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐོ་ནས་ཀྱང་ཡོད་དེ། དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ནང་ན་ནི་སྟོམ་པས་བསྟུས་པ་

མ་གཏོགས་པ་ཡོད་ལ། གཟུགས་ཁམས་ན་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྲུས་པའི་སྔོམ་པ་རྣམས་ཡོད་ཅིང་ལྷ་དང་བྲང་གི་སྐྱེ་མི་སྐྱེན་མ་གཏོགས་པ་དག་ན་སྔོམ་པ་དང་བར་མས་བསྲུས་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྔོམ་པའང་གསུམ་གར་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ནི།

དམྱལ་བཅས་སྐྱེ་མི་སྐྱེན་མ་གཏོགས།། ༤༩

ཞེས་བས་བསྟན། འོན་ཀྱང་དམྱལ་བ་དང་བཅས་པ་བྲང་གི་སྐྱེ་མི་སྐྱེན་པ་མ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ན་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་ངོ། །དང་པོ་ལ། དམ་བཅའ་དང་། རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཐམས་ཅད་བདག་པོ་རྒྱུ་མཐུན་དང་།།
རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་འདོད།།

ཅེས་བས་བསྟན། དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལམ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་གསུམ་འབྱིན་པར་འདོད་ལ། དེའང་སྟོག་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་གྱི་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་ཕྱིའི་དངོས་པོ་གཟེ་བྱིན་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་མིར་སྐྱེས་ཀྱང་ཚེ་ཐུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དམྱལ་བ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའོ། **།གཉིས་པ་རྒྱུ་མཚན་ནི།**

སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་དང་བསད་ཕྱིར་དང་།།
གཟེ་བྱིན་མེད་ཕྱིར་འབྲས་རྣམ་གསུམ།། ༥༠

ཞེས་བས་བསྟན། ཅིའི་ཕྱིར་ལས་ལམ་འདི་དག་གིས་འབྲས་བུ་གསུམ་མངོན་དུ་

འགྱུབ་ཅེ་ན། དེ་འང་སྒོག་གཅོད་ལ་མཚོན་ན་ཁ་རོལ་པོ་སྟག་བསྟལ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དམྱལ་བར་སྐྱག་བསྟལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བསད་དེ་ཚེ་མི་གནས་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཚེ་ཐུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱིང་གའི་ཕྱོགས་ན་ཡོད་པའི་གཅི་བྱིན་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་བདག་འབྲས་ཕྱིའི་ཡུལ་དང་སྨན་རྣམས་གཅི་མཐུ་ཆུང་བར་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གསུམ་སྐྱེད་ཅིང་ལྷག་མ་བྱིན་ལེན་སོགས་ལའང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཀུང་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོས་རིམ་པ་ལྟར་མི་དང་འདོད་ལྟ་དང་གོང་མའི་ལྟར་སྐྱེ་ཞིང་རྒྱུ་མཐུན་དང་བདག་འབྲས་ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་ལྟོག་པ་སྟེ་ཚེ་རིང་བ་དང་ཡུལ་གཅི་མཐུ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའོ།།

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ལ། བག་གི་ལོག་འཚོ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ལོགས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན། གཞན་ལུགས་འགོག་པའོ། །དངོས་ནི།

ལུས་དང་བག་ལས་ཚགས་ལས་སྐྱེས།།
ལོག་འཚོ་

ཞེས་པས་བསྟན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལོག་པའི་བག་དང་། ལོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ལོག་པའི་འཚོ་བ་ཞེས་གང་གསུངས་པའི་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པའི་བག་གི་ལས་དང་ལུས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ལ། ལུས་དང་བག་གི་ལས་ཚགས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ལོག་པའི་བག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཡང་ཡིན་ལ་ལོག་པའི་འཚོ་བའང་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལོགས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

.....སྒྲུབ་དཀའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག།
བསྟན་ཏོ་

ཞེས་བས་བསྟན། ཚགས་པའི་ཆོས་ནི་ཕྱ་མོ་ཡིན་ཀྱང་ཡིད་འཕྲོག་བྱེད་ཡིན་པས་དེས་བསླངས་པའི་ལས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་བསྲུང་བ་སྟེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་དེ་ནི་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྤྱད་དགའ་བའི་ཕྱིར་བསྒྲིམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ལོག་པའི་ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་ལོག་ས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་ཏོ།།

གསུམ་པ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ།། དང་པོ་ནི།

……གལ་ཏེ་ཡོ་བྱད་ལ།།

ཚགས་བསླངས་

ཞེས་བས་བསྟན། གལ་ཏེ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཚགས་པས་བསླངས་བའི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ཁོ་ན་ལོག་འཚོ་ཡིན་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་བདག་དགའ་བའི་སྒྲུགས་བྱེད་པ་སོགས་ལོག་འཚོར་མི་རིགས་པར་འདོད་དོ། **།གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི།**

མདོ་དང་འགལ་ཕྱིར་མིན།། ༤༨

ཞེས་བས་བསྟན། འདོད་པ་འདི་ནི་ཤིན་ལའི་མདོ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རིགས་པ་མིན་ཏེ། མདོ་དེ་ལས། སྐྱབ་པོ་ཆེ་འཕགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟ་ནའང་ལོག་འཚོར་བཞག་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལོག་པའི་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལས་གང་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི། དགེ་སོགས་ཀྱི། དུས་གསུམ། རང་སར་དང་གཞན་སོ། སྤྲོབ་མི་སྤྲོབ་སོགས། མཐོང་སྤང་སོགས་ཐན་ཆུན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྲོང་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ། སྤྲོང་ལམ་ཟག་མེད། སྤྲོང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་བཅས། སྤྲོང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་དང་ལྡང་མ་བསྟན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་བཅས་སྦྱོང་བའི་ལམ་དག་ནི།།
ལས་ནི་ལྟ་ཡི་འབྲས་བུར་བཅས།།

ཞེས་པས་བསྟན། གོང་དུ་འབྲས་བུ་ལྟ་བ་ཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས་ལས་གང་ཞིག་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་མ་སྟེ་ཟག་བཅས་སྦྱོང་བའི་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དག་གི་ལས་ནི་འབྲས་བུ་ལྟ་ཡི་འབྲས་བུར་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་རང་གི་སར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོར་འདུ་བ་ཕྱི་མ་རྣམས་སོ། །བྱ་ལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་བྱ་ལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་སྐྱངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་དེས་བྱངས་པའི་ཚོས་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་། དེ་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། གང་ཡང་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པ་དང་། སྐྱངས་པ་དེའང་ཡིན་ནོ། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་སྟོང་བྱུང་བ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་གཞན་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་དོ།།

གཉིས་པ་སྦྱོང་ལམ་ཟག་མེད་ནི།

དེ་མེད་བཞི་ཡི་

ཞེས་པས་བསྟན། སྦྱོང་བའི་ལམ་དེ་མ་མེད་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་བཞི་ཡི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཟག་མེད་ལ་རྣམ་སྨིན་མེད་པས་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་སོ། །ལྟག་མ་སྟ་མ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སྦྱོང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་བཅས་ནི།

"""""""ཟག་བཅས་གཞན།།
དགེ་དང་མི་དགེ་གང་ཡིན་པའང་།། ༤༻

ཞེས་པས་བསྟན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྦྱོང་བའི་ལམ་ལས་གཞན་པའི་ལས་

དག་བ་དང་མི་དག་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་འང་འབྲས་བུ་བཞིའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱལ་བའི་འབྲས་བུམ་གཏོགས་སོ།།

བཞི་པ་སྒོང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་དང་ལྡང་མ་བསྟན་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ་ནི།

ཟག་པ་མེད་པ་ལྟག་མ་དང་།།
ལྡང་བསྟན་མིན་གང་གསུམ་གྱིས་སོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཟག་པ་མེད་པ་ལས་སྒོང་བའི་ལམ་གྱི་ལྟག་མ་དང་ལྡང་དུ་བསྟན་པ་མིན་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་བྱལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་དག་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ་ལ། དག་བའི། མི་དག་བའི། ལྡང་མ་བསྟན་གྱི་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དག་བའི་དག་ལ་སོགས་པ་ནི།།
བཞི་དང་གཉིས་དང་དེ་བཞིན་གསུམ།། ༡༡

ཞེས་པས་བསྟན། དག་བའི་འབྲས་བུ་དག་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ན་ནི་རྣམ་སྨིན་ལས་གཞན་བཞི་དང་མི་དག་བ་ཡིན་ན་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་དང་དེ་བཞིན་དུ་ལྡང་མ་བསྟན་ཡིན་ན་རྒྱུ་མཐུན་དང་བྱལ་འབྲས་དོར་བའི་གསུམ་མོ།།

གཉིས་པ་མི་དག་བའི་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པནི།

མི་དགེའི་དག་སོགས་གཉིས་དང་ནི།།
གསུམ་དང་བཞི་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། མི་དག་བའི་འབྲས་བུ་དག་བ་ཡིན་པ་དང་། སོགས་པ་མི་དག་བ་ཡིན་པ་དང་། ལྡང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་ནི་སྐྱེས་བདག་གཉིས་དང་ནི་བྱལ་འབྲས་དང་

རྣམ་སྨིན་མ་གཏོགས་པའི་གསུམ་དང་བཅུ་འབྲས་ཉིད་མ་གཏོགས་པའི་བཞི་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །འདིར་མི་དགེ་བ་རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་པ་དང་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་སྨིན་མེད་པ་མི་འདྲ་བ་ལ་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་འཇོག་སྟམ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། མི་དགེ་བ་དང་བསྦྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུར་རྟུང་སྟེ། མི་དགེ་བའང་བསྦྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་རྟུང་ལ། བསྦྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་ནི་མི་དགེ་བ་ཀུན་འགྲོ་སྐྱ་ཀུན་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ་ནི།**

ལུང་བསྟན་མིན་གྱི་དགེ་ལ་སོགས།།
དེ་དག་གཉིས་དང་གསུམ་དང་གསུམ།། ༡༠

ཞེས་བས་བསྟན། ལས་ལུང་བསྟན་མིན་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དགེ་བ་ལ་སོགས་ཡིན་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་བས་སྤྱས་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་དེ་དག་གཉིས་དང་ངོ་ལྡོག་མ་གསུམ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་མི་དགེ་བ་སྐྱེད་པས་བྱལ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་རྣམ་སྨིན་མིན་པས་རྣམ་སྨིན་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་བསྐྱེད་པས་སྐྱེས་བྱེད་པ་ཡོད། བདག་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད། ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་མི་དགེ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འདྲ་བས་རྒྱུ་མཐུན་ཡོད་པ་ནི་སྤྱད་བསྟལ་མཐོང་སྤང་རྣམ་སྨིན་གཅིག་ཏུ་ཟད་པ་མི་དགེ་བའི་རིས་ལྟ་རྣམས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་འཇིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུལ་ལུང་མ་བསྟན་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་བྱལ་བ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཏོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་དུས་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ། འདས་པའི། དཔྱད་བའི། མ་འོངས་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི།

འདས་པའི་ཐམས་ཅད་བཞི་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། འདས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དུས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོས་ནི་བྱལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་བཞི་བཞི་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དཔྱད་པའི་འབྲས་བུནི།

བདར་མ་ཡི་ནི་མ་འོངས་པའང་།།
བདར་མ་གཉིས་སོ་

ཞེས་པས་བསྟན། ལས་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀྱི་བདར་མ་དཔྱད་པ་ཡི་ནི་ཚོས་མ་འོངས་པའང་སྟོ་མ་བཞིན་ནོ། །བདར་མ་དཔྱད་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དཔྱད་བྱུང་བའི་ཚོས་ནི་སྐྱེས་བདག་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་སོ།།

གསུམ་པ་མ་འོངས་པའི་འབྲས་བུནི།

……མ་སྐྱེས་པའི།།
འབྲས་བུ་མ་འོངས་གསུམ་ཡིན་ནོ།། ৫০

ཞེས་པས་བསྟན། །མ་སྐྱེས་པ་སྟེ་མ་འོངས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའང་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན་ཆུ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་དོར་བའི་གསུམ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་རང་ས་དང་གཞན་སའི་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ་ནི།

རང་གི་ས་པའི་བཞི་ཡིན་ནོ།།
གཞན་གྱི་ས་པ་གསུམ་དང་གཉིས།།

ཞེས་པས་བསྟན། རང་གི་ས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རང་གི་ས་པའི་ཚོས་ནི་བཞི་ཡིན་ཏེ་བྱལ་བའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་རྣམས་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་ས་པའི་ཚོས་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེག་ཡིན་ན་ནི་འབྲས་བུ་གསུམ་སྟེ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་བྱལ་

བའི་འབྲས་བུ་དག་མ་གཏོགས་ཏེ། ཁམས་སུམ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེག་ཡིན་ན་ནི་གཉེས་ཀ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་བདག་ཏོའི་འབྲས་བུ་དག་གོ།།

ཕྱ་པ་སྨོན་མི་སྨོན་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལ། སྨོན་པའི། མི་སྨོན་པའི། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྨོན་པའི་སྨོན་ལ་སོགས་པ་གསུམ།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྨོན་པའི་འབྲས་བུ་སྨོན་པ་དང་ལ་སོགས་པ་མི་སྨོན་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་གང་ཡིན་ཀྱང་གྲངས་གསུམ་གསུམ་བར་འདུ་ལ། ངོ་བོ་ནི་སྔ་མ་གཉིས་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་བྲལ་འབྲས་གཉིས་དོར་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་རྒྱུ་མཐུན་དོར་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མི་སྨོན་པའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ནི།

མི་སྨོན་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི།། ཀ།
སྨོན་པ་ཡི་ནི་ཆོས་ལ་སོགས།།
གཅིག་དང་གསུམ་དང་གཉིས་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། མི་སྨོན་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྨོན་པ་ཡི་ནི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ན་བདག་འབྲས་གཅིག་པུ་དང་། མི་སྨོན་པ་ཉིད་ཡིན་ན་རྣམ་སྨིན་དང་བྲལ་བ་དོར་བའི་གསུམ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཡིན་ན་སྐྱེས་བདག་གཉིས་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ནི།

དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་ནི།།
སྨོན་སོགས་གཉིས་དང་གཉིས་དང་ལྡན།། ཁ།

ཞེས་བས་བསྟན། སྨོ་མི་སྨོ་བ་དེ་ལས་གཞན་པ་སྟེ་སྨོ་བ་མི་སྨོ་བ་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་སྨོ་བ་སོགས་ཡིན་ན་སྐྱེས་བདག་གཉིས་དང་། །མི་སྨོ་བ་ཡིན་ཀྱང་དེ་གཉིས་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་ལྟ་ཅར་རོ།།

དྲུག་པ་མཐོང་སྤང་སོགས་ཐན་ཆུན་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ་ལ། མཐོང་སྤང་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ། སྒོམ་སྤང་། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་དེ་ལ་སོགས།།
གསུམ་དང་བཞི་དང་གཅིག་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ན་གསུམ་སྟེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དག་མ་གཏོགས་པ་དང་། སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་བྲལ་འབྲས་དོར་བའི་བཞི་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་སྤང་བྱ་མིན་པ་ནི་གཅིག་སྟེ། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཏོ་ན་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་སྒོམ་སྤང་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ་ནི།**

སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་ལས་ཀྱི།།
དེ་དག་གཉིས་དང་བཞི་དང་གསུམ།། ৫৭

ཞེས་པས་བསྟན། སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་མཐོང་སྤང་ཡིན་ན་སྐྱེས་བདག་གཉིས་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་སྒོམ་སྤང་ནི་བཞི་སྟེ་བྲལ་འབྲས་དོར་བའི་བཞི་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། རྣམ་སྨིན་དང་རྒྱུ་མཐུན་མ་གཏོགས་པའོ།།

གསུམ་པ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ་ནི།

སྤང་བྱ་མིན་པའི་དེ་དག་གཅིག།

གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། སྒང་བྱ་མིན་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་དག་ལས་མཐོང་སྒང་ཡིན་ན་བདག་འབྲས་གཅིག་པུ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་སྣོམ་སྒང་ཡིན་ན་སྐྱེས་བདག་གཉིས་དང་། སྒང་བྱ་མིན་པ་ཉིད་ཡིན་ན་རྣམ་སྨིན་དོར་བའི་བཞི་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ།།

བཞི་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་བསྟན་པ་ལ། ལས་གང་རྒྱུ་གང་གིས་བྱེད་པ། འཕེན་རྫོགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དངོས་བོའི།

རིགས་མིན་བསྐྱེད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན།།
ཁ་ཅིག་ཚོ་གཉིས་པའང་ཞེའོ།། ৫৬

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་ན་བསྟན་བཅོས་ལས། རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་དང་རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་དང་རིགས་པས་བསྐྱེད་པའང་མ་ཡིན་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའང་མ་ཡིན་པའི་ལས། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིགས་པ་མིན་པས་བསྐྱེད་པ་ནི་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་གིས་ཚོ་གཉོགས་སྦྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་སྨོང་བ་ལས་ཉམས་པའང་མི་རིགས་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བྱ་དང་གནས་བྱ་དང་བཟའ་བྱ་དང་བགོ་བྱ་དང་འགྲོ་སོགས་སྐུ་མི་འགྲོ་བ་ནི་མི་རིགས་པའམ་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིགས་མིན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་ནི་ལས་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ན་རེ། ཚོ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། གཉིས་ལས་གཞན་པ་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའོ།།

གཉིས་པ་འཕེན་རྫོགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། འཕེན་བྱེད་ལ་དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དངོས་བོའི།

གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ཏོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཅི་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་ནམ་འོན་ཏེ་དུ་མའང་འཕེན། དེ་བཞིན་དུ་ལས་དུ་མས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ནམ་འོན་ཏེ་དུ་མ་ཞེག་ཁོ་ན་འཕེན་ཞེ་ན། །འདི་ནི་གྲུབ་བའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱི་གཅིག་གིས་དུ་མ་དང་དུ་མས་གཅིག་འཕེན་པ་ནི་མེད་དོ། །འོ་ན་མདོ་ལས། བདག་ནི་བསོད་སྙོམས་གཅིག་ལྷ་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་སྲུམ་ཙུ་རུ་གསུམ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་པ་ནས་དལ་ཕྱུག་ཕྱུག་ཏོའི་རིས་སུ་སྐྱེས་པའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གནས་བརྟན་མ་འགག་པས་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་སྨས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་དེས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ནས་སྐྱེ་བ་དྲན་ཞིང་སྨྲེ་བས་ཡང་དག་བ་བྱས་ནས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་དབེར་ན་དོང་རྩེ་གཅིག་རྣེད་པ་ལས་སྨེལ་ཏེ་ཕྱག་ཏོར་ཐུང་པ་ལ་དོང་རྩེ་གཅིག་གིས་ཕྱག་ཏོར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།

ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། ལས་དུ་མས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་པ་ཡིན་ན་རིས་མཐུན་དུམ་བུར་འཕེན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟ་ན་འང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་རིས་མཐུན་པ་ལ་ལས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་དུ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། འཕེན་བྱེད་ལས་གཅིག་གིས་མིར་སྐྱེ་བ་མཚུངས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་གཟུགས་བཟང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་གཟུགས་ངན་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དབེར་ན་རི་མོ་མཁན་གཅིག་གིས་སྐྱེ་རིས་བྱིས་ནས་གཞན་མ་དག་གིས་ཀྱང་ཚོན་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་འཕེན་བྱེད་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་ནི།

སེམས་མེད་སྨོམས་པར་འཇུག་པ་དག།
འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ཐོབ་པའང་མིན།། ༥༤

ཞེས་པས་བསྟན། འཕེན་བྱེད་ཀྱང་ལས་ཏོ་ན་མ་ཡིན་ཞིང་རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་པ་གཞན་ཡང་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་སེམས་མེད་པའི་སྨོམས་པར་འཇུག་པ་དག་གིས་ཀྱང་རིས་མཐུན་འཕེན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ལྡན་ཅིག་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཐོབ་པའང་འཕེན་བྱེད་མིན་ཏེ། ཐོབ་བྱ་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་ཤུབྷའི་ལས་ཐམས་ཅད་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་ཀྱང་སྤྱིད་པ་ལས་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། སྤང་བྱ་སྤྲིན་པ་གསུམ། བསྟེན་བྱ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ། ཆ་མཐུན་དགེ་བ་གསུམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྲིན་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ། གང་ན་སྤྲིན་པ་གང་ཡོད་པ། ལས་སྤྲིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི།

མཚམས་མེད་པ་ཡི་ལས་རྣམས་དང་།།
ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེན་བན་འགྱོ་དང་།།
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་།།
སྤྲུ་མི་སྐྱན་སྤྲིན་གསུམ་དུ་འདོད།། ༥༨

ཅེས་པས་བསྟན། ཐ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚམས་མེད་པའི་ལས་རྣམས་ནི་ལས་ཀྱི་སྤྲིན་པ་དང་ཟ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིན་པ་དང་བན་འགྱོ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་བྱང་སྤྲུ་མི་སྐྱན་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྤྲིན་པ་སྟེ་དག་ནི་ཤུབྷའི་ལམ་ལ་སྤྲིན་པའི་ཕྱིར་སྤྲིན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དོ། །འོན་བན་སོང་ལ་

སོགས་པ་མི་ཁོམ་པའི་གནས་ཏ་ཅིག་དང་། སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་རིས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལས་སྒྲིབ་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་འགྱུར་ཏེ། འདིར་ནི་གཞི་དང་འབྲས་བུ་དང་འགྲོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་གང་ཟག་དང་རྒྱུ་ལྟས་བསྟན་པར་སྣང་ཞིང་རྟོགས་ཤ་སྟད་གཏན་མཚམས་མེད་ལྟ་ཁོ་ན་བསྟན་ཀྱི་གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཏེ་དག་ཁོ་ན་ཚེས་སྟོང་བས་དང་ལྡན་ཞིང་གཅོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་བསྟན་ཏོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ།།

གཉིས་པ་གང་ན་སྒྲིབ་པ་གང་ཡོད་པ་ལ། མཚམས་མེད་སྨིན་བཏང་བ། ཕ་མ་གསོད་པའི་མཚམས་མེད་ལ་དམིགས་བསལ། སྒྲིབ་པ་གཞན་གཉིས་གང་ན་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མཚམས་མེད་སྨིང་གསུམ་དག་ན་ཡོད།།
ཟ་མ་སོགས་ལ་མི་འདོད་དོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། རེ་ཞིག་གཅིག་ཏུ་མཚམས་མེད་སྨིང་གསུམ་དག་ན་ཡོད་ཀྱི་བྱང་སྒྲ་མི་སྐན་དང་འགྲོ་བ་གཞན་ནའང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཁམས་གཞན་ན་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་གསུམ་ནའང་སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་སྟོམ་མིན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟ་མ་དང་སོགས་པ་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ལ་མི་འདོད་དོ།།

གཉིས་པ་ཕ་མ་གསོད་པའི་མཚམས་མེད་ལ་དམིགས་བསལ་ནི།

ཕན་དང་ངོ་ཚ་ཆུང་བའི་ཕྱིར།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཟ་མ་སོགས་ཀྱིས་ཕ་མ་བསད་ན་མཚམས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ཐར་པ་དང་མཐུན་པ་མ་སྐྱེད་པས་ཕན་པ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་དང་ཕ་མ་ལ་བསྟོན་ནས་བྱ་བཅས་ཀྱང་ངོ་ཚ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་སྒྲིབ་པ་གཞན་གཉིས་གང་ན་ཡོད་པ་ནི།

ལྷག་མ་འགྲོ་བ་ལྟ་དག་ན།། ༥༧

ཞེས་བས་བསྟན། ལྷག་མ་ཉོན་སྒྲིབ་དང་རྣམ་སྨིན་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ནི་འགྲོ་བ་ལྟ་བོ་དག་ན་ཡོད་དེ། མིའི་ནང་ན་སྣུམ་མི་སྐྱན་དང་ལྟའི་ནང་ན་འདུ་ཤེས་མེད་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོད་བའི་ཕྱིར། དེའང་དག་བཅོམ་པ་གསོད་པ་དང་ཚ་མ་གསོད་པ་ནི་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱི་ཁྲག་ཕྱུང་བ་ནི་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་སྟོང་བ་དང་། དག་འདུན་དབྱེན་ནི་རྫུན་གྱི་ལས་ལམ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལས་སྒྲིབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། མཚམས་མེད་དང་། དེ་དང་ཉེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་མེད་དོན། དེའི་ལས་འབྲས། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཞུང་བྱང་ངོ་། །དང་པོ་ལ། དབྱེན་ཀྱི་མཚམས་མེད་རྒྱས་བར་བཤད་པ་དང་། ལྟ་གཞོམས་ཏེ་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ། ངོ་བོ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། རྣམ་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་བར་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ། འདི་དབྱེ་བའི་དབྱེན། འདིས་འབྱེད་བའི་དབྱེན་ནོ། །དང་པོ་ལ། ངོ་བོ་དང་། གང་ལ་ལྟན་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དག་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཕྱོད་བའི།།
རང་བཞིན་ལྟན་པ་མ་ཡིན་ཚོས།།
ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་ནི་དག་འདུན་སྡེ་གཉིས་ཐུགས་རྩེ་མི་འཕྱོད་པ་སྟེ་མི་མཐུན་བའི་རང་བཞིན་རྫས་ཡོད་སེམས་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་བའི་ཚོས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དང་དག་རྩ་ཚད་པ་ལའང་ལྟན་བས་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་མིན་དག་བར་ལུང་བསྟན་བའང་མིན་བའི་ཕྱིར་ན། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་བས་མཚམས་མེད་བའི་ལས་མ་ཡིན་ནོ། **།གཉིས་པ་གང་ལ་ལྟན་པ་ནི།**

དེ་དང་དག་འདུན་ཡང་དག་ལྟན།། ༥༨

ཞེས་པས་བསྟན། དབྱེན་དེ་དང་བྱེ་བའི་དགེ་འདུན་ཡང་དག་པར་ལྡན་གྱི་དེ་འབྱེད་པ་པོ་ལྷས་བྱིན་ལ་ནི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་འདི་ས་འབྱེད་པའི་དབྱེན་ལ། ངོ་བོ་དང་། གང་ལ་ལྡན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཡི་ཁ་ན་མ་ཐོ་རྒྱན།།

ཞེས་པས་བསྟན། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དེ་ཡི་ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་ནི་རྒྱན་ནོ། །**གཉིས་པ་གང་ལ་ལྡན་པ་ནི།**

དེ་དང་འབྱེད་པོ་ཡང་དག་ལྡན།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྒྱན་དེ་དང་ནི་དགེ་འདུན་འབྱེད་པ་པོ་ལྷས་བྱིན་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་ནོ། །**གཉིས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ལ། དངོས་དང་། དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི།**

བསྐལ་པར་མནར་མེད་པར་སྨིན་འགྱུར།།

ཞེས་པས་བསྟན། འགོར་ལོའི་དབྱེན་འབྱེད་པ་པོ་དེ་བར་གྱི་བསྐལ་པ་གཅིག་རྡོགས་པར་མནར་མེད་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་ཁམས་ན་དེ་བས་ཆོ་རིང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཚམས་མེད་གཞན་ནི་མནར་མེད་དུ་མ་རེས་སོ།།

གཉིས་པ་དོགས་པ་བཅད་པ་ནི།

ལྷག་པས་གནོད་པ་ལྷག་པར་འགྱུར།། ৭৫

ཞེས་པས་བསྟན། མཚམས་མེད་མང་པོ་བྱས་པ་དེ་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་ནི་མི་སྡུང་སྟེ་གནས་གཅིག་པུར་ནི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་འབྲས་མང་པོ་རྗེ་ལྷར་རྡོགས་པར་སྨིན་རུང་ངམ་སྟམ་ན། མཚམས་མེད་ལྷག་པ་མང་པོས་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་འགྱུར་གྱི་ཚོར་བ་སྣུག་བསྡལ་གྱི་ལུས་ཆེན་པོ་དང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན་གྱི་

ལུས་ཐོབ་ཅིང་གནོད་པ་ལྷག་པ་རབ་ཏུ་མང་བ་དང་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་རྣམ་པའི་སྐོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ལས་ཀྱི་དབྱེན་བཤད་པ། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་མི་འཐུང་བའི་དུས་ངེས་བཟུང་བའོ།། དང་པོ་ལ། སྐ་ཞེག་གིས་འབྱེད་པ། གང་དུ་འབྱེད་པ། སུ་དག་འབྱེད་པ། ཇི་ཙམ་གྱིས་བྱེ་བ། དུས་ཇི་སྲིད་དུ་འཛུག་པ། སྐྱོ་དོན། གྲིང་གང་ལ་ཡོད་པ། དགེ་སློང་གི་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ནི།

དགེ་སློང་ལྔ་སྡུད་ཚུལ་ལྟན་པས།།
འབྱེད་དོ་

ཞེས་པས་བསྟན། འབྱེད་བྱེད་དེའང་དགེ་སློང་གིས་འབྱེད་ཀྱི་ལུས་མི་མཉམ་པས་ཆྱིམ་པའང་མ་ཡིན་ལ་དགེ་སློང་མ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སློང་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དགེ་སློང་དེའང་འཛིག་ལྟ་སོགས་ལྟ་བ་ལྟ་སྡུད་ཅིང་ཞུགས་པ་ཁོ་ནས་བརྟགས་ཤིང་སེལ་ནུས་པས་སྟོན་པ་གཞན་དང་ལམ་གཞན་བཟང་ནུས་དེས་འབྱེད་དེ། སྟོག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པ་དང་འཕྲུད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྡེད་པ་སྡུད་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ལ་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པས་འབྱེད་ཀྱི་ཚོགས་མི་བཙན་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པས་ནི་འབྱེད་མི་ནུས་པ་ཉིད་དོ། **།གཉིས་པ་གང་དུ་འབྱེད་པ་ནི།**

གཞན་དུའོ་

ཞེས་པས་བསྟན། བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་འབྱེད་པའོ། །དེར་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཅི་བྱིན་བཟོད་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང་། བཀའ་བཅན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་མངོན་སུམ་བཞུགས་པ་ཉིད་དབྱེ་མི་ནུས་སོ།།

གསུམ་པ་སུ་དག་འབྱེད་པ་ནི།

……བྱེས་པ་རྣམས།།

ཞེས་བས་བསྟན། བྱིས་པ་སོ་སྐྱེ་རྣམས་ཁོ་ན་འབྱེད་ཀྱི་ཚུབ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཚོས་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དད་པ་མི་ཕྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། **བཞི་པ་རི་ཙམ་གྱིས་བྱེ་བ་ནི།**

སྟོན་དང་ལམ་གཉན་ལ་བཟོད་པ།།
བྱེ་བའོ་

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་གཉན་པའི་སྟོན་པ་དང་། དེས་བསྟན་པའི་ལམ་ལས་གཉན་པའི་ལམ་གཞི་ལྟ་བོ་འོ་མ་མི་འཐུང་བ་དང་། ཤ་མི་ཟ་བ་དང་། ལན་ཚྭ་ལོངས་མི་སྤྱོད་པ་དང་། གོས་མ་དྲས་པ་བགོ་བ་དང་། གོང་གི་ནང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འདུག་པ་ཞེས་པ་ལ་བཟོད་པ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་བྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ།།

ལྟ་བ་དྲས་རི་སྐོད་དུ་འཇུག་པ་ནི།

……དེ་ནི་མི་གནས་སོ།། ༡༠༠

ཞེས་བས་བསྟན། དབྱེན་དེ་ནི་ཆུབ་རབས་པ་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་སོ་སྟེ། ནམ་མ་ལངས་པ་ཉིད་ལ་འེས་པར་དགེ་འདུན་སྐར་བཟླུམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དྲུག་པ་སྐྲ་དོན་ནི།

དེ་ནི་འཚོར་ལེའི་དབྱེན་དུ་འདོད།།

ཅེས་བས་བསྟན། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དེ་ནི་ལྔ་བ་འཚོར་ལེའི་དབྱེན་དུ་འདོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་འཚོར་ཕྱེ་ཞིང་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་གེགས་བྱས་པའི་ཕྱིར། **བདུན་པ་སྒྲིང་གང་ན་ཡོད་པ་ནི།**

འཛམ་བུའི་གླིང་ནའོ་

ཞེས་བས་བསྟན། འཛམ་བུའི་གླིང་ནའོ་སྟེ་གླིང་གཞན་ན་མེད་དེ། དེ་དག་ན་སྟོན་

པ་མེད་པས་སྟོན་པ་དང་མཉམ་དུ་རེ་བའི་ཁ་ལོག་འཛུག་པ་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། **བརྒྱད་པ་དགེ་སློང་གི་གྲངས་ནི།**

.....དགུ་སོགས་ཀྱིས།།

ཞེས་པས་བསྟན། གྲངས་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ན་དགེ་སློང་བཞི་བཞི་དང་དབུས་ན་འབྱེད་པ་པོ་སྟེ་དགུ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འགྲུབ་ཀྱི་དེ་བས་ཉུང་བས་ནི་མ་ཡིན་པས་འདིར་ནི་ཉུང་མཐའ་བཟུང་བའོ། **།གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི།**

ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་གྲིང་གསུམ་ན།།
དེ་ནི་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས།། ༡༠༡

ཞེས་པས་བསྟན། ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་མཚམས་ཁོངས་གཅིག་ཏུ་གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཆ་གཉིས་བློ་མི་མཐུན་པས་བྱས་པ་སྟེ། དེ་འང་གང་ན་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་གྲིང་གསུམ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ལ། ལས་དབྱེན་དེ་ནི་འབྱེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་དགོས་པས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་དགེ་སློང་བཞི་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ།།

གསུམ་པ་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་མི་འབྱུང་བའི་དུས་ངོས་བཟུང་བ་ནི།

དང་པོ་མཐའ་སྐྱོན་ཟུང་གཅིག་གི།
སྐྱ་རོལ་ཐུབ་པ་ནོངས་པ་དང་།།
མཚམས་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང་།།
འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་།། ༡༠༢

ཞེས་པས་བསྟན། དང་པོ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་མ་ཐག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགའ་བ་དང་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱོ་མཐུན་ཞིང་མཐའ་སྐྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་མི་རྟག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྐྱོ་བར་བྱོ་མཐུན་པས་དབྱེན་མི་འབྱུང་ལ། བར་དུ་བསྟན་པ་ལ་ཤ་ལ་དང་ལྡ་བའི་སྐྱོན་མ་བྱུང་བའི་སྐྱ་རོལ་དང་། སྐུར་བར་བཟློམས་པར་བྱེད་པས་བཟློམས་

བྱེད་མཆོག་ཟུང་གཅིག་མ་བྱུང་གི་སྟ་རོལ་དང་འགྲན་ཡུལ་མེད་བས་ཐུབ་པ་ནོངས་པའི་རྟེས་དང་། དབྱེན་ནི་མཚམས་ཁོངས་གཅིག་ཏུ་མི་མཐུན་པར་གནས་པ་ཡིན་པས་མཚམས་ཆེ་ཆུང་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ནི་མི་འབྱུང་ངོ།།

གཉིས་པ་ལྟ་ཀ་བསྟོམས་ཏེ་བཤད་པ་ལ། མཚམས་མེད་ལྟའི་གྲངས་ངེས་དང་། འཕྲོས་དོན་དོགས་པ་གཅོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཚན་འདོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཞེང་།།
སྐངས་དང་མེད་པར་བྱས་ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཅི་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལམ་གྱི་ནང་ནས་མ་གསོད་པ་སོགས་ཁོ་ན་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་སུ་འགྱུར་ཞེན། དེའང་ཕ་མ་ནི་ཐར་པ་ཐོབ་རྟུལ་གི་ལུས་བསྐྱེད་པས་ཚན་འདོགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་བསམ་པས་སྐངས་པ་དང་སྟོར་བས་དང་ཐོ་གསུམ་སྟོག་གནས་པ་མེད་པ་དང་། དགེ་འདུན་མཐུན་པ་མེད་པར་བྱས་ཤིང་ཏ་ཐུག་ཏུ་སུས་ཀྱང་བསད་མི་ནུས་ཀྱང་དེའི་སྟོར་བ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་དོགས་པ་གཅོད་པ་ལ། མ་གསོད་པའི་དོགས་གཅོད། བན་སེམས་ཀྱི་ཁྲག་ཕྱུང་བའི་དོགས་གཅོད། དགྲ་བཅོམ་གསོད་པའི་དོགས་གཅོད་དོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་གྱུར་བ་ལ་དཔྱད་པ། ཟླ་མཚན་མངལ་གཞན་དུ་སྐྱེད་པའི་དོགས་གཅོད་དོ། །དང་པོ་ནི།

མཚན་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་ཀྱང་འགྱུར།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ལ་ཕ་མ་མཚན་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་ཀྱང་བསད་ན་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། ཕ་ཡང་མ་ཡིན་དགྲ་བཅོམ་པའང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེས་པ་བསད་ན་མཚམས་མེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་རེག་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེན། ཡོད་དེ། མ་མཚན་གྱུར་པ་བསད་ན། ཞེས་ཏེ། ཕ་མཚན་གྱུར་པ་ལའང་དེ་ལྟར་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་རྒྱ་མཚན་མངལ་གཞན་དུ་སྐྱེད་པའི་དོགས་གཅོད་ནི།**

གང་གི་རྒྱ་མཚན་ལས་བྱུང་མ།། ༡༠༤

ཞེས་པས་བསྟན། བྱད་མེད་གཅིག་གི་མངལ་དུ་ནུར་ནུར་ཙོར་གྱུར་པ་དེ་གཞན་ཞིག་གི་མངལ་དུ་བླུག་ན་དེ་གཉིས་ལས་གང་བསད་ན་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། གང་གི་རྒྱ་མཚན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་བདག་པོ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་དེ་བསད་ན་འགྱུར་གྱི་གཞན་དེ་འང་མ་དང་འདྲ་བར་རིམ་གྱི་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་མོད་ཀྱི་བསད་པས་མཚམས་མེད་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ངན་སེམས་ཀྱི་ཐག་སྦྱུང་བའི་དོགས་གཅོད་ནི།

སངས་རྒྱས་རྗེག་པར་སེམས་ལ་མིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། སངས་རྒྱས་བཀྲོང་བའི་སེམས་ཀྱིས་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ལ་རྗེག་པར་སེམས་པས་ཁྲག་སྦྱུང་བ་ལ་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དེས་འགྲོངས་པར་སེམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དག་བཅོམ་གསོད་པའི་དོགས་གཅོད་ནི།

བསྟན་འོག་དག་བཅོམ་པ་ལ་མིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། དག་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚེ་མཚོན་བསྟན་ལ་བསྟན་པའི་འོག་ཏུ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་གྲོངས་པ་ལ་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དེས་ནི་དག་བཅོམ་དེ་ལ་སྡུག་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ལ། སྐྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཁྱད་པར་བཤད་པའོ།། དང་པོ་ནི།

མཚམས་མེད་སྡུག་བ་བྱས་པ་ལ།།

འདོད་ཆགས་བྲལ་འབྲས་མི་སྐྱེ་དོ།། ༡༠༥

ཅེས་བས་བསྟན། མཚམས་མེད་པའི་སྡོུང་བ་བྱས་ནས་དེ་མ་ལྷོག་བཞིན་དུ་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བམ་ཞེ་ན། མཚམས་མེད་པའི་སྡོུང་བ་བྱས་ཤིང་དེ་མ་ལྷོག་པ་ལ་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་ལོ་ཀ་ལས་འདས་པའི་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་དོ། །**གཉིས་པ་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ནི།**

དགེ་འདུན་དབྱེ་ཕྱིར་རྟུན་སྐྱ་བ།།
ཁ་ན་མ་ཐོ་རབ་ཆེར་འདོད།།

ཅེས་བས་བསྟན། མཚམས་མེད་པ་འདི་དག་གི་ནང་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་གང་ཞེག་ཡིན་ཞེ་ན། ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་དགེ་འདུན་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་རྟུན་སྐྱ་བ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རབ་ཏུ་ཆེ་བར་འདོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལོ་ཀ་པ་དག་གི་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱི་གེགས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚམས་མེད་ལྟའི་ནང་ནས་ལྟ་བ་དང་གསུམ་པ་དང་མ་གཏོད་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྟ་མ་སྟ་མ་ལྷི་ཞིང་ཐ་བས་པ་ཡང་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཁར་བྱུང་ནི།

འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ལ།།
སྲིད་རྩེའི་སེམས་པ་འབྲས་རབ་ཆེ།། ༡༠༤

ཞེས་བས་བསྟན། ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ལས་དགེ་བ་དེ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་སེམས་པ་རྣམ་སྨིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་ཆེ་སྟེ། བསྐལ་ཆེན་བརྒྱད་ཁྲིར་མཐོ་རིས་སྨིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རྩོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛོན་ཏོ་ན་ཆེ་ལ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ནི་ལོ་ཀ་ཆོས་མཆོག་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་དང་ཉེ་བ་བཤད་པ་ལ། ངོ་བོ་དང་། ཞར་ལ་ལམ་གསུམ་གྱི་གེགས་བཤད་པ་དང་། འཕགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མ་དག་བཅོམ་མ་སྐྱན་བྱས་དང་།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་གནས་དང་།།
སྨོན་པ་གསོད་དང་དགེ་འདུན་གྱི།།
འདུ་བའི་སྐོ་ནི་འཕྲོག་པ་དག། ༡༠༨

མཚམས་མེད་པ་དང་ཚ་འདུ་དེ།།
ལྟ་བ་མཆོད་རྟེན་འཇིག་པ་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། མཚམས་མེད་པ་ལྟས་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་མ་ཟད་དེ་དང་ཉེ་བ་ལྟས་ཀྱང་སྐྱེ་སྟེ་གང་ཞེ་ན། མ་དག་བཅོམ་མ་ལོག་གཡེམ་གྱིས་སྐྱན་ཕྱུང་བར་བྱས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་གནས་གསོད་པ་དང་། ཤུབྷ་སྨོན་པ་དག་གསོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྐོ་ནས་ཉེ་མ་གཅིག་གི་འཚེ་བ་ཡན་ཆད་ནི་འཕྲོག་པ་དང་། བཞི་པོ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མ་བསད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚམས་མེད་པ་དང་པོ་བཞི་དང་ཆ་འདུ་བས་དེ་དང་དེའི་ཉེ་བ་སྟེ། ལྟ་བའི་ཉེ་བ་ནི་མཆོད་པའི་གནས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིས་གནས་གསོད་པ་ནི་ཁ་གསོད་པ་བས་ཉེས་པ་ཆེས་ཕྱི་ཡང་དེའི་ཉེ་བར་འཇོག་པ་ནི་བསམ་པར་དཀའོ།།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་ལམ་གསུམ་གྱི་གེགས་བཤད་པ་ནི།

བཟོད་དང་ཕྱིར་མི་འོང་དག་བཅོམ།།
ཐོབ་ལ་ལས་གེགས་ཤིན་དུ་བྱེད།། ༡༠༩

ཅེས་པས་བསྟན། སྟོང་ལམ་བཟོད་པ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་པ་དང་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་

པ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་བཅུ་འགྲོ་དང་འདོད་པ་དང་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་རིས་པའི་ལས་ཡོད་ན་དེ་དག་སྐྱོང་རིས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གེགས་ཤིན་ཏུ་བྱེད་དེ་ཡུལ་འདོར་བ་ན་བུ་ལོན་ལྟང་བ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་རིས་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པས་མཛད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ས་མཚམས་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོས། རྣམ་པ་རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི།

གང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན།།
གང་ནས་མཚན་གྱི་ལས་བྱེད་པ།།

ཞེས་པས་བསྟན། གང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གང་ནས་བཟང་སྤྱི་མཚན་སོ་གཉིས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་གསོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནས་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེའོ།།

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོས་ནི།

བདེ་འགྲོ་རིགས་མཐོན་སྐྱེ་དབང་ཚང།།
ཐོར་འགྱུར་ཆེ་རབས་དྲན་མི་ལྷོག། ༡༠༤

ཅེས་པས་བསྟན། དེ་ཕན་ཚད་སྐྱོན་བཞི་དང་བྲལ་བས་བདེ་འགྲོ་ལྟ་དང་མིར་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱལ་རིགས་ཤིང་སྤལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རིགས་མཐོན་པོར་སྐྱེ་བ་དང་། དབང་པོ་ཚང་བ་དང་། ཐོ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆེ་རབས་དྲན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་སྨྲ་བསྟལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལོག་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་རྣམ་པ་རྒྱས་བཤད་ནི།**

དེ་ནི་འཛམ་གླིང་ཐོར་ཐུང་ཉིད།།

མངོན་སུམ་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་པ།།
བསམ་པ་ལས་བྱུང་བསྐལ་པ་བརྒྱ།།
ལུས་པ་དག་ཏུ་འཕེན་པར་བྱེད།། ༡༠༢

རེ་རེ་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་སྐྱེས།།

ཞེས་པས་བསྟན། མཚན་གྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ལས་དེ་ནི་རྟེན་སེམས་དཔའ་འཕྲོ་གློང་བའི་ཚོར་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་འཕེན་གྱི་གློང་གཞན་དང་མོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལས་གསོག་པའི་ཡུལ་སྟོན་པ་མངོན་སུམ་པ་ལ་གསོག་པར་བྱེད། བདག་འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་མངོན་སུམ་མམ་ཕྱོགས་ཏུ་གྱུར་ཀྱང་སྣ་གཅོ་བོར་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ཁོ་ན་དང་། དེའང་ཐོས་བྱུང་ནི་དམན་ཞིང་སྒོམ་བྱུང་ནི་འདོད་རྟེན་ལ་མི་སྨིན་པས་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །དུས་ནི་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་ལུས་པའི་ཚེ་དག་ཏུ་འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ཚོས་པའི་ཚེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་སྐོལ་གྱི་སྟོན་པ་ནི་སྐར་རྒྱལ་བསྟོད་པའི་བཙོན་འགྲས་ཀྱིས་བསྐལ་པ་དགུ་བཟླམས་ཏེ་བསྐལ་པ་དག་བཅུ་རྩ་གཅིག་ལུས་པར་འཕངས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། གོང་དཔོན་ངས་འདི་ནས་བསྐལ་པ་དག་བཅུ་རྩ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོས་སུ་བྱན་ཏེ། ཞེས་དེ་ཚུན་ཚད་རང་བཞིན་གྱིས་ཚེ་རབས་བྱན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཕངས་པའི་རྣམ་སྨིན་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་རེ་རེའང་བསོད་ནམས་ཏེ་སེམས་པ་བརྒྱ་བརྒྱ་རེ་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་བརྒྱར་བགྲང་བའི་ཚད་ནི་ཁ་ཅིག་ངེས་གནས་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ཇི་ཙམ་པ་དེ་ཙམ་མོ་ཞེས་པ་སོགས་འདོད་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པས་མཛད་ཚུལ་ལ། ཚོགས་བསགས་ཚུལ་དང་། ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག།

གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱུང་།།
དང་པོ་ཤྲཱ་ཝུབ་པ་ཡིན།། ༡༡༠

ཞེས་པས་བསྟན། སྟོན་པ་འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ཐྱུར་བའི་ཚེ་གྲངས་མེད་གང་ལ་རྒྱལ་བ་རིང་སྟེད་ཅིག་བསྟེན་བཀུར་ཞེན། གྲངས་མེད་དང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་། གཉིས་པ་ལ་བདུན་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་། གསུམ་པ་ལ་བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་ཏེ། དེ་རྣམས་ལས་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་གཟིགས་དང་མར་མེ་མཛད་དང་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏོར་ཅན་རྣམས་ནི་རིམ་བཞིན་གྲངས་མེད་གསུམ་པ་དང་གཉིས་པ་དང་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བསྟེན་བཀུར་གྱི་ཞིང་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དང་པོར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ནི་ཤྲཱ་ཝུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཇོད་དུས་ཁོ་ནར་བྱུང་ཞིང་སྐུ་ཚེ་བསྟན་པ་གནས་ཚད་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་འདི་དང་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་ལ། དེའི་དུང་དུ་སྟོན་པ་འདི་རྗ་མ་ཁན་སྐང་བྱེད་ཅས་བྱ་བར་གྱུར་པས་ཆུ་འཛམ་དང་བསྐུ་མཉེ་དང་ཞབས་འབྲིང་ལ་སོགས་པའི་བསྟེན་བཀུར་བྱས་ནས་བདག་ཀྱང་འདི་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་འཚང་རྒྱ་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཕར་ཕྱིན་རྗེས་རྒྱལ་ལ། སྤྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྗེས་རྒྱལ། རྒྱལ་ཁྱིམས་དང་བཟོད་པའི། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི། བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྗེས་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཀུན་ལ་ཐམས་ཅད་སྟིང་རྗེ་ཡིས།།
སྤྱིན་པར་བྱེད་པས་སྤྱིན་པ་རྗེས།།

ཞེས་པས་བསྟན། གང་གི་ཚེ་ཡུལ་ཀུན་ལ་མིག་ནས་ཀྱང་བའི་བར་ཐམས་ཅད་མཐོན་མཐོའི་ཁྱད་པར་ལ་མི་རེ་བར་སྟིང་རྗེ་ཡིས་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་སྤྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་སོ།།

གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་ཚུལ་ནི།

ཚགས་བཅས་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་ནི།།
མི་འབྲུག་བཟོད་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི།། ༡༡༡

ཞེས་པས་བསྟན། གང་གི་ཚེ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་ཤིང་མ་བྲལ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་ནི་སེམས་མི་འབྲུག་པ་དེའི་ཚེ་བཟོད་པ་དང་དེས་ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱང་སྔོམ་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཀྱང་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་ཚུལ་ནི།

སྐར་ཆུལ་བསྡོད་པས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི།།

ཞེས་པས་བསྟན། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་བའི་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐར་ཆུལ་རིའི་ཕུག་གཅིག་ན་ཟད་པར་མེའི་ཁམས་ལ་སྨོམས་པར་ཞུགས་པ་མཐོང་སྟེ་ཤང་པ་གཅིག་གིས་འགྲེང་ནས་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཚེགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་བསྡོད་པས་བསྐལ་པ་དགུའི་ཚོགས་བཟླུམས་པས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་སོ།།

བཞི་པ་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་ཚུལ་ནི།

དེ་མ་ཐག་ལ་ཏིང་འཛིན་བློའི།།

ཞེས་པས་བསྟན། བྱང་ཆུབ་པའི་སྟོན་རོལ་དེ་མ་ཐག་པ་ལ་རྟོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲུབ་པ་དེའི་ཚེ་བསམ་གཏན་དང་བློའི་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ནི་རང་རང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་བསྟེན་བྱ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ་ལ། ཐུན་མོང་གི་

དེས་ཆོག །དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན། ཆོས་སྨིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི།

གསུམ་པོ་བསོད་ནམས་བྱ་བ་དང་།།
དེའི་གཞི་དེའི་ན་ལས་ལམ་བཞིན།། ༡༡༩

ཞེས་པས་བསྟན། མདོ་ལས། སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་དང་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི། ཞེས་གསུངས་པའི་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་བྱ་བ་དང་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བསམ་པ་འདྲུག་པའི་གཞི་རྣམས་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་པས་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞིར་གསུངས་ཏེ་དེ་ན་ལས་ལམ་བརྒྱ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཁ་ཅིག་ལས་དང་ལས་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལས་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེའང་དང་པོ་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་མཚོན་ན་དེའི་ལུས་ངག་གི་ལས་དག་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཅར་དང་། སེམས་པ་ནི་བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་གཉིས་དང་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་བསོད་ནམས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གཞན་གཉིས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་དེ་གསུམ་དུ་དེས་པ་ནི་མཐོ་རིས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལུས་དང་ཐར་པ་སྒྲུབ་པའམ་ཡང་ན་ལོངས་སྤྱོད་དང་འདོད་པའི་ལྷ་མིའི་ལུས་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་སྒྲུབ་པ་ལ་བཟློས་ནས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ།།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ། སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བ་བཤད། གཞན་གཉིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྨིན་པའི་ངོ་བོ། དབྱེ་བ། ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། དེའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་གིས་སྨིན་བྱེད་དེ་སྨིན་པ།།
མཚོད་དང་ཕན་གདགས་འདོད་པ་ཡིས།།

ལུས་དང་བཀ་ལས་སྨོང་དང་བཅས།།

ཞེས་བས་བསྟན། གང་གིས་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྨིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྨིན་པར་བྱ་བ་གོས་ལ་སོགས་པ་ལ་དེའི་སྒྲུབ་བརྗོད་ཀྱང་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་སློང་དགེ་བའི་སེམས་མེད་པར་འཇིགས་པ་དང་ལན་ལ་རེ་བ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་སྨིན་པ་དག་ཀྱང་དགེ་བ་མ་ཡིན་པས་དེར་འགྱུར་བའི་སྨིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་མཚོད་པ་དང་ཕན་གདགས་པར་འདོད་པ་ཡིས་སྨིན་པའི་ལུས་དང་བཀ་གི་ལས་དགེ་བ་དང་དེ་ཀུན་ནས་སློང་བྱེད་མ་ཚགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་འཚར་དང་བཅས་པ་སྟེ། འགྲེལ་པར། གང་ཚེ་སྐྱེས་བུ་དགེ་ཡིད་ཀྱིས། །རང་གི་རྫས་དག་སྨིན་བྱེད་པ། །དེ་ཚེ་དགེ་བའི་ཕུང་པོ་རྣམས། །སྨིན་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །**གཉིས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི།**

དེ་འབྲས་ལོངས་སྤྱོད་ཚེན་པོ་ཅན།། ༡༡༤

ཞེས་བས་བསྟན། སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་ཚེན་པོ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བྱུང་བ་འདི་ལས་དེ་འབྱུང་བ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་བའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི།**

བདག་གཞན་དོན་ཕྱིར་གཉིས་དོན་ཕྱིར།།
གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མིན་ཕྱིར་སྨིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། འཕགས་པ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའམ་སོ་སོར་སྐྱེ་བོ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་མཚོད་རྟེན་ལ་སྨིན་པ་ནི་བདག་ཙོ་ནའི་དོན་དུ་སྨིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སེམས་ཅན་ཐ་རོལ་པོ་ལ་སྨིན་པ་ནི་མཐོང་ཚོས་ལ་སྐྱོང་འགྱུར་མ་གཏོགས་གཞན་ཙོ་ནའི་དོན་དུ་སྨིན་པ་ཡིན་གྱི། དེས་དེ་དག་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་

གི་དོན་དུ་མིན་ཏེ། དེའི་རྟམ་པར་སྨིན་པའི་ས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་དང་སོ་སྐྱེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སེམས་ཅན་ཕ་རོལ་པོ་ལ་སྨིན་པ་ནི་བདག་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྨིན་པ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་མཆོད་རྟེན་ལ་སྨིན་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་བཏང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་སྨིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བཀུར་སྟི་དང་བྱས་པ་གཟོ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་འབྲལ་བར་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ཁྱད་པར་ལ། བསྟན། བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སྨིན་བདག་དང་།།
དངོས་དང་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ལས།། ༡༡༩

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་འབྲས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཅན། །ཞེས་བཤད་པའི་སྨིན་པ་དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སྨིན་བདག་དང་སྨིན་བྱའི་དངོས་པོ་དང་སྨིན་པའི་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ལས་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། སྨིན་བདག་གི་ཁྱད་པར། སྨིན་བྱའི་ཁྱད་པར། ཞིང་གི་ཁྱད་པར། སྨིན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དོས་བཟུང་བ། འཕྲོས་པའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། སྨིན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། དེའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི།

སྨིན་བདག་ཁྱད་འཕགས་དང་སོགས་ཀྱིས།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ལ་སྨིན་བདག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་དད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། །སོགས་ཁོངས་ནས་གཏོང་བ་དང་ཤེས་རབ་དང་འདོད་ཆེན་ཚུང་བ་ལ་སོགས་ཀྱིས་སྨིན་པ་བསྟུའོ།།

གཉིས་པ་སྨིན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།

གྲུས་ལ་སོགས་པས་སྨིན་པར་བྱེད།།

ཅེས་བས་བསྟན། དེའང་སྤྲོར་བ་སྤྲིན་ཡུལ་ལ་གྱས་པ་དང་ལ་སོགས་པས་རང་གི་ལག་གིས་དང་དུས་སུ་དང་གཞན་ལ་མི་གནོད་པའི་སྒོ་ནས་སྤྲིན་པར་བྱེད་པས་ཁྱད་འཕགས་སུ་འགྱུར་རོ། །**གསུམ་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི།**

དེ་ཕྱིར་བཀུར་སྟི་རྒྱ་ཆེན་དང་།།
དུས་དང་བར་ཚད་མེད་པར་རྟེད།། ༡༡༤

ཅེས་བས་བསྟན། སྤྲིན་པའི་རྒྱུ་བཞི་པོ་དེའི་ཕྱིར་རིམ་པ་བཞིན་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོས་བཀུར་སྟི་རྟེད་པར་འགྱུར། གཉིས་པས་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གསུམ་པས་ལོངས་སྤྱོད་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བར་རྟེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བཞི་པས་ལོངས་སྤྱོད་བར་ཚད་མེད་པར་རྟེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྤྲིན་བྱའི་ཁྱད་པར་ལ། དངོས་དང་། དེའི་འབྲས་བུལོ། །དང་པོ་ནི།

ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཕུན་སུམ་དངོས།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཁ་དོག་དང་ལ་སོགས་པས་དྲི་ངོ་རེགས་བྱ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་དངོས་པོ་ནི་སྤྲིན་བྱ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི།**

དེ་ལས་གཟུགས་བཟང་གྲགས་ལྡན་དང་།།
དགའ་དང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་དང་།།
དུས་སུ་རེགས་ན་བདེ་ལུས་འགྱུར།། ༡༡༥

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་ལྟ་བུ་སྤྲིན་པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་གཟུགས་བཟང་པོར་འགྱུར་བ་དང་། དྲི་བཞིན་དུ་གྲགས་བས་ཕྱོགས་སུ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། རོ་ཞིམ་པོ་བཞིན་དུ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན་དང་བྲལ་

མེད་རིན་པོ་ཆེ་བཞིན་དུ་འདིའི་ལུས་དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་བའི་ལུས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེའང་གྲང་བའི་ཚེ་དྲོ་ལ་དྲོ་བའི་ཚེ་གྲང་བ་དང་ཐ་མལ་བའི་ཚེ་ཐ་མལ་དུ་འདུག་པའོ།།

གསུམ་པ་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ནི།

འགྲོ་དང་སྐྱེ་བསྟལ་ཕན་འདོགས་དང་།།
ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་ཁྱད་འཕགས།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཞིང་གི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བཞི་ལས་འགྲོ་བའི་སྐྱོ་ནས་ཞིང་ཁྱད་འཕགས་ནི་དེའི་ནང་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལ་སྨིན་ན་སྣང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བརྒྱ་འགྱུར་དུ་རེ་བར་བྱའོ། །ཤྲཱ་ལ་འཆལ་བར་གྱུར་བའི་མི་ལ་སྨིན་པ་བྱིན་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྟོང་འགྱུར་དུ་རེ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱེ་བསྟལ་གྱི་ཞིང་གི་ཁྱད་འཕགས་ནི་རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དག་ཏུ་ནད་གཡོག་དང་གྲང་བའི་དུས་སུ་སྨིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་གི་ཁྱད་འཕགས་ནི་ཐ་མ་དང་ཕན་འདོགས་པ་གཞན་ལ་སྨིན་པ་བྱིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་གི་ཁྱད་འཕགས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལ་བྱིན་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འབྱམ་འགྱུར་དུ་རེ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

བཞི་པ་སྨིན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དོས་བཟུང་བ་ལ། མཆོག་གི་སྨིན་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པའི་སྨིན་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། སྨིན་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་དོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

མཆོག་ནི་གོལ་བས་གོལ་བའམ།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས་

ཞེས་པས་བསྟན། སྨིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་གོལ་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་གོལ་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སྨིན་ན་མཆོག་ཡིན་

བཞམ་ཡང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་སྤྱིན་པ་ནི་མ་གྲོལ་བས་མ་གྲོལ་བ་ལ་སྤྱིན་པའང་མཆོག་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་སྤྱིན་པ་བྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་སྤྱིན་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་དོས་བཟུང་བ་ནི།

……བརྒྱད་པ།། ༡༡༧

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ལས། སྤྱིན་པ་ནི་བརྒྱད་དེ། ཉ་བ་ལ་སྤྱིན་པ་དང་། འཇིགས་པས་སྤྱིན་པ་དང་། བདག་ལ་སྤྱིན་པས་སྤྱིན་པ་དང་། བདག་ལ་སྤྱིན་པར་འགྱུར་བས་སྤྱིན་པ་དང་། སྔོན་བདག་གི་ཚ་མས་བྱིན་པས་སྤྱིན་པ་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱིན་པ་དང་། གྲགས་པ་འདོད་པའི་དོན་དུ་སྤྱིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་དང་རྟལ་འབྱོར་གྱི་ཚོགས་དང་དོན་གྱི་མཆོག་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྤྱིན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་བརྒྱད་པ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་སོགས་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་སྤྱིན་པ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། **།གཉིས་པ་གཞལ་དུ་མེད་པའི་སྤྱིན་པ་ནི།**

འཕགས་པ་མིན་ཡང་ཕ་མ་དང་།།
ནད་པ་དང་ནི་ཆོས་སྨྲ་དང་།།
སྐྱེ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ།།
ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན།། ༡༡༨

ཞེས་པས་བསྟན། མདོ་ལས། རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་འཕགས་པ་ལ་བྱིན་ན་བསོད་ནམས་ཆེས་གཞལ་མེད་དུ་གསུངས་མོད་ཀྱི། གཞན་ཡང་འཕགས་པ་མིན་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ཡང་ཕ་མ་དང་ནད་པ་དང་ནི་ཆོས་སྨྲ་དང་སྐྱེ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ་བོ་དྲྭ་སྲིད་པ་ཐ་མ་ལ་སྤྱིན་པ་བྱིན་པ་ནི་འབྲས་བུའི་སྐོར་ནས་ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀ་གཞན་དེ་དག་ཕན་འདོགས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་ཡོན་

ཏན་གྱི་ཞིང་ཡིན་ན་ཆོས་སྣ་ཚ་གང་དུ་གཏོགས་ཤེ་ན། སྐྱེ་དགུ་མ་རིག་པས་སྡོངས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་སྤྱིན་པ་དང་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྣ་ཚགས་པ་མེད་པ་སྣང་བར་བྱེད་པ་དང་མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྣང་བར་བྱེད་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞན་འདོགས་པའི་ཞིང་ངོ།།

ལྟ་བ་འཕྲོས་དོན་ལ། ཆེ་རྒྱང་གི་ཁྲད་པར། བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་ཁྲད་པར། དོགས་གཅོད་དོ། །དངོས་ནི།

མཇུག་དང་ཞིང་དང་གཞི་དང་ནི།།
སྟོན་དང་སེམས་པ་བསམ་པ་སྟེ།།
དེ་དག་རྒྱུད་དང་ཆེ་བ་ལས།།
ལས་ཀྱང་རྒྱུད་དང་ཆེ་བ་ཉིད།། ༡༡༩

ཅེས་པས་བསྟན། ལས་ཕྱི་བ་དང་ཡང་པའི་ཁྲད་པར་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལས་ལམ་རྫོགས་པའི་མཇུག་དང་གང་ལ་ཞན་གཞོད་བྱེད་པའི་ཞིང་དང་གཞི་སྟོག་གསུམ་གྱི་ལས་ལམ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་ནི་ལས་ལམ་རྩོམ་པའི་སྟོན་བ་ལུས་བག་གི་ལས་དང་བག་གི་ལས་ལམ་ཀུན་ནས་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་། དེ་དང་འདི་ལྟ་བུ་བྱའོ་སྙམ་པའི་བསམ་པ་སྟེ་རྒྱུ་གོ །དེ་དག་ཆུང་བ་དང་ཆེ་བ་ལས་ལས་ཀྱང་ཆུང་བས་ཀྱི་ཡང་བ་དང་ཆེ་བས་ཀྱི་ཕྱི་བ་ཉིད་དོ། **།གཉིས་པ་བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ནི།**

བསམས་བཞིན་པ་དང་རྫོགས་པ་དང་།།
མི་འཇྱོད་གཉེན་པོ་མེད་པ་དང་།།
འཁོར་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས།།
བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན།། ༡༢༠

ཞེས་པས་བསྟན། ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ཞེས་གསུངས་ན་བསགས་པའི་

ལས་དེ་གང་ཞེ་ན། བབ་ཆོལ་དང་ཆེད་དུ་མ་བསགས་པ་མ་ཡིན་པར་བསམས་ནས་བྱེད་པའི་ལས་ནི་བསམས་བཞིན་པ་དང་། ཇི་ཙམ་གྱིས་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་བའི་ལས་རྫོགས་པ་དང་། ལས་བྱས་པའི་རྗེས་ལ་མི་འགྱོད་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་མེད་པ་དང་། རང་དང་མཐུན་པའི་འཐོར་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྡུད་པའི་ལས་ནི་བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །**གསུམ་པ་དོགས་གཅོད་ནི།**

མཆོད་རྟེན་ལ་བཏང་རྒྱས་བྱུང་བའི།།
བསོད་ནམས་ལེན་མེད་བྱམས་སོགས་བཞིན།།
རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འགྲུལ་ཕྱིར།།
ངན་པའི་ཞིང་ལའང་འབྲས་ཡིད་འོང་།། ༡༢༩

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པས་མཆོད་རྟེན་ལ་སྦྱིན་པ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་བསོད་ནམས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན། བསོད་ནམས་ནི་གཉེས་ཏེ། བཏང་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་དང་། ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་སོ། །དེ་ལ་མཆོད་རྟེན་ལ་བཏང་བའི་བསོད་ནམས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་མིན་ཀྱང་བཏང་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལེན་པ་མེད་ཅིང་ཕན་བཏགས་པ་མེད་ཀྱང་རང་གི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མེད་པ་བཞི་སྒོམ་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཞིང་བཟང་པོ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱུང་བར་རིགས་ན་ཞིང་ངན་པ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྒྱུའི་རིགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་འབྲས་བུའི་རིགས་མི་འགྲུལ་བའི་ཕྱིར་ངན་པའི་ཞིང་ལའང་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱིན་པར་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱུ་འབྲུམ་གྱི་ས་བོན་ལས་འབྲས་བུ་མངར་བ་དང་ནིམ་པའི་ས་བོན་ལས་འབྲས་བུ་ཁ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གཞན་གཉིས་བཤད་པ་ལ། སོ་སོའི་རང་བཞིན་དང་། གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ། ཞར་བྱུང་ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྡང་བྱ་དོས་བཟློག་པ། དེའི་གཉེན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས། དེ་དག་བའི་ཚོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

འཚལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་དགེའི་གཟུགས།།
དེ་སྤོང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གཉིས་སོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། འཚལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་སྤོག་གཅོད་ནས་བག་འཁྱལ་གྱི་བར་བཞིན་གྱི་མི་དགེ་བ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་གཟུགས་ཡིན་ནོ། །མི་དགེ་བའི་གཟུགས་སྤོང་བ་བཞིའམ་བདུན་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །སྤོང་བ་དེའང་རིག་བྱེད་གང་གིས་སྤོང་བ་དང་རིག་བྱེད་མིན་བས་སྤོང་བ་གང་ཡིན་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པ་གཉིས་སོ།།

གཉིས་པ་དེའི་གཉེན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི།

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བཅད་པ་ཡང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་འཚལ་ཚུལ་གྱི་གཉེན་པོས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དུས་དང་གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་གནང་བ་ཡོད་ཀྱང་དུས་དང་གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་ལ། རང་བཞིན་གྱི་འཚལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཡིན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བཀའ་ཡིས་བཅད་པ་དུས་མིན་གྱི་ཁ་ཟས་སྤོང་བར་མནོས་པ་ལྟ་བུ་རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་གཉེས་ཡོད་པ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྤོང་བའི་བསླབ་པ་མནོས་པས་དེ་དག་སྤྱད་ན་འཚལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་འགྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ལ་མ་གྲུས་པའི་ཕྱིར་ཤུགས་ཀྱིས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་མནོས་པ་འཚལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ།།

གསུམ་པ་དེ་དག་བའི་ཡོན་ཏན་ནི།

རྣམ་དག་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྡན་ནོ།། ༡༡༤
འཚལ་ཁྱིམས་དེའི་རྒྱས་འཛེན་མ་ཐུབ།།
དེ་གཉེན་པོ་དང་ཞི་ལ་བརྟེན།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཚུལ་ཁྱིམས་རྣམ་དག་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྡན་ནོ་སྟེ། དེ་ལས་ལྡོག་པ་ནི་མ་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་གང་ཞེ་ན། འཚལ་ཁྱིམས་མི་དགེ་བས་འཛེན་པ་སྟེ་སྐྱོན་མ་བྱུང་བ་དང་། དེའི་རྒྱུ་རྩ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་གྱིས་འཛེན་མ་ཐུབ་བ་དང་། འཚལ་ཚུལ་དེའི་གཉེན་པོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྟན་པ་དང་ཐར་པར་བསྟོས་པ་ཞི་བ་ལ་བརྟེན་པའོ། །**གཉིས་པ་བསྟོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི།**

མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགེ་བ་ནི།།
སྐོམ་པའོ་སེམས་ལ་བསྟོས་ཕྱིར་རོ།། ༡༡༥

ཞེས་པས་བསྟན། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཁོར་དང་བཅས་པའི་དགེ་བ་ནི་སྐོམ་པ་ཞེས་བྱའོ་སྟེ་འདིས་སེམས་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བསྟོས་ནས་དེ་དང་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟེ་དཔེར་ན་མེ་ཏོག་གི་དྲིས་ཏིལ་ལ་བསྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །**གཉིས་པ་གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི།**

མཐོ་རིས་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྱིམས་དང་།།
འབྲལ་བའི་དོན་དུ་སྐོམ་གཅོའི་ཕྱིར།།

ཞེས་པས་བསྟན། གལ་ཏེ་སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་རིགས་ན་ཚུལ་ཁྱིམས་དང་སྐོམ་པས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྦྱིན་པའང་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་མོད། འོན་ཀྱང་མཐོ་རིས་ཀྱི་ལུས་འགྲུབ་པའི་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྱིམས་བསྲུང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་

བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ནི་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་གཅོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱུར་ནི་དེ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཅོ་བོའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་བཞི་བཤད་པ་ནི།

བསྐལ་པར་མཐོ་རིས་དགའ་གནས་ཕྱིར།།
བཞི་ཡི་ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་ཡིན།། ༡༢༩

ཞེས་པས་བསྟན། སྔར་མ་བྱས་པའི་ས་ཡོགས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་བྱེད་པ་དང་ཡོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་ལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་འབྱུང་ཞིང་དེར་གཙུག་ལག་ཁང་ཀྱེག་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་བྱེ་བ་སྡུམ་པ་དང་། བྱམས་པ་ཚད་མེད་པ་སྒོམ་པ་དང་། བཞི་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བར་གྱི་བསྐལ་པ་བཞི་བཅུའི་བར་དུ་སྤྱི་བ་བསྡུད་མར་མཐོ་རིས་སུ་དགའ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཚངས་པ་འདུན་ན་འདོན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་འདྲ་བས་དེ་བཞི་ཡི་བསོད་ནམས་ལ་ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་སྟོན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་བཞེད་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱ་བ་དག་དེ་ནི་མཚན་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་བསོད་ནམས་རེ་རེའི་ཚད་དུ་བཤད་པ་དང་མཉམ་པའོ་ཞེས་འཆད་དོ།།

གསུམ་པ་ཆོས་སྨིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི།

ཆོས་སྨིན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས།།
མདོ་སོགས་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་སྟོན།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཆོས་ཀྱི་སྨིན་པ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣེད་བཀུར་དང་གྲགས་འདོད་མིན་པས་བཤད་བྱ་མདོ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལོག་པར་མི་སྟོན་པར་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་སྟོན་པའོ།།

གསུམ་པ་ཆ་མཐུན་དགེ་བ་གསུམ་བཤད་པ་ནི།

བསོད་ནམས་མྱ་ངན་འདས་པ་དང་།།
ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དགེ་རྣམ་གསུམ།། ༡༡༥

ཞེས་པས་བསྟན། ཆ་མཐུན་གསུམ་ལས་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་ནི་སྔོད་པས་བསྟས་པའི་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་འཕེན་པའོ། །ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནི་གང་སྐྱེས་ནས་མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་པའི་ཚེས་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་དེ་ཡོད་པའི་རྟགས་སུ་འོར་འདས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་ཐོས་ན་དད་པས་སྤྲུལ་ལྟང་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་འཚང་འགྱུར་གྱི་དོན་སོགས་བཞི་པོ་ནི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཚེས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པས་མཇུག་བསྡུ་བ་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གྲངས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྣམ་གྲངས། དགེ་བའི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ནི།

རིགས་པས་རབ་ཏུ་བཀྲག་པའི་ལས།།
རྣམ་གསུམ་ཀུན་སྤོང་བཅས་པ་ནི།།
ཡིག་འབྲུ་རྒྱ་དང་བགྲང་བཅས་པའི།།
སྟན་བཀа་གྲངས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན།། ༡༡༨

ཞེས་པས་བསྟན། སྤོང་པའི་ཐབས་ཀྱི་རིགས་པས་རབ་ཏུ་བཀྲག་པའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ཀུན་སྤོང་དང་བཅས་པ་ནི་ཡིག་འབྲུ་འབྲི་བའམ་རྒྱར་ཆོ་བར་བྱེད་པ་དང་བགྲང་བ་དང་བཅས་པའི་སྟན་བཀа་བརྩོད་པ་དང་ཡིད་ཀྱིས་གྲངས་བགྲང་བ་དང་སྔོན་པ་རྣམས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི།

སྒྲིབ་ངན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བཅས།།
ཉོན་མོངས་ཅན་ཚོས་

ཞེས་པས་བསྟན། ཐར་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་དོར་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ངན་པ་དང་དམ་པས་སྨད་པས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །**གསུམ་པ་དགེ་བའི་རྣམ་གྲངས་ནི།**

……དྲི་མེད་དགེ།

གྱ་ནོམ་འདུས་བྱས་དགེ་བསྟེན་བྱ།།
ཐར་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན།། ༡༢།

ཞེས་པས་བསྟན། དྲི་མེད་དེ་དགེ་བ་ཟགཔ་མེད་ནི་དགཔ་བའི་རང་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པས་གྱ་ནོམ་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་འདུས་བྱས་དགེ་བ་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱུང་ཞིང་གོམས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱའི་གཞན་རྣམས་ལ་ནི་རྒྱུ་མཚན་དེ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་བསྟེན་བྱར་མི་བརྗོད་དོ། །ཚོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་ཅི་རིགས་པར་བླ་མ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཐར་པ་སྐུ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཚོས་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའང་ཡིན་ཏེ། དགེ་བ་དང་རྟག་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཚོས་གཞན་པ་བས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཚོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ལས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་བཞི་པའོ།། །།

ཞེས་པས་བསྟན། ཚོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཚོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་མཁྱེན་བརྩེའི་ཞལ་ལུང་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ་ལེགས་

བཤད་ཚོས་མིག་རྣམ་འབྱེད་གྱུབ་བདེའི་ཤིང་རྟ་ལས་ལས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་བཞི་པའི་བཤད་པའོ།། །།

འདིར་སྨྲས་པ། མི་སྲུན་སྐྱེ་བོའི་སྤྱོད་ཚུལ་རྟ་ལའི་དུག །ཤག་པོ་བརྩེགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་འབྱམ་ཕྱག་དང་། །རྣམ་གཡེང་འདུ་འཛིས་ཡིད་རབ་འབྱུང་གྱུར་པས། ། དུས་དེར་སྤྲོ་གསུམ་རྩེ་གཅིག་དབེན་པར་བསྟེགས། ། དེ་ཚེ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། །དད་པས་ཡུས་ཆེས་མི་བཟོད་མཆི་མ་གླགས། །ད་ནི་ཉིན་མཚན་ཚོས་ཀྱིས་འདའ་བ་ལས། །ཚེ་འདིའི་རྣམ་གཡེང་སྤྲོང་བའི་ཡི་དམ་བཅས། །ཤེས་རབ་མིག་སྨན་བཟང་པོས་མི་ཤེས་པའི། །རབ་རིབ་མཐའ་དག་སྐྱེ་བར་རྣམ་སྤྱངས་པས། །དེང་སང་འཚད་རྩོད་རྩོམ་པའི་བཀྱི་བ་ལ། །བསྟན་པའི་འཁོར་ལོའི་བློ་མིག་ཕོབ་པར་གྱུར། །དེ་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་དང་། །ལྷག་ཏུ་ཚོས་ཀྱི་མ་མོ་ཚོས་མངོན་མཛོད། །བདེ་གཤེགས་དགོངས་པ་རྗེ་བཞིན་འཆད་པ་ལ། །ཡིད་རབ་དང་བའི་སྤྱོབས་པ་ཅི་ཡང་སྐྱེས། །སྤྲིང་མེད་རྣམ་དཔྱོད་མཁའ་ལ་གསུང་རབ་ཀྱི། །ཚོགས་དོན་ཡན་ལག་ཆ་ཤས་ཀུན་རྫོགས་པའི། །ལས་བསྟན་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་འོད་དཀར་ཅན། །དཀར་པོ་བྱག་གི་བསྟི་གནས་ཤམས་དགའ་བར། །ཤུགས་ལི་བཙུན་པ་བརྩེ་ཤ་ཡིས། །ལེགས་སྦྱར་དུས་གསུམ་བསགས་ཡོད་དགེ་བའི་མཐུས། །ཀར་བསྟན་འཛུགས་པ་རྣམ་བཅུས་སྐྱལ་པ་ཡིས། །བསྟན་འདི་དུས་བཞིའི་མཐར་ཡང་དགེ་གྱུར་ཅིག།

ཕྱ་རྒྱས་བསྟན་པ།

གདོད་ནས་མངོན་བྱང་ཆུབ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད།།
གློ་བུར་དྲི་མའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་དབྱལ་ནས།།
འགྲོ་ལ་ཐན་བདེའི་སྣང་བ་སྟོལ་མཛད་པ།།
བཀའ་བརྒྱད་རིན་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་རྟོན་བས།།

སྐུག་ཀུན་ཉེས་བའི་ཚངས་ཆོང་མ་བསལ་བར།།
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བདེ་གནས་མི་ཕྱེད་པས།།
དེ་ཡི་རྩ་བ་ཕྱ་རྒྱས་བཅད་པའི་ཕྱིར།།
ཕྱ་རྒྱས་བསྟན་པའི་མཛོད་སྐོ་དབྱེ་བར་བྱ།།

ཕྱ་པ་ཕྱ་རྒྱས་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ། གནས་ཀྱི་གཞུང་དང་། གནས་ཀྱི་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ། ཕྱ་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན། གང་གིས་སྒྲོང་བ། སྣང་བའི་འཁྲས་ཐུབ། །དང་པོ་ལ། སྒིད་བའི་རྩ་བ་ཕྱ་རྒྱས་སུ་བསྟན་པ། དེ་གཉན་ལ་དབབ་བའོ། ། དང་པོ་ནི།

སྒིད་བའི་རྩ་བ་ཕྱ་རྒྱས

ཞེས་བས་བསྟན། ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས། །ཞེས་བཤད་པ་ལས་དེ་དག་ཀྱང་ཕྱ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་གིས་བསགས་པར་འགྱུར་གྱི་ཕྱ་རྒྱས་མེད་པར་ནི་སྒིད་པ་མངོན་པར་འགྱུབ་མི་ནུས་པས་དེའི་ཕྱིར་སྒིད་པའི་རྩ་བ་ཕྱ་རྒྱས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་དེ་གཉན་ལ་དབབ་བ་ལ། དབྱེ་བ། སྐྱེ་ཚུལ། རྣམ་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ལ། ངོ་བོའི་དབྱེ་བ། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ། ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྣ་ངར་དབྱེ་བ་དང་། ལྟ་བ་དང་རྒྱལ་བྱ་ཐུབ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། བྱུང་ཏུ་

དབྱེ་བ། བདུན་དུ་དབྱེ་བ། བསྡུར་དབྱེ་བ། དགུ་བསྡུས་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བའོ། ། དང་པོ་ནི།

""""""དྲུག །འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་ཁོང་ཁྲོ་དང་།།
ང་རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་བ་དང་།།
ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ཏེ་

ཞེས་བས་བསྟན། ཕྲ་རྒྱས་དེ་དག་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ཏེ་དབྱེ་ན་དྲུག་གོ །གང་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་ཁྲོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེའི་དམིགས་པ་ལ་དྲུག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཞེས་བས་དམིགས་པ་གང་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་གཞན་དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་དོན་ཏོ།།

གཉིས་པ་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། སྐྱེ་བའི་འདོད་ཆགས་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

""""""དེ་དྲུག་ཀྱང་།།
འདོད་ཆགས་དབྱེ་བས་བདུན་དུ་བཤད།།

ཅེས་བས་བསྟན། ཕྲ་རྒྱས་དེ་དྲུག་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་སྐྱེ་བའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་ཕྲ་རྒྱས་བདུན་དུ་བཤད་དེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་ལྟ་བ་ཐེ་ཚོམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཕྲ་རྒྱས་ཞེས་པའི་དོན་ནི་བྱེ་སྟས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ལ་འདོད། གཞན་མ་ཐུ་བས་ཐོབ་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པས་ས་བོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། **གཉིས་པ་སྐྱེ་བའི་འདོད་ཆགས་ངོས་བཟུང་བ་ནི།**

ཁམས་གཉིས་ལས་སྐྱེས་སྐྱེ་འདོད་ཆགས།།
ཁ་ནི་ནང་དུ་བལྟས་ཕྱིར་དེར།།

ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་ལྷོག་ཕྱིར་བཤད།། ༢

ཅེས་པས་བསྟན། གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་ནི་སྤྱིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་སྟོམས་འཇུག་རྣེན་དང་བཅས་པ་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་པས་ཁ་ནི་ནང་དུ་བལྟས་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་པ་ནི་ཁམས་གཉིས་པོ་དེར་ཐར་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་སྤྱིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བཤད་དོ།།

གསུམ་པ་བརྟུར་དབྱེ་བ་ནི།

ལྟ་བ་ལྟ་སྟེ་འཇིག་ཚོགས་དང་།།
ལོག་དང་མཐར་འཛིན་ལྟ་བ་དང་།།
ལྟ་བ་དང་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།།
བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་དང་བཅུ།། ༣

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་ཚོས་མངོན་པ་ལ་ཐ་རྒྱས་བཅུར་འཆད་དེ། ལྟ་བ་ལྟར་ཕྱེ་བས་ཏེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་དང་སྟེ་དེ་ལྟར་ལྟ་བ་ལྟ་མིན་ལྟ་སྟེ་བཅུའོ།།

བཞི་པ་དགུ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་ངོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་པའི་སྐས་བསྟན་སོ་སྟེ་བཤད་པ། ཁམས་གོང་གི་སྐས་བསྟན་རེ་གཉིས་བཤད་པ། མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། མཐོང་སྤང་སོ་གཉིས་དང་། སྒོམ་སྤང་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་དག་བཅུ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད།།
ལྟ་བ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ།།

འདོད་ན་སྐྱག་བསྟལ་ལ་སོགས་པ།།
མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད།། ৬

ཅེས་པས་བསྟན། ཡང་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས་ཕྱ་རྒྱས་དགུ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་དུ་འཆད་ལ། དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་མཐོང་སྤང་སྣོམ་སྤང་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ནི་སོ་གཉིས་ཏེ་སྡུང་བཞད་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལས་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་བདུན་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་འགོག་ལ་འཇིག་མཐར་ཚུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཏེ་ལྔ་བ་གསུམ་དང་ལམ་ལ་དང་པོ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་པ་ལ་དངོས་སམ་བརྒྱད་ནས་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཞིག་སྤང་བྱར་བྱེད་དགོས་པས་དེ་དག་ལ་ལོག་ཞུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྐྱག་བསྟལ་དང་ལ་སོགས་པ་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་རྣམས་མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད་དོ།།

གཉིས་པ་སྣོམ་སྤང་བཞི་བཤད་པ་ནི།

བཞི་ནི་སྣོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་མི་ནུས་པ་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་བཞི་ནི་སྣོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གོམས་པས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། མདོར་ན་ལྔ་བ་བཅུ་གཉིས། ཕི་ཚེམ་བཞི། འདོད་ཆགས་ལྟ། ཁོང་ཁྲོ་ལྟ། ང་རྒྱལ་ལྟ། མ་རིག་པ་ལྟ་སྟེ་ཐ་རྒྱས་སོ་དྲུག་པོ་དེ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཁམས་གོང་གི་སས་བསྟན་རེ་གཉིས་བཤད་པ་ནི།

ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་དེ་དག་ཉིད།།
གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་མེད་དེ་དང་འདྲ།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ཀྱིས་བརྟན་པ་དང་རྟེན་དང་བ་དང་རྒྱས་པའི་

གཞི་ཚོར་བ་སྟུག་བསྔལ་ཁམས་གོང་ན་མེད་པས་ཁོང་ཁྲོ་ལྟ་མ་གཏོགས་པ་ཕ་རྒྱས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ཉིད་གཟུགས་ཁམས་ན་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱང་གཟུགས་ཁམས་དེ་དང་འདྲ་བར་ཕ་རྒྱས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་གོ །དེས་ན་གཞུང་འདི་ལྟར་འདོན་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་དག་དགུ་དང་བྲག་བྲག་བདུན།།
ཁོང་ཁྲོ་ལྟ་བ་གསུམ་གཉིས་དག།
མ་གཏོགས་གཟུགས་ན་སྟུག་བསྔལ་སོགས།།
མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད།།
གསུམ་ནི་སྒོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན།།

ཞེས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལའང་སྦྱར་རོ། །**གསུམ་པ་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི།**

དེ་ལྟར་དགུ་བཅུ་བརྒྱད་དུ་འདོད།། ༥

ཅེས་པས་བསྟན། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ཕྱ་རྒྱས་བྱུག་པོ་དེ་དག་རྣམ་པ་དང་བྱེ་བྲག་དང་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཁམས་གསུམ་ན་ཕྱ་རྒྱས་དགུ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་དུ་འདོད་དོ། །འདི་ལ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུབས་ཤ་ལྟ་བ་ལ་ཕྱུང་འཇུག་མ་བྱས་པར་ཁམས་གསུམ་ན་མཐོང་སྤང་དགུ་བཅུ་རྩ་བཞི་དང་སྒོམ་སྤང་འདི་དང་འབྲེལ་བར་བཤད་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཤ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱུང་འཇུག་མ་བྱས་པར་མཐོང་སྤང་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་དང་། སྒོམ་སྤང་ནི་འཇིག་ཚོགས་དང་མཐར་འཛིན་ཤུན་སྐྱེས་ཀྱི་རིགས་དག་ཀྱང་ཡིན་པས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་སྔ་མ་མདོ་སྡེ་པ་དང་ཕྱི་མ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱང་ཀྱི་འཆད་ལ། མཆིམས་ཆེན་པོ་ནི་གཉིས་ཀའང་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཡིན་མོད་ཀྱི་སྔ་མ་ནི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་འགལ་བ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་འགལ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ་ཞེས་གསུངས་ངོ་།།

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ནི།

སྲིད་རྩེ་ལས་སྐྱེས་བཟོད་པ་ཡིས།།
གཞོམ་བྱ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད།།
ལྟག་སྐྱེས་མཐོང་དང་སྤོམ་གཉིས་ཀྱིས།།
བཟོད་པས་གཞོམ་མིན་སྤོམ་ཁོ་ནས།། ༨

ཞེས་པས་བསྟན། འོ་ན་མཐོང་སྤང་རྣམས་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤོང་བར་དེས་སམ་ཞེ་ན། མ་དེས་ཏེ། གཞོམ་བྱ་ལ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པས་གཞོམ་བྱ་གཉིས་ལས་དང་པོ་དང་མཐོང་སྤང་དོན་གཅིག་གཉིས་པ་དང་སྤོམ་སྤང་དོན་གཅིག་ཅིང་སྲིད་རྩེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བཟོད་པ་ཡིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་རྣམས་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་དེས་ལ། ས་ལྟག་མ་བརྒྱད་ལས་སྐྱེས་པའི་བཟོད་པས་གཞོམ་བྱ་རྣམས་ནི་མཐོང་ལམ་དང་སྤོམ་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྤོང་བར་བྱེད་དེ། འཕགས་པས་སྤོང་ཚ་མཐོང་ལམ་དང་བྱིས་པས་སྤོང་ཚ་སྤོམ་ལམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། བཟོད་པས་གཞོམ་བྱ་མིན་པ་སྤོམ་སྤང་རྣམས་ནི་སྐྱེ་འཕགས་གང་གིས་སྤོང་ཀྱང་སྤོམ་ལམ་ཁོ་ནས་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤོམ་སྤང་སྤོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྤོམ་ལམ་ལ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་སྤོམ་ལམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ནས་སྲིད་རྩེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བར་གྱི་དེ་བརྒྱད་པོ་ཞེ་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཞེག་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ཟག་མེད་སྤོམ་ལམ་ནི་ལམ་རྟེས་ཤེས་ལ་སོགས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལྟ་བ་དང་དགྲ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ། ལྟ་བའི་དབྱེ་བ་དང་། དགྲ་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ལྟ་བ་ལྟ་པོ་སོ་སོའི་རང་བཞིན། ལྟ་བ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

བདག་དང་བདག་གིར་རྟག་ཆད་དང་།།

མེད་དང་དམན་ལ་མཆོག་ལྟ་དང་།།
རྒྱུ་མིན་ལམ་མིན་དེར་ལྟ་བ།།
དེ་དག་ལྟ་བ་ལྟ་ཡིན་ནོ།། ༧

ཞེས་བས་བསྟན། ལྟ་བ་ལྟ་བོ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གང་ཞེ་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བ་འཇིག་ལྟ་དང་། བདག་དེ་ཉིད་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བ་མཐར་ལྟ་དང་། སྲུག་བདེན་སོགས་མེད་པར་ལྟ་བ་ལོག་ལྟ་དང་། འཇིག་ལྟ་སོགས་དམན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་། དབང་ཕྱུག་དང་སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ་སོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱུ་མིན་པ་ལ་རྒྱུར་ལྟ་བ་དང་། མེ་ཆུར་འཇུག་པ་སོགས་མཐོ་རིས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་ལྟ་བ་ཤིལ་ལ་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཙམ་ཐར་ལམ་མིན་པ་ལ་ལམ་དེར་ལྟ་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་ནི་ལྟ་བ་ལྟ་བོ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལྟ་བ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

དབང་ཕྱུག་སོགས་རྒྱུར་མངོན་ཞེན་པ།།
རྟག་བདག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིས།།
རབ་ཏུ་འཇུག་པས་དེ་ཕྱིར་དེ།།
སྲུག་བསྔལ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད།། ༩

ཅེས་བས་བསྟན། རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱུར་ལྟ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་ཕྱུག་སོགས་རྒྱུ་མིན་ལ་རྒྱུར་མངོན་པར་ཞེན་པས་འཇིག་པ་དེ་ནི་རྟག་པ་དང་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡི་དབང་གིས་རབ་ཏུ་འཇུག་པས་ཡིན་ལ། སྲུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ན་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤངས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་སྤངས་པས་དབང་ཕྱུག་སོགས་རྒྱུ་མིན་ལ་རྒྱུར་ལྟ་བའང་སྤངས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་

དབང་ཕྱུག་སོགས་རྒྱུར་ཞེན་པ་དེ་ནི་སྐྱག་བསྟལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ལྟ་བ་གསུམ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག།
བཞི་ཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཕྱིར་དང་།།
ངེས་རྟོག་ཕྱིར་དང་སྤྲོ་འདོགས་ཕྱིར།།

ཞེས་བས་བསྟན། གལ་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་རྟག་བདག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་ཏོ་ནར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། མ་ངེས་ཏེ། འཇིག་མཐར་དང་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ཏེ་གསུམ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ཚན་གཅིག་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འཇིག་ལྟ་ལས་རྣམ་པར་བཞག །རྟག་ལྟ་མཐར་འཛིན་པ་ལས་རྣམ་པར་བཞག །གཙང་བདེར་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ལྟ་བ་ལས་རྣམ་པར་བཞག་གོ།

འོ་ན་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་བཞག་ལ། འདི་གསུམ་ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཞག་ཅེ་ན། དེ་ནི་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། དམིགས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཕྱིར་དང་། ངེས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲོ་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ལ་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ཅི་རིགས་པའི་སྤྲོ་ནས་མ་ཚང་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ནི།

སེམས་དང་འདུ་ཤེས་དེའི་དབང་གིས།། ৫

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་ན་སེམས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་པོ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ངེས་པར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་ལས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་

ཏེ། སེམས་དང་འདུ་ཤེས་ནི་ལྡ་བཞིན་ཅི་ལོག་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དེའི་དབང་གིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། འོན་དེ་གསུམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཚོར་བའང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཚོར་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་མ་གྲགས་པས་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས། དེ་གཉེན་པོ་གང་གིས་སྤོང་བ། མ་སྤངས་ཀྱང་འཕགས་རྒྱུད་ལ་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྒོམ་སྤང་བཞད་བའོ། ། དང་པོ་ནི།

ང་རྒྱལ་བདུན་རྣམ་དགུ་གསུམ་པོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ལྟ་བ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད་ང་རྒྱལ་ལའང་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། ང་རྒྱལ་དང་། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་དང་། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཆུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་བདུན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ནི། ཆུང་བ་ལས་བདག་ལྷག་གོ་སྙམ་དུ་རྟོམ་པའམ་མཉམ་པ་དང་བདག་མཉམ་མོ་སྙམ་དུ་རྟོམ་པ་ལ་བྱེད། **གཉིས་པ་ནི།** མཉམ་པ་ལས་བདག་ལྷག་གོ་སྙམ་དུ་རྟོམ་པ་ལ་བྱེད། **གསུམ་པ་ནི།** ལྷག་པ་བས་ཀྱང་བདག་ལྷག་གོ་སྙམ་དུ་རྟོམ་པ་ལ་བྱེད། **བཞི་པ་ནི།** ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་བདེ་སྙམ་དུ་རྟོམ་པ་ལ་བྱེད། **ལྔ་པ་ནི།** མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པོ་སྙམ་དུ་རྟོམ་པ་ལ་བྱེད། **དྲུག་པ་ནི།** མཆོག་ལས་བདག་ཆུང་ཟད་དམན་ནོ་སྙམ་པ་ལ་བྱེད། **བདུན་པ་ནི།** ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནོ་སྙམ་པ་ལ་བྱེད། བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པར་ང་རྒྱལ་རྣམ་པ་དགུར་གསུངས་ལ། རྣམ་པ་དགུ་པོ་དེའང་ང་རྒྱལ་དང་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཆུང་ཟད་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གསུམ་པོའི་ནང་དུ་འདུས་སོ།།

གཉིས་པ་དེ་གཉེན་པོ་གང་གིས་སྤོང་བ་ནི།

མཐོང་དང་སྒོམ་པས་ཟད་བྱ་བ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ང་རྒྱལ་བདུན་པོ་དེ་དག་ནི་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གཉིས་ཅི་རིགས་པས་ཟད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་མཐོང་ལམ་དང་། སྒོམ་སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་སྒོམ་ལམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་ཟད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མ་སྤངས་ཀྱང་འཕགས་རྒྱུད་ལ་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྒོམ་སྤང་ནི།

སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི།།
གསོད་སོགས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པའོ།། ༡༠

དེ་བཞིན་འཇིག་སྟེད་འཕགས་པ་ལ།།
རྣམ་སོགས་ངའོ་སྙམ་མི་འབྱུང་།།
ལྟ་བས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ།།
མི་དགེའི་འགྲོ་བའང་མ་ཡིན་ནོ།། ༡༡

ཞེས་པས་བསྟན། ཅི་འཕགས་པ་དག་སྒོམ་མ་སྤངས་པ་དག་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་དམ་ཞེ་ན། སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བ་བདུན་དང་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པའོ། །དེ་དག་མ་སྤངས་ཀྱང་འཕགས་པ་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་ལོག་ལྟའི་རྟེན་གྱིས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། འཕགས་པས་དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པ་ལྟ་བུའི་འཇིག་སྟེད་དང་། བདག་ལྟའི་དབང་པོར་གྱུར་ནས་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་སྲེད་གཉིས་ཀྱང་འཕགས་པ་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་མཐར་ལྟའི་རྟེན་གྱིས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། འཕགས་པས་དེ་སྤངས་ཟིན་

བའི་ཕྱིར། ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དགུ་ལ་སོགས་པ་དང་བའོ་སྙམ་བའི་ང་རྒྱལ་སྤོང་གིས་བསྒྲས་པ་རྣམས་ཀྱང་འཕགས་པ་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱང་སྟེ། དེ་དག་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། དེས་དེ་སྲིད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེ་བར་གྱུར་བའི་འགྲོ་བའང་འགྱུར་ལ། དེས་དེ་སྲིད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞི་གནས་ཀྱང་བའང་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ། དེ་ནི་ཐོ་ཚོམ་གྱིས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། འཕགས་པས་དེ་སྲིད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ལ། ཀུན་འགྲོ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་མ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བྱག །དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་རྒྱས་འགྱུར། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ། དུས་གསུམ་ལ་ཐུ་རྒྱས་གང་ལྡན་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཁམས་སྐལ་བ་མཉམ་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་བའི་ཀུན་འགྲོ་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སྟག་བསྟལ་རྒྱུ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ།།
ལྟ་དང་དེ་བཞིན་ཐེ་ཚོམ་དང་།།
གང་དེ་ལྟན་ཅིག་མ་འདྲེས་བའི།།
མ་རིག་གང་ཡིན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ།། ༡༢

ཞེས་བས་བསྟན། ཡང་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན། དུ་ནི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྟག་བསྟལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལྟ་བ་ལྟ་དེའི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལོག་ལྟ་དང་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་ཏེ་ལྟ་བ་བདུན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་དང་གང་དེ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ཕྲ་རྒྱས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་ཕྲ་རྒྱས་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་ཡིན་ཏེ། རང་སའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྟ་པོ་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཁམས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པ་ནི།

དེ་དག་ལས་དགུ་གོང་དུ་དམིགས།།
ལྟ་བ་གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་སོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཀུན་འགྲོ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ལས་ཐ་རྒྱུ་ནི་ཁམས་དང་ས་གོང་དུ་དམིགས་པས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་ནོ། །དེར་འཇིག་མཐར་ཀྱི་ལྟ་བ་གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་སོ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཐུང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཐ་ཤིན་ཏུ་ལོག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཕྱིར། དམིགས་ཚུལ་ནི་རེས་འགའ་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་གཅིག་ལ་རེས་འགའ་གཉིས་ལ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཀུན་འགྲོ་བཤད་པ་ནི།**

དེ་དག་དང་ནི་ལྷན་ཅིག་གང་།།
འབྱུང་དེའང་ཀུན་འགྲོ་ཐོབ་མ་གཏོགས།། ༡༦

ཞེས་པས་བསྟན། ཐ་རྒྱས་ཁོ་ན་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཀུན་འགྲོ་དེ་དག་དང་ནི་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གང་འབྱུང་བའི་ཚོར་སོགས་དང་སྐྱེ་སོགས་དེའང་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཐོབ་པ་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ། ཐ་རྒྱས་དང་ཐོབ་པ་ནི་འབྲས་བུ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་པས་རྣམ་སྨིན་མི་འཕྲིན་པ་དང་། རྒྱ་མཐུན་ཡང་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཐ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་དང་རྒྱུ་ཀུན་འགྲོ་གཉིས་ལ་མྱ་ངན་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་མ་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལ། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་། མ་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ། བསྟན། བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ།།
ལོག་ལྟ་ཐེ་ཚོམ་དེ་དག་དང་།།

ལྷན་དང་འབའ་ཞིག་མ་རིག་དང་།།
དུག་ནི་ཟག་མེད་སྤོང་ཡུལ་ཅན།། ༡༩

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་དག་ལས་དུ་ཞིག་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན། །དུ་ཞིག་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་གཉིས་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། མ་འདྲེས་པ་འབའ་ཞིག་པའི་མ་རིག་པ་དང་དུག་ནི་ཟག་མེད་འགོག་ལམ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྤོང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཞིང་དེ་གཉིས་ནི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་སྐྱེ་བ་འདེབས་པ་དང་རྟེ་གཉིས་སམ་གཞན་དུ་དོགས་པ་དང་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པའོ། །འགོག་ལམ་གྱི་ལོག་ཞུགས་ཀྱི་ལོག་ཞུགས་དང་སྐྱག་གུན་གྱི་ལོག་ཞུགས་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། **།གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ནི།**

རང་གི་ས་པའི་འགོག་པ་དང་།།
ལམ་ནི་ཞན་ཚུན་རྒྱུ་ཡིན་པས།།
ས་དུག་ས་དགུའི་ལམ་ནི་དེའི།།
སྤོང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ།། ༢༠

ཞེས་བས་བསྟན། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ནི་རང་རང་གི་ས་པའི་གཉེན་པོ་འགོག་པ་དང་། ལམ་ནི་ས་ཐ་དད་པའང་ཞན་ཚུན་དུ་སྐྲག་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་བསམ་གཏན་ས་དུག་གི་ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ནི་དེའི་སྤོང་ཡུལ་ཅན་འདོད་པའི་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་ས་དགུའི་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ནི་དེའི་སྤོང་ཡུལ་ཅན་གོང་ས་བརྒྱད་ཀྱི་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་སྟེ། ལམ་དེ་དང་དེ་རྣམས་ནི་ས་དེ་དང་དེ་དག་གི་གཉེན་པོའི་རིགས་ཉིད་དུ་རིས་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་ཟག་མེད་ལ་མ་དམིགས་པ་ནི།**

འདོད་ཆགས་མིན་ཏེ་སྣང་བྱའི་ཕྱིར།།
གཞོད་མི་བྱེད་ཕྱིར་ཞེ་སྡང་མིན།།
ཞེ་དང་དགྲ་དང་མཆོག་གྱུར་ཕྱིར།།
ང་རྒྱལ་མ་ཡིན་མཆོག་འཛིན་མིན།། ༡༨

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་ཆགས་ནི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་དམིགས་པ་ནི་སྣང་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་ཚོས་ལ་འདུན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེ་སྡང་ནི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། འགོག་ལམ་གྱིས་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་སྡང་ནི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་མིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་ནི་ཞེ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགྲ་པ་དང་དགྲ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིམ་བཞིན་དུ་མ་ཞེ་བ་ང་རྒྱལ་གྱིས་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་དགེ་བྱེད་མིན་པ་ལ་དེར་འཛིན་པ་ལྟ་བ་ལྟ་བ་དང་། དམན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱིའང་ཡུལ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་དངོས་སུ་ལོག་ཤུགས། རིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ལོག་པ་ལ་ལོག་ཤུགས་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱས་འགྱུར་ལ། དམིགས་པའི་སྐོ་ནས་རྒྱས་འགྱུར་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྐོ་ནས་རྒྱས་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ནི།

ཐ་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་རྣམས་ནི།།
དམིགས་པའི་སྐོ་ནས་རང་གི་སྣ།།
ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར།།
ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་རང་རིས་སུ།། ༡༩

ཟག་མེད་གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་མིན།།
བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཕྱ་རྒྱས་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར། དུ་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཕྱ་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ལྡོག་ཅིས་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་རང་གི་རིས་སུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲིར་བཏང་ནས་དམིགས་བསལ་ལ་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དང་། ཀུན་འགྲོ་གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ནི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། གང་སྲིད་པས་རིས་སུ་བཅད་པ་དང་བདག་ལྟས་བདག་གིར་བྱས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་ཕྱ་རྒྱས་རྣམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་དག་ནི་བདག་ལྟས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་དང་སྐྱོང་མ་རྣམས་ནི་ཅི་རིགས་པར་དེ་དག་གི་གཉེན་པོའི་རིགས་ཡིན་པས་ཟིལ་གྱིས་ཀྱང་མནན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩོ་བསྲེགས་ལ་ཤང་མཐིལ་གྱི་གནས་མི་ཐོད་པ་བཞིན་ནོ། །**གཉེས་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་འགྱུར་ནི།**

གང་ཞེག་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་པ།།
དེ་ནི་དེར་མཚུངས་ལྡན་སྒོ་ནས།། ༡༨

ཞེས་པས་བསྟན། ཕྱ་རྒྱས་གང་ཞེག་སེམས་ཚོར་སོགས་ཆོས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དེ་ནི་དེར་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཇི་སྲིད་མ་སྨངས་པ་ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སྨངས་པ་ནི་བདེ་བ་དང་ཚགས་པ་ལྟ་བུ་མཚུངས་ལྡན་གཉེས་འདས་པ་འདས་པའི་ས་ན་ཡོད་མ་འོངས་པ་མ་འོངས་པའི་ས་ན་ལྷན་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་མི་རྒྱས་ཏེ་ཤུ་རིའི་བུ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཟག་བཅས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱ་རྒྱས་

ཐམས་ཅད་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱས་འགྱུར་ཏོ་ན་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གཅིས་ཀས་ཅི་རིགས་པར་རྒྱས་པར་འགྱུར་གྱི་དམིགས་པ་ཁོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ནི་མེད་དོ།།

བཞི་པ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་དང་། རྟ་བའི་བྱེ་བྲག །དེ་ལས་འཕྲོས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན།།
འདོད་ན་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དང་།།
མཐར་འཛིན་ལྟན་ཅིག་མ་རིག་པ།།
ལྷག་མ་རྣམས་འདིར་མི་དགེ་བའོ།། ༡༥

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་དག་ལས་དུ་ཞིག་མི་དགེ་བ་ཡིན། དུ་ཞིག་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཞེ་ན། གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱི་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྣམ་སྨིན་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ན་དེ་འང་དེ་གཉིས་ན་མེད་དེ། ཐ་རོལ་པོ་ལ་གནོད་པའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ན་ཡོད་པའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང་དེ་དག་དང་ལྡན་ཅིག་པ་སྟེ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། སྨྲོས་སོགས་དག་བའི་ཚོས་རྣམས་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པས་ཉེས་སྤྱོད་ཀུན་ནས་སྐྱོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་ལྷག་མའི་ཐ་རྒྱས་རྣམས་ནི་འདོད་ཁམས་འདིར་མི་དགེ་བའོ།།

གཉིས་པ་རྟ་བའི་བྱེ་བྲག་ལ། མི་དགེ་བའི་རྟ་བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྟ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་ན་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་དང་།།
རྨོངས་རྣམས་མི་དགེའི་རྟ་བ་ཡིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་དག་ལས་དུ་ཞེག་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡིན། དུ་ཞེག་མ་ཡིན་ཞེན། འདོད་ཁམས་ན་འདོད་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་ཁོང་ཁྲོ་ཐམས་ཅད་འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་བའི་སྣོངས་པ་མ་རིག་པ་རྣམས་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྟེ་མི་དགེ་བའང་ཡིན་ལ་མི་དགེ་བའི་རྩ་བའང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་མི་དགེ་བའི་རྩ་བར་འདོད་དོ། །ཐ་རྒྱས་ལྟག་མ་ཐེ་ཚོམ་ང་རྒྱལ་རྣམས་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཀྱང་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་ལ། ཁ་ཅེ་བའི་ལུགས་དང་། ཀེ་འོག་བའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་གསུམ།།
དེ་ནི་སྡེད་དང་མ་རིག་བློ།། ༢༠

རྣམ་གཉིས་མཐོང་འཇུག་ཕྱིར་དེ་ལས།།
གཞན་མིན་

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་དག་ལས་དུ་ཞེག་ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ཡིན། དུ་ཞེག་མ་ཡིན་ཞེན། ཁ་ཅེ་བ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟར་རྩ་བ་དེ་ནི་སྡེད་པ་དང་མ་རིག་པ་དང་བློ་ཤེས་རབ་སྟེ་ཐ་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟུང་ཟད་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐེ་ཚོམ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པས་གཡོ་བ་ཡིན་ལ་ང་རྒྱལ་ནི་མཐོན་པོར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་རྩ་བ་ནི་བརྟན་པ་དང་འོག་ན་ཡོད་པ་ལ་བརྟེད་པའི་ཕྱིར། ཐ་རྒྱས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐེ་ཚོམ་དང་ང་རྒྱལ་ནི་རྩ་བ་མིན་ཏེ། རྩ་བ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། **གཉིས་པ་ཀེ་འོག་བའི་ལུགས་ནི།**

……བཞི་ཞེས་ཀེ་འོག་པ།།
དེ་དག་སྡེད་ལྟ་ང་རྒྱལ་སྟེ་དེས།།

བསམ་གཏན་པ་གསུམ་མ་རིག་ལས།། ༡༡

ཞེས་བས་བསྟན། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་ནི་བཞི་ཡིན་ཞེས་ཉེ་འོག་པ་འདོད་ལ། དེ་དག་ནི་སྔོད་པ་དང་ལྡ་བ་དང་ང་རྒྱལ་སྟོངས་པ་མ་རིག་པ་རྣམས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། སྔོད་པ་ལྡ་བ་ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེར་སྟོང་པའི་བསམ་གཏན་པ་དེ་དག་ནི་མ་རིག་པའི་དབང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ནི།

མགོ་གཅིག་དང་ནི་རྣམ་ཕྱེ་དང་།།
དྲྭ་དང་བཞག་པར་ལུང་བསྟན་པ།།
འཆི་དང་སྐྱེ་དང་ཉད་པར་འཕགས།།
བདག་གཞན་ལ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན།། ༡༢

ཞེས་བས་བསྟན། མདོ་ལས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དངོས་པོ་བཅུ་བཞི་གསུངས་པ་རྣམས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་དྲྭ་བའི་ལན་དངོས་སུ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དྲྭ་བ་ནི་མགོ་གཅིག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་ནི་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་དང་། དྲྭ་བས་དང་། བཞག་པར་བྱ་བས་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་འཆི་འམ་ཞེས་དྲྭ་བ་ལ་འཆིའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཤི་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འམ་ཞེས་དྲྭ་བ་ལ་ཉོན་མོངས་མ་ཟད་ན་སྐྱེ་ལ་ཟད་ན་མི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི་མི་འདི་དམན་པའམ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་གང་ལ་བཟློས་ནས་ཞེས་ཁོ་རང་ཉིད་ལ་དྲྭ་ནས་ལྟ་ལ་བཟློས་ནས་དམན་ལ་ངན་འགྲོ་ལ་བཟློས་ནས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི་བདག་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་ནམ་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དྲྭ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བུས་ཟོམ་དཀར་ཞེས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་འདྲི་བ་ཡིན་པས་བཞག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ལུང་མ་བསྟན་བཅུ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ།།

ལྟ་བ་དུས་གསུམ་ལ་ཐུབ་རྒྱས་གང་ལྟན་པ་ལ། དངོས་པོ་གང་དང་ལྟན་པ། དུས་གསུམ་དཔྱད་པ། སྣང་སར་ཀྱང་ལྟན་པ། ཚོས་གང་སེམས་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་ལྟན་རྒྱལ་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་པའི་ལྟན་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། དུས་གཉིས་ཀྱི་ལྟན་རྒྱལ་དང་། མ་འོངས་པའི་ལྟན་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འདས་དང་ཉེ་གནས་འདོད་ཆགས་དང་།།
ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་དག་གིས་ནི།།
གང་ལ་དེ་སྐྱེས་མ་སྤྲངས་པའི།།
དངོས་པོ་དེ་དང་ལྟན་པ་ཡིན།། ༡༡

ཞེས་པས་བསྟན། ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་གང་ལ་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་ཉེ་བར་གནས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་དང་ང་རྒྱལ་དག་གིས་ནི་ཡུལ་གང་ལ་དེ་རྣམས་སྐྱེས་ལ་མ་སྤྲངས་པའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་དེ་དང་གང་ཟག་དེ་ལྟན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་ཚེན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐག་པས་ཕྱར་བུ་ལ་གླང་བུ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་བཏགས་པའི་ས་དེ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མ་འོངས་པའི་ལྟན་རྒྱལ་ནི།

ཡིད་ཀྱི་དེ་དག་མ་འོངས་པས།།
ཀུན་དང་གཞན་གྱི་རང་དུས་པ།།
མི་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དང་།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་སྐྱེས་ལ་མ་སྤྲངས་པ་དེ་དག་མ་འོངས་པར་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་དངོས་པོ་ཀུན་དང་ལྟན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་ལས་གཞན་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ལྔའི་ཆགས་སྡང་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་དུས་པ་མ་འོངས་པའི་

དམིགས་པ་དང་ལྡན་ནོ། །མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཚགས་སྡང་དག་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་བྱའི་དངོས་པོ་དུས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ཏེ་ལྷམ་པ་བཞིན་ནོ། །**གཉིས་པ་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་ལྟན་ཚུལ་ནི།**

ལྷག་མ་ཀུན་གྱིས་ཀུན་དང་ལྡན།། ༡༩

ཞེས་པས་བསྟན། ལྷག་མ་ལྔ་པ་ཐེ་ཚོམ་མ་རིག་པ་དུས་གསུམ་པ་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་རྟེ་སྲིད་མ་སྐྱངས་བར་དུ་དམིགས་བྱ་དུས་གསུམ་པའི་དངོས་པོ་རིས་ལྟ་ཅར་ཀུན་དང་ལྡན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྟ་ཅར་དང་ལྡན་པས་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དུས་གསུམ་དབྱུད་པ་ལ། རང་ལུགས་བཀོད་པ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། དུས་གསུམ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་དམ་བཅའ་བ། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ། དེ་བྱེ་སྨའི་ལུགས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ཡོད་

ཅེས་པས་བསྟན། འོ་ན་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་རྫས་སུ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། མེད་ན་ད་ལྟར་མི་ལྟན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དུས་རྣམས་ནི་དུས་ཀུན་ཏུ་ཡོད་པར་དམ་བཅའ་བའོ།།

གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ལ། ལྷང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དོ། ། དང་པོ་ནི།

"""""""""གསུངས་ཤིན།།

གཉིས་ཤིན་

ཞེས་པས་བསྟན། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་འདས་པའི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ནི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་དག་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་འདས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཉན་

ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་དག་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་ཡུལ་དང་དབང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི།**

ཡུལ་ཡོད་ཕྱིར་འབྲས་ཕྱིར།།

ཞེས་པས་བསྟན། འདས་མ་འོངས་རང་དུས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དམིགས་པ་ཡོད་ན་རྣམ་ཤེས་སྐྱེའི་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདས་པའི་ལས་ཀྱིས་ཕྱི་མར་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་འདས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་སོ།།

གསུམ་པ་དེ་ཅི་སྨྲའི་ལུགས་སུ་བསྟན་པ་ལ། དངོས་དང་། སྒྲུབ་མཐའི་དགྲ་བ། ལུགས་བཞི་པོ་གང་བཟང་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཡོད་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད།།
ཡོད་པར་སྨྲ་བར་འདོད་

ཅེས་པས་བསྟན། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་དེས་པར་འདི་ཁས་བླང་དགོས་ཤེས་གྲགས་ཏེ། དུས་གསུམ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བར་འདོད་ཀྱི་ད་ལྟ་བ་དང་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེད་པའི་ལས་འདས་པ་ནི་ཡོད་ལ་མ་འོངས་པ་དང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཟིན་འདས་པ་ནི་མེད་ཅེས་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བ་ནི་རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྨྲ་བའོ། །**གཞི་པ་སྒྲུབ་མཐའི་དགྲ་བ་ནི།**

.....དེ་དག། ༢༥
རྣམ་བཞི་དངོས་དང་མཚན་ཉིད་དང་།།
གནས་སྐབས་གཞན་གཞན་འགྲུར་ཞེས་བྱ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དེ་དག་ཀྱང་ལུགས་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ།

དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོང་ཀྱི་ལུགས་ཏེ། དེ་ན་རེ་ཆོས་རྣམས་དུས་སུ་འཇུག་པ་ན་དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་རྫས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་གྱི་སྡོང་བཅོམ་ནས་གཞན་དུ་བྱེད་པ་ན་དབྱིབས་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་ཁ་དོག་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་བཙུན་པ་དབྱངས་སྤྲོགས་ཀྱི་ལུགས་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་རྣམས་དུས་སུ་འཇུག་པ་ན་འདས་པ་ནི་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་གྱི་དུས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་སྦྱར་རོ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་པ་གཅིག་བུད་མེད་གཅིག་ལ་ཆགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ལ་ལྷག་མ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མིན་པ་བཞིན་ནོ།། གསུམ་པ་ནི་བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱི་ལུགས་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་རྣམས་དུས་སུ་འཇུག་པ་ན་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་མ་འོངས་པ་དང་བྱ་བ་བྱེད་པ་ན་ད་ལྟར་བ་དང་བྱས་ནས་འགགས་པ་ནི་འདས་པ་སྟེ་གནས་སྐབས་དང་གནས་སྐབས་སུ་ཕྱིན་ནས་གནས་སྐབས་གཞན་གྱི་སྐོ་ནས་གཞན་དང་གཞན་ཞེས་བྱའི་ཇོ་སྐོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རི་ལུ་གཅིག་གི་ཤོད་མིག་ཏུ་བཞག་ན་གཅིག་ཅེས་བྱ་ལ། བརྒྱའི་ཤོད་མིག་ཏུ་བཞག་ན་བརྒྱ་ཞེས་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི་བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་སྐྱེའི་ལུགས་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་རྣམས་དུས་སུ་འཇུག་པ་ན་སྐྱ་ཕྱི་ལ་བཟློག་ནས་གཞན་དང་གཞན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་བུད་མེད་གཅིག་མ་ཡང་ཡིན་བུ་མོ་ཡང་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལུགས་བཞི་པོ་གང་བཟང་བརྟག་པ་ནི།

གསུམ་པ་བཟང་སྟེ་བྱ་བ་ཡིས།།

དུས་རྣམས་རྣམ་གཞག་

ཅེས་བས་བསྟན། དེ་ལ་ལུགས་དང་པོ་ནི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པའང་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོད་པས་དུས་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་ལའང་དུས་གཅིག་ལ་དུས་གསུམ་ཀ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་མི་རིགས་སོ། །དེ་བས་ན་ལུགས་དེ་ལས་གསུམ་པ་གནས་སྐབས་གཞན་འགྱུར་འདོད་པ་བཟང་སྟེ་དེ་བྱ་བ་ཡི་སྒོ་ནས་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་དུས་རྣམས་རྣམ་པར་བཞག་ལ་ཚོས་གང་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་མ་འོངས་པ་དང་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚེ་ད་ལྟ་བ་དང་བྱ་བ་བྱས་ལ་འགགས་པ་འདས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲགས་གོ།

གཉིས་པ་རྩོད་སྤང་ལ། རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

……གེགས་སུ་བྱེད།། ༢༨

དེ་ཡང་རྗེ་ལྟར་གཞན་མ་ཡིན།།

དུས་སུ་མི་རྟག་དེ་བཞིན་དུ།།

ཡོད་ན་ཅི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་ཞེག།

ཅེས་བས་བསྟན། དུས་གཉིས་ཀྱང་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་གེགས་སུ་བྱེད་དེ། བྱ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བས་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གཞན་ཡང་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་དུས་ལས་གཞན་མམ་གཞན་མིན་པ་རྗེ་ལྟར་ཡིན། གལ་ཏེ་དུས་ལས་གཞན་ཡིན་ན་ནི་དེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་བྱ་བ་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། འོན་ཏེ་གཞན་མ་ཡིན་ནའང་དུས་ཐམས་ཅད་བྱ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་མི་རྟང་ངོ་། །བྱ་བ་ཡོད་པ་ན་དུས་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱང་དུས་གཉིས་སུ་ནི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པ་དང་ཞེག་ནས་མེད་པའོ་ཞེན། དེའང་མི་རྟང་སྟེ། ད་ལྟར་བ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་དུས་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཏུ་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པ་དང་ཞེག་ཅེས་སྨྲ་བར་བྱེད་དེ། ད་ལྟར་བའང་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པ་དང་ཞེག་པར་ཐལ་

བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལན་ནི།

ཆོས་ཉིད་དག་ནི་ཟབ་པ་ཡིན།། ༡༧

ཞེས་བས་བསྟན། བྱེ་སྨོས་འདས་མ་འོངས་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །གང་ཞིག་དྲང་བར་མི་ནུས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་འདི་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཆོས་ཉིད་དག་ནི་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གདོན་མི་ཟ་བར་རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གསུམ་པ་སྨྲས་ཀྱང་ལྟུན་པའམ་མ་བྱས་པ་ལ། མཐོང་སྤང་དང་། སྒོམ་སྤང་ངོ་། །དང་པོ་ནི།

སྐྱག་བསྟལ་མཐོང་སྤང་བྱ་སྤངས་ཀྱང་།།
ཀུན་འགྱོ་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱི་ལྟན།།

ཞེས་བས་བསྟན། དངོས་པོ་གང་ཞིག་སྤངས་པ་དེ་བྱལ་བ་ཡིན་ནམ་གང་བྱལ་བ་དེ་སྤངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱལ་བ་ནི་སྤངས་པ་ཡིན་ལ་སྤངས་པ་ལ་མ་བྱལ་བའང་ཡོད་དེ། སྐྱག་བསྟལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཀུན་འགྱོ་ལྟག་མ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་སྤང་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་དང་ལྟན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྒོམ་སྤང་ནི།

དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེའི།།
ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་ལྟག་རྣམས་ཀྱིས།། ༡༨

ཞེས་བས་བསྟན། སྒོམ་སྤང་གི་རིགས་ལའང་རྣམ་པ་དགུ་ལས་དང་པོའི་རྣམ་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་པས་བྱལ་ཀྱང་དེའི་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་དམིགས་པའི་དྲི་མ་ཉོན་མོངས་ལྟག་མ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་སོགས་མ་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པས་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་ཆོས་གང་སེམས་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་ལྟ་

ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པ་དང་། ཟག་མེད་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཐོང་སྤང་དང་པོ་གཉིས་དང་སྒོམ་སྤང་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པ་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྡུས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྣག་བསྟལ་རྒྱུ་མཐོང་གོམས་པ་ཡིས།།
སྤང་བྱ་འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ།།
རང་གི་གསུམ་དང་གཟུགས་གཉིས་གཅིག་ཏེ།
དྲི་མེད་རྣམ་ཤེས་སྦྱོང་ཡུལ་ལོ།། ༡༥

ཞེས་པས་བསྟན། དངོས་པོ་གང་ལ་ཕྱ་རྒྱས་དུ་ཞེག་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པ་ཚོག་ཉུང་དུས་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མདོར་བསྡུས་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡུལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྟུ་ན་ཁམས་གསུམ་ན་སྤང་བྱ་རིས་ལྟ་ལྟ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཏེ་བཅུ་དྲུག་དང་ཡུལ་ཅན་སེམས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ལ། སེམས་ཞེས་བྱ་བའང་འདི་ར་གཅོ་བོའི་མིང་གིས་མཆོག་ཏེ་མཛོད་ལྟན་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་དག་ལས་སྣག་བསྟལ་དང་དེའི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དང་ལམ་གོམས་པ་ཡིས་སྤང་བྱ་སྐྱེ་ཆོས་གསུམ་པོ་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་ཅན་འདོད་པ་རང་གི་སེམས་དེ་གསུམ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་དུ་གཏོགས་པ་དང་པོའི་ཉོན་བསྒོགས་དག་བའི་སེམས་གཅིག་དང་། དྲི་མེད་ཆོས་ཤེས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་ལྡ་ལྡའི་སྦྱོང་ཡུལ་ལོ།།

གཉིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པ་ནི།

གཟུགས་ཁམས་ལས་སྐྱེས་རང་གི་དང་།།
འོག་གསུམ་གོང་གཅིག་དྲི་མེད་ཀྱི་འང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཚོས་ཀྱི་རིས་དེ་གསུམ་གཟུགས་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་
ནི་ཡུལ་ཅན་གཟུགས་ཁམས་རང་གི་སེམས་དེ་གསུམ་དང་། འོག་འདོད་པའི་སྐལ་བ་
མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་གཉིས་དང་སྐོམ་སྤང་དགེ་བ་སྟེ་གསུམ་དང་གོང་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་སྐོམ་སྤང་ནམ་མཁའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སེམས་གཅིག་དང་། དྲི་མེད་རྗེས་ཤེས་
ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས་སེམས་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱིད་
ཡུལ་ལོ།།

གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྟུས་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པ་ནི།

གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་ཁམས་གསུམ་གཏོགས།།
གསུམ་དང་ཟག་མེད་སྤྱིད་ཡུལ་ལོ།། ༣༠

ཞེས་བས་བསྟན། སྤང་བྱ་ཚོས་དེ་གསུམ་གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་སེམས་
བཙུའི་དམིགས་པ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་སེམས་དེ་ཚན་པ་གསུམ་སྟེ།
སེམས་དགུ་དང་སེམས་ཟག་པ་མེད་པའི་སྤྱིད་ཡུལ་ལོ།།

གཉིས་པ་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པ་ནི།

འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་ཀུན།།
རང་གིས་གྲགས་པའི་སྤྱིད་ཡུལ་ལོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཚོས་ཁམས་
གསུམ་པ་ཀུན་ཡུལ་ཅན་གྱི་སེམས་སྟར་གྱི་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་རང་གི་རིས་ཀྱི་
སེམས་རེ་གྲགས་ཤིང་བསྟན་པའི་སྤྱིད་ཡུལ་ལོ།།

གཉིས་པ་ཟག་མེད་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པ་ནི།

ཟག་མེད་ཁམས་གསུམ་མཐའ་གསུམ་དང་།།
ཟག་པ་མེད་པའི་སྤྱིད་ཡུལ་ལོ།། ༣༡

ཞེས་བས་བསྟན། ཟག་མེད་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་སྤང་བྱ་རིས་ལྟ་ལྟ་ཡོད་བའི་མཐའ་མ་གསུམ་གསུམ་གྱི་སྤྲོད་ཡུལ་དང་འགོག་ལམ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་ཤུགས་དང་སྐྲོམ་སྤང་དགེ་བ་ཡིན་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིའང་ཡིན་པས་བཅུའི་སྤྲོད་ཡུལ་ལོ།།

གསུམ་པ་ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་དབྱེ་བ་ནི།

ཉོན་མོངས་ཕྱ་རྒྱས་བཅས་རྣམ་གཉིས།།
ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་རྒྱས་འགྱུར་གྱིས།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཚོས་དང་སེམས་བཅོ་ལྔ་པོ་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་ན་ཕྱ་རྒྱས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཁོ་ནས་དེ་དང་བཅས་པར་འདོད་གམ་ཞེན། དེ་ལ་རེ་ཞེག་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པར་འདོད་པ་ན་རྒྱུ་མཚན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེའི་ཚེགས་ཕྱ་རྒྱས་མ་སྤངས་པ་རྣམས་ནི་དེ་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་བཅས་པར་འདོད་ལ། སྤངས་པ་རྣམས་ནི་དེ་ལ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཡང་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་པ་ཙམ་གྱིས་བཅས་པར་འདོད་གོ །སྤངས་ན་རྗེ་ལྟར་དེར་ལྡན་ཅིག་པ་ཡིན་ཞེན། ཕྱ་རྒྱས་རྣམས་སྤྲོང་བ་ན་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཀར་ལ་སྤང་དུ་མེད་ཀྱི་དེ་དང་ཆིག་སྤྲིལ་དུ་སྤངས་ནས་ཕྱིས་མི་འབྱུང་བར་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདས་པའི་གནས་སྐབས་ནའང་ལྡན་ཅིག་པའོ་ཞེས་སོ། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་ལྟ་བུ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱ་རྒྱས་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པར་འདོད་གོ།

གཉིས་པ་སྒྲིབ་རྫུལ་ལ། སྒྲིབ་བའི་རིམ་པ་དང་། སྒྲིབ་བའི་རྒྱུ་འོ། །དང་པོ་ནི།

སྟོང་ལས་ཐེ་ཚོམ་དེ་ནས་ནི།།
ལོག་ལྟ་དེ་ནས་འཇིག་ཚོགས་ལྟ།། ༣༢

དེ་ནས་མཐར་འཛིན་དེ་ནས་ནི།།

ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་དེ་ནས་ལྟ།།
རང་གི་ལྟ་ལ་ང་རྒྱལ་ཆགས།།
གཞན་ལ་ཞེ་སྡང་དེ་ལྟར་རིམ།། ༣༣

ཞེས་པས་བསྟན། དང་པོ་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་ཏུ་སྨོངས་པ་ལས་དེ་ལ་ཕེ་ཚོམ་སྐྱེ་ལ། དེ་ནས་ནི་ལོག་པར་ཕྱིས་པའམ་བསམ་པས་ལོག་ལྟ་སྐྱེ་ཞིང་ཕྱང་པོ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། དེ་ནས་བདག་རྟག་པའམ་ཆད་པའི་མཐར་འཛིན་པ་དང་། དེ་ནས་ནི་མཐར་འཛིན་པ་དེས་འདག་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དང་། དེ་ནས་ལྟ་བ་དམན་པ་དེ་ཉིད་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། དེ་ནས་རང་གི་ལྟ་བ་དེ་དག་ལ་ང་རྒྱལ་དང་ཆགས་པ་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ནས་རང་གི་ལྟ་བ་ལ་ལྟག་པར་ཞེན་པ་དེའི་དགྲ་བོར་གྱུར་པ་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་ཞེ་སྡང་འཕྲུག་གོ །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི།**

ཐ་རྒྱས་སྤྲངས་པ་མ་ཡིན་དང་།།
ཡུལ་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་།།
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ལས།།
ཉོན་མོངས་རྒྱུ་ནི་ཚངས་བ་ཡིན།། ༣༩

ཞེས་པས་བསྟན། ཐ་རྒྱས་སྐྱེ་བ་ན་གཅོད་བོའི་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་སྐྱེ་སྟེ། ཐ་རྒྱས་སྤྲངས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ཐ་རྒྱས་ཀུན་འབྱུང་གི་ཐོབ་པ་མ་བཅད་པས་མ་སྤྲངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པའི་ཡུལ་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། ཡུལ་སྣང་བ་དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་སྐྱེའོ། །འདི་གསུམ་ནི་རྒྱུ་དང་ཡུལ་དང་སྦྱོར་བའི་སྟོབས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་གཅོད་བོའི་རྒྱུ་ནི་ཚངས་བར་བགྲངས་པ་ཡིན་གྱི། དེས་པར་ཚངས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གྱི་

སྟོང་བས་ཁོ་ན་ལས་དག་བཅོམ་པ་ཉམས་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ཞེས་གྲགས་པ་ལས་དག་བཅོམ་པ་སྣང་བ་ལས་ཉམས་པ་མེད་ཅིང་མདོ་སྡེ་པ་མ་རངས་པའི་ཚོགས་གོ།།

གསུམ་པ་ཐ་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལ། ངོ་བོ་དངོས་དང་། གང་ལ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་ལྟ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་དོན་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས་འབྱུང་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། དེས་ཚོགས་གོ །དང་པོ་ལ། ཟག་པ་དང་། ཆུས྄ོར་དང་། ཉེར་ལེན་ནོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་། སྲིད་པའི་ཟག་པ་དང་། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་ན་གཏི་མུག་མ་གཏོགས་པའི།།
ཉོན་མོངས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་བཅས་ཟག།

ཅེས་པས་བསྟན། འདོད་ཁམས་ན་གཏི་མུག་ལྟ་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལྟ་བ་བཅུ་གཉིས། ཐེ་ཚོམ་བཞི་དང་། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་ལྟ་ལྟ་སྟེ་སུམ་བྱེ་ཀ་ཅིག་དང་། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་འཆད་འགྱུར་ངོ་ཚ་མེད་སོགས་བཅུ་དང་བཅས་པ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཅིག་ནི་འདོད་པའི་ཟག་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ལ། མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་། གོང་མ་གཉིས་ཀ་དེར་དེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུགས་དང་གཟུགས་ནི་མེད་པ་ན།།
ཕྲ་རྒྱས་ཁོ་ན་སྲིད་པའི་ཟག། ༣༥

ཅེས་པས་བསྟན། གཟུགས་དང་གཟུགས་ནི་མེད་པ་ན་མ་རིག་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་གཟུགས་ན་ནི་ཕྲ་བ་བཅུ་གཉིས། ཐེ་ཚོམ་བཞི། འདོད་ཆགས་ང་རྒྱལ་ལྟ་ལྟ་སྟེ་ཀི་ཤུ་རྣག་དང་། གཟུགས་མེད་ན་སྟོང་པའང་ཉོན་དུག་སྟེ། ཕྲ་རྒྱས་ལྟ་བཅུ་རྩ་

གཉིས་ཁོ་ན་སྟེད་བའི་ཟག་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གོང་མ་གཉིས་ཀ་དེར་དེས་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

དེ་ལྟང་མ་བསྟན་ཏ་ནང་བཤུས།།
མཉམ་བཞག་ས་བའི་ཕྱིར་གཅིག་བྱས།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཁམས་གོང་གི་ཐ་རྒྱུས་དེ་གཉིས་ཀ་ལྟང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། ཡུལ་གཅོ་བོར་མི་བྱེད་པར་ཕལ་ཆེར་ཏ་ནང་དུ་བཤུས་ཏེ་འཇུག་པ་དང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཐུན་པ་རྒྱུ་དེ་གསུམ་གྱི་སྟེད་ཟག་ཅེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའོ།།

གསུམ་པ་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ལོག་སྟ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

རྟ་བ་མ་རིག་ཡིན་པས་ན།།
ལོག་ཤེག་ཏུ་ནི་ཟག་པར་བསྟན།། ༢༨

ཞེས་བས་བསྟན། འདོད་ཟག་སོགས་དེ་དག་དང་འཁོར་བའི་རྟ་བ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ན་ཉེས་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་རིག་པ་བཅོ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ལོག་ཤེག་ཏུ་ནི་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །**གཉིས་པ་རྟུ་སྟོང་བཤད་པ་ནི།**

རྟུ་བོ་སྟོང་བའང་དེ་བཞིན་དུ།།
ལྟ་རྟམས་གསལ་ཕྱིར་ལོག་ཤེག་བསྟན།།
ཟག་པར་མ་ཡིན་གྱོག་མེད་རྟམས།།
འཇོག་པའི་རྟེས་སུ་མི་མཐུན་ལོ།། ༢༩

ཞེས་བས་བསྟན། རྟུ་བོ་བཞི་སྟེ། ལྟ་བ་རྟམས་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པའི་ཟག་པ་ཉིད་འདོད་པའི་རྟུ་བོ། སྟོད་ཟག་ཉིད་སྟོད་པའི་རྟུ་བོ། ལྟ་བའི་རྟུ་བོ། མ་རིག་པའི་

ཚུ་བོའོ། །སྨྲོས་བཞང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ལྷ་བ་རྣམས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཚུ་བོ་དང་སྨྲོས་བ་དག་གི་ནང་དུ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བྱག་གོ།

ཟག་པར་ཅིའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བསྟན་ཞེ་ན། ལྷ་བ་རྣམས་ཟག་པར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་པའི་དོན་ནི་འཁོར་བར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་གོོགས་མེད་པའི་ལྷ་བ་རྣམས་གསལ་བས་འཁོར་བར་འཛོག་པའི་རྟེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལོ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱིས་མ་རིག་པའང་བརྟེན་པ་དང་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཚུ་སྨོོ་དུ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཞག་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྨོོས་སོ་ཞེས་གང་སྨྲེལ་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འདོད་པའི་ཚུ་བོ་ཉེར་དགུ །སྲིད་པའི་ཉེར་བརྒྱད། ལྷ་བའི་སོོ་དྲུག།

མ་རིག་པའི་བཅོོ་ལྔའོ། །དང་པོ་ནི་འདོོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་བཅོོ་ལྔ་དང་ཕེ་ཚོོམ་བཞི། ཀུན་དཀྲིས་བཅུའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་འདོོད་ཆགས་ང་རྒྱལ་ལྔ་ལྔ་ཕེ་ཚོོམ་བརྒྱད་དེ་ཉེར་བརྒྱད་དོ། །གསུམ་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་བཅུགཉིས་ཀྱ་སྐུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གོ །བཞི་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་རིག་པ་བཅོོ་ལྔའོ། །སྨྲོས་བཞང་དེ་བཞིན་ནོ། །**གསུམ་པ་ཉེར་ལེན་བཤད་པ་ནི།**

ཇི་སྐད་བཤད་ཉིད་མ་རིག་བཅས།།
ཉེར་ལེན་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་རྣམ་གཉིས།།
ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་ནོ་མ་རིག་པ།།
འཇོོག་པར་བྱེད་པ་མིན་ཕྱིར་བསྟེས།། ༣༤

ཞེས་པས་བསྟན། ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཉིད་ལས་འདོོད་པའི་སྨྲོས་བའི་རྣ་ས་ཉེར་དགུ་མ་རིག་པ་ལྔ་དང་བཅས་པ་རྣ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་ཁོ་ན་འདོོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་ལྔ་ལྔ་ཕེ་ཚོོམ་བཞི་ཀུན་དཀྲིས་བཅུའོ། །སྲིད་

བའི་སྨོན་བ་མ་རིག་པ་དང་བཅས་པ་རྫས་སྐམ་ཟུ་རྩ་བརྒྱད་ཁོ་ན་བདག་སྣུ་ཉེར་ལེན་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་ལྟ་ལྟ་ཐེ་ཚོམ་བརྒྱད་དོ། །འོན་ཀྱང་བཞི་མ་ཚང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྟ་བ་ལ་ལྟ་བ་ཉེར་ལེན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཉེར་ལེན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཉེར་ལེན་ནི་སྤྲུལ་བསྟལ་དང་ལམ་གྱི་གཉིས་ཏེ་ཁམས་རེ་ན་ཡོད་པས་རྫས་དྲུག་གོ །ཅིའི་ཕྱིར་ལྟ་བ་རྣམས་ལས་དེ་ལོགས་སུ་ཕྱུང་ཞེ་ན། ལམ་གྱི་དགྲ་གྱུར་པ་དང་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གཉིས་བསླུ་བས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱས་ནས་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་མ་རིག་པ་བསྟེས་ཏེ་ཉེར་ལེན་དུ་བཤད་ཀྱི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བསྟན་ཏོ་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྔོན་པ་འཛིན་པའི་དོན་གྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ན་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ནི་མི་གསལ་བས་སྔོན་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ནི་ལྟ་བ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་བསྟེས་ནས་ཉེར་ལེན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ངེས་ཚིག་ལ། ཕྱ་རྒྱས་ཀྱི་ངེས་ཚིག་དང་། ཟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ངེས་ཚིག་གོ །དང་པོ་ནི།

གང་ཕྱིར་དེ་དག་ཕྱ་བ་དང་།།
རྗེས་འབྲེལ་རྣམ་གཉིས་རྒྱས་འགྱུར་དང་།།
རྗེས་སུ་འབྲང་བས་དེ་ཡི་ཕྱིར།།
ཕྱ་རྒྱས་དག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན།། ༣༠

ཞེས་པས་བསྟན། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཕྱ་རྒྱས་ལ་སོགས་པར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་རྒྱུ་བཅམ་འཇུག་པ་ཕྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐོག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རི་ཁྲིད་མ་སྣང་བས་བར་དུ་མ་འབད་པར་ཡང་མངོན་དུ་

འགྲུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟེས་སུ་འབྲང་བས་ན་རྒྱུ་མཚན་དེ་བཞི་ཡི་ཕྱིར་ཐུབ་རྒྱས་དག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེའང་དང་པོ་དང་གསུམ་པས་ནི་རིས་ཆོག་དངོས་དང་། གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དོན་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་ཟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རིས་ཆོག་ནི།**

དེ་དག་འཇོག་བྱེད་ཟག་བྱེད་དང་།།
འཕེར་བར་བྱེད་དང་འབྱར་བྱེད་དང་།།
ཉེ་བར་འཛིན་ཕྱིར་ཟག་ལ་སོགས།།
དེ་དག་གི་ནི་རིས་ཆོག་ཡིན།། ༩༠

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གིས་མི་གཡོ་བའི་ཚུལ་གྱི་འཁོར་བར་འཇོག་ཅིང་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྒྱུའི་སྐྱོན་ཟག་ཅིང་འབྱོ་བར་བྱེད་པ་དང་། འགྲོ་བ་གཞན་དང་ཡུལ་གཞན་དུ་ཁྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་འཕེར་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་དང་དེར་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཅིང་འབྱར་བར་བྱེད་པ་དང་། སྲིད་པའི་ལུས་འཛིན་པས་སམ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཉེ་བར་འཛིན་ཅིང་ལེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་རྒུ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་དང་ཉེར་ལེན་དེ་དག་གི་ནི་རིས་ཆོག་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས་འབྱུང་བ་ལ། བསྟན། བཤད་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི།

དེ་དག་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་སོགས་ཀྱི།།
དབྱེ་བས་ཡང་རྣམ་ལྔར་བཤད་དོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཉོན་མོངས་དེ་དག་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་སོགས་ཀྱི་འཆིང་བ་དང་ཕྲ་རྒྱས་དང་ཉེ་ཉོན་དང་ཀུན་དཀྲིས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཡང་རྣམ་པ་ལྔར་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། ཀུན་སྦྱོར་དང་། འཆིང་བ་དང་། ཉེ་ཉོན། ཀུན་དཀྲིས་སོ། །དང་པོ་ལ། ཀུན་སྦྱོར་དགུར་བཤད་པ། ཐ་མའི་ཚ་མཐུན། གོང་མའི་ཚ་མཐུན་ནོ། །དང་པོ་ལ། ཀུན་སྦྱོར་དགུ་ངོས་བཟུང་བ། ལྟ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་ལ་གཉིས་སུ་བཤད་བའི་རྒྱུ་མཚན། ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་ལོག་སྟ་ཀུན་སྦྱོར་དུ་བཤད་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

མདོ་ལས། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་དགུ་སྟེ། རྟེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། ཕྲག་དོག་དང་། སེར་སྣའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་ལྟ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་ལ་གཉིས་སུ་བཤད་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

རྟོག་དང་མཆོག་འཛིན་འདྲ་བའི་ཕྱིར།།
ལྟ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་གཞན་ནོ།། ৬৭

ཞེས་བས་བསྟན། ཀུན་སྦྱོར་གྱི་ནང་དུ་ལྟ་བ་གསུམ་ནི་ལོག་སྟ་ལྟ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་དུ་བཤད་ལ། གཉིས་ནི་ལོག་སྟ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ཀུན་སྦྱོར་དུ་བཤད་ཅེ་ན། ལྟ་བ་དང་པོ་གསུམ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་རྟོག་བཅོ་བརྒྱད་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྟ་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ལྟ་བ་སྟ་མ་གསུམ་ལ་མཆོག་དང་དག་པར་འཛིན་པས་ན་སྟ་མ་གསུམ་ནི་བརྒྱད་བྱ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་དམན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བ་དང་པོ་གསུམ་ལས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གཞན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་ལོག་སྟ་ཀུན་སྦྱོར་དུ་བཤད་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

གང་ཕྱིར་གཉིས་ཀའང་གཅིག་ཏུ་ནི།།
མི་དགེ་རང་དབང་དེ་ཡི་ཕྱིར།།
ཕྲག་དོག་སེར་སྣ་དེ་དག་ལས།།
ལོག་སྟ་ཤིག་ཀུན་སྦྱོར་གཉིས་སུ་བཤད།། ৬৲

ཅེས་བས་བསྟན། ཡང་ཀུན་དཀྱིས་བརྒྱད་ལས་ཕྱག་དོག་དང་སེར་སྣ་ཁོ་ན་ཀུན་སྤྱོར་དུ་བཞག་ཅེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་ཕྱག་དོག་དང་སེར་སྣ་དེ་གཉིས་ཀའང་གཅིག་ཏུ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ཕྱག་དོག་དང་སེར་སྣ་ཁོ་ན་ཀུན་དཀྱིས་བྱུག་པོ་དེ་དག་ལས་ལོག་སེ་ཤིག་ཀུན་སྤྱོར་གཉིས་སུ་བཤད་དེ། ཀུན་དཀྱིས་གཞན་བྱུག་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ཐ་མའི་ཚ་མཐུན་ལ། དངོས་དང་། དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཐ་མའི་ཚ་དང་མཐུན་རྣམ་ལྟ།།
གཉིས་ཀྱིས་འདོད་ལས་མི་འདའ་ལ།།
གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་ཕྱིར་ལྡོག་བྱེད།།

ཅེས་བས་བསྟན། ཡང་མདོ་ལས་ཐ་མའི་ཚ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་སྤྱོར་རྣམ་པ་ལྟ་གསུངས་ཏེ། འཇིག་ལྟ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་དང་ཞེ་ཚོམ་དང་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གནོད་སེམས་སོ། །དེ་ལ་ཐ་མ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་འདོད་པའི་ཁམས་ཏེ་དམན་པ་ལ་ཐ་མའི་སྒྲ་སྙན་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་ནི་ལྟ་བོ་འདི་དག་འདོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གནོད་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་སྐྲ་བ་བཞིན་འདོད་པའི་བཙོན་ར་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་ལ། འཇིག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་སྐྲ་བ་བག་མེད་པས་བཙོན་ར་ལས་ཤོར་ཡང་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ཕྱིར་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །སེམས་ཙམ་པ་ནི་དང་པོ་གསུམ་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་མ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་མཐུན་ལ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ཁམས་ཀྱི་ཐ་མ་འདོད་པའི་ཁམས་དང་ཆ་མཐུན་པས་སོ་ཞེས་ཟེར། **གཉིས་པ་དོགས་པ་བཅད་པ་ནི།**

སྐྲ་དང་རྩ་བ་བསྲུས་ཕྱིར་གསུམ།། ༩༤

འགྲོ་མི་འདོད་དང་ལམ་ནོར་དང་།།

ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དེ་སྟེད་ཅིག།
ཐར་པ་བགྲོད་ལ་གེགས་བྱེད་པ།།
དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་གསུམ་བསྟན་ཏོ།། ৭৫

ཞེས་བས་བསྟན། གང་གི་ཚེ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་བས་མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པ་སྤངས་ནའིག་ལྟ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དང་ཐེ་ཚོམ་ཁོ་ན་སྤངས་པར་གསུངས་ཅེ་ན། དེ་གསུམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་དང་རྩ་བ་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་ན་གསུམ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒོ་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་བཞིའོ།།

འཛིག་ལྟས་རྣམ་པ་གཅིག་བསྟུས། མཆོག་འཛིན་ཐ་མས་རྣམ་པ་གཉིས་པ་བསྟུས། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་བཞི་པ་བསྟུས་པས་སོ། །སྒོ་བ་དོན་ནི་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པས་ཐར་པར་འདྲུག་པའི་གེགས་རྣམས་སྤང་བར་སྟོན་པ་ན་འདི་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཐར་པར་འགྲོ་མི་འདོད་པ་དང་། ལམ་ནོར་བར་འདྲུག་པ་རྣམས་དང་། ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་གསུམ་པོ་དེ་སྟེད་ཅིག་ཏུ་ཐར་པར་བགྲོད་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་གཅོ་བོས་མཚོན་ནས་དེ་གསུམ་ཁོ་ན་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བཞེད་དོ།།

གསུམ་པ་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ནི།

གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་ལྟ་ཉིད།།
གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི།།
འདོད་ཆགས་གཉིས་ཆོད་ང་རྒྱལ་སྟོངས།།

ཞེས་བས་བསྟན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀུན་སྦྱོང་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྟ་བཤད་པ་བཞིན་ཀུན་སྦྱོང་གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྟ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ནི་གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་དང་། ཆོད་པ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། སྟོངས་པ་མ་རིག་པ་སྟེ་དེ་དག་མ་སྤངས་

བར་ཁམས་གོང་མ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་འཆིང་བ་ནི།**

ཚོར་བའི་དབང་གིས་འཆིང་བ་གསུམ།། ৬৫

ཞེས་བས་བསྟན། ཚོར་བ་བའི་སྐུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་པོའི་དབང་གིས་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཉིས་སུམ་གྱི་འཆིང་བ་གསུམ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །བཏང་སྙོམས་ལ་ཆགས་སྡང་ཡང་རྒྱས་མོད་ཀྱི་གཉིས་སུག་བཞིན་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་སུག་ནི་བཏང་སྙོམས་དང་མི་གསལ་བར་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའོ།།

གསུམ་པ་ཉེ་ཚོན་ནི།

ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས་ཅན།།
སེམས་བྱུང་འདུ་བྱེད་ཕུང་ཞེས་པ།།
གང་དེའང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཏེ།།
དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཞེས་མི་བྱ།། ৬৬

ཞེས་བས་བསྟན། རྒ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་པ་ཆོས་ཉོན་མོངས་ཅན་སེམས་བྱུང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བས་བསྟུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའང་རྒ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་བར་འདུག་བས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཏེ་དེ་དག་ལ་རྒ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། རྒ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་དྲི་མ་དང་གཞི་ཕྱན་ཆེགས་ལས་བྱུང་བའི་མི་དགའ་བ་དང་གླ་ལ་ལ་སོགས་པའོ།།

བཞི་པ་ཀུན་དཀྲིས་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཚར་ལ་དྲི་མ་བཤད་པ། དེ་དག་གི་ཕྱིར་བར་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ། ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། གང་གི་རྒྱུ་མཐུན་ཡིན་བའོ། །དང་པོ་ལ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་གསུངས་པ་དང་། བྱ་སྤྱའི་འདོད་པ་གཉིས་སོ།། དང་པོ་ནི།

ངོ་ཚ་མེད་དང་ཁྲེལ་མེད་དང་།།
ཕྲག་དོག་སེར་སྣ་ཆོད་པ་དང་།།
འཇོད་དང་རྒྱགས་དང་གཉིད་དང་ནི།།
ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད།། ৬৶

ཅེས་པས་བསྟན། འོན་ཀྱང་དཀྲིས་དེ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་དང་ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་དང་ཆོད་པ་དང་འཇོད་པ་དང་རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་དང་ནི་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །དེག་བའི་འཇོད་གཉིད་ནི་འདིར་མ་གཏོགས་སོ། །**གཉིས་པ་བྱེ་སྨའི་འདོད་པ་ནི།**

ཁྲོ་དང་འཆབ་པའོ་

ཞེས་པས་བསྟན། བྱེ་སྨས་ཁྲོ་བ་དང་འཆབ་པ་བསྟན་ནས་བཅུར་འདོད་པའོ།། **གཉིས་པ་གང་གི་རྒྱུ་མཐུན་ཡིན་པ་ནི།**

……འདོད་ཆགས་ཀྱིས།།
ངོ་ཚ་མེད་ཆོད་སེར་སྣ་བསྣང་།།
འཆབ་པ་རྩོད་དོ་མ་རིག་ལས།།
རྒྱགས་དང་གཉིད་དང་ཁྲེལ་མེད་དོ།། ৬৷

ཐེ་ཚོམ་ལས་འཇོད་ཁྲོ་བ་དང་།།
ཕྲག་དོག་ཁོང་ཁྲིའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཉེ་ཉོན་རྣམས་ནི་རྩ་ཉོན་གྱི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཀྱང་རྩ་ཉོན་གང་དང་གང་དག་ལས་འབྱུང་བ་སྟོན་པ་ན་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ངོ་ཚ་མེད་ཆོད་སེར་སྣ་གསུམ་བསྣང་ལ། །འཆབ་པ་ནི་ཁ་ཅིག་སྟེད་པའི་རྒྱུ་མཐུན་ཡིན་ཞེས་ཟེར། གཞན་དག་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་མཐུན་པའོ་ཞེས་ཟེར་བས་རྩོད་དོ། །མ་

རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཐུན་ནི་རྣམས་པ་དང་གཉིད་དང་ཟེལ་མེད་དོ། །ཞི་ཚོམ་ལས་བྱུང་བ་ནི་འགྱོད་པ་ཡིན་ལ། ཁོ་བ་དང་ཕྲག་དོག་གཉིས་ནི་ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཞར་ལའྲིམ་བཤད་པ་ལ། ཏིང་ཨའི་དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ནི།

གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་ཏིང་ཨ་ཟུག།
སྐྱུ་དང་གཡོ་དང་རྒྱགས་པ་དང་།། ৭৫

དེ་བཞིན་འཆིག་དང་འཕོན་འཛིན་དང་།།
རྣམ་འཆེ་''''

ཞེས་པས་བསྟན། གཞན་ཡང་ལུས་ལ་ཏིང་ཨ་འབྱུང་བ་བཞིན་རུ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཏིང་ཨ་ལྟ་བུ་ནི་ཟུག་སྟེ། སྐྱུ་དང་གཡོ་དང་རྒྱགས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་འཆིག་པ་དང་འཕོན་འཛིན་དང་རྣམ་འཆེའོ། །འདི་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །**གཉིས་པ་སོ་སོའི་རྒྱུ་ནི།**

''''''''''''''''སྐྱུ་དང་རྒྱགས་པ་ནི།།
འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་འཕོན་འཛིན་དང་།།
རྣམ་འཆེ་ཁོང་ཁྲོ་ལས་སྐྱེས་སོ།། ৭০

འཆིག་པ་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ལས།།
གཡོ་ནི་ལྟ་བས་ཀུན་ནས་བསླང་།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཏིང་ཨ་ཟུག་པོ་དེ་དག་ལས་སྐྱུ་དང་རྒྱགས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། འཕོན་འཛིན་དང་རྣམ་འཆེ་ནི་ཁོང་ཁྲོ་ལས་སྐྱེས་པས་སོ། །འཆིག་པ་ནི་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ལས་སྐྱེ་ཞིང་གཡོ་ནི་ཉོན་མོངས་ལོག་པར་ལྟ་བས་ཀུན་ནས་བསླང་བས་སོ།།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ། མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་ཁྱད་པར། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཁྱད་པར། ཁམས་དང་སའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལས་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་།།
ཁྲེལ་མེད་རྒྱས་གཉིད་ཆོད་རྣམ་གཉིས།། ༤༡

དེ་ལས་གཞན་ནི་སྒོམ་སྤང་བྱ།།
རང་དབང་དེ་བཞིན་དྲི་མ་རྣམས།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཀུན་དཀྲིས་བཅུར་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་དང་རྒྱས་པ་དང་གཉིད་དང་ཆོད་པ་སྟེ་ཆོས་ལྔ་པོ་ལ་མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་མཐོང་སྤང་དང་། སྒོམ་སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་སྒོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཉེ་ཉོན་ཀུན་དཀྲིས་ཀྱིས་བསྟས་པ་ཐག་དོག་སོགས་ལྔ་ནི་སྒོམ་པས་སྤང་བྱ་ཁོ་ན་དང་རང་དབང་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ། ལྔ་པོ་དེ་དག་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཐག་དོག་སོགས་ལྔ་སྒོམ་སྤང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་དྲྭ་བ་དྲུག་པོ་རྣམས་ཀྱང་སྒོམ་སྤང་དང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།

འདོད་ན་མི་དགེ་གསུམ་རྣམ་གཉིས།།
དེ་ཡན་ཆད་ནི་ལུང་མ་བསྟན།། ༤༢

ཞེས་པས་བསྟན། རྒྱས་ཆོད་དང་གཉིད་མ་གཏོགས་པ་ཀུན་དཀྲིས་བདུན་དང་སྣུ་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ནི་འདོད་ཁམས་ན་མི་དགེ་བའོ། །དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱས་ཆོད་གཉིད་གསུམ་པོ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གཉིས་དག་

གོ །འདོད་ཁམས་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉེ་ཉོན་ཇི་སྙེད་སྲིད་པ་རྣམས་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ།།

གསུམ་པ་ཁམས་དང་སའི་ཁྱད་པར་ནི།

འདོད་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན།།
གཡོ་སྒྱུ་ཚངས་པས་འཇིད་ཕྱིར་རོ།།
རྨུགས་ཆོད་རྒྱགས་པ་ཁམས་གསུམ་ན།།
གཞན་དག་འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ།། ༤༣

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་འང་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་གཡོ་སྒྱུ་གཉིས་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་རྟ་ཐུལ་གྱིས་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་གང་དུ་འགག་དྲིས་པ་ན་ཚངས་པས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཁོ་བོ་ནི་ཚངས་པའོ། །ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐབས་སུ་མ་བཅ་བའི་ལན་གྱིས་རྟ་ཐུལ་འདྲིད་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་སྒྱུ་ཡོད་ལ། དེས་ན་གཡོ་ཡང་ཡོད་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྨུགས་ཆོད་རྒྱགས་པ་གསུམ་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་ཡོད་པའོ། །བཅུ་དྲུག་ལས་དེ་གསུམ་དང་གཡོ་སྒྱུ་གཉིས་དང་ལྡན་བས་གཞན་ཉེ་ཉོན་བཅུ་གཅིག་པོ་དག་འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནའོ།།

གཉིས་པ་དེ་རྣམས་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་ལ། སེམས་གང་དང་མཚུངས་ལྡན། ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

མཐོང་སྤང་བྱ་གཉིད་ང་རྒྱལ་བཅས།།
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ས་པ་ཡིན།།
ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རང་དབང་ཡང་།།
གཞན་ནི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཏེན་ཅན།། ༤༤

ཞེས་བས་བསྟན། རྒྱ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཚེན་མོངས་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་དང་སྒོམ་སྤང་ཡིན་ཡང་གཉིད་དང་ང་རྒྱལ་དུ་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཉེ་བའི་ཚེན་མོངས་པ་རང་དབང་ཅན་བཙུགཅིག་པོ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ལས་གཞན་དུག་གསུམ་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་རྨུགས་ཆོད་བག་མེད་ལེ་ལོ་མ་དད་པ་དང་བཅས་པ་སྒོམ་སྤང་གིས་བསྟུས་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཅར་ཀྱི་རྣེན་ཅན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ། རྒ་ཚེན་གང་དང་ལྡན་པ། ཉེ་ཚེན་གང་དང་ལྡན་བའོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་བའི་དང་། ཁམས་གོང་གིའོ། །

དང་པོ་ནི།

བདེ་བ་དག་དང་འདོད་ཆགས་སྐྱ།།
མཚུངས་ལྡན་ཞེ་སྡང་ལྷོག་པའོ།།
མ་རིག་པ་དག་ཐམས་ཅད་དང་།།
མེད་ལྟ་ཡིད་བདེ་སྐྱག་བསྟལ་དང་།། ༡༡

ཡིད་མི་བདེ་དང་ཐེ་ཚོམ་མོ།།
གཞན་ཡིད་བདེ་དང་འདོད་ལས་སྐྱེས།།
བཏང་སྙོམས་དང་ཀུན་

ཞེས་བས་བསྟན། ལུས་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་དག་དང་འདོད་ཆགས་སྐྱ་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞིང་ཞེ་སྡང་ནི་དེ་ལས་ལྷོག་པ་ལུས་སེམས་ཀྱི་དུཿབ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །མ་རིག་པ་དག་ནི་ཚོར་བ་ལྟ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ལ། མེད་པར་ལྟ་བ་ནི་སྤྱིག་ཅན་ཡིད་བདེ་བ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡིད་སྐྱག་བསྟལ་བ་དང་ལྡན་ཞིང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་མོ། །རྒྱ་ཚེན་གཞན་ལྟ་པོ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་དང་དག་འབའི་རྣམ་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཡིད་བདེ་

བ་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་གསལ་བའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། འགག་པར་ཐོག་པའི་ཚེ་མི་གསལ་བས་བཏང་སྙོམས་དང་ཉེན་མོངས་པ་ཀུན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །**གཉིས་པ་ཁམས་གོང་གི་ནི།**

.....ས་གོང་མ།།
ས་ཇི་བཞིན་དུ་རང་རང་དང་།། ༤༨

ཞེས་བས་བསྟན། ས་གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་གི་ཉེན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ས་ཇི་བཞིན་དུ་ས་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་དང་ཚོར་བའི་དབང་པོ་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། །ས་གང་ན་རྣམ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་དུ་ཡོད་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏེ། །**གཉིས་པ་ཉེ་ཉོན་གང་དང་ལྡན་པ་ནི།**

འགྲོ་དང་ཕྱག་དོག་ཁྲོ་བ་དང་།།
རྣམ་འཚེ་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་།།
འཆིག་པ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་།།
སེར་སྣ་དག་ནི་ལྷོག་པ་ཡིན།། ༤༩

གཡོ་དང་སྒྱུ་དང་འཆབ་དང་གཉིད།།
གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་བདེ་དག་དང་།།
རྒྱས་པ་བཏང་སྙོམས་ཀུན་ཏུ་འགྱོ།
བཞི་པོ་གཞན་ནི་ལྡ་དག་དང་།། ༥༠

ཞེས་བས་བསྟན། འགྲོ་དང་ཕྱག་དོག་ཁྲོ་བ་དང་རྣམ་འཚེ་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་འཆིག་པ་རྣམས་ནི་སྐྱོ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་ཅིང་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །སེར་སྣ་དག་ནི་ལྷོག་པས་ཡིད་བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ཚགས་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བས་དགའ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་ཅིང་གཡོ་དང་

སྐྱུ་དང་འཆབ་པ་དང་གཉིད་རྨུགས་ནི་ཡིད་བདེ་དང་ཡིད་མི་བདེ་གཉིས་ཀ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། རེས་འགའ་ཡིད་བདེའི་སྐོར་ནས་ཐ་རོལ་འདྲིད་པར་བྱེད་ལ་རེས་ཡིད་མི་བདེ་བར་བྱེད་དེ། གཉིད་ཀྱི་བར་དུའང་དེ་དང་འདྲའོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཡིད་བདེ་དང་གསུམ་པའི་བདེ་བ་སྟེ་གཉིས་པོ་དག་དང་རྒྱགས་པ་ལྡན་ཞིང་བཏང་སྙོམས་ནི་ཉེ་ཉོན་ཀུན་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འགྱོ་སྟེ་སྤྱ་མ་བཞིན་ནོ། །ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་སྨུགས་ཆོད་དེ་ཀུན་དཀྲིས་བཞི་པོ་གཞན་ནི་ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པོ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་སྒྲིབ་པ་ལྔ་བསྟན་པ་ལ། ངོ་བོ་དང་། གྲངས་ངེས་སོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་ན་སྒྲིབ་རྣམས་

ཞེས་པས་བསྟན། མདོ་ལས། འདོད་འདུན། གནོད་སེམས། རྨུགས་གཉིད། རྒོད་འགྱོད། ཐེ་ཚོམ་དང་སྒྲིབ་པ་ལྔ་གསུངས་པ་ལས་རྨུགས་རྒོད་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་པོ་དེ་ཁམས་གསུམ་ཅར་ན་ཡོད་པས་ཁམས་གསུམ་ཅར་གྱི་དེ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནམ་འདོད་པའི་གསུམ་པོ་དེ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱི་མ་ལྔར་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། འདི་ནི་མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ལྔའོ། །ཞེས་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ན་བསམ་གཏན་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ཡོད་ལ། གཞན་ན་ནི་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ལ། བདུན་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། ལྔར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

.....མི་མཐུན་དང་།།

ཟས་དང་བྱ་བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར།།

གཉིས་གཅིག་

ཅེས་བས་བསྟན། ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱས་གཞིད་གཞིས་ཆོད་འགྲོད་གཞིས་སེམས་བྱུང་ཐ་དད་ཡིན་བཞིན་དུ་སྤྲིང་པ་རེ་རེར་བཤད་ཅེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དེ་དག་དང་རྣམ་པ་མི་མཐུན་པའི་གཞན་པོ་དང་རྒྱུ་ཆས་དང་བྱ་བ་ལས་རྣམས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་གཞིས་གཞིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའོ། །འདི་ལྟར་རྒྱས་གཞིད་གཞིས་ཀའི་ཡང་གཞེན་པོ་ནི་སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆས་ནི་རྒྱ་བ་དང་མི་དག་ལ་བ་དང་བྱ་རྒྱང་དང་ཆས་ཀྱི་དོན་མི་ཆིན་པ་དང་སེམས་ཤུམ་པ་རྣམས་ཏེ། བྱ་བ་སེམས་ཤུམ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོད་འགྲོད་གཞིས་ཀའི་གཞེན་པོ་ནི་ཞི་གནས་དང་། ཆས་ནི་ཉེ་དུའི་རྟོག་པ་དང་ཡུལ་གྱི་རྟོག་པ་དང་མི་འཆི་བའི་རྟོག་པ་དང་སྟོན་ཆོད་ཅིང་རྩེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་རྣམས་ཏེ་བྱ་བ་ནི་སེམས་གཡེངས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། **།གཉིས་པ་ལྟར་དེས་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།**

"""ཕྱང་པོ་གནོད་བྱེད་དང་།།
ཐེ་ཚོམ་ཕྱིར་ནི་ལྟ་ཉིད་དོ།། ༥༧

ཞེས་བས་བསྟན། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གནོད་སེམས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་དང་རྒྱས་གཞིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་གནོད་པར་བྱེད། ཆོད་འགྲོད་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་གནོད་པར་བྱེད། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མེད་ན་བདེན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་ལྟ་ཉིད་དུ་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་གང་གིས་སྤོང་བ་ལ། རྟེ་ལྟར་སྤོང་ཚུལ། སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ། གང་ལས་ལྡོག་ནས་སྤོང་ཚུལ། སྤངས་པ་གང་གིས་ཐག་བསྲེད་བ། སྤངས་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཐོང་སྤང་དང་། སྐོམ་སྤང་སྤོང་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་ནི།

དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་།།

དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་དག་པར།།
ཟད་དང་དམིགས་པ་སྦྱངས་པས་སོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། མཐོང་སྤང་རྣ་ལྔར་སྤོང་ཚུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་བ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡང་དག་པར་ཟད་པས་སྤོང་བ་དང་། དམིགས་པ་སྦྱངས་པས་སྤོང་བ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་ནི་འདོད་པའི་ཀུན་འགྲོ་གོང་དུ་དམིགས་པ་དགུ་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་རིས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་སུམ་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ལྟ་ཐེ་ཚོམ་བཅུ་གཉིས་ཏེ་ལྔ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། གང་ཡང་རིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་མ་རིག་པ་དྲུག་གི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ཚ་དང་འདོད་པའི་ཀུན་འགྲོ་དགུའི་རང་སར་དམིགས་པའི་ཚ་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་མཐོང་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མིར་འཛིན་པ་ལྟོག་པ་བཞིན་བདེན་བཞིའི་རང་མཚན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཀུན་འགྲོ་དགུའི་གོང་དུ་དམིགས་པའི་ཚ་རྣམས་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་གོང་མའི་བདེན་པ་མ་ཤེས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་རང་སའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་རྣམས་ཟད་པ་ན་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་བཅས་ཏོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཉེ་ཤུ་རྩ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་དེའི་མ་རིག་པ་དྲུག་གི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་ཚ་རྣམས་དང་བཅས་པ་སྟེ་དག་གི་དམིགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་སྤང་བ་ན་ཡུལ་མེད་པས་དེ་རྣམས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤོང་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་དུས་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་སྐོ་ནས་ཡིན་གྱི་དུས་སྐྱ་ཕྱིའི་རིམ་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་སྐོམ་སྦྱངས་པའི་ཚུལ་ནི།**

གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་ཟད་པར་འགྱུར།། ৮০

ཞེས་པས་བསྟན། བདག་རྒྱུད་ཀྱི་སྐོམ་སྦྱངས་ནི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་

སོགས་བའི་ཚ་ནས་མ་ཡིན་གྱི། གཉེན་པོ་ཆུང་འབྲིང་དགུ་གོམས་པར་སྐྱེས་པས་སྤྲང་བྱ་ཆུང་འབྲིང་དགུ་ཟད་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་དག་ནི་ངོ་བོ་ཐོབ་པ་ཚད་པའི་སྐོ་ནས་ཡིན་ལ། གཞན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སོགས་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྐོ་ནས་ཏེ། དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་རང་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐོབ་པ་ཚད་པའི་སྐོ་ནས་སྤངས་ན་དེ་དག་ཀྱང་སྤངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉེས་པ་སྒོང་བྱེད་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ནི།

གཉེན་པོ་རྣམ་བཞི་སྒོང་བ་དང་།།
གཞི་དང་བསྒོང་ཉིད་རྣམ་པར་ནི།།
སྡུན་འབྱིན་ཞེས་བྱ་

ཞེས་པས་བསྟན། གཉེན་པོ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སྒོང་བ་གཉེན་པོ་སྤང་བྱའི་ཐོབ་པ་ཀུན་ཏུ་གོངས་པར་བྱེད་པ་བར་ཚད་མེད་ལམ་དང་། གཞི་གཉེན་པོ་ནི་གང་གིས་སྤངས་པ་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། ཐག་བསྒོང་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ནི་གང་གིས་སྤངས་པ་ཐག་སྒོང་བྱེད་པ་ཉུང་པར་ལམ་མོ། །རྣམ་པར་ནི་སྡུན་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམ་གང་གིས་ཁམས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟས་ནས་རྣམ་པར་སྡུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པའོ། **།གསུམ་པ་གང་ལས་བྱུ་ནས་སྒོང་ཚུལ་ནི།**

……དམིགས་པ་ལས།།
ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤང་བྱར་འདོད།། ༨༡

ཅེས་པས་བསྟན། ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ན་གང་ལས་སྤང་བྱར་འདོད་ཅེ་ན། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལས་ནི་དབྱེ་བར་མི་ནུས་ཏེ། རང་གི་ཚོགས་པ་དེ་ལས་དགར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དམིགས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། དེ་སྤངས་ན་དེ་ལ་དམིགས་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་སྒྲངས་པ་གང་གིས་ཐག་བསྒིང་བ་ནི།

མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་མི་མཐུན་ཕྱོགས།།
ཡུལ་རྣམ་ཚད་དང་དུས་ཀྱིས་ཏེ།།
འབྱུང་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྱོགས་དང་ནི།།
དུས་གཉིས་རིང་བ་ཉིད་ལྟ་བུའོ།། ༨༢

ཞེས་བས་བསྟན། ཚོགས་པ་གཅིག་བའང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་བས་རིང་བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོར་གྱུར་བས་རིང་བ་དང་། ཡུལ་རྣམ་བར་ཚད་བས་རིང་བ་དང་། དུས་ཀྱིས་རིང་བ་དང་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་འབྱུང་བཞི་ལྟ་བུ་དང་། འཆལ་ཚུལ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བུ་དང་། ཤར་ནུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དུས་གཉིས་རིང་བ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྔ་པ་སྒྲངས་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་ཡང་དུ་བསྟན་པ་ནི།

ལན་ཅིག་ཏུ་ཟད་དེ་དག་གི།
བྱལ་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་དང་ཡང་།།
གཉེན་པོ་སྐྱེས་དང་འབྲས་ཐོབ་དང་།།
དབང་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་རྣམས་སུ།། ༨༣

ཞེས་བས་བསྟན། སྔར་བཤད་པའི་སྒོང་ཚུལ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲངས་པའི་བྱལ་ཐོབ་རྣམས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུ་གཉེན་པོས་སྒང་བྱ་སྒངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོས་ནི་རང་གི་སྒང་བྱ་རྣམས་ལན་ཅིག་ཏུ་སྒངས་ནས་ཟད་པར་བྱེད་ལ། དེ་དག་གི་བྱལ་བའི་ཐོབ་པ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་འདི་ལྟར་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། དག་སྒྲིང་

རྫུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པ་སྟེ་ལྟ་དང་། དབང་པོ་རྣུལ་པོ་ཡིན་ན་རྟོན་པོར་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་དུས་དང་བྲག་པོ་རྣམས་སུ་ཁྲོད་པར་དུ་འགྲུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་བག་ཐོག་ཁྲོད་པར་ཅན་རྟེད་པའི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཚང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སྒྲངས་པའི་འབྲས་བུ་ལ། འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ། གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ། གྲངས་ངེས། གང་ཟག་གང་ལ་ལྡན་པའི་རྫུལ། གཏོང་ཐོབ་ཙོ། །དང་པོ་ནི།

ཡོངས་སུ་ཤེས་དགུ་འདོད་པ་ན།།
དང་པོ་རྣམ་གཉིས་ཟད་ལ་གཅིག།
གཉིས་ཟད་པ་ནི་དེ་གཉིས་སོ།།
དེ་བཞིན་གོང་མའི་དེ་གསུམ་ཉིད།། ༧୧

ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཞན་གསུམ་སྟེ།།
ཐ་མའི་ཚ་དང་མཐུན་གཟུགས་དང་།།
ཟག་པ་ཀུན་ཟད་

ཅེས་པས་བསྟན། འོན་ཀྱང་སྒྲངས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བཞག་གམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲངས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དགུའོ། །རེ་ཞིག་འདོད་པའི་ཁམས་ན་དང་པོ་སྟག་ཀུན་མཐོང་བས་སྒྲང་བྱའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཟད་པ་ལ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཁམས་ཏོ་ན་ན་འགོག་ལམ་མཐོང་སྒྲང་གཉིས་ཟད་པ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དེ་གཉིས་སོ་སྟེ་རེ་རེའོ། །འདོད་པ་ན་མཐོང་སྒྲང་སྒྲངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་མཐོང་སྒྲང་སྒྲངས་པ་དེ་གསུམ་ཉིད་དེ་སྟག་ཀུན་མཐོང་སྒྲང་སྒྲངས་པ་ནི་གཅིག་དང་། འགོག་པ་མཐོང་སྒྲང་སྒྲངས་པ་གཉིས་པ་དང་། ལམ་མཐོང་སྒྲང་སྒྲངས་པ་གསུམ་པའོ། །དེ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་པའི་མཐོང་སྒྲང་རྣམས་སྒྲངས་པ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དྲུག་ཡིན་ནོ། །སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཞན་ཡང་གསུམ་སྟེ། ཐ་མའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་སྒྲངས་པའི་ཡོངས་

ཤེས་གཅིག་སྟེ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར་དེའི་མིང་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཟག་པ་སྣང་བའང་གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོར་གྱི་གཙོ་བོ་འདོད་ཆགས་ཟད་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཅིག་དང་། ཟག་པ་ཀུན་ཟད་པའང་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའོ།།

གཉིས་པ་གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་ལ། ཤེས་བཟོད་དང་། སྡང་། ལམ་གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

"""""""བྱུག་བཟོད་འབྲས།།
ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་ཡིན།། ༥༧

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་རྣམས་ལས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་བྱུག་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ་སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། སྒོམ་ལམ་ལ་ཤེས་པས་ཁྱབ་ཀྱི་བཟོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྡང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་ནི།

མི་སྡུག་མེད་འབྲས་ཐམས་ཅད།།
བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་འམ་བརྒྱད།།
ཉེ་བར་བསྟོགས་པའི་གཅིག་ཡིན་ཏེ།།
གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་གསུམ་གྱི་ཡང་།། ༥༨

ཞེས་པས་བསྟན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྡུག་མེད་པ་ནི་སྣང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་སྤིད་པས་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དགྲ་པོ་ཐམས་ཅད་དོ་སྟེ། ཟག་མེད་མི་སྡུག་མེད་པ་ཡིས། །ཐམས་ཅད་ལས་ནི་འདོད་

ཚགས་བྱལ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱ་སྤྲའི་ལུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་ནི་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་སྤངས་བའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐོམ་སྤང་སྤངས་བའི་ཡོངས་ཤེས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཏེ་ལྔ་ཡིན་བར་རྟུང་སྟེ། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་ཚགས་བྱལ་སྟོན་འགྲེའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེད་པ་ན་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་སྤངས་བའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ཐོབ་ཅིང་སྐོམ་ལམ་སྐྱེད་པ་ན་ཡོངས་ཤེས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་འཐོབ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

འདོད་པའི་སྤང་བྱ་སྤངས་བའི་ཡོངས་ཤེས་བཞི་ནི་སྟོན་དུ་མི་ལྟོགས་མེད་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ལ། འམ་ཞེས་པ་ནི་བཙུན་པ་དབྱངས་སྐྱོགས་ཀྱི་ལུགས་སྟོན་པ་སྟེ། དེས་ཕྱིར་མི་འོང་ཚགས་བྱལ་སྟོན་འགྲེའི་མཐོང་ལམ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་སྐྱེད་པ་ན་སྔར་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་བའི་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་ལྷག་པ་གསུམ་ཡང་དེའི་ཚེ་སོ་སོར་རྟེད་པས་བརྒྱད་ཡིན་ལ། དེ་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་བའི་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་ལྷག་པའང་རྟེད་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་གོང་མའི་ལམ་མཐོང་སྤང་སྤངས་བའི་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་ཞལ་ལ་རྟེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བགྲངས་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གཟུགས་མེད་ཀྱི་འང་ནམ་མཁའི་ཉེ་བར་བསྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དེ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་སུ་བཞག་པས་བྱལ་བའི་ཕོབ་པ་ཟག་མེད་སྤྱིར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གསུམ་ཀྱི་ཡང་འབྲས་བུ་ཀུན་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཀློགས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ནའོ།།

གསུམ་པ་ལམ་གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་ནི།

ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་ཡིན།།
འཇིག་རྟེན་པའི་གཉིས་རྟེས་ཀྱི་ཡང་།།

ཆོས་ཤེས་པའི་ནི་གསུམ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་དྲུག་དང་ལྡུ།། ༤༧

ཞེས་པས་བསྟན། ཡོངས་ཤེས་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤོམ་གྱི་ལམ་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་དང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་སོ། །

སྤོམ་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པ་དང་ཀུན་སྤྱོད་ཡོངས་སུ་ཀློགས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་སོ། །སྤོམ་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་སོགས་གསུམ་ཡིན་ནོ་སྟེ། དེ་ཁམས་གསུམ་པའི་སྤོམ་སྤང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཆོས་ཤེས་ཆོས་བཟོད་དང་བཅས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་ལས་གཞན་དྲུག་དང་རྗེས་ཤེས་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཡོངས་ཤེས་ལྟ་སྟེ་རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཉིས་སོ།།

གསུམ་པ་གྲངས་ངེས་ལ། མཐོང་སྤང་སྤངས་བ་དྲུག་གི་གྲངས་ངེས། སྤོམ་སྤང་སྤངས་པ་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་སོ། །དང་པོ་ནི།

བྱལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དང་།།
སྲིད་རྩེ་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་།།
རྒྱུ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར།།
ཡོངས་ཤེས་

ཞེས་པས་བསྟན། འོན་སྤང་བྱ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤངས་པ་བརྒྱད་དམ་བཅུ་གཉིས་དང་

བརྒྱད་སྡུ་རྩ་གཅིག་ཡོད་པས་ཡོངས་ཤེས་ཀྱང་དེར་མི་བཞག་ཅེ་ན། རེ་ཞིག་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་བླ་ན་ཟླ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་རྣེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔོན་རྩེའི་ཚེན་མོངས་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་སྟག་ཀུན་མཐོང་སྤང་གི་ཀུན་འགྲོས་ཀུན་ཏུ་སྤངས་ཤིང་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཁྲད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཚ་ནས་ཡོངས་ཤེས་སུ་འཇོག་གོ།།

གཉིས་པ་སྒོམ་སྤྱངས་པ་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་ནི།

"""""""ཁམས་ལས་འདས་པ་ལས།། ༨༤

ཞེས་པས་བསྟན། སྒོམ་ལམ་གྱི་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་སྤངས་པ་ནི་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེ་དང་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ལས་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཐོབ་བོ། །

བཞི་པ་གང་ཟག་གང་ལ་ལྡན་པ་ནི།

གཅིག་མིན་མཐོང་ལ་གནས་པ་ནི།།
ལྟ་ཡི་བར་དང་ཡང་དག་ལྡན།།
སྒོམ་ལ་གནས་པ་དྲུག་གམ་ནི།།
གཅིག་གམ་ཡང་ན་གཉིས་དང་ངོ།། ༨༥

ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དང་།།
འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དེ་དག་བསྟོམས།།

ཞེས་པས་བསྟན། སོ་སྐྱེ་ནི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་ཡང་ལྡན་པ་མིན་ཏེ། བླ་ཐོབ་ཟག་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་ལྟ་བ་མན་ཆད་དུ་མི་ལྡན་མོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དྲུག་པ་ནས་གཅིག་དང་བརྒྱད་པ་ནས་གཉིས་

དང་བཅུ་པ་ནས་གསུམ་དང་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་བཞི་དང་བཅུ་བཞི་པ་དང་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་ལྔ་ཡི་བར་དང་ཡང་དག་ལྡན་ནོ། །སྒོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་ནི་ཚགས་བཅས་སམ་ཚགས་བྲལ་ལས་ཤམས་པ་ཡིན་ན་ཡོངས་ཤེས་དང་པོ་དྲུག་གམ་ནི་སྟོན་ནམ་ཕྱིས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ཐ་མའི་ཚ་མཐུན་སྤྱངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་གམ་ཡང་ན་གཉགས་ཀྱི་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་གཉགས་ཀྱི་ཁོན་མོངས་དང་ཐ་མའི་ཚ་མཐུན་སྤྱངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་དང་ངོ། །དག་བཅོམ་པ་ནི་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཅིག་སྟེ་དང་ལྡན་ནོ།།

ཅིའི་ཕྱིར་གཉགས་ཀྱི་ཚགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་གྱི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བཞག་ཅེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཁམས་ལས་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བ་དང་འབྲས་བུ་གསར་ཐོབ་འདོམ་པ་ན་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྲལ་ཐོབ་སོ་སོ་བ་བཏང་ནས་གཅིག་རྟེད་པའི་ཕྱིར་སྤངས་པ་དེ་དག་བསྡོམས་ནས་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་འཇོག་གོ།

ལྟ་བ་གཏོང་ཐོབ་ནི།

ལ་ལ་གཅིག་གཉིས་ལྟ་དང་བྲལ།
གཏོང་སྟེ་ཐོབ་པ་ལྟ་མིན་ནོ།། ༣༠

ཞེས་པས་བསྟན། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དུ་ཞིག་གཏོང་ཞིང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེན། ལ་ལ་ནི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་གཏོང་སྟེ་དག་བཅོམ་པའམ་འདོད་པའི་ཚགས་བྲལ་ལས་ཤམས་ན་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་གཏོང་ངོ། །ཕྱིར་མི་འོང་གཉགས་ཀྱི་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་འདོད་པའི་ཚགས་བྲལ་ལས་ཤམས་ན་གཉིས་གཏོང་ངོ། །ཕྱིར་མི་འོང་ཚགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ལམ་རྟེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་ནི་ལྟ་གཏོང་བ་དང་། ལ་ལ་དྲུག་གཏོང་སྟེ་ཕྱིར་མི་འོང་རིམ་གྱིས་པ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཚེ་ལྟ་བྱའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་གཅིག་དང་གཉིས་དང་དུག་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱི་ལུ་ཐོབ་པ་ནི་ཡོད་པ་མིན་ནོ་སྟེ། ཕྱིར་མི་འོང་ཚགས་བལ་སྟོན་སོང་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེའང་གཅིག་ཐོབ་པ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ལུ་བྱ་དང་། གཉིས་ཐོབ་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་པའི་ཚེ་ལུ་བྱ་དང་། དུག་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་འབྲས་བུགོང་མ་གཉིས་ལས་ཉམས་པའི་ཚེ་ལུ་བྱའོ།།

གཉིས་པ་གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པ་ནི།

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཐ་རྒྱས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་ལུ་པའོ།། ||

ཞེས་པས་བསྟན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་མཁྱེན་བརྩེའི་ཞལ་ལུང་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ་ལེགས་བཤད་ཆོས་མིག་རྣམ་འབྱེད་གྲུབ་བའེའི་ཤིང་རྟ་ལས་ཐ་རྒྱས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་ལུ་པའི་བཤད་པའོ།། ||

འདིར་སྨྲས་པ།

ཟག་བཅས་ལས་དང་ཡང་སྲིད་ལྷོན་པ་ཆེའི།།
རྩ་བ་ཐ་རྒྱས་སྐང་བྱ་རྣམ་གཉིས་པོའི།།
ས་བོན་ཐོབ་པ་དྲུབས་ནས་འཕྱིན་འདོད་ན།།
དེ་དག་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་ཆོས་ཚུལ་འདིར།།

རབ་རྒྱས་པདྨས་ཞེབས་པའི་མཆོ་ནང་དུ།།
ཉི་མས་གདུངས་པའི་གཉེས་འཕྱང་དབང་པོ་ལྟར།།
དལ་འབྱོར་དོན་གཉེར་ལྡན་རྣམས་འཛུག་པར་རིགས།།
ཐོས་པའི་སྒྲོགས་ཀྱིས་བཀྲང་བའི་བདུད་རྩི་འདི།།

ངོམས་པར་གཞིབས་ནས་བསམ་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ།།
ཞི་བའི་གནས་སུ་རྩེ་གཅིག་རབ་བསྒོམས་ནས།།
ཟག་མེད་བདེ་བས་འཚོ་བྱེད་དེ་ངོ་མཚར། །ཞེས་སོ།།

ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ།

སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་འགྲོ་ལ་སྨན།།
མ་ཉམ་མེད་གོ་ཏམ་དེ་ལ་ཕྱག་བགྱིས་ཏེ།།
དུམ་བུ་དྲུག་པ་གང་ཟག་བསྟན་པའི་མདོ།།
མཐོང་སྤོམ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་བདེན་པ་དང་།།

ཚུལ་གནས་ཐོས་བསམ་སྤོམ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ།།
ལམ་ཡུའི་སྐྱེ་ཚུལ་ཞུགས་གནས་གང་ཟག་དང་།།
དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་འབྲས་བྱང་ཆུབ་ཐྱོགས་རྣམས་ཀྱི།།
རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་མདོད་ཉིད་བཤད་པར་བྱ།།

དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གནས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་ལ། ལམ་བཤད་པ། གང་ཟག་བཤད་པ། ལམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྦྱོར་བ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ། ལམ་གྱི་དམིགས་པ། ལམ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

བདེན་པ་མཐོང་དང་སྤོམ་པ་ལས།།
ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ཞེས་བཤད་པ།།

ཞེས་པས་བསྟན། གནས་ལྟ་བར། སྤངས་པ་ནི། །ཡོངས་ཤེས་ཞེས་པའི་མིང་ཐོབ་བོ། །ཞེས་བཤད་པའི་སྤངས་པ་དེའང་བདེན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་མཐོང་ལམ་དང་བདེན་པ་སྤོམ་པ་སྤོམ་པའི་ལམ་ལས་ཉོན་མོངས་ཕྱ་རྒྱས་རྣམས་སྤངས་པ་ཞེས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལས་དེའི་སྤོང་བའི་ལམ་འདི་ར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི།

སྒོམ་བའི་ལམ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ།།
མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་ཟག་པ་མེད།། ༡

ཅེས་པས་བསྟན། ལམ་དེ་དག་ཟག་མེད་དམ་ཟག་བཅས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྒོམ་བའི་ལམ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཟག་བཅས་འཕགས་རྣམས་ཀྱི་དང་ཟག་མེད་འཕགས་རྣམས་ལས་འདས་པ་དག་གོ །མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕགས་རྣམས་ལ་ཟག་བཅས་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། སྔོན་རྩེ་དང་བཅས་བའི་ཁམས་གསུམ་པོའི་གཉེན་པོ་ཡིན་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་གི་རྣམ་པ་དགུ་ཅིག་ཅར་སྤོང་བའི་ཕྱིར། འཕགས་རྣམས་ལ་ལ་ནི་ཉོན་སྤོང་བའི་མཐུ་མེད་དོ།།

གསུམ་པ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ། བདེན་བཞི་བཞད་པ་དང་། བདེན་གཉིས་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ངོ་བོ་དང་། གོ་རིམ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི།

བདེན་པ་དག་ནི་བཞིར་བཞད་དོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། བདེན་པ་མཐོང་དང་ཞེས་པའི་བདེན་པ་དག་ནི་གོང་དུ། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །ཞེས་པས་ལམ་བདེན་དངོས་སུ་བསྟན། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་གང་། །ཞེས་པས་འགོག་བདེན་བཞད། སྒྲུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་དང་། །ཞེས་པས་སྒྲུག་ཀུན་གྱི་བདེན་པ་སྟེ་བཞིར་བཞད་དོ།།

གཉིས་པ་གོ་རིམ་ནི།

སྒྲུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་དེ་བཞིན་དུ།།
འགོག་དང་ལམ་སྟེ་དེ་ཕྱིར་ན།།
དེ་དག་ཇི་ཕྱིར་མངོན་རྟོགས་རིམ།། ༢

ཞེས་བས་བསྟན། ཅི་འདི་དག་གི་ གོ་རིམ་འདི་ཁོ་ནར་འཐས་སམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་སྟག་བསྟལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་གི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཞེས་པའི་སྒྲ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟར་ཏེ་སྐད་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་ནོ། །རིམ་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་དེ་དག་སྟར་ཏེ་ལྟར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བཞིན་བསྟན་ཏེ། མཐོང་ལམ་དུ་ཐོག་མར་དུཿཁ་དང་དེ་ནས་ཀུན་འབྱུང་དང་དེ་ནས་འགོག་པ་དང་དེ་ནས་ལམ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཆོགས་སྦྱོར་དུ་བདེན་པ་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་དེ་ལྟ་བུར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ནད་མཐོང་ནས་དེའི་རྒྱུ་ལ་རྟོག་ལ་ནད་ཟད་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་དེའི་ཐབས་སུ་སྨན་ཚོལ་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་དག་སྟྲག་བསྟལ་ནས་ལམ་གྱི་བར་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འཕགས་པ་ཁོ་ནས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བདེན་པ་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ།།

གསུམ་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ནི།

ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་མི་འོང་དང་།།
དེ་ལས་གཞན་ཟག་བཅས་རྣམས་ཉིད།།
སྟྲག་བསྟལ་ཉིད་གསུམ་ལྡན་པའི་ཕྱིར།།
ཅི་རིགས་མ་ལུས་སྟྲག་བསྟལ་ལོ།། ༣

ཞེས་བས་བསྟན། དེལང་སྟྲག་བསྟལ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམས་འགྱུར་བའི་སྟྲག་བསྟལ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་རྣམས་སྟྲག་བསྟལ་གྱི་སྟྲག་བསྟལ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་ཟག་བཅས་རྣམས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟྲག་བསྟལ་ཉིད་དེ། འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་རྣམས་སྟྲག་བསྟལ་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་སྟྲག་བསྟལ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་ཅི་རིགས་པར་ཟག་བཅས་མ་ལུས་པ་སྟྲག་བསྟལ་ལོ། །ཡིད་དུ་འོང་

བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ཚོར་བ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་བས་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ནི་འཕྱུར་བས་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དེ། མདོ་ལས། བདེ་བའི་ཚོར་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ནའང་བདེ། གནས་པ་ནའང་བདེ། འཕྱུར་བ་ན་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །ཞེས་དང་སྡུག་བསྔལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏོ་ནས་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དེ་མདོ་ལས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ནའང་སྡུག་བསྔལ་ལ། གནས་པ་ནའང་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །ཞེས་དང་། བདེ་བའང་མ་ཡིན་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་ནི་ཉོན་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་ཏོ་ནས་སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དེ། གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། **།གཉིས་པ་བདེན་གཉིས་བཤད་པ་ནི།**

གང་ལ་བཅོམ་དང་བྲལ་ཡིས་གཞན།།
བསལ་ན་དེ་བློ་མི་འཇུག་པ།།
བྱམ་ཆུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ།།
ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ།། ༩

ཞེས་པས་བསྟན། མདོ་ལས་བདེན་པ་བཞི་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་གསུངས་ན་དེ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་འཇོམས་བྱེད་ཐོ་བ་ལ་སོགས་པས་བཅོམ་ན་དེའི་བློ་མི་འཇུག་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བློ་ཡིས་ཆོས་གཞན་བསལ་ན་དེའི་བློ་མི་འཇུག་པ་བྱམ་པ་དང་ཆུ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་བདེན་པར་ཡོད་པའོ།།

དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ནི་དེ་ལྟར་གཅིད་པ་ཀུན་རྫོབ་དེ་ལས་གཞན་ཆོས་གང་བཅོམ་ཡང་དེའི་བློ་འཇུག་པ་ཁོ་ན་དང་། བློས་ཆོས་གཞན་བསལ་ཡང་དེའི་བློ་འཇུག་པ་གཟུགས་རྟུལ་ཐུ་རབ་དང་སྐད་ཅིག་ལྟ་བུའམ་འདུས་མ་བྱས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་ཡིན་པས་དོན་དམ་དང་དེ་ཉིད་བདེན་པའང་ཡིན་པས་དོན་དམ་བདེན་པའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན་བཅོམ་པའམ་གཞིག་པ་ན་དེར་འཛིན་གྱི་བློ་

འདོར་བ་དང་མི་འདོར་བའི་དབྱེས་པོ་དེའོ། །འདིར་ཀྱི་ཀར་དེའང་རྫས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱར་རབ་རྟག་པ་དང་ཞེས་བཤད་པ་ནི་བཅོམ་གཞིག་གིས་མི་འཇིག་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཀྱི་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀྱི་ཟླས་ཕྱེ་བའི་རྟག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ།།

བཞི་པ་ལམ་གྱི་སྐྱེ་རྒྱུ་ལ། འཇུག་རྒྱུ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སྐོམ་རྒྱུ་རྒྱས་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། འཇུག་བྱེད་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོའོ།། དང་པོ་ནི།

རྒྱུ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས།།
སྐོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར།།

ཞེས་པས་བསྟན། བདེན་པ་མཐོང་བར་འདོད་པ་དེ་དང་པོར་དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཁྱིམས་ལ་གནས་དེ་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་རྟེས་སུམཐུན་པའི་ཐོས་པའི་དོན་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་དེ་ནས་ཐོས་པའི་དོན་རིགས་པས་རྒྱུ་བའམ་ཡང་དག་པར་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་བྱེད་དེ། ཐོས་པ་ལས་བསམ་པ་བསམ་པ་ལས་སྐོམ་པ་སྐྱེའོ། །**གཉིས་པ་འཇུག་བྱེད་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི།**

ཐོས་སོགས་ལས་བྱུང་བློ་རྣམས་ནི།།
མིང་དང་གཉིས་ཀ་དོན་ཡུལ་ཅན།། ༤

ཞེས་པས་བསྟན། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། ཐོས་པ་དང་སོགས་པ་བསམ་པ་དང་སྐོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བློ་སྟེ་ཤེས་རབ་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མིང་ཙམ་ན་དང་མིང་དོན་གཉིས་ཀ་ཅི་རིགས་པ་དང་དོན་ཙམ་ན་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ན་ལས་དང་པོ་པ་དང་ཆུང་ཟད་ལོངས་པ་དང་ལེགས་པར་ལོངས་པས་འཇུག་ལ་བྱ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་གྱི་ གོ །སྤྱོད་དཔོན་ནི་དེ་ལྟ་ན་ཐོས་བྱུང་དང་སྐོམ་བྱུང་ལས་གཞན་པའི་བསམ་བྱུང་མེད་པར་འགྱུར་བས་དེ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་

ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་རིགས་པས་བརྟགས་པ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་ཡིན་པར་བཞེད་དོ།།

གཉིས་པ་སྒོམ་ཚུལ་རྒྱས་བར་བཤད་པ་ལ། རྟེན་སྒོམ་པ་ཡོའི་ཁྱད་པར། སྒོམ་བྱ་ལམ་གྱི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལམ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་རྟེན་དང་། རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྟེན། དེ་ལས་འཕྲོས་པ་འཕགས་པའི་རིགས་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི།

བསྒོམ་གཉིས་ལྡན་

ཞེས་པས་བསྟན། རྗེ་ལྟར་ན་སྒོམ་པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དང་པོར་ལུས་འདུ་འཛི་དང་སེམས་རྣམ་རྟོག་ངན་པ་ལས་བསྒྲིང་བ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྟེན་ལ། སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

……ཆོག་མི་ཤེས་དང་།།
འདོད་ཆེན་ཅན་ལ་མ་ཡིན་ནོ།།
རྣེད་ལ་ཡང་སྲེད་ཆོག་མི་ཤེས།།
མ་རྣེད་ལ་འདོད་འདོད་ཆེན་ཅན།། ༤

ཞེས་པས་བསྟན། བསྒྲིང་བ་དེ་གཉིས་འདོད་ཆུང་དང་ཆོག་ཤེས་ལ་སྐྱའི་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་འདོད་ཆེན་ཅན་ལ་སྐྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཆོས་གོས་སོགས་གྲུ་ནོམ་པ་རྣེད་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྲེད་ཅིང་འདོད་པ་ནི་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་མ་རྣེད་པ་ལ་དེ་འདོད་པ་ནི་འདོད་ཆེན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲག་གོ །སྨོད་དཔོན་ནི་བན་ཉང་རྣེད་པས་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་བཟང་མང་མ་རྣེད་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་འདོད་ཆེན་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །**གཉིས་པ་གཉེན་པོ་ནི།**

ལྷོག་པ་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་དག།
དེ་གཉིས་ཁམས་གསུམ་གཏོགས་ཏེ་མེད།།

ཅེས་བས་བསྟན། ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་འདོད་ཆེན་ཅན་ལས་ལྷོག་པ་ནི་དེ་གཉིས་པོའི་གཉེན་པོ་ཆོག་ཤེས་པ་དང་འདོད་པ་ཆུང་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཆོག་ཤེས་པ་དང་འདོད་པ་ཆུང་བ་དེ་གཉིས་ནི་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་མ་གཏོགས་པ་ཏེ་མེད་དེ་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་མ་ཆགས་པ་དག་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་འཕགས་རིགས་བཞད་པ་ལ། བསྟན། བཞད་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ནི།

མ་ཆགས་འཕགས་རིགས

ཞེས་བས་བསྟན། མ་ཆགས་པ་འདི་དག་ལས་འཕགས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བས་ན་འཕགས་པའི་རིགས་ཞེས་བྱའོ། **།གཉིས་པ་བཞད་པ་ནི།**

……དེ་དག་ལས།།
གསུམ་ནི་ཆོག་ཤེས་བདག་ཉིད་དོ།། ༣

གསུམ་གྱིས་ཚུལ་བསྟན་པ་མས་ལས།།
སྡེད་པ་སྐྱེ་བའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར།།
བདག་གིར་བདག་འཛིན་དངོས་འདོད་པ།།
དེ་ཡི་དུས་དང་གཏན་ཞིའི་ཕྱིར།། ༤

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་དག་ལས་དང་པོ་གསུམ་པོ་ཆོས་གོས་དང་། བསོད་སྙོམས་དང་། མལ་ཆ་དང་སྨན་གྱི་ཆོག་ཤེས་པ་གསུམ་ནི་ཆོག་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །འཕགས་རིགས་བཞི་པ་ནི་སྤྲོང་བ་བྲལ་བ་དང་སྤྲོམ་པ་ལ་དག་ཉ་བ་སྟེ་འདི་ཡང་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། སྡིང་པ་དང་སྡིང་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་

ཡོགས་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་གསུངས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐར་པ་འདོད་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཚུལ་དང་ལས་གཉིས་བཅས་པ་ལས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཚུལ་བསྟན་ལ་ཐ་མས་ནི་ལས་བསྟན་ཏེ། མདོ་ལས། ཁྱེད་ཚུལ་འདི་ས་ལས་འདི་བྱེད་ན་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ཚུལ་དང་ལས་དེ་དག་ཀྱང་སྲེད་པ་སྤྱི་བ་བཞིའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་བཅས་པ་སྟེ། སྲེད་པ་བཞི་ནི་མདོ་ལས། དག་སྣོང་དག་སྲེད་པ་སྤྱི་བ་ན་ཚོས་གོས་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། བསོད་སྙོམས་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། མལ་ཆ་དང་སྐྱན་གྱི་ཕྱིར་སྤྱིའོ། །གནས་པ་ན་གནས་སོ། །མངོན་པར་ཞེན་པ་ན་ཞེན་ཏོ། །དགེ་སྣོང་དག་སྲེད་པ་སྤྱི་བ་ན་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་སྤྱིའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་གསུམ་ནི་བདག་གིར་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། བཞི་པ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ལུས་ལ་འདོད་ཅིང་སྲེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཚུལ་གྱིས་ནི་བདག་གིར་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྲེད་པ་རྣམས་དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་རེ་ཞིག་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། ལས་ཀྱིས་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་གཉེས་ཀ་ལ་སྲེད་པ་གཏན་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉེས་པ་སྐྱོམ་བྱ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ། ཞི་གནས་སྐྱོམ་ཚུལ་དང་། ལྷག་མཐོང་སྐྱོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། རི་ལྟར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱོམ་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་འཇུག་པ་མི་སྡུག་པ།།
དབུགས་རྩུབ་འབྱུང་བ་དྲན་པ་ཡིས།།
འདོད་ཆགས་རྣམ་རྟོག་ལྷག་རྣམས་སོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ལྟར་སྟོད་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཇི་ལྟར་སྐོམ་པ་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། དེ་ལ་འཇུག་པ་ན་བོག་མར་མི་སྡུག་པ་སྐོམ་པ་དང་། དབུགས་རྩུབ་པ་དང་འབྱུང་བ་རྟེས་

སུ་དྲན་པ་སྒོམ་པ་ཡིས་སེམས་བརྟུལ་ནས་སོ། །གང་དག་ཅེ་ན། གང་འདོད་ཆགས་དང་རྣམ་རྟོག་ལྡག་པར་ཤས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒོམ་ཚུལ་དངོས་ལ། མི་སྡུག་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་ཚུལ་དང་། རྩང་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། ཁད་པར་གྱི་ཆོས་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི།

གེང་རྒྱས་ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ།། ཞ

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་ཆགས་ནི་བཞི་སྟེ། ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་དང་། རེག་པ་དང་། བསྟེན་བཀུར་ལ་ཆགས་པའོ། །དང་པོའི་གཉེན་པོ་ནི་རྣམ་པར་སྡོམ་པ་དང་བརྟགས་པ་དང་དམར་བར་སྒོམ་པ་དང་། གཉེན་པའི་གཉེན་པོ་ནི་རྣམ་པར་ཟོས་པ་དང་འཐོར་བར་སྒོམ་པ་དང་། གསུམ་པའི་གཉེན་པོ་ནི་རྣམ་པར་འབྱས་གཞིགས་པ་དང་རྒྱས་པ་བྱང་བྱེད་དུ་སྒྲེལ་བའི་ཀེང་རུས་སྒོམ་པ་དང་། བཞི་པའི་གཉེན་པོ་ནི་ཤི་བའི་རོ་གཡོ་བ་མེད་པར་སྒོམ་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཀེང་རུས་སྒོམ་པ་ནི་ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤིས་ཤིང་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཆགས་པ་བཞི་ཅར་གྱི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ལས་དང་པོ་པ་དང་། སྤྱང་བ་བྱས་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

རུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་ནི།།
སྤྲོ་ཞིང་སྡུད་པས་ལས་དང་པོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ལ་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་དུ་རང་གི་དབུལ་བའི་དབྱེས་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་སེམས་གཏད་དེ་རིམ་གྱིས་ཤ་རྣམས་མྱགས་ཤིང་ཟགས་པས་གེང་རུས་སུ་མོས་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་ནས་རྒྱ་མཚོའི་

བར་དུ་ནི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་སྨྲོ་ཞིང་དེ་ནས་རང་གི་ལུས་འབའ་ཞིག་ཀེང་རུས་སུ་མོས་པའི་བར་དུ་སྦྱངས་པས་ཏེ། དེ་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྟྲོང་བ་བྱས་པ་ནི།

ཤང་རུས་ནས་ནི་ཐོད་ཕྱེད་པར།།
བཏང་བས་སྟྲོང་བ་བྱས་པར་བཤད།། ༡༠

ཅེས་པས་བསྟན། དེ་སེམས་བསྟུ་བ་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རུས་པའི་ཀེང་རུས་དེ་ལས་ཤང་པའི་རུས་པ་རྣམས་བོར་ནས་ནི་ལྟག་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་ཐོད་པའི་ཕྱེད་ཀྱི་བར་གྱི་རུས་པ་བཏང་ཞིང་བོར་བས་ཕྱེད་ཀེང་རུས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་སྟྲོང་བ་བྱས་པར་བཤད་དོ། །**གསུམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་ནི།**

སྨིན་མའི་བར་དུ་སེམས་འཛིན་པས།།
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པ་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་སྟུད་པའི་ཚེ་དེ་ཐོད་པའི་ཕྱེད་ཀྱི་རུས་པའང་བོར་ནས་སྨིན་མ་གཉིས་པོའི་བར་དུ་རུས་པ་མཐེ་བོང་ཙམ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་འདིས་ནི་མི་སྡུག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ་ཞེས་གྲགས་སོ།

གསུམ་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོགས་ནི།

མི་སྡུག་མ་ཚགས་ས་བཅུ་དང་།།
དམིགས་པ་འདོད་སྣང་མིས་སྐྱེད་དོ།། ༡༡

ཞེས་པས་བསྟན། མི་སྡུག་པའི་རང་བཞིན་ནི་མ་ཚགས་པ་དང་། ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ཉེར་བསྟོགས་བཞི་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་དགུ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ས་སྟེ་བཅུ་ན་ཡོད་དེ། འདོད་ཁམས་ན་མཉམ་གཞག་མེད་ཀྱང་ཚ་མཐུན་ཡོད་པ་ལ་

དགོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའི་སྣང་བ་སྟེ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཡིན་པས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མིང་ལ་མི་དམིགས་པར་དོན་ལ་དམིགས་ཞེས་གྲུབ་བོ།། རྟེན་ནི་འགྲོ་བ་གཞན་དུའང་མ་ཡིན་ན་ཁམས་གཞན་དུ་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ནར་སྐྱེད་དོ། །འོན་ཀྱང་བྱང་སྐུ་མི་སྣང་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་ཚགས་བཞལ་བྱེད་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྟྭང་ལ་དམིགས་པའི་སྐོམ་ཚུལ་ལ། ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དབུགས་རྩུབ་དབུགས་འབྱུང་དྲན་པ་ནི།།
ཤེས་རབ་ས་ལྟ་སྐྱོང་ཡུལ་རྟྭང་།།
འདོད་རྟེན་ཕྱི་པའི་མ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། དབུགས་རྩུབ་པ་དང་དབུགས་འབྱུང་བ་དྲན་པ་ནི་དེ་གཉིས་རྗེལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དྲན་པའི་སྟོབས་སྐྱེད་པས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཞེས་སྐྱེས་སོ། །དེ་ནི་བཏང་སྙོམས་ཏོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་ཞིང་རྟྭང་འབྱུང་འཛུག་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་གང་ན་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ས་ཉེར་བསྟོགས་འོག་མ་གསུམ་ཁྲད་པར་ཅན་འདོད་པ་སྟེ་ལྟ་ཡི་བ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་གཞི་འོག་མ་གསུམ་ནའང་བཏང་སྙོམས་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྐྱོང་ཡུལ་ནི་རྟྭང་ཡིན་ལ་འདོད་པའི་ལྟ་ཡི་མིའི་རྟེན་ཅན་ཏེ། དེའང་ཆོས་འདི་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་པའི་རྟམས་ལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ལ། སྐོམ་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

ཅེས་བས་བསྟན། དེའང་བག་བ་དང་ལ་སོགས་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། འཇོག་པ་དང་། ཉེ་བར་རྟོག་པ་དང་། བསྒྲུབ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་རྒྱུ་རྣམ་པ་བྱུག་དང་ལྡན་ན་རྗོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་བག་བ་ནི་མངས་ན་གཡེངས་པ་དང་ཉོངས་ན་ཞུམ་པར་འགྱུར་བས་གཅིག་ནས་བཅུའི་བར་ཁོ་ནར་བག་བ་སྟེ། དེའང་གཉིས་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་ན་མ་ཚང་བ་དང་། གཅིག་ལ་གཉིས་སུ་འཛིན་ན་ལྷག་པ་དང་། རྟག་པ་ལ་འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་བ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་ན་འཆོལ་བར་བག་བས་པ་སྟེ་སྐྱོན་གསུམ་པོ་སྤངས་ནས་སོ།།

རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་རྟག་པ་ན་ཡོག་མ་སྟེང་གི་དང་ལྡེ་བ་དང་བརྟན་དང་ཤུང་བའི་བར་དུ་འགྲོ་ཞིང་འབྱུང་བ་ན་སྣ་བྱག་ནས་མཐོ་གང་ངམ་འདོམ་གང་གི་བར་དུ་འབྱུང་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །འཇོག་པ་ནི་ནོར་བུའི་ཐག་པ་ལྟར་སྣ་རྩེ་ནས་ཤུང་བའི་བར་དུ་གནས་ཤིང་ཐན་པ་དང་དྲོ་བ་ཉིད་དུ་རྟོག་པའོ། །ཉེ་བར་རྟོག་པ་ནི་ཡུལ་རླུང་ནི་རྩ་བརྒྱད་འདུས་པའི་གཟུགས་དང་ཡུལ་ཅན་ཤེས་རབ་ནི་མིང་གཞིའི་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པས་ཕུང་པོ་ལྔ་པར་རྟོག་པའོ། །བསྒྲུབ་བ་ནི་རླུང་ལ་དམིགས་པའི་བློ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཆོས་མཆོག་གི་བར་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པའམ་ཡང་ན་ཉོག་བསྒྲུབ་བ་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་རྗེ་རྗེ་ལྟ་བུའི་བར་དང་ཡོངས་དག་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་སོ།།

དེ་དག་གི་བསྟུ་བ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས།

དབུགས་རྗེས་དབུགས་འབྱུང་དྲན་པ་འདི།།
བག་དང་རྗེས་འགྲོ་འཇོག་པ་དང་།།
རྟོག་པ་དང་ནི་བསྒྲུབ་བ་དང་།།
ཡོངས་དག་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་ལུང་གྱི་ངོ་བོ་ནི།

དབུགས་རྩུབ་དབུགས་འབྱུང་གང་ལས་ལུས།།
སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་མ་ཟིན་པའོ།།
རླུང་མཐུན་ལས་བྱུང་

ཞེས་པས་བསྟན། དབུགས་རྩུབ་པ་དང་དབུགས་འབྱུང་བ་ས་གང་ལས་ཡིན་ཞེན། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་གྱི་ལུས་ས་གང་ཡིན་པ་དེའི་ས་པ་དག་ཡིན་ཏེ། འདི་གཉིས་ནི་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུགས་འབྱུང་རྩུབ་འདི་གཉིས་ནི་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་བགྲང་སྟེ། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། རླུང་དུ་སྐྱོ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་དང་ཐ་དད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཟིན་པའོ།།

སྐལ་མཉམ་གྱི་རླུས་བསྐྱེད་པས་རླུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རླུས་བྱུང་དང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་རླུས་ནའང་འགྲེབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚད་ནས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་ལུལ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།**

……འོག་མ་ཡི།།
ཡིད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་མ་རྟོགས་སོ།། ༡༦

ཞེས་པས་བསྟན། དབུགས་དབྱུང་རྩུབ་དེ་གཉིས་རང་ས་དང་གོང་སའི་སེམས་ཀྱིས་རྟོགས་ཀྱི་འོག་མ་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་སྨྲལ་པ་ཡི་ཡིད་ཀྱིས་ནི་གོང་མའི་དབུགས་དབྱུང་རྩུབ་དེ་གཉིས་མ་རྟོགས་ན་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ལྷ་ཅི་སྨོས་སོ།།

གཉིས་པ་ལྟག་མཐོང་གི་སྐོམ་ཚུལ་ལ། ཚོགས་ལམ། སྦྱོར་ལམ། བདེན་པ་མངོན་བར་རྟོགས་པའི་ལམ་མོ། །དང་པོ་ལ། བསྟན། བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཞེ་གནས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས།།

དབུ་བ་ཉེར་གཞག་བསྟོམ་པར་བྱ།།

ཞེས་པས་བསྟན། འཇུག་པའི་སྐོ་མི་སྡུག་པ་དང་དབྱུགས་རྟུབ་པ་དང་དབྱུང་བ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱུབ་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་མེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྩ་བ་ནས་མི་སྤོང་སྟེ་མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པའམ་གཡེང་བ་ཞེ་ནས་སེམས་ནང་དུ་གནས་པའི་ཞི་གནས་གྱུབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས་ཉོན་མོངས་རྩ་བ་ནས་སྤོང་ཞིང་ལྷག་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་བསྟོམ་པར་བྱའོ།། དེ་དག་སྟོམས་པས་ལྷག་མཐོང་འགྱུབ་པར་ཡང་མདོ་ལས། དགེ་སྤྱོང་དག་བགྱིད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞིའོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ། ཐུན་མོང་གི་ཚོས་དང་། ཁྱེ་བག་ཏུ་ཚོས་དྲན་ཉེ་སྟོམ་རྒྱུ་ལོ། །དང་པོ་ལ། སྟོམ་རྒྱུ། ངོ་བོ། གོ་རིམ། གྲངས་ངེས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ལུས་ཚོར་སེམས་དང་ཆོས་རྣམས་ལ།།
མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་བཟུགས་པས།། ༡༩

ཞེས་པས་བསྟན། ལུས་ཚོར་སེམས་དང་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་སུ་བཟུགས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ལུས་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་རོ། །ཚོར་བ་ནི་སྤྱོད་བའོ། །སེམས་ནི་དམིགས་པའོ། །ཆོས་ནི་ལུས་ཚོར་སེམས་གསུམ་ལས་གཞན་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྨྲ་བསྟལ་བ་ཉིད་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པ་ཉིད་དོ། །སྨྲ་བསྟལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའོ། །**གཉིས་པ་ངོ་བོ་ནི།**

ཤེས་རབ་ཐོས་སོགས་ལས་བྱུང་བའོ།།
གཞན་ནི་འབྲེལ་དང་དམིགས་པ་ལས།།

ཞེས་པས་བསྟན། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དེའི་ངོ་བོ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ་མདོ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་འང་ཐོས་པ་དང་སོགས་པ་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཡིན་གྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ནི་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་དྲན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་པས་འཇུག་པས་སམ། སྤྲོ་བ་དཔོན་ནི་འདིས་ལྟན་ཅིག་པའི་དྲན་པ་འཛོག་པས་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་ནི་རང་བཞིན་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཅེས་བྱ་ལ། དེའི་ཐོག་མཚུངས་ལྡན་གཞན་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་བས་འབྲེལ་བ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཅེས་དང་། དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ལུས་ཚོར་སེམས་དང་ཆོས་རྣམས་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་བ་ལས་དམིགས་པ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཅེས་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས་ཀྱང་། དག་སྤྲོང་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞིའི་ཚིག་བྱ་དྲག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །**གསུམ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི།**

རིམ་ནི་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་བཞིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲུ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཞིན་བསྟན་ཏེ། སྔ་མ་སྔ་མ་རགས་ཤིང་རྟོགས་སྤྲུ་བས་དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྤྲོ་བ་དཔོན་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་ཚགས་པ་སྐྱེ་ལ་དེ་ཚོར་བ་ལ་ཞེན་པའམ་མངོན་པར་འདོད་པས་དང་དེ་སེམས་མ་ཞི་བས་དང་དེ་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །**བཞི་པ་གྲངས་ངེས་ནི།**

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོར་བཞི།། ༡༥

ཞེས་པས་བསྟན། ལུས་ནི་ཕྱི་ས་དང་འདྲ་བར་མི་གཙང་བ་དང་། ཚོར་བ་སྡུག་

བསྟལ་བ་དང་། སེམས་ནི་སྐྱུར་དུ་འགྱུར་བས་མི་རྟག་པ་དང་། ཚོར་ནི་རང་དབང་གཅིག་ཏུའི་བདག་མེད་པས་གཙང་བའི་དེ་ལོག་བཞི་དག་གི་གཉེན་པོར་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་གོ་རིམ་བཞིན་བསྟན་ཏེ། གྲངས་མང་མི་དགོས་ཤིང་ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། **།གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚོས་དྲན་ཉེ་སྐོམ་ཚུལ་ནི།**

དེ་ནི་ཚོས་དྲན་ཉེར་གཞག་པ།།
སྐྱེ་ལ་དམིགས་པ་ལ་གནས་ཏེ།།
དེ་དག་ལ་ནི་མི་རྟག་དང་།།
སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་པར་བལྟ།། ༡༨

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ལྟར་ལུས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་རྣམས་གོམས་པར་བྱས་ནས་གོམས་པ་དེ་ནི་ཚོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་སྐྱེ་སྟེ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་གནས་ཏེ་ལུས་སོགས་དེ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བསྟུས་ཏེ་དེ་དག་ལ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་དང་རྣམ་པ་བཞིར་བལྟའོ།། **གཉིས་པ་སྐྱེ་ལམ་ལ། སྐྱེ་ཚུལ། ངོ་བོ། ཁྱད་ཚོས། སྟོན་འགྱོའོ། །དང་པོ་ལ་དྲུག། རྟེ་མོ། བཟོད་པ། ཚོས་མཆོག །ཐུན་མོང་གི་ཚོས་སོ། །དང་པོ་ནི།**

དེ་ལས་དྲོ་བར་གྱུར་པ་འབྱུང་།།
དེ་ནི་བདེན་བཞིའི་སྐྱེད་ཡུལ་ཅན།།
རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་

ཅེས་པས་བསྟན། ཚོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གོམས་པ་དེ་ལས་རིམ་གྱིས་དགེ་རྩ་དྲོ་བར་གྱུར་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེའང་གཙུབ་ཤིང་གཙུབས་པ་ལས་མེའི་སྐྱ་ལྟས་དྲོ་བར་གྱུར་བ་དང་འདྲ་བས་དྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དྲོ་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི་བདེན་བཞིའི་སྐྱེད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཁམས་གོང་འོག་གི་བདེན་པ་ལ་

དམིགས་མི་ནུས་པས་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་སྟོང་པ་ལདོད་ཁམས་ཀྱི་བདེན་པ་སྟིའི་ཚུལ་གྱིས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་གོམས་པར་བྱེད། རྗེས་སུ་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བདེན་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་གོམས་པར་བྱེད་པས་མཐོང་ལམ་ལ་ཉེ་བའི་སྟོང་པ་ཡིན་པས་སྟོང་ལམ་མོ། །རྣམ་པ་ནི་མི་རྟག་པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཚང་བར་སྟོམ་པའོ།།

གཉིས་པ་རྩེ་མོ་ལ། རྩེ་མོ་དངོས་དང་། དོན་རྩེ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཚོས་སོ།། དང་པོ་ནི།

……དོ་བ་ལས།།

རྩེ་མོ་དེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ།། ༡༧

ཞེས་པས་བསྟན། དོ་བ་དེ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོར་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་ལས་རྩེ་མོ་སྐྱེ་སྟེ། རྩེ་མོ་དེ་ཡང་དོ་བར་གྱུར་བ་དེ་དང་དམིགས་རྣམ་འདྲ་སྟེ་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འང་དག་བའི་རྩ་བ་གཡོ་བའི་རྩེ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྩེ་མོ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། **།གཉིས་པ་དོན་རྩེ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཚོས་ནི།**

གཉེན་ཀ་ཚོས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཉིས།།
གཞན་དག་གིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་བྱེད།།

ཅེས་པས་བསྟན། དོན་དང་རྩེ་མོ་གཉེས་ཀ་ཚོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོ་ཉིད་དུ་བདེན་པ་དག་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཅིང་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །ཚོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་གཞན་པ་དག་གིས་ཀྱང་སྟེ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ཅར་ཀྱིས་འཕེལ་ཞིང་གོམས་པ་བྱང་བར་བྱེད་དོ།།

གསུམ་པ་བཟོད་བའི་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་། བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་པར་བྱེ་བག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལས་བཟོད་པ་ཡང་སྐྱེ་སྟེ།།
རྣམ་གཉིས་དེ་བཞིན་བཟོད་པ་ནི།།
ཐམས་ཅད་ཚོས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱེད།། ༡༨

ཅེས་བས་བསྟན། རྩེ་མོ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་འཕེལ་བ་དེ་ལས་བཟོད་པ་ཞེས་པ་ཡང་སྐྱེ་སྟེ་བྱིས་པའི་ཚེ་བདག་ཚད་དུ་དོགས་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་མི་བཟོད་ལ། དོན་རྩེ་ཐོབ་པ་ན་ཆུང་འབྲིང་དུ་བཟོད་ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་། འདི་ནི་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་སྐོ་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་ཆེར་བཟོད་པའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆུང་འབྲིང་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་བདེན་པ་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་ཚུལ་རྩེ་མོ་ལ་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དང་། བཟོད་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ནི་ཐམས་ཅད་ཚོས་དྲན་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ། །དང་པོ་གཉིས་ལ་གཏོད་པ་དང་འཕེལ་བ་སོ་སོར་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། བཟོད་ཆེན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་དེས་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་མཆོག་མཐོང་ལམ་དང་ཉེ་བས་ཚོས་དྲན་ཙམ་ན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འདི་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི།

ཆེན་པོ་འདོད་གཏོགས་སྐྱག་བསྟལ་ཡུལ།།
དེ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་

ཅེས་བས་བསྟན། བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཚོས་མཆོག་དང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྐྱག་བསྟལ་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་དང་བཞི་པོ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་གྱི་རྒྱུན་ལྡན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་ཚོས་མཆོག་ནི།

.....དེ་བཞིན།།

ཚོས་མཆོག་

ཅེས་བས་བསྟན། བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མཆོག་ཀྱང་འདོད་པའི་སྐྱེ་བསྟལ་ལ་དམིགས་པ་དང་སྣང་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་པའང་ཡིན་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཀྱང་ཡིན་པའམ་སྣ་ལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་མེད་པར་དེའི་རྟ་ལ་གྱིས་མཐོང་ལམ་འདྲེན་པས་འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །**ལྟ་བ་བཞི་གཤའི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ནི།**

"""""ཐམས་ཅད་ཤུང་ངོ་ལྟ།།
ཐོབ་པ་མ་གཏོགས་དེ་ལྟར་ན།། ༡༥

དེས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་རྣམ་པ་བཞི།།

ཞེས་པས་བསྟན། བཞི་ལོ་ཐམས་ཅད་དུན་པ་ཉེར་གཞག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་གཅོ་བོ་ཤེས་རབ་དང་འགོར་དང་བཅས་ན་མཉམ་གཞག་ཡིན་པས་རིག་མིན་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཤུང་ངོ་ལྟའོ། །འོན་ཀྱང་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་དྲྭ་ལ་སོགས་པར་མ་གཏོགས་ཏེ་འཕགས་པ་ལ་དེ་དག་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པས་དྲྭ་ལ་སོགས་པ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དྲོད་ཀྱི་བཟོད་པ་ཆོས་མཆོག་སྟེ་དེས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་རྣམ་པ་བཞིའོ། །**གཉིས་པ་ངོ་བོ་ནི།**

སྒོམ་བྱུང་

ཞེས་པས་བསྟན། དེས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་འདི་བཞི་ཅར་ཡང་སྒོམ་བྱུང་ཡིན་གྱི་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཉོད་ཚོས་ལ། སའི་ཉོད་པར། རྟེན་གྱི་ཉོད་པར། གཏོང་ཚུལ་གྱི་ཉོད་པར། ཡོན་ཏན་གྱི་ཉོད་པར། རིགས་ཀྱི་ཉོད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

"""""མི་ལྟོགས་མེད་པ་དང་།།

ཁྱད་པར་བསམ་གཏན་ས་བའོ།།
གཉིས་ནི་འོག་ནའང་ཡོད་པའམ།། ༢༠

ཞེས་པས་བསྟན། འདིའི་ས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་པ་དང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་སྟེ་དྲུག་གི་ས་བའོ།། གང་གི་ཕྱིར་ན་དྲུག་པོ་དེ་དག་གིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་གོང་གཟུགས་མེད་ན་རེས་འཆེད་ཚ་མཐུན་མེད་དེ། རེས་འཆེད་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོར་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེར་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་མཐོང་ལམ་མེད་པ་ནི་མཐོང་ལམ་དེ་འདོད་ཁམས་ལ་དམིགས་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱིས་ཁམས་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བཙུན་པ་དབྱངས་སྟོགས་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན་དོད་རྩེ་གཉིས་ནི་འོག་འདོད་ཁམས་ནའང་ཡོད་པ་དང་། འམ་གྱི་སྒྲས་ལུགས་ཐ་དད་སྟོན་ཏེ། དེ་གཉིས་ས་བདུན་པ་སྟེ་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་དང་འདོད་པར་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་འདོད་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པས་སྟོམ་བྱང་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།**

འདོད་རྟེན་ཆོས་མཆོག་བྱད་མེད་ཀྱིས།།
གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་པར་འགྱུར།།

ཞེས་པས་བསྟན། དང་པོ་གསུམ་གྱིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་དག་གི་ནང་དུ་སྡུར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་ལ། སྐྱེས་ཟིན་ནི་ལྟ་དག་གི་ནང་དུའང་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། བཞི་པ་ནི་ལྟ་དག་གི་ནང་དུའང་བསྐྱེད་པས་ཐམས་ཅད་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ནི་བྱད་མེད་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། སྐྱེས་པས་ནི་སྐྱེས་པའི་རྟེན་ཅན་འབའ་ཞིག་ཐོབ་སྟེ། དེས་བྱད་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཏོང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་བར་ལ། འཕགས་བས་གཏོང་ཚུལ་དང། སོ་སྐྱེའི་གཏོང་ཚུལ་ལོ། །དངོས་གཞི།

འཕགས་བས་དེ་དག་ས་བོར་ནས།།
གཏོང་ངོ་

ཞེས་བས་བསྟན། འཕགས་བས་ནི་སྔར་ས་གང་ལ་བཏེན་ནས་སྐྱེས་བའི་སྤྲོར་ལམ་དེ་དག་ས་བོར་ནས་གོང་དུ་སྐྱེས་བས་གཏོང་གི །དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཉེ་བར་སྤེལ་བའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེ་ལྟར་ཉམས་པ་དང་འཆི་བས་ནི་མི་གཏོང་ངོ་།།

གཉིས་པ་སོ་སྐྱེའི་གཏོང་ཚུལ་ལ། དངོས་དང། འཕྲོས་དོན་ནོ། །དངོས་གཞི།

"""""""""འཕགས་མིན་འཆི་བས་སོ།། ༢༡
དང་པོ་གཉིས་ཡོངས་ཉམས་པས་ཀྱང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། འཕགས་མིན་སོ་སྐྱེ་ནི་ཚགས་བྱལ་ཡིན་ན་ས་འཐོས་ནས་གོང་དུ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་འཆི་བ་སྟེ་རེས་མཐུན་དོར་བས་དང་། མ་བྱལ་བས་ས་མི་འཐོ་བས་རེས་མཐུན་དོར་བས་སོ། །དང་པོ་དྲྭ་རྩེ་གཉིས་སོ་སྐྱེའི་ཚེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉེན་མོངས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཀྱང་གཏོང་ངོ་། །བཟོད་མཆོག་ལས་ནི་སོ་སྐྱེའང་ཉམས་པ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་ལ། འཆི་བས་གཏོང་བའི་དམིགས་བསལ་དང། སྣང་སྲིད་ཚུལ་དང། ཉམས་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོའོ། །དངོས་གཞི།

དངོས་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་མཐོང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། བསམ་གཏན་དངོས་གཞིའི་ས་བའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེས་ནི་ཉེ་དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པར་བདེན་པ་མཐོང་སྟེ། ཡིད་འབྱུང་བ་

ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཉམས་པ་དང་འཆི་བས་གཏོང་བར་བཤད་པ་ནི་མི་ལྡོག་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །**གཉིས་པ་སྨར་ཐོབ་ཚུལ་ནི།**

རྣམ་པར་ཉམས་ན་སྟོན་མེད་འཐོབ།།

ཅེས་པས་བསྟན། གང་གི་ཚེ་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལས་རྣམ་པར་ཉམས་པ་དག་གིས་ཕྱིས་ཐོབ་ན་སོ་ཐར་སྟོམ་པ་བཞིན་སྟོན་མེད་པ་དག་ཁོ་ན་ཐོབ་ཀྱི་སྔར་བཏང་བ་དག་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འདྲིས་པ་དང་འབད་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཉམས་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི།

ཉམས་པ་གཉིས་ནི་མི་ལྡན་པ།། ༢༢

ཞེས་པས་བསྟན། རྣམ་ཉམས་དང་ཡོངས་ཉམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐོབ་པ་བཏང་བ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། བྱེ་བྲག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་བཏང་བ་ནི་ཡོངས་ཉམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉམས་པ་དེ་གཉིས་ཀའི་ཡང་ངོ་བོ་ནི་མི་ལྡན་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་བཏང་ནས་མ་ཐོབ་པའོ།།

བཞི་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།

རྩེ་མོ་ཐོབ་པ་རྩ་མི་འཆད།།
བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་མི་འགྲོའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྩེ་མོ་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ན་མཚམས་མེད་བྱེད་ཅིང་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་སྙིད་ཀྱང་དགེ་བའི་རྩ་བ་མི་འཆད་དེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྨྲང་བའི་སྐོ་ནས་དེ་དག་ལ་དང་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་ནི་ཆུང་ངུཐོབ་པ་ནས་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་བ་ཐོབ་ཅིང་ཆེན་པོའི་ཚེ་ནི་སྐྱེ་གནས་དང་སྐྱེ་བ་དང་ལུས་ཀ་ཅིག་མི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའང་ཐོབ་པའོ།།

ལྟ་བ་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་བར་ལ། བསྒྲུབ་དུ་བཏུབ་བའི་རིགས། འགྲུབ་མི་སྲིད་བའི་རིགས་སོ། །དང་པོ་ནི།

གཉིས་སྨོད་རིགས་ལས་བཟློག་ནས་ནི།།
སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་གཞན་གསུམ་ཡང་།། ༢༤

ཞེས་བས་བསྟན། དོད་རྩེ་གཉིས་སྐྱེས་པ་སྨོད་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ལས་བཟློག་ནས་ནི་བྱང་ཆེན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐོ་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་སྲིད་ཀྱི་བཟོད་པ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཕྱིན་ངན་སོང་དུ་མི་སྐྱེ་ཞིང་བྱང་སེམས་ནི་གཞན་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་རང་རྒྱལ་དུ་ནི་སྨོན་ལམ་གསུམ་པ་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ཡང་བསྐྱུར་བར་ནུས་ཏེ། དེ་ནི་གཞན་དོན་དུའང་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཚོར་མཆོག་ཐོབ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་འགྲུབ་མི་སྲིད་པའི་རིགས་ནི།

སྟོན་དང་བས་རྒྱང་བྱང་ཆུབ་བར།།
བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་ཀུན།།

ཞེས་བས་བསྟན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་བས་རྒྱ་ལྟ་བུ་ནི་དོད་སོགས་ལ་གནས་པ་ལས་ནམ་ཡང་བསྐྱུར་བར་མི་ནུས་ཏེ། འོས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་ནས་བཟུང་བྱང་ཆུབ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་བར་དུ་བསམ་གཏན་ཡ་མཐའ་བཞི་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་སྟན་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ལམ་དེ་རྣམས་ཀུན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། **བཞི་པ་སྟོན་འགྱེའི་ཚོས་ནི།**

དེ་ཡི་སྟོན་དུ་ཐར་ཚ་མཐུན།།
སྐྱར་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་ཐར།། ༢༥

ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་ལས་གསུམ་མོ།།

མི་ཡི་ནང་ནས་འཕེན་པར་བྱེད།།

ཅེས་པས་བསྟན། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་དེས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་སྐྱེད་དམ་གཞན་ཞིག་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤེ་ན། དེས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་དེ་ཡི་སྟོན་དུ་ཐར་པ་ཚ་མཐུན་ཀྱི་དགེ་རྩ་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཐམས་ཅད་པས་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བ་སྙིད་པ་གསུམ་ཀྱིས་ཐར་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ས་བོན་འདེབས་པ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱུན་ཆགས་པ་བཞིན་དུ་ཚེ་དང་པོ་ལ་ཐར་པ་ཚ་མཐུན་ཀྱི་དགེ་རྩ་བསྐྱེད་ལ་གཉིས་པ་ལ་དེས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་གསུམ་པ་ལ་འཕགས་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་འདི་ལ་རྒྱུད་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་དང་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། ཐར་པ་ཚ་མཐུན་ནི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱི་སྒོམ་བྱུང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་གཅོ་ཙོར་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཞིང་དེའི་སྨོན་ལམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ངག་གི་ལས་ཀྱང་ཡིན་པས་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དེ་ནི་གླིང་གསུམ་གྱི་མི་ཁོ་ནའི་ནང་ནས་འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་རིགས་པར་ཤེས་རབ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ལམ་ལ། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་བྱུག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ། མངོན་རྟོགས་གསུམ་དུ་བསྟན་པ། སྐ་གང་ལ་བརྟེན་པ། སེམས་བརྒྱ་བྱུག་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཆོས་མཆོག་ལས།།
ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཟག་པ་མེད།། ༢༥

འདོད་སྲུག་བསྟལ་ལ་དེ་ནས་ནི།།
དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཤེས་དེ་བཞིན།།
སྲུག་བསྟལ་ལྟག་ལ་རྟེས་བཟོད་ཤེས།།
བདེན་པ་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་ནོ།། ༢༦

དེ་ལྟར་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་འདི།།
སེམས་བཟུང་དྲུག་གོ

ཞེས་བཤད་བསྟན། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཚོས་ཀྱི་མཆོག་ལས་མཉུག་ཐོགས་སུ་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཟག་པ་མེད་པ་སྐྱེའོ། །དེའང་འདོད་པའི་སྐྱག་བསྔལ་ལ་དམིགས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དུཿཁ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བཟོད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་ནོ། །བཟོད་པ་དེའི་མཉུག་ཐོགས་དེ་ནས་ནི་འདོད་པའི་སྐྱག་བསྔལ་དེ་ཉིད་དེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཚོས་ཤེས་པ་སྐྱེ་སྟེ་དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལས་སྐྱག་བསྔལ་ཚོས་ཤེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱའོ། །ཐམས་ཅད་དུཌང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ན་དེ་ཉིད་ལ་ཚོས་ཤེས་ཟག་མེད་ཅེས་བྱའོ།།

འདོད་པའི་སྐྱག་བསྔལ་ལ་ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཚོས་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུའང་སྐྱག་བསྔལ་ལ་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་མཉུག་ཐོགས་སུ་ལྷག་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྐྱེ་ལ་དམིགས་པ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ནི་སྐྱག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་ནི་སྐྱག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེའོ། །སྐྱག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་བཟོད་ཤེས་བཞི་དག་སྐྱེ་བ་ལྟར་ཀུན་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་བཟོད་ཤེས་བཞི་བཞི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རིམ་པ་དེས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདི་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཟུང་དྲུག་གོ།

གཉིས་པ་མངོན་རྟོགས་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི།

"""""""རྣམ་གསུམ་སྟེ།།
མཐོང་དམིགས་བྱ་བ་ཞེས་བྱའོ།།

ཞེས་བཤད་བསྟན། མངོན་རྟོགས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་མཐོང་བའི་མངོན་རྟོགས་དང་ཤེས་རབ་དེ་དང་

མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་སོགས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱང་བདེན་པ་དེ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པས་དམིགས་པ་མངོན་རྟོགས་དང་། བདེན་བཞི་ལ་ཤེས་པ་དང་སྦྱོང་བ་དང་མངོན་དུ་དང་ལམ་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ནི་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་སྟེ་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་མིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་སོགས་དང་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱ་བ་དེ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ཐ་གང་ལ་བརྟེན་པ་ནི།

དེ་ནི་ཚོས་མཆོག་དང་ས་གཅིག། ༢༧

ཅེས་པས་བསྟན། མངོན་རྟོགས་སེམས་ཅན་བཟུང་བཤད་པ་དེ་ནི་ཚོས་མཆོག་དང་ས་གཅིག་སྟེ་དེ་ནི་ས་དྲུག་པའོ་ཞེས་སྟར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

བཞི་པ་སེམས་བཟུང་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་བསྟན་པའི་དབྱེ་བ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་དེས་ཚོགས་གོ །དང་པོ་ནི།

བཟོད་དང་ཤེས་པ་གོ་རིམ་བཞིན།།
བར་ཆད་མེད་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ།།

ཞེས་པས་བསྟན། འདིར་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་རིས་བཞི་དང་གོང་མ་གཉིས་བསྒོམས་པའི་མཐོང་སྤང་རིས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་སྤོང་བྱེད་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དུ་རིམ་པ་བཞིན་བཞག་པ་དེ་བས་ན་བཟུང་ཏུ་དེས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་དེས་ཚོགས་ནི།

དེ་ལ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི།།
མ་མཐོང་མཐོང་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ།། ༢༢

ཞེས་བས་བསྟན། སེམས་བཙུ་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ལམ་མ་ཡིན་གྱི་ སེམས་བཙུ་དུག་པོ་དེ་ལ་སྐྱག་བསྟལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལམ་ ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་བར་སྣང་ཅིག་བཅོ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་བདེན་པ་མ་ མཐོང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཀྱི་སྣང་ཅིག་བཙུ་དུག་པ་ ནི་སྤོམ་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་སྟོན་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བྱར་མེད་ཀྱི་ རི་ལྟུར་ མཐོང་བ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་གང་ཟག་བཤད་པ་ལ། གང་ཟག་རྣང་བཞི་བཤད་པ། རྣམ་གྲངས་ བདུན་དུ་དབྱེ་བ། རྗས་དུག་ཏུ་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་བཤད་ པ། ཚགས་བཅས་སྟོན་སོང་བཤད་པ། འབྲས་བུ་མཐར་གྱིས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ ལ། བློའི་དབྱེ་བ་དང་། སྐབས་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

དབང་པོ་རྣོ་རྩུལ་དེ་དག་ཏུ།།
དད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བ།།

ཞེས་བས་བསྟན། གང་ཟག་དབང་པོ་རྣོ་ན་པོ་དང་རྩུལ་པོ་གཉིས་མཐོང་ལམ་ སྣང་ཅིག་བཅོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཏུ་གནས་པའི་ཚེ་དབང་རྩུལ་ལ་ནི་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ དང་དབང་རྣོན་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་རྩུལ་ནི་སྟོན་སོ་སྐྱེའི་ དུས་སུ་སྨོན་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་གདམས་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་ པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་རྣོན་ནི་སྟོན་སོ་སྐྱེའི་དུས་སུ་སྨོན་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་གདམས་ངག་ ལ་མི་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ནས་བདེན་ པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། **།གཉིས་པ་སྐབས་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།**

སྨོན་པས་སྐང་བྱ་མ་སྐངས་ན།།
འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་བཞུགས་པ།། ༢༥

རྣམ་ལྟའི་བར་བཅོམ་

ཞེས་བས་བསྟན། གང་ཟག་དེ་གཉིས་ནི་སྟོན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྒོམ་པས་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་པ་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་ཞིག་ཡིན་ན་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་རྣམ་པ་ལྟའི་བར་དུ་བཅོམ་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་བཞིན་དུ་དང་པོའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པའོ། །བར་དུའི་སྐྲས་ནི་གཅིག་གམ་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྟའི་བར་བརྒྱད་དོ།།

གཉིས་པ་ཚགས་བྱལ་སྟོན་སོང་བཤད་པ་ལ། ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་སོ། །དང་པོ་ལ། ཕྱིར་ཟོང་ཞུགས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ཟོང་ཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

……གཉིས་པ་ལ།།

དགྱ་པ་ཚུན་ཆད་ཟད་པ་ཡིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། གཉིས་པ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་ཟོང་གི་འབྲས་བུ་ཞུགས་པ་ནི་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་དགྱ་པ་ཚུན་ཆད་དེ་དྲུག་པ་དང་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་ཟད་པ་ཡིན་ནོ། **།གཉིས་པ་ཕྱིར་མི་ཟོང་ཞུགས་པ་ནི།**

འདོད་པའམ་ཡང་ན་གོང་མ་ལས།།

ཚགས་བྱལ་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ།། ༣༠

ཞེས་བས་བསྟན། འདོད་པའམ་ཡང་ན་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་ལས་འདོད་ཚགས་དང་བྱལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་ཟོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ལ། དངོས་དང་། མིང་གི་འཛིན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

གང་ཞིག་གང་ལ་ཞུགས་པ་ནི།།
བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དེ་འབྲས་གནས།།

ཞེས་པས་བསྟན། དད་དང་ཚོས་ཀྱི་རྣེས་འབྲང་གང་ཞིག །འབྲས་བུ་གང་དང་གང་ལ་ཞུགས་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའོ། །དག་བཅོམ་ནི་དང་པོར་མི་འཕོ་བ་སྟེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤོམ་སྤང་མི་སྤོང་པའི་ཕྱིར་དང་། སྲིད་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྱིད་རྒྱ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་མིང་གི་འབྱེད་རྒྱལ་ནི།

དེ་ཚེ་དབང་པོ་རྣོ་རྩུལ་དག།
དད་པས་མོས་དང་མཐོང་བས་ཐོབ།། ༡༩

ཅེས་པས་བསྟན། བཅུ་དྲུག་པ་ལ་གནས་པ་དེའི་ཚེ་དབང་པོ་རྣོ་རྩུལ་དག་ལས་དབང་རྩུལ་ལ་ནི་དད་པས་མོས་པ་དང་དབང་རྣོན་ལ་ནི་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིམ་བཞིན་དད་པ་དང་ཤེས་རབ་ལྡན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་མཐར་གྱིས་པ་ཁཤད་པ་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་གནས། ཕྱིར་཯ོང་ཞུགས་གནས། ཕྱིར་མི་཯ོང་ཞུགས་གནས། དག་བཅོམ་ཞུགས་གནས་སོ། །རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ནི་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན། གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་ཕཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། ཞུགས་པའི་ལམ་དང་སྤོམ་སྤང་གི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲས་ཐོབ་འབྲས་བུ་ཞུང་པར་གྱི།།
ལམ་ཐོབ་མེད་པས་དེ་ཡི་ཕྱིར།།
འབྲས་གནས་ཞུང་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།།
མི་བཟློག་པ་ནི་ཞུགས་མ་ཡིན།། ༢༠

ཞེས་བས་བསྟན། རྣམ་པ་ལྔ་སྤངས་ཀྱང་སེམས་བཙུན་དུག་པ་ལ་གནས་པའི་ཚེ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞེས་བྱའི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་མི་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་དེས་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཙམ་ཐོབ་ཀྱི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པ་མེད་པས་དེ་ཡི་ཕྱིར་དེ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་བཅོས་པ་མེད་ལ། གང་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་མི་བཅོས་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་སྤངས་པ་དང་ཅི་ཡང་མེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བལ་བ་སྐྱེད་ཅིག་བཙུན་དུག་པ་ལ་གནས་པ་དག་ཀྱང་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །**གཉིས་པ་ཞུགས་པའི་ལམ་དང་སྐྲོམ་སྤྱད་གི་དབྱེ་བ་ནི།**

ས་དང་ས་ན་ཉེས་རྣམ་དགུ།
དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཡོན་ཏན་རྣམས།།
ཚུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེ་རྣམས་ཀྱི།།
ཚུང་དུ་ལ་སོགས་ཐ་དད་ཕྱིར།། ༣༣

ཞེས་བས་བསྟན། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་དགུ་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་སྙིང་རྗེའི་བར་ས་དང་ས་ན་ཉེས་པའི་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་ལ། ཉེས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་ས་དང་ས་ནི་ཡོན་ཏན་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་སྟེ། རྣ་བའི་དབྱེ་བ་ཚུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་ཚུང་དུ་དང་ལ་སོགས་པས་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ལམ་ཚུང་ངུའི་ཚུང་ངུས་ནི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤོང་ལ། ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོས་ནི་ཉོན་མོངས་ཚུང་ངུ་ཚུང་ངུའི་བར་དུ་སྤོང་སྟེ། དང་པོ་ཁོ་ནར་ལམ་ཆེན་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ན་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། སྤིད་པ་ལན་བདུན་པ་དང་། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤིད་པ་ལན་བདུན་པར་དེས་པ་དང་། སྤིད་པ་ལན་བདུན་བའི་རིགས་ཅན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲས་གནས་སྐོམ་སྤང་བྱ་མ་ཟད།།
རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ།།

ཞེས་པས་བསྟན། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་གང་འདོད་པའི་སྐོམ་པས་སྤང་བྱའི་ཉོན་མོངས་གཅིག་ཀྱང་མ་ཟད་ཅིང་མ་སྤངས་པ་དེ་ནི་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་ལན་བདུན་པ་མ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་དེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ཆོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་སྐྱེ་བས་སྤིད་པ་ལན་བདུན་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་ཤལ་བའོ། །དེས་ཆོག་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱུན་ལམ་ལ་ཞུགས་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེའང་སྐྱེ་བ་ལན་བདུན་གྱི་དོན་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ན་རེ། ལྟ་དང་མིའི་སྟུན་དུས་སུ་ལན་བདུན་བདུན་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་སྤིད་དུ་ལན་བདུན་བདུན་ཏེ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཡིན་མོད་ཀྱི་བདུན་ཚན་དུ་འདུ་བས་བདུན་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ་དཔེར་ན་ཤིང་འདབ་མ་བདུན་པ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ལྟ་དང་མི་གཉིས་ཀ་བསྟོམས་པའི་སྐྱེ་བ་བདུན་ཉིད་དོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་ནི་སྟ་མ་དང་མཐུན་པར་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་མང་པོའི་མདོ་ལས། གང་ཟག་ལྟ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྤིད་པ་བརྒྱད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་དེ། འདི་ནི་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་འདོད་པའི་འགྲོ་བ་རིས་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུབ་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་མི་སྤིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་སྤིད་པ་ལན་བདུན་བའི་རིགས་ཅན་ནི།

ཇི་སྤིད་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་ཡིན་གྱི་བདུན་བའི་གོང་དུའང་སྐྱར་འདས་མངོན་

དུ་བྱེད་སྲིད་པ་དང་། རྒྱུད་སྨིན་པའི་སོ་སྐྱེ་ཚོགས་སྨྱོར་བ་ལན་བདུན་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་སོ། །**གཉིས་པ་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ནི།**

རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་བྱོལ་བ།།
ཚེ་གཉིས་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས།། ༣༩

ཞེས་པས་བསྟན། རྒྱུན་ཆུ་ཞུགས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་ཉོ་སྦྱངས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མམ་རྣམ་པ་བཞི་ལས་བྱོལ་བ་དང་དབང་པོ་ལས་དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལས་ཚེ་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་ལུས་པའོ། །དེ་ནི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་གནས་ལ། ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་སོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་པ་ལྔ་ཡི་བར་བཅོམ་པ།།
གཉིས་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པའང་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཐུབ་པར་ཅན་འདོད་པའི་སྐོམ་སྦྱངས་རྣམ་པ་ལྔ་ཡི་བར་དུ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པའང་ཡིན་ནོ།། **གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ལ། འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་ནོ། །དང་པོ་ནི།**

རྣམ་པ་དྲུག་པ་ཟད་གྱུར་པ།།
དེ་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ།། ༤༠

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་པའི་སྐོམ་སྦྱངས་རྣམ་པ་དྲུག་པ་ཟད་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདོད་པར་ལན་ཅིག་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་གཉིས་པ་ཁན་ཆད་མི་སྲིད་པས་སོ།།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི།

ཉེས་ཆ་བདུན་དང་བརྒྱད་ཟད་པ།།
ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་དེ་ཉིད་སྣང་བྱའི་ཁྱད་པར་འདོད་པའི་སྒོམ་སྣང་གི་ཉེས་ཆ་བདུན་དང་ཡང་ན་བརྒྱད་ཟད་པ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་ཅིང་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་སྡུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་ཚེ་གཅིག་གིས་བར་དུ་ཆོད་པས་སམ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་བར་དུ་ཆོད་པས་ན་དེ་ནི་ཕྱིར་འོང་ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདི་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ངུགསུམ་ཅར་འདུས་ན་འདོད་པར་ལན་ཅིག་སྐྱེའི་གཉེས་སམ་གཅིག་གིས་སྐྱེ་མི་ནུས་སམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ་ཞེས་འཆད་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཚེ་འདིར་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་མི་ནུས་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་འདའ་མི་དགོས་པ་དང་དགོས་པས་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་གཉེས་ཏེ། ཞུགས་གནས་དང་། འབྲས་གནས་སོ།། དང་པོ་ནི།

གསུམ་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པའང་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྣམ་པ་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར་འོང་བར་ཆད་གཅིག་པ་དེ་འབྲས་བུགསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་ནི་ཞུགས་པའང་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ལའང་། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི།

དེ་དག་ཟད་པས་ཕྱིར་མི་འོང་།། ༣༨

ཞེས་བས་བསྟན། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་འདོད་པའི་སྐོམ་སྤང་གི་རྣམ་པ་དགུ་པ་ཟད་པས་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ལན་ཅིག་ཀྱང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་དེའི་ངོ་བོ་ནི་འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་སྤང་བྱ་ཟད་པ་རྣམས་བསྟོམས་པ་ཡིན་ཞིང་ཆོས་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་ནི་འབྲས་གནས་ཀྱི་གང་ཟག་གོ།

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་ལ་ལྔ་སྟེ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོ། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྱོ། མཐོང་ཆོས་ཞི་བཤད་པ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་དབྱེ་བ་དུ་མ་བཤད་པ། ལུས་མངོན་སྤྱད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིར་དབྱེ་བ་དང་། གོང་འཕེའི་དབྱེ་བ་བྱ་བྱག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ནི་བར་སྐྱེས་འདུ་བྱེད་དང་།།
འདུ་བྱེད་མེད་ཡོངས་མྱ་ངན་འདའ།།
གོང་དུ་འཕོ་བ་རྣམས་

ཞེས་བས་བསྟན། ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ལ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱེའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། སྤྱིད་པ་བར་མ་དོར་ལྷག་མེད་དུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། སྐྱེས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་རྣམས་སོ། །དང་པོ་ནི་འདི་ནས་ཤི་བ་ཚངས་ཆེན་བོར་བའི་གནས་གཞན་བཙུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་གི་བར་སྤྱིད་ལ་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་སྟེ་ཚེས་ཉིད་ཀྱིས་བར་དོར་རིང་དུ་མི་གནས་ཤིང་སྐྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་མེད་པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་མེད་དུ་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱེས་པ་ཙམ་ལས་མི་འཕྱི་བར་ལྷག་བཅས་ཀྱི་མྱང་འདས་ཐོབ་སྟེ། མངོན་པར་བརྩོན་པ་དང་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་བརྩོན་ཡང་ལམ་ངང་གིས་མི་འབྱུང་བས་སྐྱེས་ནས་ཅུང་ཟད་ལོན་ནས་

འདུ་བྱེད་པ་སྟེ། འབད་པ་དང་བཅས་པས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། བཞི་པ་ནི་སྐྱེ་མ་ཐག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་འབད་པ་མེད་པར་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་སྟེ། མངོན་པར་མི་བསྒོམ་པར་ལམ་ངང་གིས་འཕྲུང་བས་འདུ་བྱེད་པ་ཆེན་པོ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། ལྔ་པ་ནི་མི་བསྒོམ་ལ་ལམ་ངང་གིས་མི་འཕྲུང་བ་གནས་འོག་མ་རྣམས་སུ་དག་བཅོམ་མ་ཐོབ་པར་གནས་གོང་མ་དག་ཏུ་འཕོ་ཞིང་དེ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་དང་པོ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་སྣང་བས་ལྷག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གང་དག་སྐྱེས་མ་ཐག་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའང་ལྷག་མེད་དུ་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གྲིང་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་ནི་ཚེ་འདོད་བ་ལ་མི་དབང་ཞིང་སྤྲུལ་དུས་སུ་གནས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ནི་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །གོ་རིམ་ཡང་མདོ་ལས་འདུ་བྱེད་བཅས་ཀྱི་སྟོན་ལ་འདུ་བྱེད་མེད་བཤད་ཅིང་སྒོབ་དཔོན་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་ལ། བྱ་སྤྱི་ནི་དེ་ལམ་ངང་གིས་འཕྲུང་བ་ཡིན་པས་སྔར་སྐྱོས་ན་སྐྱེས་མ་ཐག་ཐར་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འཕྲུར་རོ་ཞེས་ཕྱིས་འདོན་ནོ།།

གཉིས་པ་གོང་འཕེའི་དབྱེ་བ་བྱ་བྱག་ཏུ་བཤད་ལ། འོག་མིན་འགྱོ་དང་། སྣིད་རྩེ་འགྱོའོ། །དང་པོ་ནི།

.....དེ་ནི།།

བསམ་གཏན་སྟེལ་ན་འོག་མིན་འགྱོ།། ༤༧

དེ་འཕར་ཕྱིད་འཕར་ཐམས་ཅད་དུ།།

འཆི་འཕོ་

ཞེས་པས་བསྟན། གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཀ། ལྷག་མཐོང་སྟེང་པའི་རིགས་ཅན་ཞིག་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་བསམ་གཏན་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་སྟེལ་བ་སྟེ་སྟེས་ནས་སྒོམ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་

བའི་བར་འགྲོ་སྟེ། དེ་ལའང་འཕར་བ་དང་། ཕྱིད་དུ་འཕར་བ་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །དང་པོ་ནི། མིར་བསམ་གཏན་སྒེལ་བ་ཞིག་དང་པོའི་ཚེན་མོངས་ཀྱིས་ཉམས་ནས་ཚངས་རིས་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་ཤིང་དེར་སྒེལ་མ་ཆེན་པོ་སྨོམས་པས་འོག་མིན་དུ་སྐྱེས་ཏེ་སྡུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཚངས་རིས་ལ་སོགས་པར་ཡང་སྒེལ་མ་ཆེན་པོ་སྐྱིད་མ་ནུས་པར་ཆུང་འབྲིང་ཙམ་སྨོམས་པས་མི་ཆེ་བའམ་མི་གདུང་བར་སྐྱེས་ནས་དེར་སྒེལ་མ་ཆེན་པོ་སྨོམས་ཤིང་འོག་མིན་དུ་སྐྱེས་ཏེ་སྡུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ལས་གཞན་གནས་རིས་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་ཏེ་སྡུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། **།གཉིས་པ་སྒྲིད་རྩེ་འགྲོ་ནི།**

.....གཞན་སྒིད་རྩེ་མོར་འགྲོ།

ཞེས་པས་བསྟན། བསམ་གཏན་སྒེལ་བ་འོག་མིན་དུ་འགྲོ་བ་དེ་ལས་གཞན་ཞི་གནས་ལ་དགའ་བ་སྒེལ་མ་མ་སྨོམས་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཞི་པའི་གནས་གཙང་མ་ལྷ་མ་གཏོགས་སྒིད་པའི་རྩེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་སྟེ། དེ་ལའང་འཕར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚ་མཐུན་སྤྱར་རྟང་ཞིང་དེ་ཕྱིས་གཟུགས་མེད་དུ་འགྲོ་ཡང་ཐོག་མར་གཟུགས་སུ་འགྲོ་བས་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོའོ། །བར་སྐབས་སུ་མི་འདའ་འམ་ཞེ་ན། འདར་རྟང་དོ། །འདིར་འོག་མིན་དང་སྒིད་རྩེ་ནི་རིང་མཐའ་བཟུང་བས་ཏེ། དེ་དག་ཏུ་མ་ཕྱིན་པར་སྡུང་འདས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྒིད་པ་ལན་བདུན་པ་བཞིན་ཏོ་ཞེས་འཆད། འདི་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་དགའ་བ་ཞི་གནས་སྤྱང་པ་ཡིན་ལ། སྔ་མ་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ལ་དགའ་བ་ལྷག་མཐོང་སྤྱང་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ་ནི།

གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་འགྲོ་རྣམ་བཞི།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཡང་སྐར་བཤད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་དག་ལས་གཞན་འདོད་པར་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཙོའི་ཅིང་མ་ཉམས་པ་ནི་གཟུགས་མེད་དུ་ཉེ་བར་འགྱོ་བ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་བར་སྲིད་མེད་པས་སྐྱེས་མ་ཐག་སྐུ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །དེ་ལའང་འཕར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་རྟང་དོ། །དེ་ལྟར་ཕྱིར་མི་འོང་དྲུག་གོ །**གསུམ་པ་མཐོང་ཚོས་ཞེ་ནི།**

གཞན་ནི་འདི་ལ་སྐུ་ངན་འདའ།། ༩༥

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པར་འགྱོ་བ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ནི་གང་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་འདོད་པའི་ཁམས་ཉིད་དུ་སྐུ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་བདུན་པའོ། །དེའང་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོ་ལྟ་བོ་རེ་རེ་ལ་ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག །དེ་རིགས་དྲུག །དེ་ཚགས་བྱལ་དགུ །དེ་དབང་པོ་གསུམ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པར་བསྒྲུབ་བས་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ཅུ་དྲུག་ཅུ། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྱོ་བཞི་ལ་རྟེན་ཀྱི་བཞི། རིགས་ཀྱི་དྲུག ཚགས་བྱལ་ཀྱི་དགུ དབང་པོ་གསུམ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པར་བསྒྲུབ་བས་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གོ་གཉིས། མཐོང་ཚོས་ཞེ་ལ་རྟེན་ཀྱི་དགུ རིགས་ཀྱི་དྲུག ཚགས་བྱལ་ཀྱི་བདུན་བཅུ་རྩ་གཉིས། དབང་པོ་གསུམ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པར་བསྒྲུབ་བས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིར་འགྱུར་རོ།།

བཞི་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་དབྱེ་བ་དུ་མ་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོ་དགུར་དབྱེ་བ། སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བཤད་པ། ཚེ་ཡོངས་གྱུར་ཀྱི་འཕགས་པ་ངོས་བཟུང་བ། བསམ་གཏན་སྤྲེལ་མ་སྐོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

གསུམ་ལ་ཡང་རྣམ་གསུམ་ཕྱེ་ནས།།
གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱུར་བཤད་དོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཕྱིར་མི་འོང་བར་སྐྱེས་གོང་འཕོ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོ་དགུར་ཡང་བཤད་དོ། །འབྱེད་ཚུལ་ནི་དང་པོ་ལ་སྐྱུར་བ་དང་སྐྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ན་སྐྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དང་འདུ་བྱེད་བཅས་དང་འདུ་བྱེད་མེད་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་འཕར་བ་དང་ཕྱིད་དུ་འཕར་བ་དང་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་སྟེ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་སོ། །ཡང་ན་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱུར་བ་དང་། སྐྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་སྐྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ་གསུམ་གསུམ་དུའང་བྱེར་རུང་ངོ་ཞེས་བཤད། **གཉིས་པ་དེའི་ཁྱད་པར་ནི།**

དེ་དག་གི་ནི་ཁྱད་པར་རྣམས།།
ལས་དབང་ཉོན་མོངས་བྱེ་བྲག་ལས།། ༣༶

ཞེས་བས་བསྟན། དགུ་པོ་དེ་དག་གི་ནི་ཁྱད་པར་རྣམས་ནི་ལས་དང་དབང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ་སོར་དབྱེ་བར་བྱ་སྟེ། མངོན་པར་འགྲུབ་པ་དང་། སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དང་། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་། དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་རྩུལ་པོ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་སྤང་དཀའ་སྟེའི་བྱེ་བྲག་གིས་དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་ལ། དངོས་དང་། འཕྲོས་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

གོང་དུ་འཕོ་བ་མ་ཕྱེ་བར།།
དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་དུ་འདོད།།

ཅེས་བས་བསྟན། མདོ་ལས་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་དུ་བསྟན་པ་ནི་བར་འདའ་བ་གསུམ་སྐྱེས་འདའ་བ་གསུམ་སྟེ་དྲུག་གོང་དུ་འཕོ་བའི་འགྲོ་བ་མ་ཕྱེ་བར་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་དུ་གསུངས་པར་འདོད་དོ། །དེ་མ་

ཕྱེ་བ་ནི་དེའི་དབྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་འཕྲུག་པས་ཞེས་གང་སྟེལ་འཆད་ལ། རྒྱལ་པོ་སྲས་ནི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེའོ་ཞེས་འཆད། **གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་ནི།**

དམ་པ་དམ་མིན་འཇུག་མི་འཇུག།
སོན་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཕྱིར་དེ།། ৫০

ཞེས་པས་བསྟན། ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་ཀོ་ན་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི་སྟོང་པ་ཆགས་བཅས་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་དེར་མི་བཞག་པ་ཅི་ཞེ་ན། དམ་པ་དང་དམ་མིན་གཉིས་ལས། དང་པོ་དག་བ་ཀོ་ན་ལ་འཇུག་ཅིང་ཕྱི་མ་མི་དག་བ་ལ་མི་འཇུག་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་ཁམས་གོང་མར་སོན་པ་གནས་དེ་ཉིད་དམ་དེའི་འོག་མར་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་འགྲོ་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀོ་ན་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་སྟོང་པ་ཆགས་བཅས་དག་ནི་རྒྱུ་མཚན་དེ་གཉིས་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ།།

འོན་མདོ་ལས། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་གང་ཞེ་ན། སྟོང་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཞེ་ན། སྟོང་པ་ཆགས་བཅས་དེ་དག་སྟེགས་པ་ལྟ་གཏན་མི་བྱེད་པའི་སྟོམ་པ་ཐོབ་ཅིང་མི་དགེ་བ་ཕལ་ཆེར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་གྲངས་པའི་དམ་པ་ལ་དགོངས་ལ་འདི་ར་རྣམ་གྲངས་མེད་པའི་དམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ།།

གསུམ་པ་ཚེ་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཕགས་པ་ལ། དངོས་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་སོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་འཕགས།།
ཁམས་གཞན་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད།།

ཅེས་པས་བསྟན། འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་འཕགས་པ་ལའང་དབྱེ་བ་འདི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་མེད་དོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་

བའི་འཕགས་པ་ནི་ཁམས་གཞན་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད་དེ། ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་ཚེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི་གལ་ཏེ་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ཏུའང་འཇུག་སྟེ། གོང་དུ་འཕོ་བ་སྟིད་པའི་རྩེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །འོན་མདོ་ལས། བརྒྱ་ཕྲག་གྱིས་བདག་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་ནས་ལེགས་ཏེ་གལ་ཏེ་དེར་ཡང་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་ན་དེ་ནས་འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཅིག །ཅེས་སྨོས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བྱ་སྨོས་དེ་ནི་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་ཆོས་མངོན་པ་མ་ཤེས་པར་ཟད་ལ། སྟོན་པས་ཀྱང་མ་བཀག་པ་ནི་དེ་དག་འབར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། **།གཉིས་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོས་ནི།**

དེ་དང་གོང་མར་སྐྱེས་པ་ནི།།
ཡོངས་ཉམས་དབང་པོ་འཕོ་མི་སྟེན།། ৬৭

ཞེས་བས་བསྟན། འདོད་པར་ཚེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་དང་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་མར་ལམ་ལ་འདྲིས་པ་དང་མི་ཉམས་པའི་ཏེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་ཅིང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་འཕོ་བའང་མི་སྟེན་ནོ།།

བཞི་པ་བསམ་གཏན་སྲེལ་མ་སྐྱོས་པ་ལ། སྲེལ་ཚོས། སྲེལ་སྐྱོས་སྨྲབ་པའི་ཚད། སྲེལ་སྐྱོས་བྱས་པའི་དགོས་པ། གཙང་མ་ཕྱར་དེས་པའི་རྒྱུའོ། དང་པོ་ནི།

དང་པོ་བཞི་པ་སྲེལ་བར་བྱེད།།

ཅེས་པས་བསྟན། བསམ་གཏན་སྲེལ་ན་འོག་མིན་འགྲོ། །ཞེས་བཤད་ན་དང་པོར་གང་སྲེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོར་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་སྲེལ་བར་བྱེད་དེ། ཐམས་ཅད་པས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར་

དང་། ལམ་སྣ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་པོ་ནས་ཡར་སྐྱེ་ལ་སྤྲེལ་བའི་ཐོག་མ་བཞི་པ་ནས་སྤྲེལ་ཞིང་ཕྱིས་གསུམ་པ་དང་གཉིས་པ་དང་དང་པོ་ནས་ཀྱང་སྤྲེལ་ལོ། །རྟེན་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ནི་གྲིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ཕྱིས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུའང་སྤྲེལ་ལོ།།

གཉིས་པ་སྤྲེལ་སྐོམ་གྱུབ་པའི་ཚད་ནི།

སྐད་ཅིག་མ་ནི་བསྡེས་པས་གྱུབ།།

ཅེས་པས་བསྟན། ཏེ་སྐྱེ་ན་རེ། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མའི་རྟེས་སུ་ཟག་བཅས་སྐད་ཅིག་མ་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུའང་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཡུར་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་མེ་ཏོག་གི་འཕྲེང་བ་བཞིན་བསྡེས་པས་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་གཉིས་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ཟག་མེད་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྐྲོད་དཔོན་ནི་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་གསུམ་གཟེལ་མི་ནུས་པས་དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་ལ་ཇི་སྲིད་དུ་སྐོམས་པར་འདུག་པའི་སྐོ་ནས་ཇོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། **།གསུམ་པ་སྤྲེལ་སྐོམ་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི།**

སྐྱེ་དང་གནས་པར་བྱ་ཕྱིར་དང་།།
ཉོན་མོངས་པས་ནི་འཇིགས་ཕྱིར་ཡང་།། ୯୧

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་ཅིའི་ཚེད་དུ་བསམ་གཏན་སྤྲེལ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། ཕྱིར་མི་འོང་དབང་རྟོན་རྣམས་ནི་ཚེ་དེ་ལ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གནས་གཅིར་མར་སྐྱེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་རྣུལ་པོ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པས་ནི་འཇིགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྐོམ་སྟེ། རོ་མྱང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐག་བསྲིངས་པའི་སྐོ་ནས་འབྲས་བུ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་

བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་མི་འོང་དབང་ཀྱལ་སྐྱེ་གནས་འཇིགས་གསུམ་ཆར་དང་རྟོག་པོ་སྟ་མ་གཉིས་དང་དགྲ་བཅོམ་ཀྱལ་པོ་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་རྟོན་པོ་བར་པ་ཁོ་ནའོ།།

བཞི་པ་གཙང་མ་ལྟར་དེས་བའི་རྒྱུ་ནི།

དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་ཡི་ཕྱིར།།
གནས་གཙང་སྐྱེ་བ་ལྔ་ཁོ་ན།།

ཞེས་བས་བསྟན། རྟེའི་ཕྱིར་གནས་གཙང་མར་སྐྱེ་བ་ལྔ་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྒེལ་མ་སྟོམ་པ་དེ་ནི་ཚུང་དུ་ཟད་མེད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཟད་བཅས་གཅིག་སྟེ་སེམས་གསུམ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་འབྲིང་དེ་ཉིས་འགྱུར་དུ་བྱས་པའི་དྲུག་སྒེལ་དང་ཆེན་པོ་ལ་ནི་དེ་གསུམ་ལྟབ་ཏུ་བྱས་པའི་དགུ་སྒེལ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་དེ་གསུམ་ཚན་གཅིག་བསྟན་པས་བཅུ་གཉིས་སྒེལ་དང་། ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བཅོ་ལྔ་སྒེལ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་ཡི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ནི་ཟད་བཅས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་ཆེ་བ་ནས་འོག་མིན་ཀྱི་བར་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལྔ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །**ལྟ་བ་ལུས་མངོན་བྱེད་ནི།**

འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་།།
ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་བྱེད་པར་འདོད།། ৬৪

ཅེས་བས་བསྟན། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ལ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་མདོ་ལས་བཤད་པར་འདོད་དེ། རྒྱུ་མཚན་ནི་ཐར་པ་ལྟར་ཞི་བའི་འགོག་པ་སྟེ་སེམས་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེ་སྟེ་འཆད། སྟོབ་དཔོན་ནི་འགོག་སྟོམས་ལས་ལྟང་བ་དང་འཇུག་པའི་དུས་ན་སེམས་ཡོད་པར་བཞེད་དོ།།

བཞི་པ་དགྲ་བཅོམ་ཤུགས་གནས་ལ། ཤུགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་དང་། འབྲས་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སྲིད་རྩེའི་བར་ཆ་བརྒྱད་ཟག་པ།།
དག་བཅོམ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན།།
དགྲ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང་།།
དེ་ནི་དོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཡིན།། ৭৭

ཞེས་བས་བསྟན། ཕྱིར་མི་འོང་དེ་བསམ་བཏན་དང་པོའི་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྒོང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་ཉེས་པའི་ཆ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཟད་ཅིང་སྤངས་པས་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ་དགྲ་བ་སྒོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པ་ཡང་དེ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ནི་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། དོ་རྗེ་ཐ་ལམ་ལྟར་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ཆེས་ཆེ་བས་ཐུབ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ལ། དངོས་དང་། ཁར་ལས་བྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཟད་ཐོབ་དང་ཟད་པ་ཤེས།།
དེ་ཚེ་དེ་མི་སྐྱེ་བ་དག་བཅོམ།།

ཞེས་བས་བསྟན། དགྲ་པ་དེ་ཟད་པའམ་སྤངས་པའི་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པའི་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགྲ་བའོ། །དེའི་ཚེ་འཕགས་པ་དེ་ལ་མི་སྐྱེ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འབྲས་བུ་གཞན་གྱི་ཚེད་དུ་སྐྱེ་བར་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རང་དོན་མཐར་ཐུག་པས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་འོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བ་ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་པར་འོས་པའི་ཕྱིར་དག་བཅོམ་པའོ།།

གཉིས་པ་ཁར་ལས་བྱུང་ལ། ཚགས་བཞི་གྱི་ཚུལ་དབྱད་པ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཚགས་བཞི་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། བཞི་ཐོབ་སྐྱེ་ཚུལ། སྐབང་གིས་ཚགས་པ་སྒོང་བ། ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་དབྱད་པའོ། །

དང་པོ་ནི།

འཇིག་རྟེན་འདས་ཀྱི་སྲིད་རྩེ་ལས།།
ཚགས་བཅུ་གཉན་ལས་རྣམ་པ་གཉིས།། ৬৫

ཞེས་བས་བསྟན། སྟོམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ན་སྟོང་པ་ལམ་གང་གིས་ས་གང་ལས་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་རྩེ་ལས་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གོང་ན་འཇིག་རྟེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རང་གི་ས་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་རྩེ་ལས་གཞན་འོག་ས་བརྒྱད་ལས་གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀས་ཅི་རིགས་པར་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་དོ།།

གཉིས་པ་བྱལ་ཐོབ་སྐྱེ་རྒྱལ་ལ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་ཚགས་བྲལ་བའི།།
འཕགས་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་རྣམ་གཉིས།།

ཞེས་བས་བསྟན། འོན་སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པའི་ལམ་དེས་བྲལ་བ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞེ་གནས་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་རེ་རེ་ཞེང་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་སྐྱོའོ།།

གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཁ་ཅིག་འཇིག་རྟེན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་།།
བཏང་ལ་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་ཕྱིར།། ৬৬

ཞེས་བས་བསྟན། སྟེ་བ་ཁ་ཅིག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་བྱལ་ཐོབ་གཉིས་སྐྱེ་སྟེ། ཕྱིར་མི་འོང་ཁྱད་པར་ཅན་ལམ་ཟག་མེད་ཁོ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་ལས་གྲོལ་བ་ཞེས་དབང་པོ་འཕོས་པ་ནས་རྟུལ་པོའི་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་བཏང་ནས་རྟོན་པོའི་འབྲས་བུ་ཙམ་པོ་བ་ཐོབ་པ་དེ་ལ་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་པ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། །**གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི།**

སྲིད་རྩེའི་ཕྱིད་ལས་རྣམ་གྲོལ་དང་།།
གོང་དུ་སྐྱེས་པ་བཞིན་མི་ལྡན།།

ཞེས་བས་བསྟན། སྟོབ་དཔོན་ནི་དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་བྱལ་བའི་ཐོབ་པ་མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་དག་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དབེར་ན་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་རྣམ་པ་ཕྱིད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་དེའི་བྱལ་བའི་ཐོབ་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དག་བཏང་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་དེའི་ནས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་གོང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་དུ་སྐྱེས་པ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བྱལ་བའི་ཐོབ་པ་བཏང་བས་ཀྱང་དེ་དག་དང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པས་འདི་ནི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་དག་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་དེའི་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་པས་སོ།།

གསུམ་པ་སྐབས་གཞི་ཚགས་པ་སྤྱོང་བ་ལ། མི་སྤྱོགས་མེད་དང་། སམ་ལྡག་མ་བརྒྱད་དོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལ་དོགས་གཅོད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཟག་མེད་མི་སྤྱོགས་མེད་པ་ཡིས།།
ཐམས་ཅད་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་བྱལ།། ৎ৶

ཞེས་བས་བསྟན། ས་གང་དག་གི་ས་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཟག་མེད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྤྱོགས་པ་མེད་པ་

ཡིས་འདོད་པ་ནས་སྤྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་ས་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་གཞན་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སྲུངས་པས་འོག་མ་ཏོ་ནའི་གཉེན་པོའོ། །**གཉིས་པ་དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལ་དོགས་གཅོད་ནི།**

ས་གསུམ་རྒྱལ་ལ་བསམ་གཏན་ནམ།།
ཉེར་བསྟོགས་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ།།
གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་མིན་

ཞེས་པས་བསྟན། ཅི་འདིའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བཞིན་དུ་ཉེར་བསྟོགས་ལས་སྐྱེའམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ས་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བ་ལ་ནི་དབང་པོ་རྣོ་ན་ཚོར་བ་སྤྲོ་ཞུས་ལ་ཉེར་བསྟོགས་ལ་དགའ་བ་ཆུང་བས་བསམ་གཏན་ནམ་དོས་གཞིའི་ངོ་བོར་སྐྱེ་ཞིང་རྟུལ་ན་ཚོར་བ་སྤྲོ་མི་ཞུས་པས་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་སྐྱེའོ། །དེའི་གོང་མ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ས་ཡན་ཆད་ལས་རྒྱལ་ན་བཞི་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དོས་གཞི་ཚོར་བ་མཐུན་ཞིང་། དོས་གཞི་ལ་གུས་པའི་ཕྱིར་ཐ་མ་ཉེར་བསྟོགས་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཀྱི་དོས་གཞིའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་སྐལ་མ་བརྒྱད་གང་གིས་སྤོང་བ་ནི།**

""""འཕགས། །བརྒྱད་ཀྱིས་རང་གོང་ས་ལས་རྒྱལ།། ৬২

ཞེས་པས་བསྟན། འཕགས་པ་སྐྱེ་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དོས་གཞི་བཞི་ཁྲིད་པར་ཅན་དང་ལྡན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དང་པོ་གསུམ་སྐྱེ་བརྒྱད་ཀྱིས་རང་ས་དང་གོང་ས་ལས་རྒྱལ་ཞིང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ལ། འོག་ས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་ན་དོས་གཞི་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ནུས་པས་འོག་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་དབྱད་པ་ལ། དངོས་དང་། ཟད་ཤེས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གང་འགྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྣམ་གྲོལ་དང་།།
བར་ཆད་མེད་ལམ་གོ་རིམ་བཞིན།།
ཞི་སོགས་རགས་སོགས་རྣམ་པ་ཅན།།
གོང་དང་འོག་མའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན།། ৬৫

ཞེས་པས་བསྟན། འོན་འདས་ལམ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་དམིགས་པ་བདེན་པ་དང་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཿ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཞི་བ་དང་སོགས་པ་གྱ་ནོམ་དང་དེས་འཕྱང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དང་རགས་པ་དང་སོགས་པ་ཐ་བ་ངན་པ་དང་རྩིག་པ་སྐུག་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དམིགས་པཡང་རྣམ་གྲོལ་ནི་གོང་ས་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་ས་འོག་མའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཟད་ཤེས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གང་འགྱུང་བ་ནི།

གལ་ཏེ་མི་གཡོའི་ཟད་ཤེས་ལས།།
མི་སྐྱེའི་བློ་གྲོས་གལ་ཏེ་མིན།།
ཟད་པ་ཤེས་སམ་མི་སློབ་ལྟ།།
དེ་ནི་དག་བཅོམ་ཐམས་ཅད་ལ།། ৭০

ཞེས་པས་བསྟན། ཟག་པ་མེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཤེས་པ་གང་སྐྱེ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དག་བཅོམ་མི་གཡོ་བའི་ཚེས་ཅན་ཡིན་ན་ནི་མི་ཉམས་པས་ཟད་ཤེས་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་བློ་གྲོས་སྐྱེ་ལ། གལ་ཏེ་མི་གཡོ་བའི་ཚེས་ཅན་མིན་ན་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་ལས་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་ཡེ་ཤེས་སམ་ཡང་ན་མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྐྱེའི་མི་སྐྱེ་

བ་ཤེས་པ་ལས་ཉམས་པ་མེད་པས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དེ་ནི་དག་བཅོམ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་སྟེ། མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་ལའང་རེས་འགའ་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་དང་། རེས་འགའ་མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དགེ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ། དགེ་སློང་ཚུལ་འབྲས་ཀྱི་དབྱེ་བ། དགེ་སློང་ཚུལ་ཉིད་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ། བསྟན་ཏེ་དབྱེ་བ། རྒྱས་བཤད་དབྱེ་བ། འབྲས་བུ་བཞིའི་གྲངས་ངེས། མ་ཁྱབ་པ་སྤྱངས་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དགེ་སློང་ཚུལ་ནི་དྲི་མེད་ལམ།།
འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས།།

ཞེས་བས་བསྟན། གང་དག་འབྲས་བུ་བཞིར་བཤད་པ་དེ་དག་གང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དགེ་སློང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དགེ་སློང་གི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། དགེ་སློང་གི་ཚུལ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་འདུས་བྱས་དང་བཅས་འདུས་མ་བྱས་དེ་སྟེང་ཉིད་ནོ། །དེ་ཉིད་མདོ་ལས་བཞིར་ཡང་གསུངས་སོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནི་གཏན་དུ་ཞི་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་དགེ་སློང་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བར་དབྱེ་བ་ནི།

དེ་དག་བརྒྱད་བཅུ་རྩ་དགུའོ།།
གྲོལ་ལམ་ཟད་པ་རྣམས་དང་བཅས།། ཀ།

ཞེས་བས་བསྟན། དགེ་སློང་ཚུལ་དང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་དག་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་རེ་རེ་འང་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུ་རྩ་དགུའོ། །གང་ཞེ་ན། འདོད་པ་དང་གོང་མའི་བྱེ་བྲག་གིས་མཐོང་སྤང་རིས་བརྒྱད། སྣ་དགུའི་སྒོམ་སྤང་དགུ་དགུ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག་སྟེ་སྤང་

བྱ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུ་པོ་སྤྲོང་བྱེད་བར་ཚད་མེད་ལམ་རྣམས་ནི་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུ་དང་སྦྱང་བྱ་དེ་དག་ཟད་པའི་འགོག་པ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུ་པོ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་བཞིའི་གྲངས་ངེས་ནི།

འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམ་གཞག་པ་ནི།།
རྒྱུ་ལྟ་དག་ནི་སྲིད་ཕྱིར་རོ།།
འབྲས་ལ་སྟོན་ལམ་བཏང་བ་དང་།།
གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟད་བསྟོམས་དང་།། ༥༢

ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ་དང་།།
རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་པའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བཞིར་གསུངས་པ་གྲངས་ཉུངས་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་གནས་སྐབས་གང་དུ་རྒྱུ་ལྟ་པོ་དག་ནི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །རྒྱུ་ལྟ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་ཚེ་སྟོན་དུ་ཞུགས་པའི་ལམ་བཏང་བ་དང་། གཞན་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་ཟད་པ་སྟེ་སྦྱངས་པ་བསྟོམས་ནས་བྱལ་བའི་ཐོབ་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཚང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཤེས་བཞི་རྗེས་ཤེས་བཞི་སྟེ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཚང་བར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཚང་བར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་རྒྱུ་ལྟ་པོ་དེ་དག་འབྲས་བུ་རེ་རེ་ལའང་ཡོད་པའོ། །**བཞི་པ་མ་ཁྱབ་པ་སྦྱངས་བ་ནི།**

འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་ཐོབ་འབྲས་ནི།།
བསྟེས་དང་ཟག་མེད་ཐོབ་འཇིན་ཕྱིར།། ༥༣

ཞེས་བས་བསྟན། གལ་ཏེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་ཁོ་ན་དག་སྟོང་གི་ཚུལ་ཡིན་ན་འདིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཏི་ལྟར་དག་སྟོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུར་རྟུང་ཞེ་ན། ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་ནི་འདིག་རྟེན་པ་ཡི་ལམ་ཁོ་ནས་ཐོབ་པ་ནི་མེད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དག་སྟོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲེའི་འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་ནི་སྔར་གྱི་བྲལ་ཐོབ་ཟག་བཅས་དང་ཕྱིས་ཟག་མེད་མཐོང་ལམ་གྱི་བྲལ་ཐོབ་གཅིག་ཏུ་བསྟེས་པས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་ཡིན་ན་ནི་སྒྲུབས་པ་དེ་སྔར་གྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཀྱིས་འཕེན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དག་སྟོང་གི་ཚུལ་ཉིད་བཤད་པ་ལ། ལམ་གྱི་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་བཤད་པ། མཐོང་ལམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཆོས་འཁོར་དུ་བཤད་པ། ཁམས་གང་དུ་དག་སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཉིད་ཚངས་ཚུལ་ཚངས་པ་ཡི།།
འཁོར་ལོ་ཚངས་པས་བསྐོར་ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། དག་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཚངས་པའི་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤྱིག་པ་མི་དག་པའི་ཆོས་རྣམ་པ་དུ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་ཚངས་པ་ཡི་ཚུལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་བློ་ན་མེད་པའི་ཚངས་པ་ཡིན་ལ། འཁོར་ལོ་འདི་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེས་བསྐོར་བ་ཡིན་པས་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་སྟེ། ཚངས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེས་བསྐོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་ཚངས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཞི་བ་དང་བསོལ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཆོས་འཁོར་དུ་བཤད་པ་ནི།

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ།།

སྡུང་བར་འགྱོ་སོགས་རྟེན་སོགས་ཀྱིས།། ༡༩

ཞེས་པས་བསྟན། ཆོས་འཁོར་གྱི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ངོ་བོ་ནི་ མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་ མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་སྡུང་དུ་འཁོར་བ་དང་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་ བ་དང་རྒྱལ་བ་རྣམས་རྣལ་དུ་འགོད་པ་དང་ས་མཐོ་བ་ལ་འཕར་བ་དང་དམའ་བ་ལ་ འབབ་པ་ལྟར་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི་སྡུང་བར་འགྱོ་བ་དང་སོགས་པ་བདེན་ པ་སྣ་མ་རྣམས་འདོར་ཞིང་ཕྱི་མ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་འཇིག་ ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ཚེན་མོངས་པ་ལས་མ་རྒྱལ་བ་རྣམས་དེའི་ཐོབ་པ་གཅོད་པའི་སྒོ་ ནས་རྒྱལ་བར་བྱེད། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་རྒྱལ་བ་རྣལ་དུ་འགོད་པ་དང་། ཁམས་གོང་ གི་བདེན་པ་ལ་འཕར་བ་དང་། འོག་མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་འབབ་པའི་ཕྱིར། བསྒོམ་པ་དྲྭངས་སྒོགས་ནི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཅི་བས་ལ་སོགས་པ་དང་ ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་ རྩོལ་བ་དང་དྲན་པ་རྣམས་ནི་ཅི་བས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་དག་པའི་བག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཚོ་བ་རྣམས་ནི་ལྷེ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཉིང་ ངེ་འཛིན་ནི་སྙུག་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། མཐོང་བའི་ལམ་འཁོར་ལོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ བྱ་བ་འདི་གང་ལས་ཤེ་ན། འཕགས་པ་ཀོ་ཊི་ཉ་ལ་དེ་སྐྱེས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ བསྐོར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལན་གསུམ་དུ་བཟླས་པ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ ལ་འདི་ནི་དུཿ ཁ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་འཕགས་པའི་ བདེན་པའོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང་། དེ་དག་རིམ་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱང་བར་བྱའོ། । མངོན་དུ་བྱའོ། །བསྒོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་བདག་གིས་ཤེས་སོ། । སྐྱངས་སོ། །མངོན་དུ་བྱས་སོ། །བསྒོམས་སོ་ཞེས་མཐར་ཐུག་པ་བཟླས་པ་རྣམས་ ཡིན་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་

དང་ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དང་བློ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བཞི་བཞིར་ཕྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་ཏེ། དེ་ཡང་བརྒྱད་ན་བཟློག་ཉེས་དང་རྣམ་པ་བཞི་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་མོད་ཀྱི་གསུམ་ཚན་དང་བཅུ་གཉིས་ཚན་དུ་ཆོས་མཐུན་པས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དེ། དབེར་ན་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་ཚན་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཁྱེད་ལ་གཉིས་བསྟན་པར་བྱ། དེ་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་ཟུངས་ཤེག་དང་བཞད་དོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། མིག་དང་གཟུགས་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་དང་ཆོས་ཤེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བརྒྱས་པ་གསུམ་པོས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་གསུམ་བསྟན་ཏོ་ཤེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྣུ་བ་ཟེར་རོ། །སྣོབ་དཔོན་ནི་དེ་ལྟ་ན་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་འཕོར་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བརྒྱས་པ་གསུམ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་འཕོར་ལོ་དང་ལན་གསུམ་དུ་བརྒྱས་པ་བཟློག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་གཞན་རྒྱུད་ལ་གོ་བར་བྱེད་པས་བསྐོར་བའང་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་འཕགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་འཕོར་ལོ་ཡིན་ཞིང་བརྒྱས་པ་གསུམ་ནི་སྔར་བཞིན་ལ་རྣམ་པ་བཟློག་ནི་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྒྱས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཏེ། བསྐོར་བ་ནི་གཞན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། ཀོཎྜཉྙ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་འཕོར་ལོ་བསྐོར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་དང་པོར་བསྐོར་བ་ལ་དགོངས་པའོ་ཞེས་བཞེད་དོ།།

གསུམ་པ་ཁམས་གང་དུ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ། དངོས་དང་དོགས་གཅོད་དོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། །གསུམ་དུའོ་

ཞེས་བས་བསྟན། ཡང་ཁམས་གང་དུ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དག་ཅིག་ཐོབ་ཅེ་ན། འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་འདོད་པར་རྒྱུན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་

འོང་གི་འབྲས་བུ་གསུམ་ཐོབ་ཀྱི་ཁམས་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ཐ་མ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཏེ། དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་གར་དུ་ཐོབ་པའོ།།

གཉིས་པ་དོགས་གཅོད་ནི།

.....གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད།།
མི་སྐྱོ་ལུང་ལས་འདིར་རྟོམ་ཞིང་།།
དེར་མཐར་ཕྱིན་ཅེས་འབྱུང་ཕྱིར་རོ།། ༡༡

ཞེས་པས་བསྟན། གལ་ཏེ་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཚགས་དང་མ་བྱལ་བས་ཐོབ་པས་ཁམས་གོང་དུ་མི་ཐོབ་པར་རིགས་ན་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ཐོབ་ཅེ་ན། འདོད་པའི་ཁམས་ལས་གོང་ན་ནི་མཐོང་ལམ་མེད་ལ། དེ་མེད་པར་ཡང་འདོད་ཚགས་བྱལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མེད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ན་མཐོང་ལམ་མེད་ཅེ་ན། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ཉན་པ་མེད་པ་དང་། ཁམས་འོག་མ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བདེ་བ་ལ་ཚགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཏུ་མི་སྐྱོ་ལ་སྐྱོ་བ་མེད་པར་ཡང་འཕགས་པའི་ལམ་ཐོབ་པར་མི་རུས་པས་དེ་མེད་དོ། །འདི་ནི་རེ་ཞིག་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །བཙུ་ཚན་བཙུ་སྟོན་པའི་ལུང་ལས་ཀྱང་བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནས་གོང་དུ་འཕོ་བའི་བར་གང་ཟག་ལྟ་ནི་འདིར་རྟོམ་ཞིང་དེར་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་འདིར་ཞེས་པ་འདོད་པ་དང་དེར་ཞེས་པ་ཁམས་གོང་མ་ཡིན་ཞིང་། རྟོམ་པ་ནི་ཐར་ལམ་གྱི་མགོ་འཛུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ། བྱག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། དགུང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། དབང་པོ་འཕོ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དགྲ་བཅོམ་དྲུག་འདོད་

ཅེས་པས་བསྟན། གལ་ཏེ་མི་གཡོའི་ཟད་ཤེས་ལས། ཞེས་བཤད་ན་དགྲ་བཅོམ་ལའང་དབྱེ་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། མདོ་ལས་དགྲ་བཅོམ་དྲུག་ཏུ་གསུངས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚེས་ཅན་དང་། འཕེ་བར་སེམས་པའི་ཚེས་ཅན་དང་། རྣེས་སུ་སྐྱང་བའི་ཚེས་ཅན་དང་། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། རྟོགས་པའི་སྐལ་པ་ཅན་དང་། མི་གཡོ་བའི་ཚེས་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་བཞད་པ་ལ། གཉིས་སུ་བསྟུ་བ། རིགས་དང་འབྲས་བུ་གང་ལས་ཉམས་པ། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་གཞན་ལའང་སྦྱར་བ། ལམ་གང་ལ་དབང་ཐོབ་འཕོ་བ། ཉམས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རིགས་ཅན་ལྟ་དུས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་དུ་བསྟན་པ། དྲུག་པ་དུས་ལ་མི་ལྟོས་པར་བསྟན་པ། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི།

.....དེ་དག་ལས།།
ལྟ་ནི་དང་པས་མོས་ལས་སྐྱེས།།
དེ་དག་རྣམ་གྲོལ་དུས་དང་སྦྱོར།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་དག་ལས་མི་གཡོ་བའི་ཚེས་ཅན་མ་གཏོགས་གཞན་ལྟ་ནི་དང་པས་མོས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ལས་སྐྱེས་པའོ། །ལྟ་བོ་དེ་དག་གི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་དུས་དང་སྦྱོར་བས་འཕངས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་ཏུ་རྟེས་སུ་སྐྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་དག་ནི་དུས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་དག་ནི་དུས་ལ་བལྟོས་པའང་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའང་ཡིན་པས་དུས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དག་སྟེ། མར་ཀྱི་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་དག་གིས་ཉིང་འཛིན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཡོ་བྱད་དང་ནད་མེད་པ་དང་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་བལྟོས་པའི་ཕྱིར་དུས་ལ་བལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། **།གཉིས་པ་དྲུག་པ་དུས་ལ་མི་ལྟོས་པར་བསྟན་པ་ནི།**

མི་གཡོའི་ཚོས་ཅན་མི་གཡོ་བ།། ༡༨
དེ་ཕྱིར་དེ་དུས་མི་སྣོར་གྱོལ།།
དེ་ནི་མཐོང་ཐོབ་རྒྱུ་ལས་བྱུང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་རྣམ་བར་གྱོལ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་མི་ཤམས་པའི་སྒོ་ནས་གཡོ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་མི་གཡོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ནི་དུས་དང་མི་སྣོར་བར་རྣམ་པར་གྱོལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་འདོད་དགུར་ཉིང་འཛིན་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དུས་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་རྣམ་པར་གྱོལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་དེ་གཉིས་ལས་ཡོངས་སུ་ཤམས་པ་སྤྲིད་པ་དང་མི་སྤྲིད་པའི་སྒོ་ནས་དུས་གཞན་གྱི་བར་དང་གཏན་དུ་རྣམ་པར་གྱོལ་བའི་ཕྱིར་དུས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱོལ་བ་དང་དུས་དང་མི་སྣོར་བར་རྣམ་པར་གྱོལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་དེ་ནི་ངེས་པར་མཐོང་ཐོབ་སྟོན་དུ་འགྱོ་བས་དེའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ནི།

ཁ་ཅིག་དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས།།
ཁ་ཅིག་སྣྲངས་པ་ལས་གྱུར་ཏོ།། ༡༩

ཞེས་བས་བསྟན། ཅི་དག་བཅོམ་ལྡན་འོ་འདི་དག་དང་པོ་ཁོ་ན་ནས་དེའི་རིགས་ཅན་ཁོ་ན་དག་ཅིག་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་ཕྱིས་ཡིན་ཞེ་ན། དག་བཅོམ་ལྡན་འོ་འདི་ཁ་ཅིག་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་འཆི་བར་སེམས་པ་དེའི་ཚོས་ཅན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་ཤམས་པའི་ཚོས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ལས་དབང་པོ་རྣམས་སྣྲངས་པ་ལས་འཆི་བར་སེམས་པའི་ཚོས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་བར་དུའང་དེ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། །དེའང་ཡོངས་སུ་ཤམས་པའི་ཚོས་ཅན་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་རང་གི་འབྲས་བུ་ལས་ཤམས་པ་ཡིན་ལ། བདག་གསོད་པའི་ཚོས་ཅན་ནི་བདག་ཉིད་མི་གསོད་ན་འབྲས་བུ་ལས་ཡོངས་སུ་

ཀུན་ལ་བདག་ཉིད་གསོད་ན་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཀུན་པ་ལ་བྱེད། རྟེན་སུ་སྲུང་བའི་ཚོས་ཅན་ནི་འདོད་ཡོན་ལ་སེམས་མ་སྲུངས་ན་འབྲས་བུ་ལས་ཡོངས་སུ་ཀུན་ཤིང་སྲུངས་ན་མི་ཀུན་པ་ཡིན་ནོ། །གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཚོས་ཅན་ནི་སེམས་སྲུངས་རྟུང་མ་སྲུངས་རྟུང་མཐོང་བདེ་ལས་མི་ཀུན་ཤིང་དབང་པོ་སྐྱོང་བའི་སྐལ་བ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ནི་སེམས་སྲུངས་རྟུང་མ་སྲུངས་རྟུང་མཐོང་བདེ་ལས་མི་ཀུན་ཤིང་དབང་རྟུལ་དབང་པོ་རྣོན་པོར་སྐྱོང་བའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའོ། །མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་ནི་སེམས་སྲུངས་རྟུང་མ་སྲུངས་རྟུང་འབྲས་བུ་ལས་མི་ཀུན་ཤིང་དབང་པོ་སྐྱོང་མི་དགོས་པར་དང་པོ་ཉིད་ནས་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་རིགས་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའོ། **།གཉིས་པ་རིགས་དང་འབྲས་བུ་གང་ལས་ཀུན་པ་ནི།**

བཞི་ནི་རིགས་ལས་ལྟ་འབྲས་ལས།།
ཀུན་འགྱུར་དང་པོ་ལས་མ་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་འབྲས་བུ་དང་རིགས་ལས་ཀུན་པར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། འཆི་བར་སེམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ཅན་བཞི་ནི་རིགས་ལས་ཡོངས་སུ་ཀུན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡོངས་སུ་ཀུན་པའི་ཚོས་ཅན་སོགས་ལྟ་ཅར་ཡང་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ལས་ཀུན་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་རིགས་དང་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལས་ནི་ཀུན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་རིགས་དམའ་བ་མེད་ཅིང་སྨོན་པ་དང་མི་སྨོན་པ་དང་འཕགས་རྟེན་དང་འཕགས་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་བརྟན་པོར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུལང་དང་པོ་ལས་ཀུན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་ནི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་རང་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ་མཐོང་སྤང་ནི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཡོངས་སུ་ཀུན་པ་མེད་དོ།།

འོན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལས་ཀུན་མི་སྐིད་ལ་འབྲས་བུ་གོང་མ་གསུམ་

ལས་ཉམས་སྤྱིད་པ་ཅི་ཞེ་ན། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་དག་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་གི་གཞི་ལ་
འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་ན་བདག་དེའང་མེད་དོ། །སྒོམ་སྤང་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་
འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ནི་ཉམས་པ་ཡོད་དེ། སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་
ལན་གཅིག་སྤངས་ཀྱང་དེའི་ཡུལ་སྣུག་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་ཉིད་ནི་ཡོད་
པས་དེ་དག་གི་ཤུན་གིས་སྤང་ཡང་སྐྱེ་བ་སྔིད་པའི་ཕྱིར་སྒོམ་སྤང་ནི་གཞི་དང་བཅས་
པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། དགྲ་བཅོམ་པ་ལའང་རྟེད་པ་དང་བཀྲང་སྐྱིས་བར་ཚད་
བྱེད་པར་ང་སྨྲའོ། །ཞེས་དང་། སོལ་བའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུའི་མདོ་ལས། འཕགས་པ་ཉན་
ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་ཅིང་དེ་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལ་རྒྱ་ལ་རེས་འགའ་
ཞིག་དྲན་པ་ཉམས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་མི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ལས་ཀྱང་། ཚེ་དང་ལྡན་པ་གནག་ཚོགས་ཅན་ལན་དུ་མར་
ཉམས་པའང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། མདོ་སྡེ་པ་ནི་འབྲས་བུ་གང་ཟག་མེད་ཀྱི་
ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ལས་ནི་ཉམས་པ་མེད་དེ། དེས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་རྩ་བ་
ནས་བཅོམ་པས་སྤྱར་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་།
འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྲངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ལ་ནི་ཉམས་པ་སྲིད་དེ།
དེས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་རྩ་བ་ནས་འཇོམས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་
འབྲས་བུ་སྐྱ་ཕྱི་གཉིས་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ནས་ཐོབ་པར་འེས་པས་ཉམས་པ་མི་
སྲིད་ཅིང་བར་པ་གཉིས་ནི་ལམ་གཉིས་ཀས་ཅི་རིགས་པར་ཐོབ་ཏུ་རུང་བས་ཉམས་
མི་ཉམས་གཉིས་ཀ་སྲིད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སྒོབ་པ་ལ་བཞི་ཡོད་
པར་བྱའོ་ཞེས་ང་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱི་མི་སྒོབ་པ་ལ་ནི་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་
ན་དགྲ་བཅོམ་པམས་ཅད་མི་གཡོ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ན་དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
འབྲས་བུ་ལས་མི་གཡོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་མོད་ཀྱི་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་ཉིང་འཛིན་ལ་སོགས་

བའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཚོས་འགའ་ཞིག་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོ་ནས་ཏེ། རྣེད་པ་དང་བཀུར་སྟིས་བར་ཚད་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པའང་དེ་ཡིན་ལ། ལུང་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་སྐྱོབ་པ་ལ་དགོངས་པའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གསུམ་པ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་གཞན་ལའང་སྦྱར་བ་ནི།

སྐྱོབ་དང་འཕགས་མིན་རིགས་དྲུག་ལྟོན།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཅི་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་རིགས་དྲུག་དང་ལྡན་ནམ་འོན་ཏེ་གཞན་དག་ཀྱང་རིགས་དྲུག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། དག་བཅོམ་དུ་མ་ཟད་སྐྱོབ་པ་དང་འཕགས་མིན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་དྲུག་དང་ལྡན་ཏེ། དག་བཅོམ་པའི་རིགས་རྣམས་ནི་དེ་དག་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་ལམ་གང་ལས་དབང་པོ་འཐོ་བ་ནི།

མཐོང་བ་ལ་ནི་འཐོ་བ་མེད།། ༥༨

ཅེས་པས་བསྟན། མཐོང་བའི་ལམ་ལས་གཞན་པ་ལ་ནི་དབང་པོ་འཐོ་བ་ཡོད་ཀྱི་སྟོན་པ་མི་སྟིད་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་འཐོ་བ་མེད་དོ། །ལ་ལ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ན་དབང་པོ་འཐོ་བའོ། །ལ་ལ་ནི་དད་པས་མོས་པའི་གནས་སྐབས་ནའོ།།

ལྔ་པ་ཉམས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་དང་། གང་ཟག་གང་ལ་ཉམས་པ་གང་ཡོད་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་བཞིན་པར་མི་འཆི་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཉེར་སྤྱད་ལས།།
ཡོངས་ཉམས་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ།།

ཞེས་པས་བསྟན། མདོ་ལས། འདིས་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལྟག་

བའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བཞི་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞེག་ལས་འདི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ང་སྨྲའི་འདི་གཅིག་པུས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱོལ་བ་མི་གཡོ་བའི་བར་དུ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་དེ་ལས་ནི་འདི་རྣམ་གྲངས་གང་གིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ང་མི་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་ན་ཇི་ལྟར་མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྨྲེ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ཤོར་བས་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་མ་ཐོབ་པས་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཐོབ་པ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པས་ཐོབ་པ་ཉེར་སྤྱད་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱའོ། །**གཉིས་པ་གང་ཟག་གང་ལ་ཉམས་པ་གང་ཡོད་པ་ནི།**

སྟོན་ལ་ཐ་མ་མི་གཡོ་ལ།།
བར་མའང་གཞན་ལ་རྣམ་གསུམ་མོ།། ༡༩

ཞེས་པས་བསྟན། ཡོངས་ཉམས་དེ་ལས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ཐ་མ་ཉེར་སྤྱད་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཁོ་ན་མངའ་སྟེ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བརྟེས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་མངོན་དུ་མི་མཛད་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་རྣམས་ནི་མི་མངའོ། །མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་ནི་དེ་དང་བར་མ་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའང་ཡོད་དེ། གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཚོས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགྲ་བཅོམ་པ་གཞན་ལ་ནི་ཐོབ་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉམས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དེའི་ཕྱིར་མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་མདོ་དང་མི་འགལ་ལོ།།

གསུམ་པ་འཕགས་བུ་ལས་ཉམས་བཞིན་པར་མི་འཆི་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

འཕགས་ལས་ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད།།
བྱ་བ་མ་ཡིན་དེ་མི་བྱེད།།

ཅེས་བས་བསྟན། གང་ཞེག་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ཏེ་དེ་འང་སྐྱེའམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུ་ནི་མེད་དེ། འབྲས་བུ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ནི་འབྲས་བུ་དེ་སོར་མ་ཆུད་པར་འགའ་ཡང་འཆི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་དྲན་པ་ཉམས་པ་ཆུང་ངུའྱང་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཡང་སྐྱེ་ན་ནམ་ནུབ་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་ཡོངས་སུ་གྱུརས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་ནི་འབྲས་བུ་དེ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་མི་བྱེད་དེ། རྟག་པོ་ཆེ་འདྲེད་པ་རྣམི་འཚའ་བ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དབང་པོ་འཕོ་རྒྱལ་ལ། ལམ་དུས་དབང་པོ་འཕོ་བ། ལམ་དེའི་རང་བོ། རྟེན་གང་ལས་འཕོ་བ། སྐ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཕོ་བའོ། །དང་པོ་ལ། མི་སློབ་པ་དང་། སློབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མི་གཡོ་རྣམ་གྲོལ་བར་ཚད་མེད།།
ལམ་དགྲའི་ཤིན་ཏུ་བསྟེན་ཕྱིར་རོ།། ༨༠

ཞེས་བས་བསྟན། ཡང་དབང་པོ་རྣམས་འཕོ་བ་ལ་བར་ཚད་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དུ་དག་ཅིག་སྐྱེ་ཞེ་ན། རྩོགས་པའི་སྐལ་པ་ཅན་ཞེག་མི་གཡོ་བར་འཕོ་ན་རྣམ་གྲོལ་དང་བར་ཚད་མེད་ལམ་དགྲ་དགྲའོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྟུལ་བོའི་རིགས་དེ་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་བོར་བསྟེན་ཞིང་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་དག་གིས་བརྟན་བོར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབེར་ན་ཡི་གེ་ངན་ཏོ་ཞེག་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་ན་དེ་བསྒྱུར་དཀའ་བ་དང་འདྲའོ། **།གཉིས་པ་སློབ་པ་ནི།**

མཐོང་བས་ཐོབ་ལ་རེ་རེའོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། དད་མོས་མཐོང་བས་ཐོབ་པར་འཚོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ནི་སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པར་མ་བྱས་པས་སྐྱུར་སྐྱ་བའི་ཕྱིར་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་རེ་རེས་སློབ་ནུས་ཤིང་གཉིས་ཀ་ལའང་སྐྱོར་བའི་ལམ་ནི་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །**གཉིས་པ་ལམ་དེའི་ངོ་བོ་ནི།**

ཟག་མེད་

ཅེས་བས་བསྟན། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དེ་ཐམས་ཅད་ཟག་མེད་དེ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་འཚོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེའི་དབང་པོ་འཚོ་བ་ནི་ཟིན་པ་དང་བཅས་པ་ཞེ་རགས་ཀྱི་རྣམ་པས་འཚོ་བའོ། །**གསུམ་པ་རྟེན་གང་ལས་འཚོ་བ་ནི།**

……མི་ཡི་ནང་དུ་འཚོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། དབང་པོ་རྣམས་རྟེན་གང་དུ་འཚོ་ཞེ་ན། རྟེན་ཡང་མི་ཡི་ནང་དུ་འཚོའི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་མར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་འབྲས་བུ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་གོང་མར་སྐྱེས་པ་ནི། །ཡོངས་ཉམས་དབང་པོ་འཚོ་མི་རྟེན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ལྷར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པའང་སྔར་ཐུབ་ཆེན་པོ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བས་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྣོ་བའི་ཕྱིར་ཉམས་པ་མེད་པར་རྒྱལ་སྲས་འཆད་དོ།།

བཞི་པ་སྐ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་བ་ལ། མི་སློབ་པ་དང་། སློབ་པའོ།། དང་པོ་ནི།

མི་སློབ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ཏེ།།

ཞེས་བས་བསྟན། གང་ཞེག་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྣམས་འཚོ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། མི་སློབ་པ་ནི་མི་ལྟོགས་མེད་པ་དང་བསམ་གཏན་ཁང་བཙན་དང་བསམ་

གཏན་བཞི་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ཏེ་དབང་པོ་རྣམས་འཕོ་བར་བྱེད་དེ། དེའི་འབྲས་བུ་ས་དགུ་པོ་གང་རུང་གི་ས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐྱོབ་པ་ནི།

སྐྱོབ་པ་དྲུག་ལ་གང་གི་ཕྱིར།། ༤༧
འཕེལ་བ་འབྲས་བུ་ཉུང་བར་ཅན།།
བཏང་སྟེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྐྱོབ་པ་ཚགས་བཅས་ཡིན་ན་མི་ལྟོགས་མེད་དང་ཚགས་བྲལ་ཡིན་ན་གང་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་ནི་བརྟེན་ཏེ་གཟུགས་མེད་གསུམ་ཐོབ་ཀྱང་མི་བརྟེན་པའི་ཚུལ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེན། དབང་པོ་འཕེལ་བ་ནི་རྒྱལ་བོའི་འབྲས་བུ་ཅམ་པོ་དང་གལ་ཏེ་ཉུང་པར་ཅན་ཐོབ་ནའང་བཏང་སྟེ་དེས་པར་རྩོན་པོའི་འབྲས་བུ་ཅམ་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་འོང་ཅམ་པོའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་མེད་པས་བསྟུས་པ་མེད་པས་མི་བརྟེན་ཏོ།།

གཉིས་པ་དགྱར་དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

སངས་རྒྱས་གཉིས་དང་ཉན་ཐོས་བདུན།།

ཞེས་པས་བསྟན། དག་བཅོམ་དེ་དག་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་དགུ་སྟེ། མི་གཡོ་བ་ཁོ་ནའི་བྱེ་བྲག་སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་གཉིས་གཉིས་ཀའི་ཚ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཁོ་ནས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་སྣང་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས་ཅན་གཉིས་ཏེ་ཉན་ཐོས་བདུན་ནོ། །**གཉིས་པ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།**

དེ་དགུ་དབང་པོ་རྣམ་དགུ་ཅན།། ༤༢

ཞེས་བས་བསྟན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་དགྲ་བཞག་པ་ནི་དབང་པོ་རྣུལ་པོ་དང་འབྲིང་པོ་དང་རྣོན་པོ་རེ་རེ་ལའང་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་རྣམ་པ་དགུ་པ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལ་ཉམས་པའི་ཚེས་ཅན་དང་འཆི་བར་སེམས་པ་དང་རྗེས་སུ་སྐྱང་བའི་ཚེས་ཅན་གསུམ་ནི་དབང་པོ་རྣུལ་པོའི་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། གནས་པ་ལས་མི་བསློབ་པ་དང་རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དང་སྦྱངས་པ་ལས་གྱུར་པའི་མི་གཡོ་བ་གསུམ་ནི་འབྲིང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དང་པོ་ནས་མི་གཡོ་བའི་ཚེས་ཅན་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བླ་ན་མེད་པ་ནི་རྣོན་པོའི་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་རྣམ་གྲངས་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་ནི།**

གང་ཟག་བདུན་པོ་སྨོས་བ་དང་།།
དབང་པོ་སྐྱོམས་འཇུག་རྣམ་གྲོལ་དང་།།
གཉིས་ཀས་བྱས་པའོ་

ཞེས་བས་བསྟན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་ཀྱང་བསྡུ་ན་བདུན་ཏེ། རྗེས་འབྲང་གཉིས། དད་མོས་དང་མཐོང་ཐོབ་གཉིས། ལུས་མངོན་ཞྭེད་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚ་ལས་རྣམ་གྲོལ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཚ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལོ། །གང་ཟག་བདུན་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་གཉིས་ནི་སྨོན་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་གཞན་གྱིས་འཇོམས་པ་དང་། མདོ་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དོན་རྣམས་ལ་སྨོན་བའི་ཕྱིར་རོ། །དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་རྣུལ་རྣོ་ལས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དད་པས་མོས་པས་ལྷག་པ་དང་ཤེས་རབ་ལྷག་པས་དབང་པོ་རྣུལ་པོ་དང་རྣོན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལུས་མངོན་ཞྭེད་ནི་སྐྱོམས་འཇུག་ལས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། འགོག་པའི་སྐྱོམས་འཇུག་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ཞྭེད་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཚ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ནི་རྣམ་གྲོལ་དང་སྐྱོམས་འཇུག་གཉིས་ཀས་བྱས་པའོ་སྟེ་རིམ་

བཞིན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དང་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་དེའི་སྒྲིབ་པའམ་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྫས་དབུགཅུ་བསྡུ་བ་ལ། དངོས་དང་། འཕྲོས་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

.....དེ་དག་དབུགཅུ།

འདི་ལྟར་ལམ་གསུམ་ལ་གཉིས་གཉིས།། ༤༣

ཞེས་པས་བསྟན། མིང་གི་སྒོ་ནས་ནི་གང་ཟག་དེ་བདུན་ཡིན་ལ་དེ་དག་རྫས་སུ་ནི་དབུགཅུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མཐོང་ལམ་སོགས་ལམ་གསུམ་ལ་རྫས་གཉིས་གཉིས་ཏེ་མཐོང་ལམ་ལ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས། སྒོམ་ལམ་ལ་དང་མཐོང་གཉིས། མི་སློབ་ལམ་ལ་དུས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དང་དུས་དང་མི་སྒྱུར་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་གཅིག་ལུ་ལའང་དབང་པོ་དང་རིགས་དང་ལམ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་ཁྲི་ཆེ་བའི་སྟོང་ཕྲག་བདུན་བརྒྱ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཡོད་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལའང་ཅི་རིགས་པར་དེ་བཞིན་དུ་བརྩི་བར་བྱའོ། །ཅི་ཚུལ་ཞེབ་པར་ནི་འདི་སྐབས་ཀྱི་ཀར་ཏིཀ་ཀུ་འགྱུར་ངོ་།།

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་ལ། རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ངོས་བཟུང་། ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་བར་རོ། །དང་པོ་ནི།

འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ།།
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཅིག་ཤོས་སོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། འོན་གཉིས་ཀའི་ཚ་ལས་རྣམ་གྲོལ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་གང་ཞེ་ན། གང་ཞིག་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་དེ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཚ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་

ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་དམིགས་པ་བརྗེད་པ་དང་བྱིང་བ་དང་རྒོད་པ་དང་རྩོམ་པ་དང་མི་རྩོམ་པའི་སྒྲིབ་པ་ལྟ་ལ་སོགས་པའོ། །སྟོབས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ནི་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བས་ཁམས་གསུམ་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་གིས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པར་མི་ནུས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉར་བསྟོགས་མི་ལྡོགས་མེད་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་འབའ་ཞིག་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཚ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལས་ཅིག་ཤོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྟེ་དེ་དག་ལ་དགྲ་བཅོམ་ཟུན་ཅན་དང་ཟུན་མེད་ཅེས་བྱ་བར་བཀག་སོ།།

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི།

སྟོབས་འཇུག་དབང་པོ་འབྱས་རྣམས་ཀྱིས།།
སྒྲིབ་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཤེས་བྱའོ།། ༧༩

གཉིས་ཀྱིས་མི་སྒྲིབ་ཡོངས་སུ་རྫོགས།།

ཞེས་པས་བསྟན། མདོ་ལས། འདི་ལ་གང་ཞེག་ཉོན་མོངས་ལྟ་སྤངས་ཏེ། །མི་འཕྲོག་ཆོས་ལྟན་སྒྲིབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས། །ཞེས་གསུངས་ན་ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་སྒྲིབ་པ་དང་མི་སྒྲིབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤེ་ན། ཐར་པ་དང་འདྲ་བའི་ཆོས་འགོག་པ་ཐོབ་པ་ནི་སྟོབས་འཇུག་གིས་རྫོགས་པ་དང་། ཏིན་གྱིས་མི་འཕྲོག་པའི་དབང་རྟོན་ནི་དབང་པོས་རྫོགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ནི་འབྲས་བུས་རྫོགས་པ་སྟེ་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ་ཞེས་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབང་པོ་དང་སྟོབས་འཇུག་གཉིས་ཀྱིས་མི་སྒྲིབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་མ་རྫོགས་པ་མུ་བཞིར་འགྱུར་གྱི་དེ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་མ་རྫོགས་པ་མེད་དོ།།

གསུམ་པ་ལམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཡོན་ཏན། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་རྣམ་གཞག ལམ་གྱིས་ཐོབ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། སྟོང་ལམ་སོགས་བཞིའི་ཁྱད་པར། དཀའ་སྟུ་སྐྱུར་བྱལ་བཞིའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

མདོར་ན་ལམ་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ།།
ཁྱད་པར་ཅན་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་།།
བར་ཆད་མེད་དང་སྟོང་ཞེས་བྱ།། ༥༤

ཞེས་པས་བསྟན། ལམ་དུ་མ་ཞིག་བཤད་ན་མདོར་བསྡུ་ན་ལམ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་ལམ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་སྟོང་བའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་གཞུང་དུ་ཡས་རིམ་བཞིན་བྱང་ཡང་འཆད་པ་ན་སྐྱེ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྒྱུ་ལྟུང་བ་སྟོང་བའི་ལམ་དང་། ཕལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟྲིབ་པ་དངོས་སུ་སྟོང་བྱེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། སྟྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་དང་པོར་སྐྱེས་པ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་། དེ་ཕྱིན་གྱི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་རྒྱུན་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །དེལང་མཐོང་ལམ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དེས་འབྲེད་ཚ་མཐུན་རྣམས་དང་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་དང་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐབ་ཚད་རྣམས་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ནས་མྱང་འདས་སུ་འགྲོ་བས་སམ་འདི་ས་མྱང་འདས་འཚོལ་བས་ན་ལམ་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་དཀའ་སྟུ་སྐྱུར་བྱལ་བཞིའི་ཁྱད་པར་ནི།

བསམ་གཏན་དག་གི་ལམ་རྣམས་སྟུ།།
ས་གཞན་དག་གི་དཀའ་བ་ཡིན།།
བློ་རྩལ་མངོན་ཤེས་བྱལ་བ་སྟེ།།
ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་མངོན་ཤེས་སྐྱུར།། ༥༥

ཞེས་བས་བསྟན། ཡང་མདོ་ལས། མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱལ་ལ་དཀའ་བའི་ལམ་ཡང་ཡོད། མངོན་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་ལ་དཀའ་བའི་ལམ་ཡང་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་བ་ལའང་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ན་དེ་དག་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དག་གི་ལམ་རྣམས་ནི་སྐྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མ་དག་གིས་འབད་མི་དགོས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྣ་གཉན་མི་སྙོག་མེད་དང་ཁྱད་པར་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་དག་གི་ལམ་རྣམས་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་གིས་མ་ཟིན་པ་དང་ཞི་ལྷག་ཚམ་མཉམ་པས་ལམ་འབད་ནས་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་ཞི་གནས་ཆུང་ཞིང་གཟུགས་མེད་ལྷག་མཐོང་ཆུང་བས་སོ། །བླ་སྟེ་ཤེས་རབ་རྩལ་བ་ནི་ལམ་སྐྱ་བའམ་དཀའ་བ་གང་ཡིན་ཀྱང་རྟང་ཤེས་བྱ་མངོན་པར་ཤེས་ཤིང་རྟོགས་པ་བྱལ་བ་སྟེ་འདིས་ཡུལ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ནས་དེ་ཤེས་པ་བྱལ་བའི་ཕྱིར། ཅིག་ཤོས་དབང་རྟོན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་གང་ལ་བརྟེན་ཀྱང་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་ཀ། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་བཤད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་དབྱེ་བསྟུ། གནས་སྐབས་གང་དུ་སྐོམ་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དབྱད་པ། སྐ་གང་ན་ཡོད་བའི་ཚུལ། ཤེས་ནས་དད་པ་གང་དུ་ཐོབ་བའོ། །དང་པོ་ལ། འཕགས་བྱང་ཆུབ་དང་། རྒྱུ་ལམ་གྱི་ཚོས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་

ཅེས་བས་བསྟན། ལམ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་ཅིང་། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ནི་དན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི། ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་བཞི། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི། དབང་པོ་ལྔ། སྟོབས་ལྔ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དོ། །དེ་ལ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། སྒོམས་པ་དང་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་འང་གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་རྒྱུ་ལམ་གྱི་ཚོས་ལ། སྒྲ་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ། དབྱེ་བསྟུ་དངོས། བརྟུར་འདུས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི།

……དེ་དང་མཐུན་ཉིད་ཕྱིར།།
སྒོམ་ཏུ་རུ་བདུན་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན།།
མིང་གི་སྒོ་ནས་

ཞེས་པས་བསྟན། བྱང་ཆུབ་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་སྒོམ་ཏུ་རུ་བདུན་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་མིང་གི་སྒོ་ནས་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་དབྱེ་བསྟུ་དངོས་ནི།**

……རྫས་སུ་བཅུ།། ༤༧
དད་དང་བརྩོན་འགྲུས་དྲན་པ་དང་།།
ཤེས་རབ་ཏིང་འཛིན་བཏང་སྙོམས་དག་འ།།
རྟོག་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེན་ཏུ་སྦྱངས།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་དག་ཀྱང་རྫས་སུ་བཅུ་སྟེ། དད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་བཏང་སྙོམས་དང་དགའ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའོ།།

གསུམ་པ་བརྟུར་འདུས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ། དངོས་དང་། འཕྲོས་དོན་ནོ། ། དང་པོ་ནི།

དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཤེས་རབ་སྟེ།། ༤༢
བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་འཛོག་ཅེས་བྱ།།

རྫུ་འཕྲུལ་ཤོང་བ་ཉིང་འཛིན་ཏོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། སོ་བདུན་པོ་དེ་དག་བཅུར་ཇི་ལྟར་འདུས་ཤེ་ན། དབུ་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ནི་ཤེས་རབ་ཀུ་འདུས་ཏེ། ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བལྟ་ཞིང་གནས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བརྩོན་འགྲུས་ལ་ཡང་དག་བར་འཛིག་པའམ་སྒོང་བ་བཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདུན་པ་བསྒྲུབ་རྩོལ་བར་བྱེད་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཤོང་པ་བཞི་འི་ཉིང་འཛིན་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །དབང་པོ་དང་སྟོབས་རྣམས་ནི་མིང་གིས་སྒོས་པ་དང་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྫས་ཡིན་ལ། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་དང་ཚོས་རབ་ཀུ་རྣམ་འབྱེད་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཡང་དག་པའི་ཕྱ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པར་འཛོག་པ་བཞི་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་ཅན་ལྟ་བུ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཤོང་པ་བཞི་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་ནི་དྲན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དག་འབ་དང་ཤེན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་མིང་གི་སྒོ་ནས་བསྟན་ལ། ཡང་དག་པའི་དག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཚེ་བ་རྣམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྫས་ཡིན་ནོ། **།གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་ནི།**

གཅོ་བོ་སྒོས་པ་དེ་དག་ནི།།
སྒོ་ན་བྱང་ཡོན་ཏན་ཀུན་ཀྱང་ཡིན།། ༥༧

ཞེས་པས་བསྟན། དབུ་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པ་ཤེས་རབ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་པ་དེ་ནི་གཅོ་བོ་སྒོས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་ཀྱང་འཁོར་དང་བཅས་ན་ནི་སྒེས་པོའ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་སོགས་མ་གཏོགས་པ་སྒོ་ན་ལས་

བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོས་བསམ་སོགས་ཀུན་ཀྱང་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་གནས་སྐབས་གང་དུ་སྐྱོམ་པ་ནི།**

སྟེ་ཚན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན།།
ལས་ནི་དང་པོ་པ་དག་དང་།།
དེས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་རྣམས་དང་ནི།།
སྐྱོམ་དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་ཕྱེ།། ༣༠

ཞེས་བས་བསྟན། གནས་སྐབས་གང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་གང་ཞིག་བཞག་ཅེ་ན། བྱེ་བག་ཏུ་སྣ་བ་རྣམས་ན་རེ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དང་ཡང་དག་སྤོང་པ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ཤིང་པ་དང་དབང་པོ་དང་སྟོབས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་སྟེ་སྟེ་ཚན་བདུན་པོ་རྣམས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལས་ནི་དང་པོ་པ་དག་དང་དེས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་བཞི་པོ་རྣམས་དང་ནི་སྐྱོམ་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་དག་ལ་རབ་ཏུ་ཕྱེའོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གཞན་དག་ན་རེ། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་མཐོང་ལམ་ལ་བཞག་གི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི་སྐྱོམ་ལམ་ལ་བཞག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གསུམ་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དབྱེ་བ་ནི།

བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ལམ་ཡན་ལག།
ཟག་པ་མེད་གཞན་རྣམ་གཉིས་སོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་འདི་དག་ལས་ཟག་བཅས་དུ་ཟག་མེད་དུ་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དག་ནི་མཐོང་སྤོང་མི་སློབ་པའི་ལམ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པས་ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ལ་ནི་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལམ་ལྔ་ཅར་གྱི་མཉམ་རྗེས་

ཐམས་ཅད་ན་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་པས་སོ། །**བཞི་པ་གང་ན་ཡོད་དཔྱད་པ་ནི།**

བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཐམས་ཅད།།
མི་ཡྔོག་མེད་ན་དགའ་མ་གཏོགས།། ༢༡

གཉིས་པ་ན་ནི་རྟོག་མ་གཏོགས།།
གཉིས་ན་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ།།
བསམ་གཏན་བར་ན་འབར་གཟུགས་མེད་པ།།
གསུམ་ནའང་དེ་དང་ཚུལ་ཡན་ལག། ༢༢

བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ལམ་ཡན་ལག།
མ་གཏོགས་འདོད་ཁམས་སྨིད་རྩེ་ན།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྐབས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དུ་ཞེག་ཡོད་ཅེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ན་སོ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་རུང་ལ། མི་ཡྔོག་མེད་ན་དགའ་བ་མ་གཏོགས་པ་སོ་དྲུག་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་ནི་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པ་སོ་དྲུག་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ན་དགའ་བ་དང་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་སོ་ལྔ་དང་། བསམ་གཏན་བར་ཉེ་ཐུང་བར་ཅན་ནའང་དེ་བཞིན་དུ་སོ་ལྔ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དང་པོ་གསུམ་ནའང་དགའ་རྟོག་གཉིས་པོ་དེ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་དག་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་མ་གཏོགས་པ་སོ་གཉིས་ཡོད་པར་རྟུང་ཞིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང་ནི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དེ་བཅོ་ལྔ་མ་གཏོགས་པ་ཉེ་ཤུ་རྩ་གཉིས་ནི་འདོད་ཁམས་དང་སྨིད་རྩེ་ནའང་ཡོད། དེའང་ཚོགས་ལམ་དང་འཕགས་པའི་སྤྱོད་རྣམ་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཅི་རིགས་པའོ།།

ལྔ་པ་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ལ། དངོས་དང་། འཕྲོས་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

བདེན་གསུམ་མཐོང་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།།
ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ།། ༧༤

ལམ་མངོན་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་དང་།།
དེ་ཡི་དགེ་འདུན་དག་ལ་ཡང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་རིགས་བར་བྱ་ཞེན། སྐྱེ་བསྟལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་སྟེ་བདེན་པ་གསུམ་མཐོང་ན་འཕགས་པ་དགྲེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་ཐོབ་པ་དང་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་ལ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་དང་དེ་ཡི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དག་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་སྟེ། གང་ཞེག་དེ་གཉིས་ལ་དད་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་སློབ་པ་རྣམས་དང་དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་ལ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་དག་ཀྱང་ཐོབ་པར་བསྟན་ཏོ།།

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་ལ། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིས་བརྟུང་བ། ཐ་དད་དུ་ཕྱེ་ནས། ངང་པོ་ནི།

ཆོས་བདེན་གསུམ་དང་རང་སངས་རྒྱས།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཡིན་ནོ།། ༧༥

ཞེས་བས་བསྟན། འདི་ར་གང་ལ་ཆོས་སུ་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་དང་བས་རྫུ་བྱའི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་མི་སྒྲུབ་ཀྱི་ལམ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་ལམ་བདེན་མངོན་རྟོགས་རྣམས་དང་སྦྱིད་རྩེའི་གཉེན་པོ་བཞུ་བདུན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་བཞི་འདུས་པ་མེད་པས་འདུན་ནི་མ་ཡིན་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ཆོས་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་རྫས་དུ་ཕྱེ་བ་ནི།**

རྫས་སུ་གཉིས་ཏེ་དད་པ་དང་།།
ཚུལ་ཁྲིམས་

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་དག་རྫས་སུ་ན་གཉིས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པས་དད་པ་ཡིན་པ་དང་། འཕགས་པ་དགྲེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པས་སོ། **།གསུམ་པ་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ནི།**

……དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཤེས་ནས་དད་པ་རྣམས་ནི་གཅིག་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཤེས་ནས་དད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདེན་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་ནས་ཤེས་པ་དང་དད་པ་ནི་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་བཤད་པ་ལ། ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ། རྣམ་གྲོལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྣམ་གྲོལ་སྒོ་བའི་ཚན་ལག་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། རྣམ་གྲོལ་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

བཅིངས་ཕྱིན་སྒོ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ།།
རྣམ་གྲོལ་མ་བཤད་

ཅེས་པས་བསྟན། མདོ་ལས། སྒོ་བ་ཆེ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་ནོ། །མི་སྒོ་བ་ཆེ་ཡན་ལག་བཅུ་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་ཏེ་སྒོ་བ་ལ་རྣམ་གྲོལ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཤད་ཅེ་ན། སྒོ་བ་ཆེ་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ཅི་རིགས་པས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར་སྒོ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་རྣམ་གྲོལ་མ་བཤད་དོ། །དེ་མེད་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ། **།གཉིས་པ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།**

.....དེ་རྣམ་གཉིས།། ༸༥

ཉོན་མོངས་བཅོམ་པ་འདུས་མ་བྱས།།
མོས་པ་འདུས་བྱས་ཡན་ལག་ན།།
དེ་ཡིན་དེ་ཉིད་རྣམ་གྲོལ་གཉིས།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྣམ་གྲོལ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་བཅོམ་པའི་འགོག་པ་ནི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ། མི་སློབ་པའི་མོས་པ་ནི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ།། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ནི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་དེ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ནི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་དེ་ཉིད་མདོ་ལས་སེམས་འདོད་ཆགས་ལས་གྲོལ་བ་དང་ཤེས་རབ་མ་རིག་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཞེས་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་སུ་གསུངས་སོ་ཞེས་ཏེ། གཞན་དག་སེམས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱང་རྣམ་གྲོལ་དུ་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བས་ན་རྣམ་གྲོལ་ནི་མོས་པ་ཙོ་ན་མ་ཟད་གཞན་ཡང་ཡོད་ལ་གཅོ་ཐོ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གཉིས་པ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི།

བྱང་ཆུབ་ཏི་སྙིང་བཤད་ཤེས་པ།། ༸༨

ཞེས་པས་བསྟན། སྔར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་ཏི་སྙིང་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདིར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའོ།།

གསུམ་པ་རྣམ་གྲོལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ལམ་གང་སྐྱེས་པ་ལས་གྲོལ་བ། ལམ་གང་གིས་སྐྱེས་པ་སྤོང་བ། རྣམ་གྲོལ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་བར། ཡིད་འཕྲོང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ཤིའོ། །དངོས་གཞི།

མི་སློབ་སེམས་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་བ།།
སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་འགྱུར།།

ཞེས་པས་བསྟན། གྲོལ་བྱའི་སེམས་ཉིད་ཅི་ལྟ་ཞེ་ན། མི་སློབ་པའི་སེམས་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་འོངས་པ་སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་འབྱུང་ཡང་། དེའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དང་འདིག་རྟེན་པ་དག་ཀྱང་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་མཐུན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལམ་གང་གིས་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བ་ནི།

འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི།།
དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་རབ་ཏུ་སྤོང་།། ๒๗

ཞེས་པས་བསྟན། དུས་གང་གི་ལམ་གྱིས་མི་སློབ་པའི་སེམས་དེའི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་ཞེ་ན། འགག་པར་འགྱུར་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དལ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་དལ་བ་དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་རབ་ཏུ་སྤོང་ངོ་། །

གསུམ་པ་རྣམ་གྲོལ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི།

འདུས་མ་བྱས་ཉིད་ཁམས་ཞེས་བྱ།།
འདོད་ཆགས་ཀུན་ཟད་འདོད་ཆགས་བྲལ།།
སྲིད་པའི་ཁམས་ནི་གཞན་དག་གོ།།
འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་གཞི། ๒๙

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་སུ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ནི་མདོ་ལས་སྲིད་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དུ་འང་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་ལ། དེ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་འདོད་ཆགས་ཀུན་ཟད་པ་ནི་འདོད་

ཚགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་ཡིན་ལ། སྣང་སར་བའི་ཁམས་ནི་འདོད་ཚགས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཟད་པ་དག་གོ །འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་ཟད་པ་སྟེ་གཞི་དེའང་ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་སོ།།

བཞི་པ་ཡིད་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུ་བཞི་ནི།

སྟག་བསྟལ་རྒྱ་བཟོད་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས།།
ཡིད་འབྱུང་གང་གིས་སྒོང་འགྱུར་བ།།
ཀུན་གྱིས་འདོད་ཚགས་བྲལ་པར་འགྱུར།།
དེ་ལྟར་ན་ནི་སྡུ་བཞི་སྟེད།། ༧༤

ཅེས་པས་བསྟན། དངོས་པོ་གང་གིས་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་དེ་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་ལམ་ཞེ་ན། སྡུ་བཞི་སྟེ། སྟག་བསྟལ་དང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ལ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་འགོག་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་དག་གིས་མ་ཡིན་ཏེ། མཆོག་ཏུ་དག་འབའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་གང་གིས་སྒོང་བར་འགྱུར་བ་སྟག་ཀུན་དང་འགོག་ལམ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་གྱིས་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྒོང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ནི་ཡིད་འབྱུང་དང་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བ་གཉིས་ལ་སྡུ་བཞི་སྟེད་དེ། དང་པོ་ཡིད་འབྱུང་ཡིན་ལ་འདོད་ཚགས་དང་མི་བྲལ་བ་ནི་སྒོང་ལམ་ལས་གཞན་སྟག་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་དང་། གཉིས་པ་ནི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོང་ལམ་དང་། གསུམ་པ་ནི་སྟག་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་སྒོང་ལམ་དང་། བཞི་པ་ནི་སྒང་ལམ་ལས་གཞན་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་དེའོ།།

གཉིས་པ་གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་བྱག་པའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་མཁྱེན་བརྩེའི་ཞལ་ལུང་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ་ལེགས་བཤད་ཆོས་མིག་རྣམ་འབྱེད་གྲུབ་བདེའི་ཤིང་རྟ་ལས་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་བྱག་པའི་བཤད་པའོ།། །།

འདིར་སྨྲས་པ། གཅིག་ཏུ་ཞི་བ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས།།
སྐྱབས་མཆོག་དམ་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆེ།།
དཔལ་ལྡན་དགོན་མཆོག་ཤཱཀྱའི་གཙོ་བོའི་འཁོར།།
སྨོན་དཔོན་ཆེན་པོ་བི་ཧ་ཀཱརྱི་ལ།།

གུས་པར་བསྟེན་ཏེ་བསྟན་པའི་རིམ་པ་མཛོད།།
སྟེ་སྙོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་པོ་ཡི།།
དགོངས་དོན་ཇི་བཞིན་འཆད་ལ་འཇིགས་པ་བྱལ།།
འདི་ན་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ཐེག་པར་གྱུར།།

དེ་ཚོ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་བྱང་ཆུབ་པས།།
ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་བགྱིས་པ་ལས།།
དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པའི་མཛོད།།
དཀར་པོ་བྲག་གི་བསྟི་གནས་ཡིད་དུ་སྤྲུར།།

དགེ་བ་རྣ་རྒྱས་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིས།།
གངས་ཅན་འདི་ན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ།།
དྲི་མར་གྱུར་བའི་སྐྱེ་པ་ཀུན་བཅོམ་ནས།།
ཀཱརྨ་བཀའ་བརྒྱད་བསྟན་པ་འབར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་སོ།།

ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ།

རང་བྱོ་དྲི་མེད་དུ་ཀུ་ལ་ཡི་རས་དཀར་གཙང་མ་ལ།།
ཚོས་ཀུན་མ་འདྲེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚོན་མང་ཅི་ཡང་བཀྲ།
དེ་ཚེ་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུའི་བཀའ་དྲིན་ནི།།
ཡིད་ལ་བརྟེད་མེད་བདག་གིས་འགོར་བའི་གནས་སྐབས་རྗེ་ལྟར་ཡོད།།

སྟེ་སྙོད་ལམ་གསུམ་ལས་འོངས་པའི།།
ལེགས་པར་བཤད་པ་གཟུའི་རྒྱུན།།
ལྟ་ངན་དྲི་མ་ཀུན་བཀྲུ་བའི།།
དག་བྱེད་འདི་ནི་ཁོ་བོས་སྦྱོ།།

གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས། དང་པོ་གནས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་ལ། ཤེས་པ་དང་། ལྡན་པ་དང་། ཐོབ་པ་དང་། ཙོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བཅོད་ཤེས་དང་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར། ཤེས་པ་བརྟུ་དོས་བཟུང་བ། དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཟག་མེད་དང་། ཟག་བཅས་སོ། །

དང་པོ་ནི།

དྲི་མེད་བཅོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན།།
ཟད་དང་མི་སྐྱེའི་བློ་ལྟ་མིན།།
དེ་ལས་གཞན་འཕགས་བློ་གཉིས་ཀ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཚོས་མངོན་པར་བཅོད་པ་རྣམས་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། ཤེས་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཞེས་འབྱུང་ན། བཅོད་པ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་

དམ་ཞེ་ན། དྲི་མེད་མཐོང་ལམ་གྱི་བཟོད་པ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ནི་ལྟ་བ་ཡིན་གྱི་ཤེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་ནི་དེས་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ་བཟོད་པ་རྣམས་ནི་བར་ཆད་མེད་བའི་ལམ་ཡིན་པས་དེའི་ཚེ་རང་གི་སྡུང་བྱ་ཕྲ་རྒྱས་མ་སྤངས་པས་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཞེ་ཆོོམ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཤེས་པ་མིན་ཞེས་པ་ནི་བམས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་བློས་ཕྱེ་བའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་མིན་གྱི་ཤེས་པ་བཏུས་བློས་ཕྱེ་བའི་ཤེས་པ་མིན་ཞེས་པའོ། །རེ་ཤིར་ཟག་མེད་ཀྱི་བཟོད་པ་རྣམས་ལྟ་བ་ཡིན་གྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་བློ་ནི་ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་ལྟ་བ་མིན་ནོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་བཟོད་པ་རྣམས་དང་ཟད་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་བློ་ནི་ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་ལྟ་བ་མིན་ནོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་བཟོད་པ་རྣམས་དང་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་འཕགས་པའི་བློ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་ལྟ་བ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་དང་ཡང་དག་པར་དེས་པས་ཞེ་ཆོོམ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་ཟག་བཅས་ནི།**

གཞན་ཤེས་དྲུག་ནི་ལྟ་བའང་ཡིན།། ༧

ཞེས་པས་བསྟན། ཟག་མེད་ལས་གཞན་ཟག་བཅས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་འདི་ལ་ནི་ཞེ་ཆོོམ་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་མི་དགོས་སོ། །དེ་དག་ལས་འཇིག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་དྲུག་ནི་ཤེས་པར་མ་ཟད་ལྟ་བའང་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་ཤེས་རབ་ཅིག་ནི་གསུམ་གཱ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལྟ་བའི་ཕྱིར་བྱ་བྲག་དང་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་མཐུན་པའི་བཟོད་པའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ནི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་པ་ནི་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཤེས་པ་བརྒྱད་པ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། སེམས་ཤེས་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། བསྟན། བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད།།
དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱའོ།།
ཟག་མེད་རྣམ་གཉིས་ཚོས་དང་ནི།།
རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན།། ༢

ཞེས་པས་བསྟན། རི་སྟེང་ཅིག་གིས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུས་ཤེ་ན། བཅུས་བསྒྲུས་ཏེ། ཚོས་ཤེས་དང་། རྗེས་ཤེས་དང་། ཀུན་རྫོབ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་དང་། བདེན་པ་བཞི་དང་། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པས་སོ། །འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་གང་ཟག་དང་འགོངས་པ་སོགས་ཀྱང་འདི་ཁོ་ནར་འདུའོ། །མདོར་བསྡུ་ན་གཉིས་ཏེ། ཤེས་པ་ཟག་བཅས་དང་། ཤེས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ཟག་བཅས་ནི་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་འཛིན་པའང་ཡི་རེས་པར་ཡོད་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་བྱམ་པ་དང་སྦྱམ་བྱ་དང་སྐྱེས་པ་དང་བྲལ་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་འཛིན་པས་ཕལ་ཆེ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་པ་ཟག་མེད་ཀྱང་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཚོས་ཤེས་པ་དང་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་སུ་མ་འདྲས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མེད་པས་ཁོ་ན་ཞེས་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ནི།**

ཀུན་རྫོབ་ཡུལ་ནི་ཐམས་ཅད་དོ།།
ཚོས་ཤེས་བྱ་བའི་སྒོའོ་ཡུལ་ནི།།
འདོད་སྲུག་བསྟལ་སོགས་རྗེས་ཤེས་པའི།།
སྒོའོ་ཡུལ་གོང་མའི་སྲུག་བསྟལ་སོགས།། ༣

དེ་དག་ཉིད་བདེན་བྱེ་བྲག་གིས།།
བཞི་སྟེ་རྣམ་བཞི་དེ་དག་ནི།།
མི་སྐྱེ་བ་དང་ཟད་པ་ཤེས།།

དེ་གཉིས་དང་པོ་སྐྱེས་པ་ནི།། ཅ

སྐྱག་བསྟལ་རྒྱུ་རྫོས་ཤེས་པ་ཡིན།།
བཞི་ལས་ཐ་རོལ་སེམས་རིགས་པ།།

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་ན་དེ་དག་གི་ཡུལ་རང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་ཅི་རིགས་པར་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཆོས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་འདོད་པའི་སྐྱག་བསྟལ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །རྫོས་སུ་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་བསྟོམས་པའི་སྐྱག་བསྟལ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཆོས་རྫོས་ཤེས་པ་དེ་དག་ཉིད་བདེན་པ་བཞིའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྐྱག་ཀུན་འགོག་ལམ་ཤེས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེས་སྐྱག་བསྟལ་སོགས་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱག་བསྟལ་ནས་ལམ་གྱི་བར་ཤེས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཆོས་དང་རྫོས་སུ་ཤེས་པ་ལྔ་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མི་སྐྱེ་བ་དང་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟད་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱག་བསྟལ་དང་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྫོས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། གདོན་མི་ཟ་བར་སྲིད་རྒྱས་བསྟུས་པའི་སྐྱག་བསྟལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྫོས་སུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཅི་རྟོ་རྫེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་དེ་གཉིས་དང་དམིགས་པ་གཅིག་གམ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རྟོ་རྫེ་ལྟ་བུས་སྐྱག་ཀུན་ལ་དམིགས་ན་གཅིག་ལ། འོན་ཏེ་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་ན་ནི་དེ་གཉིས་དམིགས་པ་མི་གཅིག་སྟེ་དབེར་ན་དུག་མདས་ཚོག་སྟེ་འཆི་བའི་དུག་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ནས་ཤི་བའི་ཚེ་སྨའི་སྤྱོགས་ཁོ་ནར་འདུ་བ་ཡིན་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་ཤེས་རྫོས་ཤེས་ལམ་ཤེས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ་བཞི་ལས་ནི་ཐ་རོལ་ཀྱི་སེམས་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཤེས་པ་དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་གཞན་ལའང་བརྗོད་ན། ཆོས་རྫོས་བདུན་བདུན་ཀུན་རྫོབ་གཉིས། །བདེན་གསུམ་བཞི་བཞི་ལམ་ཤེས་ལྔ། །ཟད་དང་མི་སྐྱེ་དྲུག་དྲུག་ལས། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་སེམས་ཤེས་ཁྱད་བར་དུ་བཤད་པ་ལ། སེམས་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་བའི་ཁྱད་བར་རོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སོ། །དང་པོ་ནི།

དེས་ནི་ས་དབང་གང་ཟགས་འདས།།
ཞིག་དང་མ་སྐྱེས་མི་རིགས་གོ། ༥

ཞེས་བས་བསྟན། དེའི་དེས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཐ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དེས་ནི་མཉམ་པ་དང་འོག་མ་ཤེས་ཀྱི་དམན་བའི་ཡུལ་མཆོག་མ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ས་འོག་མས་འདས་པ་གོང་མའི་དང་དབང་པོ་རྣུལ་པོ་དང་མོས་ཀྱིས་འདས་པ་དབང་རྣོན་མཐོང་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་མི་རིགས་པ་དང་། གང་ཟགས་དམན་པས་འདས་པ་མཆོག་གི་སེམས་མི་རིགས་སྟེ། དེ་ནི་དེ་དག་གིས་རིགས་པར་བྱ་བ་ལས་འདས་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ད་ལྟར་བའི་སེམས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་བའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་རིགས་གི་ཞིག་པ་འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པའང་མི་རིགས་གོ།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ནི།

ཆོས་རྗེས་བློ་ཕྱོགས་ཐན་ཚུན་མིན།།
ཤན་ཐོས་མཐོང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས།།
རིགས་སྟེ་བས་རྣ་ལྟ་བུས་གསུམ།།
སངས་རྒྱས་སྨོན་བ་མེད་པར་ཀུན།། ༦

ཞེས་བས་བསྟན། ཆོས་བློ་དང་རྗེས་བློའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་ཤེས་དག་གིས་ཀྱང་རང་རང་གི་ཕྱོགས་མཐུན་ཁོ་ན་ཤེས་ཀྱི་ཐན་ཚུན་དུ་ནི་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། སེམས་ཤེས་དེ་གཉིས་ནི་འདོད་པ་དང་ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ཐ་དད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ས་དང་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་

མེད་ལ། དེ་དག་གི་ཡུལ་ནི་ཡོད་དོ། །གཞན་སེམས་ཤེས་པས་མཐོང་ལམ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་སྨྲོར་བ་བྱས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པས་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་རིག་སྟེ། སྟག་བསྟལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པའོ། །རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྨྲོར་བ་གཞན་གྱི་འབད་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་ཤེས་སོ།། དེ་བས་དབང་པོ་རྣོ་བའི་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་བྱས་དེའི་ཚེ་སྨྲོར་བ་གཉིས་རྫོགས་པས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྟག་བསྟལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་གཉིས་བརྒྱད་པ་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་ཤེས་ཏེ་གསུམ་རིག་པའམ་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་དང་བཅོ་ལྔ་པ་ཤེས་ཟེར་ཏེ། གསུམ་ཁོ་ན་ཤེས་ཀྱི་དེ་བས་མང་བ་ནི་མ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་སྨྲོར་བ་མེད་པར་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་པོ་ཀུན་མཉེན་ནོ་ཞེས་སོ། །**གཉིས་པ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་ནི།**

ཟད་པར་ཤེས་པ་བདེན་རྣམས་ལ།།
ཡོངས་ཤེས་ལ་སོགས་དེས་པའོ།།
ཡོངས་ཤེས་བྱར་མེད་ཅེས་ལ་སོགས།།
མི་སྐྱེ་བ་ཡི་བློ་འདོད་དོ།། ༧

ཞེས་པས་བསྟན། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་བ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་འདྲའང་ཁྱད་པར་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་པས་དེས་པའི་སྒོ་ནས་ཏེ། དེའང་ཟད་པར་ཤེས་པ་ནི་སྟག་བསྟལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་བདག་གིས་སྟག་བསྟལ་ཡོངས་སུ་ཤེས། ཞེས་དང་། ལ་སོགས་པ་ཀུན་འབྱུང་སྤངས་སོ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ་ལམ་བསྒོམས་སོ་ཞེས་དེས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །བདག་གིས་སྟག་བསྟལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ། ཡང་ཤེས་པར་བྱར་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས་ལམ་ལ་སོགས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བ་ཡི་བློ་སྟེ་ཤེས་པར་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར། ཉི་འོག་པ་ནི་ཟག་མེད་ལ་བརྟུན་པ་ལས་གཞན་པའི་

རྣམ་པ་ཉེར་བརྒྱད་ཁས་ལེན་པས་མཉམ་གཞག་གིས་དེ་ལྟར་ཤེས་སོ་ཞེས་ཟེར།

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་དབྱད་པ་ལ། ཤེས་བརྟུའི་ཁྱད་པར། གཉེན་པོའི་ཁྱད་པར། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར། ཁྱད་པར་གཞན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རང་བཞིན་དང་ནི་གཉེན་པོ་དང་།།
རྣམ་པ་རྣམ་པ་སྤྲོད་ཡུལ་དང་།།
སྤྲོར་དང་བྱ་བ་བྱས་ཉིད་དང་།།
རྒྱུ་རྒྱས་པ་ལས་བརྟུ་ཡིན་ནོ།། ५

ཞེས་པས་བསྟན། ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣེས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གསུམ་ཡོད་ལ་བརྟུན་མ་པར་བཞག་ཅེ་ན། རྒྱུ་བདུན་གྱིས་ཤེས་པ་བརྟུར་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་གྲག་གོ་སྟེ། རང་བཞིན་དང་དོ་བོ་ལས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ། དོན་དམ་པ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉེན་པོ་ལས་ནི་ཆོས་དང་རྣེས་སུ་ཤེས་པ་དག་སྟེ་འདོད་པའི་ཁམས་དང་ཁམས་གོང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་ལས་ནི་སྐྱག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་དག་སྟེ། དམིགས་པ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་དང་དམིགས་པ་ལས་ནི་འགོག་པ་དང་ལམ་ཤེས་པ་དག་སྟེ། རྣམ་པ་དང་སྤྲོད་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲོར་བ་ལས་ནི་ཞི་མས་ཤེས་པ་སྟེ། དེས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་སེམས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྲོར་བ་བྱས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་ཞེས་དང་། བྱ་བ་བྱས་པ་ལས་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་སྟེ། བྱ་བ་བྱས་པའི་རྒྱུ་ལས་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་རྒྱས་པ་ལས་ནི་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་སྟེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་རྣམ་པ་བརྟུ་ཉིད་དུ་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་གཉེན་པོའི་ཁྱད་པར་ནི།**

སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པའམ།།
ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་དེ།།

ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན།།
འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྗེས་མ་ཡིན།། ৭

ཞེས་པས་བསྟན། ཆོས་ཤེས་འདོད་པ་དང་རྗེས་ཤེས་གོང་མའི་གཉེན་པོར་བཤད་པ་དེ་ལ་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ། སྟོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པའམ་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དང་པོར་འདོད་པ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱས་ནས་འདྲིས་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱུན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གོང་མ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་སྟིད་པའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་ཅར་གྱི་ནི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་པ་ནི་སྟིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ཤེས་ནི་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་ལ་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་སྐྱེས་པ་ན་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱལ་བར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྗེས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོར་མ་བཤད་པ་ནི་རིགས་ན་ཆོས་ཤེས་གོང་མའི་གཉེན་པོར་ཅི་སྟེ་མི་སྟོན་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་ཐམས་ཅད་དང་སྟོམ་ལམ་ལའང་སྐྱག་ཀུན་ལ་ཆོས་ཤེས་དག་གིས་ནི་གོང་མའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་མི་སྟིད་པས་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ལ། ཤེས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་དང་། རྣམ་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ལ། ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་རྣམ་པ་གང་གིས་འཇུག་པ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ། བདེན་བཞི་ཤེས་པ། ཚ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་རྣམ་པ་གང་གིས་འཇུག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས།།
རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་

ཅེས་པས་བསྟན། ཤེས་པ་བཅུ་པོ་དེ་ལས་ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ། བདེན་བཞི་ལ་རེ་རེ་ཞིང་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་བྱའོ། **།གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི།**

"""""""ཀུན་རྫོབ་ནི།།

དེ་བཞིན་གཤེགས་དུའང་

ཞེས་པས་བསྟན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་དེ་བཞིན་དུ་དོད་ཅེས་སོགས་ན་རྣམ་པ་བཅུ་དུག་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་མི་སྣུག་པ་དང་དབུགས་རྐུབ་པ་དང་དབྱུང་བ་དང་བྱམས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུའང་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་སྦྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། སོགས་པས་ནི་རང་སྦྱིའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཟོ་ཞེག་འཕྱང་ཞེག་སོང་ཞེག་ཅེས་སོགས་བྱམ་སྣམ་ལ་སོགས་པ་བསྟུའོ། །**གསུམ་པ་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ནི།**

"""""""རང་རང་གི།

བདེན་པའི་རྣམ་པས་བཞི་ཡིན་ནོ།། ༡༠

ཞེས་པས་བསྟན། བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ནི་རང་རང་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པས་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་ཐ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ལ། དྲི་མེད་དང་། དྲི་བཅས་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཐ་རོལ་ཡིད་ཤེས་དྲི་མེད་ཀྱང་།།

དེ་བཞིན་

ཞེས་པས་བསྟན། ཐ་རོལ་གྱི་ཡིད་ཤེས་པ་དྲི་མེད་དག་ཀྱང་ལམ་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དྲི་བཅས་འཇུག་ཚུལ་ནི།

"""""""དྲི་མ་དང་བཅས་ནི།།

ཤེས་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམ།།

རྫས་རེ་རེ་ཞེག་སྟོང་ཡུལ་ལོ།། ༡༡

ཞེས་བས་བསྟན། སེམས་ཤེས་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཛིན་ཏེ། དྲི་བཅས་དྲི་མེད་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྫས་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རྫས་རེ་རེ་ཞེག་སྟོང་ཡུལ་ལོ། །**ལྟ་བ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་བརྣམ་པ་གང་གིས་འཇུག་པ་ནི།**

ལྷག་མ་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་ཅན།།
སྟོང་དང་བདག་མེད་མ་གཏོགས་སོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། སྔར་ཤེས་པ་བརྒྱད་བཤད་པའི་ལྷག་མ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་ཅན་ཡིན་ཞིང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །སྟོང་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ། །འདི་ལས་སྤྲིད་པ་གཞན་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་བདག་གི་ཐ་སྙད་འདོགས་ལ་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་ཐ་སྙད་དེ་འདོགས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཞི་ས་རྣམ་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ། ཟག་མེད་ལ་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྫས་སུ་སྒྲུབ་པ། རྣམ་པའི་ངོ་བོ། གཟུང་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ། རང་ལུགས་དང་། གཞན་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི།

དྲི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམ་མེད།།

ཅེས་བས་བསྟན། ཅི་ཟག་པ་མེད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ཁ་ཆེ་བ་ནི་དྲི་མེད་ལ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པ་མེད་པར་འདོད་དོ། །**གཞི་ས་གཞན་ལུགས་ནི།**

གཞན་ཡོད་ཅེས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས།། ༡༥

ཞེས་པས་བསྟན། གཞན་ཉེ་འོག་པ་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པའང་ཡོད་ཅེས་པ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་ནི་བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལས། མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པས་བསྒྲུབ་པའི་སྐོན་ནས་མི་རྟག་པ་དང་། དུཿཁ་དང་། སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། རྒྱུ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུན་དང་། འདི་ནི་གཞི་ཡོད་དོ། །འདི་ནི་གཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྫས་སུ་སྒྲུབ་པ་ནི།**

རྫས་སུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། **ཉེ་འོག་པ་ནི་རེ།** རྫས་སུ་ནི་སྣུག་བསྟལ་གྱི་བཞི་དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་རྣམས་ཀྱི་རེ་རེ་སྟེ་བདུན་ཡིན་གྱི་གཞན་རྣམས་ནི་རྣམ་གྲངས་པའོ་ཞེས་ཟེར། བྱེ་སྨྲ་ནི་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཉེད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་ལྟར་ཀྱེན་ལ་རག་ལུས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པའོ། །གཅོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྣུག་བསྟལ་བའོ། །བདག་གིར་ལྟ་བའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྟོང་པའོ། །བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བདག་མེད་པའོ། །སེ་བོན་གྱི་ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུའོ། །འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཀུན་འབྱུང་བའོ། །འཕེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའོ། །མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་ནི་རྒྱན་ནོ། །ཟུང་ཏོ་ཞེག་པའི་ཕྱིར་འགོག་པའོ། །མེ་གསུམ་ཞི་བའི་ཕྱིར་ཞི་བའོ། །འཆི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གྲོས་མའོ། །སྐྱེན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དེས་པར་འབྱུང་བའོ། །བགྲོད་པའི་དོན་གྱིས་ལམ་མོ། །འཕྲད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རིགས་པའོ། །ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་སྒྲུབ་པའོ། །ཤིན་ཏུ་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེས་པར་འབྱིན་པར་བྱེད་པའོ། **།གསུམ་པ་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ནི།**

རྣམ་པ་ཤེས་རབ་

ཅེས་བས་བསྟན། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པ་དེ་ཉིད་མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་འཛིན་སྐངས་ཡིན་པར་འདོད་མོད་ཀྱི། བྱེ་བག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཤེས་རབ་ཏུ་འདོད་དོ། །**བཞི་པ་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།**

.....དང་བཅས་པའི།།
དམིགས་དང་བཅས་པས་འཛིན་པར་བྱེད།།
ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བྱ་ཡིན།། ༡༦

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་ན་ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་འཛིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་གྱི། ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཛིན་པར་བྱེད་ལ། ཤེས་བྱར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཤེས་རབ་ནི་གསུམ་གཱ་དང་གཞན་དམིགས་བཅས་རྣམས་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་དང་དམིགས་བཅས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་གཟུང་བ་ཁོ་ནར་འདོད་དོ།།

བཞི་པ་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པ་ལ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། སྐའི་ཁྱད་པར། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་ཁྱད་པར། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །

དང་པོ་ནི།

དང་པོ་རྣམ་གསུམ་གཞན་རྣམས་དག།

ཞེས་བས་བསྟན། ཤེས་པ་བཅུ་པོ་རྣམས་ལས་དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་གཱ་དང་གཞན་དག་པོ་རྣམས་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་སྐའི་ཁྱད་པར་ནི།**

དང་པོ་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ན།།
བྱག་ན་ཆོས་ཤེས་བྱ་བར་དག།

རྟེས་ཤེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུག། ༡༩

གཞན་ཡིད་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་བཞི།།

ཞེས་བས་བསྟན། སའི་ཁྱད་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་ནི་འདོད་པ་ནས་སྔོད་རྩེའི་བར་གྱི་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་ལ། བསམ་གཏན་ས་དུག་ཁོ་ན་ན་ཚོས་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་ཀྱི་དེ་ནི་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ཕྱེ་བས་གཟུགས་མེད་ན་མེད་དོ། །ཟག་མེད་སྔ་དགུ་ཅི་རིགས་པ་ན་རྟེས་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་སྟེ་དུག་པོ་རྟེས་ཤེས་ཀྱི་ཚར་གཅོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ས་དགུ་ན་ཡོད། ཚོས་ཤེས་ཀྱི་ཚར་གཅོད་རྣམས་ནི་ས་དུག་པའོ། །གཞན་ཡིད་ཤེས་པ་ནི་སྐྱེ་དགའ་བས་ལམ་སྐྱ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་པོ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནོ། **།གསུམ་པ་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།**

དེ་ནི་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན།།
ཚོས་ཤེས་བྱ་བ་འདོད་རྟེན་ཅན།།
ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་རྟེན་ཅན་གཞན།། ༢༠

ཞེས་བས་བསྟན། རྟེན་གང་ལ་ཞེ་ན། སེམས་ཤེས་དེ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཉིད་དུ་དེས་ལ། ཚོས་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཙོ་བོར་འདོད་པ་སྐུན་འབྱིན་པ་ཡིན་པས་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་སྟེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་འདོད་པ་ལས་གྲོལ་ཟིན་པས་དེ་སྐུན་མི་འབྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་གསུམ་གཅིག་པ་ཡི་རྟེན་ཅན་ནི་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་བརྒྱད་པོ་རྣམས་སོ། **།བཞི་པ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་ཁྱད་པར་ནི།**

འགོག་བློ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་པ།།
གཅིག་སྟེ་ཐ་རོལ་སེམས་བློ་ནི།།

གསུམ་མོ་ལྷག་མ་བཞི་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། འོན་ཏེ་ཤེས་པ་འདི་དག་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞེན། འགོག་པ་ཤེས་པའི་བློའི་ངོ་བོ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་གཅིག་པུ་སྟེ། ཚ་རོལ་སེམས་བློའི་མཚུངས་ལྡན་ཁོ་ན་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་གཞན་གསུམ་མོ། །ལྷག་མ་ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ནི་ཅི་རིགས་པར་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་གཅིག་ཡིན་ནོ།།

ལྟ་བ་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་ལ། ཤེས་པ་གང་གི་དམིགས་པ་ཤེས་པ་དུ་ཡིན་པ། ཆོས་དུ་མ་ལ་ཡུལ་ཅན་གང་གིས་དམིགས་པ། ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ཇི་ཙམ་ཤེས་པའོ།། དང་པོ་ནི།

ཆོས་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་དགུ་ཡིན་ནོ།། ༡༨
ལམ་རྣེས་བློ་ཡི་དགུ་ཡིན་ནོ།།
སྤྲུག་བསྔལ་རྒྱུ་བློའི་གཉེས་ཡིན་ནོ།།
བཞི་ཡི་བཅུ་ཡིན་གཅིག་གི་མིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཤེས་པ་གང་གི་དམིགས་པ་ཤེས་པ་དུ་ཡིན་ཞེན། དེ་ལ་ཆོས་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ནོ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྤྲུག་ཀུན་ལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་རྣེས་ཤེས་ལས་གཞན་བའི་ཟག་མེད་བརྒྱད་ནི་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་བའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ལས་གཞན་དགུ་དང་། རྣེས་བློ་ཡི་ཡུལ་ཡང་སྤྲང་བཞིན་དུ་ཆོས་ཤེས་ལས་གཞན་དགུ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུག་བསྔལ་ཤེས་པ་དང་དེའི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་སྟེ་བློ་གཉིས་པོའི་ཡུལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཏེ་གཉིས་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཞིང་ཚ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དག་ནི་

ཆོས་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཚའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་དེ་བཞི་ཡི་ཡུལ་ནི་ཤེས་པ་བརྒྱ་ཅར་རིམ་བཞིན་ཡིན་ལ། འགོག་པ་ཤེས་པ་གཅིག་པུ་དེ་དག་གི་ཡུལ་ནི་ཤེས་པ་གང་ཡང་མིན་ཏེ། དེས་འདུས་བྱས་མི་ཤེས་ཤིང་འདུས་མ་བྱས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ཆོས་དུ་མ་ལ་ཡུལ་ཅན་གང་གིས་དམིགས་པ་ནི།

ཆོས་བརྒྱད་ཀ་ནི་སྣོར་བར་བྱ།། ༡༧
ཁམས་གསུམ་པ་དང་དྲི་མེད་ཆོས།།
འདུས་མ་བྱས་རྣམ་གཉིས་གཉིས་སོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་ཤེས་བྱའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀ་ཕྱེ་ལ་དེ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཤེས་པ་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་སྣོར་བར་བྱ་སྟེ། འབྱེད་ཚུལ་ནི་འདུས་བྱས་ཁམས་གསུམ་པ་དང་དྲི་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཏེ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལའང་མཚུངས་ལྡན་དང་མཚུངས་ལྡན་མིན་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་ལའང་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཏེ་རྣམ་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་སོ། **།གསུམ་པ་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་རྗེ་ཙམ་ཤེས་པ་ནི།**

ཀུན་རྫོབ་གཅིག་པུས་རང་ཆོགས་ལས།།
གཞན་ནི་བདག་མེད་ཉིད་རིག་འགྱུར།། ༡༨

ཞེས་པས་བསྟན། ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་པུས་རང་གི་ཆོགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རང་གི་ཆོགས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་དང་ལྡན་ཏིག་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ལ། །དེ་དག་གི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤིན་ཏུ་ཉེ་བས་མི་མཐོང་སྟེ། མིག་གིས་མིག་སྣན་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། **།གཉིས་པ་ལྡན་པ་བཤད་པ་ནི།**

ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་ལོ་ལ།།
ཚགས་ཅན་ཤེས་པ་གཅིག་དང་ལྡན།།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ཡན་ཆད་ནི།།
བཞི་ལ་རེ་རེ་འཕེལ་དང་ལྡན།། ༡༩

ཞེས་བས་བསྟན། གང་ཟག་གང་ཤེས་པ་དུ་དང་ལྡན་ཞེ་ན། སོ་སོར་སྐྱེ་བོ་ཚགས་བཅས་ནི་གྲུབ་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་ལྷ་དང་ལྡན་ཞིང་ཚགས་བྱལ་ནི་སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །འཕགས་པ་ནི་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་ལོ་ལ་གནས་པའི་ཚེ་ཚགས་ཅན་ཡིན་ན་གྲུབ་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་ལྷ་དང་ལྡན་ལ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་དང་དུཿཁ་ཤེས་པ་གཉིས་བསྟན་ཏེ་གསུམ་དང་། དེ་ཡན་ཆད་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པ་དང་དྲུག་པ་དང་བཅུ་པ་དང་བཅུ་བཞི་པ་དང་བཞི་ལ་རྗེས་ཤེས་དང་གྲུབ་འབྱུང་འགོག་པ་དང་ལམ་ཤེས་རེ་རེ་འཕེལ་བས་རིམ་པ་བཞིན་ཤེས་པ་བཞི་དང་ལྡ་དང་དྲུག་དང་བདུན་དང་ལྡན་ཞིང་། སྒོམ་ལམ་ལའང་བདུན་པོ་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་ལ་གལ་ཏེ་ཚགས་བྱལ་ཞིག་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཤེས་བསྟན་ཏེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གཉིས་ནས། སྒོམ་ལམ་པ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་བར་དུ་འགྱུར་རོ། །མི་སློབ་པ་ནི་དབང་པོ་རྣུལ་ན་དང་པོ་དགུ་དང་རྣོ་ན་བཅུ་ཅར་དང་ལྡན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཤེས་པ་ཐོབ་ཚུལ་ལ། མཐོང་ལམ་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ། ལམ་གཞན་དུ་ཐོབ་པ། ལམ་གང་ལས་དུ་ཐོབ་པ། ཐོབ་བའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་།།
ཤེས་པ་རྗེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་རྣམས།།
མ་འོངས་པ་ཐོབ་དེ་ཉིད་ལ།།
རྗེས་གསུམ་ལ་ནི་གྲུབ་རྫོབ་ཀྱང་།། ༢༠

དེ་ཕྱིར་མངོན་རྟོགས་མཐའ་ཞེས་བྱ།།

དེ་ནི་མི་སྐྱེའི་ཚོར་ཅན་ཡིན།།
རང་དང་འོག་སྐ་འགོག་པའི་མཐའ།།
རང་བདེན་རྣམ་ཅན་འབད་ལས་བྱུང་།། ༢༡

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་དག་ཅིག་ཐོབ་ཅེ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བདུན་སྐྱེས་པའི་ཚེ་རྗེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་རྣམས་དང་འདྲ་བ་མ་འོངས་པ་དག་ཀྱང་རང་རང་གི་ཚེ་ཐོབ་སྟེ། འདི་ལྟར་དུས་ཀ་ལ་ཚོས་བཟོད་སྐྱེས་པའི་ཚེ་དེ་དང་དམིགས་རྣམ་འདྲ་བའི་ཚོས་བཟོད་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། སངས་ཆགས་བཅས་ཀྱིས་མི་ལྟོགས་མེད་ཁོ་ནའི་དང་། ཆགས་བྲལ་ཀྱིས་ནི་ས་དྲུག་ཅི་རིགས་པ་སྟེ་དེའང་ས་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་དུས་གཅིས་པ་གཞན་ཀྱིས་ནི་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་ཐོབ་མོད་ཀྱི་མངོན་དུ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་ལམ་ལན་དུ་མར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་བའི་ལམ་དེ་ཉིད་ལས་སྤྲུལ་བསྟལ་ཀྱན་འབྱུང་འགོག་པ་སྟེ་རྣེས་སུ་ཤེས་པ་གསུམ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཐོབ་ཀྱང་ཚོས་ཤེས་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་ཟད་པ་མངོན་བར་མ་རྟོགས་པས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ལམ་ལ་རྣེས་ཤེས་ལ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ལམ་བདེན་དེ་ཉིད་སྤོན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པ་དང་བདེན་པ་ཟད་པར་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣེས་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདེན་པ་རེ་རེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྣེས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་རེས་འགའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །ས་དུ་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཐོབ་ཅེ་ན། མཐོང་ལམ་རང་གང་གི་ས་པ་ཡིན་པའི་ས་པ་དང་དེའི་འོག་སའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཐོབ་སྟེ། མཐོང་བའི་ལམ་མི་ལྟོགས་མེད་པའི་ས་པ་ཡིན་ན་ས་དེ་པ་དང་འོག་འདོད་པའི་ས་པའི་ཀུན་

རྫོང་ཤེས་པ་ཐོབ་བོ། །འགོག་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞིའི་ཐ་མ་ཚོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དང་གཞན་གཉིས་དྲན་ཉེ་བཞི་གཡོ་ན་ནོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་གང་ཞེག་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐ་ཐོབ་པའི་རང་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འབད་པ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལམ་གཞན་དུ་ཐོབ་པ་ལ། གྲངས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང། འདྲ་བཞྱགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་དུ་ཐོབ་པ་དང། མི་སློབ་པའི་ལམ་ལ་དུ་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། བསྟུན་པ་ལ་དུ་ཐོབ་པ་དང། སྐོམ་ལམ་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་དང། སྙིང་རྗེའི་རྣམ་གྲོལ་བརྒྱད་ལ་དང། སྟོབ་པ་དབང་པོ་སྟོང་བའི་གྲོལ་ལམ་ལ་དང། སྙིང་རྗེའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་དུ་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཆགས་བཅས་དང། ཆགས་བྲལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆགས་བཅས་བསྟུན་པ་ལ་དུག།

ཅེས་པས་བསྟན། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བསྟུན་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་ཚོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་དང་དྲུག་ཐོབ་སྟེ། དེ་འང་མཐོང་སྤང་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་སྐོམ་སྤང་ལས་གྲོལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཙམ་པོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འང་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ནི་ལམ་ཤེས་པ་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་གཞན་བཞི་ནི་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་ཐོབ་བོ། །ས་ནི་ཆགས་བཅས་ཡིན་པས་མི་ལྟོགས་མེད་པས་བསྟུས་པ་ཡིན་ལ། མཐོང་བ་རྫོགས་པས་བསྒྲིད་པའི་ཕྱིར་སྐལ་མཉམ་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་པ་ལས་ཐོབ་བོ། །ཞི་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་

ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་བཞི་མི་ཐོབ་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་རྟེད་མི་ཐོབ་བོ། །ཞེས་པས་རྟེད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྨོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །**གཉིས་པ་ཆགས་བྲལ་ནི།**

འདོད་ལས་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བདུན།།

ཞེས་པས་བསྟན། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་སྟར་ཀྱི་དྲུག་པོའི་སྟེང་དུ་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་དང་བདུན་ཐོབ་བོ།།

གཉིས་པ་སྨོས་ལམ་ཐལ་ཆེ་བ་ལ་དུ་ཐོབ་པ་ལ། ཆགས་བཅས་དང་། ཆགས་བྲལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཡི་གོང་མ་ཆགས་བཅས་ཀྱི།།
སྨོས་པའི་ལམ་ལ་བདུན་ཐོབ་བོ།། ༡༡

ཞེས་པས་བསྟན། སྐད་ཅིག་མ་བཟུང་བ་ལམ་ལ་རྟེས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ཡི་གོང་མ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བཅས་ཀྱི་སྨོས་པའི་ལམ་ལ་ནི་སྦྱོར་བ་དང་བར་ཚད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་ཤེས་དང་རྟེས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་བདུན་ཐོབ་བོ། །དེའང་གལ་ཏེ་སྨོས་ལམ་འཇིག་རྟེན་པ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཞེས་ཡིན་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ལྡུང་བ་དང་། འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཡིན་ན་ནི་རྟེས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཆོས་ཤེས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་གང་རུང་ཞེས་ཏ་ལྟར་བྱང་བ་ཡིན་ལ་གཞན་དག་ནི་མ་འོངས་པ་ཐོབ་སྟེ། རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་བཅས་དང་སྨོད་པ་ཡིན་པས་གཞན་གསུམ་ནི་མི་ཐོབ་བོ། །**གཉིས་པ་ཆགས་བྲལ་ནི།**

ས་བདུན་ལས་རྒྱལ་མངོན་ཤེས་དང་།།

མི་གཡོ་ཐོབ་དང་སྦྱོལ་སྒོམ་པའི།།
བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བདག་དང་།།

ཞེས་པས་བསྟན། སློབ་པ་བསམ་གཏན་བཞི་གཟུགས་མེད་གསུམ་སྟེ་ས་བདུན་ལས་རྒྱལ་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཟག་ཟད་མ་གཏོགས་མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་བདུན་ཐོབ་ལ། མི་གཡོ་བ་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་ཟག་མེད་དུག་དང་ཟད་ཤེས་ཏེ་བདུན་ཐོབ་བོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ཕ་རོལ་སོམས་ཤེས་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གསུམ་མི་ཐོབ་ལ། དང་པོ་མི་ཐོབ་སྟེ། འཕོ་བའི་ལམ་ཟག་མེད་དུ་དེས་ཤིང་གཞན་ཐོབ་པའི་ཕྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་སྦྱོལ་མར་སྒོམ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་རྣམ་དེ་སྟེད་པ་དེ་དག་ལའང་ཟག་མེད་དུག་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ་བདུན་ཐོབ་ཀྱི་གཞན་གསུམ་ནི་མི་ཐོབ་སྟེ། མི་སློབ་པ་མིན་པས་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་མི་ཐོབ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་མིན་པས་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྒིད་རྩེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བརྒྱད་ལ་དུ་ཐོབ་པ་ནི།

གོང་མའི་གྲོལ་བའི་ལམ་བརྒྱད་ལའང་།། ༢༣

ཞེས་པས་བསྟན། ས་བདུན་གྱི་གོང་མ་སྒིད་རྩེ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་ལའང་ཤེས་པ་བདུན་ཐོབ་ཀྱི། ཟག་མེད་དུག་དང་སེམས་ཤེས་སོ། **།བཞི་པ་སློབ་པ་དབང་པོ་སྦྱོང་བའི་གྲོལ་ལམ་ལ་དུ་ཐོབ་པ་ནི།**

སློབ་པ་སྦྱོང་བའི་གྲོལ་བ་ལ།།
ཤེས་པ་དུག་དང་བདུན་འཐོབ་ལམ།།
བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་དུག།

ཅེས་བས་བསྟན། སློབ་པ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ནི་དབང་པོ་སྡུང་བའི་རྣམ་པར་གྱོལ་བའི་ལམ་ལ་ཤེས་པ་དྲུག་ཐོབ་སྟེ། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྤྲུལ་བསྟལ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་རྣམས་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་བསྟན་ཏེ་བདུན་ཐོབ་བོ། །འམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཉིས་ཀས་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པའང་ཐོབ་བོ་ཞེས་ཟེར་བའི་ལུགས་ཐ་དད་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྡུང་བའི་ལམ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའང་ཐོབ་བོ།།

སློབ་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའང་རྟུང་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའང་རྟུང་སྟེ་དབང་པོ་སྡུང་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་དྲུག་ཐོབ་སྟེ་སྟོང་མ་བཞིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བའི་ལམ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དགག་ཅེ་ན། གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཐུ་བ་སྟིད་རྩེའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་དུ་ཐོབ་བ་ནི།

དེ་བཞིན་སྟིད་རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་ལའང་།། ༢༩

ཞེས་བས་བསྟན། སྟོ་མ་དེ་བཞིན་དུ་སྟིད་རྩེ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལའང་དྲུག་པོ་ཁོ་ནའོ།།

གཉིས་པ་མི་སློབ་པའི་ལམ་ལ་དུ་ཐོབ་པ་ལ། དབང་པོ་རྣོལ་པོ། དབང་པོ་རྩེན་པོ། དབང་པོ་འཕོ་བའི་ལམ་ལ་དུ་ཐོབ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་དགུའོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། དབང་རྣོལ་གྱིས་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཐོབ་པ་ན་ཚེ་དེ་ལ་ཉམས་སྟིད་བས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་ཤེས་པ་དགུའོ། །**གཉིས་པ་དབང་པོ་རྩེན་པོ་ནི།**

མི་གཡོ་བས་ནི་བཅུ་པོའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་ཀྱིས་ནི་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའང་པོའ་བས་ཤེས་པ་བཅུ་པོའོ། །**གསུམ་པ་དབང་པོ་འཕོ་བའི་ལམ་ལ་དུ་པོའ་ནི།**

དེར་འཕོ་གྱོལ་བའི་ཐ་མ་ལའང་།།

ཞེས་པས་བསྟན། མི་གཡོ་བ་དེར་འཕོ་བའི་རྣམ་པར་གྱོལ་བའི་ལམ་ཐ་མ་ལའང་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་པོའོ། །**གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ནི།**

བཤད་པའི་ལྟག་མ་ལ་བརྒྱད་འཛིའོ།། ༢༥

ཅེས་པས་བསྟན། སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ལྟག་མ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྱོལ་དགྲ་པ་དང་། ས་བདུན་ལ་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བ་དང་མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་བསམ་གཏན་སྲིལ་མར་སྐྲོམ་པའི་རྣམ་གྱོལ་ལམ་དང་མི་གཡོ་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་གྱོལ་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་དང་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྒོར་བ་དང་ཞྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་སྒོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཟད་མི་སྐྱེའི་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་ཤེས་པ་བརྒྱད་པོའ། མི་སྒོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་སྒོར་བ་དང་ཞྱད་པར་དང་རྣམ་གྱོལ་གྱི་ལམ་ལ་དུས་སྒོར་ཡིན་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་ཤེས་པ་དགྲ་པོའ་ལ། དུས་མི་སྒོར་ཡིན་ན་བཅུ་པོའོ། །མངོན་ཤེས་དང་བསམ་གཏན་སྲིལ་མར་སྐྲོམ་པའི་བར་ཚད་མེད་པའི་ལམ་ལ་དུས་སྒོར་ཡིན་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་དང་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་བརྒྱད་པོའ། དུས་མི་སྒོར་ཡིན་ན་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་དགྲ་པོའ་ནི། །**གསུམ་པ་ལམ་གང་ལས་དུ་པོའ་ནི།**

གང་ལས་ཚགས་བྲལ་བྱ་ཕྱིར་གང་།།
པོའ་པ་དེར་ཡང་འོག་མའང་འཕོའ།།

ཟད་པ་ཤེས་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱང་།།
སྡུག་སྔོན་སྟོན་རྣེད་མི་ཐོབ་བོ།། ༡༨

ཞེས་བསྟན། ལམ་གང་ལ་སྡུ་བའི་ཤེས་པ་ཐོབ་ཅེ་ན། རེ་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་ལམ་སྒང་ཡིན་པ་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྒང་ཐོབ་པ་དེ་བའི་མ་འོངས་པའང་ཐོབ་བོ། །ཟག་མེད་ཤེས་པ་ལམ་སྒང་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུམ་ཟད་དོ། །འོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྒང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ཡང་སྤྲོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སྒང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེར་ཡང་རང་གི་སྡུ་བའི་དང་སའོག་མ་བའི་ཟག་པ་མེད་བའི་ཤེས་པའང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པས་ཐོབ་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱང་མི་སྐྱག་པ་དང་དབུགས་དབྱུང་རྟུབ་པ་ལ་སོགས་བའི་སྡུ་གྲུ་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཅིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོག་མ་ཐག་པ་བཅད་པ་ལྟ་བུ་དང་དབུགས་འབྱིན་པ་ལྟ་བུ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཐོབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲིད་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ན་ཡུལ་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེས་དབུལ་བས་བསུ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞན་དབང་མེད་པའི་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་པ་ན་དགེ་བའི་ཆོས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟི་སྟེད་པ་ཐོབ་བམ་ཞེ་ན། སྟོན་མ་རྣེད་པ་ཁོ་ན་ཐོབ་ཀྱི་རྣེད་ཟིན་པ་ནི་མི་ཐོབ་བོ། །རྣམ་པར་ཅམས་པ་ལས་ཀྱང་རྣེད་པ་མི་ཐོབ་སྟེ། ཐོབ་པ་བཏང་བའི་ཕྱིར་རོ། །**བཞི་པ་ཐོབ་བའི་དབྱེ་བ་ནི།**

རྣེད་དང་བསྟེན་ཅས་བྱ་བ་ནི།།
དགེ་བ་འདུས་བྱས་ཐོབ་བའོ།།
གཉེན་པོ་དང་ནི་ཐག་སྲིང་བའི།།
ཐོབ་པ་ཟག་དང་བཅས་བའི་ཡིན།། ༡༩

ཞེས་བསྟན། ཅི་ཐོབ་པ་རྣེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཀྱི། ཐོབ་པ་ནི་

བཞིར་ཡོད་དེ། རྟེད་པ་ཐོབ་པ་དང་། བསྟེན་པ་ཐོབ་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཐོབ་པ་དང་། ཐག་སྲིང་པ་ཐོབ་བའོ། །དེ་ལ་རྟེད་ཐོབ་ནི་དགེ་བ་འདུས་བྱས་གསར་རྟེད་དང་། བསྟན་པ་ཐོབ་པ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བ་འདུས་བྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་ཟིན་ཡང་ཡང་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཐོབ་བའོ། །དེ་ལྟར་བའི་ཚེས་ལ་ནི་རྟེད་བསྟེན་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ་མ་འོངས་པ་ལ་རྟེད་ཐོབ་འབའ་ཞིག་དང་འདས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །གཉེན་པོའི་ཐོབ་པ་དང་ནི་ཐག་སྲིང་བའི་ཐོབ་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པ་དང་དེ་དག་སྤངས་པ་ཐག་བསྲིངས་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་ལུས་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བཞི་གང་ཟག་བཅས་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་མ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཉེ་འོག་པ་ནི་དབང་པོའི་སྟོབ་སྟོམ་པའི་སྟོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་། ལུས་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བརྟགས་པས་རིལ་འཛིན་འཛིག་པའི་རྣམ་པར་འཛིག་པ་ཐོབ་པ་སྟེ་གཉིས་བསྟན་པས་དྲུག་ཏུ་འདོད་མོད་ཀྱི། ཁ་ཅི་བ་ནི་དེ་གཉིས་སྟར་ཀྱི་བཞི་པོའི་ཕྱི་མ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ་ཞེས་ཟེར།

བཞི་པ་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ། བསྟན། བཤད། བསྡུ་གསུམ། དང་པོ་ནི།

སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་མ་འདྲེས་པ།།
སྟོབས་ལ་སོགས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཟད་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་སྟེ་བཤད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་བརྟེས་པ་གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་ཟད་པ་མཉམ་བའི་ཚེ་བརྟེས་པའི་ཆོས་ནི་ཉན་རང་སོགས་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་མ་འདྲེས་པ་སྟེ། སྟོབས་བཅུ་དང་། ལ་སོགས་པ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་

བཞག་པ་གསུམ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། སྟོང་བས་བརླུ་བཤད་པ། མི་འཇིགས་པ་བཞི། དྲན་ཉེ་གསུམ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ། མཁྱེན་བའི་སྟོང་བས་དང་། སྐྱེའི་སྟོང་སོ། །དང་པོ་ལ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དང་། སའི་ཁྱད་པར་དང་། དེས་ཆོག་གི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

གནས་དང་གནས་མིན་ཤེས་པ་བརྒྱ།།
ལས་འབྲས་ལ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་སོགས།། ༢༤

དབང་པོ་མོས་དང་ཁམས་ལ་ནི།།
དགུའོ་ལམ་དག་ལ་བཅུའམ།།
གཉིས་ནི་གྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན།།
ཟད་པ་དྲུག་གམ་བཅུ་ཡིན་ནོ།། ༢༥

ཞེས་པས་བསྟན། གནས་དང་གནས་མིན་པ་ནི་སྤྲིད་པ་དང་མི་སྤྲིད་པའམ་ཡང་ན་བྱང་མེད་སངས་རྒྱས་བྱེད་པ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ལ་སྐྱེས་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ནི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མདོར་ན་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མཁྱེན་པ་ནི་ཆོས་བཅུར་ཕྱེ་ནས་གྱན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཐམས་ཅད་དང་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་ཡུ་དང་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་བདུན་དང་སྤྲུལ་གྱན་ཤེས་པས་བྱུང་དང་འགོག་ཤེས་ཀྱིས་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་གཅིག་ཏུ་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ཟག་མེད་གཉིས་དང་ཐ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་གསུམ་དང་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པས་འདུས་མ་བྱས་ལྔང་མ་བསྟན་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་དགུ་སྟེ་སྤྱིར་ཤེས་པ་བརྒྱ་ཡིན་ནོ།།

ལས་དང་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་མཁྱེན་པའི་སྟོང་ཉིས་ནི་ཟག་བཅས་ཏེ་སྐྱེས་ཀྱན་གྱིས་བསྟུས་པས་དེ་མཁྱེན་པའི་སྟོང་ལ་ནི་འགོག་ལམ་ཤེས་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་བརྒྱད་དང་བསམ་གཏན་བཞི་དང་སོགས་པ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་ཏིང་

འཛིན་གསུམ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་མཐར་གནས་དགུ་སོགས་དང་དད་སོགས་དབང་པོ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་གཙོ་བོ་དང་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ནི་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་མཉེན་པའི་སྟོབས་དང་། གང་ཟག་ལ་ལ་ཉན་རང་དང་ལ་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་མོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་མཉེན་པའི་སྟོབས་དང་། ཁམས་སྣ་ཚོགས་མཉེན་པའི་སྟོབས་ལ་ནི་སྨྲ་དཔོན་འདུས་བཟང་རེ། ཁམས་ནི་སྡོན་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་བསམ་པའོ་ཞེས་ཟེར། འདི་ན་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་པ་དུ་མ་མཉེན་པ་ལ་འདོད་དོ། །སྟོབས་དེ་བཞི་ནི་འདུས་བྱས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་དགུ་དགུའོ། །དམྱལ་བ་ནས་འགོག་པའི་བར་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཉེན་པའི་སྟོབས་དག་ལ་ནི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་མཉེན་པར་བརྟུང་ན་ཤེས་པ་བཅུ་དང་། འམ་ཞེས་པས་ལམ་ཉིད་མཉེན་པར་བརྟུང་ན་འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་དགུའོ། །རང་གཞན་གྱི་སྡོན་གྱི་སྐྱེ་བ་དུ་མ་ཁྱད་ཆོས་དང་བཅས་པ་མཉེན་པ་སྡོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་མཉེན་པའི་སྟོབས་དང་། ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆི་བ་དང་འཕོ་བ་བར་སྲིད་ཀྱི་ཁ་དོག་བཟང་ངན་ལ་སོགས་པ་གཟིགས་ཤིང་དེ་དག་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་རྒྱས་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་བའང་མཉེན་པ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཉེན་པའི་སྟོབས་ཏེ་གཉིས་པོ་ནི་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་དུ་དེས་བས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟག་པ་ཟད་པ་མཉེན་པའི་སྟོབས་ནི་ཟག་པ་འགོག་པ་ཁོ་ན་མཉེན་པར་བརྟུང་ན་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་འགོག་ཤེས་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ་དུག་གམ་གལ་ཏེ་ཟག་པ་ཟད་པ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་བརྟུང་ན་ཤེས་པ་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྐབས་ཁྱད་པར་ནི།

སྡོན་གནས་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བའི་སྟོབས།།

བསམ་གཏན་དག་ན་ལྷག་མ་ནི།།

ས་རྣམས་ཀུན་ན་

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་ལ་སྟོན་གནས་རྣེས་དྲན་དང་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཉེན་པའི་སྟོབས་གཉིས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་པོ་དག་ན་ཡོད་དེ། འདི་དག་ནི་ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲིང་བྱ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོབས་ལྷག་མ་བརྒྱད་པོ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་ས་རྣམས་ཀུན་ན་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་སྤྱ་བའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་རྣམས་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་བསྟུས་པའི་སྟོབས་རྣམས་ས་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་དོ། །རྟེན་ནི་འཛམ་གླིང་པའི་སྒྲིས་པ་ཁོ་ནའོ། །**གསུམ་པ་དེས་ཚོགས་གི་ཁྱད་པར་ནི།**

.....ཅི་ཡི་ཕྱིར།།

འདིའི་སྟོབས་གང་ཕྱིར་ཐོགས་མི་མངའ།། ༣༠

ཞེས་བས་བསྟན། ཅི་ཡི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཤེས་པ་བཅུ་ནི་སྟོབས་ཞེས་བྱ་ལ་གཞན་ཉན་ར་ང་ལའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ལ་སྟོབས་ཞེས་མི་བྱ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མི་བརྗོད་དོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་འདིའི་མཉེན་པ་ཁོ་ན་ལ་སྟོབས་སུ་འཇོག་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པ་ལ་འདི་ར་སྟོབས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་གཞན་ལ་དེ་མེད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉེན་པ་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །**གཉིས་པ་སྐྱེའི་སྟོབས་ནི།**

སྐྱ་ལ་སྲེད་མེད་བྱ་ཡི་སྟོབས།།

གཞན་དག་ཚོགས་ན་གླང་ཆེན་སོགས།།

བདུན་བཅུས་གླགས་པའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནི་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དོ།། ༣༩

ཞེས་བས་བསྟན། འོན་ཀྱང་སྐྱབས་ཀྱི་སྟོབས་མཐའ་ཡས་ན་སྐྱའི་སྟོབས་རྣ་ཙམ་མངའ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སྣེད་མེད་ཀྱི་བུ་ཡི་སྟོབས་མངའ་སྟེ། སྣེད་མེད་ནི་སྟོབས་ཀྱི་མིང་སྟེ་དབེར་ན་གྲངས་ཀྱི་གནས་གཞན་བྱུག་རྩུ་ལ་གྲངས་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྣེད་མེད་ནི་སྟོབས་ཡིན་ལ་དེ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྣེད་མེད་ཀྱི་བུ་ཟེར། །ཡང་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མིའི་སྟོབས་ལ་ནི་སྣེད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོབས་ཀྱང་ཟེར། གཞན་དག་སྐྱའི་རྣས་པའི་ཚོགས་དང་ཚོགས་རེ་རེ་ན་སྣེད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོབས་མངའོ་ཟེར་རོ།།

དཔེ་སྟོན་པའི་གནས་བརྟན་བཅུན་པ་ན་རེ། སྐྱའི་སྟོབས་ཀྱང་ཐུགས་ཀྱི་སྟོབས་བཞིན་མཐའ་ཡས་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཉེན་པའི་སྟོབས་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱ་ཡིས་བཟོད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མི་བཟོད་ན་ནི་སངས་རྒྱས་བཟོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །སྤྲོ་བ་དཔོན་ཡང་དེ་ཉིད་བཞེད་དོ། །སངས་རྒྱས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་འཁོར་ལོ་བསྒྱུར་བའི་ཚོགས་ནི་རིམ་བཞིན་ཤིན་ཏུ་དམ་པ་སྐྱའི་མདུད་པ་དང་ལྡུག་རྒྱུད་དང་གཟེར་བུ་བཏབ་པ་ལྟར་སྤ་བ་ཡིན་ནོ། །སྣེད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་ནི་གླང་ཆེན་ཞལ་པ་བཅུའི་སྟོབས་ནི་སྤྲེས་ཀྱི་གླང་པོ་ཆེ་གཅིག་གི་སྟོབས་དང་། སོགས་པས་དེ་བཞིན་དུ་ཚན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་དང་རབ་གནོན་དང་ཡན་ལག་མཆོག་དང་སྟོབས་མཆོག་དང་སྣེད་མེད་ཀྱི་བུ་སྟེ་བདུན་པོ་སྟ་མ་ལས་ཕྱི་མ་རྣམས་རིམ་བཞིན་བཅུ་བཅུས་གླགས་པ་སྟེ་བསྡུན་པའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་སྟོབས་མཆོག་བཅུ་ནི་སྣེད་མེད་ཀྱི་བུའི་སྟོབས་ཀྱི་ཕྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོབས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །དེ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་པར་ཏོ་ན་ཡིན་ཀྱི་འབྱུང་གྱུར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྔར་བཤད་པ་བདུན་ལས་གཞན་པའི་རེག་བྱ་བརྒྱད་པ་ཞེག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གཉིས་པ་མི་འཇིགས་པ་བཤད་པ་ལ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི།།

ཞེས་པས་བསྟན། མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་རྣམས་ཟད་དོ་ཞེས་ཞལ་འཆེས་ཤིང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་འདི་དག་ནི་ཐར་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པས་སོ། །འདི་དག་ནི་འགོད་བ་ལས་འདས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་བསྟན་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སུས་ཀྱང་ཆོས་མཐུན་དུ་རྒྱལ་བར་ནུས་པའི་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་མ་གཟིགས་པས་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ར།།

གཉིས་པ་བཤད་པ་ནི།

རྗེ་ལྟར་སྟོན་ནི་དང་པོ་དང་།།
བཅུ་པ་གཉིས་པ་བདུན་པ་བཞིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གང་ཞེ་ན། རྗེ་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་སྟོན་ནི་དང་པོ་གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོན་རྗེ་ལྟ་བཞིན་དུ་རང་དོན་རྫོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་སུ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པའང་དེ་བཞིན་དང་། སྟོན་པས་བཅུ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོན་རྗེ་ལྟ་བཞིན་དུ་རང་དོན་སྒྲུབས་པ་ཕུན་ཚོགས་སུ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །སྟོན་གཉིས་པ་ལས་དང་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོན་རྗེ་ལྟ་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། སྟོན་བདུན་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོན་རྗེ་ལྟ་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་དེས་འབྱུང་གི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། **།གསུམ་པ་དྲན་ཉེ་གསུམ་བཤད་པ་ནི།**

དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བདག་ཉིད་གསུམ།། ༣༢

ཞེས་བས་བསྟན། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནི་མདོ་ལས་རྣ་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་གསུམ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་སྟོན་པ་ན་འཚོར་རྣམས་གྱས་པར་ཉན་པར་འདོད་ཀྱང་དགྱེས་པ་དང་རྣེས་སུ་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་མ་གྱས་ཤིང་ཉན་པར་མི་འདོད་ཀྱང་མི་དགྱེས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བར་མི་འགྱུར་ལ། གྱས་མི་གྱས་འདེས་མར་གྱུར་པ་ལའང་དགྱེས་མི་དགྱེས་ཆ་གཉིས་སུ་མི་འགྱུར་བར་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དུ་བཏང་སྙོམས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ནི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཡང་འགོར་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་དེ་ཉན་རང་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མ་འདེས་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གིས་བག་ཆགས་མ་སྤངས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་བག་ཆགས་ནི་སྟོན་ཉོན་མོངས་སྤྱང་པའི་མཐུས་ལུས་ངག་གཡོ་བའི་རྒྱུ་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་སེམས་པ་ཡོད་པའོ་ཞེས་ཏྲི་ཀ་བྱེད་པ་དག་འཆད་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །**བཞི་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཤད་པ་ནི།**

ཐུགས་རྗེས་ཆེན་པོ་ཀུན་རྫོབ་བློ།།
ཚོགས་དང་རྣམ་པ་སྣོད་ཡུལ་དང་།།
མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་ཆེས་ཆེའི་ཕྱིར།།
བ་དད་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད།། ༣༣

ཅེས་བས་བསྟན། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པའམ་བློའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡོ་མ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་འགྲུབ་ལ་སྟེང་རྗེ་བཞིན་དུ་སྐྱག་བསྟལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུའང་མི་འགྲུབ་བོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་པོས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་ནི་སྐྱག་བསྟལ་ལ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་པ་སྣོད་ཡུལ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་

བའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྣག་བསྲལ་ཅན་དུ་བྱན་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འཛུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་རྟོག་པ་དེ་ལས་ཆེས་ཆེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །སྟིང་རྗེ་དང་ཐུགས་རྗེས་ཆེན་པོ་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་ཅིང་།

བརྒྱད་ནི། ངོ་བོ་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་མེད། །དམིགས་པ་ཁམས་གཅིག་ཁམས་གསུམ་པ། །རྣམ་པ་སྣག་བསྲལ་གཅིག་དང་གསུམ། །ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བཞི་པ། །རྒྱུ་ནི་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་རྒྱལ། །ཐོབ་པ་འདོད་དང་སྙིང་རྩེའི་བྱལ། །དོན་ནི་ཡོངས་སུ་མི་སྤོང་སྤོང་བ། །ལས་ནི་མི་འདྲ་འདྲ་བར་མཛད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ།།

གསུམ་པ་མཛུག་བསྟུ་བ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མཉམ་པའི་ཚུལ་དང་། མི་མཉམ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཆོགས་དང་ནི།།
ཆོས་སྐུ་འགྲོ་བའི་དོན་སྒྲུབ་པས།།
མཉམ་པ་ཉིད་དེ་

ཞེས་པས་བསྟན། ཅི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཉམ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་འགྲུབ་པ་དང་ནི་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཆོས་སྐུ་གནས་གྱུར་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོགས་བརྟེས་པ་དང་། ཐན་འདོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འགྲོ་བ་རྣམས་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་ལ་འགོད་པའི་དོན་མཛད་པར་སྤྲུལ་པ་གསུམ་གྱིས་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་བཟང་ངན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ལས་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། **།གཉིས་པ་མི་མཉམ་པའི་ཚུལ་ནི།**

"""""""སྐུ་ཚེ་དང་།།

རིགས་དང་སྐྱེ་བོང་ཚོད་ཀྱིས་མིན།། ༡༩

ཞེས་བས་བསྟན། འོན་ཀྱང་སྐྱེ་ཚེ་དང་རིགས་དང་སྐྱེའི་བོང་ཚོད་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མཉམ་ཞིང་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་གདུལ་བྱ་དང་མཐུན་པར་སྣ་ཚོགས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོན་ཏན་གསུམ་པོའི་དབྱེ་བ་ནི། རེ་རེ་འང་བཞི་ཚན་ཕྱེ་བའི་སྒོམས། །རྒྱུ་བཞི་ཚོགས་གཉིས་ཐམས་ཅད་དང་། །ཡུན་རིང་བར་མེད་གྱས་པར་གོམས། །འབྲས་བཞི་ཡི་ཤེས་སྣང་བ་དང་། །མཐུ་དང་གཟུགས་སྐྱེའི་ཡི་ཤེས་བཞི། །ཐམས་ཅད་རྣམ་ཀུན་མ་བསྟན་དང་། །མ་འབད་པར་མཁྱེན་སྣང་བ་བཞི། །ཉོན་མོངས་ཀུན་སྣང་གཏན་དུ་སྣང་སྟེ། །བག་ཆགས་སྤྱོམས་འཇུག་སྤྲིད་སྣང་བའོ། །མཐུ་ཡང་རྣམ་བཞི་ཕྱི་ཡི་ཡུལ། །སྨྲ་བསྒྲུར་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲོབ་ལ་མངའ། །སྐྱེ་མེ་གཏོང་དང་བྱེད་སྒོབ་མངའ། །བསྒྲིབས་མ་ཁྱབ་རིང་གཤེགས་ཚུང་དུར་འཇུག །ཡ་མཚན་ནར་མར་སྟོན་པའོ། །གཟུགས་སྐྱེ་རྣམ་བཞི་མཚན་དཔེ་སྟོང་ཐམ། །སྐྱ་གདུང་རྒྱ་རྗེ་ལྷར་སྣ་བའོ། །ཞན་པ་ངན་སོང་གསུམ་པོ་དང་། །འགོར་བ་ལས་ཐར་མཛད་པ་ཉིད། །ཐེག་གསུམ་བདེ་འགྲོར་འགོད་པ་སྟེ། །དགག་སྒྲུབ་གཅོར་བྱས་བཞི་ཚན་གཉིས། །ཞེས་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་དག་ནི་མདོ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་པར་ནི་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། ཀ་ཐྭ་གཱ་ཀ་ནི་ཡོན་ཏན་རྣུ་བྱུང་པ་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ནའང་བསོད་ནམས་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེའི་ཡོན་ཏན་ཐོས་པར་མི་འགྱུར་ལ་ཅུང་ཟད་ཐོས་ཀྱང་བློན་པོ་རྣམས་རང་ལ་དཔགས་ཏེ་དང་ཞིང་ཡིད་ཆེས་པར་མི་བྱེད་ཀྱི་གང་དག་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ཆོས་ལ་རབ་ཏུ་དང་ཞིང་ཡིད་ཆེས་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་དག་ནི་མ་ཁས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་ཡོན་ཏན་ལ། བསྟན། བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལའང་། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོས་གཞན་སྣོད་དང་ཐུན་མོང་ཡིན།།
ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་མ་གཏོགས་ཆོས་གཞན་ནི་སྣོད་མ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། **།གཉིས་པ་སྟོང་ཞད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།**

ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྨོན་གནས་ཤེས།།
སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་མངོན་སོགས།། ༦༥

ཞེས་བས་བསྟན། ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སྨོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། མངོན་ཤེས་དྲུག་དང་། སོགས་བས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། ཚད་མེད་བཞི་དང་། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་། ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའོ།།

དེ་ལ་མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་དང་ཚད་མེད་བཞི་དང་རྣམ་ཐར་དང་པོ་བདུན་དང་ཟད་པར་བཅུ་དང་ཟིལ་གནོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དག་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་ཉན་རང་འཕགས་པ་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། འཕགས་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀ་དང་ཐུན་མོང་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཡོན་ཏན་དྲུག་པོ་སོ་སོའི་ཆོས་བཤད་པ་དང་། ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་། སྨོན་ནས་མཐུན་པ། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའོ། །དང་པོ་ནི།

ཉོན་མོངས་མེད་པ་ཀུན་སྤོང་ཤེས།།

བསམ་གཏན་མཐའ་ན་མི་གཡོའི་ཚེས།།
མིས་སྐྱེད་ཉོན་མོངས་འདོད་གཏོགས་པ།།
མ་སྐྱེས་གཞིར་བཅས་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན།། ༤༨

ཞེས་པས་བསྟན། དག་བཅོམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་བདག་ཀྱང་ཡོན་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་རིག་ནས་བདག་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ལམ་དེ་ནི་འགའ་ཡང་ཉོན་མོངས་པར་མི་བྱེད་པས་ན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། རྟེན་བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་ན་སྟེ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ལམ་སྣ་བའི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་བཅོམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཚེས་ཅན་གྱིས་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་རེས་འགའ་རང་རྒྱུད་ལའང་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བས་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའང་གློང་གསུམ་གྱི་མིས་སྐྱེད་དོ། །དེའི་དམིགས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་པར་གཏོགས་པ་མ་སྐྱེས་པ་སྟེ་མ་འོངས་པ་གཞིར་བཅས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ནོ། །ཚ་རོལ་པོ་དེ་དག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པས་སོ། །ཉོན་མོངས་གཞི་མེད་པ་ནི་སྤང་བར་མི་ནུས་སོ། **།གཉིས་པ་སྤྲོས་ནས་མཁྱེན་པ་ནི།**

སྤྲོས་ནས་ཤེས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ།།
དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྤྲོས་ནས་ཤེས་པའང་དོ་བོ་ཉན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་སྣ་བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་ན་ཡོད་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་ཚེས་ཅན་གྱི་དང་གློང་གསུམ་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཡིན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །སྤྲོས་ཤེས་དེ་ཡི་དམིགས་པ་

ཞེན་མོངས་པ་གཞི་བཅས་ཏེ་ན་མིན་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ལ་སྣོན་ཤེས་ནི་སྣོན་པ་སྟར་བཏང་ནས་ཤེས་པ་སྟེ། འདི་དང་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སྣོན་ནས་རབ་མཐའ་བཞི་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་དེའི་ཡུལ་དུ་ཇི་ཙམ་གྱུར་པ་ཤེས་པའོ། །དེས་ན་ས་གོང་མ་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་གཟུགས་མེད་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྣང་བ་རྣམས་ཟེར་ལ། གཞན་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་པར་འདོད་དོ།།

གསུམ་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་བསྟན་པ། མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་སོ་སོར་བཤད་པ། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་བཞིན་ཆོས་དོན་རིས་ཚོགས་དང་།།
སྒོ་བས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག། ༡༧

ཅེས་པས་བསྟན། སྔ་མ་གཉིས་པོ་དག་བཅོམ་པ་མི་གཡོ་བ་དང་རྟེན་གྱིང་གསུམ་གྱི་མིས་སྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་དོན་དང་རིས་ཚོགས་དང་སྒོ་བས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་སྟེ་བཞི་པོའང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་དྲུག་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན་དང་། བཞི་པའི་ཆོས་བཞི་དང་། གཉིས་པའི་ཆོས་གཉིས་དང་། དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ངོ་བོ་དང་། དང་པོའི་སྐད་དང་། གསུམ་པའི་སའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་མིང་དང་།།
དོན་དང་བག་ལ་ཐོགས་མེད་ཤེས།།

ཞེས་པས་བསྟན། གཞན་ནི་ཐ་དད་དེ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་པོ་གསུམ་

ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མིང་དང་དོན་དང་བཏག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་ཞེས་ཏེ་འདི་ལྟར་ཚོས་རིགས་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་བསྟན་པའི་ཚོས་ཡིན་པས་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། དོན་རིགས་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་པའམ་དོན་གྱི་མཚོག་སྐུ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པའོ། །ངག་གམ་འེས་ཚིག་རིགས་པ་ནི་རྟགས་དང་དུས་དང་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ངག་གི་སྒྲོར་བ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པའོ།།

གཉིས་པ་བཞི་པའི་ཚོས་བཞི་ནི།

བཞི་པ་རིགས་པ་ཐགས་ཐོགས་མེད།།
མངོན་བརྗོད་ལམ་ལ་དབང་ཉིད་ལ།། ༣༤

དེ་ཡི་དམིགས་པ་ངག་དང་ལམ།།
ཤེས་པ་དགུའོ་ས་ཐམས་ཅད།།

ཅེས་པས་བསྟན། བཞི་པ་སྒྲོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་དོན་རྣམས་ཀྱི་འགལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་པ་དང་། དེའང་ཐགས་ཐོགས་མེད་པར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ཉིད་དང་། རང་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཞི་ལྷག་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མི་བརྗེད་པས་ལམ་ལ་དབང་བ་ཉིད་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་ཤེས་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི་འབྲེལ་བའི་གཏམ་ལ་མ་ཁས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། རང་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་མ་ཁས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་སྒྲོབས་པ་ཡིན་ལ་སོ་སོར་རིག་པའང་ཡིན་པས་སྒྲོབས་པ་སོ་སོ་རིག་པའོ། །སྒྲོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དེ་ཡི་དམིགས་པ་ནི་ངག་དང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་མོ། །དེའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་ཤེས་པ་མ་གཏུགས་པ་ཤེས་པ་དགུའོ།། ས་ནི་ངག་ལ་དམིགས་ན་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་སྟེ་ལྔ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་ན་ས་དགུ་སྟེ་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དོ། །**གསུམ་པ་གཉིས་པའི་ཚོས་གཉིས་ནི།**

ཡང་དག་དོན་རིག་བརྒྱལམ་དུག།
དེ་ནི་ཀུན་ན་

ཞེས་བས་བསྟན། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ལས་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ན་ཤེས་པ་དུག་སྟེ། ཚོས་རྗེས། འགོག་པ། ཟད་མི་སྐྱེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའོ། །དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་དེ་ནི་ས་ཀུན་ན་ཡོད་དོ།།

བཞི་པ་དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་རོ་པོ་ནི།

.....གཞན་ཀུན་རྫོབ།། ༡༥

ཅེས་བས་བསྟན། གཞན་ཚོས་དང་རེས་ཆོག་རིག་པ་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་ཚོས་དང་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་དང་པོའི་སྐ་ནི།

ཚོས་རིག་འདོད་དང་བསམ་གཏན་ན།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཚོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དག་ན་ཡོད་ཀྱི་དེ་ཡན་ཆད་ན་མེད་དེ། དེ་ན་རྗོད་བྱེད་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོར་མེད་པའི་ཕྱིར། **དྲུག་པ་གསུམ་པའི་སའི་ཁྱད་པར་ནི།**

བག་ནི་འདོད་དང་དང་པོ་ན།།

ཞེས་བས་བསྟན། བག་གམ་དེས་པའི་ཚོག་རིག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཡོད་ཀྱི་དེ་ཡན་ཆད་ན་མེད་དེ། བག་ནི་རྟོག་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་རྟོག་དཔྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་དེའི་གོ་རིམ་ནི་ཚོས་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་རྟོགས། དོན་ལ་བརྟེན་ནས་དེས་

ཚོག་ཤེས། དེ་རྣམས་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོམས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་དོན་བསྟན་ཏེ།

མ་ཚང་བར་ནི་དེ་ཐོབ་མེད།།

ཅེས་པས་བསྟན། གང་ལ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ངེས་པར་བཞི་ཙར་ཡོད་དེ། འགས་ཀྱང་གང་རུང་གཅིག་མ་ཚང་བར་ནི་གསུམ་པོ་དེ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་དྲུག་པོ་ཐུན་མོང་བའི་ཚོས་བཞད་པ་ལ། སེམས་རྟེན་སྒྲིབ་བསྟན་པ་དང་། རབ་མཐའ་དངོས་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར། བཞི་པའི་རབ་མཐའ་དོས་བཟུང་བ། སྒྲོར་བའི་དམིགས་བསལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

དྲུག་པོ་དེ་དག་རབ་མཐའ་བས།། ༩༠

ཞེས་པས་བསྟན། ཉོན་མོངས་མེད་སོགས་ཡོན་ཏན་དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོར་བས་ཐོབ་ཀྱི་རབ་མཐས་བསྟས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ངག་ནི་འདོད་དང་དང་པོ་ན། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རབ་མཐའ་དངོས་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།

དེ་ནི་རྣམ་དྲུག་

ཅེས་པས་བསྟན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་རབ་ཀྱི་མཐའ་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་སྒྲོན་ནས་ཤེས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་གསུམ་རབ་མཐའ་འབའ་ཞིག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ཚིག་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་བཞི་པའི་ས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སྐྱེལ་སེམས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་ཐོབ་ཀྱང་དེ་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་པ་དང་འདྲའོ།།

གསུམ་པ་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་དོས་བཟུང་བ་ནི།

"""""བསམ་གཏན་མཐའ།།
དེ་ནི་ས་ཀུན་གྱིས་མཐུན་བྱས།།
འཕེལ་བའི་རབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པ་ཁྲད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདོད་པ་ནས་སྙིད་རྩེའི་བར་ལུགས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་དུསྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་ས་ཀུན་གྱིས་རབ་མཐའ་དང་མཐུན་པར་བྱས་ནས་ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའམ་འཕེལ་བའི་རབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་ལས་ཀྱང་རབ་དེའི་མུ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མུ་བཞི་པ་བཞིན་ནོ།།

བཞི་པ་སྒྲིབ་བའི་དམིགས་བསལ་ནི།

སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་སྒྲིབ་ལས་སྐྱེས།། ৬৭

ཞེས་པས་བསྟན། དྲུག་པོ་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་སྒྲིབ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་སྒྲིབ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྲད་པར་དང་། ཁྲད་པར་གཏན་ལ་དབབ་བའོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ། ངོ་བོ། ཚོས་ཀྱི་ཁྲད་པར། ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

རྫུ་འཕྲུལ་རྟ་བ་ཡིད་དང་ནི།།
སྤོན་ཚེ་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་དང་།།
ཟད་ཤེས་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཡི།།
མངོན་ཤེས་རྣམ་དྲུག་

ཅེས་བས་བསྟན། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་སྣུལ་པ་དང་འགྲོ་བ་ཤེས་པ་དང་རྟ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འགོད་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་བས་ཐག་ཉེ་རིང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཐོས་པ་ལྟའི་རྟ་བའི་མངོན་ཤེས་དང་། སྔར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཁ་རོལ་ཡིད་ཤེས་དང་ནི་སྟོན་གྱི་གནས་སམ་ཚེ་རབས་རྗེས་སུདྲན་པ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་མངོན་ཏུ་བྱ་བ་ཡི་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་དྲུག་གོ །

གཉིས་པ་ངོ་བོ་ནི།

"""""""རྣམ་གྲོལ་བློ།། ৬৭

ཞེས་བས་བསྟན། སྤྱིར་མངོན་ཤེས་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་གྱི་བློ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ས་གང་ན་ཡོད་པ་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་གང་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བཞི་ནི་གྲུབ་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ།།
སེམས་ལ་ཤེས་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ།།
ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་སྟོང་ཐས་བཞིན་ནོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཅི་བྱག་ཏུ་གསུམ་པ་དང་དྲུག་པ་ལས་གཞན་བཞི་ནི་གྲུབ་རྫོབ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ཟག་བཅས་སུ་དེས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལ་ནི་ཤེས་པ་ལྟ་སྟེ། ཚོས་ཤེས། རྗེས་ཤེས། ལམ་ཤེས། སེམས་ཤེས། གྲུབ་རྫོབ་ཤེས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ།། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ནི་ཟག་པ་ཟད་པ་མཉམ་པའི་སྟོང་ཐས་བཞིན་དེ་ཤེས་པ་དྲུག་གམ་བཅུ་ཡིན་ཞིང་ས་ཡང་བཅུ་གཅིག་པོ་གྲུབ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། **།གཉིས་པ་ས་གང་ན་ཡོད་པ་ནི།**

ལྟ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དག་ན།། ৬৪

ཞེས་བས་བསྟན། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་པོ་དག་ན་ཡོད་ཅེས་པ་ནི་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་དང་པོའི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཡང་ཐོག་མར་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །**གསུམ་པ་སྒོ་ལྔ་ནི།**

རང་དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། མངོན་ཤེས་ལྟ་བོ་འདི་དག་ནི་རང་དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་གོང་སའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དམན་པའི་ཡུལ་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཡུལ་ཤེས་པས་ཀྱང་རང་ས་དང་འོག་སར་འགྲོ་བ་དང་སྤྲུལ་པ་བྱེད་ཤེས་ཀྱི་གོང་སར་ནི་མ་ཡིན་ཞིང་གཞན་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་རོ། །**བཞི་པ་ཐོབ་ཚུལ་ནི།**

ཐོབ་བྱ་འདྲིས་པ་ཚགས་བཅུ་བས།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཐོབ་ཚུལ་ནི་དེ་དག་སྔོན་ཉེ་ལམ་དུ་མ་འདྲིས་པ་དག་ནི་སྟོན་བས་འཐོབ་པར་བྱ་དགོས་ལ། འདྲིས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་ཐོབ་སྟེ་གཉིས་ཀའང་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་སྟོན་པ་ལ་བཞྱེས་སོ།།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། ཐུན་མོང་དུ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཁྱེ་བྱག་ཏུ་གཏན་ལ་དབབ་བའོ། །དང་པོ་ལ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དང་སྟོང་བ། དགེ་སོགས་གསུམ་དང་སྟོང་བ། རིག་པ་གསུམ་དང་སྟོང་བ། ཚོར་འཕྲུལ་གསུམ་དང་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གསུམ་པ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ།།
དང་པོ་རྫུ་འཕྲུལ་རྣ་བ་མིག། ୧୧

ཅེས་བས་བསྟན། གསུམ་པ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ནི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཚོར་བ་སེམས་ཚོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་སོ། །དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་དང་པོ་ལུས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གིས་བསྟུས་པ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་

དང་ལྡན་ཏེ་བ་དང་ལྡན་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེའང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་དམིགས་པ་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་ཡིན་ཏེ་སྣ་མ་གཉིགས་སོ། །ལྡན་ཏེ་བ་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ནི་སྣ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དག་སོགས་གསུམ་དང་སྦྱར་བ་ནི།

མིག་དང་རྟ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི།།
ལུང་དུ་མ་བསྟན་ལྟག་རྣམས་དག།

ཞེས་པས་བསྟན། ལྟའི་མིག་དང་རྟ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་དག་བ་བཞིར་མ་འདུས་པས་མ་བསྡུས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱང་མིག་རྟའི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་བོ། །ལྟག་མ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་དག་བའོ།།

གསུམ་པ་རིག་པ་གསུམ་དང་སྦྱར་བ་ལ། བསྟན། བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

གསུམ་ནི་རིག་པ་སྟོན་མཐའ་སོགས།།
མ་རིག་པ་ནི་བློ་ཕྱིར་རོ།། ৬৫

ཞེས་པས་བསྟན། སྟོན་གྱི་གནས་དང་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་ཟག་པ་ཟད་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་གསུམ་ནི་མི་སློབ་པའི་རིག་པ་གསུམ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གཞན་དག་ནི་མ་ཡིན་ཞེན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདི་དག་གིས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་སོགས་པ་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་བར་ལ་ཀུན་ཏུ་སྟོངས་པའི་མ་རིག་པ་ནི་བློ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། དོན་དམ་པའི་མི་སློབ་པའི་རིག་པ་ངོས་བཟུང་བ། གཞན་གཉིས་ལ་དེའི་སྐྱ་འདྲག་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ཏོ། །

དང་པོ་ནི།

མི་སློབ་ཐ་མ་

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་གསུམ་ལས་མི་སློབ་པའང་ཡིན་ཞིང་དེའི་རིགས་པའང་ཡིན་པ་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཐ་མ་ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གཞན་གཉིས་ལ་དེའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

.....གཉིས་ནི་དེའི།།

རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཕྱིར་དེ་ཞེས་བྱ།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཟག་བཅས་བར་པ་དང་དང་པོ་གཉིས་ནི་མི་སློབ་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཀྱང་མི་སློབ་པ་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དེའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱའོ།།

གསུམ་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ནི།

སློབ་ལ་འདོད་དེ་མ་རིགས་དང་།།

བཅས་རྒྱུད་ཕྱིར་ན་རིགས་མ་བཞག།། ༩༧

ཅེས་བས་བསྟན། ཅིའི་ཕྱིར་མངོན་ཤེས་དེ་དག་ལ་སློབ་པའི་རིགས་པ་མི་བྱ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ནི་སློབ་པ་ཆགས་བྲལ་ལའང་ཡོད་པར་འདོད་དེ། འོན་ཀྱང་མ་རིག་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མངོན་ལས་རིགས་པར་མ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་ཚོར་འཕྲལ་གསུམ་དང་སྦྱར་བ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། དེའི་མཚོག་ངོས་བཟུང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དང་པོ་གསུམ་པ་བྱུག་པ་ནི།།

ཚོར་འཕྲལ་རྣམས་ཡིན་

ཞེས་བས་བསྟན། མངོན་པར་ཤེས་པ་འདི་དག་ལས་དང་པོ་རྫུ་འཕྲུལ་དང་།

གསུམ་པ་སེམས་ཀྱི་རྣམས་གྲངས་དང་། དུག་པ་ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཚེ་འཕྲུལ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། རྫུ་འཕྲུལ་དང་། ཀུན་བརྗོད་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཚེ་འཕྲུལ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེའི་མཚོག་ངོས་བཟུང་བ་ནི།

.....བསྟན་པ་མཆོག།
མི་འཁྲུལ་ཕྱིར་དང་ཕན་པ་དང་།།
ཡིད་འོང་འབྲས་ལ་སྦྱོར་བྱེད་ཕྱིར།། ৬৶

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་གསུམ་ལས་ཀྱང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཚེ་འཕྲུལ་ཉིད་མཆོག་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བས་རྒྱུ་བཟང་པོ་ལས་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚེ་འདིར་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕན་པ་དང་། ཕྱི་མར་དུཿ ཁ་དང་གཏན་ཏུ་བྲལ་བའི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཀྱི་གཞན་གཉིས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་གཏན་ལ་དབབས་པ། མིག་རྣའི་མངོན་ཤེས་གཏན་ལ་དབབས་པ། སྐྱེས་པོབ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཁྱད་པར། སྒྲུབ་སེམས་དོས་བཟུང་བ། དེས་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ། སྒྲུབ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྫུ་འཕྲུལ་སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དོས་སོ། །དང་པོ་ནི།

རྫུ་འཕྲུལ་ཉིད་འཛིན་དེ་ལས་ནི།།
སྒྲུབ་དང་འགྲོ་བ་

ཞེས་པས་བསྟན། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ངོ་བོ་ནི་ཉིད་ཅེ་འཛིན་ཏེ། དེས་འབྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་ཞིག་འབྱོར་བར་བྱེད་ཅེ་ན། ཉིད་ཅེ་

འཛིན་དེ་ལས་ནི་སྔར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། ལུས་ཀྱིས་དང་། མོས་བས་དང་། ཡིད་མཐོགས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་སྡེ་འགྲོ་བ་གསུམ་འབྱོར་བར་བྱེད་དོ།།

གཉིས་པ་ཁྱད་བར་དངོས་ལ། འགྲོ་བ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་བར། སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་བར་རོ། །དང་པོ་ནི།

……སྟོན་པ་ལ།།
ཡིད་མཐོགས་འགྲོ་བ་གཞན་དག་ལ།།
ཕྱིན་བྱེད་མོས་པ་ལས་བྱུང་ཡང་།། ৬২

ཞེས་བས་བསྟན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་ཐག་རིང་པོར་ཡང་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཡིད་མཐོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མངའ་ལ་གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་དག་ལ་ལུས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཡོད་དེ། བྱ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱིས་ཕྱིན་བར་བྱེད་བའི་ཕྱིར་རོ། །མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དེ། ཐག་རིང་པོ་ལ་ཐུང་དུར་མོས་བས་སྐྱུར་དུ་ཕྱིན་བར་བྱེད་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་བར་ལ། འདོད་པ་ན་སྐྱོད་བའི་སྐྱེ་བ། གཟུགས་ན་སྐྱོད་བའི་སྐྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་བ་ནི།།
ཕྱི་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་རྣམ་གཉིས།།

ཞེས་བས་བསྟན། སྐྱིར་སྐྱེ་སེམས་ནི་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ། །དེ་ལ་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་གཟུགས་དྲི་ར་རེག་བྱ་སྡེ་ཕྱི་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེའང་རང་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་དང་གཞན་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། **།གཉིས་པ་གཟུགས་ན་སྐྱོད་བའི་སྐྱེ་བ་ནི།**

གཟུགས་གཏོགས་གཉིས་

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་སྒྲུལ་པ་ནི་དྲི་རོ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་དང་རེག་བྱ་སྟེ་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་དང་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་སོ།།

གཉིས་པ་སྒྲུལ་སེམས་ངོས་བཟུང་བ་ལ། གང་གིས་སྒྲུལ་བ། སྒྲུལ་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བ། གང་གིས་རྟེན་པ། གང་ལས་གང་སྐྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

……སྒྲུལ་སེམས་དག་གིས།།

ཞེས་བས་བསྟན། མངོན་ཤེས་ཅོ་ནས་སྒྲུལ་པར་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྒྲུལ་སེམས་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲུལ་བར་བྱེད་དོ།།

གཉིས་པ་སྒྲུལ་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བནི།

དེ་དག་ཀྱང་ནི་བཅུ་བཞིའོ།། ৬৫

བསམ་གཏན་འབྲས་གཉིས་ནས་ལྟའི་བར།།
རིམ་བཞིན་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་མིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། སྒྲུལ་སེམས་དེ་དག་ཀྱང་ནི་བཅུ་བཞིའོ། །བཅུ་བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འབྲས་བུ་སྒྲུལ་སེམས་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་གཉིས་ཡིན་པ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་འབྲས་བུ་ས་འོག་མ་པ་གཉིས་དང་རང་གི་ས་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། གསུམ་པའི་ས་འོག་མ་བ་གསུམ་དང་རང་གི་ས་པ་སྟེ་བཞི་དང་། བཞི་པའི་ས་འོག་མ་བ་བཞི་དང་རང་གི་ས་པ་དང་ལྟ་ཡིན་པའི་བར་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་རོ། །འདིར་འདི་ཤེས་དགོས་ཏེ། འདོད་པའི་ཡུལ་སྒྲུལ་པས་འདོད་པའི་སྒྲུལ་སེམས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་སྒྲུལ་སེམས་རང་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་ས་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་བུ་སྒྲུལ་སེམས་ནི་རང་དང་འོག་མའི་ས་པ་ཡིན་གྱི་བསམ་གཏན་འོག་མའི་ས་པ་དག་གི་འབྲས་བུ་ས་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་

སྨྲལ་སེམས་ནི་མིན་ཏེ། གོང་ས་མ་ཐོབ་ན་སྐྱེད་མི་ནུས་ལ་ཐོབ་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། **གསུམ་པ་གང་གིས་རྟེད་པ་ནི།**

དེ་རྟེད་བསམ་གཏན་བཞིན་

ཞེས་པས་བསྟན། སྨྲལ་སེམས་དེ་ཇི་ལྟར་རྟེད་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞིན་འོག་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྐོ་ནས་རྟེད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་ཐོ་ལྟ་བུའི་སྨྲལ་སེམས་དེ་གཉིས་པ་ནས་དང་ཐོང་སྐྱེས་པས་རྟེད་པ་ཡང་ཡོད་དོ།།

བཞི་པ་གང་ལས་གང་སྐྱེ་བ་ལ། སྨྲལ་སེམས་གང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། སྨྲལ་སེམས་ལས་གང་སྐྱེ་བའོ། །དང་ཐོ་ནི།

.....དེ་ནི།།

དགེ་དང་རང་ལས་

ཞེས་པས་བསྟན། སྨྲལ་སེམས་ཁོ་ན་ལས་ལྡང་བ་ནི་མེད་ཀྱི་སྨྲལ་སེམས་དེ་ནི་ཐོག་མར་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེ་སྨྲལ་སེམས་ལ་འཇུག་པ་ན་བསམ་གཏན་དག་པ་བ་དང་ཕྱིས་ནས་སྨྲལ་སེམས་རང་ལས་སྐྱེའོ། **།གཉིས་པ་སྨྲལ་སེམས་ལས་གང་སྐྱེ་བ་ནི།**

.....དེ་ལས་གཉིས།། ༥༠

ཞེས་པས་བསྟན། སྨྲལ་སེམས་ལ་གནས་པ་དེ་ལྟ་བས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མ་ཞུགས་པར་ལྡང་བ་མེད་པས་སྨྲལ་སེམས་དེ་ལས་ཀྱང་སྨྲལ་སེམས་ལངས་པའི་ཚེ་བསམ་གཏན་དག་པ་བ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་སྨྲལ་སེམས་རང་ཉིད་དང་གཉིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དང་གཞན་ལས་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྨྲལ་སེམས་ལ་གནས་པ་ནི་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མ་ཞུགས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་ལྡང་བ་མེད་དོ།།

གསུམ་པ་དེས་ཇི་ལྟར་སྨྲལ་བ་ལ། སྨྲལ་སེམས་གང་གིས་སྨྲལ་བ། སྨྲལ་བ་སྨྲར་

འཇུག་བའི་སེམས། སྨྲ་སེམས་དང་སྨྲ་བ་མངའ་ཞུང་གི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

རང་གི་ས་བས་སྨྲ་བར་བྱེད།།

ཅེས་བས་བསྟན། སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་ས་བའི་སྨྲ་སེམས་ཀྱིས་རང་ས་བའི་སྨྲ་བ་སྨྲ་བར་བྱེད་ཀྱི་ས་གཞན་བའི་སྨྲ་སེམས་ཀྱིས་ནི་ས་གཞན་གྱི་སྨྲ་བ་སྨྲ་བར་མི་བྱེད་དོ།།

གཉིས་པ་སྨྲ་བ་སྨྲར་འཇུག་བའི་སེམས་ལ། སྨྲ་བའི་སྐྱེ་སེམས་གང་ལ་བརྟེན་པ། སྨྲ་བས་སྨྲ་བའི་ཁྱད་བར། བྱིན་རླབས་ཀྱིས་སྨྲ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

སྨྲར་འཇུག་པ་ནི་འོག་མས་ཀྱང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། དམིགས་བསལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་པ་དག་གི་སྨྲ་བ་དག་སྨྲར་འཇུག་པ་ནི་ས་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་བོའི་ས་བའི་སྨྲ་སེམས་ཁོ་ནས་སྨྲར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་རང་སར་རྟོག་དཔྱོད་མེད་ཅིང་བག་སྨྲ་བ་ནི་ཀུན་སློང་རྟོག་དཔྱོད་ལ་ལྷོས་བའི་ཕྱིར། ཀྱང་སྨྲས་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་བོ་ན་ནི་རང་གི་ས་བའི་སེམས་ཁོ་ནས་སྨྲར་འཇུག་གོ་ཞེས་བའོ།།

གཉིས་པ་སྨྲ་བས་སྨྲ་བའི་ཁྱད་བར་ལ། དངོས་དང་། དོགས་གཅོད་དོ། ། དང་པོ་ནི།

སྐྱོན་མིན་སྨྲ་བ་པོ་དང་བཅས།།

ཞེས་བས་བསྟན། སྨྲ་བ་མང་པོ་སྨྲ་བ་ནི་སྐྱོན་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ་དེ་མིན་བའི་སྨྲ་བ་ནི་སྨྲ་བ་པོ་དང་བཅས་ནས་སྨྲ་བར་བྱེད་དེ། ལུང་རིང་པོ་ལས། གཅིག་གིས་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་ན། །སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་སྨྲ་བར་བྱེད། །གཅིག་མི་སྨྲ་བར་གྱུར་པ་དང་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྨྲར་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །**གཉིས་པ་དོགས་གཅོད་ནི།**

བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་གཞན་འཇུག་ཕྱིར།། ༡༧

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་ན་སྣང་འཇུག་བའི་སེམས་ཡོད་བའི་ཚེ་སྣུལ་སེམས་མེད་བའི་ཕྱིར་སྣུལ་བ་མེད་བར་འགྱུར་བས་སུ་ཞིག་སྣ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྣུལ་བ་གནས་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་ཡིད་གཞན་སྣ་སེམས་ཀྱིས་སྣར་འཇུག་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་སྣ་བའི་ཚུལ་ནི།

ཤི་བ་ལ་ཡང་བྱིན་རླབས་ཡོད།།
མི་བརྟན་ལ་མེད་གཞན་དག་མིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཅི་བྱིན་རླབས་དེ་གསོན་པོ་ཁོ་ནའམ་ཤི་བ་ལའང་ཡོད་ཅེ་ན། ཤི་བ་ལའང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོའི་མོས་པའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་དེའི་རྒྱས་པའི་ཀེང་རུས་གནས་པའི་ཕྱིར། དེའང་རྒྱས་པ་སོགས་བརྟན་པ་ལ་བྱིན་རླབས་ཡོད་ཀྱི་མི་བརྟན་པ་ཤ་ཁྲག་སོགས་ལ་མེད་དེ། འཕགས་པ་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོས་ཤ་སོགས་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་ན་རེ། ཤི་བ་ལ་བྱིན་རླབས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། འོད་སྲུངས་ཀྱི་ཀེང་རུས་གནས་པ་ནི་གཙང་མའི་ལྷའི་མཐུས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གསུམ་པ་སྣུལ་སེམས་དང་སྣུལ་བ་མང་ཉུང་གི་ཚུལ་ནི།

དང་པོར་དུ་མས་གཅིག་ཡིན་ཏེ།།
བྱང་བར་གྱུར་ནས་ཟློག་པའོ།། ༡༨

ཞེས་བས་བསྟན། དང་པོར་ནི་སྣུལ་སེམས་དུ་མས་སྣུལ་བ་གཅིག་སྣུལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་ཤེས་བྱང་བར་གྱུར་ནས་དེ་ལས་ཟློག་སྟེ་སེམས་གཅིག་གིས་མང་པོ་སྣུལ་བར་བྱེད་པའོ། །**བཞི་པ་སྣུལ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི།**

བསྒོམས་ལས་སྐྱེས་པ་ལྟང་མ་བསྟན།།
སྐྱེ་བ་ལས་སྐྱེས་རྣམ་གསུམ་མོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཅི་སྐྱལ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལྟང་མ་བསྟན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བསྒོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱལ་སེམས་ནི་འེས་པར་ལྟང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། ས་འོག་མར་སྐྱེས་པས་འོག་མའི་སྐྱལ་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བྱུང་དང་ཤ་ཟ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལས་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐྱལ་སེམས་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལྟང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་མོ་སྟེ། གཞན་ལའང་ཐན་གདགས་པ་དང་གནོད་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ཚེད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་བྱས་པའི་སྐྱལ་པ་རང་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ནི་སྐྱེ་མཚེད་དགུ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྲ་མེད་པའི་མིག་སོགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཚེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའང་རང་གཞན་གྱི་ལུས་དང་མ་འབྲེལ་པའི་སྐྱལ་པ་ནི་སྐྱེ་མཚེད་བཞི་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། **།ལྟ་བ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།**

རྫུ་འཕྲུལ་གསང་སྔགས་སྨན་དག་དང་།།
ལས་ལས་སྐྱེས་དང་རྣམ་པ་ལྔ།། ༥༩

ཞེས་བས་བསྟན། ཅི་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་བསྒོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་ཐོབ་གཉིས་སུ་དེས་སམ་ཞེ་ན། རྫུ་འཕྲུལ་ནི་སྒོམ་བྱུང་སྐྱེས་ཐོབ་གཉིས་དང་། གྲུབ་རྟ་དེ་ལ་སོགས་པའི་སྔགས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་གསང་སྔགས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། རུས་སྦལ་གྱི་ཟེ་བ་དང་རྩ་བྱའི་མདོངས་སོགས་སྨན་ལས་སྐྱེས་པ་དག་དང་། ངལ་ཆུ་དང་སྲིད་པ་བར་མའི་རྫུ་འཕྲུལ་ལྟ་བུ་ལས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་རྣམ་པ་ལྔའོ།།

གཉིས་པ་ལྟའི་མིག་རྟའི་མངོན་ཤེས་ལ། ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ། ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས། གང་ཟག་གསུམ་གྱི་ལྟའི་མིག་གིས་གཟིགས་ཚུལ་ལོ། །དངོས་པོ་ནི།

ལྟ་ཡི་མིག་དང་རྣ་བ་ཡིན།།

བསམ་གཏན་ས་བའི་གཟུགས་དང་བ།།

ཞེས་བས་བསྟན། ལྷའི་མིག་དེ་ལྟ་ཁོ་ནའི་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་བྱང་སེམས་དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱེད་བ་དང་ཁྱིམ་བདག་རིན་པོ་ཆེས་དཔག་ཚད་དུ་མ་མཐོང་བ་ལྟའི་རྣ་མིག་དང་འདྲ་བས་ལྟའི་རྣ་མིག་བརྙེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདོད་ཆེན་གྱི་ལྟ་ཡི་མིག་དང་རྣ་བ་ནི་ལྟའི་མིག་རྣ་དངོས་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ་མིག་དང་རྣ་བའི་ཐོན་སྐོར་དུ་སྣང་བ་ལ་གཏོད་པའི་སྒོང་བ་བྱས་པ་ན་བསམ་གཏན་ས་བའི་འབྱུང་བ་རྒྱུ་བྱས་ཀྱི་གཟུགས་དང་བ་གཟུགས་སྐྱ་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུ་སྐྱབ་པས་བསམ་གཏན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་ནི།**

རྟག་ཏུ་རྟེན་བཅས་མ་ཚང་མེད།།
ཐག་རིང་ཐུ་སོགས་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན།། ५९

ཞེས་བས་བསྟན། ལྷའི་མིག་རྣ་གཉིས་རྟག་ཏུ་རྟན་ཤེས་དང་བཅས་པས་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་མཚུངས་མེད་ལ་གཏན་མེད་པའི་ཞར་བ་དང་ནོངས་པ་སྟེ་ཡོ་བ་དང་འོན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པས་མ་ཚང་བ་མེད་པ་སྟེ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་བཞིན་ནོ།། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་སྐྱ་ཐག་རིང་དང་ཐུ་བ་ལ་སོགས་བསྒྲིབས་པ་དག་གི་འང་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་ནོ། །རི་སྐད་དུ། གང་ཕྱིར་ཤ་ཡི་མིག་གིས་གཟུགས། །ཐག་རིང་གནས་དང་བསྒྲིབས་པ་དང་། །ཐ་དད་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་བ། །དེ་ཕྱིར་ལྷ་ཡིས་མཐོང་བར་འདོད། །ཅེས་པས་ཐམས་ཅད་ནི་མདུན་དུ་མ་ཟད་རྒྱབ་ལ་སོགས་ཀྱང་མཐོང་ངོ། **།གསུམ་པ་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་ལྟའི་མིག་གིས་གཟིགས་ཚུལ་ནི།**

དག་བཅོམ་བས་རྣ་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས།།
སྟོང་གཉིས་གསུམ་དང་གྲངས་མེད་མཐོང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ལྟ་མིག་གིས་འོག་མ་མཐོང་བ་སོགས་

ནི་བཤད་ཟིན་ལ། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་མིག་གིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པས་ནི་སྟོང་དང་སྟོང་གཉིས་སྟོང་གསུམ་མཐོང་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་རྒྱལ་བས་རྣ་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་མིའི་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་སྟོང་གཉིས་དང་སྟོང་གསུམ་དང་གྲངས་མེད་མཐོང་སྟེ། སྟོན་པས་ནི་ཇི་ཙམ་བཞེད་པ་ལ་རག་ལས་པས་སོ།།

གསུམ་པ་སྐྱེས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྣེན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དངོས་ལ། གཞན་བཞིའང་སྐྱེས་ཐོབ་ཏུ་བསྟན་པ། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ལྟའི་མིག་གིས་མཐོང་ཚུལ། སེམས་ཤེས་རྒྱས་བཤད་དོ། །དངོས་ནི།

གཞན་ཡང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་

ཅེས་བས་བསྟན། འོན་ཏེ་རྫུ་འཕྲུལ་འབའ་ཞིག་སྐྱེས་ཐོབ་ཡིན་ནམ་གཞན་ཡང་ཡིན་ཞེ་ན། རྫུ་འཕྲུལ་དུ་མ་ཟད་ལྟའི་རྣ་བ་སོགས་གཞན་བཞི་ཡང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་དག་སྐོམ་བྱང་མ་ཡིན་པས་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མིང་ནི་མི་ཐོབ་བོ།།

གཉིས་པ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ལྟའི་མིག་གིས་མཐོང་ཚུལ་ནི།

.....དེས་ནི།།

སྟེད་པ་བར་མ་མི་མཐོང་ངོ།། ५५

ཞེས་པས་བསྟན། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ལྟ་མིག་དེས་ནི་སྟེད་པ་བར་མ་མི་མཐོང་གི་སྟེད་པ་བར་མ་དེ་ནི་སྤྲོར་བྱང་གི་མངོན་ཤེས་ཏོ་ནས་མཐོང་ངོ།།

གསུམ་པ་སེམས་ཤེས་རྒྱས་བཤད་ནི།

སེམས་ཤེས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་གང་།

རྟོག་དང་རིག་སྟོགས་ཀྱིས་བྱས་པའང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། སེམས་ཤེས་སྐྱེས་ཐོབ་དེ་ནི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དགེ་སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་གང་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་མཚན་མ་བཟུང་བས་ཁ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་རྟོག་གེ་པ་དང་རྟོག་བྱེད་ཅེས་པའི་རིགས་སྟགས་ཀྱིས་བྱས་པའང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡིན་ཞིང་སྒོམ་བྱང་གི་འབྲས་བུ་དགེ་བ་ཙོ་ན་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།**

དམྱལ་བ་བས་ནི་དང་པོ་ཤེས།།
མི་ལ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་མེད།། ५८

ཅེས་བས་བསྟན། གཞན་སེམས་ཤེས་པ་དང་སྟོན་གནས་རྟེས་བྱན་གཉིས་དམྱལ་བ་པས་ནི་དང་པོ་སྐྱེས་ནས་ཇི་སྲིད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བས་མ་ཉེན་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཤེས་ལ། ཉེན་ནས་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གཅེས་པའི་ཕྱིར་མི་ཤེས་སོ། །འགྲོ་བ་གཞན་ན་གནས་པས་ནི་རྟག་ཏུ་ཤེས་སོ། །མི་ལ་ནི་རྟུ་འཕྲུལ་རྗེ་སྐད་བསྟན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་མེད་ཀྱི་ཚགས་བྱལ་གྱིས་ཐོབ་པ་དང་རྟོག་གེ་དང་རིགས་སྟགས་དང་སྐན་དང་ལས་ཀྱིས་བྱས་པ་ནི་ཡོད་དོ། །འོ་ན་མིར་གྱུར་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཚེ་རབས་བྱན་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་མིན་པར་སྟོན་ལས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བར། ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དང་དེ་བཞིན་དུ། །གཞུང་གི་དོན་དག་བྱན་པ་དང་། །ཚོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དྲི་མེད་པ། །ཚེ་རབས་བྱན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་བདུན་པའོ།། །།

ཞེས་བས་བསྟན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྟིང་པོ་མཁྱེན་བརྩེའི་ཞལ་ལུང་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ་ལེགས་

བཤད་ཚོས་མིག་རྣམ་འབྱེད་གྲུབ་བདེའི་ཤིང་རྟ་ལས་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་བདུན་པའི་བཤད་པའོ།། །།

འདིར་སྣས་པ། སྟོབས་བཅུའི་དབང་ཕྱུག་ཀུན་གྱི་མཁྱེན་པ་དང་། ཐུགས་རྗེའི་ཚ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡི། །སྣ་བའི་རྒྱ་བ་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་ནི། །བདག་སྐྱིང་ཕིག་ལེར་ཞུ་བའི་དངས་ཚ་ལས། །འཇམ་མགོན་བཞག་གི་ལོངས་སྤྱོད་དུ་འཕོས་པས། །རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ། །གཞན་དྲིན་མེད་པའི་སྤྲིན་གས་པ་ཅི་ཡང་ཕོབ། །དེ་ཕྱིར་འཚད་རྩོད་རྩོམ་ལ་བསྟེངས་པ་བྱལ། །ཚོས་མངོན་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། །དུམ་བུ་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་མཛོད། །གཅིག་ཏུ་དབེན་པར་སྤྱོད་པ་ན། །དགར་པོ་བག་གི་རི་སྲལ་དུ། །རྒྱ་སྨིན་དུག་ལྡན་པ་ཡི། །དགྲན་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚ་གང་ཚེ། །ལེགས་པར་གྲུབ་པར་བགྱིས་པ་ཡིས། །ཐུབ་བསྟན་ཡུན་དུ་གནས་གྱུར་ཅིག། །

སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པ།

བདེ་ལྡན་ཞིང་ནས་བསིལ་བའི་ལྷོངས་ཆེན་དུ།།
དལ་ཀྱིས་གཤེགས་ནས་མཆོག་གི་དགའ་སྟོན་ནི།།
སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ལ་སྙིན་མཛད་པ།།
དཔལ་ལྡན་བྷ་མ་མཆོག་དེར་ཕྱག་བགྱིས་ཏེ།།

རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་བསམ་གཟུགས་དག་པ་དང་།།
རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་ཟད་པར་ཟིལ་གནོན་སོགས།།
མ་བྱུང་རྒྱད་པ་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པའི་མདོད།།
ཚོགས་མེད་ཤེས་པར་འདོད་ན་འདི་ལོང་ཞིག།

གནས་བརྒྱད་པ་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པའི་དོན་ལ། གནས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། རྟོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཛུག་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བཤད་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ། སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ཕུན་མོང་དུ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། བསམ་གཏན་བཤད་པ། གཟུགས་མེད་བཤད་པ། གཉིས་ཀའི་མཛུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

བསམ་གཏན་དག་ནི་རྣམ་གཉིས་བཞི།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཤེས་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བཤད་ཟིན་ལ། དེ་ནི་ཡོན་ཏན་གཞན་རྣམས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་པོ་ཁོ་ནར་བསམ་གཏན་རྣམས་བརྩམས་ཏེ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡོན་

ཏན་གྱི་རྟེན་བསམ་གཏན་དག་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱུ་སྟོབས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ཅི་རིའང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཞིའོ།།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་འདིར་མི་འཚང་བའི་རྒྱུ་མཚན། རྒྱུ་སྟོབས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེར་སྐྱེ་བ་དག་རབ་ཏུ་བཤད།།

ཅིས་བས་བསྟན། དེ་ལ་བསམ་གཏན་དུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ནི་ཡང་མི་བརྗོད་དེ། འཇིག་རྟེན་བསྟན་བའི་མདོད་དུ་དེར་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་རབ་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་བཤད་ཅེ་ན། དེར་སོ་སོ་ཡི། །བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། །བཞི་པ་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་རྒྱུ་སྟོབས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་ངོ་བོ་དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། འགོངས་བཅས་ལས། དང་པོ་ནི།

སྟོབས་འཇུག་དག་བ་རྩེ་གཅིག་པ།།

ཞེས་བས་བསྟན། རྒྱུ་སྟོབས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་དག་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་སྟེ། ཉོང་ངེ་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དག་བ་སྨོས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་གཅོད་དོ། **།གཉིས་པ་འགོངས་བཅས་ལས་ནི།**

རྟེས་འབྱང་བཅས་ན་ཕྱང་པོ་ལྟ།། ༩

ཞེས་བས་བསྟན། འགོང་ཀ་རྟེས་འབྱང་དང་བཅས་ན་ཕྱང་པོ་ལྟའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་བཅས་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེ་གཅིག་པ་ཞེས་པ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། སེམས་མཉམ་གཞག་གི་དམིགས་པ་རྟེ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་བྱེ་སྨས་སེམས་བྱུང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་གིས་སེམས་དེ་དག་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཉིད་ངེ་འཛིན་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་རྟེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། མདོ་སྡེ་པ་ནི་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་པ་དག་ཁོ་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་གྱི་ཚོས་གཞན་སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ། །སྒྲ་དོན་ནི་འདིས་སེམས་པར་བྱེད་པས་ནའོ།།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ངོ་བོ་དང་། ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི།

དགྱོད་དང་དགའ་དང་བདེ་དང་ལྡན།།

ཞེས་པས་བསྟན། དགེ་བ་རྟེ་གཅིག་པ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་དགྱོད་པ་དང་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །དགྱོད་པ་སྨོས་པས་རྟོག་པའང་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་དང་མེ་བཞིན་ནོ། །རྟོག་པ་མེད་པར་ནི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་དགྱོད་པ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི།

ཡན་ལག་སྡུ་སྡུ་སྐྱེས་པ་ཡི།།

ཞེས་པས་བསྟན། བསམ་གཏན་ལྷག་མ་གསུམ་ནི་རྟོག་དགྱོད་སོགས་ཡན་ལག་སྡུ་མ་སྡུ་མ་སྐྱེས་པ་ཡི་དག་བ་རྟེ་གཅིག་པ་ཞེས་སྨྲས་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནི་དགྱོད་པ་སྐྱེས་ལ་དགའ་བདེ་དང་ལྡན་ལ། གསུམ་པ་ནི་དགྱོད་པ་དང་དགའ་བ་སྐྱེས་ལ་བདེ་བ་དང་ལྡན་ནོ། །བཞི་པ་ནི་དགྱོད་པ་དང་དགའ་བདེ་སྐྱེས་པའོ།།

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་བཤད་པ་ལ། སྒྲིའི་ངོ་བོ། སོ་སོའི་ངོ་བོ། འཕྲོས་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ། འདུ་བ་ཉིར་སྣང་དང་། མི་འདུ་བའི་ཁྱད་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་

ཅེས་པས་བསྟན། བསམ་གཏན་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་དེ་དག་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་མེད་དང་རྒྱུ་སྟོབས་འདྲུག་གི་གཟུགས་མེད་གཉིས་ཡིན་ལ། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་རྣམས་བཤད་ཟིན་ཏོ། **།གཉིས་པ་མི་འདུ་བའི་ཁྱད་པར་ནི།**

.....ཞུང་པོ་བཞི།།

ཞེས་པས་བསྟན། འགོར་དང་བཅས་ན་ཞུང་པོ་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི།**

འོག་མའི་ས་ལས་དབེན་ལས་སྐྱེས།། ༢

ཞེས་པས་བསྟན། འོག་མ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགེ་བ་རྩེ་གཅིག་པ་ནི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་མེད་པ་བཞིའོ། །དབེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། ལམ་གང་གི་ས་འོག་མ་ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ལ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། སྐྱ་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཉེར་བསྟོགས་གསུམ་དང་བཅས་པར་ནི།།

གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞིག་ཅེས་བྱ།།

ཞེས་བཅས་བསྟན། གཟུགས་མེད་དེ་དག་ཀྱང་ཉེར་བསྟོགས་གོང་མ་གསུམ་དང་ཅཅས་པར་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞིག་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་སྟེ། རང་སྣ་གཟུགས་མེད་ཅིང་འོག་སའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ནམ་མཁའི་ཉེར་བསྟོགས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གཟུགས་ལ་རགས་སོགས་སུ་ལྟ་བའི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པས་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞིག་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་མི་ཐོབ་བོ།།

གཉིས་པ་སྐྱེ་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་སྐྱེ་བཤད་དང་། བཞི་པོ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། དོགས་གཅོད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

གཟུགས་མེད་པ་ན་གཟུགས་མེད་དོ།།

ཞེས་བཅས་བསྟན། ཚལ་ཆེན་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་གཟུགས་གཉན་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཀྱི་ཕྱ་བས་གཟུགས་མེད་དུ་བརྗོད་ཅེས་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཕྱ་བས་ཡིན་ན་ཆུའི་སྐྱེ་བོ་ཕྱ་མོའང་དེར་འགྱུར་ལ། རང་བཞིན་ཕྱ་བས་ཡིན་ན་གཟུགས་ཁམས་པའང་དེར་འགྱུར་ཞིང་། འོན་ཏེ་ཆེས་ཕྱ་ཞིང་དངས་པས་ཡིན་ན་ནི་སྲིད་རྩེ་པ་ཁོ་ན་དེར་འདོད་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་ལུས་ངག་གི་སྟོམ་པའི་གཟུགས་ཙམ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་ལུས་ངག་དང་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་སྣ་ན་མེད་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་བཞིན་དུ་སྣ་གཞན་གྱི་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། དེ་ནི་སྲིད་པའི་འཆིང་བ་དང་ལྡན་པས་སྣ་གཞན་གྱི་ནུས་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་བསྡུས་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ཚེ་གང་ཡིན་པ་དང་དོན་གང་ཡིན་པའི་ཚོས་དེ་དག་ནི་འདྲེས་པས་ཏེ་མ་འདྲེས་པས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། མིང་དང་གཟུགས་དག་ཐན་ཚུན་བརྟེན་ཏོ། །ཞེས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་པ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་

ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་པར་འདོད་ན་
ནི་ཕྱིའི་དོན་ཀྱང་ཚོར་དང་འདྲེས་པ་དང་། ཕྱིའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མིང་ལ་བརྟེན་
པ་དང་རྣམ་ཤེས་ལས་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་ལ།
མདོ་ལས། གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་གཟུགས་རྣམས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་
ནོ། །གཟུགས་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞི་བ་གང་དག་གཟུགས་རྣམས་ལས་འདས་
ནས། ཞེས་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་དག་ཡོད། ཅེས་དང་། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས། ཞེས་གསུངས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་པའི་ཡང་ཕྱིར་ན་མིང་ནི་འདོད་ཆུལ་བཞང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་
ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་གཟུགས་ཟུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་གཟུགས་མེད་ཅེས་
བྱ་བར་བརྗོད་དོ། **།གཉིས་པ་དོགས་གཅོད་ནི།**

གཟུགས་ནི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར།། ༤

ཞེས་པས་བསྟན། འོན་གཟུགས་མེད་ན་ས་ཁམས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་ན་བསྐལ་པ་
མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཏུ་གཟུགས་རྒྱུན་ཆད་ན་ཇི་ལྟར་ན་གཟུགས་དེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན།
དེའི་ཚེ་གཟུགས་དེ་ནི་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཆུས་བསྒོས་པའི་སེམས་འཇུག་པ་རྟེན་
པ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཆུ་ནི་འདོད་གཟུགས་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་
བཞི་ཉིད་དོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི་སེམས་ཆུང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པས་དེ་ལས་སྐྱེ་
ཞེས་ཟེར། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ནི་ཀུན་གཞི་ལ་དེའི་ས་བོན་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་
ཟེར་རོ།།

**གཉིས་པ་བཞི་པོ་སོ་སོའི་སྒྲ་བཤད་ལ། དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་དོན་དང་། ཐ་མའི་
སྒྲ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།**

རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་མ་ཁའ་མཐའ་ཡས།།

ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་དེ་ལྟར།།

སྒོམ་ཕྱིར་

ཞེས་བས་བསྟན། ཅི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བའམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྟོང་བའི་ཚེ་ན་འོག་ས་ལ་སྟོན་དུ་བལྟས་ནས་རྟམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སོ། །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ། །ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སྟོང་བའི་ཕྱིར་སྟོང་བའི་དུས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་པའི་མིང་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་ཀྱི་གཞན་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཚོས་དེ་དག་གཞན་ལའང་དམིགས་སོ། །**གཉིས་པ་ཐ་མའི་སྒྲ་དོན་ནི།**

"""""""དམན་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་མེད།།
འདུ་ཤེས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ།། ཉ

ཞེས་བས་བསྟན། འདུ་ཤེས་རྒྱུ་བ་དམན་པའི་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་གསལ་པོ་མེད་ཅིང་འདུ་ཤེས་རྩུང་ཟད་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་སྟོང་བའི་ཚེ་འདུ་ཤེས་རགས་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོན་དུ་ལྟ་ཞིང་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་འདི་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་ཡིད་ལ་བྱས་པས་འགྲུབ་ཅིང་འདི་ནི་འཕངས་པ་པའི་ས་མཐོ་ཤོས་ཡིན་པས་སྟིད་རྩེ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །**གསུམ་པ་གཉིས་ཀའི་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི།**

དེ་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྟས།།
རྣམ་པ་བརྒྱད་

ཅེས་བས་བསྟན། དེ་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྟས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའོ།།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་དུ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། དོ་བོ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་དོས་བཟུང་བ། སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ཚུལ། རྟེན་གང་གིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། སྟོང་ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་པ། ཉོན་མོངས་སྟོང་བྱེད་དོས་བཟུང་བའོ། །དང་

པོ་ལ། ངོ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ། འཁྲུལ་མ་བདུན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་རྒྱའི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

"""""""བདུན་རྣམ་པ་གསུམ།།
རོ་སྐྱང་ལྟན་དང་དག་པ་དང་།།
ཟག་མེད་

ཅེས་པས་བསྟན། དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མོ་ལས་གཞན་བདུན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ཐ་མ་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་བ་ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་ཟས་ཆེ་བ་རོ་སྐྱང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་རྣམས་དང་འབྲེང་དག་པ་བ་དང་རབ་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་སྐྱེ་རྒྱའི་དབྱེ་བ་ནི།

"""""""བརྒྱད་པ་རྣམ་པ་གཉིས།། ཁ

ཞེས་པས་བསྟན། བརྒྱད་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མོ་ནི་རོ་སྐྱང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་དག་པ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་གྱི་ཟག་མེད་ནི་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ནི།

རོ་སྐྱང་མཚུངས་ལྟན་སྐྱེ་བཅས་སོ།།
འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དག་བ་ནི།།
དག་པ་དེ་ནི་དེས་སྐྱང་བྱ།།
ཟག་མེད་འཇིག་རྟེན་འདས་པའོ།། ཪ

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ལ་རོ་སྐྱང་ལྟན་ནི་མཚུངས་ལྟན་སྐྱེ་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་གཞན་དང་ཡང་ལྟན་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདི་སྐྱེ་བཅས་ཙོ་ན་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དེས་དེ་གོང་མར་དེས་པར་འབྱུང་བའི་གེགས་ཆེ་ཤོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་སོ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་སྟོམས་འཇུག་དག་ཏེ་ནི་དག་པ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མ་

ཚགས་པ་སོགས་ཆོས་དཀར་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རོ་སྐྱང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དེས་ཅི་ཞིག་རོ་སྐྱང་བར་བྱེད་ཅེ་ན། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་པ་བ་འདས་མ་ཐག་པ་དེ་ནི་རོ་སྐྱང་དེས་རོ་སྐྱང་བར་བྱེད་ལ། རོ་སྐྱང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའོ།།

གཞིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ངོས་བཟུང་བ་ལ། ཡན་ལག་སོ་སོར་སྣང་བ། ཡན་ལག་གསུམ་ཁྲད་པར་དུ་བསྟན་པ། སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་ཁྲད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མིང་གི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། རྟགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ།། དང་པོ་ནི།

དང་པོ་ལ་ལྟ་རྟོག་དཔྱོད་དང་།།
དགའ་དང་བདེ་དང་ཏིང་འཛིན་རྣམས།།
གཞིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི།།
རབ་དང་དང་ནི་དགའ་ལ་སོགས།། ༣

གསུམ་པ་ལ་ལྟ་བཏང་སྟོམས་དང་།།
བྱན་དང་ཤེས་བཞིན་བདེ་དང་གནས།།
མཐའ་ན་བཞི་བྱན་བཏང་སྟོམས་དང་།།
བདེ་མིན་སྡུག་མིན་ཏིང་འཛིན་རྣམས།། ༤

ཞེས་བས་བསྟན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ནི་ཡན་ལག་ལྟ་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་གཙོད་སེམས་རྣམ་འཚེ་སོགས་སྤྲོང་བས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་། རྟོག་དཔྱོད་ཀྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་ནས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་གཉིས་ནི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་རྟེ་གཅིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟ་མ་དེ་དག་འགྲུབ་པས་དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ཏིང་ངེ་

འཛོན་རྣམས་སོ། །ཉིང་དེ་འཛོན་ནི་ཡན་ལག་ཀུང་ཡིན་ལ་བསམ་གཏན་ཀུང་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཡན་ལག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱག་གོ །སྒོམ་དཔོན་ནི་ཡན་ལག་བཞིའི་དམག་ཏི་ལྟ་བུར་ཡན་ལག་ལྔའི་བསམ་གཏན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟོག་དཔྱོད་སྤོང་བ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་ཞན་ཡོན་དང་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་དག་བ་དང་ལ་སོགས་པ་བདེ་བ་དང་རྟེ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་འོག་སའི་དགའ་བ་སྤོང་བས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དགའ་བ་ལ་རྟོལ་བ་མེད་པས་དམིགས་པ་ལ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་དང་། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་རྒྱུན་མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང་། དྲན་པ་མི་བརྗེད་པའི་ཤེས་བཞིན་གསུམ་དང་ཞན་ཡོན་དང་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བདེ་བ་དང་སེམས་གནས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །མཐའ་མ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། དྲན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། འོག་སའི་སྐྱོན་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། བདེ་མིན་སྡུག་མིན་གྱི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་མིང་གི་སྐོར་ནས་བཅོ་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྗེས་ཀྱི་སྐོར་ནས་མདུག་བསྟུ་བ་ནི།

རྗེས་སུ་བཟུ་གཅིག་

ཅེས་པས་བསྟན། རྗེས་སུ་ནི་དེ་དག་བཟུ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལ་རྗེས་ལྟ། གཉིས་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་། གསུམ་པའི་བཏང་སྙོམས་དྲན་ཤེས་བཞིན་བདེ་བ་དང་བཞི་སྟེ་བཟུ། བཞི་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་བཟུ་གཅིག་གོ །དེ་ཉིད་ཀྱི་

ཕྱིར་ཡན་ལག་གང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་སོགས་ན་མེད་པ་ལ་སྐུ་བཞི་སོགས་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་ཁན་ལག་གསུམ་གྱི་ཁྱད་བར་བཤད་པ་ལ། བདེ་བའི་ཁྱད་བར་བཤད་པ། ནང་རབ་དང་ཁྱད་བར་དུ་བཤད་པ། ཕིད་བདེ་བའི་ཁྱད་བར་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

……དང་པོ་ནི།།

ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བདེ་བ་ཡིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཅིའི་ཕྱིར་གསུམ་པའི་བདེ་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་ལས་རྣམ་གཞན་དུ་བརྗོད་ཅེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་དག་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལ་བདེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི་ཚོར་བ་ནི་མ་ཡིན་ལ། གསུམ་པའི་བདེ་བ་ནི་ཚོར་བདེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་ལས་རྣམ་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་རིགས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་ཚོར་བདེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ལ་དབང་ཤེས་ཉེགས་པས་ལུས་བདེ་མ་ཡིན་ལ། དགའ་བ་ཞེས་འབྱུང་བས་དེ་ཡིད་བདེ་ཡིན་པས་སེམས་བདེའང་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱེ་སྨྲ་འདོད་དོ། །དཔེ་སྟོན་པ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཁས་མི་ལེན་པས་དེ་དག་ཏུ་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་གི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལ་བདེ་བའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བཞི་པའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའང་བདེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་བདེ་བའི་ཚོར་བ་དང་མཐུན་པའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དགོས་ན་གསུམ་པའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལའང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །**མདོ་ལས་ཀྱང་།** གང་གི་ཚེ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ལུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པ་དེའི་ཚེ་འདིའི་ཚོས་ལྟ་ནི་སྤྲོང་བར་འགྱུར་ལ། ཚོས་ལྟ་ཡོ་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་དགའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་བདེ་བ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་

ནི་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་བདེ་བ་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གཉིས་པ་ནང་རབ་དང་ཕྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ནི།

རབ་ཏུ་དང་བ་དང་པ་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཐོབ་ནས་དང་པོའི་སა་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཡིད་བདེ་བའི་ཕྱད་པར་བཤད་པ་ནི།

ལྷང་རྣམ་གཉིས་ཕྱི་ར་དགའ་ཡིད་བདེ།། ཅ

ཞེས་པས་བསྟན། ཡང་སྟེ་པ་གཞན་དག་དགའ་བ་ནི་སེམས་བྱུང་གཞན་ཞིག་ཡིད་བདེ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་ཅར་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བདེ་བ་ཞེས་བསྟན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འཐད་ན་ལྷང་རྣམ་པ་གཉིས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་བསྒྲུར་བའི་མདོ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བཀའ་སྩལ་ནས། འདི་ན་འདི་ཡི་བདེ་བའི་དབང་པོ་སྐྱེས་པ་མ་ལུས་པ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་མ་ལུས་པ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་སྨོས་པའི་མདོ་ལས། ཡང་བདེ་བའང་སྤངས་ཏེ་སྔ་ནས་སྐྱག་བསྔལ་བའང་སྤངས་ཤིང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའང་སྔ་ནས་ནུབ་པས། ཞེས་གསུངས་པས་ཡིད་བདེ་སྔ་ནས་སྤངས་པ་མི་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར་གསུམ་པ་ན་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་མེད་དོ། །དེས་ན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་བདེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སྐོམས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་ཕྱད་པར་བསྟན་པ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གྱི་ཕྱད་པར། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཕྱད་ཚེས། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བསམ་གཏན་

གཉིས་ཀྱི་ཚོར་བའི་ཁྱད་བར་རོ། །དངོས་གཞི།

ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དགའ་བའི་དང་།།
རབ་དང་ཤེས་བཞིན་དུན་པ་དང་།།
བཏང་སྙོམས་དུན་པ་དག་པ་མེད།།
ཁ་ཅིག་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་བཏང་སྙོམས།། ༡༠

ཞེས་པས་བསྟན། ཅི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་ལའང་སྟང་ཇི་སྙད་བཤད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་དེ་དག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མེད་དོ། །དེ་དག་ན་ཅི་ཞིག་མེད་ཅེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་ཚོར་མེད་དེ། དེའི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་དབེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ནི་རབ་དང་མེད་དེ། རང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ནི་ཤེས་བཞིན་དང་དུན་པ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་བའི་བས་ཀུན་ཏུ་སྤྲོངས་པར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བཞི་པ་ལ་ནི་བཏང་སྙོམས་དང་དུན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཉོན་མོངས་པས་དྲི་མ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དག་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མེད་ལ། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དག་ན་ནི་བཏང་སྙོམས་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་དག་བའི་ས་མངོ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཁྱད་ཚོས་ནི།

སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་ནི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར།།
བཞི་པ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན།།
རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་དབྱུག་དག་དང་།།
བདེ་བ་ལ་སོགས་བཞི་ཡིན་ནོ།། ༡༡

ཞེས་བས་བསྟན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གསུམ་ནི་སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་གཡོ་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ལ། དེའང་འཆད་འགྱུར་གྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་པོ་ལས་ནི་གོལ་བའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོན་བརྒྱད་ནི་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་དབུགས་རྔུབ་པ་དང་འབྱུང་བ་དག་དང་བདེ་བ་དང་ལ་སོགས་པ་སྤྲུག་བསྔལ་དང་ཡིད་བདེ་དང་ཡིད་མི་བདེ་སྟེ་བཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་ཚོར་བའི་ཁྱད་བར་ལ། དངོས་དང་། དོགས་པ་གཅོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ན་ནི།།
ཡིད་བདེ་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་།།
བཏང་སྙོམས་ཡིད་བདེ་བདེ་བ་དང་།།
བཏང་སྙོམས་བཏང་སྙོམས་ཚོར་བ་ཡོད།། ༡༢

ཅེས་བས་བསྟན། རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དག་ན་ཡོད་པ་དེ་དག་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ནའང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་ས་བའི་ཡིད་བདེ་དང་ཚོགས་གསུམ་གྱི་བདེ་བ་དང་ཚོགས་བཞིའི་བཏང་སྙོམས་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ན་བཏང་སྙོམས་དང་ཡིད་བདེ་གཉིས་ཡོད་ལ། བཞི་པ་ན་ནི་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཅིག་པུ་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ལས་དང་པོའི་བདེ་བ་ནི་མིག་རྟ་ལུས་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུས་ཚོར་ཁོ་ན་དང་། དེའི་བཏང་སྙོམས་ནི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཡིན་ཞིང་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ནི་ཐམས་ཅད་སེམས་ཚོར་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱི་ལུས་ཚོར་ནི་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་རྟོག་དཔྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་མེད་དོ། **།གཉིས་པ་དོགས་པ་གཅོད་པ་ནི།**

གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་།།
རྟ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སྟོང་།།
གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས།།
དེ་ལྟང་མ་བསྟན་ཉོན་མོངས་མིན།། ༡༦

ཞེས་བས་བསྟན། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་གསུམ་ཡང་མེད་ཅིང་རྟོག་དཔྱོད་དག་ཀྱང་མེད་ན་ཏི་ཚུར་དེ་དག་གིས་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་རེག་པར་འགྱུར་ཞིང་ཏི་ཚུར་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀུན་ནས་སྐྱོང་བར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་དག་ཏུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སོགས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ལ་རང་གི་ས་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སོགས་ན་ལུས་དང་མིག་དང་རྟ་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀུན་ནས་སྐྱོང་བའི་རྟོག་དཔྱོད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སར་གཏོགས་པ་ཁོ་ན་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ན་ཡོད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་མིན་དམན་པའི་ཕྱིར་དག་པ་བཞང་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སྟོམས་འཇུག་གི་ཐོབ་ཚུལ་ལ། ཇི་ལྟར་ཐོབ་པའི་ཚུལ་དངོས། གང་གི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བ། ཐོད་རྒལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། དག་པ་བ་ཐོབ་ཚུལ། ཟག་མེད་ཐོབ་ཚུལ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་དང་མི་ལྡན་འདོད་ཆགས་བྲལ།།
སྐྱེ་བ་ལས་ནི་དག་པ་འཐོབ།།

ཅེས་བས་བསྟན། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་དག་ཏི་ལྟར་ཐོབ་ཅེ་ན། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དེ་དང་སྦྱར་མི་ལྡན་པ་ལས་སངས་འོག་མ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་སྤྲིད་ཅུ་མ་གཏོགས་པ་གོང་ནས་འོག་ཏུ་

སྐྱེ་བ་ལས་ནི་དག་པ་དེས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་ལས་གཞན་གསུམ་ཅི་རིགས་པར་ཐོབ་བོ། །སྲིད་རྩེ་ལ་ནི་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་མེད་དེ། དེའི་གོང་ས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ཟག་མེད་ཐོབ་ཚུལ་ནི།

ཟག་མེད་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཡིས།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་ཀྱང་སྔར་མི་ལྡན་ན་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་ཡིས་ཐོབ་ཅིང་། ལྡན་པ་ལ་ནི་ཉོན་པར་ཅན་མི་སློབ་པ་དང་རྩེན་པོས་བསྟས་པའི་དངོས་གཞི་ལྟ་བྱ་སྟོར་བས་ཐོབ་པའང་ཡོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་ཉམས་པས་ཐོབ་པ་ནི་མེད་དོ། **།གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐོབ་ཚུལ་ནི།**

ཉོན་མོངས་ཅན་ཉམས་སྐྱེ་བ་ཡིས།། ༡༩

ཞེས་པས་བསྟན། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་སྔར་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཐོབ་པ་དང་། སྲིད་རྩེ་མ་གཏོགས་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ནས་དང་པོར་སྐྱེས་ན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྐྱེ་བ་ཡིས་ཐོབ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྲིད་རྩེ་ནི་ཉམས་པ་ཁོ་ནས་ཐོབ་ལ། སྐྱོར་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་ནི་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་གང་གི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བ། དག་པ་བའི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཟག་པ་མེད་པའི་མཇུག་བོར་ཐོབ་ཀྱི།

ལྷག་འོག་གསུམ་པའི་བར་དག་བ།།
སྐྱེའོ་

ཞེས་པས་བསྟན། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རྟོག་གཉིས་སུ་དུ་ཞིག་སྐྱེ་ཞེ་ན། བསམ་གཟུགས་ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་རྟོག་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་གི་ས་པ་དང་ལྷག་ས་གོང་མ་དང་འོག་གསུམ་པའི་བར་གྱི་དག་བ་དག་པ་བ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་སྐྱེའོ་སྟེ། ཐོད་ཆལ་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་བྱེད་པས་གསུམ་པ་ཕན་ཚད་དུ་བརྒལ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དག་པ་བའི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བ་ནི།

.....དག་པ་ལས་དེ་བཞིན།།
རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་།། ༡༥

ཞེས་པས་བསྟན། སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ལས་དག་པ་དང་ཟག་མེད་སྐྱེ་བའང་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་བཞིན་རེག་པར་བྱ་ལ། ལྷག་པར་དག་པ་བའི་མཇུག་ཏུ་རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་སྐྱེ་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཉོན་མོངས་ཅན་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བ་ནི།

ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་རང་དག་དང་།།
ཉོན་མོངས་འོག་མའི་དག་གཅིག་ཀྱང་།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་ལས་ཤེས་བཞིན་དང་དྲན་པས་ཟིན་ནས་ལངས་པའི་ཚེ་རང་སའི་དག་པ་བ་དང་རྒྱུན་གྱི་ཚེ་ཉོན་མོངས་ཅན་སྐྱེ་ལ་དེར་མ་ཟད་ཉོན་མོངས་པས་གཟིར་ཆེས་ནས་འོག་མའི་དག་པ་བ་ལ་དག་འབར་གྱུར་བས་དེའི་དག་པ་བ་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེའོ།།

གཉེས་པ་ཕྱི་མ་གཉེས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ལ། འཆི་འཕོའི་གནས་སྐབས་དང་། ཚ་མཐུན་བཞིའི་དམིགས་བསལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། དག་པ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གཉེས། དང་པོ་ནི།

འཆི་འཕོའི་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀུན།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་དག་པ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཙོ་ན་སྐྱེའི་གཞན་གྱི་ས་པའི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་བཤད་ཀྱི། འཆི་འཕོ་བའི་ཚེ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་དག་པ་བ་ལས་ས་གོང་འོག་ཀུན་ཏུའང་སྐྱེ་རྒྱུ་བས་ཉིན་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་ས་དགུའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀུན་ཅི་རིགས་པར་འབྱུང་སྟེད་དོ། **།གཉེས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི།**

ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མ་མིན།། ༡༨

ཞེས་པས་བསྟན། འཆི་འཕོ་བའི་ཚེ་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་རང་ས་དང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་སྐྱེའི་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། འོག་མའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པར་ཡོད་ན་གོང་མར་མི་སྐྱེ་བས་དེ་དེར་ཉིན་མཚམས་སྦྱོར་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་ཚ་མཐུན་བཞིའི་དམིགས་བསལ་ལ། དག་པ་བ་ལ་དེ་བཞིར་དབྱེ་བ། དབྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། བཞི་པོ་གང་གི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དག་པ་ཉམས་པའི་ཚ་མཐུན་སོགས།།
རྣམ་བཞི་

ཞེས་པས་བསྟན། དག་པ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་དག་པ་བ་ལ་ཉམས་པའི་ཚ་མཐུན་དང་སོགས་པས་གནས་པ་ཚ་མཐུན་ཞུད་པར་ཚ་མཐུན་དེས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་དང་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། སྐྱེ་རྩེ་ལ་

ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན་མེད་དེ། དེའི་གོང་ས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ནི།

དེ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན།།
ཉོན་མོངས་སྐྱེ་དང་རང་ས་དང་།།
གོང་དང་ཟག་མེད་རྣམས་མཐུན་པ།། ༡༧

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་བཞིའི་ངོ་བོ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་གྱི་དུས་སུ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་དང་རྣམ་སུ་མཐུན་པ་དང་། རང་སའི་དགེ་བ་སྐྱེ་བ་དང་རྣམ་སུ་མཐུན་པ་དང་། ས་གོང་མའི་དགེ་བ་སྐྱེ་བ་དང་རྣམ་སུ་མཐུན་པ་དང་། ཟག་མེད་སྐྱེ་བ་དང་རྣམ་སུ་མཐུན་པ་རྣམས་ཏེ། འདིར་རྣམ་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །**གསུམ་པ་བཞི་པོ་གང་གི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བ་ནི།**

ཉམས་ཆ་མཐུན་སོགས་མཇུག་ཐོགས་སུ།།
གཉིས་དང་གསུམ་དང་གསུམ་དང་གཅིག།

ཅེས་པས་བསྟན། བཞི་པོ་དེ་དག་གང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཞེག་སྐྱེ་ཞེ་ན། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་སོ་སོའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རིམ་པ་ལྟར་དེ་དག་ཉིད་འབྱུང་སྟེ། དང་པོའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དང་པོ་གཉིས་དང་གཉིས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དང་པོ་གསུམ་དང་གསུམ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཐ་མ་གསུམ་དང་བཞི་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་ཉིད་གཅིག་པུ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ཐོད་བརྒལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། སྤྱོད་བ་དང་། དངོས་གཞིའོ། །དང་པོ་ལ། རིང་སྤྱོད་དང་། ཉེ་སྤྱོད་ལས། དང་པོ་ནི།

ས་བརྒྱད་རྣམ་གཉིས་འབྱེལ་བ་དང་།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཐོད་ཀལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་ཅེ་ན། བསམ་གཏན་བཞི་གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་ས་བརྒྱད་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་རེ་རེར་འབྱེལ་བས་འཇུག་པ་དང་། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས། དེ་ནས་སྤྲིད་རྩེའི་བར་དུ་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ཡར་སོང་ཞིང་དེ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་མར་འོངས་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག །དེ་ནས་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཟག་མེད་ཅི་ཡང་མེད་ལ་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ཡར་སོང་ཞིང་དེ་ནས་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་མར་འོངས་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག །དེ་ནི་ཐོད་ཀལ་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རིང་བའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་ཉེ་སྤྱོད་ནི།**

གཅིག་བརྒལ་སོང་ཞིང་འོངས་ནས་ནི།། ༡༥

ཞེས་བས་བསྟན། དེ་ནས་ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་གཅིག་བརྒལ་གསུམ་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག །དེ་ནས་རེ་རེ་བརྒལ་ནས་སྤྲིད་རྩེའི་བར་དུ་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ཡར་སོང་ཞིང་དེ་ནས་རེ་རེ་བརྒལ་ནས་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་མར་འོངས་ནས་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཐོད་ཀལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཉེ་བའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ནི།**

རིམ་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགྱོ།
ཐོད་ཀལ་གྱི་ནི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། དེའི་འོག་ཏུ་ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་གཅིག་བརྒལ་དེ་དང་རིས་མི་མཐུན་པ་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས། བཞི་པ་བོར་ཟག་བཅས་ནམ་མཁའ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གཅིག་བོར་ཟག་མེད་ཅི་ཡང་མེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག །དེ་ནས་བསམ་གཏན་དང་བོའི་བར་དུ་རེ་རེ་བོར་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རིས་མི་མཐུན་པར་སྦྱེལ་བའི་སྟོར་ནས་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་ནི་ཐོང་ཕུལ་གྱི་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དངོས་གཞི་ཡིན་ནོ། །འདིར་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་བརྒལ་མི་ནུས་པར་བཤད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དབང་པོ་རྣུལ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་བརྒྱད་བརྒལ་ནུས་པར་བཤད་པའི་བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྣོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེའང་རྣེན་གྱིང་གསུམ་དུ་དུས་དང་མི་སྡུར་བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཁོ་ནས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉིང་འཛིན་ལ་དབང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་རྣེན་གང་གིས་གང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ། སྒྲིབ་བཏང་བ་དང་། སྒོད་རྩེ་ལ་དམིགས་བསལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

བསམ་གཏན་གསུམས་མེད་རང་དང་ནི།།
འོག་སའི་རྣེན་ཅན་འོག་དགོས་མེད།། ༡༥

ཅེས་བས་བསྟན། བསམ་གཏན་དང་སྒོད་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ནི་རང་ས་དང་ནི་འོག་ས་འདོད་པའི་བར་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣེན་ཅན་ཡིན་ཀྱི་གོང་དུ་སྐྱེས་པས་སྟོམས་འཇུག་འོག་མ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལ་ནི་སྟོམས་འཇུག་འོག་མའི་རྫས་ཀྱིས་ཟུང་ཟད་ཀྱིས་ཀྱང་དགོས་ཆེད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་མའི་ཉིང་འཛིན་སྐྱེད་པ་ནི་འོག་མའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཆེད་དུ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། གོང་མ་དེ་འོག་མའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ས་ལས་འདས་ཤིང་འོག་མའི་ཉིང་འཛིན་དམན་པའི་

ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྒྲིབ་རྣེ་ལ་དམིགས་བསལ་ནི།

སྒྲིབ་རྣེར་འཛགས་པ་ཅི་ཡང་མེད།།
མངོན་སུམ་བྱས་ནས་ཟག་པ་ཟད།།

ཅེས་པས་བསྟན། སྒྲིབ་བཏང་ནས་དམིགས་བསལ་ནི། སྒྲིབ་རྣེར་སྐྱེས་པའི་འཛགས་པ་ནི་ཟག་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་སྒྲིབ་རྣེའི་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱེད་དེ། སྒྲིབ་རྣེའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཟག་མེད་དེ་སྒྲིབ་རྣེ་ལ་ཐག་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ལྟ་བ་སྒོམ་ལུལ་གང་ལ་དམིགས་པ་ལ། བསམ་གཏན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་པ། བསམ་གཏན་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་ཀྱིས་གང་ལ་དམིགས་པ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིས་གང་ལ་དམིགས་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སྒེད་བཅས་རང་གི་སྒྲིབ་ལ་དམིགས།།

ཞེས་པས་བསྟན། སྒེད་བཅས་རོ་སྲུང་མཚུངས་ལྡན་ནི་རང་གི་ས་བའི་སྒྲིབ་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་སོ། །འོག་མ་ལ་མི་དམིགས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་གོང་མ་ལའང་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་རྟམས་ནི་སྒེད་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ལའང་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་ཀྱིས་གང་ལ་དམིགས་པ་ནི།

བསམ་གཏན་དགེ་ཡུལ་ཡོད་དགུ་ཡིན།། ༡༠

ཞེས་པས་བསྟན། བསམ་གཏན་དགེ་བ་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ནི་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཡོད་དགུ་ཐམས་ཅད་རྫུ་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིས་གང་ལ་དམིགས་པ་ནི།

གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དགེ་རྣམས་ཀྱི།།
སྨྲོད་ཡུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན།།

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྨྲོད་ཡུལ་ནི་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན་ཀྱི་རང་ས་དང་གོང་སའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཅི་རིགས་པ་དང་འོག་སའི་ཡང་ཟག་མེད་རྣམས་ཤེས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

དྲུག་པ་ཅོན་མོངས་སྤྲོང་བྱེད་དོས་བཟུང་བ་ལ། གང་གིས་གང་སྤྲོང་བ། སྤྲོང་བྱེད་གཅེན་པོའི་ཁྱད་བར་རོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཀྱིས་གང་སྤྲོང་བ། ཉོན་བསྟོགས་ཀྱིས་གང་སྤྲོང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཟག་པ་མེད་པས་ཅོན་མོངས་རྣམས།།
སྨྲོང་ངོ་

ཞེས་བས་བསྟན། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་དེ་དག་ལ་དག་པ་བ་ཟག་མེད་རོ་མྱང་ལྡན་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་ཟག་པ་མེད་པས་ནི་རང་ས་དང་གོང་སའི་ཅོན་མོངས་པ་རྣམས་སྨྲོང་ངོ། །རོ་མྱང་ལྡན་གྱིས་ནི་ལྟ་ཅི་སྨྲོས་དག་པ་བས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་བསྟོགས་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་སྐབས་མའི་ཅོན་མོངས་མི་སྨྲོང་ལ་དེ་ཉིད་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་གི་ས་བའི་འདང་མ་ཡིན་ཞིང་། ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་གོང་མའི་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཉོན་བསྟོགས་ཀྱིས་གང་སྤྲོང་བ་ནི།

"""ཉོན་བསྟོགས་དག་པས་ཀྱང་།། ༢༩

ཞེས་བས་བསྟན། བསམ་གཏན་གོང་ས་གོང་སའི་ཉོན་བསྟོགས་དག་པ་བས་ཀྱང་རང་རང་གི་འོག་སའི་ཅོན་མོངས་རྣམས་སྨྲོང་ཞིང་། ཀྱང་ཞེས་པས་མི་ལྡོག་སེམས་ཟག་མེད་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེས་ནི་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅོན་མོངས་རྣམས་སྤྲོང་ནུས་པར་

བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་གཞི་དག་གིས་ནི་ཉོན་མོངས་ཐུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྤོང་སྟེ། འོག་སའི་སྐངས་ཟིན་ཞིང་རང་ས་དང་གོང་སའི་སྤོང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོའི་ཁྱད་པར་ལ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ། ངོ་བོ་ཚོར་བ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་དག་ལ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད།།

ཅེས་པས་བསྟན། དངོས་གཞི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལ་ནི་འཇུག་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱང་བརྒྱད་ཡོད་ལ། འཇུག་ཚུལ་ནི། མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་རིག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། དག་འབ་སྣང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། དཔྱོད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། སྤྱོད་བའི་མཐའ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། སྤྱོད་བ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་བདུན་བདུན་གྱིས་འཇུག་པ་ལས་དང་པོ་དྲུག་ཉེར་བསྟོགས་དང་ཐ་མ་ནི་དངོས་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད།

གཉིས་པ་ངོ་བོ་ཚོར་བ་དང་བཅས་པ་ལ། ངོ་བོ་སྤྱིར་བཏང་བ། ཚོར་བ་ལྟོས་ཚུལ། ངོ་བའི་དམིགས་བསལ། གཞན་འདོད་དོ། །དང་པོ་ནི།

དག་པ་

ཞེས་པས་བསྟན། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཚོར་བ་དག་འ་ཡོད་ལ། གསུམ་པ་ན་ནི་བདེ་བ་ཡོད་ལ། བཞི་པ་ན་ནི་བཏང་སྙོམས་ཡོད་ན་ཉེར་བསྟོགས་དེ་དག་ལ་ཚོར་བའང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ལ། ཉེར་བསྟོགས་དེ་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་དག་པ་བ་ཡིན་གྱི་ཇི་སྙད་དང་མཚུངས་ལྡན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ས་འོག་མ་ལ་ཡིད་འབྱུང་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་ཚོར་བ་ལྟན་ཚུལ་ནི།**

.....བདེ་མིན་སྡུག་བསྔལ་མིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཉེར་བསྟོགས་དེ་དག་གི་ཚོར་བ་ནི་བདེ་བའང་མིན་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མིན་པས་བཏང་སྙོམས་ཏོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་ནི་འབད་དེ་དྲང་དགོས་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་དང་བཅས་ཏེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་ནི་དགའ་བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ངོ་བོའི་དམིགས་བསལ་ནི།

དང་པོ་འཕགས་པའང་

ཞེས་པས་བསྟན། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། མི་ལྟོགས་མེད་པ་སྟེ་དེ་ལ་ནི་དག་པ་བར་མ་ཟད་འཕགས་པ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའང་ཡོད་དོ། **།བཞི་པ་གཞན་འདོད་ནི།**

.....ཏ་ཅིག་གསུམ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཏ་ཅིག་ནི་དེ་ལ་རོ་སྐད་ལྟན་དང་གསུམ་ཀ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། རྒྱུ་མཚན་ནི་གསལ་བས་སམ། སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ནི་དངོས་གཞི་ལ་འགྲན་སྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་ཁྲུད་པར་ཅན་དོས་བཟུང་བ་ལ། ངོ་བོ་དོས་བཟུང་བ། དབྱེ་བ། ཚོར་བ་གང་དང་ལྡན་པ། འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི།

རྟོག་མེད་བསམ་གཏན་ཁྲུད་པར་ཅན།། ༡༡

ཞེས་པས་བསྟན། གལ་ཏེ་ཉེར་བསྟོགས་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བསམ་གཏན་ཁྲུད་པར་ཅན་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ན་དེ་གཉིས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅི་ན། ཐ་དད་དེ། དེ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། རྟོག་མེད་དཔྱོད་ཙམ་གྱི་དངོས་གཞི་ནི་བསམ་

གཏན་ཚིད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་པའི་དངོས་གཞི་ཙམ་དང་རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཙམ་དང་ལྡན་པའི་ཚིད་པར་ཅན་ཞི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཀྱི། གཉིས་པ་སོགས་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཚིད་པར་མེད་པས་དངོས་གཞི་ལ་ཙམ་ཚིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །**གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི།**

རྣམ་གསུམ་

ཞེས་པས་བསྟན། བསམ་གཏན་ཚིད་པར་ཅན་དེ་ནི་རོ་སྐྱང་ཅན་དང་། དགུ་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་དེ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །**གསུམ་པ་ཚོར་བ་གང་དང་ལྡན་པ་ནི།**

.....བདེ་མིན་སྡུག་བསྔལ་མིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཚིད་པར་ཅན་དེའང་ལམ་དཀའ་བས་འབད་དེ་དྲང་དགོས་པའི་ཕྱིར་བདེ་བའང་མིན་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མིན་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ནོ། །**བཞི་པ་འབྲས་བུ་ནི།**

དེ་ནི་ཚངས་ཆེན་འབྲས་བུ་ཅན།།

ཞེས་པས་བསྟན། བསམ་གཏན་ཚིད་པར་ཅན་དེའི་འབྲས་བུའི་ཚིད་པར་གང་ཞེག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཚངས་ཆེན་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྟོམས་ན་ཚངས་ཆེན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། བཞིར་དབྱེ་བའོ།། དང་པོ་ལ། སའི་སྐོར་ནས། ལམ་གྱི་སྐོར་ནས། ཕུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ནས་དབྱེ་བའོ།། དང་པོ་ནི།

མན་ཚད་རྟོག་དཔྱོད་བཅས་པ་ཡི།།

ཉིང་འཛིན་ཡན་ཚད་གཉིས་ཀ་མེད།། ༢༣

ཅེས་བས་བསྟན། མདོ་ལས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གསུངས་པ་ལས་ཁྲུད་པར་ཅན་འདི་ནི་རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཙམ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། དེ་མན་ཆད་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་མི་ཡོ་བྱེད་མེད་པ་ནི་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ཡི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། དེ་ཡན་ཆད་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ནས་སྤྲིད་རྩེའི་བར་རྣམས་ནི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། ནང་གསེས་གྱི་དབྱེ་བ། དངོས་བཏགས་དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མཚན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་།།
སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་སྟོང་ཉིད་དུ།།
འཇུག་པའོ་སྨོན་པ་མེད་པ་ནི།།
དེ་ལས་གཞན་བདེན་རྣམ་པ་དང་།། ༡༩

ཞེས་བས་བསྟན། མདོ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྨོན་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་གསུངས་པའི་མཚན་མེད་ནི་དོན་ལྟ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་མོའི་མཚན་མ་སྟེ་བཅུ་དང་བྲལ་བའི་འདུས་མ་བྱས་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་ཞི་བ་སྟེ་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དམིགས་པ་གང་ཡང་རུང་རྣམ་པ་བདག་མེད་དང་སྟོང་པ་སྟེ་གཉིས་པོ་ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའོ། །སྨོན་པ་མེད་པ་ནི་འདུས་བྱས་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སྡུར་གྱི་རྣམ་པ་དེ་དུག་ལས་གཞན་པའི་བདེན་པ་ལྟག་མ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་བཞི་ལམ་གྱི་བཞི་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཅུ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་གྱི། སྡུར་གྱི་དུག་

ནི་ཡིད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །**གཉིས་པ་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།**

དག་དང་ཏྲི་མ་མེད་

ཅེས་བས་བསྟན། ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་དག་པ་བ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། ཏྲི་མ་མེད་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །ས་ནི་དག་པ་བ་འདོད་པ་དང་མི་ལྡོག་ས་མེད་དང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ན་ཡོད་དོ། །ཏྲི་མེད་ནི་ཟག་མེད་ས་དགུ་ན་ཡོད་དོ།།

གསུམ་པ་དངོས་བཏགས་དབྱེ་བ་ནི།

……དེ་དག།

ཏྲི་མེད་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་མོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཏྲི་མ་མེད་པ་ནི་ཐར་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྨོན་པ་མེད་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པ་སྟེ་སྒོ་གསུམ་མོ།།

གསུམ་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཁྱད་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཅེས་ལ་སོགས།།

གཞན་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་མོ།། ༢༥

ཞེས་བས་བསྟན། ཡང་མདོ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། ལ་སོགས་པ་སྨོན་པ་མེད་པ་སྨོན་པ་མེད་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ། སྔ་མ་གསུམ་ལས་གཞན་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐུང་ཚོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དམིགས་རྣམ་གྱི་ཐུང་བར། རང་བཞིན་ཐུང་བར། ཉེན་གྱི་ཐུང་བར། གང་ཟག་གི་ཐུང་བར། སའི་ཐུང་བར་རོ། །དང་པོ་ནི།

གཉིས་ནི་སྟོང་དང་མི་རྟག་པར།།
མི་སློབ་པའི་ལ་དམིགས་པ་ཡིན།།
མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མེད་ནི།།
ཞི་བར་མ་བརྟགས་ཟད་པ་ལ།། ༡༨

ཞེས་པས་བསྟན། གསུམ་པོ་དེ་ལས་དང་པོ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྟོང་པའི་རྣམ་པར་ལྟ་ཞིང་མི་སློབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་རྣམ་པར་ལྟ་ཞིང་མི་སློབ་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མེད་ནི་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ལྟ་ཞིང་མི་སློབ་པའི་མཚན་མེད་ལས་ལངས་པ་ན་རྒྱུན་མ་ཚང་བས་དེ་མ་བརྟགས་ཟད་པ་སྟེ་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ནི་དང་པོ་རྣམ་པར་ཉེན་ལ་དམིགས་ཤིང་གསུམ་པ་ནི་དེ་བཀག་པ་ལ་དམིགས་ནས་སུན་འབྱིན་པས་རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།།

གཉིས་པ་དོན་བཞི་ཐུང་བར་ནི།

ཟག་བཅས་

ཞེས་པས་བསྟན། གསུམ་པོ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཉེན་གྱི་ཐུང་བར་ནི།

……མི་ནང་……

ཞེས་པས་བསྟན། གང་དུ་སྐྱེད་ཅེ་ན། མི་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་ཡིན་གྱི་ལྷ་ལ་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་གང་ཟག་གི་ཐུང་བར་ནི།

.....མི་གཡོ་ལ།།

ཞེས་བས་བསྟན། སུ་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དབྱ་བཅོམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེའི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །**ལྟ་བ་སྣའི་ཁྲུད་བར་ནི།**

ཉེར་བསྟོགས་བདུན་ནི་མ་གཏོགས་སོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། ས་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། ཉེར་བསྟོགས་ཕྱི་མ་བདུན་ནི་མ་གཏོགས་པའི་སྟར་བཞད་ཀྱི་ས་བཅུ་གཅིག་དག་ན་ཡོད་པས་སོ།།

གཉིས་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཞིར་དབྱེ་བ་ནི།

དགེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི།།
བདེ་འགྲུར་ཏིང་འཛིན་སྐོམ་པ་ཡིན།། ༢༧

མིག་གི་མངོན་ཤེས་མཐོང་འགྲུར་འདོད།།
སྐྱོར་བ་ལས་བྱུང་བློ་དབྱེར་འགྲུར།།
རྟོ་རྡེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་མཐའི།།
གང་ཡིན་དེ་ཟག་ཟད་འགྲུར་སྐོམ།། ༢༨

ཞེས་བས་བསྟན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐོམ་པ་བཞི་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐོམ་པ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱ། ལན་མང་དུ་བྱས་ན་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བའང་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་ལས་དགེ་བ་སྟེ་དག་པ་བའམ་ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐོམ་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་ལྔག་མ་རྣམས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་འེས་པ་མེད་དེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་སྐྱེད་པ་དང་། ཁམས་གོང་མར་སྐྱེ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་སྐྱངས་ལས་

འདས་པ་རྣམས་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲུང་བའི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཉིང་དེ་འཕེན་སྨོས་པར་འདོད་དོ། །ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་ཀྱང་རུང་བའི་སྤྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཁམས་གསུམ་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བློ་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཉིང་དེ་འཕེན་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཕེན་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཉིང་དེ་འཕེན་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཉིང་དེ་འཕེན་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་སྟོན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་རྗེ་ལྟར་མངོན་དུ་མཛད་པ་ལྟར་བསྟན་པ་སྟེ། དེས་དང་པོ་ཉིད་དུ་འཛམ་བུའི་གླིང་མ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྐྱེད་ཅིང་། ཕྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དུ་བཞུགས་ནས་བདུད་བཏུལ་བའི་རྗེས་ཉིད་དུ་ལྟའི་སྤྱན་གྱིས་སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཉམ་ང་བ་ལ་གཟིགས་ཏེ། དེ་དག་སྐྱོབ་པའི་ཕྱིར་གྱང་ཟུན་ལ་བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་ཅིང་། ཐོ་རངས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཕེན་གྱི་བར་ལམ་མངོན་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བྱག་ཏུ་སྟུ་བ་ཟེར་རོ།།

གསུམ་པ་སྨོན་འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། ཚད་མེད་བསྟན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། ཁྱད་ཆོས་སོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས། གྲངས་ངེས། དབྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི།

ཚད་མེད་པ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ལ་དམིགས་ཤིང་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པས་ཚད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེད། དེའང་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་ཏེ་བཞི་ཡིན་ནོ།།

གཉེས་པ་གྲངས་ངེས་ནི།

གཅོད་སེམས་ལ་སོགས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར།།

ཞེས་བས་བསྟན། ཅིའི་ཕྱིར་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཤེ་ན། གཅོད་སེམས་དང་། ལ་སོགས་པ་རྣམ་འཚེ་དང་མི་དགའ་བ་དང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་གཅོད་སེམས་མང་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དེར་གྲངས་ངེས་སོ།།

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི།

ཞེ་སྡང་མེད་བྱམས་སྙིང་རྗེ་ཡང་།།
ཡིད་བདེ་བ་ནི་དགའ་བ་ཡིན།། ༩༥

བཀྲང་སྙོམས་མ་ཚགས་

ཞེས་བས་བསྟན། ཞེ་སྡང་མེད་པའི་དགེ་བ་ནི་བྱམས་པ་སྟེ། སྙིང་རྗེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་ལ། གཞན་བདེ་བས་ཡིད་བདེ་བ་ནི་དགའ་བ་ཡིན་ཞིང་བཀྲང་སྙོམས་ནི་མ་ཚགས་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཚགས་པ་སྟོན་དུ་འགྱོ་བའི་གཅོད་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོའང་ཡིན་པའམ། སྒོམ་དགོས་ནི་དེ་ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་མ་ཚགས་པ་གཉེས་ཀ་ཡིན་པས་ཚགས་སྡང་གཉེས་ཀའི་གཉེན་པོར་རྩུབ་ངོ་ཞེས་སོ།།

གཉེས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་ལ། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར། སའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་ཚུལ་གྱི། རྟེན་གྱི། ཕུན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

……རྣམ་པ་ནི།།
ཀྱེ་མ་བདེར་གྱུར་སྨྲག་བསྟལ་དང་།།
དགར་གྱུར་སེམས་ཅན་རྣམས་སྨྲམ་པ།།

ཞེས་བས་བསྟན། འདི་དག་གི་རྣམ་པ་ནི་ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བར་གྱུར་

ཅིག་སྟམ་པ་དང་། སྒྲུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་དང་། ཡིད་དགའ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་དང་། ཉེ་རིང་ཚགས་སྡང་མེད་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་མཉམ་པར་བྱའོ་སྟམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བས་རྗེས་ཚགས་ཀྱང་མེད་ཞེ་འགས་པའང་མེད་པས་བར་མར་གནས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།

སྟོང་ཡུལ་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས།། ༡༠

ཞེས་པས་བསྟན། གང་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྟོམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་དག་གི་དམིགས་པ་སྟེ་སྟོང་ཡུལ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་གནོད་སེམས་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སའི་ཁྱད་པར་ལ། དངོས་དང་། གཞན་འདོད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དགའ་བ་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད།།
གཞན་ནི་དུག་ན་

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་དག་ས་དུ་པ་ཞེག་ཡིན་ཞེ་ན། དགའ་བ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ན་ཡོད་དེ། སྟོམ་ལྡང་དང་ཡིད་བདེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོད་མེད་པ་གཞན་གསུམ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ཁྱད་པར་ཅན་མི་ལྷོག་མེད་པ་སྟེ་ས་དུག་ན་ཡོད་དོ། །**གཉིས་པ་གཞན་འདོད་ནི།**

.....ཁ་ཅིག་ལྟ།།

ཞེས་པས་བསྟན། ཁ་ཅིག་ནི་མི་ལྷོག་མེད་པ་མ་གཏོགས་ས་ལྟ་ན་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་འདོད་ཁམས་དང་ཉེར་བསྟོགས་བཞི་བསྟན་ནས་བརྒྱན་

ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །**བཞི་པ་གཉེན་པོའི་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་བར་ནི།**

དེ་ཡིས་མི་སྤྱོང་

ཞེས་བས་བསྟན། གནོད་སེམས་ལ་སོགས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་ན་ཅི་ཚད་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤྱོང་དོ་ཞེ་ན། ནུས་པའི་ཁྱད་པར་དེ་དག་གནོད་སེམས་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་བཤད་པ་ནི་མགོ་གནོན་པ་དང་ཐག་བསྲིང་བ་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་གྱི་དེ་བཞིན་ཡིས་དངོས་སུ་མི་སྤྱོང་སྟེ། དེ་ནི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་མི་སྤྱོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ནས་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ལྔ་པ་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།

.....མི་དག་གི།

ནང་དུ་སྐྱེད་དོ་

ཞེས་བས་བསྟན། བཞི་པོ་འདིའི་ལུས་རྟེན་ནི་བློ་གསལ་བ་དང་གོམས་པའི་སྤྱོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྤྲུ་མི་སྟན་མ་གཏོགས་པའི་མི་དག་གི་ནང་དུ་སྐྱེད་ཀྱི་གཞན་དུ་ནི་མི་སྐྱེད་དོ། **དྲུག་པ་ལྡན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།**

.....དེས་གསུམ་ལྡན།། ༣༡

ཞེས་བས་བསྟན། ཅི་ཚད་མེད་པ་གཅིག་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གདོན་མི་ཟ་བར་ཚད་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྡན་ནམ་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པར་ནི་དེས་པ་མེད་དོ།།

འོན་ཀྱང་དགའ་བ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་ནི་གཅིག་ལྡན་ན་གཞན་གཉེས་ཀྱང་ལྡན་པས་གཅིག་ཡོད་ན་དེས་པར་གསུམ་གསུམ་དང་ལྡན་ལ་དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་པས་དེ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ས་ལ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའང་

ཐོབ་པ་ལ་བསམས་ཀྱི་མངོན་གྱུར་ནི་རྣམ་པ་འགལ་བས་རེ་རེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ་ལ། ཐོབ་བྱ་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོ་བོ། དེ་དག་གི་ཐོབ་ཚུལ། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། རྣམ་ཐར་ཟིལ་གནོན། ཟད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ། རྣམ་ཐར་གྱི་དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། སྔ་མ་བདུན་གྱི་སྒོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱད་

ཅེས་པས་བསྟན། རང་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཡོངས་པས་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྟེ། དེ་ནི་མདོ་ལས། ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་གཉིས་དང་། སྡུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་བརྒྱད་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་བཤད་པ། རྣམ་ཐར་གསུམ་པ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། སྣའི་ཁྲད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

.....དང་པོ་གཉིས།།

མི་སྡུག་

ཅེས་པས་བསྟན། དེ་རྣམས་ལས་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་བསྟོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་སྡུག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྣའི་ཁྲད་པར་ནི།

བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད།།

ཅེས་པས་བསྟན། རྣམ་ཐར་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་

ཡིན་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ན་ཡོད་ཀྱི་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ན་མེད་དེ། དེ་ཡན་ཆད་ན་ཁོ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་རྣམ་ཐར་གསུམ་པ་བཤད་པ་ནི།**

གསུམ་པ་མཐའ་ན་དེ་མ་ཆགས།།

ཞེས་པས་བསྟན། གསུམ་པ་སྟུག་པའི་རྣམ་ཐར་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པ་ན་ཡོད་ཅིང་། དེའང་ངོ་བོ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་གཅོ་བོ་མ་ཆགས་པ་ཡིན་གྱི་སྟུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་མི་སྟུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྣུལ་ནས་སྟུག་པར་ལྟ་ཞིང་དེ་ཉིད་ཀྱིང་དེ་འཛིན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན་མིང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་དག་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕྱང་པོ་ལྟའི་རང་བཞིན་ནོ། །དགོས་པ་ནི་མི་སྟུག་པ་བསྒོམས་པས་ཡིད་ཞུམ་པ་རབ་ཏུ་དགའ་བས་གཟེངས་བསྟོད་པ་དང་། སྟུག་པ་སྣུལ་བ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་ན་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། མི་སྐྱེ་ན་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་དེ་བརྟག་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྟུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མི་སྟོན་པ་ནི་ས་དེ་དག་ན་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཡོད་པས་སྟུག་པར་ཡིད་ལ་བྱས་ན་ཡུལ་དེ་ལ་དགའ་བ་དང་སྡེད་ན་མ་ཆགས་པར་མི་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར་རམ། སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་ཡིན་པས་དེ་མི་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། **།གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནི།**

གཟུགས་མེད་མཉམ་གཞག་དགེ་རྣམས་སོ།། ༣༢

ཞེས་པས་བསྟན། གཟུགས་མེད་པའི་མཉམ་གཞག་བཞི་པོ་དག་ཅ་དག་པ་དང་ཟག་མེད་རྣམས་ཏོ་ན་རྣམ་ཐར་ཡིན་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་འཆི་བའི་སྲིད་པའི་སེམས་ཅན་ལྟ་བུའང་མ་ཡིན་ལ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱང་རྣམ་གྲོལ་རྣམས་རྣམ་ཐར་ཡིན་ཀྱི་ཅར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་རྣམས་ནི་འོག་ས་ལ་དམིགས་པའི་

ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།།

བཞི་པ་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་བཤད་པ་ལ། ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་། འཇུག་སེམས། ལྡང་སེམས་སོ། །དང་པོ་ནི།

འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་པ་ནི་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། །དེ་ནི་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཡིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དང་པོ་གཉིས་དང་གསུམ་པ་དང་གཟུགས་མེད་རྣམས་དང་འགོག་པ་རྣམས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞུམ་ཞིང་ཆགས་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བའམ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། **།གཉིས་པ་འཇུག་སེམས་ནི།**

ཐུབ་པ་ཐུབ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ།།

ཞེས་པས་བསྟན། འགོག་སྟོམས་ལ་འཇུག་པ་ལ་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་སྲིད་རྩེའི་འདུ་ཤེས་ནི་ཐུབ་ཡིན་ལ། འགོག་པ་ལ་དམིགས་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་ཐུབ་པས་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ **།གསུམ་པ་ལྡང་སེམས་ནི།**

རང་གི་དག་དང་འོག་མ་ཡི།།

འཕགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལྡང་།། ༡༡

ཞེས་པས་བསྟན། ལྡང་བ་ན་འཕེན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྲིད་རྩེ་རང་གི་ས་པའི་དག་པ་བ་དང་འོག་མ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ས་པའི་འཕགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་འགོག་པ་དེ་ལས་ལྡང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་སེམས་ནི་སྲིད་རྩེ་པ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་

ཡིན་ལ། ལྷང་སེམས་ལ་ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཅི་རིགས་པར་སྲིད་དོ།།

གསུམ་པ་སྟ་མ་བདུན་གྱི་སྒོམ་ཡུལ་ལ། དང་པོ་གསུམ་གྱི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞིའི་སྒོམ་ཡུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

དང་པོ་འདོད་གཏོགས་སྣང་ཡུལ་ཅན།།

ཞེས་པས་བསྟན། རྣམ་ཐར་འདི་དག་ལས་དང་པོ་གཉིས་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདི་དག་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུལ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མོད་ཀྱི། འདོད་པར་གཏོགས་པ་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་བཞིའི་སྒོམ་ཡུལ་ནི།

གང་དག་གཟུགས་ཅན་མིན་དེ་དག།
སྒོམ་ཡུལ་སོགས་དང་རྟེས་ཤེས་ཕྱོགས།། ༣༩

ཞེས་པས་བསྟན། གང་དག་གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་རྣམ་ཐར་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་སྒོམ་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི་སོགོང་མ་བ་དང་རང་གི་ས་པའི་སྐྱེ་བསྟལ་དང་། སོགས་པས་བསྟལ་པ་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་རྟེས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དེ་མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་སྟེད་པས་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའང་ཡིན་ནོ། །འདུས་མ་བྱས་ནམ་མཁའ་ཡང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་རྣམ་ཐར་མ་བཞག་ཅེ་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་པའི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་བའི་སྐྱེམས་འཇུག་གིས་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར་མ་བཞག་གོ །འོན་ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནའང་ཁ་དོག་གི་འདོད་

ཚགས་མེད་པས་བསམ་གཏན་བཞི་པར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་ཐར་ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེད་ཅེ་ན། མི་སྐྱེ་པས་རྒྱུད་ཞུམ་པས་རང་དུ་དགའ་བར་བྱ་བའམ་མི་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བརྟག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བར་ཡིད་ལ་བྱས་པས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་ན་དེ་གཉིས་གྱུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཟིལ་གནོན་ལ། དབྱེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད།།

ཅེས་པས་བསྟན། མདོ་ལས་ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆུང་ངུས་དོག་བཟང་བ་དང་བན་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཆེན་པོ་ཁ་དོག་བཟང་བ་དང་བན་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་སྐྱེ་གཉིས་དང་། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་གཉིས་དང་། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་བཞི་སྟེ། བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ལའང་གཟུགས་དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་དེ་ལྟ་བུར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་བ་འདི་ནི་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་དུ་སྦྱར་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ནང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་ལྟ་བ་པོ་རང་ཉིད་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཤིག་པ་དང་མ་བཤིག་པ་ཡིན་ལ་ཆུང་ངུང་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་དང་སྐོད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ཞིང་ཁ་དོག་བཟང་ངན་ནི་སྐྱག་པ་དང་མི་སྐྱག་པའོ། །དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་ནི་དབང་བསྐུར་བ་སྟེ་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་ནི་བར་ཚད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མམ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཞེས་གནས་དང་ལྟག་མཐོང་ལ་བཤད་ཅིང་ཁ་དོག་བཞི་ལ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚོག་བཞི་དའི་དང་དོན་གྱི་ཚོས་སུ་ལན་གཅིས་གཅིས་སྨོས་པ་ནི་དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། གཅིས་པ་ལྟན་སྨོས་དང་། གསུམ་པ་བཅོས་མ་དང་། བཞི་པ་ནི་གཅིས་ཀའི་ཕྱག་མོང་གི་ཚོས་ཏེ། ཟར་མ་དང་། དོང་ཀ་དང་། བན་དུ་ཌི་བ་ཀའི་

མེ་ཏོག་དང་། སྐར་མ་པ་ད་སངས་དང་བཞི་ནི་ཡུན་སྐྱེས་ཀྱི་དཔེ་དང་། རས་ནི་བཅོས་མའི་དཔེའོ།།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ལ། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཟིལ་གཏོན་གཉིས་བཤད་པ། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཟིལ་གཏོན་གཉིས་བཤད་པ། ཁ་དོག་གི་ཟིལ་གཏོན་བཞི་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གཉིས་ནི་རྣམ་ཐར་དང་པོ་བཞིན།།

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་དག་ལས་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ནི་རང་བཞིན་དང་ས་དང་རྣམ་པའི་ཏྲེ་བྷག་གིས་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་པོ་བཞིན་ནོ། །**གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཟིལ་གཏོན་ནི།**

གཉིས་ནི་གཉིས་པ་བཞིན་

ཞེས་པས་བསྟན། ཟིལ་གྱིས་གཏོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཉིས་པ་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཁ་དོག་གི་ཟིལ་གཏོན་བཞི་བཤད་པ་ནི།

.....དེ་གཞན།།

སྟུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞིན།། ༣༥

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ལས་གཞན་ཁ་དོག་གི་ཟིལ་གཏོན་བཞི་ནི་སྟུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིད་འོང་ལ་དམིགས་པ་དང་། ངོ་བོ་མ་ཚགས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཤུང་པོ་ལྟ་བ་ཡིན་པ་བཞིན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ཟད་བཞད་པ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ། ། དང་པོ་ནི།

ཟད་པར་བཅུའོ་

ཞེས་པས་བསྟན། མདོ་ལས་ཟད་པར་གྱི་སྒྲ་མཆེད་ཅེས་འབྱུང་བ་རྣམས་སྟོན་ལ། དེ་ནི་དམིགས་པ་ལ་མོས་པའི་རྣམ་པ་བར་མ་ཆད་པར་ཁྱབ་པར་བྱེད་དོན་གྱིས་ཏེ། དབྱེ་ན་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་སྟོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་བཅུའོ།།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ། སྐྱ་མ་བརྒྱད་བཞད་པ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

"""""""""""བརྒྱད་མ་ཚགས།།

བསམ་གཏན་མཐའ་ན་སྤྱོད་ཡུལ་ནི།།

འདོད་པ་

ཞེས་པས་བསྟན། དེ་རྣམས་ལས་དང་པོ་བརྒྱད་ནི་ངོ་བོ་མ་ཚགས་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ལ། སྐ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པ་ན་ཡོད་ཅིང་། སྤྱོད་ཡུལ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲ་མཆེད་སྟེ་འཇིག་རྟེན་པས་འབྱུང་བཞིའང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་བརྟེན་པ་དང་བསྟུན་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རླུང་ཚོགས་ཁམས། །ཞེས་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཟད་པར་རླུང་གི་ཡུལ་ནི་རེག་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

གཉིས་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་བཞད་པ་ནི།

གཉེས་ནི་གཟུགས་མེད་དག།

སྤྱོད་ཡུལ་རང་གི་ཕུང་པོ་བཞི།། ༤༨

ཞེས་པས་བསྟན། སྒྲ་མཆེད་གཞན་ཟད་པར་དུ་མི་བཞག་པ་ནི་དབང་པོ་ལྔས་སྟོང་དང་དུ་རོས་གཟུགས་ཁམས་སུ་མ་ཁྱབ་ཅིང་སྐྱ་ལ་རླུན་མེད་པས་སོ་ཞེས་སོ་ལས་

བཤད་ཅིང་ཟད་པར་ཐ་མ་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་དག་བ་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་རང་གི་ས་བའི་ཕུང་པོ་བཞི་ཉིད་ཡིན་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞིན་དུ་ནི་མིན་ཏེ། འདིར་ནི་ཁྱད་པར་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མ་ཁས་པ་དག་གསུང་ལ། གཟུགས་མེད་ཕྱི་མ་གཉིས་ཟད་པར་དུ་མི་བཞག་པ་ནི་མི་གསལ་ཞིང་སྤྱོ་བསྟུ་དང་མི་མཐུན་པས་སམ། ཁ་ཅིག་ཟད་པར་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། བསྟུ་བ་ཆེན་མོ་ལས། ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཟད་པར་མཐའ་ཡས་ཤིང་ཚད་མེད་པ་གྲུབ་པས་དེ་བས་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རིམ་གྱིས་འཛོག་པས་རྣམ་ཐར་གྱིས་དམིགས་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཡྱོགས། དེ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གནོན། དེ་ནས་ཁྱབ་པར་བྱེད་པས་སྟ་མ་སྟ་མ་རྫོགས་ཤིང་དག་པ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འབྱུང་བས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་དང་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་དང་འབྲས་བུ་ཁོ་ནའོ།།

གཉིས་པ་དེ་དག་གི་ཐོབ་ཚུལ་ནི།

འགོག་པ་བཤད་ཟིན་ལྟག་མ་ནི།།
འདོད་ཆགས་བྱལ་དང་སྤྲོར་བས་འཐོབ།།

ཅེས་པས་བསྟན། ཉེར་དྲུག་པོ་དེ་ལས་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱིས་ཐོབ་པ་དང་རྟེན་སོགས་སྐར་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ལ། ལྟག་མ་ཉེར་ལྔ་ནི་སྐར་འདྲིས་པ་སྟེ་སྐྱེ་སྤྱོང་བ་ཡིན་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་བ་ཙམ་དང་མ་འདྲིས་པ་རྣམས་ནི་སྤྲོར་བ་འབད་རྩོལ་གྱིས་ཐོབ་སྟེ། གོམས་པ་དང་མ་གོམས་པའི་མཐུ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ། དངོས་དང་། འཐོས་དོན་ལས། དང་པོ་ནི།

གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི།།
རྟེན་ཅན་ལྟག་མ་མི་ལས་སྐྱེ།། ༤༧

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་ཟད་པར་གཉིས་
ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་ལྟག་མ་བཅུ་དགུ་པོ་རྣམས་ནི་མི་
ལས་སྐྱེ་བས་མིའི་རྟེན་ཅན་ཙོ་ན་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ལུང་གི་མཐུས་སྐྱེད་དགོས་ན་ལྟ་
སོགས་འགྲོ་བ་གཞན་ན་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར། **གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་ནི།**

ཁམས་གཉིས་དག་ཏུ་གཟུགས་མེད་པ།།
རྒྱུ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ།།

ཞེས་བས་བསྟན། འོ་ན་ལུང་མེད་པས་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
འཇུག་དག་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ངང་ངད་གི་གོང་མ་གོང་མ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་ན།
བསམ་གཟུགས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ནི་སྤྱིར་ལུང་དང་རྒྱུ་དང་ལས་དང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་
སྟོབས་དང་བཞིས་སྐྱེ་བས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དག་ཏུ་ལུང་མེད་ཀྱང་གཟུགས་
མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་རྒྱུ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེའོ། །དེའང་རྒྱུའི་སྟོབས་
ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་སྟོན་མིའི་རྟེན་ལ་སྤྱིད་ཀྱེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཉམས་
ཏེ་གཟུགས་མེད་འོག་མ་དག་གམ་གཟུགས་ཁམས་གང་ཡང་རུང་བར་སྐྱེས་པ་ན་སྟོན་
གོམས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱས་དེར་སྤྱིད་ཀྱེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ལས་
ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་མིའི་རྟེན་ལའང་ཕྱི་མ་སྤྱིད་ཀྱེར་སྐྱེ་དེས་པའི་ལས་བྱས་ཏེ་
ཉམས་ནས་སྟར་སྐྱོས་པའི་འོག་ས་གང་རུང་དུ་སྐྱེས་པ་ན་ཕྱི་མ་ལ་ངེས་པར་སྤྱིད་ཀྱེར་
སྐྱེ་དགོས་པས་དེའི་ཚེ་སྤྱིད་ཀྱེའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པར་འཕྱུར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལའང་
རྒྱུའི་ཚ་ཡོད་ཀྱང་གཅོ་ཚེ་བས་དེར་བརྟོད་པར་འཆད་དོ།།

བཞི་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱེ་རྒྱལ་ནི།

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་རྣམས།།
དེ་དག་དང་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་།། ༣༥

ཞེས་བས་བསྟན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་རྣམས་ནི་རྒྱུ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་དེ་དག་དང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེའོ།།

གཉིས་པ་རྟོག་པ་མཐར་ཕྱིན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཛུག་གི་དོན་བཤད་པ་ལ། བསྟན་པ་གནས་བའི་ཚད། བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛུག་ཀྱི་དོན། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་བའི་ཚུལ་ལོ། །དངོས་ནི། བསྟན་པ་དང་། དེ་གནས་བའི་ཚད་དོ། །དངོས་ནི།

སྟོན་པའི་དམ་ཚོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ།།
ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ།།

ཞེས་བས་བསྟན། གང་ལ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ས་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ལ་སོགས་ཏེ་སྣང་བཤད་པ་འདི་ལྟ་བུའི་མདོན་པའི་དམ་ཚོས་འདི་ཇི་སྲིད་དུ་གནས་ཤེ་ན། སྟོན་པའི་དམ་པའི་ཚོས་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ལུང་སྟེ་སྟོང་གསུམ་དང་། རྟོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་བདག་ཉིད་དོ།།

གཉིས་པ་དེ་གནས་པའི་ཚད་ནི།

དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྟེ་བྱེད་དང་།།
སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན།། ༣༥

ཞེས་བས་བསྟན། ལུང་ཚོས་དེ་འཛིན་པ་གང་ཞེ་ན། ལུང་གི་ཚོས་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་ལུང་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བསམ་པས་གཞན་ལ་སྟེ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟེ་སྟོང་འཛིན་པ་དང་ལུང་གི་ཚོས་འཛིན་པ་དང་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །རྟོགས་པའི་ཚོས་འཛིན་པ་ནི་བྱང་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱབ་ཅིང་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་ནི་བསྟན་པ་དང་དམ་པའི་ཚོས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པས་ན་ཁོ་ནའི་སྐྱ་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའང་ལུང་འཛིན་བྱེད་ནི་སྐྱ་བྱེད་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ལ། ལུང་ཕྱིན་

ཅི་མ་ལོག་པའི་རྟེན་ནི་སྒྲུབ་པ་པོ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་པ་འཛིན་བྱེད་ནི་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མ་སྒྲུབས་པར་རང་གིས་རྟོགས་དོན་སྟོན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲུབ་བྱེད་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་གནས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཁྱད་པར་དུ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་ལོ་སྟོང་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་བཤད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་དེ་ནི་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ལུང་ནི་དེ་བས་ཡུན་རིང་དུ་སྟོང་གི་ཕྱི་ནས་ཀྱང་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཕྱི་མ་འདི་ནི་ཉི་ཀ་བྱེད་དག་གིས་ཀྱང་བཞེད་དེ། རྒྱལ་པོ་སྲས་ལས། ལུང་ནི་ཡུན་རིང་དུ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལོ་སྟོང་གི་འོག་ཏུ་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་སྟེ་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་རིགས་པར་བལྟའོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བསྐལ་བཟང་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ནི་ལོ་སྟོང་གི་བར་དུ་ནི་གནས་སོ། །ལོ་ལྟ་བརྒྱའི་བར་དུ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་སྣང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ལུང་ཐུན་ཚེགས་ལས་ཀྱང་ལོ་སྟོང་གནས་པར་གསུངས་སོ། །བླ་བ་སྟེང་པོས་ཞུས་པ་ལས་ལོ་ཉིས་སྟོང་དུ་གནས་ཤིང་ཀོ་ཤཱམྦིར་རྩོད་པའི་སྐོན་གནས་འཇིག་པར་བཤད་ལ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་རྗེ་རྗེ་གཅོད་པའི་འགྲེལ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་ལོ་ལྟ་བརྒྱ་པ་ཐུག་ལྟར་གནས་པར་མ་ཐས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་སོ་ཞེས་བཤད། འབུམ་ཀྱི་ལས། ལྟ་སྟོང་ལ་ཕྱེད་ཕྱེད་དུ་བྱས་ནས་ལྟ་བརྒྱ་པ་ཐུག་བཅུ་ལས། དང་པོ་ལ། དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཕྱི་མི་འོང་བ་དང་། གསུམ་པ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་མང་དུ་འབྱུང་བས་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་དང་། བཞི་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་། ལྟ་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་། དྲུག་པ་ལ་རྩུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་གནས་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་སྒྲུབ་པའི་དུས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་དང་། བདུན་པ་ལ་མདོན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་མདོ་སྡེ་དང་། དགུ་པ་ལ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་ལུང་གི་དུས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་དང་། བཅུ་པ་ནི་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པའི་དུས་ཀྱི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ཉིད་ལ་ལྟ་བརྒྱ་ཐ་མ་ཞེས་བརྗོད་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ནུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་དུས་ན་འཛམ་གླིང་

བའི་མི་ཚེ་ཚད་ལྟ་བཅུ་པ་ཡིན་ལ། དཔལ་ནི་ཚེ་ཚད་བྱུགས་ཅུ་པ་དང་མངོན་བའི་དུས་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དཔལ་རང་བྱུང་བའི་བཞེད་པ་རྟེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བའི་དུས་བཞི་གསལ་བྱེད་དུ་འབྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་ལྟར་ན་བསྟན་བའི་གནས་ཚད་ལོ་ལྟ་སྟོང་ཡིན་པ་བཅན་པར་བྱས་ཏེ་མེ་བྱི་འཛིན་བྱེད་འདི་ངོ་ཐོག་ཏུ་བཟང་ནས་ན་ཚོད་ལྟན་ཤིང་མོ་ཐག་ཡན་ལ་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་ལྟ་བརྒྱ་པ་ཐུག་གསུམ་སྐྱབ་པའི་སྟེང་ནས་ལོ་དགུ་བརྒྱ་དང་ང་གཉིས་འདས། ལྟག་ཏུ་ཉིས་སྟོང་ལྟ་བརྒྱ་ཞེ་བརྒྱད་ལྷས་པར་བཞེད་དོ།།

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛུག་དོན་ལ། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་རྒྱལ། ནོངས་པ་བཤགས་པ། བག་ཡོད་བྱ་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བདག་གིས་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་ཐལ་ཆེར་ནི།།
ཁ་ཅེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་རྒྱལ་གྱུབ་བཤད།།

ཅེས་པས་བསྟན། ཅི་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཆོས་མངོན་པ་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་མངོན་པ་འདི་ཉིད་སྟོན་པས་བཤད་དམ་ཞེ་ན། དབྱིག་གཉེན་བདག་གིས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ནི་ཟུང་ཟད་མདོ་སྡེ་པ་དང་ཉེ་འགྲེབ་སྡུའི་ལུགས་སྲུང་བཤད་མོད། ཐལ་ཆེར་ནི་ཁ་ཅེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་རྒྱལ་གྱི་གྱུབ་མཐའ་ལྟར་བཤད་དེ། ཁ་ཅེའི་ཡུལ་དུ་བཤད་ཅིང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པས་བཅོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནོངས་པ་བཤགས་པ་ནི།

ཉེས་པར་ཟིན་གང་དེ་འདིར་བདག་གི་ཉེས།།
དམ་ཆོས་རྒྱལ་ལ་ཚད་མ་ཐུབ་རྣམས་ཡིན།། ༩༠

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་བརྒྱད་པའོ།། །།

ཞེས་པས་བསྟན། བསྟན་བཅོས་འདིར་ཚིག་དོན་གྱི་ཚ་ལ་ཉེས་པར་ཟིན་པ་གང་

དག་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་འདིར་རྟོམ་པ་པོ་བདག་གི་ཉེས་པ་ཡིན་པས་ནོངས་པའོ། །འོན་ཀྱང་བདག་ལྟ་བུས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་འཚད་པ་ལ་ཚོགས་དོན་ལ་འབྲལ་པ་འབྱུང་བ་མཚར་མི་ཆེ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ་འབྲལ་པ་མེད་པའི་ཚད་མར་གྱུར་བ་ནི་ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་དེའི་སྲས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྣུན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་མཁྱེན་བརྩེའི་ཞལ་ལུང་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ་ལེགས་བཤད་ཆོས་མིག་རྣམ་འབྱེད་གྲུབ་བདེའི་ཤིང་རྟ་ལས་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་བརྒྱད་པའི་བཤད་པའོ།། །།

གསུམ་པ་བག་ཡོད་བྱ་བར་གདམས་པ་ལ། བག་མེད་པའི་ཉེས་པ་བསྟན་པ། བག་ཡོད་བསྟན་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་མིག་ནི་རྒྱམ་གྱུར་ཅིང་།།
དཔང་གྱུར་སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ཟད་པ་ན།།
དེ་ཉིད་མ་མཐོང་རང་གར་གྱུར་པ་ཡི།།
ངན་རྟོག་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་འདི་དཀྲུགས་སོ།། ୭୭

རང་བྱུང་རང་བྱུང་བསྟན་པ་གཅེས་འཛིན་རྣམས།།
མཆོག་ཏུ་ཞེར་གཞོགས་འགྲོ་མགོན་མེད་པ་ན།།
འདོམས་མེད་ཡོན་ཏན་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡི།།
དྲི་མས་དག་འ་མགུར་དེང་སང་འདི་ན་སྨྱོད།། ୭୧

དེ་ལྟར་ཐུབ་པ་དག་གི་བསྟན་པ་ནི།།
ཤྲོག་མར་སྐོག་ཕྱིན་འབྲ་དང་དྲི་མ་རྣམས།།
སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་དུས་སུ་རིག་ནས་ནི།།

ཞེས་བས་བསྟན། སློབ་མ་རྣམས་ལ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་བའི་རྣམ་དབྱེ་སྟོན་པས་ན་སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མིག་ལྟ་བུར་གྱུར་བའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་ཟམ་པ་སྟེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གྱུར་ཅིང་དེས་ན་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལོང་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏོ། །སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ཚོས་ཀྱི་དཔང་པོར་གྱུར་པ་འོད་བསྲུངས་སོགས་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཏེ་ཟད་པར་གྱུར་པ་ན་མ་རིག་པའི་མུན་པས་ལྟོངས་པས་ཚོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་སྟོན་པའི་ལུང་ལ་མི་བརྟེན་པའི་རང་གར་གྱུར་པ་ཡི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ངན་པའི་རྟོག་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་འདི་སྐྲོ་སྐྱུར་གྱི་སྐོ་ནས་དཀྲུགས་པས་སོ།།

སྲིད་པ་ཐ་མར་ལུང་འབོགས་པ་པོ་མེད་པར་ཡེ་ཤེས་བརླེས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་བྱང་དང་རང་བྱང་དེའི་བསྟན་པ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱང་འགོར་བ་ལས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཕྱང་པོ་ལྟག་མ་མེད་པར་ཞི་བར་གཤེགས་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཏེ་འགོ་མགོན་སངས་རྒྱས་སྲས་བཅས་མེད་པ་ན་ཡང་དག་པའི་གདམས་པ་འདོམས་མ་ཁན་མེད་པས་སྟར་བཤད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འཛིན་པར་བྱེད་ཅིང་བསྟན་པ་ནུབ་པར་བྱེད་པ་ཡི་རྒྱུ་ལྟ་ངན་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མས་དག་འགྲུར་ཏེ་རང་གར་དུས་དེར་སངས་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་དག་གི་བསྟན་པ་ནི་དཔེར་ན་འཆི་བའི་དུས་ན་ཤྲོག་མར་སོག་ཕྱིན་པ་ན་འཆི་བར་ཉེ་བ་དང་འདྲ་བར་རིང་དུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་ལྟ་ངན་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་ཀྱང་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་དུས་སུ་བློ་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་རིག་པར་བྱས་ནས་ནི་འཆད་འཛུགས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །**གཉིས་པ་བཀོད་བསྟན་པར་གདམས་པ་ནི།**

ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་བཀོད་ཀྱིས།། ༩༣

ཞེས་བས་བསྟན། ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་ཐར་པ་སྤྱད་ལས་འདས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བར་

འདོད་པ་དག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་བག་ཡོད་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ཉེ་བར་གདམས་སོ། །དེ་ནི་དག་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས།

བག་ཡོད་འཆི་མེད་གནས་ཡིན་ཏེ། །བག་མེད་པ་ནི་འཆི་བའི་གནས།།
བག་ཡོད་འཆི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །བག་མེད་རྣམ་ཏུ་འཆི་བར་གྱུར།།

ཞེས་གསུངས་ལ་དེའི་དོན་བཤེས་པའི་སྒྲིང་ཡིག་ལས། བག་ཡོད་བདུད་རྩིའི་གནས་ཏེ་བག་མེད་པ། །འཆི་བའི་གནས་སུ་ཟུབ་པས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། །དེ་བས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་ཚོས་སྒྲིལ་སྟབ་དུ། །གུས་པས་རྣམ་ཏུ་བག་དང་བཅས་པར་མཛོད། །ཅེས་སོ། །སོ་སོ་ཐར་པ་ལས་ཀྱང་། ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་ཀྱང་དང་འཆི་བ་མངོན་པར་འོང་ཞིང་སྐྱོན་པའི་བསྟན་པའང་འཇིག་པར་འགྱུར་བས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་པ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱའོ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་ཏུ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱང་བག་ཡོད་པས་ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལ། རྫོགས་ཚོག་བསྟན་པ། འགྱུར་བྱང་སྒྲོས་པའོ། །དངོས་པོ་ནི།

ཚོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་ཤྲཱིའི་དགེ་སློང་དབྱིག་གཅེན་གྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།ཞེས་པས་བསྟན།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཛི་ན་མི་ཏྲ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་བནྡེ་སྐྱ་བ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །ཞེས་པས་བསྟན།

དེ་ནི་རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྟོང་ཟད་བརྗོད་པ་ནི། ཚོགས་གཉིས་མངོན་མཐོའི་འབྲིགས་བྱེད་རི་ངོགས་ལ། །སྟོང་གསོགས་ཡོན་ཏན་ཀུན་ཤཱཀྱ་སྐུ་རྣམས། །རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་ལང་ཚོ་རྒྱས་པ་ཅན། །ཟུབ་མཆོག་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་པོས་བདག་

སྐྱོངས་ཤིག །དུག་ཅན་བུ་ཚོགས་སྟེགས་དུས་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །སྨྲ་ཚོགས་ཐ་དད་ལྟ་བས་སྨགས་པའི་ཏེ། །ལྟན་སྐྱེས་གཏན་ལྷས་བཀུ་བའི་དག་ཉིད་མ་ཁན། །ཡོངས་འཛིན་སྐལ་ལྡན་ཤིང་རྟས་བདག་སྲུངས་ཤིག །གངས་ཅན་བསོད་ནམས་ཤར་རིའི་ཕུག་པ་རྣ །དགོན་མཆོག་བློ་མ་ཤཱཀྱའི་གཙོ་བོའི་བཞད་ཟབ། །རབ་ཏུ་ཚེས་པའི་དགེ་ལེགས་སྐང་བ་འདིས། །ས་གསུམ་སྐན་པའི་ཚོགས་ཀུན་ཅིག་ཅར་བཅོམ། །མ་གཏ་རྟེ་དོར་ཤཱཀྱའི་སྲས་པོ་དེས། །རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་གསུམ་སྐྱལ་བའི། །གཏམ་གྱིས་ཅི་བྱ་འདི་ན་རྟོགས་སངས་རྒྱས། །མངོན་དུ་གྱུར་འདི་སྐལ་མཆོག་ཡིད་བཞིན་ནོར། །གཞན་ཡང་བདག་གི་སློབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེ། །ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གྲགས་ལྡན་པ། །གངས་ཅན་འདི་ན་བཙུན་པའི་མཆོག་གཅིག་པུ། །ཞི་དུལ་འབྱོར་བ་ཕུ་ལི་ཇི་བཞིན། །ཟད་བྱེད་སྟོན་པ་དུག་གི་རིགས་པ་ཡང་། །གང་གི་རྣམ་དཔྱོད་སྐྱབ་དང་སྐུན་འབྱེན་གྱིས། །ཐལ་བར་བྱེད་ན་ཆོལ་ངན་གཞན་ལྟ་ཅི། །དེ་ཕྱིར་རྩོད་ན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དངོས། །ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལས། །བདག་ནི་ཡུལ་གྱི་དུག་གིས་མ་ཟིན་ཞིང་། །འདོད་པ་སྐྱུ་མའི་གར་ལ་མ་ཡེངས་པར། །མཁའ་ཁྱབ་མ་ཐག་སྐྱོལ་བའི་ཁུར་ཁྱེར་ནས། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ཚུལ་འདིར་ཡིད་རབ་དང་། །ཉེ་མའི་གཉེན་གྱུར་ཤཱཀྱའི་དབང་པོ་དེས། །ཉོན་མོངས་སྐྲག་པར་འགྱུར་བའི་གཉེན་པོ་ནི། །ཆོས་རབ་འབྱེད་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཉིད། །ཡིན་པར་དགོངས་ནས་གདུལ་བྱའི་ཆོགས་ལ་གསུངས། །དེ་དག་ཐ་དད་སིལ་བུར་གྱུར་པ་ལས། །ཤུ་རིའི་བྱ་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་སྡེ་བདུན་བསྡུས། །དེ་ཡི་རྗེས་སུ་དག་བཅོམ་བདུན་བརྒྱ་ཡིས། །རི་བོ་འབིགས་ཉིད་གངར་མཁན་གནས་ཀྱིད་དུ། །སྡེ་བདུན་དགོངས་འགྲེལ་བཅོམ་ལྡན་བཅོས་ཆེན་མོ་མཛད། །དེ་དོན་རིན་ཆེན་གཅིས་དགུ་མ་ཚང་མེད། །དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་མངོན་པའི་མཛོད་འདིར་བསྡུས། །དེ་ཉིད་རང་གི་རྣམ་པར་བཤད་པ་དང་། །ས་བདག་སྲས་གྱུར་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་། །མཁས་མཆོག་གང་བ་སྤྲེལ་སོགས་འཕགས་ཡུལ་གྱི། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་བཤད་

དང་། ཀཱམ་བཀའ་བརྒྱད་གྱུབ་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེ། བྱུབ་བདེ་དཔྱིད་འཛོ་ཞེས་གྲགས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི། རྣམ་པར་བཤད་པའི་ཚ་ཀུན་ལེགས་བསྡུས་ནས། བདག་གི་རྣམ་བཤད་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ་འདི། ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་དང་། །སྤྲོ་བ་བུ་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་ཀྱིས། ཡང་ཡང་བསྐུལ་ནས་རྗེས་འཇུག་སྤྲོ་མའི་ཚེད། །འཁྱམས་པོའི་ཟིར་སྤྲོས་རང་བཟོ་སྦྱངས་ཏེ་བཤད། །ཆོས་འདི་བདག་གིས་རང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་དུས། དཔལ་ལྡན་བླ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་ཞབས་ཀྱི་སྐྱན་སྔ་སྲ། བྱང་མཛད་རྣམ་བཤད་སྐྱེ་ནས་ཆོས་མངོན་མཛོད། །བཤད་ལུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལེགས་པར་ཐོབ། །ཕྱི་ནས་སྤྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོར་རུ་བ་དང་། །འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་བཅས་པ་ལ། དོགས་བཅད་དཀའ་བའི་གནས་ལ་ལེགས་སྦྱངས་ནས། ཆོག་དོན་མ་ལུས་ཆུབ་པར་བགྱིས་པ་ཡིན། །འོན་ཀྱང་འདི་ལ་འགལ་འཁྲུལ་ཉེས་མཆིས་ན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱན་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛོད། ཆོས་མངོན་ཆུ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཀློང་དཀྱིལ་ནས། རྣམ་གྲོལ་མཆོག་གི་ཡིད་བཞིན་ལེན་འདོད་པའི། །བདག་གི་རྗེས་འཇུག་དོན་གཉེར་འགའ་ཡོད་ན། །གཞོན་ནུ་རྣམ་པར་རོལ་བའི་གླུ་འདི་བཆུད། །འདིར་འབད་དགེ་བའི་པད་དཀར་བྱེ་བ་ཡི། །ལེགས་བྱས་གེ་སར་རྒྱས་པའི་རོ་བཟུང་ཀྱིས། །དཔལ་ལྡན་དྲུགས་པོའི་བསྟན་ལ་རབ་ཆགས་པའི། །ཏཱང་དྲུག་ཚོགས་རྣམས་འཆི་མེད་འཚོ་ཐུབ་ཅིག །བདག་ཀྱང་འདི་ནས་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་བར། །ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་རྣམ་གཡེང་ཐུབ་མཆོག །འབྲལ་མེད་སྙིང་གི་ཕིག་ལེར་བཞུགས་གསོལ་ནས། །གསུང་གི་བདུད་རྩི་འགྲོ་ལ་འགྲིད་བྱེད་ཤོག །རྣེ་སྟོད་རྒྱུད་རྣེའི་ཚོག་དོན་མ་ལུས་པ། །རྗེ་བཞིན་འབྲུལ་པ་མེད་པར་ཁོང་ནུད་ནས། །འཆད་རྩོད་རྩོམ་ལ་བློ་གོས་ཐོགས་མེད་ཅིང་། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་ཉིན་མཚན་འབད་བྱེད་ཤོག །རྣམ་པར་བཤད་པ་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་བཅུད། །ཆོས་མིག་རྣམ་འབྱེད་བློ་གསལ་གཞོན་ནུའི་ཚོགས། །རྣམ་པར་རོལ་གནས་གྱུབ་བདེའི་ཤིང་རྟ་འདི་འང་། །འཛམ་གླིང་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་ཅིང་འབར་གྱུར་ཅིག།

དེའང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་འདི་ཉིད་སྔོན་སློབ་བསྟོད་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གྲངས་མེད་གཉིས་པའི་ཚེ་ཚོང་དཔོན་ཤེས་རབ་བཟང་དུ་གྱུར་ནས་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་གནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་ཉིད་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ངོ་བོར་བཞེངས་ནས་མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་སྐྱབས་དང་རྟེན་དང་གྱིང་དང་དཔུང་གཉེན་གཅིག་པུ་བར་གྱུར་པ། རྟེ་བཙུན་བློ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཔལ་དཀོན་མཆོག་ཤཱཀྱ་མཆོག་གི་གཙོ་བོའི་འཕངས་རབ་ཏུ་ཆོས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་ཤེས་བྱའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མཁྱེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་སྣ་ན་པའི་གྲགས་པའི་འོད་ཟེར་ཕྲེང་བ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྲོད་ཅིང་སྡོམ་བརྩོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ཤིན་ཏུ་ཕྱེས་འདིར་འཚང་རྒྱ་བ་ཐུབ་པའི་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མེད་པ་སྤྱི་བོས་ལེན་པ། ཤཱཀྱའི་བཙུན་པ་དཔལ་ལྡན་མི་ཕམ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ་གར་དབང་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྙིང་པོ་ཁྲབ་བདག་བསྟན་པའི་ཉེ་མཁན་ཨཱརྱ་ཝཻ་ཏུལྱ་གནས་གྱིས་སྐུལ་བ་བརྩེ་ཤུ་ར་ཞེས་པས་རང་ལོ་ཉེ་ཤུ་བ་ལ་ཤ་ཟུགཔ་སྐྱག་སྤྲོ་གྱུབ་པའི་གནས་ཆེན་པོར་མགོ་བརྩམས་ཉེར་གཅིག་པ་འཛིན་ཅེས་པ་མེ་ཞོ་བྱི་བའི་ལོ་སྤྲིན་དུག་གི་ཟླ་བའི་ཕྱོགས་ཕྱི་མ་དགའ་བ་གཉིས་པའི་དུས་སྦྱིར་དགེ་བ་ལ་ཐུབ་བསྟན་ཀློང་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་གླིང་གི་ཆོས་འཁོར་ཆེན་པོའི་ཉེ་ལོགས་གྲུབ་པའི་རི་ཁྲི་ཀླུ་ཡུ་ནན་རྩ་ཧོའོ།།

དགེའོ། །དགེའོ། །མཆན་ལྷོ།། །།

༦། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གཞོན་ནུ་རྣམ་རོལ་གྱི་ས་བཅད་ཕྱོགས་སྒྲིག

དམ་བའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་འཆད་པ་ལ་གཉིས།
༡ རྩོམ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྐོར་ནས་ལོ་རྒྱུས་བརྗོད་པ། 3
༢ གང་བརྩམ་པར་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་དངོས་ཀྱིས་དོན། 5
གཉིས་པ་གང་བརྩམ་པར་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་དངོས་ཀྱིས་དོན་ལ་གསུམ།
༡ མཚན་དོས་བཟང་ཞིང་བསྡུར་བ། 5
༢ འགྲུར་གྱི་ཕྱག 5
༣ གཞུང་གི་ཚིག་དོན་བཤད་པ། 5
གསུམ་པ་གཞུང་གི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་ལ་བཞི།
༡ མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། 5
༢ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ། 9
༣ དགོས་ཆེད་བསྟན་པ། 10
༤ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ། 12
བཞི་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
༡ ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། 12
༢ ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 16
དང་པོ་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང་། 12

༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། 13
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ ཟག་བཅས་རྒྱས་བཤད་དང་། 13
༢ ཟག་མེད་རྒྱས་བཤད་དོ།། 13
གཉིས་པ་ཟག་མེད་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང་། 13
༢ འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་བག་ཆུ་བཤད་པའོ།། 14
གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་བག་ཆུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ནམ་མཁའ། 14
༢ བརྟགས་འགོག 15
༣ བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའོ།། 15
གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ གནས་བརྒྱད་འཆད་པའི་སྒྲིའོ་དང་། 16
༢ གནས་སོ་སོའི་དོན་བསྟན་པའོ།། 17
དང་པོ་གནས་བརྒྱད་འཆད་པའི་སྒྲིའོ་ལ་གསུམ།
༡ གྲངས་ངེས་པ་དང་། 16
༢ གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་། 16
༣ གནས་གང་ནས་བརྩོད་བྱ་གང་བསྟན་པའོ།། 17

གནས་དང་པོ། ཁམས་བསྟན་པའི་སྐབས།

གཉིས་པ་གནས་སོ་སོའི་དོན་བསྟན་པ་ལ་གནས་བརྒྱད་ལས།
དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས།
༡ གནས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། 17
༢ གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པའོ།། 64
དང་པོ་གནས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་བཞི།
༡ འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་གཞག 17
༢ ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག 19
༣ ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པར་བསྟན་པ། 38
༤ ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེའོ།། 40
དང་པོ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ།
༡ འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་གཞི། 17
༢ མིང་གི་རྣམ་གྲངས། 18
༣ ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།། 19
གཉིས་པ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་བཞི།
༡ ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོ་སོའི་རང་བཞིན། 19
༢ སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན། 32
༣ ཆོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ། 33
༤ ཆོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་མོ།། 35
དང་པོ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ་གསུམ།
༡ རྒྱས་པར་བཤད། 19

༢ བསྡུས་ཏེ་བསྟན། 31
༣ དོགས་པ་བཅད་པའོ།། 31
དང་པོ་རྒྱས་པར་བཤད་ལ་གསུམ།
༡ གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བཤད། 20
༢ ཚོར་སོགས་གསུམ་གྱི། 27
༣ རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དེ་བཤད་པའོ།། 28
དང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་ལ་གསུམ།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང་། 20
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། 21
༣ ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་ཚུལ་ལོ།། 26
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ དབང་པོ་ལྔ་བཤད། 21
༢ དོན་ལྔ་བཤད། 22
༣ རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བཤད་པའོ།། 24
གཉིས་པ་དོན་ལྔ་བཤད་པ་ལ་ལྔ་ལས།
དང་པོ་གཟུགས་བཤད་པ། 22
གཉིས་པ་སྒྲ་བཤད་པ། 22
གསུམ་པ་རོ་བཤད་པ། 23
བཞི་པ་དྲི་བཤད་པ། 23
ལྔ་པ་རེག་བྱ་བཤད་པ། 23
གསུམ་པ་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 24

༢ དེའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་བཤད་པ། 25
གཉིས་པ་དེའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་བཤད་པ་ལ་བཞི།
༡ འབྱུང་བའི་དབྱེ་བ། 25
༢ བྱེད་ལས། 25
༣ མཚན་ཉིད། 25
༤ དོགས་གཅོད་དོ།། 26
གཉིས་པ་ཚོར་སོགས་གསུམ་གྱི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་པ་ལ་བཞི།
༡ ཚོར་བ། 27
༢ འདུ་ཤེས། 27
༣ འདུ་བྱེད། 27
༤ ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་སུ་བསྟན་པའོ།། 28
གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་པ་ལ་བཞི།
༡ རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ། 28
༢ སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་པ། 28
༣ ཁམས་སུ་བཞག་པ། 29
༤ ཡིད་ཀྱི་ཁམས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།། 29
བཞི་པ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་། 29
༢ དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ།། 30
གཉིས་པ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
༡ བསྟུ་བ་དངོས་དང་། 30
༢ བསྟུ་བའི་ཚུལ་ལོ།། 31

གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ལ་གསུམ།
༡ དངོས་དང་། 33
༢ ཚོར་འདུ་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ། 33
༣ འདུས་མ་བྱས་ཐུང་ཡོར་མི་སྟོན་པའི་དགོས་པའོ།། 34
བཞི་པ་ཆོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།
༡ ཐུང་ཡོ་ཐུའི་གོ་རིམ། 35
༢ དབང་ཡོ་དྲུག་གི་གོ་རིམ། 36
༣ འཕྲོས་དོན་དོགས་གཅོད་དོ།། 37
གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།
༡ ཆོས་ཀྱི་ཐུང་ཡོ་བསྡུ་བ། 38
༢ ཐུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་བསྡུ་བ། 39
༣ ཞར་ལ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་ཡོ་བསྟན་པའོ།། 40
དང་ཡོ་ཆོས་ཀྱི་ཐུང་ཡོ་བསྡུ་བ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 38
༢ ཆོས་ཐུང་གི་ཚད་དོ།། 38
གཉིས་པ་ཆོས་ཐུང་གི་ཚད་ལ་གཉིས།
༡ གཞན་ལུགས་དགག 38
༢ རང་ལུགས་བཞག་པའོ།། 39
གསུམ་པ་ཞར་ལ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་ཡོ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
༡ ནམ་མཁའ་དང་། 40
༢ རྣམ་ཤེས་སོ།། 41

བཞི་པ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་བདུན།
༡ གཉིས་ཚན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། 41
༢ གསུམ་ཚན། 42
༣ བཅས་མ་བཅས། 44
༤ གཟུགས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ། 46
༥ བྱང་བ་གསུམ་དང་། 49
༦ ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར། 51
༧ ཕྱི་ནང་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བའོ།། 52
དང་པོ་གཉིས་ཚན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ བསྟན་དུ་ཡོད་མེད་དང་། 41
༢ ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པའོ།། 41
གཉིས་པ་གསུམ་ཚན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས།
༡ དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། 42
༢ ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པའོ།། 43
གསུམ་པ་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ།
༡ ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས། 44
༢ རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་མ་བཅས། 44
༣ དམིགས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་སོ།། 46
བཞི་པ་གཟུགས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་སྡུ།
༡ ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་དབྱེ་བ། 46
༢ འབྱུང་འབྱུང་གྱུར་གྱི་དབྱེ་བ། 47
༣ བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། 48

༤ གཅད་བྱ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ། 48

༥ སྐེག་འཇལ་གྱི་དབྱེ་བའོ།། 48

ཡུལ་པ་བློང་བ་གསུམ་ལ་གཉིས།

༡ སྒྲིབ་བཏང་བ་དང་། 49

༢ དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའོ།། 50

བདུན་པ་ཕྱི་ནང་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ལ་བདུན།

༡ ཕྱི་ནང་གི་རྣམ་པ། 52

༢ རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་ཀྱི། 52

༣ མཐོང་སྤངས་སོགས་ཀྱི། 54

༤ ལྷ་བ་ཡིན་མིན་གྱི། 55

༥ རྣམ་ཤེས་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ། 63

༦ རྟག་མི་རྟག་གི 63

༧ དབང་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་པའོ།། 64

གཉིས་པ་རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས།

༡ དངོས་དང་། 52

༢ དེ་མཚུངས་ཀྱི་དོན་ཏོ། । 53

གསུམ་པ་མཐོང་སྤང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས།

༡ དངོས་དང་། 53

༢ གནས་མ་བྱ་བའི་འདོད་པ་དགག་པའོ།། 53

བཞི་པ་ལྷ་བ་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་པ་ལ།

༡ དངོས་དང་། 55

༢ དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ཏོ།། 56

གཉིས་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ལ་དྲུག
༡ དབང་པོའི་ཤེས་རབ་ཡུལ་ཡིན་པ་དགག 56
༢ མིག་ཡུལ་ཡིན་པར་སྒྲུབ། 56
༣ དབང་པོས་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར། 58
༤ རྟེན་གྱི་དུས་དེས་པ། 59
༥ རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་མཚན། 59
༦ དབང་ཡུལ་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་གྱི་ས་པའི་དེས་པའོ།། 60
གཉིས་པ་མིག་ཡུལ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 56
༢ དོགས་པ་གཅོད་པའོ། ། 57
གཉིས་པ་དོགས་གཅོད་ལ།
༡ ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་མི་མཐོང་དྲྱད། 57
༢ མིག་དང་མིག་ཤེས་གང་གིས་མཐོང་དྲྱད། 57
༣ མིག་གཉིས་ཀས་མཐོང་མི་མཐོང་དྲྱད་པའོ།། 58
གསུམ་པ་དབང་པོས་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས།
༡ ཕྱད་མ་ཕྱད་དང་། 58
༢ མཉམ་མི་མཉམ་མོ། ། 58
ལྔ་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་གཉིས།
༡ རྟེན་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། 59
༢ རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།། 60
དྲུག་པ་དབང་ཡུལ་རྣམ་ཤེས་དང་རྟེན་གྱི་ས་པའི་དེས་པ་ལ་བཞི།
༡ མིག་ལ་དངོས་སུ་སྨྲོས་པ། 60

༢ རྟ་བ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། 62
༣ སྣ་ཕྲེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ངེས་པ། 62
๔ ཡིད་ངེས་མེད་དུ་བསྟན་པའོ། ། 63
གསུམ་པ་སྣ་ཕྲེ་ལུས་གསུམ་གྱི་ངེས་པ་ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་བཏང་བ་དང་། 62
༢ དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ། 62

གནས་གཉིས་པ། དབང་པོ་བསྟན་པའི་ས་བཅད།

གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས།
༡ གནས་ཀྱི་གཞུང་བསྟན་པ་དང་། 65
༢ གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པའོ།། 145
དང་པོ་གནས་ཀྱི་གཞུང་བསྟན་པ་གནས་ཀྱི་གཞུང་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།
༡ དབང་པོའི་རང་བཞིན། 65
༢ འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ། 84
༣ རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཟཧད་པའོ།། 113
དང་པོ་དབང་པོའི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས།
༡ དབང་པོ་སོ་སོར་ངོས་བཟུང་བ་དང་། 65
༢ དབང་པོའི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ།། 72
དང་པོ་དབང་པོ་སོ་སོར་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ།
༡ དབང་པོ་སོ་སོའི་སྒྲ་དོན། 65
༢ ཀུངས་ངེས། 68

༣ སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ།། 70
དང་པོ་དབང་པོ་སོ་སོའི་སྒྲ་དོན་ལ་གཤེས།
༡ བྱེ་བྲག་སྒྲ་བའི་ལུགས་དང་། 65
༢ མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས། 67
གཤེས་པ་གྲངས་ངེས་ལ་གཤེས།
༡ བྱེ་བྲག་སྒྲ་བའི་ལུགས་དང་། 68
༢ མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས། 69
གསུམ་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ་གཤེས།
༡ ཚོར་དབང་ལྟའི་མཚན་ཉིད་དང་། 70
༢ དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ།། 72
དང་པོ་ཚོར་དབང་ལྟའི་མཚན་ཉིད་ལ་གསུམ།
༡ ལུས་ཚོར་བའི་སྐྱེ་བ 70
༢ སེམས་ཚོར་བའི་སྐྱེ་བ 71
༣ བཏང་སྙོམས་སོ།། 71
དང་པོ་ལུས་ཚོར་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་གཤེས།
༡ སྐྱེ་བསྟལ་དང་། 70
༢ བའི་བའོ། ། 70
གཤེས་པ་སེམས་ཚོར་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་གཤེས།
༡ ཡིད་བའི་དང་། 71
༢ ཡིད་མི་བའི་འོ། ། 71
གསུམ་པ་བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་དབང་པོ་ལ་གཤེས།
༡ མཚན་ཉིད་དང་། 71

༢ ལུས་སེམས་ཀྱི་དེ་གཉིས་སོ་སོར་མི་འདྲེན་པའི་དོན་ཏོ།། 71
གཉིས་པ་དབང་པོའི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བཞི།
༡ རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བསྟན་པ། 72
༢ ཇི་ལྟར་རྟེད་པའི་ཚུལ། 76
༣ འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་ཐོབ་པ། 79
༤ དབང་པོ་ལྡན་ཚུལ་ལོ།། 80
དང་པོ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བསྟན་པ་ལ་དྲུག
༡ ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ། 72
༢ རྣམ་སྨིན་ཡིན་མིན། 73
༣ རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་མ་བཅས། 74
༤ དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ། 75
༥ ཁམས་གང་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པ། 75
༦ སྒང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་པའོ།། 76
གཉིས་པ་རྟེད་ལྟར་རྟེད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ རྟེད་ཚུལ་དངོས་དང་། 76
༢ ཞར་བྱུང་འགག་པའི་ཚུལ་ལོ།། 77
དང་པོ་རྟེད་ཚུལ་དངོས་ལ་གསུམ།
༡ འདོད་ཁམས། 77
༢ གཟུགས་ཁམས། 77
༣ གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་རྟེད་པའོ།། 77
དང་པོ་འདོད་ཁམས་ལ་གཉིས།
༡ སྨིན་བཀྲ། 77

༢ དམིགས་བསལ་ལོ།། 77
གཤེས་པ་ཞར་བྱུང་འགག་པའི་ཚུལ་ལ་གཤེས།
༡ སྨིན་བཏང་དང་། 78
༢ དགེ་སེམས་དང་ལྡན་པའི་དམིགས་བསལ་ལོ།། 79
དང་པོ་སྨིན་བཏང་ལ་གསུམ།
༡ གཟུགས་མེད། 78
༢ གཟུགས། 78
༣ འདོད་པར་འགག་ཚུལ་ལོ།། 78
གསུམ་པ་འདོད་པར་འགག་ཚུལ་ལ་གཤེས།
༡ རྟུས་སྐྱེས་དང་། 78
༢ མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་འགག་ཚུལ་ལོ།། 78
གསུམ་པ་འཕྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་ཐོབ་པ་ལ་གསུམ།
༡ འཕྲས་བུ་ཐོག་མཐའ་གཤེས་དུས་ཐོབ་པ། 79
༢ བར་པ་གཤེས་དུས་ཐོབ་པ། 79
༣ དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།། 80
བཞི་པ་དབང་པོའི་ལྡན་ཚུལ་ལ་གསུམ།
༡ ངེས་ལྡན། 80
༢ ཉུང་ལྡན། 83
༣ མང་ལྡན་ནོ།། 84
དང་པོ་ངེས་ལྡན་ལ་བདུན།
༡ གསུམ་གྱི་ངེས་ལྡན། 81
༢ བཞིའི་ངེས་ལྡན། 81

༣ ལྟ་ལྡན། 81

༤ བདུན་ལྡན། 82

༥ བརྒྱད་ལྡན། 82

༦ བཅུ་གཅིག་ལྡན། 82

༧ བཅུ་གསུམ་དེས་བར་ལྡན་བའོ།། 82

གཉིས་པ་ཉུང་ལྡན་ལ་གཉིས།

༡ དགེ་བ་མེད་བའི་ཉུང་ལྡན་དང་། 83

༢ གཟུགས་མེད་ཀྱིས་བའི་ཉུང་ལྡན་ནོ།། 83

གསུམ་པ་མང་ལྡན་ལ་གཉིས།

༡ སོ་སྐྱེ་དང་། 84

༢ འཕགས་བའི་མང་ལྡན་ནོ།། 84

གཉིས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་གཉིས།

༡ གཟུགས་ཅན་དང་། 84

༢ གཟུགས་ཅན་མིན་བའི་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ།། 85

དང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་གསུམ།

༡ རྟས་བརྒྱད་དང་ལྡན་བར་སྐྱེ་བ། 84

༢ དགུ་དང་ལྡན་བར་སྐྱེ་བ། 85

༣ བཅུ་དང་ལྡན་བར་སྐྱེ་བའོ།། 85

གཉིས་པ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་བའི་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་གཉིས།

༡ མདོར་བསྟན་པ་དང་། 85

༢ རྒྱས་པར་བཤད་བའོ།། 86

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་རྒྱས་པར་བཤད། 86
༢ མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། 96
དང་པོ་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་རྒྱས་པར་བཤད་ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན། 86
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། 86
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི།
༡ སྐ་མང་ལྟའི་དབྱེ་བ། 86
༢ སེམས་གང་གི་འགོར་དུ་སེམས་བྱུང་གང་ཡོད་པ། 90
༣ འདུ་མཚུངས་ཀྱི་ཁྱད་འབྱེད། 93
༤ མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པའོ།། 95
དང་པོ་སྐ་མང་ལྟའི་དབྱེ་བ་ལ་ལྟ།
༡ སེམས་ཀྱི་སྐ་མང་པོ་བ། 86
༢ དགེ་བའི་སྐ་མང་པོ་བ། 87
༣ ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སྐ་མང་པོ་བ། 88
༤ མི་དགེ་བའི་སྐ་མང་པོ་བ། 88
༥ ལེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱང་དྲའི་སྐ་པ་བཤད་པའོ།། 88
གཉིས་པ་སེམས་གང་གི་འགོར་དུ་སེམས་བྱུང་གང་ཡོད་པ་ལ་གཉིས།
༡ འདོད་སེམས་གང་གི་འགོར་དུ་སེམས་བྱུང་གང་ཡོད་པ། 90
༢ ཁམས་གོང་ན་གང་ཡོད་པའོ།། 92
དང་པོ་འདོད་སེམས་གང་གི་འགོར་དུ་སེམས་བྱུང་གང་ཡོད་པ་ལ་བཞི།
༡ དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི། 90

༢ མི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི། 91
༣ ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འགོར་དུ་གང་ཡོད་པ། 91
༤ གཉིད་གསལ་བྱེད་དུ་སྤྱད་བའོ།། 94
དང་པོ་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་བཏང་དང་། 90
༢ དམིགས་བསལ་ལོ།། 90
གསུམ་པ་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འགོར་དུ་སེམས་བྱུང་གང་ཡོད་པ་ལ་གཉིས།
༡ བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དང་། 91
༢ མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འགོར་དུ་གང་ཡོད་བའོ།། 92
གཉིས་པ་ཁམས་གོང་མ་ན་སེམས་འབྱུང་གང་ཡོད་པ་ལ་གཉིས།
༡ བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་དང་། 92
༢ གཉིས་པ་ཡན་ན་གང་ཡོད་བའོ།། 93
དང་པོ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་དངོས་གཞི་ཙམ་ཞུད་གཉིས་ན་གང་ཡོད་པ་ལས།
དང་པོ་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་ན་གང་ཡོད་པ། 92
གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ཞུད་པར་ཅན་ན་གང་ཡོད་པ། 93
གསུམ་པ་འདུ་མཚུངས་ཀྱི་ཞུད་འབྱེད་ལ་བཞི།
༡ ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་ཀྱི་ཞུད་པར། 93
༢ དགའ་གྱས་ཀྱི་ཞུད་པར། 94
༣ རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ཞུད་པར། 94
༤ ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པའི་ཞུད་པར་རོ།། 95
གཉིས་པ་དགའ་གྱས་ཀྱི་ཞུད་པར་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 94

༢ ཁམས་གང་ན་གང་ཡོད་པའོ།། 94

བཞི་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ་ལ་གཤེས།

༡ སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་། 95

༢ སེམས་བྱུང་གི་འདུ་མཚུངས་སོ།། 96

གཤེས་པ་མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་ལ་གསུམ།

༡ མདོར་བསྟན་པ། 96

༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ། 97

༣ ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པས་མཇུག་བསྡུས་བའོ།། 113

གཤེས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བདུན།

༡ ཐོབ་མ་ཐོབ། 97

༢ སྐལ་མཉམ། 104

༣ འདུ་ཤེས་མེད་པ། 104

༤ སྙོམས་འཇུག 105

༥ སྲོག 109

༦ མཚན་ཉིད། 109

༧ མིང་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། 111

དང་པོ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ལ་གསུམ།

༡ ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། 97

༢ དེ་གང་གི་ཡིན་པ་དང་། 97

༣ ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སོ།། 98

གཤེས་པ་དེ་གང་གི་ཡིན་པ་ལ་གཤེས།

༡ སྤྱིར་བཏང་། 97

༢ དམིགས་བསལ་ལོ།། 97

གསུམ་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་ལ་གཉིས།

༡ ཐོབ་བའི་ཁྱད་ཚོས། 98

༢ མ་ཐོབ་བའི་ཁྱད་ཚོས་སོ།། 102

དང་པོ་ཐོབ་བའི་ཁྱད་ཚོས་ལ་དྲུག

༡ དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། 98

༢ ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། 99

༣ ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་པར། 99

༤ སྒོ་བ་མི་སྒོ་བ་ཀྱི་ཁྱད་པར། 100

༥ སྒང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར། 100

༦ དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའོ།། 100

དྲུག་པ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ལ་གཉིས།

༡ མ་བསྒྲིབས་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་དམིགས་བསལ། 100

༢ བསྒྲིབས་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་དམིགས་བསལ། 101

༣ དགེ་མི་དགེའི་དམིགས་བསལ་ལོ།། 101

གཉིས་པ་མ་ཐོབ་བའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྔ།

༡ ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། 102

༢ དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། 102

༣ ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་པར། 102

༤ མ་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་མེད་པ། 102

༥ ཉམས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རོ།། 103

གསུམ་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ། 104
༢ འབྲས་བུ་བཞི་གང་ཡིན་པ། 104
༣ སྐ་གང་དུ་གཏོགས་པའོ། ། 105
བཞི་པ་སྟོམས་འཇུག་གཤིས་བཤད་པ་ལ་གཤིས།
༡ ངོ་བོ་སོ་སོར་བཤད། 105
༢ རྒྱན་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པའོ།། 108
དང་པོ་ངོ་བོ་སོ་སོར་བཤད་ལ་གཤིས།
༡ འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོ།། 105
༢ འགོག་སྟོམས་ཀྱི་ངོ་བོའོ།། 106
གཤིས་པ་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གསུམ།
༡ དངོས་དང་། 106
༢ ཐོབ་ཚུལ་གྱི་དམིགས་བསལ་དང་། 107
༣ འཕྲོས་དོན་ཏོ།། 107
བྱུག་པ་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཤིས།
༡ དབྱེ་བ། 109
༢ དོགས་པ་བཅད་པའོ། ། 110
གཤིས་པ་དོགས་པ་བཅད་པ་ལ་གསུམ།
༡ མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་ཡོད་པར་བསྟན། 110
༢ ཐུགས་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་། 110
༣ ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བའོ།། 110

བདུན་པ་མིང་ཚིགས་ཡི་གེའི་ཚོགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ ངོ་བོ་དང་། 111
༢ ཁྱད་ཆོས་སོ། ། 111
གཉིས་པ་ཁྱད་ཆོས་ལ་བཞི།
༡ སའི་ཁྱད་པར། 111
༢ སྟོན་མི་སྟོན་གྱི་ཁྱད་པར། 112
༣ བྱང་བའི་ཁྱད་པར། 112
༤ དགེ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ།། 112
གསུམ་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་བཞི།
༡ རྒྱུ་བཤད་པ། 113
༢ འབྲས་བུ་བཤད་པ། 120
༣ རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་བཤད་པ། 124
༤ རྐྱེན་བཤད་པའོ།། 127
དང་པོ་རྒྱུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ དབྱེ་བས་མདོར་བསྟན། 113
༢ སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད། 114
༣ དུས་དེས་པས་མཇུག་བསྡུ་བའོ།། 120
གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་བཤད་ལ་དྲུག
༡ ཁྱད་རྒྱུ། 114
༢ ཡུན་ཅིག་འབྱུང་བའི། 115
༣ སྐལ་མཉམ། 117
༤ མཚུངས་ལྡན། 119

༤ ཀུན་འགྲོ 119

༦ རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུའོ།། 119

གཤེས་པ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལ་གསུམ།

༡ ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་། 115

༢ མཚན་གཞིའི་དབེན་བརྗོད། 115

༣ དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ཏོ། । 115

གསུམ་པ་འཕྲོས་པའི་དོན་ལ་གཤེས།

༡ སེམས་ཀྱི་རྟེས་འཇུག་ངོས་བཟུང་བ་དང་། 115

༢ དེ་སེམས་ཀྱི་རྟེས་སུ་ཇི་ལྟར་འཇུག་རྣལ་ལོ།། 116

གསུམ་པ་སྐལ་མ་ཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལ་གཤེས།

༡ མདོར་བསྟན་པ་དང་། 117

༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། 117

གཤེས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི།

༡ ཟག་བཅས་ཀྱི་འདྲ་བ། 117

༢ དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། 118

༣ ཟག་མེད་བྱེ་བག་ཏུ་བཤད་པ། 118

༤ དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྟོང་ལྡུང་ལ་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ།། 118

གཤེས་པ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ལ་གཤེས།

༡ མདོར་བསྟན་པ་དང་། 120

༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། 121

གཤེས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཤེས།

༡ རྒྱུ་གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དང་། 121

༢ འབྲས་བུ་ལྔའི་ངོ་བོའོ།། 122

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ལྔའི་ངོ་བོ་ལ་ལྟ། 122

༡ རྣམ་སྨིན་གྱི། 122

༢ རྒྱུ་མཐུན་གྱི། 122

༣ བག་བའི། 123

༤ སྐྱེས་བུའི་བྱེད་བའི། 123

༥ བདག་པོའི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོའོ།། 123

གསུམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཚོས་ཅཁད་པ་ལ་གཉིས། 124

༡ རྒྱུ་འབྲས་འཛིན་འབྱིན་གྱི་དུས། 125

༢ འབྲས་བུ་གང་རྒྱུ་དུས་སྐྱེད་བའོ།། 125

དང་པོ་རྒྱུ་འབྲས་འཛིན་འབྱིན་གྱི་དུས་ལ་གཉིས། 124

༡ འཛིན་བའི་དུས་དང་། 125

༢ འབྱིན་བའི་དུས་སོ།། 125

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་གང་རྒྱུ་དུས་སྐྱེད་པ་ལ་གཉིས། 125

༡ མཚུངས་ལྡན་དང་། 126

༢ མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་བའི་སྐྱེད་ཚུལ་ལོ།། 126

དང་པོ་མཚུངས་ལྡན་ལ་གཉིས། 125

༡ བཤད་པ་དང་། 126

༢ བསྟུ་བའོ།། 126

བཞི་པ་རྒྱུན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། 127

༡ མདོར་བསྟན། 127

༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། 127

གཤེས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བཞི།
༡ རྟེན་བཞི་སོ་སོའི་ངང་བཞིན། 127
༢ རྟེན་གང་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ། 130
༣ དངོས་པོ་གང་རྟེན་དུ་ལས་སྐྱེ་བ། 131
༤ དེ་མ་ཐག་རྟེན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།། 134
དང་པོ་རྟེན་བཞི་སོ་སོའི་ངང་བཞིན་ལ་བཞི།
༡ རྒྱའི་རྟེན། 127
༢ དེ་མ་ཐག་རྟེན། 128
༣ དམིགས་རྟེན། 128
༤ བདག་རྟེན་ནོ།། 129
གཤེས་པ་རྟེན་གང་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ལྷན་འབྱུང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་དུས་གང་ལ་དང་། 130
༢ སྐལ་མཉམ་སོགས་གསུམ་དང་། 130
༣ དེ་མ་ཐག་རྟེན་དང་དམིགས་རྟེན་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའོ།། 130
གསུམ་པ་དངོས་པོ་གང་རྟེན་དུ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་གཤེས།
༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། 131
༢ གཟུགས་ཅན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།། 132
དང་པོ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལ་གཤེས།
༡ རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། 131
༢ གཞན་ལུགས་དགག་པའོ།། 132
དང་པོ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གསུམ།
༡ རྟེན་བཞི་ལས། 131

༢ གསུམ་ལས། 131

༣ གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའོ།། 131

གཉིས་པ་གཟུགས་ཅན་ཉེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བཞི།

༡ འབྱུང་བས་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་ཉེད་ཚུལ། 132

༢ འབྱུང་བས་འབྱུང་གྱུར་གྱི་རྒྱུན་ཉེད་ཚུལ། 132

༣ འབྱུང་གྱུར་ནང་ཐན་ཚུན་རྒྱུན་ཉེད་ཚུལ། 133

༤ འབྱུང་གྱུར་གྱིས་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་ཉེད་ཚུལ་ལོ།། 133

བཞི་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཉེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བཞི།

༡ སེམས་བཟུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། 134

༢ བཟུ་གཉིས་པོ་གང་ལས་གང་རྟེན་པ། 135

༣ སེམས་ཀྱི་ཤུར་དབྱེ་བ། 142

༤ སེམས་ཀོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྟེན་ཚུལ་ལོ།། 143

གཉིས་པ་བཟུ་གཉིས་པོ་གང་ལས་གང་རྟེན་པ་ལ་ལྟ།

༡ འདོད་སེམས་ལ་སྣང་བ། 134

༢ གཟུགས་ཀྱི། 137

༣ གཟུགས་མེད་ཀྱི། 139

༤ སྨྲོབ་བའི། 141

༥ མི་སྨྲོབ་པའི་སེམས་ལ་སྣང་བའོ།། 142

དང་པོ་འདོད་སེམས་ལ་སྣང་བ་ལ་གསུམ།

༡ དགེ་སེམས་ལ། 135

༢ མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ། 136

༣ ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ་སྣང་བའོ།། 137

དང་པོ་དགེ་སེམས་ལ་གཉིས།
༡ དགེ་སེམས་ཀྱི་མཚུག་ཐོགས་སུ་སེམས་དུ་འབྱུང་བ་དང་། 135
༢ སེམས་དུའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་དགེ་སེམས་འབྱུང་བའོ།། 136
གཉིས་པ་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས།
༡ དུའི་མཚུག་ཏུ་དེ་འབྱུང་བ་དང་། 136
༢ དེའི་མཚུག་ཏུ་དུ་འབྱུང་བའོ།། 136
གསུམ་པ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས།
༡ བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། 137
༢ མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ནོ།། 137
གཉིས་པ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས།
༡ དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ་དང་། 137
༢ དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བའོ།། 137
གཉིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས།
༡ དགེ་སེམས་དང་། 137
༢ ལུང་མ་བསྟན་ཏོ།། 138
དང་པོ་དགེ་སེམས་ལ་གཉིས།
༡ དེའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། 138
༢ དུའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་དེ་འབྱུང་བའོ།། 138
གཉིས་པ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས།
༡ བསྒྲིབས་པ་དང་། 138
༢ མ་བསྒྲིབས་པའོ།། 138

དང་པོ་བསྒྲིབས་པ་ལ་གཉིས།
དང་པོ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ། 138
གཉིས་པ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ། 139
གཉིས་པ་མ་བསྒྲིབས་པ་ལའང་གཉིས།
དང་པོ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ། 139
གཉིས་པ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ། 139
གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ལ་སྣང་བ་ལ་གསུམ།
༡ མ་བསྒྲིབས་པ། 140
༢ དགེ་སྐམས། 140
༣ བསྒྲིབས་པ་ལ་སྣང་བའོ།། 141
གཉིས་པ་དགེ་སྐམས་ལ་གཉིས།
དང་པོ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ། 140
གཉིས་པ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ། 140
གསུམ་པ་བསྒྲིབས་པ་ལའང་གཉིས།
དང་པོ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ། 141
གཉིས་པ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ། 141
བཞི་པ་སྨོད་པའི་སྐམས་ལ་སྣང་བ་ལ་གཉིས།
དང་པོ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ། 141
གཉིས་པ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ། 141
ལྔ་པ་མི་སྨོད་པའི་སྐམས་ལ་སྣང་བ་ལ་གཉིས།
དང་པོ་དུ་ལས་དེ་འབྱུང་བ། 142
གཉིས་པ་དེ་ལས་དུ་འབྱུང་བ། 142

བཞི་པ་སེམས་ཅོན་མོངས་ཅན་སོགས་ཀྱི་རྣེད་ཚུལ་ལ་བཞི།
༡ སེམས་ཅོན་མོངས་ཅན་ལས་དུ་རྣེད་པ་དང་། 143
༢ གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ལས་དུ་རྣེད་པ་དང་། 144
༣ སྨོད་པའི་སེམས་ལས་དུ་རྣེད་པ་དང་། 145
༤ དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་མའི་སེམས་ལས་དུ་རྣེད་པའོ།། 145
དང་པོ་སེམས་ཅོན་མོངས་ཅན་ལས་དུ་རྣེད་པ་ལ་གསུམ།
༡ འདོད་སེམས་ཅོན་མོངས་ཅན་ལས། 143
༢ གཟུགས་ཀྱི་དེ་ལས། 144
༣ གཟུགས་མེད་ཀྱི་དེ་ལས་དུ་རྣེད་པའོ།། 144

གནས་གསུམ་པ། འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་སྐབས།

གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་གནས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། 147
༢ སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནོ།། 193
དང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་སྦྱ།
༡ སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་པོ་འགྲོ་བའི་དབྱེ་བ། 147
༢ སྐྱེ་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན། 167
༣ སྐྱེས་པ་གནས་པའི་རྒྱུན། 187
༤ གནས་པ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས། 190
༥ སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་བསྡུ་བའོ།། 192

དང་པོ་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་པོ་འགྲོ་བའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།
༡ ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། 147
༢ འགྲོ་བ་ལྔར་དབྱེ་བ། 150
༣ སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བའོ།། 155
དང་པོ་ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།
༡ འདོད་ཁམས། 147
༢ གཟུགས་ཁམས། 148
༣ གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ།། 149
དང་པོ་འདོད་ཁམས་ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་དབྱེ་བ་དང་། 147
༢ བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བའོ།། 148
གཉིས་པ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་དབྱེ་བ་དང་། 148
༢ བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བའོ།། 149
གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ དང་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། 149
༢ བཞི་བའི་དབྱེ་བའོ།། 149
གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།
༡ གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན། 149
༢ སྐྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བཞིར་དབྱེ། 149
༣ སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འཇུག་ཚུལ་ལོ།། 150

གཉིས་པ་འགྲོ་བ་ལྔར་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།
༡ དངོས་དང་། 151
༢ ཁམས་ཀྱི་དམིགས་བསལ། 151
༣ དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ཏོ།། 152
གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ལ་བཞི།
༡ རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན། 152
༢ སེམས་ཅན་གྱི་གནས་པ་དགུ 153
༣ རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་པ་བཞི། 154
༤ བདུན་དང་བཞིའི་མུ་བཞི་དཔྱད་པའོ།། 154
དང་པོ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་ལ་གཉིས། 152
༡ དངོས་དང་། 152
༢ དེ་མིན་པའོ།། 153
གཉིས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་པ་དགུ་ལ་གཉིས། 153
༡ དངོས་དང་། 153
༢ དེ་མིན་པའོ།། 153
གསུམ་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་པ་བཞི་ལ་གཉིས། 154
༡ དངོས་དང་། 154
༢ དེ་མིན་པའོ།། 154
གསུམ་པ་སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།
༡ གང་དུ་འཇུག་པ་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ། 155
༢ གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྲིད་བཤད་པ། 156
༣ དེས་སྐྱེ་གནས་སུ་བགྲོད་པའི་ཚུལ་ལོ།། 164

དང་པོ་གང་དུ་འཇུག་པ་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་གཞི་ཕེས།
༡ དབྱེ་བ་དངོས་དང་། 155
༢ འགྲོ་བ་གང་ལ་སྐྱེ་གནས་གང་ལྟན་དཔྱད་པའོ།། 155
གཞི་ས་འགྲོ་བ་གང་ལ་སྐྱེ་གནས་གང་ལྟན་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ།
༡ མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་གང་ལྟན་པ། 155
༢ དམྱལ་བ་དང་ལྷ་སོགས་ལ་གང་ལྟན་པ། 156
༣ ཡི་དྭགས་ལ་གང་ལྟན་པའོ།། 156
གཞི་ས་གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྡིད་བཤད་པ་ལ་གཞི་ས།
༡ ངོ་བོ་སྐྱབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་དང་། 156
༢ ཤ་ཚུགས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ།། 161
དང་པོ་ངོ་བོ་སྐྱབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་ལ་གསུམ།
༡ ངོ་བོ། 156
༢ དོགས་གཅོད། 157
༣ སྐྱབ་བྱེད་དོ། । 157
གསུམ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་གཞི་ས།
༡ རིགས་པས་སྐྱབ་པ། 157
༢ ལུང་གིས་སྐྱབ་པའོ།། 159
དང་པོ་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ལ་གསུམ།
༡ སྐྱབ་བྱེད་དངོས། 157
༢ དབེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། 157
༣ དེའི་གཏན་ཚིགས་སྐྱབ་པའོ།། 158

གསུམ་པ་དེའི་གཏན་ཚིགས་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས།
༡ ཐོག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སུམ་གྱུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད། 158
༢ དེས་དོན་མི་འདྲ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ།། 158
གཉིས་པ་ཤ་ཚུགས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟ། 161
༡ ཤ་ཚུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། 161
༢ རྩ་འཕྲུལ་གྱི། 162
༣ དབང་པོའི། 162
༤ འགྲོ་ཚུལ་གྱི། 163
༥ ཟས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ།། 163
དང་པོ་ཤ་ཚུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གསུམ། 161
༡ དངོས་དང་། 161
༢ སྟན་དུས་ཀྱི་ངོས་འཛིན། 161
༣ གང་གིས་མཐོང་བའོ།། 161
གསུམ་པ་དེས་སྐྱེ་གནས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། 164
༡ བསམ་པ་གང་གིས་འཇུག་པ། 164
༢ དབྱིབས་གང་གིས་འཇུག་པ། 165
༣ བསམ་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་བཤད་པའོ།། 165
དང་པོ་བསམ་པ་གང་གིས་འཇུག་པ་ལ་གསུམ། 164
༡ སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པ། 164
༢ དོད་གཤེར་སྐྱེས་ཀྱི་བསམ་པ། 164
༣ ཇུས་སྐྱེས་ཀྱི་བསམ་པའོ།། 165

གསུམ་པ་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་བཤད་པ་ལ་དྲུག
༡ འགོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི། 165
༢ རང་རྒྱལ་གྱི། 166
༣ བྱང་སེམས་ཀྱི། 166
༤ ཐ་མལ་པའི། 166
༥ སྒོང་སྐྱེས་ཀྱི་ཁྱད་པར། 166
༦ སྔ་མ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པའོ།། 166
གཉིས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གསུམ།
༡ ཕུང་པོ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ། 167
༢ ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཐོག་མ་མེད་པ། 168
༣ རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ།། 169
གསུམ་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བཞི།
༡ གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ། 169
༢ ཡན་ལག་སོ་སོའི་ངོ་བོ། 176
༣ ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གསུམ་དབེས་བསྟན་པ། 185
༤ དེ་རྣམས་སྤྲིད་པ་བཞིར་བསྟན་པའོ།། 186
དང་པོ་གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གཉིས།
༡ དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན། 169
༢ ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། 169
དང་པོ་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་ལ་གཉིས།
༡ བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། 169
༢ གསུམ་དུ་བསྡུ་བའོ།། 169

གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ཚེ་གསུམ་ལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ། 169
༢ ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ། 174
༣ གཞན་གྱི་དོགས་པ་བསལ་བའོ།། 175
དང་པོ་ཚེ་གསུམ་ལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི།
༡ སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད། 169
༢ འབྱུང་བ་གསུམ་བཤད། 170
༣ དེ་རྣམས་གནས་སྐབས་པར་བསྟན། 172
༤ མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ།། 173
གཉིས་པ་འབྱུང་བ་གསུམ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ སྟོན་མཐར་འབྱུང་བ་བཤད། 170
༢ བར་དུ་འབྱུང་བ་བཤད། 170
༣ ཕྱི་མཐར་འབྱུང་བ་བཤད་པའོ།། 172
གསུམ་པ་དེ་གནས་སྐབས་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 172
༢ དོགས་སྤོང་ངོ།། 173
གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ་ལ་གསུམ།
༡ དངོས་དང་། 174
༢ བདུན་པོ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། 174
༣ ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་རྒྱས་བཤད་མ་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།། 175
གསུམ་པ་གཞན་གྱི་དོགས་པ་བསལ་བ་ལ་གཉིས།
༡ གྲངས་ངེས་ལ་དོགས་པ་བསལ་བ་དང་། 175

༢ འཕྱང་བ་དང་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་རོ།། 176
གཉིས་པ་ཡན་ལག་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས།
༡ ཡན་ལག་བཞི་དངོས་སུ་བཤད་པ། 176
༢ ཕྱག་མ་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བསྟན་པས་སོ།། 184
དང་པོ་ཡན་ལག་བཞི་དངོས་སུ་བཤད་པ་ལ་བཞི།
༡ མ་རིག་པ། 176
༢ མིང་། 178
༣ རེག་པ། 178
༤ ཚོར་བ་བཤད་པའོ།། 180
དང་པོ་མ་རིག་པ་ལ་གཉིས།
༡ ངོ་བོ་དོས་བཟུང་བ་དང་། 176
༢ ལོག་རྟོག་བསལ་བའོ།། 177
གཉིས་པ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ལ་གཉིས།
༡ ཤེན་མོངས་ཀྱི་མིང་དུ་འདོད་པ་དགག། 177
༢ ཤེས་རབ་ངན་པ་ལ་དེར་བརྗོད་པ་དགག་པའོ།། 178
བཞི་པ་ཚོར་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་དབྱེ་བ་དང་། 180
༢ སེམས་ཚོར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།། 181
གཉིས་པ་སེམས་ཚོར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ བསྟན། 181
༢ བཤད། 181
༣ བསྡུ་བའོ།། 184

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ།
༡ འདོད་པའི། 181
༢ གཟུགས་ཀྱི། 182
༣ གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཚོར་བ་རྒྱས་བཤད་དོ།། 183
དང་པོ་འདོད་པའི་ལ་གསུམ།
༡ རང་སྡེ་ལ་དམིགས་པ། 181
༢ གཟུགས་ལ་དམིགས་པ། 181
༣ གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་པའོ།། 182
གཉིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཚོར་བ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས།
༡ བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་དང་། 182
༢ བསམ་གཏན་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཚོར་བ་བཤད་པའོ།། 183
དང་པོ་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ལ་གསུམ།
༡ འདོད་པའི་ཡུལ་ལ། 182
༢ གཟུགས་ལ། 182
༣ གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་པའོ།། 182
གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཚོར་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ འདོད་པ་ལ། 183
༢ གཟུགས་ལ། 183
༣ གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་པའོ།། 183
གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཚོར་བ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས།
༡ ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཚོར་བ། 183
༢ དངོས་གཞིའི་ཚོར་བའོ།། 184

དང་པོ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཚོར་བ་ལ་གཉིས།
༡ གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། 183
༢ གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་པའོ།། 184
གསུམ་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གསུམ་དེས་བསྡུན་པ་ལ་གསུམ།
༡ ཉོན་མོངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེས་བསྡུན་པ། 185
༢ ལས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ། 185
༣ གཞིའི་ཉོན་མོངས་པ་དེས་བསྡུན་པའོ།། 186
གསུམ་པ་སྐྱེས་ལ་གནས་པའི་ཆེུན་ལ་གསུམ།
༡ བསྡུན། 187
༢ ཟཁད། 187
༣ ཟས་བཞིར་དེས་པས་མཇུག་བསྟུ་བའོ།། 189
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ཁམ་ཟས་བཤད་པ། 187
༢ ཟས་ལྷག་མ་བཤད་པ། 188
༣ ཞར་ལ་བར་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པའོ།། 189
དང་པོ་ཁམ་ཟས་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ དེ་སྐགང་ན་ཡོད་པ། 187
༢ སྐྱེ་མཆེད་གང་ཡིན་པ་དང་། 187
༣ དོགས་པ་བཅད་པའོ།། 188
གཉིས་པ་ཟས་ལྷག་མ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་། 188
༢ ཁམས་གང་ན་ཡོད་པའོ།། 188

བཞི་པ་གནས་པ་འཆི་འཕོ་བ་ལ་གསུམ།
༡ འཆི་སེམས་ངོས་བཟུང་བ། 190
༢ རྣམ་ཤེས་གང་དུ་འགག་པ། 191
༣ གནད་གཅོད་པའི་རྒྱུའོ།། 192
དང་པོ་འཆི་སེམས་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། 190
༢ བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།། 190
གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ཚོར་བའི་ཁྱད་པར། 190
༢ སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར། 191
༣ ལྟག་མེད་དུ་འཇུག་ཚུལ་ལོ།། 191
གཉིས་པ་སྐྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་གསུམ།
༡ རྟེན་སྐྱོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ། 193
༢ ཞར་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚད། 215
༣ དེ་དག་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་དོ།། 221
དང་པོ་རྟེན་སྐྱོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་བཞི།
༡ སྐྱོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། 193
༢ གནས་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 199
༣ སྐྱོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ངོས་བཟུང་བ། 214
༤ དེ་དག་འབྱུང་འཇིག་མ་ཉམ་པར་བསྟན་པའོ།། 215
དང་པོ་སྐྱོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
༡ རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་བཤད་པ་དང་། 193

༢ བརྟེན་པ་རེ་མཚོ་བཤད་པའོ།། 196

དང་པོ་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚད། 193

༢ དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཚད་དོ།། 194

གཉིས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཚད་ལ་གཉིས།

༡ དཔངས་ཚད་སོ་སོར་བཤད། 194

༢ རྒྱ་ཚད་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པའོ།། 195

དང་པོ་དཔངས་ཚད་སོ་སོར་བཤད་ལ་གཉིས།

༡ ཆུ་དང་། 194

༢ གསེར་རོ།། 195

དང་པོ་ཆུ་ལ་གཉིས།

༡ ཆགས་དུས་དང་། 194

༢ གནས་དུས་ཀྱིས་ཚད་དོ།། 194

གཉིས་པ་རྒྱ་ཚད་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ རྒྱ་ཕྱོན་གྱི་ཐད་ཀའི་ཚད་དང་། 195

༢ ཁོར་ཡུག་གི་ཚད་དོ།། 195

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་རེ་མཚོ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ རེ་དགུ་བཤད་པ་དང་། 196

༢ མཚོ་བརྒྱད་བཤད་པའོ།། 198

དང་པོ་རེ་དགུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

༡ རྡི་ལྷར་གནས་པའི་ཚུལ། 196

༢ རྒྱ་ཅི་ལས་གྲུབ་པ། 196

༣ ཚོད་བཞག་པའོ།། 197
གསུམ་པ་ཚད་བཞག་པ་ལ་གཉིས།
༡ ཆུ་མཚམས་མན་གྱི་ཚད་ཟུན་མོང་དང་། 197
༢ ཆུ་མཚམས་ཡན་གྱི་ཚད་སོ་སོར་བཞག་པའོ།། 197
གཉིས་པ་ཆུ་མཚམས་ཡན་གྱི་ཚད་སོ་སོར་བཞག་པ་ལ་གཉིས།
༡ རི་རབ་དང་། 197
༢ གཞན་གྱི་ཚད་དོ།། 197
གཉིས་པ་གཞན་གྱི་ཚད་ལ་གཉིས།
༡ འཕང་དང་། 197
༢ རྡམས་ཀྱི་ཚད་དོ།། 198
གཉིས་པ་མཆོ་བརྒྱད་བཞག་པ་ལ་གཉིས།
༡ རོལ་མཆོ་བདུན་བཞག་པ། 198
༢ མཐའི་མཆོ་བཞག་པའོ།། 199
དང་པོ་རོལ་མཆོ་བདུན་བཞག་པ་ལ་གསུམ།
༡ རོལ་མཆོ་བདུན་གྱི་གནས་ཚུལ། 198
༢ རོལ་མཆོ་ནང་མའི་ཚད། 198
༣ གཞན་དུག་གི་ཚད་དོ།། 198
གཉིས་པ་གནས་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞག་པ་ལ་གསུམ།
༡ མིའི་གནས། 199
༢ དམྱལ་བའི་གནས། 202
༣ ཡྱའི་གནས་སོ།། 204

དང་པོ་མིའི་གནས་ལ་གཉིས།
༡ གླིང་བཞུ་གཉིས་སྦྱིར་བཤད་པ་དང་། 199
༢ འཛམ་གླིང་ཉེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པའོ།། 201
དང་པོ་གླིང་བཞུ་གཉིས་སྦྱིར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ གླིང་བཞི་བཤད་པ་དང་། 199
༢ གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་བཤད་པའོ།། 201
དང་པོ་གླིང་བཞི་བཤད་པ་ལ་བཞི།
༡ འཛམ་བུ་གླིང་། 199
༢ ལུས་འཕགས་གླིང་། 200
༣ བ་གླང་སྤྱོད། 200
༤ སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་གླིང་གི་དབྱིབས་ཚད་དོ།། 200
གཉིས་པ་དམྱལ་བའི་གནས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ ཚ་དམྱལ་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ། 202
༢ གང་དམྱལ་གྱི་གནས་བཤད་པའོ།། 203
དང་པོ་ཚ་དམྱལ་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་གསུམ།
༡ མནར་མེད། 202
༢ རབ་ཚ་སོགས་བདུན། 202
༣ ཉེ་འཁོར་བཤད་པའོ།། 202
གསུམ་པ་ཉེ་འཁོར་བ་ལ་གསུམ།
༡ ཉེ་འཁོར་བའི་གྲངས། 202
༢ ཕྱོགས་གང་ན་ཡོད་པ། 203
༣ སྡེ་ཚན་གྱི་མིང་དོ།། 203

གསུམ་པ་ལྷའི་གནས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 204
༢ ཞར་ལ་དེའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ།། 211
དང་པོ་དངོས་ལ་གཉིས།
༡ ས་དང་འབྲེལ་བ་དང་། 204
༢ མ་འབྲེལ་བའོ།། 211
དང་པོ་ས་དང་འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས།
༡ རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པ་དང་། 204
༢ སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་གནས་སོ།། 208
དང་པོ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པ་ལ་གཉིས།
༡ གཞལ་མེད་ཁང་དང་། 204
༢ རི་ལ་བརྟེན་པའོ།། 207
དང་པོ་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་བཞི།
༡ ཉི་ཟླའི་ཐག་ཚད། 204
༢ བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ། 204
༣ དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། 205
༤ ཟླ་བ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།། 206
དང་པོ་ཉི་ཟླའི་ཐག་ཚད་ལ་གཉིས།
༡ ཉི་ཟླ་མཐོ་དམན་གྱི་ཚད། 204
༢ ཉི་ཟླའི་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ཚད་དོ།། 204
གསུམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དུས་ཚིགས་ལ་གསུམ།
༡ ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་འགྱུར་བའི་དུས། 205

༢ རིང་ཐུང་གི་ཚད། 206

༣ ཉི་མ་རླུགས་བའི་དུས་སོ།། 206

གཉིས་པ་རི་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་ལ་གཉིས།

༡ རྟེན་རི་རབ་ཀྱི་བང་རིམ་བཞད་པ་དང་། 207

༢ ལྷ་གང་བརྟེན་བཞད་པའོ། ། 207

གཉིས་པ་ལྷ་གང་བརྟེན་བཞད་པ་ལ་གཉིས།

༡ རི་རབ་ལ་གང་བརྟེན་པ་དང་། 207

༢ གསེར་གྱི་རི་བདུན་ལ་གང་བརྟེན་པའོ།། 208

གཉིས་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་གནས་བཞད་པ་ལ་གསུམ།

༡ སྤྱིར་བསྟན་པ། 208

༢ ལག་ན་རྡོ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་གནས་བཞད་པ། 208

༣ སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་གནས་ཀྱི་རྒྱས་བཞད་དོ།། 209

གསུམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་གནས་རྒྱས་པར་བཞད་པ་ལ་གཉིས།

༡ གོང་ཞེར་དང་། 209

༢ སྐྱེད་མོས་ཚལ་ལོ།། 209

དང་པོ་གོང་ཞེར་ལ་གཉིས།

༡ གོང་ཞེར་སྤྱི་དང་། 209

༢ དབང་པོའི་ཚོ་བྱང་ངོ།། 209

གཉིས་པ་སྐྱེད་ཚལ་བཞད་པ་ལ་བཞི།

༡ སྐྱེད་ཚལ་དངོས། 209

༢ ས་གཞི། 210

༣ ལྷོན་ཤིང་། 210

༤ འདུན་སབའོ།། 210

གཉིས་པ་ཞར་ལ་དེའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ་ལྟ།

༡ འདོད་པ་སྤྱོད་པ། 211

༢ ལྟའི་བྱ་སྤྱི་བ། 211

༣ འདོད་བའི་སྤྱི་བ། 212

༤ གོང་འོག་གི་བར་ཐག་གི་ཚད། 213

༥ གོང་མར་བགྲོད་རྒྱལ་ལོ།། 213

གཉིས་པ་ལྟའི་བྱ་སྤྱི་བ་ལ་གཉིས།

༡ འདོད་ལྟའི་བྱ་དང་། 211

༢ གཟུགས་ཀྱི་བྱའོ།། 212

གསུམ་པ་འདོད་བའི་སྤྱི་བ་ལ་གཉིས།

༡ དངོས་དང་། 212

༢ ཞར་ལ་གཟུགས་བའི་སྤྱི་བའོ།། 213

གསུམ་པ་སྟོང་གསུམ་དོས་བཟུང་བ་ལ་གཉིས།

༡ སྟོང་སྦྱི་ཐུབ། 214

༢ སྟོང་གཉིས་བར་མ། 214

༣ སྟོང་གསུམ་སྟོང་ཆེན་དོས་བཟུང་བའོ།། 214

གཉིས་པ་ཞར་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚད་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ ལུས་ཚད་དང་། 215

༢ ཚེ་ཚད་དོ།། 216

དང་པོ་ལུས་ཚད་ལ་གསུམ།

༡ མིའི་ལུས་ཚད། 215

༢ འདོད་ལྡའི་ལུས་ཚད། 215

༣ གཟུགས་ཁམས་བའི་ལུས་ཚད་དོ།། 216

དང་པོ་མིའི་ལུས་ཚད་ལ་གཉིས།

༡ འཛམ་བུགྲིང་བ་དང་། 215

༢ གྲིང་གཞན་གསུམ་གྱི་ལུས་ཚད་དོ།། 215

གཉིས་པ་ཆོ་ཚད་ལ་གཉིས།

༡ དངོས་དང་། 216

༢ བར་དུ་འཆི་བ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའོ།། 221

དང་པོ་དངོས་ལ་གཉིས།

༡ བདེ་འགྲོ་དང་། 216

༢ ངན་འགྲོའི་ཆོ་ཚད་དོ།། 219

དང་པོ་བདེ་འགྲོ་ལ་གསུམ།

༡ མིའི། 217

༢ འདོད་ལྡའི། 217

༣ ཁམས་གོང་གི་ཆོ་ཚད་དོ།། 218

དང་པོ་མིའི་ལ་གཉིས།

༡ གྲིང་གཞན་གསུམ་དང་། 217

༢ འཛམ་བུགྲིང་པའི་ཆོ་ཚད་དོ།། 217

གཉིས་པ་འདོད་ལྡའི་ཆོ་ཚད་ལ་གཉིས།

༡ རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པ་དང་། 217

༢ གཞན་ལྟའི་ཆོ་ཚད་དོ།། 218

གསུམ་པ་ཁམས་གོང་གི་ལྷའི་ཚེ་ཚད་ལ་གསུམ།
༡ གཟུགས་ཁམས་པའི། 218
༢ གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི། 218
༣ འཕྲོས་དོན་བསྡུལ་པ་རིང་ཐུང་ལ་དཔྱད་པའོ།། 219
གཉིས་པ་ངན་འགྲོའི་ཚེ་ཚད་ལ་བཞི། 219
༡ ཚ་དམྱལ་གྱི། 220
༢ དུད་འགྲོའི། 220
༣ ཡི་དྭགས་ཀྱི། 221
༤ གྲང་དམྱལ་གྱི་ཚེ་ཚད་དོ།། 221
དང་པོ་ཚ་དམྱལ་གྱི་ལ་གསུམ། 219
༡ གོང་མ་དྲུག་གི 220
༢ རབ་ཏུ་ཚ་བའི། 220
༣ མནར་མེད་པའི་ཚེ་ཚད་དོ།། 220
བཞི་པ་གྲང་དམྱལ་གྱི་ཚེ་ཚད་ལ་གཉིས། 221
༡ ཆུ་བུར་ཅན་གྱི་དང་། 221
༢ གཞན་བདུན་གྱི་འོ།། 221
གསུམ་པ་དེ་དག་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། 221
༡ རྩོམ་ཚུལ་དང་། 222
༢ བརྩམས་པའི་འཇལ་བྱེད་དོ།། 222
གཉིས་པ་བརྩམས་པའི་འཇལ་བྱེད་ལ་གཉིས། 222
༡ ཡུལ་གྱི་ཚད་དང་། 223
༢ དུས་ཀྱི་ཚད་དོ། ། 223

དང་པོ་ཡུལ་གྱི་ཚད་ལ་གསུམ།
༡ ཐུ་རབ་ནས་སོར་མོའི་བར་གྱི་འགྲུར། 222
༢ དེ་ནས་ཆུང་གྲགས་ཀྱི་འགྲུར། 222
༣ འཇལ་བྱེད་དངོས་ཀྱི་དཔག་ཚད་ཀྱི་ཚད་དོ།། 223
གཉིས་པ་ཆུང་གྲགས་ཀྱི་འགྲུར་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 222
༢ དགོན་པའོ།། 223
གཉིས་པ་དུས་ཀྱི་ཚད་ལ་གཉིས།
༡ ལོའི་ཚད་དང་། 223
༢ བསྐལ་པའི་ཚད་དོ།། 224
དང་པོ་ལོའི་ཚད་ལ་གཉིས།
༡ འཇལ་བྱེད་རྟ་བའི་ཚད་དང་། 223
༢ ལོ་དངོས་སོ།། 224
གཉིས་པ་བསྐལ་པའི་ཚད་ལ་གསུམ།
༡ བསྐལ་པ་ངོས་བཟུང་། 224
༢ ཡ་ཐོག་རིང་མོའི་འཁྲིབ་ཚུལ། 231
༣ འཇིག་པའི་བསྐལ་པའི་ཚུལ་ལོ།། 233
དང་པོ་བསྐལ་པ་ངོས་བཟུང་ལ་གཉིས།
༡ བསྟན་པ་དང་། 224
༢ བཤད་པའོ།། 224
གཉིས་པ་ཆུས་བར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ འཇིག་ཚགས་ཀྱི་བསྐལ་པ་བཤད་པ། 224

༢ གནས་པའི་བསྐལ་པ་བཞད། 225
༣ བསྐལ་ཆེན་བཞད་པའོ།། 227
དང་པོ་འཇིག་ཚགས་ཀྱི་བསྐལ་པ་བཞད་པ་ལ་གཉིས།
༡ འཇིག་པའི་བསྐལ་ཚུལ་དང་། 224
༢ ཚགས་པའི་བསྐལ་ཚུལ་ལོ།། 225
གཉིས་པ་གནས་པའི་བསྐལ་པ་བཞད་པ་ལ་གཉིས།
༡ བཞད་པ་དང་། 226
༢ བསྡུ་བའོ། । 227
དང་པོ་བཞད་པ་ལ་བཞི།
༡ ཡ་ཐོག་རིང་མོ། 226
༢ བར་ཁུག་བཅོ་བརྒྱད། 226
༣ མ་ཐོག་རིང་མོ། 226
༤ ཡར་འཕེལ་བའི་ཚེ་ཚད་དོ།། 227
གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 227
༢ འཇིག་ཚགས་ཀྱང་དེ་དང་མཉམ་པར་བསྟན་པའོ།། 227
གསུམ་པ་བསྐལ་ཆེན་བཞད་པ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 227
༢ ཞར་ལ་གང་ཟག་གསུམ་འབྱུང་ཚུལ་ལོ།། 278
གཉིས་པ་ཞར་ལ་གང་ཟག་གསུམ་འབྱུང་ཚུལ་ལ་གསུམ།
༡ སངས་རྒྱས་འབྱུང་ཚུལ། 228
༢ རང་རྒྱལ་འབྱུང་ཚུལ། 229

༣ འགོར་སྐྱེར་འབྱུང་ཚུལ་ལོ།། 229

དང་པོ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་ཚུལ་ལ་གཉིས།

༡ སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། 228

༢ དེ་འབྱུང་བའི་དུས་སོ།། 228

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།

༡ དེ་འབྱུང་བའི་དུས། 229

༢ དེའི་རྒྱུ་ལོ།། 229

གསུམ་པ་འགོར་སྐྱེར་འབྱུང་ཚུལ་ལ་གསུམ།

༡ དེ་འབྱུང་བའི་དུས། 229

༢ རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། 230

༣ ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ།། 231

གཉིས་པ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་བཞི། 230

༡ དབྱེ་བ་དངོས་དང་། 230

༢ གྲིང་གང་ལ་དབང་བསྐྱེར་བ། 230

༣ འཕྲོས་པའི་དོན། 230

༤ རྒྱལ་བར་བྱེད་ཚུལ་ལོ།། 230

གཉིས་པ་ཡ་ཐོག་རིང་མོའི་འཁྲིབ་ཚུལ་ལ་གསུམ།

༡ བསྐལ་པ་དང་པོའི་ཁྱད་པར། 231

༢ ཇི་ལྟར་འཁྲིབ་པའི་ཚུལ། 231

༣ འཁྲིབ་པའི་མཐར་གང་འབྱུང་བའོ།། 232

གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་འཁྲིབ་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ།

༡ གསུམ་ལྡན་བྱུང་ཚུལ། 231

༢ གཉིས་ལྡན་དང་རྩོད་དུས་བྱུང་བའི་ཚུལ། 232
༣ ཚེ་ལོ་བཅུ་བར་གྱུར་ཚུལ་ལོ།། 232
གསུམ་པ་འགྲིབ་པའི་མཐར་གང་འབྱུང་བ་ལ་གཉིས།
༡ བསྐལ་ངན་གསུམ་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་དང་། 233
༢ དེ་གསུམ་གྱི་ཡུན་ནོ།། 233
གསུམ་པ་འཇིག་པའི་བསྐལ་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ།
༡ བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་འཇིག་ཚུལ། 233
༢ བཞི་པ་འཇིག་ཚུལ། 234
༣ མེ་ཆུ་རླུང་གསུམ་གྱིས་འཇིག་པའི་གྲངས་བསྟན་པའོ།། 235
དང་པོ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་འཇིག་ཚུལ་ལ་གསུམ།
༡ གང་གིས་གང་འཇིག་པ། 233
༢ མ་ཞིག་པར་ལུས་པའི་རྩེ་མོ། 234
༣ དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།། 234
གཉིས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་འཇིག་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ མེ་ཆུ་རླུང་གསུམ་གྱིས་མི་འཇིག་པར་བསྟན་པ་དང་། 234
༢ འཇིག་ཚུལ་དངོས་སོ།། 234
གཉིས་པ་གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པ། 235

གནས་བཞི་པ། ལས་བསྟན་བའི་ས་བཅད།

བཞི་པ་ལས་བསྟན་བའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས།
༡ གནས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། 237
༢ གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་བའོ།། 351
དང་པོ་གནས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ཐམས་ཅད་ལས་ལས་བྱུང་བ། 237
༢ ལས་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པ། 238
༣ ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པས་མཇུག་བསྡུ་བའོ།། 350
གཉིས་པ་ལས་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་གསུམ།
༡ ལས་དོས་བཟུང་བ་དང་། 238
༢ ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག 238
༣ མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་དོན་ཏོ།། 277
དང་པོ་ལས་དོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ།
༡ ལས་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། 238
༢ དེ་སོ་སོའི་ངོ་བོ། 238
༣ རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་ནོ།། 238
གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ།
༡ ལས་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། 238
༢ ལས་གསུམ་སྦྱིའི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག 244
༣ རིག་བྱེད་མིན་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། 251

དང་པོ་ལས་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ རིག་བྱེད་དང་། 238
༢ རིག་བྱེད་མིན་པའོ།། 241
དང་པོ་རིག་བྱེད་ལ་གཉིས།
༡ ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་། 238
༢ དགེ་གི་རིག་བྱེད་བཞད་པའོ།། 240
དང་པོ་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ལ་གསུམ།
༡ བྱེ་སྨའི་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། 238
༢ གནས་མ་བྱུང་བའི་ལུགས་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ། 239
༣ མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་སོ།། 240
གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མིན་པ་ལ་གཉིས།
༡ རྫས་སུ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད། 241
༢ ཁྱད་ཆོས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ།། 242
གཉིས་པ་ཁྱད་ཆོས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་བཞི།
༡ རྒྱུའི། 242
༢ སའི། 243
༣ ངོ་བོའི། 243
༤ རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པའོ།། 244
དང་པོ་རྒྱུའི་ལ་གཉིས།
༡ སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་། 242
༢ དེ་ཕྱིན་ཀྱི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་རོ།། 242

གཉིས་པ་སའི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས།
༡ ཟག་བཅས་དང་། 243
༢ ཟག་མེད་ཀྱི་སའི་ཁྱད་པར་རོ།། 243
བཞི་པ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
༡ འདོད་པའི་རིག་བྱེད་མིན་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དང་། 244
༢ བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་རོ།། 244
གཉིས་པ་ལས་གསུམ་སྨྱིའི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། 244
༢ ཀུན་སློང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།། 248
དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གསུམ།
༡ དགེ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། 244
༢ ཁམས་གང་ན་གང་ཡོད་པ། 245
༣ ཚོས་གསུམ་སོ་སོའི་དབྱེ་བའོ།། 246
གཉིས་པ་ཁམས་གང་ན་གང་ཡོད་པ་ལ་བཞི།
༡ མི་དགེ་བ་གང་ན་ཡོད་པ། 245
༢ རིག་བྱེད་མིན་པ་གང་ན་ཡོད་པ། 245
༣ རིག་བྱེད་ཙམ་གང་ན་ཡོད་པ། 245
༤ བསྒྲིབས་པའི་རིག་བྱེད་གང་ན་ཡོད་པའོ།། 246
གསུམ་པ་ཚོས་གསུམ་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།
༡ དགེ་བའི། 246
༢ མི་དགེ་བའི། 247
༣ ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བའོ།། 248

དང་པོ་དགེ་བའི་དབྱེ་བ་ལ་བཞི།
༡ དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་བཤད། 246
༢ ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ། 246
༣ མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བ། 247
༤ ཀུན་སློང་གི་དགེ་བ་བཤད་པའོ།། 247
གཉིས་པ་ཀུན་སློང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ཀུན་སློང་གི་དབྱེ་བ། 248
༢ དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན། 248
༣ མཚན་གཞི་ལ་སྐུ་བཞི་དབྱུད་པའོ།། 249
གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་སྐུ་བཞི་དབྱུད་པ་ལ་ལྟ། 249
༡ རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྐུ། 249
༢ གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྐུ། 249
༣ རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྐུ། 249
༤ ཚན་ཚུན་འཇུག་ཚུལ་ལ་དབྱུད་པའི་སྐུ། 250
༥ གཉིས་ཀ་མིན་པའི་སྐུའོ།། 251
བཞི་པ་ཚན་ཚུན་འཇུག་ཚུལ་ལ་དབྱུད་པའི་སྐུ་ལ་གཉིས། 250
༡ སྨྲོས་བཏང་དང་། 250
༢ དམིགས་བསལ་ལོ།། 250
གསུམ་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། 251
༡ དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན། 251
༢ རྣམ་གཞག་རྒྱས་བཤད་དོ།། 251

གཉིས་པ་རྣམ་གཞག་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས།
༡ སྔོན་པ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་དང་། 251
༢ ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པའོ།། 256
དང་པོ་སྔོན་པ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན། 251
༢ རྒྱས་བཤད། 252
གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས།
༡ སོ་ཐར་རྒྱས་བཤད། 252
༢ བསམ་གཏན་ཟག་མེད་རྒྱས་བཤད། 255
༣ ཞར་ལས་བྱང་བའི་དོན་ཏོ།། 256
དང་པོ་སོ་ཐར་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས།
༡ བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། 252
༢ ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ། 253
དང་པོ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།
༡ མིང་གི་སྒོ་ནས་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ། 252
༢ ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞིར་བསྡུ་བ། 252
༣ གནས་པའི་ཚུལ་ལོ།། 252
གཉིས་པ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ་བཞི། 253
༡ སོ་སོའི་ངོ་བོ། 253
༢ མིང་གི་རྣམ་གྲངས། 254
༣ སྒྲ་དོན། 254
༤ ལྟུན་པའི་གང་ཟག་གོ། 254

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ།
༡ གང་ལ་ལྟན་པ། 255
༢ སེམས་ཀྱི་རྟེས་འབྲང་དུ་བསྟན་པ། 255
༣ སྤོང་བའི་སྟོམ་པར་བསྟན་པའོ། ། 255
གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་ཟུན་མོང་དུ་བསྟན་པ་ལ་བཞི།
༡ དུས་རེ་སྐིད་ལྟན་པ། 256
༢ ཚུལ་རེ་ལྟར་ཐོབ་པ། 260
༣ རྒྱུ་གང་གིས་གཏོང་བ། 271
༤ རྟེན་གང་དང་ལྟན་པའོ།། 275
དང་པོ་དུས་རེ་སྐིད་ལྟན་པ་ལ་བཞི།
༡ རིག་བྱེད་མིན་པའི་ལྟན་ཚུལ། 256
༢ རིག་བྱེད་ཀྱི་ལྟན་ཚུལ། 258
༣ སྟོམ་མིན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། 259
༤ དེ་དག་གི་སྡུག་བཞི་བཤད་པའོ།། 259
དང་པོ་རིག་བྱེད་མིན་པའི་ལྟན་ཚུལ་ལ་གསུམ།
༡ མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་དང་། 256
༢ མཉམ་པར་བཞག་པའི་དང་། 257
༣ བར་མའི་ལྟན་ཚུལ་ལོ།། 258
དང་པོ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ལ་གཉིས།
༡ སྟོམ་པ་དང་། 256
༢ སྟོམ་མིན་ནོ།། 257

གསུམ་པ་བར་མ་ལྟན་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དོན་དང་། 258
༢ འཕྲོས་དོན་སྔོམ་སྔོམ་མིན་ཅན་ལ་ལྟན་ཚུལ་ལོ།། 258
གཉིས་པ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པ་ལ་གསུམ།
༡ སྔོམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ་དང་། 260
༢ སྔོམ་མིན་གྱི་དང་། 270
༣ བར་མའི་ཐོབ་ཚུལ་ལོ།། 271
དང་པོ་སྔོམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 260
༢ གང་ལས་ཐོབ་པའོ།། 269
དང་པོ་དངོས་ལ་གསུམ།
༡ བསམ་གཏན་གྱི་དང་། 260
༢ ཟག་མེད་ཀྱི་དང་། 260
༣ སོ་ཐར་སྔོམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ་ལོ།། 261
གསུམ་པ་སོ་ཐར་སྔོམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་བསྟན་པ། 261
༢ བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།། 262
གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བཞི།
༡ ལེན་པའི་དུས། 262
༢ སྔོམ་མིན་གྱི་དུས་དེས་པ། 263
༣ བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར། 263
༤ དགེ་བསྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ།། 265

གསུམ་པ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གསུམ།
༡ རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ། 263
༢ ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ངེས། 264
༣ སྐྱབས་འགྲོ་རྫོགས་ཆེད་དུ་དགོས་པའོ།། 264
གཉིས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 264
༢ དོགས་གཅོད་དོ།། 264
བཞི་པ་དགེ་བསྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་བྱ།
༡ ལུང་གི་དོན་བཤད་པ། 265
༢ མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ། 266
༣ སྔོན་པ་ཆེ་རྒྱང་གི་ཁྱད་པར། 266
༤ སྐྱབས་གནས་བཤད་པ། 266
༥ ཡན་ལག་གི་ཁྱད་པར་རོ།། 267
བྱ་བ་ཡན་ལག་གི་ཁྱད་པར་ལ་གསུམ།
༡ ལོག་གཡེམ་ཡན་ལག་ཏུ་དང་། 267
༢ རྫུན་ཡན་ལག་ཏུ་དང་། 268
༣ སྐྱོས་འགྱུར་ཡན་ལག་ཏུ་འཇོག་པའི་དོན་ཏོ།། 268
དང་པོ་ལོག་གཡེམ་ཡན་ལག་ཏུ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 267
༢ དོགས་གཅོད་དོ།། 268
གཉིས་པ་གང་ལས་ཐོབ་པ་ལ་གཉིས།
༡ སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། 269

༢ བསྟོམས་ནས་བཤད་པའོ།། 269
དང་པོ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ སོ་ཐར་གང་ལས་ཐོབ་པ། 269
༢ བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གང་ལས་ཐོབ་པའོ།། 269
གཉིས་པ་སྟོམ་མིན་གྱི་ཐོབ་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ གང་ལས་ཐོབ་པ་དང་། 270
༢ རྗེ་ཡུར་ཐོབ་པའོ།། 270
གསུམ་པ་རྒྱུ་གང་གིས་གཏོང་བ་ལ་བཞི།
༡ སྟོམ་པའི་གཏོང་རྒྱུ། 271
༢ སྟོམ་མིན་གྱི་གཏོང་རྒྱུ། 274
༣ བར་མའི་གཏོང་རྒྱུ། 274
༤ ཚོས་གཞན་གྱི་གཏོང་རྒྱུའོ།། 275
དང་པོ་སྟོམ་པའི་གཏོང་རྒྱུ་ལ་གསུམ།
༡ སོ་ཐར་དང་། 271
༢ བསམ་གཏན་དང་། 273
༣ ཟག་མེད་ཀྱི་གཏོང་རྒྱུའོ།། 273
དང་པོ་སོ་ཐར་ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། 271
༢ འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་བཀོད་པའོ།། 272
གཉིས་པ་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་བཀོད་པ་ལ་གསུམ།
༡ རྟ་ལྟུང་གཏོང་རྒྱུར་འདོད་པ། 272
༢ དམ་ཚོས་ནུབ་པ་དེར་འདོད་པ། 272

༢ ཁ་ཆེ་བས་རྩ་ལྟུང་གཏོང་རྒྱུར་མི་འདོད་པའོ།། 272
གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་གཏོང་རྒྱུ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 273
༢ ཞར་བྱུང་ངོ།། 273
བཞི་པ་ཚོས་གཞན་གྱི་གཏོང་རྒྱུ་ལ་གཉིས།
༡ གཟུགས་མིན་དགེ་བ་གཏོང་རྒྱུ། 275
༢ གཟུགས་མིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གཏོང་རྒྱུའོ།། 275
བཞི་པ་གང་ཟག་ལ་ལྟོས་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ སྟོམ་མིན་ལྟོས་ཚུལ་དང་། 275
༢ སྟོམ་པ་ལྟོས་ཚུལ་ལོ།། 276
གཉིས་པ་སྟོམ་པ་ལྟོས་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། 276
༢ རྣེན་གང་ལ་སྟོམ་པ་གང་ཡོད་པའོ།། 276
གཉིས་པ་རྣེན་གང་ལ་སྟོམ་པ་གང་ཡོད་པ་ལ་གཉིས།
༡ མི་དང་། 276
༢ ལྟ་ལ་གང་ལྟོས་པའོ།། 276
གཉིས་པ་ལྟ་ལ་གང་ལྟོས་པ་ལ་གཉིས།
༡ བསམ་གཏན་དང་། 276
༢ ཟག་མེད་ལྟ་གང་ལ་ལྟོས་པའོ།། 277
གསུམ་པ་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས།
༡ ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ། 277
༢ སོ་སོར་བཤད་པའོ།། 324

དང་པོ་ཕྱན་མོང་དུ་བསྟན་པ་ལ་བཞི།
༡ རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། 277
༢ ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ། 292
༣ ལས་གང་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ། 315
༤ ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་བསྟན་པའོ།། 322
དང་པོ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།
༡ འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། 277
༢ རྒྱུའི་སྒོ་ནས། 289
༣ གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ།། 289
དང་པོ་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་བཞི།
༡ དགེ་སོགས་གསུམ་དང་། 277
༢ བསོད་ནམས་སོགས་གསུམ་དང་། 277
༣ མྱོང་འགྱུར་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། 278
༤ ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་དོ།། 278
བཞི་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས།
༡ བསོད་ནམས་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད། 278
༢ མྱོང་འགྱུར་གསུམ་ཞེར་བྱང་དང་བཅས་པའོ།། 279
དང་པོ་བསོད་ནམས་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་ལ་གཉིས།
༡ བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས། 278
༢ མི་གཡོ་བའི་ལས་སོ།། 278
གཉིས་པ་མྱོང་འགྱུར་གསུམ་ཞེར་བྱང་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ མྱོང་འགྱུར་གསུམ་བཤད་པ་དངོས། 279

༢ ཞར་ལ་མྱོང་འགྱུར་ལྟ་བསྟན་པ། 281
༣ མྱོང་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། ། 281
དང་པོ་མྱོང་འགྱུར་གསུམ་ཟཧད་པ་དངོས་ལ་གཉིས།
༡ སོ་སོའི་ངོ་བོ། 279
༢ གཞན་འདོད་འགོད་པའོ།། 280
དང་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་གསུམ།
༡ བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར། 279
༢ བཏང་སྙོམས་མྱོང་འགྱུར། 279
༣ སྡུག་བསྔལ་མྱོང་འགྱུར་རོ།། 280
གསུམ་པ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན། 281
༢ རྒྱས་ཟཧད་དོ།། 281
གཉིས་པ་རྒྱས་ཟཧད་ལ་གསུམ།
༡ དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། 281
༢ སོ་སོའི་ཁྱད་པར། 283
༣ མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་བསྟན་པའོ།། 285
དང་པོ་དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
༡ རང་ལུགས་དང་། 281
༢ གཞན་ལུགས་སོ།། 282
གཉིས་པ་གཞན་ལུགས་ལ་གཉིས།
༡ ལྟར་འདོད་པའི་ལུགས། 282
༢ མུ་བཞི་བརྩི་བའི་ལུགས་སོ།། 282

གཉིས་པ་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས།
༡ ལས་གང་གིས་རིས་མཐུན་འཐེན་པ། 283
༢ ཁམས་དང་འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་འཐེན་དུ་ཡོད་པའོ།། 283
གཉིས་པ་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་འཐེན་དུ་ཡོད་པ་ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་བཏང་བ་དང་། 283
༢ དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའོ།། 283
གཉིས་པ་མིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ལ་གཉིས།
༡ སྐྱེ་སྲིད་ལ་དང་། 283
༢ བར་སྲིད་ལ་ལས་འཐེན་དུ་ཡོད་པའོ།། 284
དང་པོ་སྐྱེ་སྲིད་ལ་གསུམ།
༡ དམྱལ་བའི་སྐྱེ་སྲིད་ལ་དུ་ཡོད་པ་དང་། 283
༢ སོ་སྐྱེ་ཁྱད་པར་བའི་སྐྱེ་སྲིད་ལ་དང་། 284
༣ འཕགས་པའི་སྐྱེ་སྲིད་ལ་དུ་ཡོད་པའོ།། 284
གཉིས་པ་བར་སྲིད་ལ་ལས་འཐེན་དུ་ཡོད་པ་ལ་གཉིས།
༡ དབྱེ་བ། 284
༢ དེས་པ་བརྟུ་གཅིག་མཐོང་ཚོས་སུ་སྤྲུལ་པའོ།། 285
གསུམ་པ་སྤྱོང་དེས་ཀྱི་ལས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།
༡ སྤྱིར་བཤད་པ། 285
༢ མཐོང་ཚོས་བྱེ་བག་ཏུ་བཤད་པ། 286
༣ ལས་འབྲས་སྤྱོང་ཚུལ་གཞན་བསྟན་པའོ།། 287
གཉིས་པ་མཐོང་ཚོས་བྱེ་བག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ལས་ཀྱི་ནུས་པ་དང་། 286

༢ གཉེན་པོའི་ནུས་པས་མཐོང་ཚོས་སྤྱད་པས་དང་། 286
༣ ཞིང་གི་ཁྱད་པར་རོ།། 286
གསུམ་པ་ལས་འབྲས་སྤྱོང་ཚུལ་གཞན་བསྟན་པ་ལ་བཞི།
༡ ཚོར་བ་སྤྱོང་ཚུལ། 287
༢ གཡེངས་པའི་སེམས་གང་ལ་གནས་པ། 288
༣ དེ་རྒྱུ་ཅི་ལས་གྱུར་པ། 288
༤ དེ་འགྲོ་བ་གང་ན་ཡོད་པའོ།། 288
གསུམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང་། 289
༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། 290
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། 290
༢ ཟད་ཐྱད་ཐྱེ་བག་ཏུ་བཤད་པ། 290
༣ གཞན་ལུགས་འགོད་པའོ།། 292
གཉིས་པ་ཟད་ཐྱད་ཐྱེ་བག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ནག་པོ་ཟད་ཐྱད་དང་། 290
༢ དཀར་གནག་གཉིས་ཀ་དང་། 291
༣ དཀར་པོ་ཟད་ཐྱད་རོ།། 291
གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
༡ ཐྱད་ལས་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ། 292
༢ ལས་ལམ་ཐྱེ་བག་ཏུ་བཤད་པའོ།། 294

དང་པོ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་ལྟ།
༡ ཐུབ་བའི་གསུམ་བཤད། 292
༢ གཅང་བྱེད་གསུམ་བཤད། 293
༣ ཉེས་སྤྱད་གསུམ། 293
༤ ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱད་གསུམ། 293
༥ ལེགས་སྤྱད་གསུམ་བཤད་པའོ།། 294
གཉིས་པ་ལས་ལམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན། 294
༢ རྒྱས་བཤད་དོ།། 295
གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བཞི།
༡ རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ། 295
༢ རྟ་བ་གསུམ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ། 297
༣ རྫོགས་བྱེད་གསུམ་བསྟན་པ། 298
༤ ལས་སོ་སོར་བསྟན་པའོ། । 301
དང་པོ་རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 295
༢ ཞར་ལ་སྨོས་མཇུག་གང་དུ་འེས་པའོ།། 296
དང་པོ་དངོས་ལ་གཉིས།
༡ མི་དགེ་བ་དང་། 295
༢ དགེ་བ་གང་དུ་འེས་པའོ།། 295
གཉིས་པ་རྟ་བ་གསུམ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
༡ མི་དགེ་བ་དང་། 297

༢ དགེ་བའོ།། 298

དང་པོ་མི་དགེ་བ་ལ་གཉིས།

ལུས་ངག་གི་དང་། 297

ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་རྣ་བའོ།། 298

གསུམ་པ་རྫོགས་བྱེད་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

༡ དངོས་དང་། 298

༢ གཞི་གང་ཡིན་པ། 299

༣ དངོས་གཞིར་འགྱུར་བའི་ཚད་དོ།། 300

དང་པོ་དངོས་ལ་བཞི།

༡ ཞེ་སྡང་གིས་རྫོགས་པ་གསུམ། 298

༢ འདོད་ཆགས་ཀྱིས་རྫོགས་པ་གསུམ། 299

༣ གཉི་ཤུགས་གིས་རྫོགས་པ་གཅིག 299

༤ གསུམ་ཀས་རྫོགས་པ་གསུམ་མོ།། 299

གསུམ་པ་དངོས་གཞིར་འགྱུར་བའི་ཚད་ལ་གཉིས།

༡ འགྱུར་བ་ལྟ་བུའི་མི་འགྱུར་བ་དང་། 300

༢ མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའི་འགྱུར་བའོ།། 300

བཞི་པ་ལས་སོ་སོར་བསྟན་པ་ལ་བཞི།

༡ ལས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། 301

༢ སེམས་པ་གང་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ། 309

༣ འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་ལམ་དུ་ཡོད་པ། 310

༤ ལས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའོ།། 313

དང་པོ་ལས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས།
༡ སོ་སོར་ངོས་བཟུང་བ་དང་། 301
༢ ལོག་ལྟ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།། 306
དང་པོ་སོ་སོར་ངོས་བཟུང་བ་ལ་བཞི།
༡ ལུས་ཀྱི་ལས། 301
༢ ངག་གི་ལས། 302
༣ ཡིད་ཀྱི་ལས། 300
༤ ལས་དང་ལས་ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གོ། 305
དང་པོ་ལུས་ཀྱི་ལས་ལ་གསུམ།
དང་པོ་སྟོག་གཅོད་པ། 301
གཉིས་པ་མ་བྱིན་ལེན། 301
གསུམ་པ་ལོག་གཡེམ་ནོ།། 302
གཉིས་པ་ངག་གི་ལས་ལ་བཞི་ལས།
དང་པོ་རྫུན་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 302
༢ མཐོང་ཐོས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཏོ།། 303
གཉིས་པ་ཕྲ་མ། 303
གསུམ་པ་ཚིག་རྩུབ། 303
བཞི་པ་ངག་ཀྱལ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 304
༢ གཞན་འདོད་དོ།། 304

གསུམ་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ལ་གསུམ།
དང་པོ་བརྗོད་སེམས། 304
གཉིས་པ་གནོད་སེམས། 304
གསུམ་པ་ལོག་ལྟའོ།། 305
གཉིས་པ་ལོག་ལྟ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ དགེ་རྩ་གཅོད་ཚུལ་དང་། 305
༢ མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་ལོ།། 308
དང་པོ་དགེ་རྩ་གཅོད་ཚུལ་ལ་དྲུག
༡ གང་གིས་གཅོད་པ། 305
༢ གང་གཅོད་པ། 306
༣ གང་ལ་དམིགས་པས་གཅོད་པ། 306
༤ ཇི་ལྟར་གཅོད་པ། 307
༥ རྟེན་གང་ལ་གཅོད་པ། 307
༦ དེའི་ངོ་བོའོ།། 308
གཉིས་པ་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 308
༢ མཚམས་མེད་བྱེད་པའི་སྦྱོར་ཚུལ་ལོ།། 308
གཉིས་པ་སེམས་པ་གང་དང་ལྡན་ཅིག་འཇུག་པ་ལ་གཉིས།
༡ མི་དགེ་བ་སེམས་པ་གང་དང་ལྡན་ཅིག་པ། 309
༢ དགེ་བ་གང་དང་ལྡན་ཅིག་འཇུག་པའོ།། 309
གསུམ་པ་འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་ལམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་གཉིས།
༡ མི་དགེ་བ་དང་། 310

༢ དགེ་བ་གང་ན་ཡོད་པའོ།། 311

དང་པོ་མི་དགེ་བ་ལ་གསུམ།

༡ དམྱལ་བ་ན་གང་ཡོད་པ། 310

༢ སྐྱ་མི་སྣ་ན་ན་གང་ཡོད་པ། 310

༣ དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འདོད་ཁམས་ན་གང་ཡོད་པའོ།། 311

གཉིས་པ་དགེ་བ་གང་ན་ཡོད་པ་ལ་གཉིས།

༡ ཡིད་ཀྱི་གསུམ་གང་ན་ཡོད་པ་དང་། 311

༢ ལུས་ངག་གི་བདུན་གང་ན་ཡོད་པའོ།། 312

གཉིས་པ་ལུས་ངག་གི་བདུན་གང་ན་ཡོད་པ་ལ་གཉིས།

༡ གཟུགས་མེད་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ན་གང་ཡོད་པ་དང་། 312

༢ དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འགྲོ་བ་ན་གང་ཡོད་པའོ།། 312

གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འགྲོ་བ་ན་གང་ཡོད་པ་ལ་གཉིས།

༡ སྤྲིན་བཏང་བ་དང་། 312

༢ དམིགས་བསལ་ལོ།། 313

བཞི་པ་ལས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས།

༡ དངོས་དང་། 313

༢ ཞར་བྱུང་ངོ།། 314

དང་པོ་དངོས་ལ་གཉིས།

༡ དམ་བཅའ་དང་། 313

༢ རྒྱུ་མཚན་ནོ།། 313

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ལ་གསུམ།

༡ ངག་གི་ལོག་འཚོ་ངོས་བཟུང་བ། 314

༢ དེ་ལོགས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན། 314
༣ གཞན་ལུགས་འགོག་པའོ།། 315
གསུམ་པ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས།
༡ འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། 315
༢ དེ་དགག་པའོ།། 315
གསུམ་པ་ལས་གང་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ་ལ་དྲུག
༡ ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི། 315
༢ དགེ་སོགས་ཀྱི། 317
༣ དུས་གསུམ། 318
༤ རང་སར་དང་གཞན་སམ། 319
༥ སྐྱོབ་མི་སྐྱོབ་སོགས། 320
༦ མཐོང་སྤང་སོགས་ཐན་ཆུན་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པའོ།། 321
དང་པོ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ་ལ་བཞི།
༡ སྤོང་ལམ་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ། 315
༢ སྤོང་ལམ་ཟག་མེད། 316
༣ སྤོང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་བཅས། 316
༤ སྤོང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་དང་
ལྡང་མ་བསྟན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའོ།། 317
གཉིས་པ་དགེ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ་ལ་གསུམ།
༡ དགེ་བའི། 317
༢ མི་དགེ་བའི། 317
༣ ལྡང་མ་བསྟན་གྱི་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པའོ།། 318

གསུམ་པ་དུས་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གསུམ།
༡ འདས་པའི། 318
༢ ད་ལྟར་བའི། 319
༣ མ་འོངས་པའི་འབྲས་བུའོ།། 319
ལྟ་པ་སྣོད་མི་སྣོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ་ལ་གསུམ།
༡ སྣོད་པའི། 320
༢ མི་སྣོད་པའི། 320
༣ དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པའོ།། 320
བྱག་པ་མཐོང་སྤང་སོགས་ཕན་ཚུན་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ་ལ་གསུམ།
༡ མཐོང་སྤང་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ། 321
༢ སྒོམ་སྤང་། 321
༣ སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པའོ།། 321
བཞི་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
༡ ལས་གང་རྒྱུ་གང་གིས་བྱེད་པ། 322
༢ འཕེན་རྫོགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ།། 322
གཉིས་པ་འཕེན་རྫོགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གསུམ།
༡ འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། 322
༢ རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། 323
༣ འཕེན་བྱེད་ལ་དོགས་པ་བཅད་པའོ།། 324
གཉིས་པ་ལས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ སྤང་བྱ་སྤྲིན་པ་གསུམ། 324
༢ བསྟེན་བྱ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ། 338

༣ ཆ་མཐུན་དགེ་བ་གསུམ་བཤད་པའོ།། 350
དང་པོ་སྤང་བྱ་སྤྲིན་པ་གསུམ་ལ་གསུམ།
༡ སྤྲིན་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ། 324
༢ གང་ན་སྤྲིན་པ་གང་ཡོད་པ། 325
༣ ལས་སྤྲིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།། 326
གཉིས་པ་གང་ན་སྤྲིན་པ་གང་ཡོད་པ་ལ་གསུམ།
༡ མཚམས་མེད་སྤྱིར་བཏང་བ། 325
༢ ཐ་མ་གསོད་པའི་མཚམས་མེད་ལ་དམིགས་བསལ། 325
༣ སྤྲིན་པ་གཞན་གཉིས་གང་ན་ཡོད་པའོ།། 325
གསུམ་པ་ལས་སྤྲིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ མཚམས་མེད་དང་། 326
༢ དེ་དང་ཉེ་བའོ།། 334
དང་པོ་མཚམས་མེད་ལ་གསུམ།
༡ མཚམས་མེད་དངོས། 326
༢ དེའི་ལས་འབྲས། 332
༣ ལས་འབྲས་ཀྱི་ཞར་བྱུང་ངོ།། 333
དང་པོ་མཚམས་མེད་དངོས་ལ་གཉིས།
༡ དབྱེན་གྱི་མཚམས་མེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། 326
༢ ལྷ་གཅིག་མཛོམས་ཀྱི་བཤད་པའོ།། 331
དང་པོ་དབྱེན་གྱི་མཚམས་མེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ངོ་བོ་དང་། 326
༢ འབྲས་བུ་དང་། 327

༣ རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། 328
དང་པོ་ངོ་བོ་ལ་གཉིས།
༡ འདི་དབྱེ་བའི་དབྱེན། 326
༢ འདིས་འབྱེད་པའི་དབྱེན་ནོ།། 327
དང་པོ་འདི་དབྱེ་བའི་དབྱེན་ལ་གཉིས།
༡ ངོ་བོ་དང་། 326
༢ གང་ལ་ལྟོས་པའོ།། 326
གཉིས་པ་འདིས་འབྱེད་པའི་དབྱེན་ལ་གཉིས།
༡ ངོ་བོ་དང་། 327
༢ གང་ལ་ལྟོས་པའོ།། 327
གཉིས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 327
༢ དོགས་པ་བཅད་པའོ།། 327
གསུམ་པ་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ འགོར་འོའི་དབྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། 328
༢ ལས་ཀྱི་དབྱེན་བཤད་པ། 330
༣ འགོར་འོའི་དབྱེན་མི་འབྱུང་བའི་དུས་ངོས་བཟུང་བའོ།། 330
དང་པོ་འགོར་འོའི་དབྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྒྱད།
༡ སུ་ཞེག་གིས་འབྱེད་པ། 328
༢ གང་དུ་འབྱེད་པ། 328
༣ སུ་དག་འབྱེད་པ། 328
༤ ཇི་ཙམ་གྱིས་བྱེ་བ། 329

༤ དུས་རྟེ་སྒྲིད་དུ་འཇུག་པ། 329

༥ སྒྲ་དོན། 329

༦ གླིང་གང་ལ་ཡོད་པ། 329

༧ དགེ་སློང་གི་གྲངས་སོ།། 330

གཉིས་པ་ལྷ་ཀ་བསྟོམས་ཏེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ མཚམས་མེད་ལྷའི་གྲངས་ངེས་དང་། 331

༢ འཕྲོས་དོན་དོགས་པ་གཅོད་པའོ། । 331

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་དོགས་པ་གཅོད་པ་ལ་གསུམ།

༡ མ་གསོད་པའི་དོགས་གཅོད། 331

༢ ངན་སེམས་ཀྱི་ཁྲག་ཕྱུང་བའི་དོགས་གཅོད། 332

༣ དགྲ་བཅོམ་གསོད་པའི་དོགས་གཅོད་དོ།། 332

དང་པོ་མ་གསོད་པའི་དོགས་གཅོད་ལ་གཉིས།

༡ མཚན་ཐུབ་བ་ལ་དཔྱད་པ། 331

༢ ཟླ་མཚན་མངལ་གཞན་དུ་སྐྱེད་པའི་དོགས་གཅོད་དོ།། 332

གཉིས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ སྨིན་བསྟན་པ་དང་། 332

༢ ཁྱད་པར་བཤད་པའོ།། 333

གཉིས་པ་དེ་དང་ཉེ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

༡ ངོ་བོ་དང་། 334

༢ ཞར་ལ་ལམ་གསུམ་གྱི་གེགས་བཤད་པ་དང་། 334

༣ དེས་གནས་ཉེ་བ་ཐུབ་ཏུ་བཤད་པའོ།། 336

གསུམ་པ་དེས་གནས་ཏེ་བག་ཆུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ སྒྲིར་བསྟན་པ་དང་། 335
༢ ཏེ་བག་ཆུ་སྟོན་པས་མཛད་ཚུལ་ལོ། । 336
དང་པོ་སྒྲིར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།
༡ ས་མཚམས་དང་། 335
༢ ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས། 335
༣ རྣམ་པ་རྒྱས་བཤད་དོ། । 335
གཉིས་པ་ཏེ་བག་ཆུ་སྟོན་པས་མཛད་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ ཚོགས་བསགས་ཚུལ་དང་། 336
༢ ཐར་ཕྱིན་རྫོགས་ཚུལ་ལོ།། 337
གཉིས་པ་ཐར་ཕྱིན་རྫོགས་ཚུལ་ལ་བཞི།
༡ སྒྲིན་པའི་ཐར་ཕྱིན་རྫོགས་ཚུལ། 337
༢ ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པའི། 338
༣ བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི། 338
༤ བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཐར་ཕྱིན་རྫོགས་ཚུལ་ལོ།། 338
གཉིས་པ་བསྟེན་བྱ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ཕུན་མོང་གི་ངེས་ཚིག 339
༢ དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན། 339
༣ ཚོས་སྒྲིན་བྱེ་བག་ཆུ་བཤད་པའོ།། 349
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས།
༡ སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་བཤད། 339
༢ གཞན་གཉིས་བཤད་པའོ།། 347

དང་པོ་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་བཤད་ལ་གསུམ།
༡ སྦྱིན་པའི་ངོ་བོ། 339
༢ དབྱེ་བ། 340
༣ ཁྱད་པར་རོ།། 341
དང་པོ་སྦྱིན་པའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 339
༢ དེའི་འབྲས་བུའོ།། 340
གསུམ་པ་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན། 341
༢ རྒྱས་བཤད། 341
གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་ལྔ།
༡ སྦྱིན་བདག་གི་ཁྱད་པར། 341
༢ སྦྱིན་བྱའི་ཁྱད་པར། 342
༣ ཞིང་གི་ཁྱད་པར། 343
༤ སྦྱིན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དོས་བཟློང་བ། 343
༥ འཕྲོས་པའི་དོན་ཏོ།། 345
དང་པོ་སྦྱིན་བདག་གི་ཁྱད་པར་ལ་གསུམ།
༡ དངོས་དང་། 341
༢ སྦྱིན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། 341
༣ དེའི་འབྲས་བུའོ།། 342
གཉིས་པ་སྦྱིན་བྱའི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 342

༢ དེའི་འབྲས་བུའོ།། 342

བཞི་པ་སྤྱིན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དོས་བཟུང་བ་ལ་གཉིས།

༡ མཆོག་གི་སྤྱིན་པ་དང་། 343

༢ གཞལ་དུ་མེད་པའི་སྤྱིན་པའོ།། 344

དང་པོ་མཆོག་གི་སྤྱིན་པ་ལ་གཉིས།

༡ དངོས་དང་། 343

༢ སྤྱིན་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་དོས་བཟུང་བའོ།། 344

ལྔ་པ་འཕྲོས་དོན་ལ་གསུམ།

༡ ཚེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར། 345

༢ བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། 245

༣ དོགས་གཅོད་དོ།། 346

གཉིས་པ་གཞན་གཉིས་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

༡ སོ་སོའི་རང་བཞིན་དང་། 347

༢ གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ། 348

༣ ཞར་བྱུང་ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་བཞི་བཤད་པའོ།། 349

དང་པོ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས།

༡ ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། 347

༢ སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའོ།། 348

དང་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་གསུམ།

༡ སྐྱང་བྱ་དོས་བཟུང་བ། 347

༢ དེའི་གཉེན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས། 347

༣ དེ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ།། 348

གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པས་མཇུག་བསྡུ་བ་ལ་གསུམ།
༡ འཇིག་རྟེན་པའི་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གྲངས། 350
༢ ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྣམ་གྲངས། 351
༣ དགེ་བའི་རྣམ་གྲངས་སོ།། 351

གནས་ལྟ་བ། ཕྱ་རྒྱས་བསྟན་པའི་སར་བཅད།

ལྟ་བ་ཕྱ་རྒྱས་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས།
༡ གནས་ཀྱི་གཞུང་དང་། 353
༢ གནས་ཀྱི་མཚན་ཉོ།། 407
དང་པོ་གནས་ཀྱི་གཞུང་ལ་གསུམ།
༡ ཕྱ་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན། 353
༢ གང་གིས་སྦྱོང་བ། 397
༣ སྐབས་པའི་འབྲས་བུའོ།། 401
དང་པོ་ཕྱ་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས།
༡ སྤྲིད་པའི་རྩ་བ་ཕྱ་རྒྱས་སུ་བསྟན་པ། 353
༢ དེ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ།། 353
གཉིས་པ་དེ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ།
༡ དབྱེ་བ། 353
༢ སྐྱེ་རྒྱལ། 379
༣ རྣམ་གྲངས་སོ།། 381

དང་པོ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།
༡ ངོ་བོའི་དབྱེ་བ། 353
༢ རྣམ་བའི་དབྱེ་བ། 363
༣ ཕྱ་རྒྱས་དང་བཅས་བའི་དབྱེ་བའོ།། 379
དང་པོ་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་དབྱེ་བ་དང་། 353
༢ ཤུ་བ་དང་ང་རྒྱལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བའོ།། 358
དང་པོ་སྤྱིར་དབྱེ་བ་ལ་བཞི།
༡ དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ། 354
༢ བདུན་དུ་དབྱེ་བ། 354
༣ བཅུར་དབྱེ་བ། 355
༤ དགུ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བའོ།། 355
གཉིས་པ་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ དབྱེ་བ་དངོས་དང་། 354
༢ སྤྱིད་པའི་འདོད་ཆགས་ངོས་བཟུང་བའོ།། 354
བཞི་པ་དགུ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 355
༢ ཁར་བྱང་ངོ།། 358
དང་པོ་དངོས་ལ་གསུམ།
༡ འདོད་པའི་སས་བསྡུས་སོ་དྲུག་བཤད་པ། 355
༢ ཁམས་གོང་གི་སས་བསྡུས་རེ་གཉིས་བཤད་པ། 356
༣ མཇུག་བསྡུ་བའོ།། 357

དང་པོ་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་སོ་དྲུག་བཤད་ལ་གཉིས།
༡ མཐོང་སྤང་སོ་གཉིས་དང་། 355
༢ སྒོམ་སྤང་བཞི་བཤད་པའོ།། 356
གཉིས་པ་ལྟ་བ་དང་ང་རྒྱལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ ལྟ་བའི་དབྱེ་བ་དང་། 358
༢ ང་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བའོ།། 361
དང་པོ་ལྟ་བའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།
༡ ལྟ་བ་ལྟ་པོ་སོ་སོའི་ངང་བཞིན། 358
༢ ལྟ་པ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། 359
༣ ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིར་དབྱེ་བའོ།། 360
གསུམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 360
༢ ཞར་བྱུང་། 360
གཉིས་པ་ང་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།
༡ དབྱེ་བ་དངོས། 361
༢ དེ་གཉེན་པོ་གང་གིས་སྤོང་བ། 362
༣ མ་སྤངས་ཀྱང་འཕགས་རྒྱུད་ལ་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་
སྒོམ་སྤང་བཞད་པའོ།། 362
གཉིས་པ་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ལ་ལྟ།
༡ ཀུན་འབྱོ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ། 363
༢ ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་མ་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག 364
༣ དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་རྒྱས་འགྱུར། 366

༤ མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ། 368

༥ དུས་གསུམ་ལ་ཐུ་རྒྱས་གང་ལྟན་བའོ།། 371

དང་པོ་ཀུན་འགྱོ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།

༡ ཁམས་སྐལ་བ་མཉམ་པ་དང་། 363

༢ མི་མཉམ་པ་དང་། 364

༣ དེ་གཉིས་ལས་གཞན་བའི་ཀུན་འགྱོ་བཤད་བའོ།། 364

གཉིས་པ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་མ་དམིགས་བའི་བྱེ་བྲག་ལ་གཉིས།

༡ ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་། 364

༢ མ་དམིགས་བའོ།། 366

དང་པོ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ལ་གཉིས།

༡ མདོར་བསྟན། 364

༢ རྒྱས་བཤད། 365

གསུམ་པ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱས་འགྱུར་ལ་གཉིས།

༡ དམིགས་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་འགྱུར་དང་། 366

༢ མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་འགྱུར་རོ།། 367

བཞི་པ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།

༡ དངོས་དང་། 368

༢ རྟ་བའི་བྱེ་བྲག 368

༣ དེ་ལས་འཕྲོས་བའོ།། 370

གཉིས་པ་རྟ་བའི་བྱེ་བྲག་ལ་གཉིས།

༡ མི་དགེ་བའི་རྟ་བ་དང་། 368

༢ ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྟ་བའོ།། 369

གཉིས་པ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་ལ་གཉིས།
༡ ཁ་ཆེ་བའི་ལུགས་དང་། 369
༢ ཉི་འོག་པའི་ལུགས་སོ།། 369
ལྟ་བ་དུས་གསུམ་ལ་ཐ་རྒྱས་གང་ལྟན་པ་ལ་བཞི།
༡ དངོས་པོ་གང་དང་ལྟན་པ། 371
༢ དུས་གསུམ་དམྱད་པ། 372
༣ སྒངས་ཀྱང་ལྟན་པ། 376
༤ ཆོས་གང་སེམས་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པའོ།། 376
དང་པོ་དངོས་པོ་གང་དང་ལྟན་པ་ལ་གཉིས།
༡ རང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་ལྟན་ཚུལ་དང་། 371
༢ སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་པའི་ལྟན་ཚུལ་ལོ།། 372
དང་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་ལྟན་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ དུས་གཉིས་ཀྱི་ལྟན་ཚུལ་དང་། 371
༢ མ་འོངས་པའི་ལྟན་ཚུལ་ལོ།། 372
གཉིས་པ་དུས་གསུམ་དམྱད་པ་ལ་གཉིས།
༡ རང་ལུགས་བཀོད་པ་དང་། 372
༢ ཚོད་པ་སྤང་བའོ།། 375
དང་པོ་རང་ལུགས་བཀོད་པ་ལ་གསུམ།
༡ དུས་གསུམ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་དམ་བཅའ་བ། 372
༢ དེའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ། 372
༣ དེ་བྱེ་སྨའི་ལུགས་སུ་བསྟན་པའོ།། 373
གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་གཉིས།

༡ ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། 372

༢ རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ།། 373

གསུམ་པ་དེ་བྱེ་སྒྲའི་ལུགས་སུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

༡ དངོས་དང་། 373

༢ སྤྱབ་མཐའི་དབྱེ་བ། 373

༣ ལུགས་བཞི་པོ་གང་བཟང་བརྟག་པའོ།། 374

གཉིས་པ་རྩོད་སྤང་ལ་གཉིས།

༡ རྩོད་པ་དང་། 375

༢ ལན་ནོ།། 376

གསུམ་པ་སྤངས་ཀྱང་ལྡན་པའམ་མ་བྱས་བ་ལ་གཉིས།

༡ མཐོང་སྤང་དང་། 376

༢ སྐོམ་སྤང་ངོ།། 376

བཞི་པ་ཆོས་གང་སེམས་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས།

༡ ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལྔ་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པ་དང་། 377

༢ ཟག་མེད་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པའོ།། 378

དང་པོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལྔ་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པ་ལ་གཉིས།

༡ མཐོང་སྤང་དང་པོ་གཉིས་དང་སྐོམ་སྤང་ལ་སེམས་གང་གིས་
དམིགས་པ་དང་། 377

༢ འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པའོ།། 378

དང་པོ་མཐོང་སྤང་དང་པོ་གཉིས་དང་སྐོམ་སྤང་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པ་ལ་གསུམ།

༡ འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ལ། 377

༢ གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྟུས། 377

༣ གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པའོ།། 378
གཉིས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་། 379
༢ སྐྱེ་བའི་རྒྱུའོ།། 380
གསུམ་པ་ཕྱ་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལ་གསུམ།
༡ ངོ་བོ་དངོས་དང་། 381
༢ གང་ལ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། 393
༣ སྤྲིད་པ་ལྟ་བསྟན་པའོ།། 396
དང་པོ་ངོ་བོ་དངོས་ལ་གཉིས།
༡ མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་དོན་དང་། 381
༢ བསྟན་བཅོས་ལས་འབྱུང་བ་བསྟན་པའོ།། 385
དང་པོ་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་དོན་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 381
༢ དེས་ཚིག་གོ།། 384
དང་པོ་དངོས་ལ་གསུམ།
༡ ཟག་པ་དང་། 381
༢ ཚུ་སྨོད་དང་། 382
༣ ཉེར་ལེན་ནོ།། 383
དང་པོ་ཟག་པ་ལ་གསུམ།
༡ འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་། 381
༢ སྲིད་པའི་ཟག་པ་དང་། 381
༣ མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ལོག་ཤེག་ཉུ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།། 382

གཉིས་པ་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ལ་གཉིས།
༡ མཚན་གཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་། 381
༢ གོང་མ་གཉིས་ཀ་དེར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།། 382
གཉིས་པ་ངེས་ཚིག་ལ་གཉིས།
༡ ཕྱ་རྒྱས་ཀྱི་ངེས་ཚིག་དང་། 384
༢ ཟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ངེས་ཚིག་གོ། 385
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས་འབྱུང་བ་ལ་གཉིས།
མདོར་བསྟན། 385
རྒྱས་བཤད་དོ།། 386
གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བཞི།
༡ ཀུན་སྦྱོར་དང་། 386
༢ འཆིང་བ་དང་། 389
༣ ཉེ་ཉོན། 389
༤ ཀུན་དཀྲིས་སོ།། 389
དང་པོ་ཀུན་སྦྱོར་ལ་གསུམ།
༡ ཀུན་སྦྱོར་དགུར་བཤད་པ། 386
༢ ཐ་མའི་ཚ་མཐུན། 387
༣ གོང་མའི་ཚ་མཐུན་ནོ།། 388
དང་པོ་ཀུན་སྦྱོར་དགུར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ཀུན་སྦྱོར་དགུ་ངོས་བཟུང་བ། 386
༢ ལྟ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་ལ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན། 386
༣ ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་ལོགས་སུ་ཀུན་སྦྱོར་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།།386

གཉིས་པ་ཐ་མའི་ཚ་མཐུན་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 387
༢ དོགས་པ་བཅད་པའོ།། 387
བཞི་པ་ཀུན་དཀྲིས་ལ་གསུམ།
༡ དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། 389
༢ ཞར་ལ་དྲི་མ་བཤད་པ། 391
༣ དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ།། 392
དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས།
༡ ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། 389
༢ གང་གི་རྒྱུ་མཐུན་ཡིན་པའོ།། 390
དང་པོ་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གཉིས།
༡ རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་གསུངས་པ་དང་། 389
༢ བྱེ་སྨའི་འདོད་པའོ།། 390
གཉིས་པ་ཞར་ལ་དྲི་མ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ དྲི་མའི་དབྱེ་བ། 391
༢ སོ་སོའི་རྒྱུའོ།། 391
གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་ཁྱད་པར། 392
༢ མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཁྱད་པར། 392
༣ ཁམས་དང་སའི་ཁྱད་པར་རོ།། 393
གཉིས་པ་དེ་རྣམས་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་ལ་གཉིས།
༡ སེམས་གང་དང་མཚུངས་ལྡན། 393

༢ ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་ནོ། ། 394

གཉིས་པ་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་གཉིས།

༡ རྩ་ཉོན་གང་དང་ལྡན་པ། 394

༢ ཉེ་ཉོན་གང་དང་ལྡན་པའོ།། 395

དང་པོ་རྩ་ཉོན་གང་དང་ལྡན་པ་ལ་གཉིས།

༡ འདོད་པའི་དང་། 394

༢ ཁམས་གོང་གིའོ།། 395

གསུམ་པ་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

༡ ངོ་བོ་དང་། 396

༢ གྲངས་ངེས་སོ། ། 396

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ལ་གཉིས།

༡ བདུན་ཚཤད་པ་དང་མི་འགལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། 396

༢ ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།། 397

གཉིས་པ་གང་གིས་སྤོང་བ་ལ་ལྟ། 397

༡ ཇི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ། 397

༢ སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ། 399

༣ གང་ལས་ཕྱི་ནས་སྤོང་ཚུལ། 399

༤ སྤང་བ་གང་གིས་ཟག་བཟིང་བ། 400

༥ སྤངས་པའི་ཐོབ་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟན་པའོ།། 400

དང་པོ་ཇི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ་ལ་གཉིས། 397

༡ མཐོང་སྤང་དང་། 397

༢ སྒོམ་སྦྱང་སྤོང་ཚུལ་ལོ།། 398

གསུམ་པ་སྦྱངས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ལྟ།

༡ འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ། 401

༢ གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ། 402

༣ གྲངས་ངེས། 404

༤ གང་ཟགཀ་གང་ལ་ལྟན་པའི་ཚུལ། 405

༥ གཏོང་ཐོབ་བོ།། 406

གཉིས་པ་གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་ལ་གསུམ།

༡ ཤེས་བཟོད་དང་། 402

༢ སངས་དང་། 402

༣ ལམ་གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པའོ།། 403

གསུམ་པ་གྲངས་ངེས་ལ་གཉིས།

༡ མཐོང་སྤྱངས་བཅུ་དྲུག་གི་གྲངས་ངེས། 404

༢ སྒོམ་སྦྱངས་པ་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་སོ།། 405

གནས་དྲུག་པ། ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པའི་སྐབས།

དྲུག་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་གནས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ལམ་བཤད་པ། 409
༢ གང་ཟག་བཤད་པ། 435
༣ ལམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།། 474
དང་པོ་ལམ་བཤད་པ་ལ་བཞི།
༡ མཚམས་སྦྱོར་བ། 409
༢ ལམ་གྱི་ངོ་བོ། 410
༣ ལམ་གྱི་དམིགས་པ། 410
༤ ལམ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལོ།། 413
གསུམ་པ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་གཉིས།
༡ བདེན་བཞི་བཤད་པ་དང་། 410
༢ བདེན་གཉིས་བཤད་པའོ།། 412
དང་པོ་བདེན་བཞི་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ངོ་བོ་དང་། 410
༢ གོ་རིམ་དང་། 410
༣ དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ཏོ།། 411
བཞི་པ་ལམ་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ འཇུག་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། 413
༢ སྐོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། 414

དང་པོ་འཇུག་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 413
༢ འཇུག་བྱེད་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོའོ།། 413
གཉིས་པ་སྒོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ རྟེན་སྒོམ་པ་པོའི་ཁྱད་པར། 414
༢ སྒོམ་བྱ་ལམ་གྱི་རིམ་པའོ།། 416
དང་པོ་རྟེན་སྒོམ་པ་པོའི་ཁྱད་པར་ལ་གསུམ།
༡ ལམ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་རྟེན་དང་། 414
༢ རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྟེན། 414
༣ དེ་ལས་འཕྲོས་པ་འཕགས་པའི་རིགས་བཤད་པའོ།། 415
གཉིས་པ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྟེན་ལ་གཉིས།
༡ སྤང་བྱ་དང་། 414
༢ གཉེན་པོ། 414
གསུམ་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་འཕགས་རིགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན། 415
༢ རྒྱས་བཤད་དོ།། 415
གཉིས་པ་སྒོམ་བྱ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་གཉིས།
༡ ཞི་གནས་སྒོམ་ཚུལ་དང་། 416
༢ ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ་ལོ།། 421
དང་པོ་ཞི་གནས་སྒོམ་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་། 416
༢ ཉེངས་དེ་འཕོན་སྒོམ་ཚུལ་དངོས་སོ།། 417

གཉིས་པ་ཉོང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་ཚུལ་དངོས་ལ་གཉིས།
༡ མི་སྐྱག་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་ཚུལ་དང་། 417
༢ རྟུང་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་ཚུལ་ལོ།། 419
དང་པོ་མི་སྐྱག་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་ཚུལ་ལ་གསུམ།
༡ མདོར་བསྟན། 417
༢ རྒྱས་པར་བཤད། 417
༣ ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དང་གསུམ་མོ།། 418
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་ལ་གསུམ།
༡ ལས་དང་པོ་པ་དང་། 417
༢ སྒྲུབ་བ་བྱས་པ་དང་། 418
༣ ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པའི་ཚུལ་ལོ།། 418
གཉིས་པ་རྟུང་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ་དང་། 419
༢ ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པའོ།། 419
གཉིས་པ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ སྒོམ་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ། 419
༢ ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ། 421
༣ ཡུལ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ།། 421
གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོམ་ཚུལ་ལ་གསུམ།
༡ ཚོགས་ལམ། 421
༢ སྦྱོར་ལམ། 424
༣ བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་མོ།། 432

དང་པོ་ཚོགས་ལམ་ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན་དང་། 421
༢ རྒྱས་བཤད་དོ།། 422
གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས།
༡ ཐུན་མོང་གི་ཚོས་དང་། 422
༢ ཁྱེ་བག་ཏུ་ཚོས་དྲན་ཉེ་སྐོམ་ཚུལ་ལོ།། 424
དང་པོ་ཐུན་མོང་གི་ཚོས་ལ་བཞི།
༡ སྐོམ་ཚུལ། 422
༢ ངོ་བོ། 422
༣ གོ་རིམ། 423
༤ གྲངས་དེས་སོ།། 423
གཉིས་པ་སྐྱོར་ལམ་ལ་བཞི།
༡ སྐྱེ་ཚུལ། 424
༢ ངོ་བོ། 427
༣ ཞུད་ཚོས། 427
༤ སྟོན་འགྱེལ།། 431
དང་པོ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་ལྔ།
༡ དྲོད། 424
༢ ཆེ་མོ། 425
༣ བཟོད་པ། 425
༤ ཚོས་མཆོག 426
༥ ཐུན་མོང་གི་ཚོས་སོ།། 427

གཉིས་པ་རྩེ་མོ་ལ་གཉིས།
༡ རྩེ་མོ་དངོས་དང་། 425
༢ དྲྭ་རྩེ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཚོས་སོ།། 425
གསུམ་པ་བཟོད་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 425
༢ བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།། 426
གསུམ་པ་ཁྱད་ཆོས་ལ་ལྔ།
༡ སའི་ཁྱད་པར། 427
༢ རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར། 428
༣ གཏོང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར། 429
༤ ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར། 430
༥ རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ།། 431
གསུམ་པ་གཏོང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས།
༡ འཕགས་པས་གཏོང་ཚུལ་དང་། 429
༢ སོ་སྐྱེའི་གཏོང་ཚུལ་ལོ།། 429
གཉིས་པ་སོ་སྐྱེའི་གཏོང་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 429
༢ འཕྲོས་དོན་ནོ།། 429
གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་ལ་གསུམ།
༡ འཆི་བས་གཏོང་བའི་དམིགས་བསལ་དང་། 429
༢ སྨར་ཕོབ་ཚུལ། 430
༣ ཉམས་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོའོ།། 430

ལྟ་བ་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས།
༡ བསྟུར་དུ་བཀྲབ་པའི་རིགས། 431
༢ འགྲུར་མི་སྲིད་པའི་རིགས་སོ།། 431
གསུམ་པ་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཞི།
༡ སེམས་ཀྱི་རྣམ་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ། 432
༢ མངོན་རྟོགས་གསུམ་དུ་བསྟན་པ། 433
༣ ས་གང་ལ་བརྟེན་པ། 434
༤ སེམས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བའོ།། 434
བཞི་པ་སེམས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་བསྟན་པའི་དབྱེ་བ་དང་། 434
༢ མཐོང་ལམ་གྱི་དེས་ཚོགས་གོ། 434
གཉིས་པ་གང་ཟག་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ གང་ཟག་རྣང་བཞི་བཤད་པ། 435
༢ རྣམ་གྲངས་བདུན་དུ་དབྱེ་བ། 471
༣ རྫས་དྲུག་ཏུ་བསྟུ་བའོ།། 472
དང་པོ་གང་ཟག་རྣང་བཞི་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་བཤད་པ། 435
༢ ཚགས་བླ་ལ་སྟོན་སོང་བཤད་པ། 436
༣ འབྲས་བུ་མཐར་གྱིས་པ་བཤད་པའོ།། 437
དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ བློའི་དབྱེ་བ་དང་། 435
༢ སྒོངས་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ།། 435

གཉིས་པ་ཚགས་བཅུ་སྟོན་སོང་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ ཞུགས་པ་དང་། 436
༢ འབྲས་གནས་སོ།། 436
དང་པོ་ཞུགས་པ་ལ་གཉིས།
༡ ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་། 436
༢ ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའོ།། 436
གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 436
༢ མིང་གི་འབོད་ཚུལ་ལོ།། 437
གསུམ་པ་འབྲས་བུ་མཐར་གྱིས་པ་བཤད་པ་ལ་སྡུ།
༡ རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་གནས། 437
༢ ཕྱིར་འོང་ཞུགས་གནས། 440
༣ ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་གནས། 441
༤ དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་གནས་སོ།། 450
གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ལ་གཉིས།
༡ སྒྲིར་བསྟན་པ་དང་། 437
༢ སོ་སོར་བཤད་པའོ།། 439
དང་པོ་སྒྲིར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
༡ འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། 437
༢ ཞུགས་པའི་ལམ་དང་སྐོམ་སྤང་གི་དབྱེ་བའོ།། 438
གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ སྨིད་པ་ལན་བདུན་པ་དང་། 439

༢ རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ། 440
དང་པོ་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ལ་གཉིས།
༡ སྲིད་པ་ལན་བདུན་པར་རེས་པ་དང་། 439
༢ སྲིད་པ་ལན་བདུན་པའི་རིགས་ཅན་ནོ།། 439
གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་གནས་ལ་གཉིས།
༡ ཞུགས་པ་དང་། 440
༢ འབྲས་གནས་སོ།། 440
གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ལ་གཉིས།
༡ འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་དང་། 440
༢ ཆུང་བར་ཅན་ནོ།། 441
གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་གཉིས།
༡ ཞུགས། 441
༢ གནས། 441
གཉིས་པ་གནས་ལའང་གཉིས།
༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། 441
༢ སོ་སོར་བཤད་པའོ། ། 442
གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་ལྔ།
༡ གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོ། 442
༢ གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྱོ། 444
༣ མཐོང་ཚོས་ཞི་བཤད་པ། 445
༤ ཕྱིར་མི་འོང་གི་དབྱེ་བ་དུམ་བཤད་པ། 445
༥ ལུས་མངོན་ཤེད་བཤད་པའོ། ། 450

དང་པོ་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོ་ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་དབྱེ་བ་དང་། 442
༢ གོང་འཕེའི་དབྱེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། ། 443
གཉིས་པ་གོང་འཕེའི་དབྱེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ འོག་མིན་འགྱོ་དང་། 443
༢ སྟེད་ཟེ་འགྱོའོ། ། 444
བཞི་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་དབྱེ་བ་དུ་མ་བཤད་པ་ལ་བཞི།
༡ གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོ་དགུར་དབྱེ་བ། 445
༢ སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགྱོ་བ་བཤད་པ། 446
༣ ཚེ་ཡོངས་གྱུར་གྱི་འཕགས་པ་ངོས་བཟུང་བ། 447
༤ བསམ་གཏན་སྤྲོལ་མ་སྐྱོམ་ཚུལ་ལོ། ། 448
དང་པོ་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྱོ་དགུར་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 445
༢ དེའི་ཁྱད་པར་རོ། ། 446
གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགྱོ་བ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 446
༢ འཕྲོས་དོན་ནོ། ། 447
གསུམ་པ་ཚེ་ཡོངས་གྱུར་གྱི་འཕགས་པ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 447
༢ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་སོ། ། 448
བཞི་པ་བསམ་གཏན་སྤྲོལ་མ་སྐྱོམ་པ་ལ་བཞི།
༡ སྤྲོལ་ཚོས། 448

༢ སྒེལ་སྒོམ་གྱུབ་པའི་ཚད། 449
༣ སྒེལ་སྒོམ་བྱས་པའི་དགོས་པ། 449
ཅ གཙང་མ་ལྟར་དེས་པའི་རྒྱུའོ། ། 450
བཞི་པ་དག་བཅོམ་ཞུགས་གནས་ལ་གསུམ།
༡ ཞུགས་པ་དང་། 450
༢ འབྲས་གནས་དང་། 451
༣ འབྲས་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། ། 461
གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ཞར་ལས་བྱུང་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 451
༢ ཞར་ལས་བྱུང་བའོ།། 451
གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ཞར་ལས་བྱུང་ལ་གཉིས།
༡ ཚགས་བཅལ་གྱི་ཚུལ་དབྱུད་པ། 451
༢ དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཤད་པའོ། ། 456
དང་པོ་ཚགས་བཅལ་གྱི་ཚུལ་དབྱུད་པ་ལ་བཞི།
༡ ཚགས་བཅལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། 452
༢ བྱལ་ཐོབ་སྐྱེ་ཚུལ། 452
༣ སངས་གྱིས་ཚགས་པ་སྤྱོང་བ། 453
ཅ ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་དབྱུད་པའོ། ། 455
གཉིས་པ་བྱལ་ཐོབ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ འཇིག་རྟེན་པ་དང་། 452
༢ འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའོ། 452

གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་གཉིས།
༡ གཞན་གྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། 452
༢ དེ་དགག་པའོ། ། 453
གསུམ་པ་ས་གང་གིས་ཆགས་པ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས།
༡ མི་ལྷོག་མེད་དང་། 453
༢ ས་ལྷག་མ་བརྒྱད་དོ། ། 454
དང་པོ་མི་ལྷོག་མེད་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 453
༢ དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལ་དོགས་གཅོད་དོ། ། 454
བཞི་པ་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་དབྱད་པ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 455
༢ ཟད་ཤེས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གང་འགྱུར་བའོ། ། 455
གཉིས་པ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས།
༡ དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་འབྲས་ཀྱི་དབྱེ་བ། 456
༢ དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ཉིད་བཤད་པའོ། ། 458
དང་པོ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་འབྲས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་བཞི།
༡ བསྙས་ཏེ་དབྱེ་བ། 456
༢ རྒྱས་པར་དབྱེ་བ། 456
༣ འབྲས་བུ་བཞིའི་གྲངས་ངེས། 457
༤ མ་ཉམ་པ་སྤང་བའོ། ། 457
གཉིས་པ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ལམ་གྱི་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་བཤད་པ། 458

༢ མཐོང་ལམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚོས་འཁོར་དུ་བཤད་པ། 458

༣ ཁམས་གང་དུ་དག་སྣོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དུ་ཐོབ་པའོ། ། 460

གསུམ་པ་ཁམས་གང་དུ་དག་སྣོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དུ་ཐོབ་པ་ལ་གཉིས།

༡ དངོས་དང་། 460

༢ དོགས་གཅོད་དོ། ། 461

གསུམ་པ་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།

༡ བྱག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། 461

༢ དགྲ་དབྱེ་བའོ། ། 470

དང་པོ་བྱག་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།

༡ དབྱེ་བ་དངོས་དང་། 461

༢ དབང་པོ་འཐོ་ཚུལ་ལོ། ། 468

དང་པོ་དབྱེ་བ་དངོས་ལ་གཉིས།

༡ མདོར་བསྟན་པ་དང་། 461

༢ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། ། 462

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ལྔ།

༡ གཉིས་སུ་བསྟུ་བ། 462

༢ རིགས་དང་འབྲས་བུ་གང་ལས་ཤམས་པ། 464

༣ རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་གཞན་ལའང་སྦྱར་བ། 466

༤ ལམ་གང་ལ་དབང་པོ་འཐོ་བ། 466

༥ ཤམས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། ། 466

དང་པོ་གཉིས་སུ་བསྟུ་བ་ལ་གསུམ།

༡ རིགས་ཅན་ལྟ་དུས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་དུ་བསྟན་པ། 462

༢ དྲུག་པ་དུས་ལ་མི་ལྟོས་པར་བསྟན་པ། 462
༣ དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ཏོ། ། 463
ལྷ་པ་ཉམས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།
༡ དངོས་དང་། 466
༢ གང་ཟག་གང་ལ་ཉམས་པ་གང་ཡོད་པ། 467
༣ འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་བཞིན་པར་མི་འཆི་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། ། 467
གཉིས་པ་དབང་པོ་འཕོ་ཚུལ་ལ་བཞི།
༡ ལམ་དུས་དབང་པོ་འཕོ་བ། 468
༢ ལམ་དེའི་ངོ་བོ། 469
༣ རྟེན་གང་ལས་འཕོ་བ། 469
༤ ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཕོ་བའོ། ། 469
དང་པོ་ལམ་དུས་དབང་པོ་འཕོ་བ་ལ་གཉིས།
༡ མི་སློབ་པ་དང་། 468
༢ སློབ་པའོ། ། 468
བཞི་པ་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཕོ་བ་ལ་གཉིས།
༡ མི་སློབ་པ་དང་། 469
༢ སློབ་པའོ། ། 470
གཉིས་པ་དགྲུར་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ དབྱེ་བ་དངོས་དང་། 470
༢ འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།། 470
གསུམ་པ་རྟོག་དུག་ཏུ་བསྟུ་བ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 472

༢ འཕྲོས་དོན་ནོ། ། 472
གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་ལ་གཉིས།
༡ རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ངོས་བཟུང་། 472
༢ ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་ཁྱད་པར་རོ།། 473
གསུམ་པ་ལམ་བྱེ་བག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཡོན་ཏན། 474
༢ བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་རྣམ་གཞག 475
༣ ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལོ། ། 481
དང་པོ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས།
༡ སྒོམ་ལམ་སོགས་བཞིའི་ཁྱད་པར། 474
༢ དཀའ་སྤྲ་སྒྲུབ་བྱལ་བཞིའི་ཁྱད་པར་རོ། ། 474
གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་བཞད་པ་ལ་བཞི།
༡ བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་དབྱེ་བསྟུ། 475
༢ གནས་སྐབས་གང་དུ་སྐྱེམ་པ། 478
༣ ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དཔྱད་པ། 478
༤ ས་གང་ན་ཡོད་པའི་ཚུལ། 479
༥ ཤེས་ནས་དད་པ་གང་དུ་ཐོབ་པའོ། ། 479
དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་དབྱེ་བསྟུ་བ་ལ་གཉིས།
༡ འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་དང་། 475
༢ ཆུ་ལམ་གྱི་ཆོས་སོ། ། 476
གཉིས་པ་ཆུ་ལམ་གྱི་ཆོས་ལ་གསུམ།
༡ སྐྱོན་གྱི་སྤོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ། 476

༢ དབྱེ་བསྟུ་དངོས། 476
༣ བཅུན་འདུས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དོ། ། 476
གསུམ་པ་བཅུན་འདུས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 476
༢ འཕྲོས་དོན་ནོ། ། 477
ལྔ་པ་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་ནས་དང་པ་ཐོབ་པ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 479
༢ འཕྲོས་དོན་ནོ། ། 480
གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་ལ་གསུམ།
༡ ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། 480
༢ ཉན་དུ་ཡིན་པ། 480
༣ ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་རོ། ། 481
གསུམ་པ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ། 481
༢ ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ། 482
༣ རྣམ་གྲོལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། ། 482
དང་པོ་ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལ་གཉིས།
༡ རྣམ་གྲོལ་སྒྲོབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། 481
༢ རྣམ་གྲོལ་གྱི་དབྱེ་བའོ། ། 481
གསུམ་པ་རྣམ་གྲོལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བཞི།
༡ ལམ་གང་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ། 482
༢ ལམ་གང་གིས་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བ། 483

༢ རྣམ་གྲོལ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར། 483
༤ ཡིད་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུ་བཞིའོ།། 484
གཉིས་པ་གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པ། 485

གནས་བདུན་པ། ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སངས་བཅད།

གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས།
དང་པོ་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཟབ་པ་ལ་བཞི།
༡ ཤེས་པ་དང་། 487
༢ ལྟུན་པ་དང་། 501
༣ ཐོབ་པ་དང་། 502
༤ ཡོན་ཏན་ནོ།། 510
དང་པོ་ཤེས་པ་ལ་གསུམ།
༡ བཅོད་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་ཁྱད་པར། 487
༢ ཤེས་པ་བརྒྱད་ཅོས་བཟང་བ། 488
༣ དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་དབྱད་པའོ།། 493
དང་པོ་བཅོད་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས།
༡ ཟག་མེད་དང་། 487
༢ ཟག་བཅས་སོ།། 488
གཉིས་པ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཅོས་བཟང་བ་ལ་གཉིས།
༡ དབྱེ་བ་དངོས་དང་། 488
༢ སེམས་ཤེས་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་པའོ།། 491

དངོས་དབྱེ་བ་དངོས་ལ་གཉིས།
༡ མདོར་བསྟན། 488
༢ རྒྱས་བཤད། 489
གཉིས་པ་སེམས་ཤེས་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ སེམས་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། 491
༢ ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་རོ།། 492
དངོས་སེམས་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། 491
༢ ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སོ།། 491
གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་དབྱད་པ་ལ་བཞི།
༡ ཤེས་བཟུའི་ཁྱད་པར། 493
༢ གཉེན་པོའི་ཁྱད་པར། 493
༣ རྣམ་པའི་ཁྱད་པར། 494
༤ ཁྱད་པར་གཞན་བཤད་པའོ།། 498
གསུམ་པ་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས།
༡ ཤེས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་དང་། 494
༢ རྣམ་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོའོ།། 496
དངོས་པོ་ཤེས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་ལ་ལྟ། 494
༡ ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་རྣམ་པ་གང་གིས་འཇུག་པ། 494
༢ ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ། 494
༣ བདེན་བཞི་ཤེས་པ། 495
༤ ཐ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ། 495

༤ ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་རྣམ་པ་གང་གིས་འཇུག་པའོ།། 496

བཞི་པ་ཐ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ལ་གཉིས།

༡ དྲི་མེད་དང་། 495

༢ དྲི་བཅས་འཇུག་ཚུལ་ལོ།། 495

གཉིས་པ་རྣམ་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་བཞི།

༡ ཟག་མེད་ལ་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ། 496

༢ རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྫས་སུ་སྐྱབས་པ། 497

༣ རྣམ་པའི་ངོ་བོ། 497

༤ གཟུང་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ།། 498

དང་པོ་ཟག་མེད་ལ་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས།

༡ རང་ལུགས་དང་། 496

༢ གཞན་ལུགས་སོ།། 496

བཞི་པ་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པ་ལ་ལྔ།

༡ ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། 498

༢ སའི་ཁྱད་པར། 498

༣ རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར། 499

༤ དབུ་པ་ཉིར་བཞག་གི་ཁྱད་པར། 499

༥ དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་རོ།། 500

ལྔ་པ་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་གསུམ།

༡ ཤེས་པ་གང་གི་དམིགས་པ་ཤེས་པ་དུ་ཡིན་པ། 500

༢ ཆོས་དུ་མ་ལ་ཡུལ་ཅན་གང་གིས་དམིགས་པ། 501

༣ ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ཇི་ཙམ་ཤེས་པའོ།། 501

གསུམ་པ་ཤེས་པ་ཐོབ་ཚུལ་ལ་བཞི།
༡ མཐོང་ལམ་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ། 502
༢ ལམ་གཉན་དུ་ཐོབ་པ། 504
༣ ལམ་གང་ལས་དུ་ཐོབ་པ། 508
༤ ཐོབ་པའི་དབྱེ་བའོ།། 509
གཉིས་པ་ལམ་གཉན་དུ་ཐོབ་པ་ལ་གཉིས།
༡ གྲངས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། 504
༢ འདྲ་བ་ཐུགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའོ།། 508
དང་པོ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་དུ་ཐོབ་པ་དང་། 504
༢ མི་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་དུ་ཐོབ་པའོ།། 507
དང་པོ་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་དུ་ཐོབ་པ་ལ་ལྔ།
༡ བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དུ་ཐོབ་པ་དང་། 504
༢ སྐོམ་ལམ་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་དང་། 505
༣ སྙིད་རྩེའི་རྣམ་གྲོལ་བརྒྱད་ལ་དང་། 506
༤ སྒོམ་པ་དབང་པོ་སྟོང་བའི་གྲོལ་ལམ་ལ་དང་། 506
༥ སྙིད་རྩེའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་དུ་ཐོབ་པའོ།། 507
དང་པོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དུ་ཐོབ་པ་ལ་གཉིས།
༡ ཚགས་བཅས་དང་། 504
༢ ཚགས་བྲལ་ལོ།། 505
གཉིས་པ་སྐོམ་ལམ་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་དུ་ཐོབ་པ་ལ་གཉིས།
༡ ཚགས་བཅས་དང་། 505

༢ ཚགས་བཟལ་ལོ།། 505
གཉིས་པ་མི་སློབ་པའི་ལམ་ལ་དུ་ཐོབ་པ་ལ་གསུམ།
༡ དབང་པོ་རྣུལ་པོ། 507
༢ དབང་པོ་རྩོན་པོ། 507
༣ དབང་པོ་འཕོ་བའི་ལམ་ལ་དུ་ཐོབ་པའོ།། 508
བཞི་པ་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས།
༡ ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། 510
༢ ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་ནོ།། 518
དང་པོ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ།
༡ བསྟན། 510
༢ བཤད། 511
༣ བསྡུ་གསུམ། 517
གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བཞི།
༡ སྟོབས་བཅུ་བཤད་པ། 511
༢ མི་འཇིགས་པ་བཞི། 515
༣ དྲན་ཉེ་གསུམ། 515
༤ ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཤད་པའོ།། 516
དང་པོ་སྟོབས་བཅུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ མཚན་པའི་སྟོབས་དང་། 511
༢ སྐུའི་སྟོབས་སོ།། 513
དང་པོ་མཚན་པའི་སྟོབས་ལ་གསུམ།
༡ ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དང་། 511

༢ སའི་ཁྱད་པར་དང་། 512

༣ དེས་ཚོགས་གི་ཁྱད་པར་རོ།། 513

གཉེས་པ་མི་འཇིགས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ བསྟན་པ་དང་། 515

༢ བཤད་པའོ།། 515

གསུམ་པ་མཇུག་བསྡུ་བ་ལ་གཉིས།

༡ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མཉམ་པའི་ཚུལ་དང་། 517

༢ མི་མཉམ་པའི་ཚུལ་ལོ།། 517

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས།

༡ མདོར་བསྟན། 518

༢ རྒྱས་བཤད། 519

དང་པོ་མདོར་བསྟན་ལའང་གཉིས།

༡ མདོར་བསྟན་པ་དང་། 518

༢ རྒྱང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། 519

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས།

༡ འཕགས་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། 519

༢ སྤྱི་འཕགས་གཉིས་ཀ་དང་ཐུན་མོང་བའོ།། 525

དང་པོ་འཕགས་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ལ་གཉིས།

༡ ཡོན་ཏན་དྲུག་པོ་སོ་སོའི་ཚོས་བཤད་པ་དང་། 519

༢ ཐུན་མོང་བའི་ཚོས་བཤད་པའོ།། 524

དང་པོ་ཡོན་ཏན་དྲུག་པོ་སོ་སོའི་ཚོས་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

༡ ཇོན་མོངས་མེད་པ་དང་། 519

༢ སྨོན་ནས་མཉེན་པ། 520
༣ སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའོ།། 521
གསུམ་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ དབྱེ་བའི་སྐོ་ནས་ཐུན་མོང་གི་ཚོས་བསྟན་པ། 521
༢ མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་སོ་སོར་བཤད་པ། 521
༣ ཐོབ་ཚུལ་གྱི་དོན་བསྡུ་བའོ།། 524
གཉིས་པ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་དྲུག
༡ དང་པོ་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན། 521
༢ བཞི་པའི་ཚོས་བཞི། 522
༣ གཉིས་པའི་ཚོས་གཉིས། 522
༤ དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ངོ་བོ། 523
༥ དང་པོའི་སྐ། 523
༦ གསུམ་པའི་སའི་ཁྱད་པར་རོ།། 523
གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་དྲུག་པོ་ཐུན་མོང་བའི་ཚོས་བཤད་པ་ལ་བཞི།
༡ སེམས་རྟེན་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། 524
༢ རབ་མཐའ་དངོས་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར། 524
༣ བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ངོས་བཟུང་བ། 524
༤ སྦྱོར་བའི་དམིགས་བསལ་ལོ།། 525
གཉིས་པ་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། 525
༢ ཁྱད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའོ།། 527

དང་པོ་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་བཞི།
༡ དབྱེ་བ། 525
༢ ངོ་བོ། 526
༣ ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར། 526
༤ ཐོབ་རྒྱལ་ལོ།། 526
གསུམ་པ་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གསུམ།
༡ ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། 526
༢ ས་གང་ན་ཡོད་པ་དང་། 526
༣ སྒོམ་ཡུལ་གང་ཡིན་པའོ།། 527
གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས།
༡ ཐུན་མོང་དུ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། 527
༢ ཁྱེ་བག་ཏུ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ།། 530
དང་པོ་ཐུན་མོང་དུ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བཞི།
༡ དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དང་སྦྱར་བ། 527
༢ དགེ་སོགས་གསུམ་དང་སྦྱར་བ། 527
༣ རིག་པ་གསུམ་དང་སྦྱར་བ། 528
༤ ཚོ་འཕྲལ་གསུམ་དང་སྦྱར་བའོ།། 529
གསུམ་པ་རིག་པ་གསུམ་དང་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས།
༡ བསྟན། 528
༢ བཤད། 528
གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ།
༡ དོན་དམ་པའི་མི་སློབ་པའི་རིག་པ་ངོས་བཟུང་བ། 529

༢ གཞན་གཉིས་ལ་དེའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན། 529
༣ དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ཏོ།། 529
བཞི་པ་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་དང་སྐྱེ་བ་ལ་གཉིས། 529
༡ སྐྱིན་བསྟན་པ་དང་། 529
༢ དེའི་མཆོག་ངོས་བཟུང་བ། 530
གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ། 530
༡ རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་གཏན་ལ་དབབ་པ། 530
༢ མིག་རྣའི་མངོན་ཤེས་གཏན་ལ་དབབ་པ། 536
༣ སྐྱེས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ།། 538
དང་པོ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་སྦྱ། 530
༡ རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཁྱད་པར། 532
༢ སྦྱལ་སེམས་ངོས་བཟུང་བ། 533
༣ དེས་ཇི་ལྟར་སྦྱལ་བ། 535
༤ སྦྱལ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ། 536
༥ རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་དབྱེ་བའོ།། 536
དང་པོ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས། 530
༡ རྫུ་འཕྲུལ་སྐྱིན་བཤད་པ་དང་། 530
༢ ཁྱད་པར་དངོས་སོ།། 531
གཉིས་པ་ཁྱད་པར་དངོས་ལ་གཉིས། 531
༡ འགྲོ་བ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། 531
༢ སྦྱལ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ།། 531

གཉིས་པ་སྒྲུལ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས།
༡ འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སྒྲུལ་པ། 531
༢ གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་སྒྲུལ་པའོ།། 531
གཉིས་པ་སྒྲུལ་སེམས་ངོས་བཟུང་བ་ལ་བཞི།
༡ གང་གིས་སྒྲུལ་བ། 532
༢ སྒྲུལ་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བ། 532
༣ གང་གིས་རྟེན་པ། 533
༤ གང་ལས་གང་སྐྱེ་བའོ།། 533
བཞི་པ་གང་ལས་གང་སྐྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ སྒྲུལ་སེམས་གང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། 533
༢ སྒྲུལ་སེམས་ལས་གང་སྐྱེ་བའོ།། 533
གསུམ་པ་དེས་ཇི་ལྟར་སྒྲུལ་བ་ལ་གསུམ།
༡ སྒྲུལ་སེམས་གང་གིས་སྒྲུལ་བ། 534
༢ སྒྲུལ་པ་སྒྲུབ་འཇུག་བའི་སེམས། 534
༣ སྒྲུལ་སེམས་དང་སྒྲུལ་པ་མང་ཉུང་གི་ཚུལ་ལོ།། 535
གཉིས་པ་སྒྲུལ་པ་སྒྲུབ་འཇུག་བའི་སེམས་ལ་གསུམ།
༡ སྒྲུལ་བའི་སྒོ་སེམས་གང་ལ་བརྟེན་པ། 534
༢ སྒྲུལ་བས་སྒོ་བའི་ཁྱད་པར། 234
༣ བྱིན་རླབས་ཀྱིས་སྒོ་བའི་ཚུལ་ལོ།། 535
གཉིས་པ་སྒྲུལ་བས་སྒོ་བའི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 534
༢ དོགས་གཅོད་དོ།། 534

གཉིས་པ་ལྷའི་མིག་རྣའི་མངོན་ཤེས་ལ་གསུམ།
༡ ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ། 536
༢ ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས། 537
༣ གང་ཟག་གསུམ་གྱི་ལྷའི་མིག་གིས་གཟིགས་ཚུལ་ལོ།། 537
གསུམ་པ་སྐྱེས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། 538
༢ རྣེན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ།། 539
དང་པོ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།
༡ གཞན་བཞིའང་སྐྱེས་ཐོབ་ཏུ་བསྟན་པ། 538
༢ སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གིས་མཐོང་ཚུལ། 538
༣ སེམས་ཅེས་རྒྱས་བཤད་དོ།། 538
གཉིས་པ་གནས་ཀྱི་མཚན་བསྟན་པ། 539

གནས་བརྒྱད་པ། སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པའི་སྐབས།

གནས་བརྒྱད་པ་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པའི་དོན་ལ་གཉིས།
༡ གནས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། 541
༢ རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཛུག་
གི་དོན་བཤད་པ། 584
དང་པོ་གནས་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བཤད་པ། 541
༢ ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ། 566

༣ སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ།། 571

དང་པོ་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། 541

༢ ཐུན་མོང་དུ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ།། 547

དང་པོ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

༡ བསམ་གཏན་བཤད་པ། 541

༢ གཟུགས་མེད་བཤད་པ། 544

༣ གཉིས་ཀའི་མཇུག་བསྡུ་བའོ།། 547

དང་པོ་བསམ་གཏན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ དབྱེ་བ་དང་། 541

༢ སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ།། 542

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས།

༡ འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་འདིར་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན། 542

༢ རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བཤད་པའོ།། 542

གཉིས་པ་རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

༡ སྤྱིའི་ངོ་བོ་དང་། 542

༢ སོ་སོའི་ངོ་བོའོ།། 543

དང་པོ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས།

༡ དངོས་དང་། 542

༢ འགོང་བཅས་ལས། 542

གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས།

༡ བསམ་གཏན་དང་པོའི་ངོ་བོ་དང་། 543

༢ ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོའོ།། 543
གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་བཞད་པ་ལ་གསུམ།
༡ སྤྱིའི་ངོ་བོ། 544
༢ སོ་སོའི་ངོ་བོ། 544
༣ འཕྲོས་དོན་ཏོ།། 544
དང་པོ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས།
༡ འདུ་བ་ཉེར་སྤྱར་དང་། 544
༢ མི་འདུ་བའི་ཁྱད་པར། 544
གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ལ་གཉིས།
༡ འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། 544
༢ སྤྲ་བཞད་པའོ།། 545
གཉིས་པ་སྤྲ་བཞད་ལ་གཉིས།
༡ གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་སྤྲ་བཞད་དང་། 545
༢ བཞི་པོ་སོ་སོའི་སྤྲ་བཞད་དོ།། 546
དང་པོ་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་སྤྲ་བཞད་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 545
༢ དོགས་གཅོད། 546
གཉིས་པ་བཞི་པོ་སོ་སོའི་སྤྲ་བཞད་ལ་གཉིས།
༡ དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྤྲ་དོན་དང་། 546
༢ ཐ་མའི་སྤྲ་དོན་ནོ།། 547
གཉིས་པ་ཕུན་མོང་དུ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་དྲུག
༡ ངོ་བོ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ། 548

༢ བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་དོས་བཟུང་བ། 549
༣ སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ཚུལ། 555
༤ རྟེན་གང་གིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ། 561
༥ སྤྱོད་ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་པ། 562
༦ ཉོན་མོངས་སྤྱོང་བྱེད་དོས་བཟུང་བའོ།། 563
དང་པོ་དོ་བོ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ལ་གཉིས།
༡ ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། 548
༢ དབྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ཏོ།། 548
དང་པོ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ འཕགས་མ་བདུན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། 548
༢ སྤྱིད་རྩེའི་དབྱེ་བ། 548
གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་དོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ།
༡ ཡན་ལག་སོ་སོར་སྟོང་བ། 549
༢ ཡན་ལག་གསུམ་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་པ། 551
༣ སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའོ།། 552
དང་པོ་ཡན་ལག་སོ་སོར་སྟོང་བ་ལ་གཉིས།
༡ མིང་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། 549
༢ རྟོག་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བའོ།། 550
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ བདེ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ། 551
༢ ནང་རབ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ། 552
༣ ཡིད་བདེ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ།། 552

གསུམ་པ་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།
༡ ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར། 553
༢ བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཁྱད་ཆོས། 553
༣ རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་ཆོར་བའི་ཁྱད་པར་རོ།། 554
གསུམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་ཆོར་བའི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 554
༢ དོགས་པ་གཅོད་པའོ།། 554
གསུམ་པ་སྟོམས་འཇུག་གི་ཐོབ་ཚུལ་ལ་གསུམ།
༡ ཇི་ལྟར་ཐོབ་པའི་ཚུལ་དངོས། 555
༢ གང་གི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བ། 556
༣ ཐོབ་ཐུལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ།། 559
དང་པོ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པའི་ཚུལ་དངོས་ལ་གསུམ།
༡ དགེ་བ་བ་ཐོབ་ཚུལ། 555
༢ ཟག་མེད་ཐོབ་ཚུལ། 556
༣ ཉོན་མོངས་ཅན་ཐོབ་ཚུལ་ལོ།། 556
གཉིས་པ་གང་གི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བ་ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། 556
༢ ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ལོ།། 558
དང་པོ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།
༡ ཟག་མེད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བ། 556
༢ དགེ་བ་བའི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བ། 557
༣ ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བའོ།། 557

གཉིས་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ལ་གཉིས།
༡ འཆི་འཕོའི་གནས་སྐབས་དང་། 558
༢ ཆ་མཐུན་བཞིའི་དམིགས་བསལ་ལོ།། 558
དང་པོ་འཆི་འཕོའི་གནས་སྐབས་ལ་གཉིས།
༡ དགེ་བ་བ་དང་། 558
༢ ཉོན་མོངས་ཅན། 558
གཉིས་པ་ཆ་མཐུན་བཞིའི་དམིགས་བསལ་ལ་གསུམ།
༡ དགེ་བ་བ་ལ་དེ་བཞིར་དབྱེ་བ། 558
༢ དབྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། 559
༣ བཞི་པོ་གང་གི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བའོ།། 559
གསུམ་པ་ཐོད་བརྒལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ སྐྱོར་བ་དང་། 559
༢ དངོས་གཞིའོ།། 560
དང་པོ་སྐྱོར་བ་ལ་གཉིས།
༡ རིང་སྐྱོར་དང་། 559
༢ ཉེ་སྐྱོར། 560
བཞི་པ་རྟེན་གང་གིས་གང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་གཉིས།
༡ སྤྱིར་བཏང་བ་དང་། 561
༢ སྔོན་རྒྱ་ལ་དམིགས་བསལ་ལོ།། 562
ལྔ་པ་སྤྱོད་ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་པ་ལ་གསུམ།
༡ བསམ་གཏན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱིས་གང་ལ་དམིགས་པ། 562
༢ བསམ་གཏན་དགེ་བ་བ་དང་ཟག་མེད་ཀྱིས་གང་ལ་དམིགས་པ། 562

༣ གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིས་གང་ལ་དམིགས་པའོ།། 562
བྱུག་པ་ཉོན་མོངས་སྤྲོང་བྱེད་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གཉིས།
༡ གང་གིས་གང་སྤྲོང་བ། 563
༢ སྤྲོང་བྱེད་གཉེན་པོའི་ཚུལ་བཤད་དོ།། 564
དང་པོ་གང་གིས་གང་སྤྲོང་བ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཀྱིས་གང་སྤྲོང་བ། 563
༢ ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་གང་སྤྲོང་བའོ།། 563
གཉིས་པ་སྤྲོང་བྱེད་གཉེན་པོའི་ཚུལ་བཤད་ལ་གཉིས།
༡ ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཚུལ་བཤད་དང་། 564
༢ བསམ་གཏན་ཚུལ་བཤད་ཅན་ངོས་བཟུང་བའོ།། 564
དང་པོ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཚུལ་བཤད་ལ་གཉིས།
༡ དབྱེ་བ། 564
༢ ངོ་བོ་ཚོར་བ་དང་བཅས་བའོ།། 564
གཉིས་པ་ངོ་བོ་ཚོར་བ་དང་བཅས་པ་ལ་བཞི།
༡ ངོ་བོ་སྤྱིར་བཏང་བ། 564
༢ ཚོར་བ་ལྟན་ཚུལ། 565
༣ ངོ་བོའི་དམིགས་བསལ། 565
༤ གཞན་འདོད་དོ།། 565
གཉིས་པ་བསམ་གཏན་ཚུལ་བཤད་ཅན་ངོས་བཟུང་བ་ལ་བཞི།
༡ ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། 565
༢ དབྱེ་བ། 566
༣ ཚོར་བ་གང་དང་ལྟན་པ། 566

༤ འབྲས་བུའོ།། 566

གཉིས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།

༡ གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། 566

༢ བཞིར་དབྱེ་བའོ།། 570

དང་པོ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།

༡ སའི་སྒོ་ནས། 566

༢ ལམ་གྱི་སྒོ་ནས། 567

༣ ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ།། 568

གཉིས་པ་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་གསུམ།

༡ ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། 567

༢ ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ། 568

༣ དངོས་བཀྲག་དཔྱད་པའོ།། 568

གསུམ་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།

༡ དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། 568

༢ ཁྱད་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།། 569

གཉིས་པ་ཁྱད་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ལྔ།

༡ དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་པར། 569

༢ ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། 569

༣ རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར། 569

༤ གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར། 569

༥ སའི་ཁྱད་པར་རོ།། 570

གསུམ་པ་སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ ཚད་མེད་བསྟན་པ་དང་། 571
༢ ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པའོ།། 575
དང་པོ་ཚད་མེད་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
༡ དབྱེ་བ་དང་། 571
༢ ཁྱད་ཆོས་སོ།། 572
དང་པོ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།
༡ དབྱེ་བ་དངོས། 571
༢ གྲངས་ངེས། 572
༣ དབྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོའོ།། 572
གཉིས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་དྲུག
༡ རྣམ་པའི་ཁྱད་པར། 572
༢ ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར། 573
༣ སའི། 573
༤ གཉེན་པོའི་བྱེད་ཚུལ་གྱི། 574
༥ རྟེན་གྱི། 574
༦ ལྡན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རོ།། 574
གསུམ་པ་སའི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 573
༢ གཞན་འདོད། 573
གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ་ལ་བཞི།
༡ ཐོབ་བྱ་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོ་བོ། 575

༢ དེ་དག་གི་ཐོབ་ཚུལ། 582
༣ རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར། 582
༤ ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་ཚུལ་ལོ། 583
དངོས་པོ་ཐོབ་བྱ་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གསུམ།
༡ རྣམ་ཐར། 575
༢ ཟིལ་གཏོན། 579
༣ ཟད་པར་རོ།། 581
དངོས་པོ་རྣམ་ཐར་ལ་གསུམ།
༡ རྣམ་ཐར་གྱི་དབྱེ་བ། 575
༢ སོ་སོའི་རང་བཞིན། 575
༣ སྡུ་མ་བདུན་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ལོ།། 578
གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ་བཞི།
༡ རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་བཤད་པ། 575
༢ རྣམ་ཐར་གསུམ་པ། 576
༣ གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར། 576
༤ འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་བཤད་པའོ།། 577
དངོས་པོ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 575
༢ སྐའི་ཁྱད་པར་རོ།། 575
བཞི་པ་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་། 577
༢ འཇུག་སྐོམས། 577

༢ ལྷང་སེམས་སོ།། 577
གསུམ་པ་སྟ་མ་བདུན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་གཉིས།
༡ དང་པོ་གསུམ་གྱི་དང་། 578
༢ གཟུགས་མེད་བཞིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ།། 578
གཉིས་པ་ཟིལ་གནོན་ལ་གཉིས།
༡ དབྱེ་བ་དང་། 579
༢ མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ།། 580
གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཟིལ་གནོན་གཉིས་བཤད་པ། 580
༢ གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཟིལ་གནོན་གཉིས་བཤད་པ། 580
༣ ཁ་དོག་གི་ཟིལ་གནོན་བཞི་བཤད་པའོ།། 580
གསུམ་པ་ཟད་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
༡ དབྱེ་བ་དང་། 581
༢ སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ།། 581
གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས།
༡ སྟ་མ་བརྒྱད་བཤད་པ་དང་། 581
༢ ཕྱི་མ་གཉིས་བཤད་པའོ།། 581
གསུམ་པ་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་གཉིས།
༡ དངོས་དང་། 582
༢ འཕྲོས་དོན། 583

གཉེས་པ་རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཛུག་གི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
༡ བསྟན་པ་གནས་པའི་ཚད། 584
༢ བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛུག་གྱི་དོན། 586
༣ བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལོ།། 589
དང་པོ་བསྟན་པ་གནས་པའི་ཚད་ལ་གཉིས།
༡ བསྟན་པ་དང་། 584
༢ དེ་གནས་པའི་ཚད་དོ།། 584
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛུག་དོན་ལ་གསུམ།
༡ བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་ཚུལ། 586
༢ ནོངས་པ་བཤགས་པ། 586
༣ བཞི་ཡོད་བྱ་བར་གདམས་པའོ།། 587
གསུམ་པ་བཞི་ཡོད་བྱ་བར་གདམས་པ་ལ་གཉིས།
༡ བཞི་མེད་པའི་ཉེས་པ་བསྟན་པ། 587
༢ བཞི་ཡོད་བསྟན་པར་གདམས་པའོ།། 588
གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།
༡ རྗེ་གས་ཚོག་བསྟན་པ། 589
༢ འགྲུར་བྱང་སྨོས་པའོ།། 589

།བསོད་ནམས་ཡོན་ཏན་འདི་དག་གིས།

།སངས་རྒྱས་ཞིང་ཀམས་བརྒྱན་པ་དང་།

།དྲིན་ཅན་བཞི་པོ་ཡང་ཕུལ་ཞིང་།

།ངན་སོང་སྟུག་བསྔལ་སེལ་བར་ཤོག

།གང་གིས་དེ་དག་མཐོང་ཐོས་ནས།

།བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་བསྐྱེད་པ་དང་།

།ཚེ་འདི་ཚོས་ལ་རབ་བརྩོན་ནས།

།ཕྱི་མར་དག་ཞིང་སྐྱེ་བར་བསྟོའོ། །

།ཤཱ་རྡ་དཀར་འདི་ཡིས་མཐའ་གྲས་ཞིང་གྱན་གྱི། །
སྣོད་བཙུད་འབྱོར་བ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་། །
བཀའ་དྲིན་ཞིང་མཆོག་བཞི་ཡི་དྲི་ལན་འཚོར། །
ངན་འགྲོའི་གཡང་སར་ནམ་ཡང་མི་ལྷུང་ཞིང་། །
འདི་ལ་ཐོས་སོགས་བགྱིད་པའི་འབྲེལ་ཐོགས་ཀྱན། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བདུད་རྩིས་ཤེས་རྒྱུད་བརླན། །
འདི་སྣང་འགགས་ཚེ་དག་པའི་ཞིང་བཟང་དུ། །
བརྟུལ་ཏེ་སྐྱེས་ནས་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་ཤོག །
ཅེས་པ་འདི་ཡང་པར་སྐྲུན་གྱི་བྱ་བཞག་འདིར་འགྲོ་གྲོན་
གཏེར་མ་ཁན་དང་། ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་འཛིན་འཚང་
ཀློག་པ་སོགས་ཀྱི་དགེ་བསྟོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་བྱེས་པའོ། །
སརྦ་མཾྒ་ལཾ། །

ཨོཾ་ནམ:ཞམིཏྱཱྀཡ།

།སྒར་འགྲེམ་དང་མཐུན་འགྱུར་སྨོར་མ་ཁན།
ཐུའི་ལྷན་ནང་བའི་ཤེས་ཡོན་བདེ་རྩ་ལྟུན་ཚོགས།
ཕྱག་དེབ་འདི་བཞིན་རིན་མེད་དུ་འགྲེམ་སྤེལ་བྱེད་པ་ལས་ཚོང་བསྟུང་བྱེད་མི་ཚོག
སྒར་སྐྱོན་བྱེད་ཡུལ་ཐུའི་ལྷན།

"Wherever the Buddha's teachings have flourished,

either in cities or countrysides,

people would gain inconceivable benefits.

The land and people would be enveloped in peace.

The sun and moon will shine clear and bright.

Wind and rain would appear accordingly,

and there will be no disasters.

Nations would be prosperous

and there would be no use for soldiers or weapons.

People would abide by morality and accord with laws.

They would be courteous and humble,

and everyone would be content without injustices.

There would be no thefts or violence.

The strong would not dominate the weak

and everyone would get their fair share."

~THE BUDDHA SPEAKS OF
THE INFINITE LIFE SUTRA OF
ADORNMENT, PURITY, EQUALITY
AND ENLIGHTENMENT OF
THE MAHAYANA SCHOOL~

With bad advisors forever left behind,
From paths of evil he departs for eternity,
Soon to see the Buddha of Limitless Light
And perfect Samantabhadra's Supreme Vows.

The supreme and endless blessings
of Samantabhadra's deeds,
I now universally transfer.
May every living being, drowning and adrift,
Soon return to the Pure Land of Limitless Light!

⁕ The Vows of Samantabhadra ⁕

I vow that when my life approaches its end,
All obstructions will be swept away;
I will see Amitabha Buddha,
And be born in His Western Pure Land of
Ultimate Bliss and Peace.

When reborn in the Western Pure Land,
I will perfect and completely fulfill
Without exception these Great Vows,
To delight and benefit all beings.

⁕ The Vows of Samantabhadra Avatamsaka Sutra ⁕

書　　號: TI764

詳細書名：《藏文：〈俱舍論〉注疏- 童子遊戲》
KARMAPA'S MADHYAMIKA

作　　者：第九世大寶法王汪秋多傑(西元 1556~1603)

傳　　承：藏傳噶瑪噶舉

提供單位：印度 智慧金剛佛學院,
VAJRA VIDYA INSTITUTE

提供日期：2011 年 6 月

DEDICATION OF MERIT

May the merit and virtue
accrued from this work
adorn Amitabha Buddha's Pure Land,
repay the four great kindnesses above,
and relieve the suffering of
those on the three paths below.
May those who see or hear of these efforts
generate Bodhi-mind,
spend their lives devoted to the Buddha Dharma,
and finally be reborn together in
the Land of Ultimate Bliss.
Homage to Amita Buddha!

NAMO AMITABHA

南無阿彌陀佛

《藏文：〈俱舍論〉注疏－童子遊戲，
KARMAPA'S ABHIDHARMA》
財團法人佛陀教育基金會 印贈
台北市杭州南路一段五十五號十一樓
Printed and donated for free distribution by
The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation
11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.
Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415
Email: overseas@budaedu.org
Website: http://www.budaedu.org
This book is strictly for free distribution, it is not for sale.
ཕྱག་དེ་འདི་ཚོས་སྦྱིན་དུ་འབྱུང་རུང་ལས། ཚོང་བསྒྲུབ་མི་ཆོག་པ་དགོངས་འཇགས་ཤུ།
Printed in Taiwan
2,200 copies; April 2012
TI764 - 10214